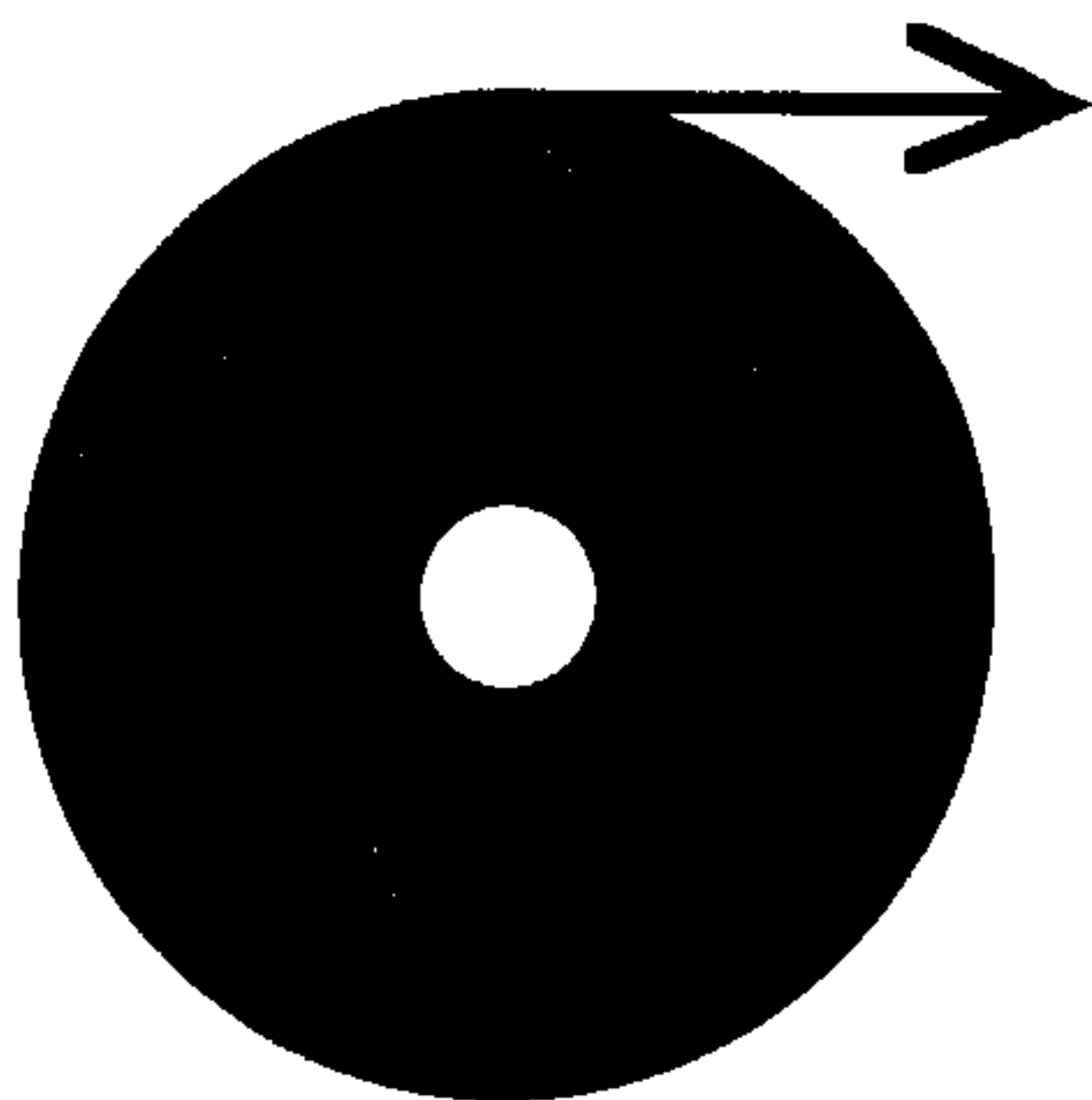
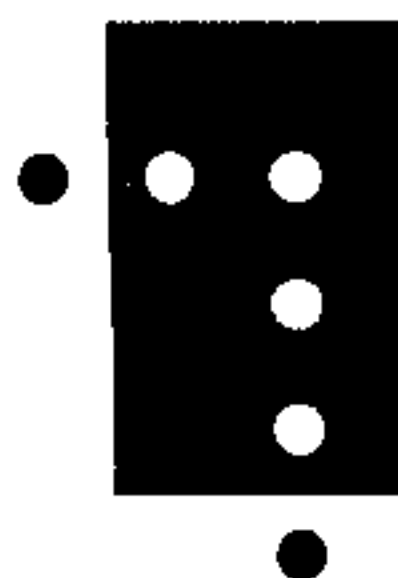

RE

Nas

N
N

Telephone: +47 75

LØGTINGS TIDINDI

1928

Løgtingstíðindi

Tingsetan 1928

Tórshavn

Prentað hjá „Fram“

1929

the 1990s, the number of people in the UK who are employed in the public sector has increased by 1.5 million, from 2.5 million in 1980 to 4 million in 1995. The public sector has also become an important employer of women, with 60% of public sector employees being women in 1995.

There are a number of reasons why the public sector has become an important employer of women. One reason is that the public sector has a high proportion of women in the workforce. Another reason is that the public sector has a high proportion of women in the senior management positions. A third reason is that the public sector has a high proportion of women in the lower paid positions.

The public sector has also become an important employer of women because of the increasing number of women who are in the workforce. The number of women in the workforce has increased from 1980 to 1995, and this has led to a greater demand for public sector jobs. The public sector has also become an important employer of women because of the increasing number of women who are in the senior management positions.

The public sector has also become an important employer of women because of the increasing number of women who are in the lower paid positions. The public sector has a high proportion of women in the lower paid positions, and this has led to a greater demand for public sector jobs. The public sector has also become an important employer of women because of the increasing number of women who are in the senior management positions.

The public sector has also become an important employer of women because of the increasing number of women who are in the lower paid positions. The public sector has a high proportion of women in the lower paid positions, and this has led to a greater demand for public sector jobs. The public sector has also become an important employer of women because of the increasing number of women who are in the senior management positions.

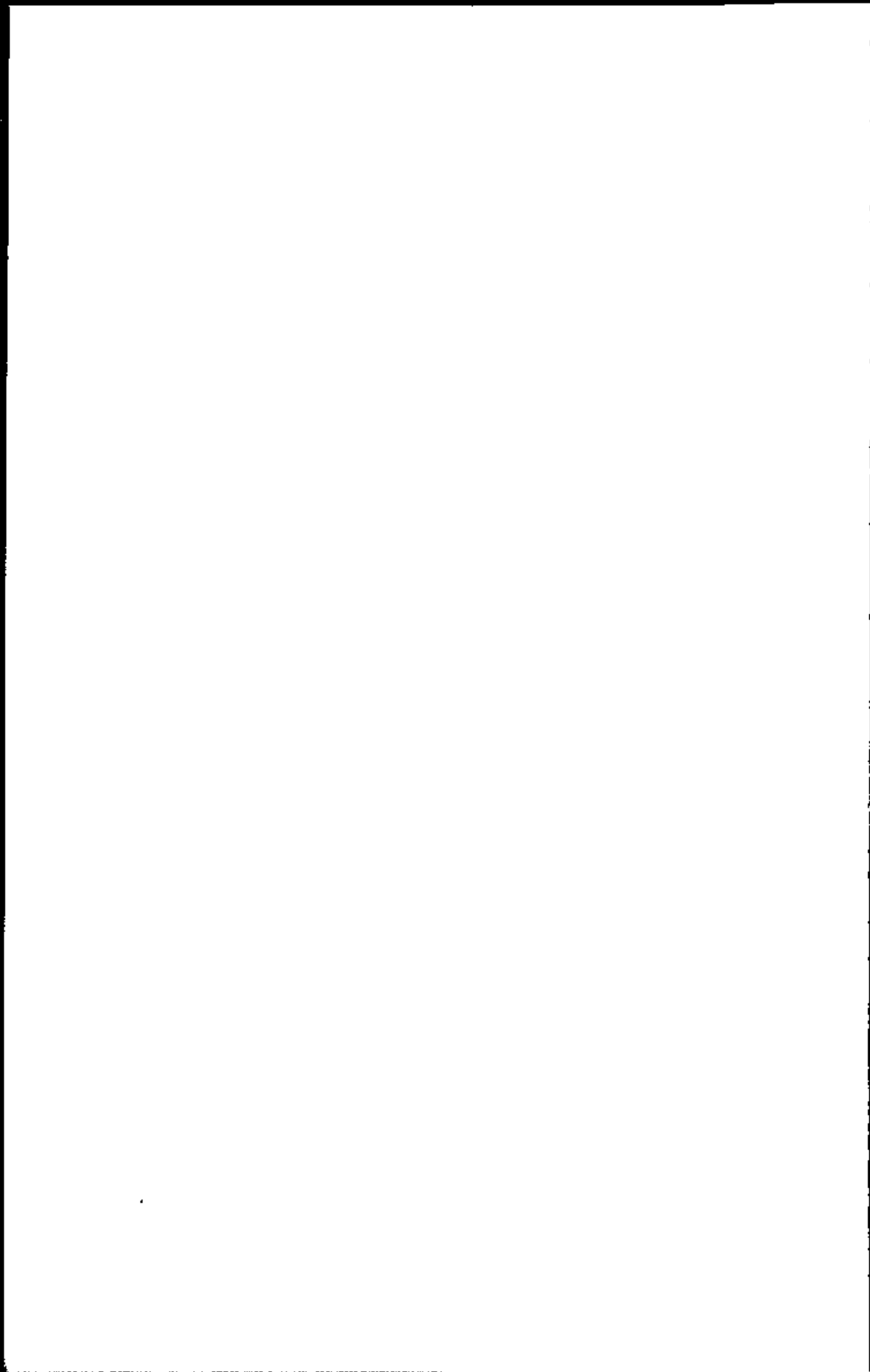
The public sector has also become an important employer of women because of the increasing number of women who are in the lower paid positions. The public sector has a high proportion of women in the lower paid positions, and this has led to a greater demand for public sector jobs. The public sector has also become an important employer of women because of the increasing number of women who are in the senior management positions.

The public sector has also become an important employer of women because of the increasing number of women who are in the lower paid positions. The public sector has a high proportion of women in the lower paid positions, and this has led to a greater demand for public sector jobs. The public sector has also become an important employer of women because of the increasing number of women who are in the senior management positions.

The public sector has also become an important employer of women because of the increasing number of women who are in the lower paid positions. The public sector has a high proportion of women in the lower paid positions, and this has led to a greater demand for public sector jobs. The public sector has also become an important employer of women because of the increasing number of women who are in the senior management positions.

Prentvillur:

Síðu 18	»Anmodning«	skal vera	»Anordning«.
— 64	»Sandi«	— —	»Sundi«
— 65	»4«	— —	»6«

Innihald.

	síðu
I. Løgtingslógin o. m.	
Løgtingslógin	3
Skrivstova lögtingsins	8
Valrættaraldurin	8
Vetrating	8
Løn tingmanna	8
Tingrit	8
Landstingsmannsval	9
II. Kirkjur og kenslumál.	
Kenslumálið í skúlanum	11
Kunnleiki kennaranna í føroyskum málið	14
Løn Kennaranna	16
Undirvísingartilfar	17
Studningur til pensiónsfond kennaranna	17
Foreldramøtir við realskúlan	17
Skipan kennaraskúlans	20
Føroyskt mál í kennaraskúlanum	20
Studentaskúli	22
Lóg fyri Føroyar um háskúlar	22
Studningur til háskúlans	23
Bræv frá Tórshavnar býráð um navigatiónsskúlan	24
Skúlastjórn og skúlanevndir	24
Skúlahúsini í Porkeri	25
Skúlahúsini í Miðvági	26
Búnaðarlógirnar á føroyskum máli	26
Gerðabók og dagsskrá lögtingsins á føroyskum máli	27
Nýtsla av føroyskum máli o. t.	28
Generalstabskortid	29
Føroyskt mál við útskiptingarnevndina í Vestmanna	30
Studningur til Føroya landsbókasavn	30
Studningur til føroyska orðabók	31
Studningur til magistara Chr. Matras	31
Umsetan av bíbliuni	32
Studningur til Varðans	32
Útbýtan av kvæðabókini	33
Studningur til barnablað	34
Studningur til Føroya forngrípafelag	34
Studningur til studentaherbergi í Reykjavík	34
Studningur til »Grímur Kamban«	35
Studningur til registreran av føroyskum skjølum á ríkisarkivinum	36
Uppmátan av gomlum húsum	36
Studningur til handverksskúla	37
Føroyskt kirkjumál	37
Studningur til kirkjur	39
Studningur til kirkjugarðar	42
Studningur til kirkjuurið á Tvøroyri	43
Kirkjur og skúlasyn	43

VI

síðu

III.	Fiskivinna, grind o. t.	
	Lög um fiskivinnulán og endurnýggjan av skipaflotanum	44
	Fiskivinnu við Grønland	44
	Bræv frá hr. N. S. Johannesen um ríkislán til fiskivinnu við Grønland	44
	Sildametatar og fiskametatar í Nolsoy	45
	Studningur til frystihús á Tvøroyri	46
	Broytan av navigatiónslógini	46
	Løn navigatiónskennara	48
	Sjóverjan	48
	Grindaglaður	49
	Jarðahvalur	49
	Grindadráp í Vestmanna	50
	Finningafiskur	50
IV.	Landbúnaður o. t.	
	Landbúnaðarlógirnar	50
	Kongsjørðin	50
	Álakersgarður	50
	Umsókn frá Føroya búnaðarfelag	50
	Ríkisstudningur til uppdyrkan	51
	Ríkisgóðkennan av húshaldsskúla	51
	Útskiptingin í Vestmanna	51
	Lóg um jarðaskifti o. a. í Famjin	51
	Matrikkul fyri Famjin	52
	Jarðaskiftisformaður	52
	Lóg um húsdjóraføður	52
	Studningur til eftirlitsfeløg	52
	Studningur til búfæbøtur	52
	Frágreiðing djóralæknans	52
	Løn djóralæknans	53
	Fyribyrging neytatuberkla	53
	Umsókn frá Sverra Patursson	53
	Suðuroya mjólkafelag	53
	Jaktlógin	54
V.	Vegir, brýr og lendingar.	
	Landavegir (studningur frá ríkinum)	54
	Ábyrgd tingsins fyri viðlíkahald vegana	57
	Aðrir vegir (studningur frá tinginum)	57
	Vegurin: Kvalvík—Streymnes	58
	Frágreiðingar sýslunnanna um vegir, brýr og lendingar	60
	Vegur frá Norðagøtu	60
	Studningur til brúgvar og lendistøðir	62
	Lendibrúgvín á Sundi	64
	Umbøtan av akvegnum: Gøtu—Fuglafjørður	64
VI.	Havnir.	
	Ríkisstudningur til havnir	65
	Skipan fyri Miðvág og Skopunar havnir	68
	Studningur til Miðvágs havn	68
	Havnataxtirnar fyri Tvøroyrar havn	68
	Lyktirnar við Tvøroyrar havn	70
	Roknskapur fyri Tvøroyrar havn	71

VII. T e l e f o n m á l.	
Tráðleys telefon	72
Reglur fyri pensión og áheitan frá Havnar býarstýri	74
Broytan av telefonreglunum	75
Samtalutíðin.	76
Telefonin: Svináir—Norðskála—Oyrir.	76
Samsýning til støðuna við Norðskála	78
Hitaverk á støðuni í Tórshavn	78
Kærumál frá Havnar bilfelag	80
Kærumál um amtmannin og støðuna á Oyrareingjum.	81
VIII. L æ k n a r o g s j ú k r a h ú s.	
Bróstsjúkrahúsið	81
Epidemisjúkrahús	81
Studningur til Klakksvíkar sjúkrahús.	82
Lækni í Fuglafirði.	84
Tannlæknalóg.	85
IX. B r u n a t t r y g g j a n	86
X. V a n l u k k u t t r y g g j a n	88
XI. S t a t i s t i k	88
XII. »S m i r i l«.	
Kontraktin við justitsministerið.	89
Siglan til Vágs.	90
Prísur fyri útfærðir.	91
Havna- og brúgvagjald.	92
XIII. Y m i s t.	
Sjúkrakassalógin	92
Lóg um einkjupengar.	93
Lóg um rúsdrekka.	93
Lóg um vertshús.	94
Rættargongdslógin.	94
Ting í Vágum.	95
Politireglugerð fyri Føroyar	97
Føroyskt lógsavn.	98
Lóg um loftsiglan	98
Lóg um automobilir.	99
Hundaskattur í Froðbiar sókn.	100
Lóg um húsabyggjan	101
Lóg um sterkstreymswerk.	101
Lóg um kavaskumpan.	101
Fríðan av øðu í Kvannasundi.	102
Sandavágur sum klareringshavn.	103
Merkantilur konsulent	104
Løgtingssøgunevndin	104
Bonarbræv frá A. Løwe, Skopun.	105
» J. J. Hendriksen, Sørvági	106
Studningur til bjargingardampara	106
Barnaheim í Vestmanna	106

	síða
Studningur til Hedeselskabet	107
» » einkju eftir rættarvitni H. A. Hansen	108
» » svymjingarhyl í Sörvági	109
Lán til Skipafelagið Føroyar	109
Kolportage til Indre Mission	110
Bræv frá Johs. Joensen og Sigm. Fredriksen	110
» » R. Dalsgaard	111
» » »Enigheden« um grótfrakt	112
» » » » um kol og leirvirki	112
Fyrirspurningur frá J. Patursson um flaggan við norskum flaggi	113
Studningur til keyp av rottugift	114
Lønfríðan til arbeiðarar	114
Landshandil við kóli og salti	115
Hjálp móti brunaskaða	115
 XIV. Kommunal mál.	
Roknskapur kommunanna	116
Frábýtan av Nes—Porkeri frá Porkeris sókn	117
Sundurbýtan av hinum samcindu sóknum í Suðurstreymoy	118
Sundurbýtan av Kunoyar, Mikladals og Húsa sóknum	119
Sand sum serstøk sókn	119
Samtykt til lán til Froðbjar sókn	120
» » » » Vestmanna sókn	121
» » » » Porkeris sókn	121
Elektrisitetsstøða í Klakksvík	122
Sunnheitssamtykt fyri Vestmanna	122
» » » » Sand	123
Ljósmóðir í Lórvík	123
» » á Nesi	125
Valstað á Glyvrum	126
Kommunuval í Klakksvík	126
Skattakæra frá Porkeris sókn	127
» » úr Kollafirði	127
Byggingarloyvi í Vestmanna	127
Expropriation av jørð til veg í Vági	128
Makaskifti í Sörvági	130
Hini av amtmanninum greiddu mál	130
 XV. Val av ymsum álitismönnum	131
 XVI. Figgjarlig viðurskipti.	
Føroyskt lóttarí	135
Lóg um toll	135
Uppkrevjan av tolli	135
Gjald av bilskattinum	136
Delinkventkostnaður	136
Amtsfondin	136
Økonomisk fond	137
Amtsfátækkrakassin	137
Kirkjufondin	139
Hansenske Legat	140

Ár 1928, mánadagin 30. juli, varð Føroya løgting sett. Tingmenn komu saman í lögtingshúsinum. Elsti tingmaður, Mikkel Samuelsen úr Haldorsvík, gekk til formannssessin og tók við fundarstýrinum. Hann lýsti at tingið var sett og bað tingmenn rópa eitt leingi lívi fyri kongi várum. Valbrøvini vóru rannsakað, og hesir vóru tá og seinni góðkendir sum tingmenn:

Fyri Norðuroya prestagjald:

S. P. Zachariasen, Klakksvík, sj.

J. J. Matras, Viðareiði, sj.

Joen Hansen, Husum, sb.)*

Fyri Eysturoyar prestagjald:

Andr. Samuelsen, Fuglafirði, sb.

Johan Poulsen, Strondum, sb.

J. J. Weihe, Norðskála, sb.

Johs. Petersen, Saltnesi, sb.

Johan Kallsoy, Gjogv, sj.

Fyri Norðstreymoyar prestagjald:

M. Samuelsen, Haldorsvík, sb.

K. L. Kristiansen, Kvivík, sj.

Fyri Suðurstreymoyar prestagjald:

Jóannes Patursson, Kirkjubø, sj.

Nyholm Debess, Tórshavn, sj.

Johs. Simonsen, Tórshavn, sj.

Johs. O. Joensen, Tórshavn, sb.

*M. S. Viðstein, Tórshavn, jvm.**)*

Fyri Vága prestagjald:

Niclas Niclasen, Sørvági, sj.

J. H. Joensen, Sørvági, sb.

Fyri Sandoyar prestagjald:

Gunnar Winther, Sandi, sj.

Johan H. Poulsen, Skopun, sj.

Fyri Suðuroya prestagjald:

Oliver Effersøe, Tórshavn, sb.

Niels Nolsøe, Vági, sb.

Edw. Mitens, Tórshavn, sj.

Peter Mohr Dam, Tvøroyri, jvm.

*) Eykamaður.

Løgtingstíðindi 1928.

Til formanns varð valdur Edw. Mitens og til næstformanns Oliver Effersøe, til tingskrivarar Gunnar Winther og Johan Poulsen.

Fastar nevndir:

Kirkjunevndin: J. H. Poulsen, Kallsoy, Matras, Nolsøe og Johs. Petersen.

Kommunala nevndin: J. H. Poulsen, Kristiansen og M. Samuelson.

Figgjarnevndin: J. Patursson, Winther, Niclasen, Dam, A. Samuelson, J. H. Joensen og Nolsøe.

Nevndin ymiskum málum viðvíkjandi: Mitens, Johs, Simonsen og Johan Poulsen.

Nevndin teimum av amtmanni greiddu málum viðvíkjandi: Debess, Zachariasen og Weihe.

Aðrar stórra nevndir:

Búnaðarnevndin: Patursson, Niclasen, Matras, Effersøe, M. Samuelson, Weihe og Viðstein.

Fiskivinnunevndin: Mitens, Zachariasen, Simonsen, J. H. Joensen og A. Samuelson.

Kenslumálsnevndin: J. H. Poulsen, Kallsoy, Dam, Johan Poulsen og A. Samuelson.

Sanatorienevndin: Debess, Simonsen, Kristiansen, M. Samuelson og Johs O. Joensen.

Løgtingsnevndin: Patursson, Mitens, Debess, Effersøe, A. Samuelson, M. Samuelson og Dam.

Telefonnevndin: Debess, Kallsoy, Kristiansen, Johan Poulsen og Weihe.

Haynanevndin: J. H. Poulsen, Mitens, Zachariasen, Effersøe og A. Samuelson.

Smíðilsnevndin: Debess, Matras, Mitens, Nolsøe og Johs. O. Joensen.

1. Lögtingslógin o. m.

Lögtingslógin.

31. juli framlagt bræv frá Edw. Mitens, Tórshavn, um broytingar í lögtingslóginum (sí skj. nr. 5).

1. viðgerð 3. august beint í serstaka nevnd. Álit framlagt 15. septbr. (skj. nr. 20). 2. viðgerð 18. septbr. og 3. viðgerð 22., 24. og 26. septbr.

Hesi broytingaruppskot lógu frammi:

a.

Frá minnilutanum: Effersøe, A. Samuelsen og M. Samuelsen:

Den 31. Juli 1923 fremlagde Sambandspartiets Formand i Lagtinget paa Partiets Vegne saalydende Skrivelse:

»Thorshavn, den 31. Juli 1923.

Til

Lagtinget.

Jeg tillader mig herved paa Lagtingets Sambandspartis Vegne at foreslaa, at Tinget i Betragtning af, at Aabenhed maa være den bedste Vej til god Forstaaelse, optager til Overvejelse Spørgsmaalet om at fremsætte en offentlig Erklæring i Anledning af visse Udtalelser fra Lagtingsmand, Kongsbonde Johannes Patursson, Kirkebø, i den norske Presse med Hensyn til dansk Rigsstyres Behandling af Færøerne i Nutiden og om en eventuel statsretslig Forening mellem Færøerne og Norge og Øernes deraf følgende Adskillelse fra Danmark.

Oliver Effersøe,
Sambandspartiets Formand,«

Efter den 10. August s. A. ved Sagens 1. Behandling i Tinget at have gjort udførlig Rede for Sagen og dokumenteret denne indgaaende, udtalte Partiets Formand, der fungerede som dets Ordfører, bl. a. følgende:

»... Nu hører vi imidlertid, at Flertalspartiets Formand netop paa et Tidspunkt, da der i et fremmed Land er opstaaet en bitter

Stemning mod Danmark og en Agitation for Erhvervelse af Færøerne, udtaler sin Sympathi for de norske Planer og retter stærke Beskyldninger imod dansk Rigsstyre.

Det erkendès vist almindeligt her paa Færøerne, at vi ikke kan staa ene. Vi maa — som Hr. Patursson har udtalt — have et andet og større Folk at støtte os til. Vi har nu længe staaet sammen med Danmark, og meget af Virksomheden her i Lagtinget er bygget derpaa samt paa, at Samhørigheden med Danmark skal vedblive at bestaa. Ønsker vi dette, kan vi ikke være tjent med, at der med skellig Grund rejses den Mistanke imod os, at vi vil skilles fra Danmark. Vi maa have fast Grund at staa paa; ellers maa det vigtigste af Tingets Arbejde ophøre. Vi kan ikke være tjent med Uklarhed. Det gaar ikke an, at Lagtinget holder sin Mening tilbage, naar Formanden for Lagtingets Flertalsparti siger, at dette Parti opstiller forløbige Krav til dansk Rigsstyre, og dertil føjer, at naar disse Krav er opfyldt, og vi har hele Magten her paa Øerne, da vil det være naturligt at optage Spørgsmaalet om Færøernes Forening med Norge samt om Vilkaarene herfor til Behandling.«

Man henviser til det hermed følgende, af Lagtinget udgivne Referat af de mundtlige Forhandlinger (Munuligt orðaskifti á Føroya lögtingi 1923 viðvikjandi spurninginum Føroyar—Noreg) ved den omhandlede Lejlighed.

Den begærte og haardt tiltrængte Klarhed opnaaedes imidlertid ikke, da Selvstyrepartiet indtog en undvigende Holdning med Hensyn til de af Partiets Formand, J. Patursson, i Norge m. v. fremførte Udtalelser. Man fik ikke bestemt at vide, om Partiet billigede eller misbilligede hans Udtalelser. —

Partiets undvigende Holdning, dets Mangel paa Aabenhed, havde imidlertid til Følge, at Vælgerne ikke den Gang kom til fuld Forstaaelse af Kærnepunktet i Færøsk Politik: vort Forhold til Riget.

Senere (i 1924) har Selvstyrepartiet vel skærpet sit Program ved deri at indsætte som et Hovedpunkt, at Partiet skal virke for Færøernes politiske Selvstændighed; men vi har dog gyldige Grunde for vor Opfattelse, at man hverken her paa Øerne eller nede i Danmark har fuld Forstaaelse af Hovedlinien i Selvstyrepartiets Politik.

Vi vil derfor i Lagtinget til nærværende Sags 2. Behandling — for at der om muligt kan opnaas fuld Klarhed — stille et Forslag, der skal opfattes som en Opfordring til hvert enkelt Medlem af Tinget til ved sin Stemmegivning at tage bestemt Stilling med Hensyn til de i Forslaget indeholdte Punkter ang. Spørgsmaalet om Færøernes Stilling i Riget.

Vi vil her til Motivering af vort Standpunkt om Hævdelsen af Færøernes Samhørighed med Riget gengive en Udtalelse, der blev fremsat af vort Partis Udvalgsmedlemmer i Udvalgsbetænkningen i Norgesagen i Lagtinget i 1923, nemlig:

»Hidtil har Lagtingets Virksomhed for Færøernes kulturelle og økonomiske Liv og Fremgang meget væsentlig været bygget paa Øernes nationale og kulturelle samt statsretslige Samhørighed med det danske Rige og paa de Krav om Støtte fra Riget, som denne Samhørighed berettiger os til at fremsætte. Vi Færinger udgør vel nationalt set et særligt Folk med et eget Folkesprog, og vort Liv er præget af de særlige Forhold, hvorunder vi har levet,

men vi vil ikke glemme, at det danske Sprog med vor frie Vilje har været vort eget gennem Aarhundreder, samt at Færøerne ogsaa gennem Aarhundreder frivillig har udgjort en Del af Danmarks Rige. Det vil være i Strid med vore dybeste Følelser at foretage nogen Ændring heri. Vi vil ikke glemme, at det under Samhørigheden med Danmarks Rige har været muligt for os i fuld Frihed at bevare det færøske Sprog og vor Egenart. Vi er forvissede om, at denne Samhørighed ogsaa i Fremtiden frembyder de bedste Betingelser for Bevarelsen af det særlig færøske hos os.

Vi Lagtingsmænd maa i vor Virken bygge paa, at *det danske Folk samt dets Regering og Rigsdag nærer fuld Tillid til vor Opriktighed*. Den sidste Tids Begivenheder, som er blevet klart belyst, er imidlertid skikkede til at svække Tilliden til Lagtinget, og det maa derfor være vor Pligt at udtale os aabent om disse Begivenheder. Ogsaa af Hensyn til vore Vælgere er det nødvendigt, at udtale os saaledes, at de ikke skal være i Tvivl om, *hvorledes hver enkelt af os staar.*»

Forslag.

Fra Mindretallet:

Flertallets Forslag betagnes som Punkt II, og foran dette indsættes som Punkt I følgende:

- I. Lagtinget udtaler sin faste Vilje til at arbejde for at bevare Samhørigheden, politisk og national, mellem Færøerne og Riget i fuld Erkendelse af, at saavel Grundloven som Rigssproget, det danske Sprog, skal være fælles, og at Samhørigheden, grundet paa god Vilje og Aabenhed fra begge Sider, vil være til Lykke for Færøerne samt saavel Øerne som Riget i sin Helhed til Ære.

Uppskotið varð afturtikið.

b.

Frå Dam og Viðstein:

Vi skal i Anledning af et af nogle af Sambandspartiets Lagtingsmænd fremsat Forslag til Vedtagelse angaaende Færingernes Forhold til Danmark, betone, at det forekommer os ikke at være Grund til at nære Frygt for Loyalitets- og Tillidsforholdet mellem Danmark og Færøerne, samtidig som vi udtaler, at vi føler os kaldede til efter bedste Evne at arbejde for Færøernes kulturelle og materielle Fremgang.

Færøerne har i Aarhundreder staaet i Samhørighed med Danmark, og os bekendt har der hverken for den danske Rigsdag eller Færøernes Lagting været Grund til at tvivle paa hinandens Tillid.

Vi skal derfor tillade os til Tingets Vedtagelse at fremsætte følgende

Forslag.

Tinget udtaler, at man har behandlet Spørgsmaalet om Brugen af færøsk Sprog paa forskellige Omraader paa Øerne og om mere Myn-

dighed for Tinget ud fra den Forudsætning, at Færøerne skal være en Del af det danske Rige og bevare Forbindelsen med dansk Sprog og Kultur med Hævden af Øernes og Folkets Særstilling.

Afturtikið, men uppáfturtikið av Mitens. Burturfall, tí eingin greiddi atkvøðu.

c.

Frá minnilutanum: Effersøe, A. Samuelson og M. Samuelson:

Da der den 21. d. M. er fremlagt i Tinget et motiveret Ændringsforslag i Sagen fra to Medlemmer (P. M. Dam og M. S. Viðstein), som synes at lægge Vægt paa en Udtalelse ang. visse særlige Forhold (det færøske Sprog og Lagtingets Myndighed), anser vi det for rigtigt at imødekomme dette Forslag, og vi har derfor formet et nyt Forslag, der indeholder Udtalelser saavel om det mellem Færøerne og Riget fælles som om det særlig færøske, hvilket Forslag træder i Stedet for vort oprindelige.

Forslag.

Flertallets Forslag betegnes som Punkt II, og foran dette indsættes som Punkt I følgende:

- I. Lagtinget udtaler sin faste Vilje til at arbejde for Bevarelsen af Samhörighed, politisk og national, mellem Færøerne og Riget i fuld Erkendelse af, at saavel Grundloven som Rigssproget, det danske Sprog, skal være fælles.

Lagtinget udtaler tillige sin faste Vilje til at fremme det, som er særegent for Færøerne og det færøske Folk. Tinget vil derfor støtte Arbejdet for det færøske Sprogs Røgt og for det særlige, færøske Aandslivs gode Udvikling, ligesom Tinget ogsaa — efterhaanden som Forholdene gør det muligt — vil øge Lagtingets Myndighed indenfor Forfatningens Ramme.

Tinget er forvisset om, at Samhörigheden mellem de to Folk, det færøske og det danske, som har sit naturlige Udspring i Slægtskab og aarhundredgammelt Samliv, ud fra de nævnte Grundsætninger og bygget paa god Vilje samt Aabenhed fra begge Sider, vil være til Lykke for Færøerne samt saavel Øerne som Riget i sin Helhed til Ære.

Burturfall, tí einans 9 (sambandsflokkurin) greiddi atkvøðu fyri.

d.

Undirbroytingaruppskot til uppskotið frá Dam og Viðstein

frá minnilutanum: Effersøe, A. Samuelson og M. Samuelson.

- I. I Stedet for Ordene »har behandlet« sættes »vil behandle«.

2. Efter Ordet »Rige« i 4. Linie indskydes »overensstemmende med Rigets Grundlov«.

Pt. 1 samtykt við 12 atkvøðum. Pt. 2 burturfall, tí einans 10 (sambandsflokkurin) greiddu atkvøðu.

e.

Broytingaruppskot frá Dam og Viðstein.

Vi skal i Anledning af et af nogle af Sambandspartiets Lagtingsmænd fremsat Forslag til Vedtagelse angaaende Færingernes Forhold til Danmark, betone, at det forekommer os ikke at være Grund til at nære Frygt for Loyalitets- og Tillidsforholdet mellem Danmark og Færøerne, samtidig som vi udtaler, at vi føler os kaldede til efter bedste Evne at arbejde for Færøernes kulturelle og materielle Fremgang.

Færøerne har i Aarhundreder staaet i Samhørighed med Danmark, og os bekendt har der hverken for den danske Rigsdag eller Færøernes Lagting været Grund til at tvivle paa hinandens Tillid.

Vi skal derfor tillade os til Tingets Vedtagelse at fremsætte følgende

Forslag.

Tinget udtaler: Omend de historiske, kulturelle og økonomiske Love, der behersker Forbindelsen og Adskillelse mellem Stater og Nationaliteter og som ikke lader sig ændre ved Beslutninger og Udtalelser i parlamentariske Forsamlinger, ogsaa gælder Forbindelsen mellem Danmark og Færøerne, er det Tingets Haab, at der ved gensidig Forstaaelse og Imødekommenhed vil til en hver Tid lykkes at finde en Form, der er egnet til yderligere at befæste et godt Forhold mellem de to Frændefolk, det færøske og det danske.

Burturfall, tí einans Dam, Viðstein og Mitens greiddu atkvøðu fyri.

f.

Broytingaruppskot frá Johan H. Poulsen:

Tinget udtaler at man har behandlet Spørgsmaalet om Brugen af færøsk Sprog paa forskellige Omraader paa Færøerne og om mere Myndighed fra Lagtinget ud fra den Forudsætning, at man ønsker, at Færøerne maa vedblive at være en Del af det danske Rige og bevare Forbindelsen med dansk Sprog og Kultur med Hævd af Øernes og Folkets Særstilling.

Burturfall, tí einans J. H. Poulsen og Mitens greiddu atkvøðu.

Uppskotið til broytingar i lögtingslógini frá meirálutanum í nevndini, (sbr. álitid) varð so samtykt við 13 atkvøðum (sjálvstýrisflokkurin og javnaðarflokkurin) móti 10 atkvøðum (sambandsflokkurin).

Skrivstova Løgtingsins.

Framlagt 30. juli, 1. viðgerð 3. august. Beint í løgtingslógnevndina. Álit framlagt (skj. nr. 11). 2. viðgerð 3. septbr. og 3. viðgerð 6. septbr. Uppskot meirilutans samtykt við 13 atkv. (sjákvstýrisflokkurin og javnaðarflokkurin.)

Valrættaraldurin.

Framl. 31. juli bræv frá Edw. Mitens, Tórshavn (skj. nr. 3) 1. viðgerð 3. august. Beint í løgtingslógnevndina. Álit 24. august (skj. nr. 9). 2. viðgerð 29. august og 3. viðgerð 4. septbr.

Uppskot I fall, tí atkvøðu fyri greiddu einans 11 (sjákvstýrisflokkurin). Uppskot II fall, tí einans 9 (Winther, Dam, J. H. Poulsen, Niclasen, Viðstein, Matras, Simonsen, Debess og Kallsoy) greiddu atkvøðu.

Vetrating.

Framl. 4. august, 1. viðgerð 7. august. Beint í løgtingslógnevndina. Álit 24. august (skj. nr. 8). 2. viðgerð 29. august og 3. viðgerð 4. august.

Pt. I varð afturtikið.

Pt. II varð samtykt við 12 atkvøðum (sjákvstýrisflokkinum og Viðstein).

Løn tingmanna.

Framl. 31. juli bræv frá Edw. Mitens, Tórshavn (skj. nr. 4) 1. viðgerð 3. august. Beint í løgtingslógnevndina. 5. august framlagt hetta nevndarálit:

Løgtingsmaður Edw. Mitens hevur í brævi, dagssett 21. juli h. á, sett fram uppskot um lækkan av løn tingmanna.

Tað er nevndini kunnugt, at umhugsað verður at lækka ymiskar útreiðslur tingsins næsta ár, og so statt heldur nevndin, at hetta mál kann bíða til næstu tingsetu.

Uppskot.

Málið verður goymt til næsta ár.

Uppskotið varð við 2. viðgerð 7. septbr. samtykt einmælt við 20. atkvøðum.

Tingrit.

Framl. 4. august. 1. viðg. 7. august. Beint í figgjarnevndina. 15. august framl. hetta álit:

Nevndarlimir Patursson og Dam seta fram:

Ætlast má, at søk javnaðarmanua á Føroya lögtingi um upprit av munnliga orðaskifti á tingi hevur, sum tilskilað í sakini, almiklan týðning fyri veljararnar og íbúgvatar landsins.

Tað er rætt, at ráðini ikki eru góð. Men upplýsingartørvurin vigar so mikið, at uppritið er vert at lata pening til. Vónandi hevur lesnaðurin vekjandi og eggjandi ávirkan viðvíkjandi fólksins ídni fyri landið og landsins viðurskiftir.

Eftir hjálagda yvirliti yvir kostnaðinum kemur uppritið at kosta 3570 kr. fyri alla tingsetuna. Men tá nú er væl liðið av hesu setu, so vit allra fyrst kunna fáa uppritið í lag til aðru viðgerðar, kunnu vit seta kostnaðin fyri uppritið í ár niður við millum triðjning og fjórðing.

Nevndarlimir Winther, Niclasen, Samuelsen, Nolsøe og J. H. Jønsen ynskja ikki at seta fram uppskot.

Uppskot.

Sakin fremist við at lata Økonomisk fond bera útreiðslurnar.

2. viðgerð 22. august og 27. august 3. viðgerð. Framlagt hetta broytingaruppskot frá Patursson og Dam:

Í staðin fyri uppskot minnilutans (Dams og Paturssons) verður sett: Málið um at savna og útgeva tingrit av tí munnliga orðaskiftinum verður givið til skrivstovu lögtingsins at fyrireika til fullnar til næstu tingsetu.

Broytingaruppskotið fall, tí einans 8 atkvøddu, og uppskotið fall, tí eingin greiddi atkvøðu.

Landstingsmannsval.

Gerðabókin herum ljóðar so:

Torsdag den 23. August 1928, Kl. 6 Eftermiddag, samledes Lagtingets folkevalgte Medlemmer i Lagtingshuset i Thorshavn for som Valgforsamling at foretage Valg af et Medlem til Landstinget for Færøerne.

Samtlige Medlemmer, 23 i Tallet, var mødt.

I Overensstemmelse med de af Lagtinget 3. Februar 1921 vedtagne Regler om Fremgangsmaaden ved Landstingsvalg constituerede Forsamlingen sig under Ledelse af det ældste Medlem, Michel Samuelsen. Han udpegede Gunnar Winther og Johan Poulsen til Sekretærer.

Derefter foretoges Valg af Formand og 2 Sekretærer.

Til Formand valgtes Edw. Mitens, og til Sekretærer valgtes Gunnar Winther og Johan Poulsen.

Formanden Edw. Mitens overtog Ledelsen. Han fremlagde og oplæste Skrivelse fra Amtmanden over Færøerne til Lagtingets Formand af 17. ds. angaaende Udskrivning af Landstingsvalg samt bemærkede, at Valget var berammet ved Bekendtgørelse i »Dimmalætting« og Opslag.

Formandee refererede Grundloven af 2. Juni 1915 med Ændringer af 10 September 1920 §§ 36 og 37 samt Lov om Valg til Rigsdagen af 11. April 1920 §§ 53–57 og oplæste §§ 82 og 84.

Stemmesedler omdeltes, udfyldtes og afléveredes.

Efter at Sedlerne var blandede i en Urne, optoges de en for en og
Løgtingstíðindi 1928.

nummereredes. Formanden oplæste de Navne, som var opførte under Rubrikken: Landstingsmand.

Kongsbonde Jóanes Patursson, Kirkebø	fik	11	Stemmer.
Landstingsmand Oliver Effersøe, Thorshavn	„	10	„
Lagtingsmand P. M. Dam, Tveraa	„	2	„

Derefter foretoges nyt frit Valg, da ingen havde opnaaet over Halvdelen af Stemmerne.

Stemmerne faldt paa samme Maade,

Derefter foretoges tredie Gang Afstemning mellem Kongsbonde Jóanes Patursson, Kirkebø og Landstingsmand Oliver Effersøe, Thorshavn, der ved anden Afstemning havde de fleste Stemmer.

Kongsbonde Jóanes Patursson, Kirkebø	fik	11	Stemmer,
Landstingsmand Oliver Effersøe, Thorshavn	„	10	„
2 Stemmer blanke.			

Herefter var Kongsbonde Jóanes Patursson, Kirkebø valgt til Landstingsmand.

Formanden optalte paany de Stemmesedler, som medgik til Landstingsmedlemmets Valg. Han oplæste de Navne, som stod øverst blandt Stedfortræder-Kandidaterne.

Lærer af Skopco, Johan H. Poulsens Navn forekom 11 Gange og intet andet, og erklæredes han valgt som første Stedfortræder.

Første Stedfortræders Navn blev slettet paa Stemmesedlerne, og disse oplæstes paany.

Rørlægger af Thorshavn, Christoffer Nyholm Debess' Navn forekom 11 Gange og intet andet Navn, og erklæredes han valgt som anden Stedfortræder.

Dennes Navn slettedes paa Stemmesedlerne, og disse oplæstes paany.

Lærer af Gjøv, Johan Kallsoy's Navn forekom nu 11 Gange, og erklæredes han valgt som tredie Stedfortræder.

Johannes Patursson erklærede paa Forespørgsel af Formanden, at han modtog Valget.

Valgbrev udfærdigedes i 2 Exemplarer og underskrevet af Formanden og Sekretærerne.

Stemmesedlerne forsegledes og vedlagdes Protokollen.

Protokollen oplæstes og godkendtes.

2. Kirkju- og kenslumál.

Kenslumálið í skúlunum.

Framl. 30. juli. Fyrsta viðgerð 1. august og beint í kenslumálsnevndina. 25. septbr. varð framlagt hetta álit:

Til undertegoede Udvalg er henvist en Skrivelse fra Lagtingets Selvstyreparti, hvori Partiet anmoder om, at Sagen om Undervisnings sproget i de færøske Skoler bliver optaget til fornyet Overvejelse.

Udvalget er ikke blevet enigt om en fælles Udtalelse i Sagen, men har delt sig i et Flertal og et Mindretal.

Flertallet (Johan H. Poulsen, Johan Kallsoy og P. M. Dam) skal henvise til, hvad der er sagt i en Række af Udvalgsbetænkninger fra Selvstyrepartiet i denne Sag. Saaledes i Lagtingstidende 1910—1918—1919—1920—1921—1922 og 1923.

Man finder sig igen foranlediget til at udtale, at vi finder det som det eneste naturlige og undervisningsmæssigt forsvarlige, at Undervisningssproget i Skolen er Børnenes Modersmaal, men samtidig vil vi udtale, at det er nødvendigt for os at kunne et andet Sprog end det færøske og det hersker der sikkert fuld Enighed om mellem alle Færinger, at dette skal være Dansk, som gennem flere hundrede Aar har været vor aandelige Bro til Omverdenen, og denne Bro ønsker vi ikke at bryde af. Vi vil derfor, at vor Skoleordning skal være saadan, at der bliver undervist i dette Sprog i et saadant Omfang, at der skal kunne opnaas en forsvarlig Færdighed deri, særlig i Læsning og Skrivning, saa Børnene med Lethed tilegner sig, hvad de læser paa Dansk, og lære at udtrykke sig i dette Sprog. —

Idet man igen henviser til, hvad der tidligere er sagt i Sagen, skal Flertallet tillade sig at foreslaa, at det nedenstaaende tidligere Forslag atter i Aar maa blive vedtaget af Tinget

Mindretallet (A. Samuelson og Johan M. Fr. Poulsen) kan hverken give Flertallets Motiver eller dets Forslag vor Tilslutning.

Spørgsmaalet om Undervisningssproget i den færøske Folkeskole har, som foran nævnt, været behandlet i Lagtinget flere Gange tidligere. Mindretallet (Sambandspartiets Medlemmer i Udvalget) har ikke andret den Opfattelse vedrørende denne Sag, som vore Partifæller har motiveret omhyggeligt i Lagtingssamlingen 1910, jfr. Lagtingstidende for samme Aar, Side 24—28 og Bilag 5. Vi deler ogsaa den Opfattelse, som vore Partifæller har fremsat vedrørende Sagen i Lagtingssamlingen 1919, jfr. Lagtingstidende for samme Aar, Side 5—8.

Vi vedlægger sammenhæftet de paagældende Dele af Lagtingstidende og henviser dertil, idet vi iøvrigt skal udtale følgende:

Det almindelige Talesprog paa Færøerne er og har været Færøsk, men som en ganske naturlig Følge af Forholdene, bl. a. Befolkningens Faatallighed og den Omstændighed, at der ikke fandtes noget færøsk Skriftsprog, tog Færingerne, efter at Øerne var kommen i nær Forbindelse med Danmark, det danske Sprog i Brug i ret betydelig Omfang. Det religiøse Liv byggede paa dette Sprog, ikke blot i Kirken, men ogsaa

saa i Hjemmene ved Oplæsning af Prædikebøger og ved Salmesang m. m. Der læstes kun danske Bøger. Danske Folkeviser blev meget stærkt benyttede ved Siden af Kvæder paa Færøsk saavel ved Folkedansen som i Hjemmene under Kvældsetur m. m. — Dansk var Øernes officielle Sprog. For 30-40 Aar siden fik det færøske Skriftsprog en bestemt Form, efter at Grundlaget dertil forinden var blevet lagt af Provst Hammershaimb. Det blev i denne Form almindelig anerkendt, og det færøske Skriftsprogs Stilling er siden blevet mere og mere udviklet saaledes, at det f. Eks. nu benyttes meget i Aviser og Bøger, ligesom Færøsk læres i Skolen og bliver benyttet i Kirken, i Lagtinget m. m.

Dansk bliver dog vedblivende benyttet, bl. a. særlig meget som Litteratursprog, i Kirken, i Skolen, for Retten m. m. — I Samtaler mellem dansktalende og færøsktalende bliver Dansk gerne benyttet som indbyrdes Fællessprog.

Baade Færøsk og Dansk har i Aarhundreder været det færøske Folks Ejendom, og begge disse Sprog er vort Fællessprog. — Det er ud fra denne Kendsgerning og i Forstaaelse af, at vor aandelige Kultur ikke kan bygges paa det færøske Sprog alene, at Sambandspartiet har optaget som et Punkt i sit Program, at man vil støtte Arbejdet for det færøske Sprogs Røgt og gode Udvikling, samtidig med at Folkets Dygtiggørelse i Dansk forsættes.

Som en Folge heraf kræver vi, at baade Færøsk og Dansk læres i Folkeskolen. — Efter Ordlyden af Flertallets Forslag skal der vel ved Undervisningen i Færøsk og Dansk lægges Vægt paa, at Børnene opnaar Færdighed i Brugen af de to Sprog saavel i Læsning som i Tale og Skrift, men vi hævder, at denne Udtalelse kun vil blive tomme Ord for det danske Sprogs Vedkommende, naar Dansk kun bliver optaget som Fag i Skolen og ikke i et vist, tilstrækkeligt Omfang tillige bliver benyttet som Undervisningssprog. Anderledes kan det ikke blive, allerede af den Grund, at Skolens Lærerkrafter i Almindelighed er knappe og Undervisningstiden kort. Ved at fjerne Dansk fra Skolen som Undervisningsfag, vil Lærernes Færdighed i dette Sprog derhos hyppigt aftage, og Skolen som Helhed vil lide derved.

Vi staar overfor et Spørgsmaal af overordentlig Betydning for vort Folks Fremtid, og vi tilraader indtrængende, at der ikke handles overilet paa Grundlag af ensidige teoretiske Betragtninger, der ofte i den offentlige Diskussion er udartet til ligefrem Fanatisme. Sagen bør, som af vort Parti krævet i Tinget i 1919, undersøges grundigt og med Sagskundskab. Vi stiller derfor nedenfor Forslag om en Undersøgelse, væsentlig overensstemmende med vort Partis Ændringsforslag i Lagtinget i 1919, jfr. Lagtingstidende for samme Aar, Side 6, idet vi henviser til de samme Steds anførte Motiver samt i den i Tidenden Side 5 ommeldte Skrivelse af 13. Maj 1918 fra Undervisningsministeriet. Sagens endelige Afgørelse bør vente, til Resultatet af Undersøgelsen foreligger.

Med Hensyn til Undersøgelsens Beskaffenhed mener vi, at der, foruden hvad vi har paapeget i 1919, bør foretages en Undersøgelse af Skoleinspektionens Indberetning, særlig for Tiden fra Ikrafttræden af Skoleanordningen af 1912, ligesom der bør afkræves Skoleinspektionen en Erklæring i Sagen og forelægges denne bestemte Spørgsmaal til Besvarelse, jfr. Forslag nedenfor.

Det er vor bestemte Mening, at Skoleanordningens § 7, 4de Stykke, er affattet med den største Indsigt og i det hele taget hensigtsmæssig under Hensyn til de faktiske Forhold. Det er ligeledes vor Opfattelse, at den gældende Bestemmelse kunde være til Gavn for vor

Folkeskole, hvis den opfattedes og anvendtes paa en loyal Maade i Overensstemmelse med Hensigten. Beklageligt er det, at der altid har staaet Strid om Bestemmelsen, og at der er lagt anden Betydning i Bestemmelsen, end den virkelig indeholder. Endelig er mangen en Gang mere og mindre tydeligt paastaaet, at Bestemmelsen tilsidesættes forskellige Steder paa Øerne.

Mindretallet er villigt til for at skabe Ro om Undervisnings- sprogsspørgsmaalet at arbejde hen til en ny Formulering af den paagældende Bestemmelse, som i sin Tid gennemførtes af vore Meningsfæller, efter at Krav om Undervisningssprogets Fastsættelse var rejst fra anden Side. Vi mener imidlertid, at der forinden bør tilvejebringes forskellige Oplysninger, naturligst gennem Skoledirektionen. Disse Oplysninger maa kunne foreligge til næste Aar. Indtil da bør Sagen formentlig udsættes og vi fremsætte nedenfor Forslag i Overensstemmelse hermed.

Forslag fra Flertallet:

§ 7 i Anordning af 16. Januar 1912 angaaende forskellige Forhold vedrørende Folkeskolen i Bygderne paa Færøerne ændres saaledes:

Tredie Stykke udgaar og som nyt Stykke sættes:

Undervisningssproget er Børnenes Talesprog, Færøsk. — Ved Undervisningen i Færøsk og Dansk lægges der Vægt paa, at Børnene opnaar Færdighed i Brugen af de to Sprog saavel i Læsning som i Tale og Skrift.

Forslag fra Mindretallet:

1) Sagen udsættes til næste Aar.

2) Undervisningsministeriet anmodes om gennem Skoledirektionen at søge oplyst og forelagt Lagtinget Oplysninger om:

- a) Antallet af Lærere og Lærerinder i den færøske Folkeskole,
- b) hvilket Antal Skoler hver Lærer (Lærerinde) har at undervise i,
- c) Undervisningstiden i hver Skole,
- d) Antal Børn i hver Skole for hver Lærer (Lærerinde),
- e) hvor megen Undervisning der ydes Børnene paa hver Plads med Angivelse af Skoledage og Timer samt Skoleforsømmelser, navnlig foranlediget af Uvejr paa Grund af Vejen til Skolen.

3) Undervisningsministeriet anmodes om gennem Skoledirektionen at tilvejebringe og vedlægge Sagen Erklæring fra Skoleinspektionen angaaende Tilstanden ved de forskellige Skoler,

- a) med Hensyn til Kundskab i dansk og færøsk Sprog,
- b) med Hensyn til andre obligatoriske Fag,
- c) med Hensyn til, hvilket Sprog anvendes som Undervisningssprog.

4) Med de omhandlede Oplysninger forventer Lagtinget, at Sagen forelægges for Tinget næste Aar. —

2.viðgerð 26. septbr. og 3.viðgerð sama dag. Uppskot meirilutans varð samtykt við 13 atkvøðum (sjálvstýrisflokkurin og jaynaðar flokkurin).

Kunnleiki kennarana í føroyskum máli.

Framlagt 30. juli. Læviðgerð 1. august og beint í kenslumálsnevndina. 22. septbr. varð framlagt hetta nevndarálit:

I Skrivelse af 18. August 1926 og 29. Juli 1927 fra »Føroya kennarafelag« anmodes Lagtinget om at faa udvirket, at der ved Færøernes Folkeskole ikke bliver ansat Lærere, der ikke har Kendskab til færøske Forhold og ikke kan føre Bevis for, at de kan færøsk Sprog, og i det hele taget fuldt ud har Betingelse for at kunne forstaa Ledelsen ved Folkeskolerne paa Færøerne.

Sagen er først i indeværende Aar kommet til Udvalgsbehandling i Tinget. —

Udvalget har ikke været enigt om en fælles Indstilling, men med-undertegnede Udvalgsmedlemmer Poulsen og Kallsoy maa gaa ud fra, at de af Lærerforeningen fremsatte Krav dels skyldes den Omstændighed, at den nugældende Skoleanordning paa Færøerne bestemmer, at enhver Lærer, der demitteres fra Færøernes Seminarium, skal underkaste sig Eksamen i færøsk Sprog saavel som i alle de andre Fag, der er knyttet til nævnte Seminarium, og dels fordi det maa anses for aldeles nødvendigt — bortset fra førstnævnte Skoleanordning — at Lærerne ved de færøske Folkeskoler, hvor Børnenes Modersmaal er Færøsk og hvor dette er obligatorisk Fag, har indgaaende Kendskab til færøsk Sprog og Litteratur.

Imidlertid har ifølge Anordning af 16. Januar 1912 § 11 Lærere og Lærerinder, som har bestaaet den afsluttende Prøve, der er anordnet ved den danske Folkeskole, Ret til Ansættelse ved den færøske Folkeskole, selv om de ikke har bestaaet nogen Prøve i Færøsk, og der findes en Del saadanne baade færøske og danske Lærere, som har faaet fast Ansættelse ved Skoler paa Færøerne, men man har ingen Garanti for, at disse er i Besiddelse af de nødvendige Kundskaber i Færøsk. —

Af det foran anførte vil det fremgaa, at der er et Misforhold til Stede, som der bør raades Bod paa, og dette kan ske ved, at det fastsættes, at ingen Lærer (Lærerinde) ansættes ved den færøske Folkeskole, medmindre han (hun) kan godtgøre at have tilstrækkelige Kundskaber i Færøsk. —

I Betragtning af den Betydning, man i alle Lande tillægger Modersmaalundervisningen, idet den anses for at være grundlæggende for hele Skolens Arbejde, og under Hensyn til den ovenfor anførte Anordning, som er gældende for de Folkeskolelærere, der uddannes paa Færøerne, skal man henstille til Tinget at vedtage Bestemmelser om dette Forhold.

Det er imidlertid Udvalget bekendt, at en hel Del unge Mennesker fra Færøerne læser ved danske Seminarier og man véd, at de fleste af de unge har det Ønske at komme igen til Lærervirksomhed paa Færøerne. Udvalget finder det derfor naturligt, at der for disses Vedkommende gives en Overgangstid, hvori der ikke stilles andre Krav end de nu gældende. —

Et Mindretal (Dain) kan som Helhed stutte sig til de af Kallsoy og Poulsen i deres Betænkning fremførte Bemærkninger, men maa dog anse Tidspunktet for Gennemførelse af Kravet om Eksamen i Færøsk for at blive ansat i den færøske Folkeskole passende at kunne sættes til den 1. Januar 1929. —

Et andet Mindretal (Johan Poulsen og A. Samuelson) mener ikke, at der er Grund til at foretage nogen Ændring i de gældende Bestemmelser. Man vil ikke være med til at afskære den færøske Folkeskole fra de Lærerkrafter, som stiller sig til Disposition, selv om disse ikke maatte have modtaget deres Uddannelse ved Seminariet i Thorshavn, og det saa meget mindre som det fra alle Sider erkendes, at Læreruddannelsen er fyldigere ved de andre Seminarier end ved Thorshavns Seminarium. ~

Mindretallet ønsker ikke at gøre Indgreb i Kommunernes Selvstyre med Hensyn til Folkeskolevæsenet, ej heller at berøve Skoledirektionen Adgang til at kalde de bedste Lærere til de færøske Kommuneskoler.

Mindretallet har den Tillid til Skoledirektionen, at den vil benytte de gældende Bestemmelser med samme Indsigt som hidtil. Skoledirektionen har i enkelte Tilfælde til Folkeskolen kaldet Lærere, hvis Uddannelse er foregaaet paa Seminarier i det øvrige Kongerige. Endvidere har Direktionen med Held kaldet Lærere uden Eksamen, naar den har skønnet, at vedkommende har den nødvendige Kundskabsfylde og de øvrige for en Lærer nødvendige Egenskaber.

Mindretallet ønsker ikke at berøve Direktionen Adgang hertil i Fremtiden. --

Forslag

(fra Kallsoy og J. H. Poulsen)
til

Anordning om Ændring i Anordning Nr. 11 af 16. Januar 1912 angaaende forskellige Forhold vedrørende Folkeskolen i Bygderne paa Færøerne.

Som nyt Stykke føjes til § 11:

»Efter 1. Januar 1931 kan der i den offentlige Folkeskole ikke ansættes nogen, der ikke har bestaaet Eksamen i Færøsk.

Saadan Eksamen skal til enhver Tid kunne tages ved Færøernes Lærerskole, naar nogen, som ellers maatte være kvalificeret til at blive Lærer ved Folkeskolen, maatte ønske det.«

Forslag

fra

P. M. Dam.

»Efter 1. Januar 1929 kan der i den offentlige Folkeskole ikke ansættes nogen, der ikke har bestaaet Eksamen i Færøsk.

Saadan Eksamen skal til enhver Tid kunne tages ved Færøernes Lærerskole, naar nogen, som ellers maatte være kvalificeret til at blive Lærer ved Folkeskolen, maatte ønske det.«

2.viðgerð 24. septbr. og 3.viðgerð 25. septbr. Uppskot Dams fall, tí einans 6 (Dam, Patursson, Zachariasen, Viðstein, Kristiansen og Debess) greiddu atkvøðu, meðan uppskotið frá Kallsoy og J. H. Poulsen varð samtykt við 13 atkvøðum (sjálvstýrisflokkurinn og javnaðarflokkurinn).

Løn kennarana.

a. Yvirlærari á Tvøroyri.

Framl. 4. august. 1.-viðgerð 10. august og beint í kenslumálsnevndina. 21. septbr. varð framlagt hetta álit:

Færø Amts Skoledirektion har under 4. August d. A. forelagt Tinget »Forslag til Lov om Ændring i Lov Nr. 268 af 12. Juni 1922 om Lønningsbestemmelser m. m. for Lærere og Lærerinder i Folkeskolen paa Færøerne.« — I Skoledirektionens Skrivelse af samme Dato oplyses, at Anledningen til Forslagets Fremsættelse er, at Skolekommissionen og Forstanderskabet for Frodebø Sogns Kommune har anholdt om, at Førstelærerstillingen ved Tveraa Skole maa blive gjort til Overlærerstilling, og at Skoledirektionen har tiltraadt Andragendet.

Da Tinget er blevet anmodet om en Udtalelse i Sagen, finder Udvalget Anledning til at udtale, at man ikke kan indse, at det i Reaktiteten har nogen Betydning, at Førstelærerstillingen ved Tveraa Skole bliver gjort til Overlærerstilling.

Undertegnede A. Samuelson og Johan Poulsen kan ikke tillægge denne Sag særlig praktisk Betydning, men naar vedkommende Skolekommission og Forstanderskab har fremsat Ønske om, at Førstelærerstillingen maa blive gjort til Overlærerstilling og naar Skoledirektionen har tiltraadt dette Ønske, kan vi ikke finde nogen Grund, som tvinger os til at gaa imod dette Ønske, som efter hvad der er oplyst for os, hverken vil paalægge vedkommende Kommune eller Amtskommunen nogen særlig Udgift. Vi kan derfor anbefale, at Andragendet imødekommes.

Forslag fra Flertallet.

Lagtinget finder ikke Anledning til at anbefale Forslaget.

Forslag fra Mindretallet.

Andragendet fra Forstanderskabet for Frodebø Sogns Kommune om, at Førstelærerstillingen ved Tveraa Skole gøres til Overlærerstilling, anbefales til at imødekommes. —

Hetta broytingaruppskot til minnilutans uppskot varð sett fram av Effersøe:

Dog forudsætter man, at den omhandlede Ordning ikke binder Kommunen til Udgifter, som ellers ikke vilde paahvile denne.

Uppskot minnilutans fall, tí einans 10 greiddu atkvøðu fyri tí, meðan uppskot meirilutans varð samtykt við 13 atkvøðum.

b. Lønin hjá øðrumlæraranum.

Framlagt 5. august. 1.-viðgerð 10. august og beint í kenslumálsnevndina. 25. september varð framlagt álit (sj skj. nr. 24) 2.-viðgerð 26. septbr. og sama dag 3.-viðgerð. Uppskot meirilutans fall, tí einans 10 (Dam, Patursson, Zachariasen, Niclasen, Viðstein, Matras, Kristiansen, Simonsen, Debess og Kallsoy) greiddu atkvøðu, meðan uppskot minnilutans varð samtykt við 18 atkvøðum.

Undirvísingartilfar.

Framlagt 5. august. 1.viðgerð 10. august og beint í kenslumálsnevndina. 7. septbr. framlagt hetta álit:

Fyri Føroya kennarafelag hevur fornaður felagsins P. M. Dam vent sær til tingið við umsókn um at tingið skal keypa ljósmyndir, sum verða at fara til ungongd millum skúlar í Føroyum, sum eiga ljósmyndar maskinu.

Nevndin, ið hevur fingið hetta mál til viðgerðar, kann ætla, at tað kann hava týðning fyri kenslu í føroyskum sum í øðrum skúlum, at ljósmyndir verða nýttar í passaligum máli undir kenslu í skúlanum. Tað er eisini nevndini kunnugt, at niðri í kongaríkinum er eitt ljósmyndarfelag skúlar imillum, sum letur ljósmyndir fara á ungongd millum skúlar, ið eru í hesum feiagi. Nevndin heldur tí, at kennarafelagið átti at fingið greitt fyri tinginum, um ikki skúlar ber lættliga kunnu koma upp í hetta felag, og hvat ábyrgslur teir kunnu fáa av tí, og hvat kostnaðurin av tí verður, og so fyrst og fremst fáa kunnleika um, hvussu nógvir og hvørjir skúlar í Føroyum, ið eiga ljósmyndarmaskinu.

Nevndin heldur, at hetta mál kann goymast til næsta ár, og væntar so, at Føroya kennarafelag vil venda sær aftur til tingið við málinum betri greiddum.

Nevndarálitið verður sent Føroya kennarafelag.

2.viðgerð 10. septbr. Uppskotið samtykt við 19 atkvøðum.

Studningur til pensiónsfond kennaranna.

11. septhr. framlagt hetta uppskot frá figgjarnevndini:

Fyri figgjarárið 1928-29 verður studningurin 2000 kr., sum skal verða rindaður úr løgtingsins kessum til pensiónsfondina fyri lærarar og lærarinnur við fólkskúlarnaa í Føroyum, at rinda úr Føroya amts økonomiska fond.

2.viðgerð 13. septbr. og 3.viðgerð 15. septbr. Uppskotið samtykt við 19 atkvøðum.

Foreldramøtir við realskúlan.

Framlagt 4. august. 1.viðgerð 9. august og beint í kenslumálsnevndina. 22. septbr. varð framlagt hetta álit:

Ved Skrivelse af 4. f. M. har Lagtingsmand Edw. Mitens andraget om at faa fastsat Bestemmelser om Forældremøde og Skoleaevn ved Færøernes Realskole.

Da det er et Ønske blandt Forældrene at faa Forældremøder ved Realskolen, skal Udvalget anbefale nedenstaaende Forslag, der er bygget efter Anordning Nr. 668 af 31. December 1917 om Forældremøder og Skoleaevn ved Statens højere Almenskoler.

A n m o d n i n g

o m

Forældremøder og Skoleværn ved Færøernes Mellem- og Realskole.

§ 1.

Ved Færøernes Mellem- og Realskole afholdes ordinært 1 Gang aarlig et Forældremøde, ekstraordinært kan der derhos afholdes saadanne Møder efter de nedenfor angivne Regler (jfr. § 5).

Berettigede til at deltage i Forældremøderne og de paa disse forefaldende Afstemninger er alle, der har Børn eller Myndlinge i Skolen, eller hos hvem Elever i Skolen er sat i Pleje.

Desuden har Skolens Lærere Adgang til og Ret til at udtale sig paa Forældremøderne, selvom de ikke opfylder de andre Betingelser, men de kan i sidste Fald ikke deltage i Afstemningerne.

Paa Forældremøderne har hver af de tilstedeværende stemmeberettigede 1 Stemme.

§ 2.

Til at forberede de Sager, som skal behandles paa Forældremødet, og fastsætte dets Dagsorden, nedsættes der et Skolenævn, bestaaende af Bestyreren som Formand, 2 af Skoleraadet valgte Lærere og 4 af og i Forældre kredsen valgte Medlemmer.

Mand og Hustru kan ikke samtidig være Medlemmer af Nævnet.

Forældre kredsens 4 Repræsentanter vælges for 1 Skoleaar ad Gangen. For hvert af disse Medlemmer vælges desuden en Suppleant, som for Resten af Valgperioden indtræder i Nævnet, naar det Medlem, for hvilket den paagældende er Suppleant, i Løbet af Valgperioden dør eller udtræder af Nævnet. Valgberettigede er alle — ogsaa Lærere —, der har Børn eller Myndlinge i Skolen, dog saaledes, at der kun kan afgives 1 Stemme for hvert Hjem, ved skriftlig Fuldmagt kan Forældre overdrage deres Stemmer til dem, der har deres Børn (Myndlinge), i Pleje. Valgberettigede er — med Undtagelse af Skolens Lærere — alle, der har Børn eller Myndlinge i Skolen. Valget foretages straks i Begyndelsen af hvert Skoleaar, saaledes at det afgaaende Skolenævn fungerer som Valgbestyrelse; ved det først forekommende Valg fungerer dog en Valgbestyrelse, bestaaende af Bestyreren som Formand, 2 af Skoleraadet valgte Lærere og Skolekommissionen. Valget af Nævnsmedlemmerne foregaar ved skriftlig Afstemning efter den i Lov Nr. 142 af 10de Maj 1915 §§ 75 og flg. for Valgmændenes Valg af Landstingsmænd og Suppleanter foreskrevne Fremgangsmaade, men paa Stemmesedler, der paa Valgbestyrelsens Foranstaltning udsendes til de valgberettigede Hjem, og derfra igen i afkrydset Stand indsendes til Valgbestyrelsen. Til gyldigt Valg udkræves, at over Halvdelen af de valgberettigede Hjem har deltaget eller ladet deltage i Afstemningen. Resultatet af Valget indføres i Nævnets Protokol, der underskrives af hele Valgbestyrelsen. Ophører et af Forældre kredsen valgt Medlem at have Børn (Myndling) i Skolen, maa han (hun) straks udtræde af Nævnet.

Alle Tvivlsspørgsmaal med Hensyn til Valg af Nævnsmedlemmer eller med Hensyn til Nævnets Kompetence og Virksomhed afgøres af Skoledirektionen, der ogsaa afgør, om et Medlem paa Grund af personlige Forhold skal udtræde af Nævnet.

§ 3.

For Skolevæsenet skal af Bestyreren, efter at Skoleraadet — saar vidt muligt i god Tid — forud er underrettet derom, forelægges alle Sager af mere almindelig Betydning angaaende Skolens hygiejniske Forhold (Skolehygningen, Undervisningstiden, Indførelse af Skolelærer o. a.) og opdragende Virksomhed (f. Eks. Fællesundervisning, Straffemidlernes Art o. s. v.).

Desuden kan ethvert af Nævnets Medlemmer eller Skoleraadet gennem sine Repræsentanter, i begge Tilfælde dog kun med Bestyrerens Billigelse, for Skolenævnet forelægges saavel de i § 3, 1ste Stykke nævnte Sager som andre Spørgsmaal vedrørende Skolen (Karaktergivning, Eksamensbestemmelser, Principperne for Beneficiefordeling og Opflytning, Hjemmeforberedelse, Forsømmelser o. a.).

Udelukkede fra Forhandling er dog Spørgsmaal vedrørende de enkelte Elevers Forhold (f. Eks. med Hensyn til Beneficiefordeling og Opflytning), Bestyrers og Læreransættelser og de enkelte Læreres Forhold.

§ 4.

Skolenævnet afgør ved almindelig Stemmefflerhed, hvilke af de forelagte Spørgsmaal der skal sættes paa Forældremødets Dagsorden. Dog kræves Bestyrerens Samtykke dertil med Hensyn til de i Henhold til § 3, 2det Stykke forelagte Sager.

§ 5.

Det ordinære Forældremøde afholdes almindeligvis i Februar Maaned. Indkaldelse af ekstraordinære Forældremøder kan ske, naar Bestyreren og mindst 3 af Nævnets andre Medlemmer forlanger det.

Indkaldelsen sker med et passende Varsel, ikke mindre end 8 Dage.

Skolenævnet skal senest 14 Dage før hvert ordinært Forældremødes Afholdelse af Bestyren indkaldes til Møde. Ekstraordinære Møder af Nævnet indkaldes af Bestyreren, naar enten han selv finder Anledning til det, eller et Flertal af Nævnets Medlemmer forlanger det.

Indkaldelsen sker med et passende Varsel, ikke mindre end 8 Dage.

§ 6.

Skolenævnet vælger et af sine Medlemmer til Sekretær, denne fører Protokol over Nævnets Forhandlinger og besørger det i Tilknytning af Nævnets Virksomhed fornødne skriftlige Arbejde.

§ 7.

Forældremøderne sammenkaldes af Bestyreren og ledes af denne eller et andet af Nævnets Medlemmer efter Bestyrerens nærmere Bestemmelse.

Til Forhandling kan ogsaa komme andre end de paa Dagsordenen opførte Sager, saafremt alle tilstedeværende (Medlemmer af Forældrekredsen og Lærere) er enige derom.

Nævnets Sekretær optager i en dertil egnet Protokol et Referat af Mødets Forhandlinger og Beslutninger. Protokollen underskrives af Bestyreren — eventuelt tillige af den, der maatte have ledet Mødet i hans Sted — og af en af Forældrenes Repræsentanter i Nævnet.

§ 8.

Saavel de ordinære som ekstraordinære Forældremøder skal afholdes inden Forløbet af 3 Uger efter Dagsordenens Vedtagelse i Nævnet.

§ 9.

Sekretæren indsender hvert Aar inden første Juni til Skoledirektionen en af Bestyreren bekræftet Genpart af Referaterne af de i Løbet af Skoleaaret afholdte Forældremøder og Møder i Nævnet.

§ 10

Samtlige Møder finder saavidt muligt Sted paa Skolen.

§ 11.

Skoledirektionen bemyndiges til at træffe de fornødne nærmere Bestemmelser til Anordningens Gennemførelse.

2. viðgerð 24. septbr. og 3. viðgerð 25. septbr. Uppskotið samþykkt við 22 atkvæðum.

Skipan kennaraskúlans.

Framlagt 30. juli. 1. viðgerð 10. august og beint í kenslumálsnevndina. 22. septbr. varð framlagt nevndarálit (skj. nr. 40). 2. viðgerð 24. septbr. og 3. viðgerð 25. septbr.

Johan H. Poulsen legði fram hetta broytingaruppskot til A. Samuelsen og J. Fr. Poulsens uppskot:

I 1ste Indstillingspunkt ændres Ordet »Overlærer til »Seminarlærere«.

Uppskotið frá Kallsoy og Dam fall, tí einans 11 greiddu atkvæðu (javnáðarflokkurin og sjálfstýrisflokkurin uttan Winther og J. H. Poulsen).

J. Poulsens broytingaruppskot varð samtykt og Samuelsen og J. Fr. Poulsens uppskot, soleiðis broytt, varð so samtykt við 12 atkvæðum (sambandsflokkurin, J. H. Poulsen og Mitens).

Føroyskt mál i kennaraskúlanum.

5. august varð framlagt hetta bræv frá harra Richard Long:

Tó at kenslutimarir í føroyskum máli í Læraraskúlanum fyrri gott og væl fyra árum síðani vóru gjørdir fleiri (frá 2 um vikuna til 4), so er hetta sjálvsagt enn ov lítið til at geva næmingunum so dyggan og botnfastan kunnleika í hesi lærigrein, sum teir, ið skulu vera lærarar í móðurmálinum, eiga at fáa.

I stórbygdunum — og mangastaðni í smábygdunum við — ferst føroyskt mál illa ár um ár, og við tað at foreldurnir nú líta á skúlan sum tann ið her skal vera tann bótandi hondin, ræður tað um, at teir

ið lærarar skulu vera í Føroyum, ikki bert duga føroyska mállæru til fullnar — sum teir við tí tímatali, ið nú er, væl kunnu læra — men eisini duga at skilja millum gott og ringt mál, t. v. s. hava nakran kunnleika til fornmálið og mál søgu.

Men slíkur kunnleiki vinnst ikki uttan arbeiði við málinum, iðnum arbeiði gjøgnum langa tíð, og mugu tí fleiri kenslutímar til enn teir 4 um vikuna, ið nú eru.

Til samanburð taki eg her fram, at í danskum máli verður í læraraskúlanum kent fyrsta árið 7 tímar um vikuna, hini bæði árin 6 tímar um vikuna hvørt árið, og sjálvt um Danskt hevur størri bókméntir enn Føroyskt, ið krevja væl av tíð at læra, so er Føroyskt málsliga sæð so mikið flæktari og tyngri at læra til fullnar, at ikki verður tað lært við styttri tíð enn Danskt.

Føroya læraraskúli er illa skipaður til at búgva lærarar til at virka í føroyskum skúlum, og má hann verða broyttur so skjótt sum tilber.

Tó verður munagóð broytan ætlandi ikki fingin í lag so skjótt, at ikki bráfengis bótan um kensluviðurskiptini í Føroyskum eiga at fáast í lag longu í ár.

Eg loyvi mær at biðja tingið virka fyri, at minst 1 tími verður lagdur afturat teim 4 um vikuna, ið nú eru, longu í ár, altso áðrenn nýggjárt, tí hetta er seinasta árið hjá tí læraraflokki, ið nú gongur á skúla, og mikil tørvur er á, at tey fáa ið hvussu er hylling á mál søgu og eitt sindur av kunnleika til fornmálið.

Lviðgerð 10. august og beint í kenslumálsnevndina. 21. septbr. framlagt hetta álit:

Til undertegnede Udvalg er henvist en Skrivelse, som Lærer ved Realskolen, Richard Long, har tilsendt Lagtinget, hvori han anmoder Tinget om at udvirke, at der bliver lagt mindst en Time ugentlig til de 4 ugentlige Timer, hvori der nu undervises i Færøsk i Lærerskolen, og at dette maa ske i indeværende Aar, som er det sidste for de Lærerskoleelever, der nu gaar paa Skolen.

Udvalget har foranlediget, at Sagen er blevet behandlet i Lærerraadet ved Realskolen og i Færø Amts Skoledirektion. Lærerraadets Udtalelse og Skoledirektionens Erklæring vedlægges Sagen. Ud fra, hvad der foreligger og er udtalt i denne Sag, finder Udvalget ogsaa der er Grund til, at Tinget medgiver den sin anbefaling og skal tilraade dette.

Udvalget gaar ud fra, at Sagen ordentligvis skal gaa gennem Skoledirektionen til Ministeriet og vil stille Forslag herom.

Forslag

fra

Udvalget.

- I. Tinget anbefaler vedlagte Forslag fra Lærer Richard Long til Gennemførelse om muligt i indeværende Aar.
- II. Færø Amts Skoledirektion anmodes om at foretage det videre fornødne til Sagens Gennemførelse.

Færø Amt's Skoledirektion.

Thorshavn, d. 19. September 1928.

Skoledirektionen har paa et under 18. d. M. afholdt Møde behandlet Løgtingssag Nr. 200—1928: Færøsk i Lærerskolen, hvilken Sag af Dem som Formand i vedkommende Udvalg er blevet afgivet til Skoledirektionen til Erklæring.

Næst at bemærke, at man maa finde det ukorrekt, at Sagen er blevet rejst uden om de paagældende Skolemyndigheder, skal man udtale følgende:

Direktionen har overført et af Lærerrådet ved Seminariet i Juli Maaned d. A. fremsat Forslag om Forøgelse af Timetallet i kvindeligt Haandarbejde indtaget det Standpunkt, at Eleverne maa anses for at være saa stærkt optagne af Arbejde, at man maa nære Betænkelighed ved at skride til en Forøgelse af Timetallet.

Ud fra denne Opfattelse vil Direktionen vanskeligt kunne gaa med til en Forøgelse af Timetallet i et andet Fag, selv om den i og for sig kan sympatisere med, at der gives Eleverne en udvidet Undervisning i Færøsk som den af Seminariets Førstelærer foreslaaede.

Da man tør regne med, at der i en nær Fremtid vil ske en Omordning af Seminariets Forhold, vil det da være rimeligt at tage dette Spørgsmaal med ind i Overvejelserne herom.

For det Holdes Vedkommende, der skal dimitteres fra Seminariet i Sommeren 1929, kunde Sagen dog maaske ordnes saaledes at der gives Tilladelse til endnu en Undervisningstime i Færøsk, hvis Eleverne maatte ønske en saadan Forøgelse af deres Arbejde og maatte være villige til at følge denne Undervisning.

D. 11. September 1928 har Lærerrådet behandlet medfølgende Sag.

Der stilledes følgende Forslag:

»Lærerrådet anbefaler, at Eleverne i Seminariet faar en Undervisningstime mere om Ugen i Færøsk helst inden Nytaar, og at denne Time lægges en Undervisningsdag som sidste Time.«

For Forslaget stemte 3, 1 stemte imod, Resten stemte ikke.

2. viðgerð 22. septbr. Uppskotið samtykt við 13 atkvøðum.

Studentaskúli.

Framlagt 30. Juli. 1. viðgerð 14. august og beint til fíggarnevdina. 25. septbr. álit (skj. nr. 45).

2. viðgerð 26. septbr. og 3. viðgerð sama dag.

Uppskotið frá Dam o. fl. varð samtykt við 12. atkvøðum (javnáðarflokkurin og sjálvstýrisflokkurin uttan Winther).

Lóg fyri Føroyar um háskúlar.

Framlagt 30. Juli. 1. viðgerð 1. august og beint í kenslumálsnevndina. 25. septbr. álit (skj. nr. 49).

2. viðgerð 26. septbr. og 3. viðgerð sama dag. Lóguppskotið frá meirilutanum varð samtykt við 12 atkvøðum (javnáðarflokkurin og sjálfstýrisflokkurin uttan Winther).

Studning til háskúlans.

Framlagt 4. august og beint í fíggarnevnd. 14. septbr. framlagt hetta álit:

I Skrivelse af 3. August d. A. ansøger Bestyrelsen for Føroya Fólkaháskúla om et Tilskud paa 4000 Kr. til Skolen. — I samme Skrivelse andrages ogsaa om, at Tinget vil give sin anbefaling til et Andragende om Statstilskud paa 6000 Kr. samt at de Elever, der besøge Skolen, ogsaa maa have Adgang til at erholde Understøttelse af de Statsmidler, der uddeles af Amtet.

Udvalget har faaet forelagt Skolens Regnskab. Heraf fremgaar, at Skolens økonomiske Stilling er meget vanskelig. Foruden Prioritetsgæld — c: 9000 Kr. — skyldes til Skolens Lærere c: 13.300 Kr. Skolen vil saaledes næppe kunne fortsætte uden de omsøgte Tilskud fra Statskassen og Lagtinget.

Et Flertal (Winther, Patursson, Niclasen og Dam) mener, at Skolen har udført og udfører en saa fortjenesfuld Gerning blandt Ungdommen i det færøske Samfund, at det bør forebygges at Skolen nedlægges. — Vi stiller derfor Forslag om, at der af Økonomisk Fond bevilges et Tilskud paa 2000 Kr. til Skolen, ligesom vi paa det bedste anbefaler Skolen til Statsstøtte.

Medlemmerne A. Samuelsen, J. H. Joensen og Nolsøe ønsker ikke at fremsætte noget Forslag.

Forslag.

- 1) Af Økonomisk Fond ydes der Føroya Fólkaháskúla at Tilskud paa 2000 Kr. for 1928-29.
- 2) Tinget medgiver et Andragende fra Bestyrelsen for Føroya Fólkaháskúla om Statstilskud paa 6000 Kr. og om, at de Elever, der besøge Skolen, ogsaa maa have Adgang til at erholde Understøttelse af de Statsmidler, der uddeles af Amtet, sin bedste anbefaling.

2. viðgerð 18. septbr. og 3. viðgerð 22. septbr. Kallsoy o. fl. settu fram hetta broytingaruppskot:

Idet der henvises til de Oplysninger i Udvalgets Betrækning vedrørende Højskolens Gæld, hvorfra fremgaar at denne for Tiden udgør ca. 23000 Kr., skal vi udtale at en meget betydelig Nedsættelse af Gælden er nødvendig for at lette om Skolens Byrder, der, som Forholdene nu er, maa virke trykkende for dens Virksomhed. I Udvalgets Forslag Punkt 1 foreslaas, at Lagtinget yder et Tilskud paa 2000 Kr. for 1928-29, medens der i Punkt 2 er anbefalet et Statstilskud paa 6000 Kr. Da man mener, at disse Tal staar i et urimeligt Forhold til hinanden, og at dette Misforhold kan ventes at bevirke, at Staten ikke vil yde de af

Tinget anbefalede 6000 Kr., fremsættes i Stedet for Udvalgets Forslag følgende Ændringsforslag:

1. Lagtinget indgaar til Regeringen med Ansøgning om, at der af Statskassen bliver bevilget Føroya Fólkaháskúla 4000 Kr. for Finans-aaret 1928—29.
2. Af økonomisk Fond ydes der Føroya Fólkaháskúla et Tilskud paa 4000 Kr. for Aaret 1928—29.

Broytingaruppskotið pt. 2 fall, ti einans 9 greiddu atkvøðu fyri tí. Uppskotið frá nevndini varð so samtykt við 13 atkvøðum.

Bræv frá býráðnum í Tórshavn um navigatiónsskúlan.

Framlagt 14. august. 1.viðgerð 17. august og heint í figgjarn. Álit framlagt 11. septbr. soljóðandi:

Tórshavnar býráð søkir í brævi, dagssett 11. august í ár, um ein árligan studning, 600 kr., til tær útreiðslur, sum Havnar kommuna hevur fyri at halda hús og innventar til navigatiónsskúlan í Tórshavn. Tað verður upplýst í hesum brævi, at teir flestu næmingarnir, ið koma á skúlan, eru av bygdonum.

Nevndin heldur, at sum nú er statt við tingsins peningaviður-skiftum, eru fyri tað fyrsta ikki líkindi til at jætta studning til hetta mál og setur fram sum

Uppskot.

Svarið verður Tórshavnar býráði, at tingið í ár ikki kann veita tann umsøkta studningin.

2.viðgerð 13. septbr. og 3.viðgerð 15. septbr. Uppskotið samtykt við 13 atkvøðum móti 4.

Skúlastjórn og skúlanevndir.

Framlagt 4. august. 1.viðgerð 14. august. Beint í kenslumálsnevndina. Hetta álit framlagt 22. septbr.:

Við brævi, dagssett 4. august 1928, biður Jóannes Patursson sjálvstýrisflokksins vegna um at ávirka neyðturvuligar broytingar í skipan av skúlastjórnini, samstundis sum framborðin verður áheitan um, at skúlanevndirnar skulu verða fólkavaldar.

Um hetta seintra málið liggur ein samtykt av tingi, síðst í 1920, sum ikki er komin í gildi. Nevndin kann her nevna, at tað um henda spurning hevur verið stríð í kongaríkinum, og at fólkavaldar skúlanevndir eru komnar í teim suðurjútsku landspørtunum.

Um hin fyrra spurningin — skúlastjórnina — er at siga, at hon her hjá okkum er sett við við lóg av 1. mars 1854 om Ændring af Skolevæsenet paa Fæstøerne. Har sigst í § 30: Færøernes Skoledirektion skal bestaa af Amtmanden og Provsten og et af Lagtingets Medlemmer,

som dertil af Tinget vælges. — Henda skipan hefur ívaleynt havt til fyrirmynd ta dansku skúlaæglugerð av 20. juli 1814. Har stendur, at skúlastjórnin skal vera amtmaður og amtspróst. — Við lóg av 8. mars 1856 verða ásett skúlaráð, ið verða vald av amtsráðnum; hesi skúlaráð skulu saman við skúlastjórnini (amtmanni og prósti) stýra skúlagrunnum. So fær hetta skúlaráð rætt til at seta ein mann i skúlastjórnina, men hesin limur fær ikki líka rætt við hinar báðar fyrr enn við ráðharraskrivlisi av 20. oktobir 1858. Við rávharraskrivlisi av 20. mars 1860 verður hesin valdi limur settur fyri eitt áramál i senn.

Seinri er skipanin vorðin so, at tað er próstin, ið fyri tað mesta avgreiðir skúlastjórnssakir, líkasum tað er til próstin, umsóknir um læraraembættir verða sendar.

Tað er møguligt, at tað er tørvur á at fáa broytt skipanina av skúlastjórnini her, soleiðis at hon t. d. øll varð vald av tinginum ella at tingið setti meirilutan av henni, t. d. 3 limir; men nevndin heldur, at tað neyvan verður tíð i ár at fyrirreika hetta mál til fulnar; sum tað sæst, krevur tað lógbroytan. Tað kundi kanska verið víst á, at eftir lóg um stýrið av kirkjum i Føroyum velur tingið 3 limir aftrat amtmanni og prósti til kirkjutilsyn, men hetta er tó ikki reiðuliga tað sama, tí her er tað givna grundarlagi, at lögtingið er hægsta stýri yvur kirkjunum.

Nevndin heldur, at her er nógv at hugsa um og hefur tí hug at mæla til, at málið verður goymt til næsta ár og at tað verður givið landsnevndini upp i hendur at leggja málið væl fyrirreika fyri næsta ting.

Nevndin vil tí mæla tinginum til at samtykkja:

Málið um broytan av skúlastjórn og skúlanevndir verður goymt til næsta ár.

2. viðgerð 25. septbr. Uppskotið samtykt við 14 atkvøðum.

Skúlahúsin i porkeri.

Framlagt 30. juli. 1. viðgerð 4. august. Beint i kirkjunevndina. 13. septbr. framlagt hetta álit:

I síðstu lögtingssetu var til viðgerðar ein umsókn frá sóknarstýrinum i Porkeri um statsstudning til viðkan av skúlabygninginum har. — Við sakini var upprit av tí tonkta skúlabygningi og kostnaðarætlan.

Tingið helt seg ikki kunna fremja sakina, sum hon lá fyri, men samtykti at goyma hana til i ár; (sí tingtíðindi 1927, bls. 57).

I ár hefur sóknarstýrið vent sær aftur til tingið og sigur frá, at ráðini eru ringari nú at fara undir stórar fyrirtekur, millum annað av tí at Nes bygd verður skild frá Porkeri.

Við eini áskrift á bræv sóknarnevndinar sigur amtmaðurin, at skúlastjórnin ætlar at tingast meiri við Porkeris sóknarstýri um hetta mál.

So stætt heldur nevndin, at tað verður neyðugt at goyma sakina eitt ár aftur og víta, hvat so kann koma burtur úr eini tingan sum tí umnevndu.

Uppskot.

Málið um skúlabygging i Porkeri verður goymt til næsta ár.

2. viðgerð 15. septbr. Uppskotið samtykt við 15 atkvøðum.

Skúlahúsin i Miðvágl.

Framlagt 30. juli. 1.viðgerð 4. august. Beint í kirkjunevnd. 13. septbr. framlagt hetta álit:

Fære Amts Skoldirektion har forelagt Tinget et Andragende fra Midvaag Forstanderskab og Skolekommission om Statstilskud til Udvidelse af Skolebygningen i Midvaag.

Skoledirektionen anbefaler, at Sagen fremmes som af Forstanderskabet og Skolekommissionen indstillet.

Undertegnede Udvalg er enigt med Andragerne om, at det er højest nødvendigt at skaffe nyt Klasseværelse til Skolen i Midvaag og kan efter Omstændighederne bifalde den forlangte Plan, idet den rummer en billig og dog forsvarlig Løsning og der maa ses hen til Kommunens vanskelige økonomiske Stilling. Udgifterne ved Opførelsen er ifølge medfølgende Overslag sat til 6296 Kr. plus 500 Kr. til Indretning af den ene Skolestue til Lejlighed.

Der er i de senere Aar flere Gange søgt om Statens Støtte til Udvidelse af tidligere med Statstilskud opførte Skolebygninger og Udvalget gaar ud fra at møde den samme Velvilje fra Statsmyndighederne.

Man skal derfor tillade sig at stille følgende Forslag til Vedtagelse:

Lagtinget indgaar til Undervisningsministeriet med Andragende om sammes Medvirkning til, at der af Statskassen ydes Midvaag Sogns Kommune paa Vaagø et Tilskud af indtil Halvdelen af 6796 Kr. eller 3398 Kr. til Ombygning af og Tilbygning til Skolen i Midvaag.

2.viðgerð 15. septbr. og 3.viðgerð 18. septbr. Uppskotið samtykt við 14 atkvøðum.

Búnaðarlógirnar á føroyskum máli.

Framlagt 30. juli. 1.viðgerð 1. august. Beint í kenslumálsnevndina. 17. septbr. framlagt hetta álit:

Tingmaður J. Patursson hevur biðið tingið um at útvega, at allar lógir viðvíkjandi landbúnað, sum eru komnar á danskum máli og sum framvegis koma út, verða umsettar til føroyskt mál og verða til falls hjá fólki.

Nevndin, sum skal granska hetta mál, kann ikki verða á einum málið um, hvat beint er at gera hesum máli viðvíkjandi.

Meirilutin (J. H. Poulsen, Kallsoy og Dam) heldur, at tað er nógv, sum bendir á tað borð, at vit fáa serstakar føroyskar lógir á føroyskum máli, og hava havt til umhugsan at vent okkum til landbúnaðarnevndina, sum situr við slíkum lógum í ár, og biðið hana roynt at fingið eitt lóguppskot, t. d. av hagalógini, skrivað á føroyskum. Tað er ikki gjørt, og við tað, at so langt er liðið út í tingsetuni, heldur meirilutin tað ikki vera føri til í ár at gera nakað hesum lógmálið viðvíkjand. — Ein annar vandi er eisini, og tað er, at um vit fáa slíkar lógir á føroyskum, máa somu lógir væl eisini verða á danskum máli. Tað er nevndini kunnugt, at soleiðis var fyrr á Íslandi og er væl fyri ein part í Noreg,

har vissar lógir eru givnar út bæði á ríkismáli og landsmáli. Har krevst nærri greiði á, hvør lógtekstur er tann galdandi, ið øll hava at ganga eftir, um munurin millum málini skuldi gjørt tað, at tekstirnar ikki bóru heilt saman. Um hetta mál heldur nevndin tað kundi verið neyðugt at fingið leiðbeiningar úr Íslandi og Noreg. Eisini heldur meirilutin, at tað hevði verið gott at fingið til næstu tingsetu eina umseting av eini føroyskari lóg t. d. útskiftingarlógini og lagt hana fyrri næstu løgting, sum tá, um føri var til, kundi tikið málið upp aftur.

Mindretallet (Johan Poulsen og A. Samuelsen) ønsker at udtale, at vi som vort Parti anerkender dansk Sprog som Færøernes Lovsprog og ønsker ikke at medvirke til, at der foretages nogen Ændring heri. Følgelig deltager vi ikke i Flertallets Indstilling.

Uppskot

frá

meirilutanum.

- 1) Málið um landbúnaðarlógirnar á føroyskum verður goymt til næsta ár.
- 2) Tingformaðurin verður biðin um at fáa umsett útskiftingarlógina til føroyskt og leggja fram fyrri næsta løgting.
- 3) Amtmaðurin verður biðin um at fáa tinginum kunnleika um, hvussu tað er skipað í Noreg, har summar lógir koma út bæði á ríkismáli og landsmáli, og hvussu tað fyrr varð skipað á Íslandi hesum sama máli viðvíkjandi.

2. viðgerð 19. septbr. Uppskotið samtykt við 13 atkvøðum (sjálvstýrisflokkurin og javnaðarflokkurin).

Gerðabók og dagsskrá lögtingsins á føroyskum máli.

Framlagt 30. juli. 1. viðgerð 1. august. Beint í kenslumálsnevndina. 17. septbr. framlagt hetta álit:

Frá sjálvstýrisflokkinum er komin umsókn um at gerðabók lögtingsins og dagsskrá verða ferdar og skrivaðar á føroyskum máli.

Nevndin, sum hevur fingið hetta mál til viðgerðar, er ikki komin ásamt um málið. Meirilutin (J. H. Poulsen, Johan Kallsoy og P. M. Dam) halda tað vera rimuligt, at so verður gjørt, sum flokkurin sokir um, tó er meirilutin í iva um ikki hetta er eitt mál, sum tingstýrið (Lagtingets Præsidium) kuði avgjört uttan at venda sær til tingið við tí, og vit hava lagt til merkis, at dagsskráin longu verður skrivað á føroyskum máli. Tingiðin er nú so langt útlíðin, og gerðabókin er higartil ferd á danskum máli, so nevndin vil ikki mæla til nakra broyting í ár, men av tí, at málið er komið til nevndarviðgerðar, vil meirilutin mæla til, at frá byrjan av næstu tingsetu verður gerðabókin ferd og dagsskrá skrivað á føroyskum.

Mindretallet (Johan Poulsen og A. Samuelsen) henleder Opmærksomheden paa, at Spørgsmaalet om at skrive Dagsordenen paa

Færøsk forinden Sagen kom i Udvalg allerede var afgjort derhen, at Dagsordenen skrives paa Færøsk. Derved har man ogsaa i nogen Grad foregrebet Spørgsmaalet om Forhandlingsprotokollens Førelse paa Færøsk, idet Dagsordenen og Sagerne's Betegnelse paa denne i ikke ringe Grad berører Protokollens Førelse. Den der anvendte Fremgangsmaade har man sat Mindretallet udenfor. Og da Mindretallet for Tiden ikke raader over Stemmetal nok til at træffe en fornuftig Beslutning i Sagen, maa man indskrænke sig til denne Bemærkning.

Uppskot

frá

meirilutanum:

Frá næstu tingsetu verður gerðabók tingsins at føra og dagsskrá at skriva á føroyskum máli.

2.viðgerð 19. septbr. Uppskotið samtykt við 13 atkvøðum.

Nýtsla av føroyskum máli o. t.

Framlagt 30. juli. 1.viðgerð 1. august. Beint í kenslumálsnevnd. 17. septbr. framlagt hetta álit:

Í brævi, dagsett juli, 1927, vendir Føroya ungmannaafelag sær til tings um at fáa lógfest, at almennar kunngeringar verða skrivaðar á Føroyskum, at embætismenn í ymiskum tilfellum skulu nýta Føroyskt mál, at menn, ið hereftirdags taka við allmennum starvi, mugu duga at tala og skriva Føroyskt eftir ein vissan tíðarfroyst, at allar nýggjar lógir verða skrivaðar á Føroyskum, at eitt generalstabskort við føroyskum nøvnum fæst til vegar, at øll skjøl fjartalunnar verða á Føroyskum, at føroysk bygðanøvn verða skrásett millum tjóða, at kvæðabókaútgávan verður framhildin, at tingið veitir 1000 kr. til at skriva Føroya søgu, 2000 kr. til felagið til bókmentir og mentunarstarv, og at framd verður umsóknin um friðan av heiðafugli og øðrum.

Nevndin skal úttala, at ein jagtlóg varð samtykt í fjør, og tingið kann ikki taka upp aftur í ár hetta mál.

Tingið veitur pening til lögtingssegunevndina og til ymiskar bókmentir og er ikki ført fyri at veita nakað til felagið.

Spurningurin um kvæðabókina, føroysk bygðanøvn, generalstabskortið og nýtsluna av føroyskum málið hevur tingið havt til viðgerðar í ymiskum serstøkum søkum, og nevndin er viss í, at felagið kennur og vil fáa at kenna úrslitið úr hesum søkum, og visir nevndini hartil.

Meira heldur nevndin ikki kann gerast fyri fyrst og setur tí fram hetta

Uppskot:

Eitt eintak av hesum áleti verður sent Føroya ungmannaafelag.

2.viðgerð 19. septbr. Uppskotið samtykt við 14 atkvøðum.

Generalstabskortid.

Framlagt 20. august. 1.viðgerð 24. august. Reint i kenslumálsnevnd. 17. septbr. framlagt hetta álit:

Formanden for »Føroya studentafelag« i København har sendt en Skrivelse til Lagtingets Formand, hvori han anmoder denne om at gøre Tinget bekendt med, at Generalstaben har under Arbejde en ny Udgave af Kortet af 1916 eller et Kort i samme Størrelse, og har henvendt sig dels til Amtet og dels til Det danske Stednavneudvalg for at faa de færøske Navne med rigtig Stavemaade. Stednavneudvalget har saa opsat en Liste over Navnene, som kand. mag. Chr. Maltas er anmodet om at gennemgaa for Stavemaadens Vedkommende.

Denne Sag har tidligere været behandlet i Færøernes Lagting, (se Lagtingstidende 1920, Side 42.) Det blev da af Lagtinget vedtaget at anmode Generalstaben om at udgive et tidssvarende Kort over Færøerne, som det i 1916 udgavne, men med en Stavemaade af de færøske Navne som paa Generalstabens Maalebordsblade. Det ser nu ud til, at man staar overfor en for os tilfredsstillende Løsning af Spørgsmaalet om Kortet, idet Generalstabens geodætiske Institut har søgt sagkyndig Hjælp til Udarbejdelsen af Navnene. Man kunde maaske her henvise til det lille Hefte, udsendt af Studentersamfundet, med Forslag til Stavemaaden af de færøske Stednavne. Dette Hefte har, saavidt Udvalget bekendt, været udsendt til sagkyndigt Gennemsyn her paa Færøerne, og maa vel være en værdifuld Hjælp under Arbejdet med Kortet.

Skulde man herfra igen udtale et Ønske, saa vilde det for et Flertals Vedkommende gaa ud paa, at alle Navne paa Kortet blev i det færøske Sprog, medens man ogsaa kan forstaa den Opfattelse, at det for visse Navnes Vedkommende sættes baade i det færøske og danske Sprog, men i saa Fald vil det vel være naturligt, at den oprindelige færøske Form staar som Hovedform, medens den danske tilføjes i Parentes. —

Udvalget har ikke fundet det nødvendigt at foreslaa noget Indstillingspunkt til Vedtagelse i denne Sag, men foreslaar at tilstille Generalstabens geodætiske Institut denne Udtalelse.

Mindretallet (Johan Poulsen og A. Samuelson) udtaler sin Glæde over, at Generalstaben gaar i Gang med at udgive nye Færøkort med Stednavne, saavel paa Dansk som paa Færøsk. Om Generalstaben maatte beslutte sig til at benytte den færøske Form som Hovedform eller den danske Form som Hovedform er et Spørgsmaal, som rettelig bør afgøres af den, der har Arbejdet og Udgifterne ved Kortets Udgivelse. Efter vort Skøn maatte det være naturligt, at Rigssproget benyttes som Hovedform, men kommer Generalstaben til det modsatte Resultat, vil det selvfølgelig ikke fra Mindretallet blive rejst Indvendinger derimod.

Forslag:

Tinget tilstiller Generalstabens geodætiske Institut denne Udvalgsbetænkning.

2.viðgerð 20. september. Eitt broytingaruppskot frá J. Patursson fall, tí einans 10 greiddu atkvøðu fyrri tí, meðan uppskot nevndarinnar varð samtykt við 16 atkvøðum.

Føroyskt mál við útskiftingarnevndina í Vestmanna.

Framlagt 3. septbr. 5. septbr. greiddu einans 10 atkvøðu fyri at taka málið til viðgerðar, 9 imóti, og málið varð tí goymt til næstu vanligu tingsetu.

Studningur til Føroya landsbókasavn.

Framlagt 30. juli. Beint til fíggarnevnd. 18. august framlagt hetta álit:

Í brævi, dagsett 6. juni í ár, biðir stjórnin fyri Føroya amts bókasavn Løgtingið um at veita í studningi 20,000 kr. til bókasavnið at byggja hús fyri, sum eisini skulu geva embætisskjølunum og Føroya forngripagoymslu høli.

Eftir brøvum av 24. mars og 10. apríl í ár frá justitsministeriinum verður játtað, at statskassin gevur tilskot til hesa byggingarfyrirteku hægst 20,000 kr., sum verða rindaðar eftir 2 árum. Justitsministerið er eisini sinnað til eftir samráð við amtmannin at lata eitt jarðastykki o. u. 4000 m² av Debesar trøð ókeypis til at seta bygningin á, men við teimum treytum, at fingið verður til vegar frá Føroyum í peningi 40,000 kr., og at staturin ikki kemur at rinda leigu fyri stovurnar, har embætisskjølini verða goymd.

Í áðurnevnda brævi frá bókasavna stjórnini verður upplýst, at Føroya amts bókasavn kann lata 12,000 kr. og Føroya forngripagoymsla 8000 kr., tilsamans 20,000 kr., og at sakin kann fremjast, um løgtingið letur í tilskoti 20,000 kr.

Undirritaða nevnd kann vísa á, at Løgtingið longu í 1925 (Løgtingstíðindi 1925, s. 126), tá sakin var til viðgerðar, samtykti at lata í studningi 20,000 kr. til hesa byggingarfyrirteku við teim treytum, at staturin, bókasavnið og forngripagoymslan eisini góvu tilskot. — Nevndin kann halda seg til tað, sum í tí umrødda áliti talar til frama fyri sakini, og skal mæla til, at Løgtingið endurnýggjar tilskot sitt, ið var 20,000 kr. soleiðis, at peningurin verður latin úr økonomisk fond og javnaður upp á 2 ár 10,000 kr. hvørt árið 1929 og 1930.

Uppskot.

- 1) Løgtingið endurnýggjar uppskot sitt frá 1925 og letur 20,000 kr. í studningi til bygging av einum nýggjum húsum til bókasavnið, sum eisini skal hava høli fyri embætisskjølunum og Føroya forngripagoymslu. Peningurin verður latin úr «økonomisk fond» 10,000 kr. árliga í árinum 1929 og 1930.
- 2) Peningurin verður latin við hesum treytum, at statskassin rindar í tilskoti upp til 20,000 kr. til frama fyri hesa byggingarfyrirteku, og Føroya amts bókasavn og Føroya forngripagoymsla lata 20,000 kr.

2.viðgerð 22. august og 3.viðgerð 27. august. Uppskotið samtykt við 15 atkvøðum.

Studningur til føroyska orðabók.

Framlagt 30. juli. 1.viðgerð 1. august. Beint í figgjarnevnd. 11. septbr. framlagt hetta álit:

Í brævi av 14. juni í ár greiða bibliotekar M. A. Jacobsen og magistari Chr. Matras frá, at prentingararbeiðið av tí føroysku orðabókini er nú komið so væl á veg, at tað við vissu kann sigast, at bókin verður 31–32 ørk, 6–7 út yvir tað, ið ætlað var. Til at prenta bókina hevur staturin latið 8000 kr. og Løgtingið 1000 kr. Bókin kemur nú at kosta í prenting o. u. 11,000 kr. (3000 eintøk), og biðja áðurnevndu menn tí tingið um at veita tann pening, ið ávæntar, so tað verður gjørligt at fáa prentað bókina lidna.

Í brævi, dagssett 4. í h. m., greiður M. A. Jacobsen frá, at umframt prentingina kemur heftingin at kosta o. u. 1000 kr., og at inn-tøkan av bókini fer í ein føroyskan orðabókagrunn.

Sum státt er heldur nevndin, at tingið eigur at veita styrk fyri at fáa prentingararbeiðið endað, og setur fram hetta

Uppskot:

Tingið játtar til ta seinastu prentingina av tí føroysku orðabókini 2000 kr. úr økonomisk fond móti kvittan frá bókaverjara M. A. Jacobsen í Havn.

2.viðgerð 13. septbr. og 3.viðgerð 15. septbr. Uppskotið samtykt við 19 atkvøðum.

Studningur til magistara Chr. Matras.

Framlagt 30. juli. 1.viðgerð 1. august. Beint í figgjarnevnd. 15. septbr. framlagt hetta álit:

Í bønarbrævi, dagsett 28. juni 1928, vendir magistari Chr. Matras sær til tingið við bøn um árligan styrk til vísindaligt starv í føroyskum máli, fyrirreikan av teirri stóru føroysku orðabókini, ransóknir í føroyskari málsgøgu, granskan av føroyskum staðanøvnum og yvirhøvur vísindalig störv viðvíkjandi Føroya máli og søgu. — Í umsóknini verður sagt, at hesi störv kunnu fremjast heima í Føroyum, við tað, tað verður loyvt umsóknarmanninum at arbeiða á Føroya amtsbókasavni. Umsóknin hevur viðmæli frá prósti J. Dahl o. fl.

Eitt minnital (Patursson, Niclasen og Dam) setur fram sum sína áskoðan, at henda sak hevur stóran týdning fyri tað føroyska málið og eigur at verða styðja av tinginum. Vit vilja seta fram uppskot um, at tingið veitur umsóknarmanninum styrk til arbeiðið og at tað til hetta endamál verður játtað 2000 krónur úr økonomisk fond.

Nevndarlimirnir Winther, A. Samuelson, J. H. Joensen og Nolsø ynskja ikki at seta fram uppskot.

Uppskot:

Úr økonomisk fond verður játtað magistara Chr. Matras 2000

krónur sum studningur til ransóknar av tí føroyska málinum o. a., sum í álitinum víst á.

2. viðgerð 18. septbr. og 3. viðgerð 21. septbr. Kallsoy o. fl. settu fram hetta broytingaruppskot:

Í staðin fyri uppskot nevndarinnar mæla vit tinginum til at samtykkja:

Úr »økonomisk fond« verður játtað magistara Chr. Matras 2,000 krónur hvørt ár í trimum fylgjandi árum, í studningi til ranssóknar av tí føroyska málinum og øðrum, sum í álitinum ávíst.

Broytingaruppskotið fall, tí einans 11 greiddu atkvøðu fyri (javn- aðarflokkurin og sjálvstýrisflokkurin uttan Winther og J. H. Poulsen).

Uppskotið frá minniluta nevndarinnar varð so samtykt við 13 atkvøðum (Dam, Patursson, Zachariasen, J. H. Poulsen, Niclasen, Joen Hansen, Viðstein, Matras, Kristiansen, Simonsen, Debess, Kallsoy og Mitens).

Umsetan av bíbliuni.

Framlagt 5. august. Beint í figgjarnevnd. 11. septembir framlagt hetta álit:

Føroya kennarafelag heitir, í bønarbrævi av 4. august 1928, á lögtingið við bøn um studning til próst Jacob Dahl við tí endamáli, at tað kann gerast honum lagaligari og hann kann fáa meira tíð til at arbeiða við umsetan av bíbliuni. Hetta felag hevur hugsað sær málið soleiðis fyrireið, at ein hóskandi studningur verður givin til kontórhjálpi hjá próstinum.

Tað er nevndini kunnugt, at felagið »Varðin« hevur í umbunað at geva út tær deildir av bíbliuni, sum próstin hevur týtt, og at hetta arbeiði er komið so langt, at líkindi eru til, at ný testamenta verður liðugt prentað við útgangin av árinum 1929.

Nevndin er á einum máli við kennarafelaginum um, at tað var ynskjandi, at hetta mál kundi verið framt; men sum státt er við tingsins peningaviðurskiftum, heldur hon ikki, at líkindi eru til tess í ár.

Uppskot:

Svarað verður Føroya kennarafelag, at sum státt er, kann tingið ikki fremja málið í ár.

2. viðg. 13. septbr. og 3. viðg. 15. septbr. Uppskotið samtykt við 15 atkvøðum.

Studningur til Varðans.

Framlagt 30. juli. 1. viðgerð 1. august. Beint til figgjarnevnd. 14. septbr. framlagt hetta álit:

Felagið »Varðin« biður um í brævi av 23. juni í ár lögtingið

um at veita lögtinginum peningastyrk. Hesin studningur hevur verið givin »Varðanum« gjøgnum tey seinastu árin við 500 kr. um árið.

Eitt minnital (A. Samuelsen, J. H. Joensen og Nolsøe) ynskir ikki at framseta uppskot.

Eitt fleirtal (Winther, Patursson, Niclasen og Dam) seta fram hetta

Uppskot:

Til felagið »Varðan« verður jættað úr økonomisk fond 500 krónur.

2.viðgerð 17. septbr. og 3.viðgerð 21. septbr. Uppskotið samtykt við 13 atkvøðum.

Útbýtan av kvæðabókini.

Framlagt 4. august. Beint í figgjarnevnd. 24. august framlagt hetta álit:

Meirilutin: (Patursson, Winther, Niclasen og Dam) geva umsóknarmonnum viðhald.

Øllum er kunnugt, hvussu stóran tyding kvæði okkara hava haft fyri mentunarlívið hjá Føroyingum. Ein dýrur gripur hava tey verið, ein gripur, ið Føroyingar ikki eiga at lata fúna. Tey vóru á lofti frá barnaárum til ellisár, kend og hámett av ungum og gomlum, og settu tey óivað stímbur og ársni í fólk.

Nú er tíðin við at snúgva sær av teim leiðum, sum náttúrliga tóku kvæðini við — og vandi er fyri, at tey verða lögð burtur og fólk ókunnug. Um hetta hendir, verður spellið stórt, serliga tá vit mega geva gætur, hvussu ómetaligan tyding tey kunnu hava fyri málbotan og reising okkara. Henda málbotan og reising má henda í skúlum okkara. Halda vit tí, at lögtingið ger ikki betur við kvæðini enn at býta ein stóran part av teim, ið tað eigir, millum skúlar okkara.

Minnilutin (Samuelsen, Nolsøe og J. H. Joensen) setur einki uppskot fram, men heldur seg til samtyktina í fjør.

Uppskot

frá

meirilutanum:

Givið verður Føroya kennarafelag í hendi at býta 500 eintøk av kvæðabókum lögtingsins millum Føroya skúlar.

2.viðgerð 1. septbr. og 3.viðgerð 4. septbr. Hetta broytingaruppskot varð framlagt av Johan Poulsen:

Sum nýtt pkt. 2 setust:

Givið verður Føroya fiskimannafelag í hendi at býta 300 eintøk av kvæðabókunum millum fiskiskipini í Føroyum.

Broytingaruppskotið samtykt við 20 atkvøðum og uppskotið frá meirilut nevndarinnar við 12 atkvøðum.

Løgtingstíðindi 1928.

Studningur til barnablað.

Framlagt 5. august. 1.viðgerð 14. august. Beint í fíggjarnevnd. 14. septbr. framlagt hetta álit:

Nevndin fyri »Føroya kennarafelag« heitir í brævi av 4. august í ár á tingið við bøn um studning til útgevan av einum føroyskum barnablaði. Tað sigist í bønarbrævinum, at tað sjálvandi ræður um at gera blaðið so bíligt sum gjørligt, fyri at tað kann fáa mest møguligar haldarar. Um so verður gjørt, er væntandi, at blaðið í fyrstuni ikki kemur at bera seg. Kennarafelagið og »Føroya ungmannafelag« lova at styðja blaðið fíggjarliga.

Eitt minnital (A. Samuelson, J. H. Joensen og Nolsøe) ynskir ikki at seta fram uppskot.

Eitt fleirtal (Winther, Patursson, Niclasen og Dam) seta fram hetta

Uppskot:

Um henda fyriløka kemur í lag, jättar tingið til útgevaran av einum føroyskum barnablaði 100 krónur í studning úr økonomisk fond móti kvittan frá »Føroya kennarafelag«.

2.viðgerð 17. septbr. og 3.viðgerð 21. septbr. Uppskotið samtykt við 13 atkvøðum.

Studningur til Føroya forngrípafelag.

Framlagt 30. juli. 1.viðgerð 1. august. Beint í fíggjarnevnd. 11. septbr. framlagt hetta álit:

Í bønarbrævi av 20. juni í ár biður nevndin fyri Føroya forngrípafelag tingið um at veita felaginum styrk. Nevndin greiðir frá, at frá 1. apríl í ár er útvegað goymsluni hósandi héli í Quillingsgarði, og er goymslan opin sunnudagar frá kl. 4–6 s. p. Í leigu og reingering má felagið lata 600 kr. árliga, og við tað at inniløgurnar eru litlar og óvissar, biður nevndin um ein árligan styrk til felagið.

Fíggjarnevndin mælir til, at tingið styðjar hetta mál við einum studningi, tó so, at studningurin fyri fyrst bert verður latin fyri eitt ár.

Uppskot:

Fyri árið 1928 veitir tingið til Forngrípafelagið í studningi 200 kr. úr økonomisk fond móti kvittan frá felagsnevndini.

2.viðgerð 13 septbr og 3.viðgerð 15. septbr. Uppskotið samtykt við 20 atkvøðum.

Studningur til studentaherbergi í Reykjavík.

Framlagt 30. juli. 1.viðgerð 1. august. Beint í fíggjarnevnd. 15. septbr. framlagt hetta álit:

Í bønarbrævi av 9. august 1927 vendir hitt føroyska studenta-

felagið sær til tingið við áheitan um at geva studning til at fáa eitt herbergi á tí studentagarði, sum Íslendingar eru um at fáa í lag í Reykjavík. — Tað verður upplýst, at herbergið kann fáast ímóti at gjalda 5000 íslenskar krónur í 5 pørtum, 1000 krónur um árið.

Tað er nú umsókn felagsins, at lögtingið vil hjálpa á lagaligan hátt at rinda nakað av teimum 4000 íslensku krónum, ið eftir eru.

Eitt minnital (Patursson, Niclasen og Dam) vil geva umsóknini viðmæli, ið tí vit halda, at málið hevur stóran týdning fyri studerandi Føroyingar og seta uppskot fram um, at tað úr økonomisk fond verður veitt studentafelagnum 800 krónur til frama fyri málið.

Nevndarlimur Winther ynskir ikki at seta fram uppskot.

Eitt annað minnital (A. Samuelsen, J. H. Joensen og Nolsøe) ynskir heldur ikki at seta nakað uppskot fram.

Uppskot:

Tingið veitur tí føroyska studentafelaginum 800 kr. úr økonomisk fond sum styrk til eitt herbergi í tí studentagarði, sum Íslendingar eru um at fáa í lag í Reykjavík. — Peningurin verður rindaður móti kvittan av nevndini fyri studentafelagnum.

2.viðgerð 18. septbr. og 3.viðgerð 21. septbr. Uppskotið samtykt við 12 atkvøðum.

Studningur til »Grímur Kamban«.

Framlagt 4. august. Beint í fíggarnevnd. 14. septembir framlagt hetta álit:

Nevnd »Grímur Kamban« sendir bønabrev av 14. august í ár til tingsins við bøn um ein bóskandi peningastudning. Eftir lógum felagsins er ætlan at elva mentunarsamband Íslendinga og Føroyinga. Hesari tilætlan hugsar felagið sær at náa í samarbeiði við Íslendingar við at eyka kunnleika hjá hvørjari tjóðini sær og um bókmentirnar hjá hinari, t. d. við bókaskiftum, mannasendingum o. s. fr.

Altingið hevur latið 300 kr. til hetta mál.

Eitt minnital (A. Samuelsen, J. H. Joensen og Nolsøe) ynskir ikki at seta fram uppskot.

Eitt fleirtal (Winther, Patursson, Niclasen og Dam) seta fram hetta

Uppskot:

Tingið játta úr økonomisk fond móti kvittan av nevndini 200 krónur til felagið »Grímur Kamban«.

2.viðgerð 17. septbr. og 3.viðgerð 21. septbr. Uppskotið samtykt við 13 atkvøðum.

Studningur til registreran av føroyskum skjølum á ríkisarkivinum.

Framlagt 13. august. 1.viðgerð 18. august. Beint í fíggjarnevnd.
11. septbr. framlagt hetta álit:

I Skrivelse af 8. August d. A. andrager Hr. A. Degn af Thors-
havn, der for Tiden er i København for at uddannes i Arkivvæsen, om
en Understøttelse til Paabegyndelse af en Registratur over de ved det
danske Rigsarkiv værende Arkivalier, som omhandler færøske Sager, og
som efter al Sansynlighed ikke vil blive overført til det færøske Arkiv
efter dets Oprettelse. — I samme Skrivelse ansøger A. Degn om Tingets
Anbefaling til Statsunderstøttelse til fortsat Uddannelse i Arkivvæsen.

Udvalget mener, at det har stor Betydning, at det i Andragendet
ommeldte Arbejde paabegyndes og vil stille Forslag om, at der af øko-
nomisk Fond bevilges 500 Kr. i nævnte Øjemed.

Idet det er Udvalget bekendt, at Hr. A. Degn gennem flere Aar
har søgt Uddannelse i Arkivvæsen, vil man stille Forslag om, at Tinget
medgiver ham sin Anbefaling til Statsunderstøttelse for at kunne fort-
sætte dette Arbejde. —

Forslag:

- 1) Af økonomisk Fond bevilges til Hr. A. Degn af Thorshavn, nu i
København, et Beløb af 500 Kr. til Paabegyndelse af en Registra-
tur over de ved det danske Rigsarkiv værende Arkivalier, som om-
handler færøske Sager. — Beløbet udbetales, naar der foreligger be-
hørig Attest om, at Arbejdet er paabegyndt.
- 2) Idet et Eksempplar af nærværende Betænkning overgives Andrageren,
anbefaler Tinget ham til Statsunderstøttelse til fortsat Uddannelse i
Arkivvæsen.

2.viðgerð 13. septbr. og 3.viðgerð 15. septbr. Uppskotið sam-
tykt við 19 atkvøðum.

Uppmátan av gomlum húsum.

Framlagt 17. august. 1.viðgerð 20. august. Beint í fíggjarnevnd.
11. septbr. framlagt hetta álit:

Í bønarbrævi av 13. august í ár biður byggingameistari Tórgarð
um styrk frá tinginum til arbeiði við uppmáling og tekning av gomlum
húsum í Føroyum og biður samtiðar um tingsins viðmæli til at fáa stats-
studning til sama arbeiði.

Nevnnin heldur, at tingið sum státt er ikki í ár hevur ráð til at

lata nakran peningastuðul til hetta endamál. Nevndin mælir tí til, at málið verður goymt til næsta ár.

Uppskot:

1. Málið verður goymt til næsta ár.
2. Eitt álit verður sent til H. C. W. Tórgarð.

2. viðgerð 13. septbr. og 3. viðgerð 15. septembir. Uppskotið samtykt við 19 atkvøðum.

Studning til handverksskúla.

11. septbr. framlagt frá fíggarnevdini hetta álit:

Sniðkari Peter Poulsen, Tórshavn, hevur sent tinginum frágreiðing um tann handverksskúla, hann hevur haft við træsmiði (Sløjd) sum høvuðsgrein.

Seinasta vetur vóru 48 næmingar, og arbeitt var í 26 vikur. Arbeitt er annaðhvørt kvøld frá kl. 5—10, annaðhvørt frá kl. 7—10. Næmingarnir hava ikki rindað skúlapening, men bert tilfarið, sum síðan er ogn teirra.

Løgtingið hevur í fjør styðjað hetta skúlaskeið við 200 kr., og nevndin setur fram hetta

Uppskot:

Úr økonomisk fond verða játtaðar 200 kr. til sniðkara Peter Poulsen, Tórshavn, vegna tað námskeið, hann hevur haft við træðsmiði (Sløjd) sum høvuðsgrein.

3. viðgerð 15. septbr. Uppskotið samtykt við 20 atkvøðum.

Føroyskt kirkjumál.

Framlagt 4. august. 1. viðgerð 14. og 16. august. Beint í kenslur málsnevud. 15. septbr. varð framlagt hetta álit:

Løgtingið hevur flýtt undirskrivaðu nevnd til viðgerðar eina umsókn frá sjálvstýrisflokkinum á tingið um, at tingið vil útvega, at móður málið kann koma til tann rætt innan kirkjugátt, sum tað er borið til, bæði í talu, lestri og sálmasingi.

Sum nú er státt, eru lógreglur settar fyrri nýtslu av føroyskum máli til guðstænastu. Tað kunnu vera ella eru ymiskar meiningar, um tann rættur, móðurmálið hevur fingið, er nóg mikil ella ei; men eitt kann verðast á einum máli um, og tað er, at okkum væntar enn meginpartin av tí tilfari í føroyskum máli, ið nýtast skal til eina guðstænastu.

Nevndin hevur tí samst um fyrst at lata málið um broyting av hesum lógreglum hvíla, og heldur mæla tinginum til at taka upp at arbeiða um vit so mugu siga at byggja upp á tí grundarlagi, sum er lagt, men sum enn er óvítandi fingið bygt á.

»Eitt minnital (Dam og Kallsoy) loyva sær at skoyta aftrat tí, ið her framflutt er: Okkum tykir reglurnar fyrri nýtsluni av føroyskum máli í Føroya kirkjun vera ov trongar og ótørvuliga tarnandi. Men vit vilja kortini í ljóði við tað í álitinum framflutta, lata krøv um broytan liggja í árlangt.«

Skal tað verða bygt á tí grund, sum lögð er, kemur tað nevndini fyrri, at eitt tað fremsta, ið gerast má, er at fáa eina lestrabók á føroyskum máli til nýtslu fyrri kirkjufólkið, bæði til heimalestur og í kirkjun.

Tað er væl so, at fyrri okkum fólk, sum eru ávirkaði av reformasjónini, er prædikan (lesturin) og sálmasongurin kjarnin í guðstænastuni, og tá, sum øllum kunnugt, mesta guðstænastan gongur fram á tann hátt, at ein prædika verður lisin í kirkjun, meðan tað eru so fáar ferðir um árið, at presturin er til steðar, er tað skililigt, at frá teim fleiri og fleiri plássum, sum ynskja móðurmálið nýtt í kirkjun, er ynski um at kunna hava føroyska lestrabók.

Nevndin er tí øll komin ásamt um at kanna málið, kvat útlit vit hava til í nær tíð at fáa eina slíka, og hvat gerast kann hesum málið til frama.

Í tingsetuni 1928 varð samtykt at biðja próstin annaðhvørt sjálfur ella saman við øðrum, ið hann helt vera dugandi til tess, at fáa í lag eina føroyska lestrabók og sálmaðók, og fáa ritualir og alt tað tilfar, ið krevst til eina guðstænastu, umsett á føroyskum máli og fáa tað góðkent til kirkjubruk, og at tingið vildi styðja útgávuna av hesum verki við peningi. Hetta var samtykt við 17 atkvøðum.

Síðan tá eru komnar út millum manna nakrar føroyskar prædikur mest av próstinum, men nøkur samlað lestrabók — størri ella minni — er enn ikki til handa.

Nevndin kann væl skilja, at hetta arbeiði, sum tingið í 1918 bað próstin um at útvinna, ikki er nakað lætt arbeiði og ikki kundi væntast gjørt eftir einum ella tveimum árum; men eisini kundi hugsast, at próstin nú kundi vera meira útbúgvinn við tilfari til verkið, enn hann var í 1918.

Nevndin hevur tí haft eina samkomu við próstin um málið. Próstin hevur greitt nevndini frá ymiskum, sum hevur forðað fyrri, at verkið ikki er komið longur fram, enn tað er. Hann hevur umframt sítt embætisstarv — sum sjálvsagt tekur nógv av hansara tíð — havt arbeiði við at týða Nýa Testament, sum hann, sjálvsagt við rættum, heldur verða grundarlagið undir einum arbeiði fyrri føroyskum máli í kirkjun. — Síðani hevur hann gjørt liðugt arbeiði við sálum og rituali, sum ikki enn er autoriserað, tó tað kann væntast hvønn dag, tað skal verða.

Síðani segði próstin, at hann hevði liggjandi nógv tilfar, kanska til eina heila árslestrabók, men at hetta tilfar kravdist at fara vandaliga um. Eitt var at halda eina prædiku eina ferð og kanska hon var hildin at verða góð, annað var tá at geva hana út millum manna til at lesa ferð eftir ferð. Tá kundi kanska mangt, sum í einum eygnablikki var hildið gott, ikki tykjast at standa mál.

Próstin greiddi frá, at hann í heilum hevði málið í hugað og eftir førimumi og tíð arbeiddi uppá tað, og legði til, at um hann kundi lagt onnur arbeiðir til síðis og kanska hann gjørdi tað, so skuldi tað ikki vart leingi, áðrenn hann kundi havt eina lestrabók lidna til prentingar.

Hann greiddi í samanburði við hetta eisini frá, at hann frá kirkjufólki í Suðurstreymoy hevði fingið eina størri gávu til hetta mál, men at hann ikki hevði havt føri til enn at nýta hana, men peningurin stóð enn í bankanum.

Nevndin kann skilja teir vansar, sum hava verið við at fingið hetta mál fullfíggað, men heldur av tí samráði, ið havt er við próstin, sum sakin er givin upp í hendur á, at nú ikki verður so leingi at bíða, til ein lestrabók kann fáast til prentingar.

Í tingsetuni 1918 er, sum frammanundan greitt, samtykt, at tingið vil styðja útgávuna av hesum verkið við peningi, og tað er í nevndini úttalað, at mann heldur, at henda samtykt enn stendur við makt.

Nevndin heldur tí ikki verða neyðugt at mæla tinginum til nýggja samtykt hesum máli viðvíkjandi, men ræður tinginum til við ávísan til tað, nevndin hevur borið fram, at úttala sum svar uppá umsóknina frá sjálvstýrisflokkinum:

Í sakini um nýtslu av føroyskum máli í kirkjunum vísir tingið á samtyktina í tingsetuni 1918, ið enn stendur við makt.

2.-viðgerð 18. septbr. Uppskotið samtykt við 20 atkvøðum.

Studningur til kirkjur.

Framlagt 31. juli mál um studning til Vágs kirkju. 4. august mál um studning til kirkjuna í Gøtu, Hósvík, á Glyvrum og við Gjógv.

1.-viðgerð 4. august. Beint í kirkjunevndina. 17. septbr. framlagt hetta álit:

Til nevndina eru komnar í ár umsóknir um studning til eftirfylgjandi kirkjur:

Kirkja í Vági	40,000 kr.
Kirkja við Gjógv	8,000 —
Kirkja í Hósvík	9-10,000 —
Kirkja á Glyvrum	2,800 —

Harfyriuttan hevur meinigheitsráðið í Gøtu biðið tingið taka til umhugsan í ár at fáa bygt nýggja kirkju í Gøtu. Tá kirkjan har er úti við 100 ár gomul, av træ, illa skirvin og lekur so, at tað ikki er sitandi í henni í regni.

Tað er ikki at ivast í, at spurningurin um at byggja av nýggjum fleiri av teim gomlu kirkjunum, sum eru út móti 100 árum, treingjur á og verður at loysa áðrenn langt um liður. Nevndin heldur tó, at nýggja av Gøtu kirkju má bíða, ið hvussu er í ár, og skal tí mæla til, at tann sakin verður goymd, ið hvussu er til næsta ár.

Av teimum nevndu kirkjunum stendur Vágs kirkja í gerð; hon hevur fingið jattað av tinginum 40,000 kr., sum verður at betala í hesum ári. Nú biðja teir um 40,000 kr. afturat. Tað liggur fyrri ein greiðsla yvir inntøkur og útreiðslur, til kirkjan er liðug.

Tað sæst harav, at savnað er í peningi til kirkjuna 42,503 kr., haraftrat koma 40,000 kr. frá lögtinginum, men útreiðslurnar til kirkjuna rokna teir at verða alt í alt 128,264 kr., so í skuldi resta um 46,000 kr. Nevndin skal mæla tinginum til at veita Vágs kirkju 18,000 kr. afturat tí, hon hevur fingið.

Uppskot I.

1. Av Kirkjugrunninum verður at veita til Vágs kirkju sum eykastudningur 18,000 kr., sum verða at rinda við 9000 kr. eftir 1. januar 1929 og 9000 kr., tá kirkjan er liðug.
2. Formaðurin fyri kirkjustýrinum í Vági verður at taka ímóti og kvitta fyri peningin.

Kirkjan í Hósvík stendur eisini í gerð; til hana hevur tingið latið 6000 kr. og samansavnað er 7333 kr. Eftir sum formaðurin fyri kirkjunevndini, Gudmund Danberg, greiður frá, eru gingnar 13294 kr., haraftrat skyldast fyri akkordarbeiði 8830 kr. og afurtrat væntast at ganga yvir 2000 kr. Tað verða so úti við 11,000 kr., ið resta. Nevndin heldur tó ikki, at tingið kann veita alt hetta, men vil ráða tinginum til at veita 6000 kr. afturat tí, sum áður er latið.

Uppskot II.

1. Av kirkjugrunninum verður at geva til Hósvíkar kirkju ein eykastudningur 6000 kr., sum verður at rinda við aðrari helftini eftir 1. januar 1929, og seinra helftin, tá kirkjan er liðug og greiðiligur roknskapur liggur fyri.
2. Formaðurin fyri kirkjunevndini verður at kvitta fyri peningin og hava ábyrgd av honum.

Gjáar kirkja er komin væl á veg, men tó restar nógv í at gera hana heilt lidna. Teir skjóta uppá at 8000 kr. koma at mangla. — Nevndin heldur, at eisini her má hjálpast, og vil mæla til at veita til hesa kirkju 6000 kr. afturat við somu treytum sum við Hósvíkar kirkju.

Uppskot III.

1. Til Gjáar kirkju verður av kirkjugrunninum at veita ein eykastudningur 6000 kr., sum verður at rinda við øðrum helmingi eftir 1. januar 1929 og hin, tá kirkjan er liðug og greiðiligur roknskapur er framlagdur.
2. Formaðurin fyri kirkjunevndini verður at kvitta fyri peningin og hava ábyrgd av honum.

Byggjunevndin fyri Glyvra kirkju sigur frá, at enn restar 3404 krónur í at betala alt, sum er gingið til nevndi kirkju, og biðja teir um, at kirkjugrunnurin vil veita teimum 2800 kr. av hesum; restina ætla teir sjálvir at skaffa til vegar.

Nevndin heldur seg kunna ráða tinginum til at veita hesari kirkju 1500 krónur afturat.

Uppskot IV.

Til at afturrinda skuld, ið enn stendur eftir hjá Glyvra kirkju, veitist av kirkjugrunninum ein styrkur av 1500 krónum móti kvittan av formanni kirkjunevndarinnar.

Felagsuppskot.

Kirkjan í Vági, kirkjan í Hósvík og kirkjan við Gjógv verða ogn kirkjugrunnarinnars.

Uppskot.

Málið um nýggja kirkju í Gøtu verður goymt til næsta ár.

Sum øllum tingmonnum kunnugt er ikki peningur í kirkjugrunninum til hesar útreiðslur, men tvørtur ímóti skuld. Tað verður tí neyðugt at taka lán. Eftir samráð við fíggarnevndini mælist til at lán verður tikið: 20,000 kr. frá jarðahvalsgrunninum og 10,000 kr. av amtsfátækra kassanum; eftir standa so 1500 kr. evt. 6000 kr., sum nevndin heldur at føri er til at rinda av teimum inntøkum, kirkjugrunnurin hevur.

Uppskot.

Løgtingið gevur heimild til at lána av jarðahvalsgrunninum 20,000 kr. og av amtsfátækra kassanum 10,000 kr. til kirkjugrunnin.

Uppskot (frá Nolsæ og Kallsoy):

I. 20,000 kr. — II. 7000 kr. — III. 7000 kr. — IV. 2000 kr.

Frá Edw. Mitens varð framsett hetta broytingaruppskot:

1) *Ad. Uppskot I.* (Vágs kirkja).

Í staðin fyri pt. 1 setist:

Av kirkjugrunninum verður at veita til Vágs kirkju sum eykastudningur 18,000 kr., at rinda við 6000 kr. í 1929, 6000 kr. í 1930 og rest í 1931, tó ikki fyrr enn kirkjan er liðug.

2) *Ad. Uppskot II.* (Hósvíkar kirkja).

Í staðin fyri pt. 1 verður at seta:

Av kirkjugrunninum verður at veita til Hósvíkar kirkju sum eykastudningur 6000 kr., at rinda við 2000 kr. í 1929, 2000 kr. í 1930 og rest í 1931, um kirkjan tá er liðug.

3) *Ad. Uppskot III.* (Gjáar kirkja).

Í staðin fyri pt. 1 setist:

Til Gjáar kirkju verður av kirkjugrunninum at veita sum eykastudningur 6000 kr., at rinda við 2000 kr. í 1929, 2000 kr. í 1930 og rest í 1931, um kirkjan tá er liðug.

4) *Nýtt punkt:*

Tað verður gjørt kirkjufólkinum kunnugt, at tingið í framtíðini ikki vil veita styrk til nýggjar kirkjur, tá ikki planur og kostnaðarættlan er góðkent av tinginum, áður enn arbeiðið er byrjað.

2.viðgerð 20. septbr. og 3.viðgerð 21. septbr.

Uppskot I—II—III og IV vóru samtykt sum tey vóru sett fram av Nolsø og Kallsø við 12 atkvøðum., so játtað varð at rinda í 2 ár til

Vágs kirkju	20,000 kr.
Hósvíkar kirkju.....	7,000 kr.
Gjáar kirkju.....	7,000 kr.
Glivrar kirkju	2,000 kr.

Felagsuppskotið um, at kirkjunar verða ogn kirkjugrunnarinnars varð samtykt við 17 atkvøðum., og sama varð uppskotið um, at goyma til næsta ár málið um nýggja kirkju í Gøtu.

Uppskotið um at lána av jarðahvals-grunninum 20,000 kr. og av amtsfátækkrakassanum 10,000 kr. til kirkjugrunnin varð samtykt við 12 atkvøðum móti 6.

Uppskotið frá Edw. Mitens um, at tað verður gjørt kunnugt, at tingið í framtíðini ikki vil veita styrk til nýggjar kirkjur, tá ikki planur við kostnaðarætlan er góðkendur av tinginum, áður enn arbeiðið er byrjað, varð samtykt við 22 atkvøðum.

Studningur til kirkjugarðar.

Framlagt 30. juli mál um kirkjugarð í Kunoy og Haldórsvík og 1. august um kirkjugarð við Norðskála.

1.viðgerð 4. august. Beint í kirkjunevnd, 12. septbr. framlagt hetta álit:

Til undirskrivaðu nevnd er beind:

- 1) Umsókn frá kirkjuverjara A. Seyðberg í Kunoy um peningahjálp til hæðkan av kirkjugarðinum í Kunoy.
- 2) Umsókn frá kommunustýrinum fyri Haldórsvík sókn um peninga-tilskot til bygging av nýggjum kirkjugarði í Haldórsvík.
- 3) Umsókn frá J. J. Weihe um hóskandi peningatilskot til nýggjan kirkjugarð á Norðskála.

Til 1). Tingið hevur samtykt at veita tað neyðturvuliga til tilfar og lön til ein formann at standa fyri arbeiðinum; tað verður lagt aftur at, at garðurin skal gerast av berum gróti og við pligtarbeiði og ænsa verður eftir, at í minsta lag 8 manns eru til arbeiðis fyri hvønn dag, ið lön verður betalt til formannin.

Uppskot.

Tingið endurnýggjar samtyktina frá 1921 hesum máli viðvíkjandi.

Til 2) Umsóknin er um ein nýggjan kirkjugarð, tí hin gamli sigist at vera útgrivin. — Tað sæst ikki av sakini, hvussu stórt jarðastykki, ið nýtist, og hvat tað vil kosta, um tað møguliga kundi fingist av kongsjerð og fyri bíligan prís. Ikki er heldur yvirlit yvir kostnaðin við byggingina.

Nevndin heldur, at kirkjugrunnurin eigur at styðja Haldórsvíkar sókn við hesum málið á sama hátt, sum gjørt hevur verið áður við aðrar

sóknir, men tá sakin ikki er nóg mikið greið fyri tinginum, heldur nevndin, at hon má goymast til næsta ár, og at Haldórsvíkar kommunustýri tá vendir sær aftur til tingið við frágreiðing um, hvat jarðastykkið kann fáast fyri og við kostnaðarætlan yvir alt arbeiði og tilfar.

Uppskot.

Málið um nýggjan kirkjugarð í Haldórsvík verður goymt til næsta ár. Haldórsvíkar sókn kann vænta sær hóskaði studning til kirkjugarðsbygging eins og aðrar sóknir fyrr hava fingið.

Til 3). Hetta mál var á tingi í 1924 og nevndin skal loyva sær at vísa til nevndarálit, ið finnist í tingtíðindi fyri 1924. bls. 74.

Tá kundi jarðarstykki — 790 m² — fáast fyri einki, og læknin hevði givið fylgiskjal, at stykkið var skikkað til kirkjugarð. Tað sæst av skrivilsí frá tingmanni Weihe, at ætlanin er í ár at byggja í øðrum stað, sum heldist at verða høggligari fyri tey, ið skulu nýta kirkjugarðin, og at ætlanin eisini er at byggja kirkju, sum ætlast at standa við ella í hesum kirkjugarði.

Nevndin heldur, at áðrenn støða kann takast til málið, má skaffast yvirslag við kostnaðarætlan serliga um, hvat jarðarstykkið nú kemur at kosta. So státt heldur nevndin, at málið má goymast til næsta ár.

Uppskot.

Málið um kirkjugarð á Norðskála goymist til næsta ár; annars heldur tingið seg til samtyktan í 1924 hesum málið viðvíkjandi.

2.viðgerð 14. septbr. og 3.viðgerð 17. septbr. Uppskotini vóru samtykt við 16 atkvøðum.

Kirkjuurið á Tveroyri.

Framlagt 22. august. 24. august greiddu einans 3 atkvøðu fyri, at málið varð tikið til viðgerð, og tað varð tí goymt til næsta ár.

Kirkju- og skúlasýn.

Framlagt 11. septbr. og beint í kirkjunevnd. 17. septbr. framlagt hetta álit:

Próstin hevur við skrivilsí av 10. septbr. h. á. sent tinginum avskrift av gerðabókini um skúlasýn í Føroyum í 1928. Sýnaðir eru skúlararnir í Kaldbak, Kollafjørði, Hesti, Kvívík, Velbastað, Hósvík, Leynum, Norðskála, Hvítanesi, Vestmanna, Haldórsvík og Tjørnuvík.

Nevndin, sum hevur havt eftirlit við øllum, ið fram er komið, hevur einki serligt at finnast at; í flestu støðum er alt, sum fyrr er átalað, bœtt. Í Hesti stendur skúlin fyri nakað stórarí ábót, so verður har ikki nakað skjótt bœtt um, kann størri spilla væntast. Nevndin heldur

seg vera vissi í at amtið vil tinga við sóknarstjórnina um at bota um tey brek, sum eru ávíst, og serliga við Hest sókn, har størri ábót krevist.

Uppskot:

Løgtingið biður amtið um at tinga við sóknarstjórnina, so tey brek, skúlasýnið hevur víst á, verða bót sum skjótast.

2.viðgerð 21. septbr. Uppskotið samtykt við 18 atkvøðum.

3. Fiskivinna, grind o. t.

Lóg um fiskivinnulán og endurnýggjan av skipaflotanum.

Framlagt 30. juli. 1.viðgerð 31. juli og beint í fiskivinnunevndina. 8. septbr. framlagt nevndarálit (sí skj. nr. 13). 2.viðgerð 11. septbr. og 3.viðgerð 15. septbr.

Uppskot I samtykt við 20 atkvøðum II—III og IV vóru samtykt við 22 atkvøðum.

V samtykt við 13 atkvøðum (sjálvstýrisflokkurin og javnaðarflokkurin).

Fiskivinna við Grønland.

Framlagt 31. august. 1.viðgerð 4. septbr. og beint í fiskivinnunevnd. 20. septbr. framlagt álit (skj. nr. 43).

2.viðgerð 21. septbr. og 3.viðgerð 22. septbr. Uppskotið samtykt við 23 atkvøðum.

Bonarbræv frá hr. N. S. Johannesen um rikislán til fiskivinnu við Grønland.

Framlagt 30. juli. 1.viðgerð 31. juli og beint í fiskivinnunevndina. 24. august framlagt soljóðandi álit:

Til Udvalget er henvist Andragende fra Hr. N. S. Johannesen, Thorshavn, om Statslaan paa 60-70,000 Kr. til Køb af et Motorskib, der skal tjene som Stationsskib for et Antal Robaade, med hvilke der skal drives Fiskeri fra Færingehavnen i Grønland.

Udvalget har den største Sympati for Tanken om at drive Baade fiskeri fra Færingehavnen med et passende Skib som Station. Men da Spørgsmaalet om Laan til Anskaffelse af et passende Skib henhører under de Myndigheder, der behandler Fiskerilaans-Andragender, mener Udval-

get, at denne Sag bør oversendes til Færø Amt til velvillig Behandling af vedkommende Myndigheder.

Forslag.

Andragende fra Hr. N. S. Johannesen af Thorshavn om et Laan til Anskaffelse af et Motorskib oversendes til Færø Amt til velvillig Behandling af de Myndigheder, der administrerer de færøske Fiskerilaans Bevillinger.

2.viðgerð 1. septbr. Uppskotið samtykt við 20 atkvøðum.

Sildametarir og fiskametarir í Nolsoy.

Framlagt 30. juli. 1.viðgerð 13. august og beint í fiskivinnu-nevnd. 13. septbr. framlagt hetta álit:

Málið um sildametan varð ífjór goymt, og amtmaðurin varð umbiðin at fáa til vegar upplýsingar viðvíkjandi mongdina av sild, ið er útflutt tey seinasti árin, hvussu vorðin sildin hevur verið og prísir.

Í brævi dagsett 18. októbir 1927, sigur vrakaraformaðurin í Suðuroy, at sildametan vil verða ein vinningur og vil hækka prísir. Vrakaraformaðurin í Tórshavn heldur, at sildafongurin enn er so litil, at tað neyvan enn er neyðugt at seta sildametarar. Hann upplýsir, at tað í 1927 er útflutt 727 tunnur fyri 20.643 kr.

Nevndin heldur tað ikki verða gjørligt enn at fáa tvungna sildametan, men at tað er neyðugt at fáa til Føroyar betri kunnleika um, hvussi sild skal handfarast.

Nevndin mælir tí til, at yvirvrakarir í Tórshavn ger seg kunnigan við sildametan, og at tingið veitir tann neyðturviliga pening hartil.

Fiskavrakarir í Nolsoy.

Av tí at tingið fyrr hevur roynt at fáa vrakarir settar í Sandoy, og tað varð ógjørligt, heldur nevndin, at tað er nyttuleyst at royna at fáa vrakarar í Nolsoy, tó at tað var ynskjuligt.

Yvirvrakarir mælir frá at seta vrakarar í Nolsoy.

Uppskot.

1. Tingið heitir á yvirvrakara Marius Jensen, Tórshavn, og biður hann gera eina ferð til útheimin fyri at gera seg kunnigan við sildafong og virki, og tá hann kemur aftur, geva eina frágreiðing og gera sildaveiðumenn í Føroyum kunnigar við, hvussu sild best verður handfarin. Um gjørligt, skal yvirvrakarir eisini gera seg kunnigan við marknaviðurskiftini og innkeyp av tilfari (tunnur og tilíkt).
2. Tingið heldur tað ógjørligt fyri fyrst at fáa vrakarir settar í Nolsoy.

2.viðgerð 15. septbr. og 3.viðgerð 18. septbr.

Av Edw. Mitens varð framflutt soljóðandi broytingaruppskot:

Til uppskot nevndarinnar 1 verður sett:
Útreiðslurnar mega ikki vera meira enn 600 krónir.

Hetta varð samtykt.

Nyholm Debess o. fl. settu fram hetta uppskot:

Fiskimannafelagið fyrri Nolsoyar sókn heitur á lögtingið við bøn um at settir verða tveir fiskivrakarir í Nolsoy. Felagið ávísar hvussu stórt brekið er, nú Nolsoyingar nýðsst at leita til Tórshavnar eftir vrakara. Sjálvandi fellur hetta eisini dýrari.

Sjálvt um so er, at eingin vrakari enn er settur í Sandoyinni, so kunna vit ávísar onnur minni stöð har tilíkir eru at finna. Vilja vit her taka dæmir úr Norðoyggjum, har eru fiskavrakarir í Kunoy, í Sundi, í Fugloy og í Svínøi.

Vit loyva okkum eftir hesum framhaldi at mæla til samtyktar hetta

Uppskot:

1. Lögtingið tekur undir við Nolsoyingum í teirri áheitan um át fáa settar 2 fiskivrakarar har.
2. Lögtingið veidir sær til amtmannin og mælir til at geva slíkt loyvi.

Uppskotið fall, tí einans 4 greiddu atkvøðu.

Uppskot 1 frá nevndini samtykt við 13 atkvøðum, men 2 fall.

Studningur til frystihús á Tverøyni.

Framlagt 31. juli. 1.viðgerð 2. august og beint í figgjarnevndina. 20. septbr. framlagt nevndarálit og 21. septbr. broytingaruppskot frá S. P. Zachariasen o. fl. (sí skj. nr. 44).

2.viðgerð 21. septbr og 3.viðgerð 22. septbr. Broytingaruppskotið fall, tí einans 9 greiddu atkvøðu (Dam, Zachariasen, Effersøe, Viðstein, Matras, Kristiansen, Debess, Kallsoy og Mitens).

Uppskot Dams fall, tí einans 11 greiddu atkvøðu (Dam, Patursson, Zachariasen, Joen Hansen, Effersøe, Viðstein, Matras, Kristiansen, Debess, Kallsoy og Mitens).

Uppskot nevndarinnar 1 og 2 samtykt við 21 atkvøðum.

Broytan av navigatiónslógini.

Framlagt 31. juli. 1.viðgerð 8. august og beint í fiskivinnu-nevndina. 10. septbr. framlagt soljóðandi álit:

Til undertegnede Udvalg er henvist et Andragende fra Føroya skipara- og navigatørfelag om Ændringer i Loven af 16. Juli 1927 om Tillæg til Lov om Navigationsundervisningen af 1916.

De Ændringer, Andragerne ønsker, er følgende:

- 1) I § 1 ønsker man, at Faget »Maskinlære« ombyttes med Faget »Morsessignalering«.
- 2) Bestemmelsen i § 1, andet Stykke, ændres saaledes, at det ikke kræves af den, som indstilles til den udvidede Fiskeskipperprøve, at han skal have erhvervet Bevis som Fiskeskipper af 1ste Klasse og derhos have faret mindst 7 Maaneder som Fører eller Bedstemand (Styrmand) i Fiskerfartøj over 20 Tons.

Ændringerne i Punkt 1 motiveres ved, at færøske Fiskeskippere f. Tiden ikke har særlig Interesse i Faget Maskinlære og formentlig heller ikke kan faa tilstrækkeligt Kendskab til Faget i den Tid, der haves til Raadighed, med de Forudsætninger, som man i Almindelighed møder med. Derimod mener Skipperforeningen, at de færøske Skippere er meget interesserede i at lære Morsessignalering. Foreningen henviser til, at Morsessignalering nu læres videnom paa Navigationsskoler, og dette System anvendes af mange søfarende Nationer, ogsaa ombord i Fiskerskibe.

Med Hensyn til Ændringerne under Punkt 2 anfører Andragerne, dels at det i Almindelighed virker meget uheldigt, at en Navigator ikke kan læse og indstille sig til den udvidede Fiskeskipperprøve, forinden han har Næringsbevis som Fiskeskipper af 1ste Klasse og saaledes er fyldt 23 Aar, dels at det stilles som Betingelse, at man skal have sejlet som Fører eller Bedstemand (Styrmand) i Fiskerfartøj af over 20 Tons, forinden man kan indtrille sig til den udvidede Fiskeskipperprøve. Man gør gældende, at en Sømand med Bevis som Fiskeskipper af første Klasse forøvrigt godt kan gaa i mange Aar uden at faa Fiskerskib at føre og uden at kunne blive Bedstemand i et saadant, og saaledes ikke kan indstille sig til den udvidede Prøve. Som Regel stifter Fiskeskipperen Familie i 23 Aarsalderen, og det er derfor ofte meget vanskeligt for ham at faa Raad til at gaa paa Navigationsskole efter den Tid.

Udvalget kan tiltræde det af Skipperforeningen anførte, dog saaledes at man m. H. t. Punkt 1 ønsker at stille Eleverne frit, saaledes at Maskinlære ikke slettes af Loven, men at Morsessignalering optages som Fag, og at Eleverne skal kunne vælge mellem disse to Fag.

Forslag.

I Lov Nr. 179 af 16. Juli 1927 om Tillæg til Lov om Navigationsundervisningen af 28. Februar 1916 indføres følgende Ændringer.

I § 1 første Stykke indføres som Nr. 4: Morsessignalering. Som et nyt Stykke indsættes derefter:

Det skal staa Eleverne frit for at vælge mellem Fag 4 og Maskinlære.

Paragrafens andet Stykke redigres saaledes: Den, der vil indstille sig til den udvidede Fiskeskipperprøve, skal have bestaaet Sætteskipperprøven. Desuden skal han indstilles af den Skole eller Lærer, der har forberedt ham. —

2. viðgerð 12. septbr og 3. viðgerð 14. septbr. Uppskotið samtykt við 16 atkvøðum.

Løn navigatiónekennara.

Framlagt 4. august. 1.viðgerð 8. august. Beint í fiskivinnuneyvndina. 10. septbr. framlagt hetta álit:

Í Skrivelse af 3. August d. A. oplyser Navigationslærer Jens Pauli Andreasen, Thorshavn, at hans Løn beregnes efter den Tid, som er gaaet, siden Skipperskolen fik Tilskud fra Staten, nemlig 1919.

Han har arbejdet som Navigationlærer siden 1901 og været Leder af de paagældende Kursus siden 1906, men ved at hans Anciennitet først beregnes fra 1919, kommer der til at gaa 6 Aar før han faar fuld Løn. Han mener, at det var rimeligt, om han fik saadan fuld Løn, og at dette støttes af Lagtingets Forslag i 1926, idet Tinget foreslog, at de Lærere, som fungerede ved Skipperskolen skulde blive ansat ved den nye Styrmandsskole, og at deres Løn skulde beregnes efter den Tid de havde arbejdet som Navigationslærer paa Færøerne.

Udvalget, som har behandlet dette Andragende, maa mene, at det er et rimeligt og berettiget Ønske, som fremsættes af Andrageren under Hensyn til hans lange og betydningsfulde Virksomhed som Navigationslærer, og man skal derfor tillade sig at fremkomme med følgende

Forslag.

Tinget indstiller til Regeringen, at Andragerens Anciennitet beregnes saaledes, at der tillægges ham fuld Løn.

2.viðgerð 12. septbr. og 3.viðgerð 14. septbr. Uppskotið samtykt við 16 atkvøðum.

Sjóverjan.

1. august framlagt hetta bræv frá Føroya skipara- og navigatørfelag, dagssett 25. juli:

Allir Føroyingar eru óivað á einum máli um, at sjóverjan her undir oynnum, sum hon nú er vorðin, bert er eitt eiti og okkum til púra onga nyttu, ja, heldur til skaða, tí Føroyaland kemur at liggja undir skuldum av hesum mikla peningi, ið til ógagns verður burtur tveittur, og sum á donsku fíggarlógini verður settur sum styrk til Føroya.

Tó at tingið ferð eftir ferð hevur roynt at fáa høtt um hesi ringu viðurskifti, hevur enn einki batt, og er tað nú eyðsæð, at einki skil verður á sjóverjuni her, uttan farið verður undir at fremja hetta mál heilt á nýggjum botni, og mæla vit tí tinginum til at royna at fáa sjóverjuna her heilt umskipaða.

Tað má nú vera øllum Føroyingum skiligt, at uttan at skipað verður fyri sjóverjuni higan av landi, verður peningurin beinan vegin burturkastaður.

Vit mæla tí til, at tingið fær ræði yvir sjóverjuni, skipar lýri

henni, og fær fyrri fyrst til brúks tann pening, ið Danmøck nú letur til hetta endamál. Samstundis eigur tingið at vissa sær allar inntøkur, ið sjóverjan kann koma at geva. Sjóverjuskipið skal eisini vera bjarg-ingarskip.

Um so er, at danska ríkisstýrið ikki vil lata lögtingið fáa ræði á sjóverjuskipinum, sum nú er, mæla vit tinginum til kortini at halda áfram og keypa hóskaði skip — sum væl verður heldur minni — og lata tað sigla sum politiskip og bjargingarskip her under oynnum.

Eitt slíkt politiskip má ætlast beinan vegin at kunna bera seg, tí bæði kunna vit sigla tað hílígari, enn nú er við verjuskipinum, sum er yvirmannað, og eisini vilja bætarnar verða nógv, tá ið tað verður siglt av monnum, ið fara út fyrri at verja sitt eigna land. Sannast má í hesum máli orðatakið: Fáur stingur so annans manns barn í barm, at ikki fótarnar stinga út.

1.-viðgerð 13. august. Beint í fiskivinnunevndina. 6. septbr. framlagt álit (sí skj. nr. 12).

2.-viðgerð 8. septbr. og 3.-viðgerð 11. septbr. Uppskotið samtykt við 21 atkvøðum.

Grindaglaður.

Framlagt 30. juli. 1.-viðgerð 15. august. Beint í nevndina ymisk mál viðvíkjandi. 20. august framlagt soljóðandi álit:

Hans Berthelsen, av Strøndum, skrivaði í fjør til tings um hetta mál: grindaglaður.

Málið var goymt til iár. Amtmaðurin varð umbiðin at lata sýslumannin granska um telefonstöðunar ikki sendu grindaboð runt, sum teir eiga at gera.

Sýslumenninir siga, at telefonstöðunar hava gjørt sína skyldu við boðsendan, tá grind hevur verið, og at tað ikki er neyðugt at broyta ta núverandi skipan.

Uppskot.

Tingið heldur tað ikki vera neyðugt at broyta ta nógaldandi skipan viðvíkjandi grindaboðum.

2.-viðgerð 24. august. Uppskotið samtykt við 17 atkvøðum.

Jarðahvalurin.

Framlagt 5. august. 1.-viðgerð 17. august. Beint í 5-mannanevnd. 22. septbr. framlagt álit (sí skj. nr. 47). 2.-viðgerð 24. septbr. Uppskotið samtykt við 17 atkvøðum.

Grindadráp í Vestmanna.

Framlagt 15. august. 17. august greiddu ovfáir atkvøðu fyri at taka málið til viðgerð, og tað var so goymt til næsta ár.

Finningafiskur.

Framlagt 15. august. Av somu orðsøk goymt til næsta ár.

4. Landbúnaður o. t.

Landbúnaðarlógirnar.

Framlagt 30. juli. 1. viðgerð 31. juli. Beint í landbúnaðarnevndina. 26. septbr. framlagt álit (skj. nr. 37 b.).

Uppskotið frá nevndini samtykt, men uppskotið frá meirilutanum fall burtur, tí málið slapp ikki til 3. viðgerð.

Kongsjørðin.

6. septbr. framlegði javnaðarflokkurin hetta uppskot til avgerðar:

Í tí Føroya lögting úttalar:

Tørvur er á, at alt kongsgóðs fer undir tingsins vald og at reglur fyri hesum ásetast sum skjótast, gongur tingið yvir til næsta mál á dagsskráini.

8. septbr. var málið til viðgerðar, men fall, tí einans 9 greiddu atkvøðu fyri tí.

Álakersgarður.

Framlagt 30. juli. 1. viðgerð 31. juli. Beint í landbúnaðarnevndina. Álit 26. septbr. (skj. nr. 39). 2. viðgerð 26. septbr. Uppskotið samtykt við 13 atkvøðum.

Umsókn frá Føroya búnaðarfelag.

Framlagt 4. august. 1. viðgerð 11. august. Beint í landbúnaðarnevndina. Álit 14. septbr. (skj. nr. 17). 2. viðgerð 17. septbr. Uppskotini samtykt við 18 atkvøðum.

Ríkisstudningur til uppdyrkan.

Álit framlagt 24. septbr. (skj. nr. 37 a). 3. viðgerð 25. septbr. Uppskotið samtykt við 22 atkvæðum.

Ríkisgóðkennan húshaldarskúla.

Framlagt 4. august. 1. viðgerð 8. august og beint landbúnaðarnevndina. 22. septbr. framlagt álit (skj. nr. 29). 2. viðgerð 24. septbr. og 3. viðgerð 25. septbr. Uppskot meirilutans samtykt við 15. atkvæðum.

Útskiptingin í Vestmanna.

Framlagt 6. septbr. 1. viðgerð 8. septbr. og beint í landbúnaðarnevndina. Álit 17. septbr. (skj. nr. 25). 2. viðgerð 21. septbr. og 3. viðgerð 22. septbr. Uppskot meirilutans fall, tí einans 11 greiddu atkvæðu fyri, men uppskot minnilutans varð samtykt við 20 atkvæðum.

Lóg um jarðaskifti o. a. í Fámeln.

Framlagt 8. august. 1. viðgerð 16. august og beint í landbúnaðarnevnd. Álit 14. septbr. (skj. nr. 15). 2. viðgerð 17. septbr. Eftersóe o. fl. framlögdu hetta broytingaruppskot:

Da Sagen kom til Behandling i Lagtingets Landboudvalg for nogle Dage siden, blev Udvalgets Formand tilspurgt, hvem der havde affattet Udkastet, som ikke var underskrevet, samt hvorledes det var indbragt i Tinget. Der blev gjort gældende, at man ikke godt kunde behandle Sagen, før der var fremskaffet Oplysninger herom. Formanden kunde ikke besvare dette.

Forhandlingen i Udvalget endte den Dag med, at man var enig om, at Udvalgets Formand skulde indhente de omhandlede Oplysninger.

Siden erfarede man intet om Sagen, forinden der den 14. d. M. blev omdelt blandt Lagtingets Medlemmer et s. D. fremlagt trykt Forslag dat. d. 13. d. M. og forsynet med Udvalgsmedlemmernes trykte Underskrifter. Vi havde ikke under nogen Form tiltraadt dette Forslag og blev følgelig meget forbavsede. Endnu mere forbavsede blev vi ved efter Forespørgsel hos Tingets Formand og den ene af Tingets Sekretærer at erfare, at Amtmanden havde afleveret det ommeldte Lovudkast til dem den 8. f. M. med Underretning om, at Udkastet var udarbejdet af Øernes Dommer.

Under disse Omstændigheder finder vi os foranlediget til at foreslaa, at Sagen, som vi mener har Krav paa en indgaaende Overvejelse, der ikke vil kunne foretages i den tilbageværende, utvivlsomt kortvarige Del af Lagtingssamlingen, bliver udsat til næste Aar.

Forslag.

Sagen udsættes til næste Aar.

Broytingaruppskotið samtykt við 16 atkvæðum.

Matrikkul fyrí Famién.

Framlagt 8. august. 1.viðgerð 16. august og beint í landbúnaðarnevnd. Álit 19. septbr. (skj. nr. 32). 2.viðgerð 26. septbr. Uppskotið samtykt við 21. atkvøðum.

Jarðaskiftisformaðurin.

22. septbr framlagt og beint í landbúnaðarnevndina. Álit 22. septbr. (skj nr. 31). 1.viðgerð 24. septbr. og 2.viðgerð 25. septbr. Uppskot meirilutans fall, tí einans 11 greiddu atkvøðu, og uppskot minnilutans fall, tí einans 8 greiddu atkvøðu.

Lóg um húsdjóraføður.

Framlagt 30. juli. 1.viðgerð 31. juli og beint í landbúnaðarnevndina. 17. septbr. álit (skj. nr. 26). 2.viðgerð 19. septbr. Uppskotið samtykt við 17 atkvøðum.

Studningur til eftirlitsfeløg.

Framlagt 30. juli. 1.viðgerð 31. juli og beint í landbúnaðarnevndina. 21. septbr. álit (skj. nr. 28). 2. viðgerð 22. septbr. Uppskot 1 og 2 samtykt við 21 atkvøðum og uppskot 3 við 13 atkvøðum.

Studningur til búfæbøtur.

Álit framlagt 14 septbr. (skj. nr. 16 b.). 2.viðgerð 17. septbr. Uppskotið samtykt við 15 atkvøðum.

Frágreiðing djóralæknans.

Framlagt 15. august. 1.viðgerð 27. august og beint í fíggjarnævndina. 27. august framlagt hetta álit:

Í bønarbrævi av 10. í hesum mánaði, hjálagt frágreiðingini, biður djóralæknin um, at tær 2000 kr., sum hann enn skyldar av einum rentufrium láni til innkeyp av einum báti at ferðast runt um oyggjarnar við, verða kvittaðar honum.

Henda sak hevur verið á tingi í 1926 og 1927 við tí úrsliti, at tingið í 1927 viðtók soljóðandi uppskot:

»Lagtingets Beslutning om Afbetaling af Dyrlægens Gæld til Økonomisk Fond fastholdes.«

Nevndin má halda fram, at tað, sum statt er, ikki er orsøki til at broyta viðtøkuna frá 1927 og setur fram hetta

Uppskot:

Tingviðtøkan frá 1927 stendur framvegis í gildi.

2.-viðgerð 30. august. Uppskotið samtykt við 16 atkvøðum.

Løn djóralæknans.

Framlagt 24. august. 1.-viðgerð 28. august og beint í landbúnaðarnevndina. 21. septbr. álit (skj. nr. 27). 2.-viðgerð 22. septbr. og 3.-viðgerð 25. septbr. Uppskotið samtykt við 20 atkvøðum.

Fyribyrging neytatuberkla.

21. septbr. framlagt álit (skj. nr. 30). 2.-viðgerð 22. septbr. og 3.-viðgerð 25. septbr. Uppskot meirilutans samtykt við 13. atkvøðum (sjálvstýrisflokkurin og javnaðarflokkurin).

Umsókn frá Sverra Patursson.

Framlagt 4. august. Beint í fíggjarnevndina. 11. septbr. framlagt hetta álit:

Í brævi av 3. august í ár søkir veterinærstuderandi Sverri E. Patursson, sum lærir við »Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole« í Keypmannahavn, tingið um ein hóskað lærustudning. Hann greiðir frá, at hann hevur 3½ ár eftir at ganga í skúla og at kostnaðurin er 2000–2500 kr. um árið. Hann sigur eisini frá, at hann í fjør søkti um studning av teimum 3000 kr., sum tann føroyska royndarfyristøðunevndin árliga hevur havt at býta út sum ferðastyrk til búnaðarnæmingar, men fekk tað svar, at hesin peningur ikki kundi veitast til djóralæknanæmingar, og vendir sær tí nú til tingið og biður um studning.

Nevndin heldur, at tingið ikki úr tess køssum kann lata studning til hetta mál og setir fram hetta

Uppskot:

Svarað verður Sverre E. Patursson, at tingið ikki sær sær føri fyri at veita tann umbidna studningin.

2.-viðgerð 13. septbr og 3.-viðgerð 15. septbr. Uppskotið samtykt við 16 atkvøðum.

Suðuroya mjólkafelag.

Framlagt 8. august. 1.-viðgerð 11. august og beint í fíggjarnevndina. 7. septbr. álit (skj. nr. 51). 2.-viðgerð 10. septbr. og 3.-viðgerð 14. septbr. Uppskotið samtykt við 20 atkvøðum.

Broytan av jaktlógin.

Bræv frá Føroya ungmannafelag framlagt 5. august. Fall niður fyri 16. august, tí einans 6 greiddu atkvøðu fyri at taka málið til viðgerð.

5. Vegir, brýr og lendingar.

Landavegir (studningur frá ríkinum).

Fíggjarnevndin hevði hesi mál til viðgerðar og 17. septbr. varð framlagt hetta

Nevndarálit:

Til undertegnedé Udvalg er henvist følgende til Tinget indkomne Andragender om Statstilskud til Køreveje, nemlig:

1. Kørevej fra Bygden Hestø til »Halin« paa Hestø.
2. — — Elven »Heljareyga« i Vestmanna til »Gronanæs sammesteds langs med Stranden som en Fortsættelse af den projekterede Vej Kvivig—Vestmanh.
3. — — Porkere til Høve.
4. — — Sørvaaag til Bø.
5. — — Tjørnevig til Haldersvig.
6. — — Haldersvig til Kvalvig.
7. — — Trangisvaag—Kvalbø—Sandvig.
8. — — Famien til Ørdevig.
9. — — Viderejde til Kvannesund.
10. — — Hvidenæs til Sanatoriet i Høydal.
11. — — Nolsø til »Boren« paa Sydspidsen af Øen.
12. — — Funding til »Húsarætt« søndenfor Bygden som Fortsættelse af den projekterede Kørevej Gjov—Funding.

Idet Udvalget henviser til de i 1926 og 1927 afgivne Betænkninger i Vejsagen, skal man anføre, at der indenfor Udvalget er fuld Enighed om at udtale, at samtlige forannævnte Veje maa betragtes som Statsveje, der ikke kunne udføres uden Tilskud fra Statskassen. Udvalget udtaler endvidere, at det vil have stor Betydning for de respektive Bygder, om Vejanlæggene kunne komme til Udførelse.

I den i 1927 afgivne Betænkning om Vejsagen tog Lagtinget Stilling til de deri ommeldte Vejanlæg, som man ønskede fremmet i Henhold til Vejudvalgets Forslag, saaledes at der ydedes et Statstilskud paa $\frac{1}{2}$ af Overslagssummerne. Denne Stilling fastholdes, og idet man atter i Aar udtaler det almindelige Ønske, at Fuldførelsen af de i 1927 indstillede Vejanlæg i hvert Fald vil blive tilendebragt i de nærmest følgende Aar, vil man samtidig stille Forslag om, at der allerede nu fore-

tages Opmaaling og Udregning af de i nærværende Betænkning omhandlede Vejanlæg, samt af de Vejanlæg, der blev udskudt i Vejudvalgets Forslag i 1927. Efter endt Arbejde med Opmaaling og Udregning forventes Materialet overleveret Tinget til Overvejelse og Indstilling med Hensyn til fortsat Arbejde paa Anlæg af Veje.

Til Udvalget er endvidere henvist Andragende fra Beboerne i Sumbø om, at Sagen om Kørevej Sumbø—Lobra maa blive fremmet. Idet man henviser til, at dette Vejanlæg var mellem de i 1927 til Stats-tilskud indstillede Vejanlæg, skal man her kun gentage Ønskeligheden af, at dette Vejanlæg bliver bragt til Udførelse, saa snart Omstændighederne tillader det.

Til Udvalget er endvidere indkommet Andragende fra Lagtingsmand M. Viðstein, hvori Spørgsmaalet om Vejanlæg gennem Havnedal til Nordstrømø paany bedes taget under Overvejelse. — Idet man henviser til Lagtingets Vedtagelse 1927 (Lagtingstidende Side 107), skal man med Bemærkning, at Byraadet allerede i Fjor anbefalede Andragendet, anføre, at Udvalget i forrige Maaned har tilskrevet de andre i Vejanlægget interesserede Kommuner, nemlig de forenede Sogne i Sydstrømø og Kollefjord Kommune, angaaende Vejanlægget. Der foreligger Svar fra Kollefjord Kommune, hvorefter denne Kommune ikke foreløbig vil gaa med til den omhandlede Vejbygning, hvorimod de forenede Sogne i Sydstrømø hidtil ikke har svaret. Udvalget vil imidlertid stille Forslag om, at det omhandlede Vejanlæg bliver projekteret og beregnet, idet Udvalget anser det ommeldte Vejanlæg som værende af stor Betydning for Trafikken Sydstrømø—Nordstrømø—Vaag.

For øvrigt ønsker man om de nu forestaaende Vejanlægs Udførelse i al Almindelighed at anføre:

Under en Konference, som Trafikminister Stensballe i Begyndelsen af forrige Maaned havde med Lagtingets Medlemmer, udtalte Ministeren om Vejsagen, at hann vilde søge denne fremmet, dog saaledes, at Vejstigningen, hvor det gjordes nødvendigt for at undgaa altfor store Bekosteligheder, kunde gaa ned til 1 af 10 paa mindre Strækninger, og at Vejbredden paa de nu under Projektering værende Vejanlæg vilde blive $2\frac{1}{2}$ m. i hvert Fald paa saadanne Veje, som maa betragtes som Biveje til Hovedvejen, men at der tages Hensyn til Fjældskraaninger og lignende, hvor Vejbredden efter Omstændighederne vilde blive betydelig større.

Udvalget skal i Anledning heraf udtale:

Det maa i al Almindelighed anses, at en Stigning 1 af 10 er altfor brat, navnlig for Hestekøretøjer, og man gaar ud fra, at denne Stigning kun benyttes paa saadanne Steder og under saadanne Omstændigheder, hvor en mindre Stigning vilde fordyre Vejanlægget betydeligt. — Man udtaler her, at man forudsætter, at den omtalte Stigning kun kommer til Anvendelse efter opnaact Enighed mellem Ministeriet og de interesserede Kommuner, og kun paa saa korte Strækninger, at det maa anses for udelukket, at Vejanlægget i sin Helhed lider Skade derved.

Ved Anlæg af Vejen Sand—Skopen — det første Vejanlæg med Statstilskud — var Vejbredden $2\frac{1}{2}$ m. — Man gaar ud fra, hvad der ogsaa er udtalt fra forskellige Sider, at Vejbredden paa en Hovedvej som Sand—Skopen ved indvundne Erfaringer har været for ringe, og at de senere Vejanlæg derfor er blevet bredere. Der foreligger jo ogsaa Ansøgning fra Sand Kommune, anbefalet af Lagtinget, om, at Vejen Sand—Skopen som Hovedvej bliver anlagt bredere.

Udvalget er enigt om at udtale, at de i Aarene 1922—1925 anlagte Veje, der alle maa betragtes som Hovedveje, tilfredsstiller alle rimel-

lige Krav hvad Vejbredden angaar, Kirkebø—Velbestadvejen undtagen, men at man paa den anden Side vilde have anset en mindre Vejbrede for ufyldestgørende efter de ved Brug af Vejene indvundne Erfaringer. —

Udvalget maa derfor udtale, at man maa anse det for nødvendigt, at der ved fremtidig Anlæg af saadanne Veje, der maa anses for Hovedveje og hvor Trafikken derfor efter Omstændighederne bliver ret stor, bliver iagttaget, at Vejbredden ikka bliver mindre end $3\frac{1}{2}$ m og paa farlige Steder som Fjældskraaninger, hvad der ogsaa er udtalt af Trafikministeren, endog større. — Hvad angaar Spørgsmaalet om Biveje (Vejarme) til enliggende Bygder, stiller Forholdet sig saaledes, at her kan man tænke sig, at en Vejbrede paa $2\frac{1}{2}$ m i de fleste Tilfælde vil være tilstrækkelig. — I hvert Fald gaar man ud fra, at Ministeriet og de interesserede Kommuner ved Forhandling kommer til saadanne Resultater angaaende Vejbygningen, at de respektive Vejanlæg bliver til fuld Nytte for Gennemgangstrafikken og vedkommende Kommuner. I Tilfælde af, at der under Forhandling mellem Ministeriet og de interesserede Kommuner skulde opstaa Konflikt saavel med Hensyn til Vejstigning som Vejbrede, forbeholder Lagtinget sig at tage Stilling til Spørgsmaalet, inden dettes endelige Afgørelse.

Forslag.

1. Lagtinget indgaar til Regeringen med Andragende om, at de i Betænkningen ommeldte 12 Vejanlæg og de i 1927 udskudte Vejanlæg bliver projekterede, og at der, efter at Beregning af Omkostningerne ved Anlæggenes Udførelse har fundet Sted, af Statskassen stilles til Raadighed for de respektive Kommuner $\frac{1}{6}$ af Overslagssummerne.
2. Lagtinget andrager om, at Anlæg af en Kørevej gennem Havnedal og nordover Strømøen til Ørerenge blive projekteret og beregnet.
3. Lagtinget udtaler, at Vejstigning og Vejbredden i et saa vanskeligt Terræn som Færøernes spiller den største Rolle, naar Talen er om Anlæg af Køreveje, og man ønsker som Følge deraf Stigningen saa ringe som muligt og Vejbredden saa stor som muligt. — For at lette Gennemførelsen af Vejsagen vil man ikke modsætte sig, at Vejstigningen naar 1—10 og Vejbredden $2\frac{1}{2}$ Meter, saafremt de interesserede Kommunalforstandere og Ministeriet for offentlige Arbejder derom er enige og det for Stigningens Vedkommende kun drejer sig om ganske korte Stykker og for Breddens Vedkommende kun drejer sig om Vejstrækninger gennem jævn Mark med Udsigt til ringe Trafik. —

I Tilfælde af Konflikt mellem Ministeriet og de interesserede Kommuner om saavel Vejstigning som Vejbrede, forbeholder Tinget sig at tage Stilling til Spørgsmaalet, inden dettes endelige Afgørelse.

2. viðgerð 20. septbr. og 3. viðgerð 21. septbr. Uppskotið varð samtykt við 22 atkvøðum.

Ábyrgd tingsins fyrri viðlíkahald vegana.

7. august framlagt frá fíggjarnevndini hetta uppskot

Ved Skrivelse af 2. d. M. har Amtmanden henledet Tingets Opmærksomhed paa, at det ved Behandlingen af den af Tingen i Samlingen 1927 afgivne Indstilling om Statstilskud til Vejanlæg vil være af Betydning, at der foreligger udtrykkelige Udtalelser fra Tingen om Vejanlæggenes forsvarlige Vedligeholdelse og Jordafstaaelse til Anlæggenes Gennemførelse, saaledes som fremhævet i Udvalgsbetænkning af 22. September 1927. Foranlediget heraf stiller Udvalget følgende

Forslag til Beslutning.

1. Lagtinget paatager sig overfor Staten Garantien for forsvarlig Vedligeholdelse af de Vejanlæg, hvorom Indstillingen er sket i Udvalgsbetænkning af 22. September 1927.
2. Lagtinget indestaar for, at de Grunde, der er nødvendige til Anlæggenes Gennemførelse, stilles saaledes til Disposition, at Udgifterne til deres Erhvervelse ikke indgaar i de Summer, hvoraf Staten udreder en nærmere bestemt Del. — Lagtinget forudsætter, at Staten som hidtil vil overlade vederlagsfrit sin Andel af de Jordarealer, hvor Vejanlæggene gaar gennem Statsgods.

2. viðgerð 10. august. Samtykt við 20 atkvøðum.

Aðrir vegir (studningur frá tinginum).

22. septbr. legði fíggjarnevndin fram hetta

Nevndarálit:

I Tingsamlingen 1927 vedtog Tingen angaaende Veje:

»1) Samtlige Andragender, om Tilskud af Økonomisk Fond til Vejanlæg udsættes til næste Aar.

2) Amtmanden anmodes om at foranledige oplyst til næste Aar, om de under 1) omhandlede Andragender, der ligger forud for 1926, fastholdes af Andragerne.»

Til Tingen er i Aar indkommet Andragende om Tilskud til Vejanlæg:

- 1) 4 Køreveje i Nolsø af Længde 2100 m, ingen Overslagssum,
- 2) Opdyrkingsveje i Indmarken i Gøte, Overslagssum 46.800 Kr.,
- 3) Vej i Bygden Fundings Indmark, ingen Overslagssum,
- 4) Vej i Bygden Thorsvig, Overslagssum 3,300 Kr.,
- 5) Vej i Bygden Sandevaag fra Hålsinum og suður um steigina, ingen Overslagssum,
- 6) Kørevej i Sørvaag gennem Sydtreding til Hattardal, ingen Overslagss.
- 7) Kørevej suður i rætt i Kunø, Overslagssum 1.200 Kr.,

Lagtingstíðindi 1928.

9.

- 8) Køreveje i Indmarken i Sydredal, Husum og Mygledal, ingen Overslagssum,
- 9) Kørevej gennem Trangisvaagdalen, Overslagssum 12.400 Kr.,
- 10) Kørevej i Bygden Høve, Overslagssum 10.200 Kr.,
- 11) Vejanlæg fra Kvalbø Ejde til Handelspladsen Skaalum og við neyst, ingen Overslagssum.

Udvalget har fra Amtet modtaget en Del ældre Andragender om Tilskud til Vejanlæg forskellige Steder paa Øerne. — Ved at gennemgaa disse Andragender, viser det sig, at der foreligger Andragender saa langt tilbage som til Aaret 1918. — Flere af disse Andragender er fornyede i Aarenes Løb, uden at Tinget har været i Stand til at yde noget Tilskud. —

Idet Udvalget udtaler, at det vil have stor Betydning, at der paa ny iværksættes Arbejde med Udførelse af de saakaldte amtskommunale Vejanlæg skal man anføre, at man af det foreliggende Materiale ikke har set sig i Stand til nu at fremkomme med noget Forslag til at fremme noget af de talrige foreliggende Andragender. Man mener imidlertid, at der maa arbejdes paa en Løsning af Sagen og vil foreslaa, at der sammen med Amtmanden nedsættes et særligt Udvalg paa 3 Medlemmer, som mellem Tingsamlingerne undersøger Sagen i sin Helhed og faar Sikkerhad for, hvor mange af de foreliggende Andragender, der endnu fastholdes. Man mener, at Tingets Tillidsmand derefter bør undersøge og beregne alle de Vejanlæg, hvorom Andragende opretholdes, og at Vejudvalget sammen med Amtmanden derefter til næste Aars Tingsamling fremkommer med Forslag om, hvilke Andragender der bør fremmes og hvorledes de nødvendige Pengemidler kan skaffes til Veje til Sagens Fremme.

Forslag:

- 1) Sagen udsættes til næste Aar.
- 2) Der nedsættes et særligt Udvalg paa 3 Medlemmer, som sammen med Amtmanden gennemgaa alle de foreliggende Andragender om amtskommunale Vejanlæg. Udvalget sammen med Amtmanden skaffer derefter Oplysninger om, hvilke Andragender der endnu opretholdes, fremskaffer en Beregning fra Tingets Tillidsmand over samtlige disse Andragender, og fremkommer til næste Tingsamling med et Forslag om, hvilke Andragender der bør fremmes.

2. viðgerð 24. septbr. Uppskotið varð samtykt við 17 atkvæðum.

Vegurin: Kvalvík—Streymnes

21. septbr. kom frá fíggarnevndini hetta álit:

Kvalvík Sogns Kommune har i Aarene 1926 og 1927 haft Andragende inde om Anlæg af en Vej Kvalvík—Streymnæs. Sagen har begge Aar været udsat.

Det oplyses, at da Broen over Elven mellem Kvalvík og Strøm-

næs med Tilskud fra Økonomisk Fond blev bygget i Aaret 1925, gjorde Forholdene det nødvendigt, at man, for i det hele at faa Forbindelse med Broen, maatte anlægge en Vej paa begge Sider af Broen til Kvalvig og Strømnæs. — Ifølge Skrivelse af 29. Maj d. A. fra Forstanderskabet er Vejen nu bygget, og Omkostningerne herved har til Materiale og Arbejdsløn andraget 3600 Kr. 85 Øre. Amtsingeniør Jacobsen har synet Vejanlægget og fundet det i alle Henseender tilfredsstillende udført. Ifølge hans Overslag af 14. Juli 1926 skulde Vejanlægget koste 3800 Kroner; Overslaget er altsaa ikke overskredet.

Udvalget mener, at Tinget, i Lighed med hvad der skete overfor Nolsø Kommune i Aaret 1924, bør give et Tilskud til Vejanlægget, og stiller følgende

Forslag.

Af Økonomisk Fond bevilges et Beløb af 1000 Kr. som Tilskud til det allerede udførte Vejanlæg Kvalvig—Strømnæs. — Beløbet udbetales til Kvalvig Sogns Kommune mod Kvittering af Forstanderskabet.

2. viðgerð 22. septbr. og 3. viðgerð 25. septbr. M. Samuelson o. fl. bóru fram hetta broytingaruppskot.

Kvavig Kommune har anlagt en Bro over Elven mellem Kvalvig og Strømnæs, hvortil Lagtinget har ydet Tilskud.

Kommunen har nu anlagt en Kørevej fra Strømnæs til den omhandlede Bro, og fra Broen til Kvalvig. Der er nu god Kørevejsforbindelse mellem de nævnte to Bygder. Denne Kørevej har en Længde af 350 m. Vejen er blevet forholdsvis dyr paa Grund af, at Broen ligger højt af Hensyn til den store Elv og det flade Terræn. Det har været nødvendigt at bygge Vejen betydelig op og den har derfor været forholdsvis kostbar. Omkostningerne er opgjort til 3600 Kr. 85 Øre. Det omhandlede Bro og Vejanlæg vil, naar Vejen til Saksen bygges eller naar der bygges Vej fra Strømnæs til Langesand—Haldersvig eller Vej fra Kvalvig til Thorsvig—Kolleffjord, indgaa som et naturligt Led i Vejanlægget.

Da Omkostningerne ved det udførte Vejanlæg er saa betydelige, at Kvalvig Sogn har Vanskelighed ved at bære dem alene sammen med de andre Udgifter, som paaligger Kommunen, selv om Lagtinget yder sin Støtte, foreslaas det nedenfor, at Staten yder et Bidrag til Vejanlægget under Hensyn til dets almene Betydning, foruden at Lagtinget støtter med 1000 Kroner.

Ændringsforslag.

Udvalgets Forslag betegnes som Punkt 1.

Som nyt Punkt 2 foreslaas:

Lagtinget andrager om, at Statskassen støtter det i Sagen omhandlede Kørevejsanlæg med en Bevilling paa 2000 Kroner.

Nevndaruppskotið samtykt við 21 atkvøðum og broytingaruppskotið við 22 atkvøðum.

Vegur frá Norðagøtu.

21. septbr. framlagt frá fíggarnevndini hetta álit:

Sagen er udsat fra Tingsamlingen 1927. Det oplyses, at Vejanlægget nu er udført, saaledes at Bygden Nordregøte derved er kommen i Forbindelse med Landevejen Solmunde—Gøte—Fuglefjord. — Vejen er anlagt i Brede af $3\frac{1}{2}$ m og fører lige ned til Landingsstedet i Nordregøte. — Ifølge Skrivelse af 25. Juli d. A. fra Forstanderskrbet for Gøte Sogns Kommune har Anlægsudgifterne andraget 13120 Kr., herunder Nedbrydning og Flytning af 2 Vaanhuse, 2 Kælde og 4 Møddinger. — Det oplyses, at Arbejdslønnen ved Anlægget har været meget ringe, fra 15 Øre i Timen og opefter, og at de fleste Skatteydere i Gøte Sogn har deltaget i Arbejdet. Statskassen har ydet et Tilskud paa 6394 Kr., Underskudet bliver herefter 6726 Kr.

Udvalget mener, at Tinget under de foreliggende Omstændigheder bør støtte Andragendet og stiller følgende

Forslag.

Af Økonomisk Fond bevilges et Beløb af 2000 Kr. som Tilskud til det allerede udførte Vejanlæg: Nordregøte til Landevejen Solmunde—Gøte—Fuglefjord. — Beløbet udbetales til Gøte Sogns Kommune mod Kvittering af Forstanderskabet.

2. viðgerð 22. septbr. og 3. viðgerð 25. septbr. Uppskotið samþykkt við 19 atkvøðum.

Frágreiðingar sýslumanna um vegir, brýr og lendingar.

13. august framlagt frá fíggarnevndini hetta álit:

1. Norðoya sýsla.

Sýslumaðurin greiðir frá, at hann einki hevur at finna at viðvíkjandi vegum, brúgvum og lendistøðum.

2. Eysturoya sýsla.

Sýslumaðurin greiðir frá, at akvegurin millum Fuglafjarðar og Sólmundarfjarðar er so mikið umbøttur, at tað kann akast eftir honum, men í heilt góðum standi er hann ikki utan í Nes sókn. Tey vanligastu støðini á vegnum verða tó umbøtt av og á.

Uppskot.

Amtmaðurin verður biðin um at ansa eftir, at vegirnir verða hildnir í slíkum standi, at tað kann farast eftir teimum.

Sami sýslumaður greiðir frá:

- 1) at vegurin gjøgnum Eldvíkslíð framvegis trøngir til at verða um-
bøttur, og at einki er gjørt til bøtan um vegin síðan síðstu frá-
greiðing í 1927;
- 2) at rekverkið á brúnni um Fjarðará millum Funnings og Oyndar-
fjarðarsókn ikki enn er gjørt;
- 3) at brúgvín um Bláhamarsskarðsá í Funningsfirði ikki er gjørd enn.

Uppskot.

Amtmaðurin verður biðin um at áleggja avvarandi sóknarstýrum,
at tey lata áðurnevndu arbeiði verða gjørd innan eina hóskaði tíðar-
froyst eftir amtmansins avgerð.

3. Streymoyar sýsla.

Eftir frágreiðing sýslumansins eru vegir, brúgvar og lendistøðir í
hóskaði standi.

4. Vága sýsla.

Sýslumaðurin greiður frá, at hann einki serskilt hevur at finnast
at viðvíkjandi teimum arbeiðum, sum henda sök røðar um.

5. Sandoyar sýsla.

Sýslumaðurin greiður frá, at vegir, brúgvar og lendistøðir, her
er viðroknað uppgongan á Stóru Dímun, eru í hóskaði standi.

5. Suðuroya sýsla.

Sýslumaðurin greiðir frá:

- 1) at lendistøðin Pollurin í Sunnbæ hevur fingið nakað av skaða, men
sóknarstýrið hevur boðað frá, at skaðin verður umbøttur sum
snarast.
- 2) at lendistøðin við Ranan í Kvalbæ eisini er nakað skadd, men
sum skjótast verður umbøtt.

Uppskot.

Suðuroya sýslumaður verður biðin um at geva amtmanninum
frágreiðing innan 1. januar 1929 um hesar nevndu lendistøðir eru sett-
ar í hóskaði stand.

2. viðgerð 22. august. Uppskotið um vegin Fuglafjørð—Sól-
mundafjørð samtykt við 19 atkvøðum, og hitt uppskotið viðvíkjandi
Eysturoy samtykt við 20 atkvøðum. Uppskotið um lendistøðir í Suður-
oy samtykt við 18 atkvøðum.

Studningur til brúgvar og lendistöðir.

1. septbr. framlagt álit frá fíggarnevndini (skj. nr. 46).
2. viðgerð 3. septbr. og 3. viðgerð 6. septbr.

- 1) Uppskotið um at veita til lendistöðina »niðri í Støð« í Oyndarfirði 3375 kr. samtykt við 21 atkvøðum.
- 2) Uppskotið um at játta 5325 kr. til lendingarbrúgv í Lørvík samtykt við 20 atkvøðum.
- 3) Lendingarbrúgv í Haraldsundi. S. P. Zachariassen o. fl. hóru fram hetta broytingaruppskot:

Tingið játtar Kunoyar og Kallsoyar sókn til bygging av eini lendingarbrúgv í Haraldsundi, eftir Jens M. Poulsens yvirliti, $\frac{3}{4}$ av formannsløn og tilfari: 2212 kr. 50 øyr., ið verða rindaðar í 3. árum, 737 kr. 50 øyr. hvørt árið, ímóti at kommunan pliktast seg til í framtíðini at halda brúnna viðlíka.

Tað var samtykt við 15 atkvøðum.

- 4) Pollurin í Sumbæ. Uppskotið um at veita 3000 kr. samtykt við 22 atkvøðum.
- 5) Hamarinn á Sandi. Uppskotið um at veita 3225 kr. samtykt við 22 atkvøðum.
- 6) Heysikranni »Inni á Gjógva« við Elduvík. Uppskotið um at játta 300 kr. samtykt við 21 atkvøðum.
- 7) Lendibrúgv á Morskranesi. Uppskot um studning 615 kr. samtykt við 22 atkvøðum.
- 8) Lendistöðin »undir Bringi« í Froðbæ. Uppskotið um at veita 645 kr. samtykt við 22 atkvøðum.
- 9) Lendistöðin á Húsum. Samtykt við 21 atkvøðum at veita 435 kr. 72 øyr.
- 10) Bátadráttur í Kvannahaga. Dam og Viðstein settu fram hetta broytingaruppskot:

Til umvølingar av bátadráttinum í Kvannahaga veitir tingið av »økonomisk fonde« $\frac{1}{4}$ av 220 kr. = 165 kr., ímóti at Froðbiar-sóknar kommuna heldur bátadráttin við líka.

Hetta fall.

Effersøe og Nolsøe hevði frammi hetta broytingaruppskot:

I Stedet for Udvalgets Forslag sættes:

Til Udbedring af Baadeoptrækket i Kvannahage bevilges paa sædvanlige Vilkaar $\frac{1}{4}$ af Materialer og af Formandsløn indtil 108 Kr.

Tað varð samtykt við 17 atkvøðum.

- 11) *Viðkan av lendibrúnni á Glyvrum.* Kallsoy o. fl. settu fram hetta broytingaruppskot:

Ístaðin fyri nevndaruppskotið verður sett:

Til viðkan av brúnni hjá keypmanni Rasmus Jacobsen á Glyvrum eftir yvirliti og plani Jens M. Poulsens – verður játtað úr økonomisk fond 3000 kr., at rinda í 3 ár, hægst 1000 kr. hvørt árið, tó solciðis, at tingið hevur vissu fyri, áðrenn peningurin verður goldin, at ein til peningin svarandi partur av arbeiðinum er gjørdur, og kommunan plíktar seg til at halda brúnnar viðlíka í framtíðini.

Tað fall, tí einans 9 greiddu atkvøðu.

Uppskot nevndarinnar fall eisini, tí einans 8 greiddu atkvøðu.

- 12) *Lendipláss á Strondum.* Kallsoy o. fl. bóru fram hetta broytingaruppskot:

Tingið veitir Johannes Andreas Dam av Strondum $\frac{1}{2}$ av 142,30 kr. = 107,49 kr. imóti at kommunan tekur við viðlíkahaldinum og Johs. A. Dam kvittar fyri peningin.

Tað var samtykt við 13 atkvøðum.

- 13) *Lendistöð á Toftum.* Samtykt við 21 atkvøðum at játta 2047 kr.

- 14) *Lendibrúgv í Kirkjubø.* Dam setti fram hetta broytingaruppskot:

- 1) Tingið játtað at brúgvinn verður gjørd 4 metrar breið.
- 2) Tingið endurnýggjar studningin, hægst 1763 kr., ið játtaður var í 1928, til byggjan av eini bátabrúgv í Kirkjubø.

Broytingaruppskotið 1 fall. Við 21 atkvøðum samtykt at veita 1763 kr.

- 15) *Lending í Fámien.* Samtykt at veita 1200 kr. við 21 atkvøðum.

- 16) *Lending í Nolsoy.* Uppskotið um at goyma málið til næsta ár samtykt við 16 atkvøðum.

- 17) *Heysikráni í Skúoy.* Við 21 atkvøðum samtykt at goyma málið til næsta ár.

- 18) *Lykt norðuri við Streym.* Debess o. fl. settu fram hetta broytingaruppskot:

Sum nýtt punkt verður sett:

1. Av økonomisk fond verður játtaður tann neyðturvuligi peningur, mettir til 300 kr. til kostnaðin av at seta eina lykt á stongini við Streym.
2. Kvalvíkar sóknar kommuna, Víkar sóknar kommuna og Eiðis sóknar kommuna rinda $\frac{1}{3}$ av tí árliga kostnaðinum til umvølingararbeiðið og fyri at tendra og slökkja lyktina. Av økonomisk fond verður latið $\frac{1}{3}$ av hesum peningi.
3. Landsnevndini verður givið í hendi at fyrirreika hetta mál og seta treytir.

Tað fall.

M. Samuelson o. fl. böru fram hetta broytingaruppskot:

Udgifterne til Pasning og Vedligehold af Lygten udredes af »Økonomisk Fond«, dog højst 100 Kr. om Aaret.

Tað fall eisini.

Gunnar Winther o. fl. lögdu fram hetta uppskot:

Ístaðin fyri »upp til 300 kr.« setist »upp til 400 kr.«

Tað varð samtykt við 17 atkvøðum.

- 19) Brúgv um Stóra í Trongisvági. Samtykt við 20 atkvøðum at játta 348 kr.
- 20) Brúgv í Mykjunesi. Við 19 atkvøðum veitt 214 kr.
- 21) Brúgv yvir Stóra í Bø. Samtykt við 20 atkvøðum at veita 720 kr.

Lendibrúgvín á Sandi.

Framlagt 4. august og beint í figgjarnevnd. 12. septbr. framlagt hetta álit:

Í árinum 1926 játtaði tingið úr økonomisk fond upp til 525 kr. til umbøtan av lendistønni á Sandi, ímóti at sóknarstýrið játtaði at taka við tí vanliga viðlíkahaldinum. — Umbøtingararbeiðið var síðan gjørt í árinum 1927, men tá tað við sýningina av arbeiðinum var ávíst, at sementblandingin ikki var eftir kontraktini, varð, eftir uppskoti frá amtinum, við játtan frá figgjarnevndini, hin veitti peningurin afturhildin í eitt ár frá 24. august 1927 at rokna.

Eftir áheitan frá figgjarnevndini hevur tingsins álitismaður, Jens M. Poulsen, síðan tann 24. august í ár av nýggjum sýnt tað gjörda arbeiði. — Eftir ummæli av 29. í s. m. frá Jens M. Poulsen er arbeiðið so væl gjørt, at eingin grund er til at nokta fyri at rinda peningin fyri arbeiðið.

Uppskot:

Amtmaðurin verður biðin um ímóti kvittan frá sóknarstýrinum fyri »De forenede Sognes Kommune i Sydstrøm«, við vanligum treytum at anvísa Kalbak sókn í peningi upp til 525 kr. úr økonomisk fond fyri arbeiðið við lendibrúnna á Sandi.

2. viðgerð 14. septbr. og 3. viðgerð 17. septbr. Uppskotið samtykt við 22 atkvøðum.

Umbøtan av akvegnum Gøtu—Fuglafjørður.

Framl. 31. juli og beint í figgjarnevnd. 18. august frl. hetta álit:

Til undirritaðu nevnd er komið bræv, dagsett 25. juli í ár, frá sóknarstýrinum í Gøtu sókn, har greitt er frá, at henda sókn hevur

rinda o. n. 20.000 kr. av nýggjum til umbøtan av akvegnum Sólmundarfjørður—Fuglafjørður, og síðan hópin av peningi til umvølingar, aftaná at vegurin var gjørdur. Umframt er álíknað hvørjum manni á aldrinum 15—60 ár 32 tímar í pliktabeiði um árið. Í brævinum er framhildið, at Gøtu sókn hevur bert ein part av nýtsluni av vegnum, og at hon má umvala eitt langt vegstrekki, sum mesta partin verður nýtt til koyrslu av góðsi og fólki frá øðrum sóknum. Upplýst er, at av teimum 5 bilunum, ið aka eftir vegnum, eigur Gøtu sókn bert ein. Annars er í hesum brævi ávíst, at vegurin støðugt má verða og er umvaldur. — Sóknarstýrið biður um til hjálpar at fáa 1) antin eitt munagott tilskot eina ferð með alla, 2) ella eitt árligt tilskot í nøkur ár, 3) ella eitt rentuleyst lán.

Nevndini er kunnugt, at Gøtu sókn, síðan akvegurin Sólmundarfjørður—Fuglafjørður varð gjørdur, hevur haft miklar útløgur til viðlíkahald, og møguligt kann atvoldin liggja í vegabyggingini av fyrstu tíð.

Eisini aðrar sóknir, har akvegir eru gjørdir, hava haft stóran kostnaða til viðlíkahald, um tað hevur verið minni enn hjá Gøtu sókn; men hetta vil altíð verða so, har vegirnir verða nógv nýttir.

Nevndin kann bert siga, at tað er tvørligt, at ymiskar atvoldir, ið ikki vóru eyðsæddar frammanundan, hava verið virkandi til, at umvøling av akvegnum hevur kostað kommununum ómiklan pening, men kann ikki ráða til, at tingið veitir eini einkultari sókn cykastudning til vanligt viðlíkahald av akvegum, og vilja vit samtíða vísa á, at tann fyrminur, sum tær sóknir, har akvegir eru gjørdir, hava fingið fram um aðrar sóknir, ið ongar vegir hava, ríkiliga kann metast við byrðurnar til viðlíkahaldið av vegnum.

Nevndin mælir til at viðtaka hetta

Uppskot.

Svarað verður sóknarstýrinum í Gøtu sókn:
at tingið ikki sær seg ført fyri at veita Gøtu sókn studning ella lán til teirra part av viðlíkahaldi av akvegnum Fuglafjørður—Sólmundarfjørður.

2. viðgerð 22. august. Uppskotið samtykt við 17 atkvøðum.

4. Havnir.

Ríkisstudningur til havnir.

Havnanevndin hevði hesi mál til viðgerðar og legði fram álit 19. septbr. (sí skj. nr. 22).

Løgtingstíðindi 1928.

Pier i Sørvág.

2. viðgerð 20. septbr. og 3. viðgerð 21. septbr.
N. Niclasen bar fram hetta broytingaruppskot:

Den i Udvalgets Forslag fastsatte Længde 16 Meter sættes til 40 Meter og efter Ordet »Bil« indskydes — »uden Vanskelighed«.

Broytingaruppskotið varð samtykt við 12 atkvøðum.

Uppskot nevndarinnar, so broytt, bleiv tá samtykt við 22 atkvøðum.

Havn i Gøtu.

19. septbr. framlagt frá havuanevndini hetta álit:

Der foreligger for Tinget i Aar en Henvendelse fra Beboere af Sydregøte til Forstanderskabet om dettes Medvirken til at faa anlagt en Havn ved Bygden.

Andragendet er af Forstanderskabet sendt til Amtet med Ansøgning om at faa foretaget en sagkyndig Undersøgelse af Mulighederne for Anlægget og samtidig faa udregnet et Overslag over Omkostningerne.

Amtet har derefter ladet Amtssingenior Jacobsen foretage en saadan foreløbig Undersøgelse, hvis Resultat med kalkulatoriske Beregninger er vedlagt Sagen.

I Tingsamlingen 1926 forelaa der for Tinget en Skrivelse med Beregninger over Omkostningerne ved forskellige Havneanlæg paa Færøerne, som Tinget tidligere havde anbefalet, deriblandt fra Nordregøte, hvor der mentes at kunne bygges en Havn for 115.000 Kroner.

Kort efter, at undertegnede Udvalg havde faaet Sagen om nyt Havneanlæg ved Sydregøte forelagt, sendte man Ingenior Jacobsens Skitse og Overslag til Forstanderskabet for Gøte Sogns Kommune med Forespørgsel, om Forstanderskabet fastholdt Andragendet om en Havn ved Sydregøte sammen med Anlægget ved Nordregøte, som Tinget har anbefalet.

Under 17. September har Tinget modtaget Svar fra Forstanderskabet, bilagt en Skrivelse fra et Mindretal i Forstanderskabet, stilet til Lagtingets Havneudvalg.

Af de to Skrivelser frengaar, at Meningerne staar temmelig skarpt over for hinanden. Forstanderskabets Flertal fastholder sin Indstilling fra tidligere Tid, at der bygges en Havn i Nordregøte efter den Plan, som af Vandbygningsvæsenet blev udregnet og anbefalet af Tinget i 1926, medens de to Medlemmer fra Sydregøte foreslaar en fornyet Undersøgelse saavidt forstaas af hele Havnesagen i Gøte Sogn.

Udvalget kan ikke tilraade Lagtinget at ændre sin Stilling over for Nordregøte-Anlægget, men maa fastholde Indstillingen fra 1926. Naar der nu foreligger et Andragende fra Sydregøte med saa stor Tilslutning fra Borgerne paa Stedet, mener Udvalget at burde foreslaa, at Lagtinget indsender Andragendet fra Sydregøte med Bilag til Ministeriet, idet man anbefaler, at Ministeriet lader Sagen undersøge og derefter træffe den fornødne Afgørelse.

Forslag:

- 1) Lagtinget fastholder sin Indstilling fra 1926 ogsaa med Hensyn til Havneanlægget i Nordregøte.

- 2) Andragendet om Havneanlæg i Sydregøte indsendes med Bilag til Regeringen med anbefaling om, at Sagen maa blive velvillig overvejet og eventuelt undersøgt. Efter endt Undersøgelse forventer Lagtinget at modtage Undersøgelsens Resultat tilligemed Udtalelser om, hvad Regeringen yderligere maatte kunne foretage i Sagen.

2. viðgerð 20. september. og 3. viðgerð 21. september. Uppskotið samtykt við 21 atkvæðum.

Havn á Velbestað.

Framlagt 4. august og beint í havnanevndina 15. septbr. framlagt hetta álit:

Fra Reboere i Velbestad er der til Tinget indkommet et Andragende om Tingets Medvirkning til, at der kan opnaas Statsstøtte i Lighed med andre Havneanlæg paa Færøerne til Opførelse af en Bølgebryder eller Dækmole ved Landingsstedet i Velbestad.

Sagen er henvist til Havneudvalget. Udvalget blev enigt om, inden man tog Stilling til Sagen, at anmode Amtssingenior Jacobsen om at foretage en foreløbig Undersøgelse paa Stedet og fremsætte en skønsmæssig Beregning over Udgifterne ved Anlægget.

Amtssingeniøren har saa sammen med et af Udvalgets Medlemmer været paa Stedet, og efter Samraad med Sogneforstanderen blev man enig om, at den hensigtsmæssigste Ordning for at opnaa en betydende Forbedring af Landingsforholdene vilde være at opføre en Dækmole i Lighed med, hvad der er sket i Kvivig.

Der blev foretaget nogen Maalinger, og efter et rent skønsmæssigt Overslag, der ligger ved Sagen sammen med en Skitse af det paa tænkte Anlæg, vil Bekostningen beløbe sig til 30.000 Kr.

Dækmolen i Kvivig har, efter hvad man har bragt i Erfaring, virket meget tilfredstillende for det Fiskeri, der drives fra Bygden. — Udvalget maa derfor formeene, at naar man med en saa forholdsvis ringe Bekostning kan opnaa noget ret betydningsfuldt for Bygden, som dog — det maa bemærkes — er meget mindre end Kvivig, kan man ikke skyde Spørgsmaalet fra sig, men søge at faa det løst.

Forstanderskabet for Kirkebø Sogn har ogsaa givet Sagen sin bedste Anbefaling.

Amtssingeniøren udtaler, som før bemærket, at hans Overslag er rent kalkulatorisk, men Udvalget har dog den Opfattelse, at hans Opførelse kommer til at ligge meget nær ved den virkelige Bekostning. Skal der imidlertid skrides til Udførelse af Anlægget, kræves der selvfølgelig en mere grundig Opmaaling og Undersøgelse.

Udvalget er sindet til at medgive Sagen sin Anbefaling og anbefaler, at Anlægget ved Velbestad kan komme ind under den forberedende Undersøgelse, som Trafikministeren lovede skulde blive foretaget.

Forslag:

Sagen om Havn i Velbestad vil med Tingets Anbefaling bilver sendt til Trafikministeriet med Anmodning om en Undersøgelse af Spørgsmaalet.

2. viðgerð 18. septbr. og 3. viðgerð 22. septbr. Uppskotið samtykt við 21. atkvæðum.

Skipan fyri Miðvág og Skopunar havnir.

Framlagt 4. august. 1.viðgerð 7. august. Beint í havnanevndina. 11. septbr. framlagt hetta álit:

Til undertegnede Udvalg er henvist:

- 1) Forslag til Reglement for Forvaltningen af Midvaag Havn.
- 2) Forslag til Reglement for Overholdelse af Orden i Midvaag Havn,
- 3) Forslag til Reglement for Overholdelse af Orden i Skopen Havn.

De nævnte Reglementer har været tilstillede de paagældende Forstanderskaber til Erklæring og er blevet tiltraadt af samme.

Udvalget har gennemgaaet Reglementerne og finder ikke Anledning til at foreslaa nogen Ændringer, men kan anbefale dem uændrede til Tingets Godkendelse.

Forslag:

Tinget godkender de fremlagte Forslag til Reglementer for Overholdelse af Orden i Midvaag og Skopen Havne samt Forslag til Reglement for Forvaltningen af Midvaag Havn.

2.viðderð 13. septbr. og 3.viðgerð 15. septbr. Uppskotið samtykt við 19 atkvøðum.

Studningur til Miðvágs havn.

Framlagt 27. august. 1.viðgerð 29. august og beint í havnanevndina. 25. septbr. framlagt frágreiðan, og málið goymt til næsta ár.

Havnataxtirnar fyri Tvøroyrar havn.

Framlagt 30. juli og beint í havnanevndina. 18. septbr. framlagt soljóðandi álit.

Í tingsetuni 1927 var framløgd ein umsókn frá keyppmonnum á Tvøroyri um at lækka gjaldið fyri nýtslu av havnini har. Teir siga, at havnin við teimum núgaldandi taxtum fær nógv størri inntøkur enn nýtast, og at vinnulívið, við teim korum tað nú hevur, als ikki tolir at bera ónýttar útreiðslur, og teir halda, at tað ikki liggur fyri, ið hvussu er fyri fyrst, at rúmka um havnina. — Havnastýrið fyri Tvøroyrar havn hevur um hesa umsókn úttalað, at teir halda tað verða neyðsýnt á hvørjum ári at seta inn eina stóra peningamongd við tí fyri eyga at vaxa um havnina, tí longu nú er bryggjan ov litil, tá fiskaraskipini eru heima. Teir halda ikki, at tey gjøld, sum nú eru ásett, níva vinnulívið, og tað er góðkent, at tey gjøld, sum nú eru, skulu standa við til 31. mars

1930. Teir vilja tí ikki ráða til, at nœkur broyting verður gjørd fyrí fyrst.

Kommunustýrið hevur so havt sakina til viðgerðar og har hava 3 limir verið móti lækkan av gjøldunum, 2 fyrí, 1 var ikki møttir og 1 var burtur av landinum.

Nevndin, sum hevur hetta mál til viðgerðar, má halda við keypmonnunum á Tvøroyri, at havnin har við teimum ásettu gjøldum kann geva væl meira avlop enn nýtist til rentu og avdráttir, men tó hevur hon ikki í síðstu tíð givið soverið avlop. — Hetta verður komið aftur til under sak um roknskapin fyrí Tvøroyrar havn.

Tá tað nú er so, at havnataxtirnir skulu takast upp til umhugsan longu í 1930, heldur nevndin ikki vera órsøk til nú at gera nakað við hetta mál.

Meðan allir í nevndini eru á einum máli um ikki at seta gjøldini niður, ynskir eitt minnital í nevndini (J. H. Poulsen) at greiða, hví hann fyrí sín part ikki vil vera við til niðursetan av gjøldunum fyrí Tvøroyrar havn. Áðrenn tað verður farið at ráðast um lækkan av havnagjøldunum í einari havn, haldi eg, at tað eigur at verða samanbórið, hvussu tað er státt í øðrum havnum, sum eru bygðar samtíðis við Tvøroyrar havn.

Eftir teimum av tinginum og ráðharranum góðkendu reglum eru gjøldini fyrí nýtslu til vøruflutning og bryggjupening fyrí fartøj sett eins fyrí Tvøroyrar, Vágs, Miðvágs og Skopunar havnir. Men so kemur afturat fyrí Miðvág og Skopun eitt árligt gjald fyrí motorbátar, sum hava fasta stæðu í havnini, einar 150—160 kr. um árið, bryggjupeningur fyrí ferðafólk, 25 oyr. fyrí at koma og fara, og so eitt gjald uppá 2 pct. av virðinum av tí fiski, ið reiddur verður til plássid.

Av hesum sæst, at tað eru nógv hægri havnagjöld í hesum síðstnevndu plássum, hóast tað, at staturin hevur styðjað Tvøroyrar havn við líka stórum parti av øllum kostnaðinum sum Miðvág og Skopun.

Tvøroyrar havn kann við góðum stýri geva eitt nóg so stórt avlop árliga, keypmennirnir á Tvøroyri — tað vil siga teir sum mest nýta havnina — halda, at tað ikki fyrí fyrst er neyðugt at vaxa um hana, og tað er ikki loyviligt at nýta avlopspeningin av havnini til aðrar kommunalar útreiðslur, altso kann henda havnin samla saman eitt nóg so stórt árligt avlop.

Við tað at lögtingið hevur umsjón við øllum havnum í Føroyum, og enn meira hevur garanterað statinum, at tey skyldugu gjöld til statin av hesum havnum koma til vegar, haldi eg, at tað hevði verið rimuligt, at tingið fekk skipað so fyrí, at tað frá teimum havnum, sum við rimuligum gjøldum kunnu fáa eitt gott avlop, varð lagt nakað burtur av til ein grunn, ella á annan hátt til hjálp til tær havnir, sum antin eru bygðar ella sum kunnu vónast at verða bygðar í komandi tíð, men ikki beinleiðis við teimum gjøldum sum ásett verða, kunnu greiða teirra rentur og avdráttir.

Eg havi vilja bórið hesa áskoðan fram skriviliga, men við tað, at hinir í nevndini ikki hava hildið seg kunna tikið undir við mær, havi eg ikki viljað framsett nakað uppskot, men einans latið tað komi fram í nevndarálitinum.

Undertegnede Medlemmer af Udvalget, O. Effersøe og A. Samuelsen kan ikke give de af Hr. J. H. Poulsen fremførte Betragtninger vor Tilslutning, men vi finder ikke Anledning til at indlade os paa

nogen Argumentation i den Anledning for nærværende Tid, da der ikke foreligger noget Forslag til Afstemning. —

Uppskot
frá
nevndini:

Tingið heldur ikki, at havnagjöldini í Tvøroyrar havn verða at lækka fyrri fyrst.

2.viðgerð 20. septbr. Uppskotið samtykt við 19 atkvøðum.

Lyktirnar við Tvøroyrar havn.

Framlagt 30. juli. 1.viðgerð 3. august og beint í havnanevnd.
11. septbr. framlagt hetta álit:

Ovennævnte Sag angaaende Forsvarligheden af de til Havneanlægget i Tveraa leverede Lygter og om Forsvarligheden af Friholderværkets Konstruktion og de til samme anvendte Materialier blev af forrige Aars Lagting forelagt Ministeriet for offentlige Arbejder.

Tinget gjorde opmærksom paa, at Friholderværket i Vaag, der er udført senere end det i Tveraa, er af en mere holdbar Konstruktion, hvilket tyder paa, at Konstruktionen i Tveraa ikke kan antages at have været forsvarlig paa de stedlige Forhold.

Der foreligger for Lagtinget i Aar et Brev fra Færø Amt af 30. Juli, hvorved kommuniseres Tinget en Skrivelse fra Ministeriet for offentlige Arbejder, vedlagt Skrivelse fra Vandbygningsdirektøren og Vandbygningsvæsenets Ingeniørkontor paa Færøerne.

I disse Skrivelser, der er et Svar paa Lagtingets Indstilling fra forrige Aar, fremsætter Ministeriet sit Syn paa Sagen og lægger Skylden, baade for utilfredsstillende Funktion af Lux-Lyset og den skete Skade paa Bolyærket, over for Havneledelsen.

Hvad den første Del af Sagen angaar, nemlig Lysanlægget ved Havnen, kan man gaa ud fra, at Havneledelsen kan faa en tilfredsstillende Ordning i Stand, da Tveraa allerede har eller i den allernærmeste Fremtid faar elektrisk Strøm fra Vaag.

Det er Udvalget bekendt, at de ovennævnte Skrivelser ogsaa er tilsendt Havneledelsen for Tveraa; men der foreligger ikke for Tinget noget om, hvad Havneledelsen har svaret paa de af Vandbygningsvæsenet fremsatte Anker.

Da det ikke er udelukket, at den Imødegaaelse af Vandbygningsdirektørens Skrivelse, som kan vente at komme fra Tveraa Havneledelse, kan influere paa Lagtingets Stilling til Sagen, særlig angaaende Friholderværkets Konstruktion, finder Udvalget det rimeligt, at Sagen udsættes.

Forslag:

Sagen om Lygterne ved Havneanlægget i Tveraa udsættes til næste Aar.

2.viðgerð 13. septbr. Uppskotið samtykt við 15 atkvøðum.

Roknskapur fyri Trongisvágs havn.

Framlagt 30. juli. 1. viðgerð 7. august og beint í havnanevndina. 25. septbr. framlagt soljóðandi álit:

Ved Skrivelse af 12. Juli d. A. har Færø Amt fremsendt Regnskabet for Trangisvaag Havn for 1927. Amtmanden henleder Opmærksomheden paa, at Lagtinget skal føre Tilsyn med Havnens Vedligeholdelse og decidere dens Regnskaber.

Amtet anmoder om Lagtingets Afgørelse af, hvorledes Tilsynet skal føres, og hvorledes Omkostningerne med dette skal afholdes, samt Afgørelse af, hvem der skal foretage Revisionen, og hvem der skal betale denne. Med Hensyn til Regnskaberne for 1925-26, der er gennemgaaet af Vandbygningsvæsenet, har der været væsentlige Indvendinger at gøre, og angaaende Regnskabet for 1927, hvilket ikke er revideret, udtaler Amtet, at der er afholdt en Udgift paa ca. 20,000 Kr. til nye Arbejder (et stort Pakhus), som ikke er opført i Overslaget, og som Amtet ikke paa Lagtingets Vegne har godkendt. Amtet har i Skrivelse af 26. November 1926 skrevet til Forstanderskabet herom, men ikke faaet Svar. Dernæst fremgaar det, at Havnens og Kommunens Midler ulovligt er sammenblandede, idet Kommunen har laant af Havnekassen, og paa Grund af de trufne Dispositioner har Havnen været ude af Stand til at betale Renter og Afdrag til Statskassen pr. 11. Dec. 1927, opgjort til 23255 Kr. 59 Øre.

Udvalget skal foreslaa, at Tilsynet med de kommunale Havne føres af Amtmanden paa Lagtingets Vegne med Bistand af Sysselmændene, som aarlig skal give Indberetning til Amtet om Havnenes Tilstand. Lagtinget har i sin Tjeneste 2 Ingeniører, og disse maa uden nogen særlig Godtgørelse, naar det skønnes nødvendigt, kunne syne Havnene, og der bliver da blot tale om Rejseudgifter, som maa bæres af de paagældende Havne selv. Amtsingeniøren eller Tingets anden Ingeniør paa hans Vegne skal mindst en Gang aarligt syne Anlæggene.

Amtmanden vil herefter holde Tinget underrettet om Havnenes Tilstand ved at fremsende hvert Aar en Indberetning.

Med Hensyn til Revisionen af Havneregnskaberne skal man foreslaa, at denne foretages af Lagtingets Revisorer, samt om nødvendigt af en af Amtmanden udnævnt Revisorsuppleant. Betalingen fastsættes af Amtmanden foreløbigt og afholdes af vedkommende Havnekasse.

Under Hensyn til de uhjemlede Dispositioner, som Forstanderskabet og Havnebestyrelsen har gjort sig skyldig i, skal man indskærpe disse, at de nøje maa overholde de gældende Bestemmelser, herunder at Overslag for Havnens Drift skal godkendes af Lagtinget, at der ikke maa afholdes andre Udgifter end de i Overslaget opførte, og at Havnens Midler ikke maa sammenblandes med Kommunens. Ligeledes skal man paalægge Forstanderskabet inden en af Amtmanden fastsat passende Frist at indbetale de skyldige Renter og Afdrag til Statskassen.

Forslag:

- 1) Tilsynet med de kommunale Havne føres af Amtmanden paa Lagtingets Vegne, saalænge Amtmanden har Besørgelsen af Tingets kommunale Anliggende. Sysselmændene og Amtsingeniøren skal bistaa Amtmanden med dette Tilsyn og hvert Aar indgive Indberetning til Amtet, der videresender disse til Tinget.

- 2) Regnskabarne for de kommunale Havne revideres af Lagtingets Revisorer, om nødvendigt bistaaede af en af Amtmanden antaget Revisorsuppleant. Amtmanden fastsætter foreløbigt Honoraret, der betales af vedkommende Havnekasse.
- 3) Forstanderskabet for Frødebø Sogns Kommune og Havnebestyrelsen for Trangisvaag Havn paalægges det nøje at overholde de for Havnens Forvaltning gældende Bestemmelser, og Forstanderskabet opfordres til inden en af Amtmanden fastsat passende Frist at indbetale de skyldige Renter og Afdrag til Statskassen.

2. og 3. viðgerð 26. septbr. Uppskotið samtykt við 19 atkvæðum.

7. Telefonmál.

Tráðleys telefon.

Frágreiðan var framlögð soljóðandi:

Tingsins samtyks í fjór hesum málið viðvíkjandi var hendan:

1. For Amtsfondens Regning bemyndiges Driftsudvalget til at anlægge og drive traadløs Telegraf fra Fuglø, Skuø og Myggenæs, sidst nævnte Sted kun forsaavidt der ikke opnaas en hensigtsmæssig Ordning med Fyrvæsenet, til Telegrafstationen i Thorshavn. De paagældende Kommuner udenfor Thorshavn leverer gratis Plads til Master med Tilbehør og iøvrigt hvad Kommuner ellers yder til Drift af en Telefonstation.
2. Til Dækning af Udgifter, foranledigede ved det i Betænkningen nævnte Kursus til Indøvelse i den til Betjening af Stationerne nødvendige Færdighed i Telegrafi, ydes der hver af de respektive Kommuner et Tilskud paa 400 Kr. af Telefonvæsenets Kasse.
3. Driftsudvalget bemyndiges til af Telefonvæsenets Kasse at udrede Udgifterne ved Ingeniør Svenningsens Rejse og Ophold paa Færøerne.

Tá ið tingið tók hesa støðu, so var grundin til tess tann, at ein tráðleys telefon til útoyggjarnar eftir teimum betøkingum, sum ingenior Svenningsen hevði gjørt, í bíligasta lagi kom at kosta um 70.000 Kr. — og so nógvur pening kundi tingið ikki skaffa, — meðan ein tráðleysur telegrafur bara kundi ætlast at kosta nakrar fáar túsund krónur. — Allir tinginenn vóru ivaleyst á einum máli um, at ein tráðleys telefon var betur enn ein tilíkur telegrafur, men tað ið umráddi í hesum føri var, at útoyggjarnar komu í samband við hinar. — Tað var tingmannunum kunnugt, sum eisini sæst av tingsins viðtøku í fjør pkt. 1 — at vita stjórnin hevði í umbúna, um peningur kundi fáast til tess, at byggja radiopeilistationir í Mykinesi og á Borini, og um tað kom í lag, var øll

vón um, at lögtingið slapp undan at byggja stöðu í Mykinesi. — Í brævi dagssett 16. februar í ár, til telefonfyrirstöðumann Jacobsen, Havn, boðar vitaverkfrøðingur Brinch, Keypmannahavn, frá, at tær tvær radiopeilistationirnar í Føroyum skulu byggjast á komandi sumri, og biður hann siga sær frá, hvat stöðu telefonverkið tekur til samarbeiðið við tær fyrr nevndu vitastøður. Av hesum sama brævi sæst, at um telefonverkið vil samarbeiða, so er neyðugt, at tann trádleysa telefonstöðan í Havn verður gjørd nógv sterkari (0,75 kw.), enn hon er. —

Millumtinganevndin (Johan Poulsen, M. Samuelson og Nyholm Debess), sum hevði fingið upp í hendur at greiða málið um samband við útoyggjarnar, helt seg ikki hava heimild tingsins til at taka avgjörda stöðu í spurninginum: tann trádleysa telefonstöðan í Havn, men kundi eisini samstundis síggja, at loysningurin av hesum málið var avgerandi fyri eitt samarbeið telefonverkið og vitana millum. — Fyri at fáa vissu fyri, hvat ein tilík broytan og umbygging av radiostøðuni í Havn — soleiðis sum harra Brinch sipaði til — kundi koma at kosta, vendi nevndin sær til ingenior Rahbek, umboðsmaðurin hjá ingeniorfirma M. P. Pedersen, Keypmannahavn, sum tá fyri tíðina nettupp var staddur í Havn. Hetta gjørdi teir eisini av teirri orsök, at teir vóru kunnigir við, at tað var nettup sama firma, hann var umboðsmaður fyri, sum skuldi byggja vitastøðurnar í Mykinesi og á Borini. — Eftir uppskoti frá harra Rahbek vildi tað kosta um 5.000 kr. at gera radiostøðna so stóra og sterka sum ávíst í brævinum frá harra Brinch. —

Soleiðis statt snúgvaði millumtinganevndin sær til teir tveir politisku partarnar (sambands- og sjálvstýrisflokkir) og fekk teirra samtykt til:

- 1) Støðga verður við at útføra lögtingsviðtøkuna frá í fjør,
- 2) tann trádleysa telefonstöðan í Havn verður gjørd størri og sterkari eftir tí prísætlan, sum fyriliggur til o. u. 5.000 kr.

Á fundi 29. februar í ár gav nevndin telefonstjóra Jacobsen, sum vegna ymisk telefonmál lá á ferð til Keypmannahavn, upp í hendi at samráðast deils við Brinch og deils við M. P. Pedersen, frá tí seinra serliga at framskaffa endiligt tilboð

- 1) uppá ta trádleysu telefonstöðuna í Havn,
- 2) uppá trádleysar telefonstöður í Skúoy og Fugloy,
- 3) royna at ávirka »Statstelegrafen« til at umbyggja telegrafstöðuna í Havn til rørsendara.

Á fundi 28. apríl h. á. gav telefonstjórin nevndini frágreiðing frá úrslitinum av hansara Keypmannahavnarferð.

- 1) Viðvíkjandi stóra nord. telegrafstöðu í Havn hevði Jacobsen skrivliga játtan av 19. apríl h. á. frá »Ministeriet for offentlige Arbejder« um, at henda stöðan á komandi sumri vil verða broytt frá »gniststöðu« til lampustöðu (rørsendara), nýtilig eins væl til telegrafi og telefoni.
- 2) Í sama brævi verður givið loyvi til at gera tað trádleysu telefonstöðuna í Havn størri og sterkari. Samstundis verður givið tele-

fonverkinum loyvi til at byggja tráðleysar telefonstöðir til Skúoy og Fugloy.

3) Endiligt tilboð frá M. P. Pedersen:

a) Umbyggjan av støðuni í Havn.....	5900 kr.
b) Bygging av støðuni í Skúoy	8400 —
c) Bygging av støðuni í Fugloy.....	8400 —
	22,700 kr.

Fyri at hava vissu fyri, at hetta tilboð í allar mátar var álitandi, hevði Jacobsen snúgva sær til yviringeniør Kay Christiansen við post- og telegrafvesinum og hesin aftur vent sær til stakkønan mann (Specialist), ingeniør Vamberg, og siga hesir báðir í brævi av 19. apríl, at tilboðið teknisk var álitandi og prísirnir rímuligir.

Á nevndarfundi 29. apríl h. á. vóru hesi frammanfyrinevndu frá M. P. Pedersen innkomni tilboð til umrøðu. — Nevndin helt tað vera beint at taka við teimum, serliga tá ein hevði í huga, at tingið 1926 (sí tingtíðindi bls. 119) játtaði 30.000 kr. til tráðleyst samband við Mykjunes og Skúoy, og her var tann samlaði kostnaðurin ikki meira enn 22,700 kr., men helt seg ikki eftir lögtingssamtyktini frá í fjør hava heimild til tess. Av teirri grund vendi nevndin aftur einaferð enn til báðar teir politisku flokkarnar og fekk teirra viðmæli til at taka ímóti hesum boð. Tá ið tað samlaða lögting soleiðis einmælt var fyri at taka við tilboðinum frá M. P. Pedersen, blivu hesi tikin:

1) Umbyggjan av støðuni í Havn.....	5900 kr.
2) Bygging av støðuni í Fugloy	8400 —
3) Bygging av støðuni í Skúoy	8400 —
	22,700 kr.

Telefonstöðurnar í Fugloy og Skúoy verða at gera undir somu treytum fyri hesar kommunir sum tær, ið eru gjaldandi fyri Nolsoyar kommunu.

Tann undir tingsetuni sitandi telefonnevnd, sum hevur fingið gerðabók og ymisk onnur skjøl frá millumtinganevndini í hendi, kann eftir at hava granska málið um tráðleyst telefonsamband við útoyggjarnar og ymisk onnur mál, ið vóru givin henni at greiða, ásanna, at hetta starv hennara er gjørt til lítar.

2.viðgerð 10. septbr og 3.viðgerð 12. septbr. Uppskotið samtykt við 17. atkvøðum.

**Reglur um pensión og áheitan frá Havnar býarstýri um
uppsetan av 2 klokkum o. t.**

Álit frá nevndini 26. september (skj. nr. 35 og 36). 2. og 3. viðgerð 26. september.

Uppskotið frá nevndini um reglur fyri pensión o. m. A. 1-4 samtykt við 18 atkvøðum.

Uppskotið frá minnilutanum (Debess) fall, tí einans 7 greiddu atkvøðu fyri.

Uppskot II (Aheitan frá Havnar býarstýri) samtykt við 18 atkv.

Broytan av telefonreglunum.

24. august framlagt frá nevndini hetta álit:

Eftir nógaldandi reglum hava telefonstöðurnar í Føroyum ikki skyldu at svarauttan í teimum ásettu telefontiðunum, ið nú eru:

I Tórshavn:

Gerandisdagar frá 1. mars til 30. septbr. frá kl. 8 f. p. til kl. 8 s. p. Frá 1. okt. til 28. febr. frá kl. 9 f. p. til kl. 9 s. p. Sunnudagar og halgidagar kl. 9-10 f. p. og kl. 5-7 s. p. Umframt er vakttænasta (bert fyri tilringing) hvønn dag hinat partar av samdøgrinum. Boð verður helst ikki sentuttanfyri tænaðutíð.

Millum Tórshavn og Nolsoy kl. 9-9,15; 1-1,15; 5-5,15; 7,30 greitt.

Á bygdum:

Gerandisdagar frá 1. mars til 30. sept. frá kl. 8 f. p. til kl. 8 s. p. Sunnudagar og halgidagar kl. 9-10 f. p. og kl. 5-7 s. p.

Eins og halgidagar roknast jólaaftan aftaná kl. 6 s. p. og grundlógardagurin eftir middag.

Nevndin hevur tikið hetta mál til umhugsan og er komin til tað úrslit, at henda skipan ofta kann vera sera tvørlig, tí tað kann vera líka neyðugt hjá fólki at fáa boð frá sær á nátt sum á degi. Nú er tað ivaleyst so, at tær flestu stöður svara aftur á nátt eins og á degi, hóast tað ikki beinleiðis er teirra skylda, men tað kann líka væl henda og er óivað hent, at neyðsendarboð eru tarnað, tessvegna telefonstöður ikki hava svarað, og tá so er statt, kunnu mannalív standa í vága. Sum nú er fyriskipað líta fólk á telefonina, og gleppur her tá mest ræður um, vegna tægn stöðunnar, kann t. d. lækna hjálp ella onnur neyðturvilig hjálp koma ovseint, um slíkt ikki hevði hent, tá fólk einki álit hevdu á telefoninauttanfyri tað ásettu telefontiðina.

Nú kann tað bera so til, at neyðsendarboð ikki skulu berast til telefonfelaga, men til onnur. Eisini í slíkum forum skulu stöðurnar, eftir ætlan nevndarinnar, hava tað ábyrgd á sær, at tær skulu senda boð sum í vanligari telefontið. Henda umskipan heldur nevndin má krevjast, og tá ein heldur seg duga at ætla, at tilíik nýtsla av telefonini einans vil verða hendingaferðir, kann sovordin broytan ikki koma at hava nakran peningaligan ávirkan fyri umsitan av telefonverkinum.

Nevndin heldur tí, at her má gangast tað leið, at fólk kunna kenna seg heilt trygg, og at skipað verður so, at telefonverkið ger

tað almanna gagn, sum Føroyingar av røttum kunnu krevja, og mælir tí til samtyktar hetta

Uppskot:

1. Allar telefonstöður hava skyldu at svara bæði í tíð og úrtíð, og um tað eru neyðsendarboð, tá at senda tey á nátt sum á degi.
2. Samtyktin geldur frá 1. januar 1929 og verður kunngjörd telefonstöðunum.

2. viðgerð 29. august. Uppskotið samtykt við 13 atkvøðum.

Samtalutíðin.

Framlagt 30. juli. 1. viðgerð 6. august. Beint í telefonnevndina. 15. august framlagt hetta álit:

»Havnar bilfelag« hevur í brævi av 4. juni heitt á løgtingið um broytan av telefoniðini so hátt, at nýtslurætturin verður frá kl. 7 á morgni til kl. 10 á kvøldi.

Eftir áheitan frá amtmanni sigur amtsverksfrøðingurin frá, at nýtslan er lítil sum nú er á morgni frá 8—9 og at allar krambúðir sum kunnugt verða læstar kl. 7. Annars vil ein tilik umskipan einans fyri Havnina koma at kosta o. u. 288 kr. árliga.

Nevndin hevur havt hetta mál til umhugsan. Tað er ikki langt síðan, at løgtingið samtykti at leingja um telefoniðina við 2 tímum dagliga. Hetta var hildið at vera neyðugt, tí at tað kostaði telefonverkinum ikki lítlan pening.

Eftir frágreiðingini er nýtslan av telefonini snemma á morgni og seint á kvøldi lítil, og tá nevndin hevur í huga tær nóg so stóru útreiðslur, ein broytan ber við sær, kann hon ikki geva bønarbrævinum viðmæli.

Uppskot.

1. Løgtingið kann ikki játta, at telefoniðin verður broytt.
2. »Havnar bilfelag« fær eintak av nevndarálitinum.

2. viðgerð 20. august. Uppskotið samtykt við 16 atkvøðum.

Telefonin: Svínáir—Norðskála—Oyrir.

Framlagt 30. juli. 1. viðgerð 6. august. Beint í telefonnevndina. 18. august framlagt soljóðandi álit:

Í bønarbrævi, dagssett 24. mars 1928, heita telefonstöðurnar: Svínáir, Norðskála, Oyrar, á tingið um at bota um telefonsambandið bygdanna millum í Eiðissókn, helst soleiðis, at eitt telefonstrekki verður

lagt líka frá Ströndum norður til Eiðis, sum hesar bygdir síðan koma í samband við. Fram verður hildið, at tað serliga er neyðugt, at fáa telefonsamband frá Oyri—Norðskála—Svínáir og til Eiðis, tí lækni og ljósmóður eru búsitandi á Eiði. Grundin til hesa áheitan sigist at vera tann, at tað tíðum er torført at koma fram til Kvalvíkar og s. fr., at tey mega bíða í 1—2 ja 3 heilar klókkutímar stundum.

Amtsverkfrøðingurin hevur haft sakina til umhugsan, og greiðir hann frá, at í árinum 1927 hava verið hesar samtalur:

frá og til Norðskála	1195
— — — Oyrar	1137
— — — Svínáir	294
tilsammans	2626,

ella o. u. 7 samtalur upp á dagin fyri allar 3 stöðurnar tilsammans, og av hesum samtalum hevur ein partur verið bert millum tær 3 grannastöðurnar. Heldur hann tí, tá telefonverkið annars er í standi, at hesar telefonstöðurnar eiga at vera hjálparar, um rætt er atbórið.

Amtsverkfrøðingurin hevur gjørt nevndini kunnugt, at telefonverkið um hesa leið kom ikki sært til skaða síðsta vetur, men at skaðarnir eru umvaldir so hvørt, og at verkið framvegis verður umbøtt; umframt verður nýggjur kaðal umbýttur við tann gamla norðan fyri Streym.

Í hjálagda skjali frá amtsverksfrøðinginum er greiniliga ávist, at eitt nýtt telefonstrekki frá Oyri til Eiðis kemur at kosta 5400 kr.

Eftir tí, ið fram er komið, heldur meirilutin í nevndini (Debess Kristiansen, Kallsoy og Poulsen) ikki vera líkindi til fyri fyrst at gera nýtt strekki frá Oyri til Eiðis, men heldur leingja dupultlinjuna frá Langasandi norður til Víkar, ið kemur at kosta o. u. 1000 kr. — Mæla vit tí tinginum til at samtykkja hetta

Uppskot.

1. Nýggjur kaðal verður umbýttur við tann gamla norðan fyri Streym, og dupultlinjan verður longd frá Langasandi norður til Víkar.
2. Eitt eintak av hesum áleti verður sent til hvørja telefonstöðu.

Minnilutin (Weihe) mælir tinginum til at samtykkja hetta

Uppskot.

Nýtt telefonstrekki verður lagt frá Oyri norður til Eiðis.

2. viðgerð 22. august og 3. viðgerð 27. august. Hetta broytingaruppskot framlagt frá Debess o. fl.:

Fyrsta stykki í nevndaruppskotinum fær hetta orðafall:

1. Norðanfyri Streym verður hin gamli kaðalin umbýttur við ein nýggjan, og dupultlinjan longd frá Langasandi til Víkar.

Tað var samtykt, og uppskot meirilutans, so broytt samtykt við 13 atkvøðum. Uppskot minnilutans fall, tí einans 10 greiddu atkv. fyri.

Samsýning til stöðuna við Norðskála.

18. august framlegði nevndin hetta álit:

Amtsverksfrøðingur Jacobsen hevur gjørt nevndina kunnuga við, at stöðan við Norðskála, samanborin við aðrar stöður, fær nógv ov stóra samsýning fyri samansetan. At hon fær ov nógv nú, er av teirri atvold, at hon fyrr hevði nógv meira arbeiði við samansetan. Eftir tingsamtykt var broytt so háttað, at hon nú einans hevur samansetan við Svínáir.

Fyri at tingmenn betur kunna skilja missmunin skal nevndin loyva sær at samanbera hesa stöðu við einstakar aðrar.

Í 1927 fekk Norðskála	55 kr. fyri	294 samansetingar,
" " " Saltangará	50 " "	1290 "
" " " Solmundarfj.	40 " "	1192 "
" " " Vík	50 " "	942 "

Hesar 3 seinastu nevndu stöðurnar fáa frá 3,3 til 5,3 oyru fyri hvørja samansetan; meðan Norðskála fær 18 oyr. fyri sama arbeiði.

Nevndin heldur, at hetta má koma í annað lag. Stendur við, so kunnu allar hinar stöðurnar koma at krevja eins stóra samsýning sum Norðskála stöðan nú fær, og tá kann tað koma at vera til stóran pening fyri telefonverkið at lata. Skuldi ein tikið eftir einum av teimum ávístu stöðum, ið minst fær, so skuldi Norðskála stöðan fingið 9 kr. 70 oyr., og tekur ein eftir tí stöðu, sum mest fær, var talið 15 kr. 58 oyr. Tá ið stöðan við Norðskála til tíðir eisini hevur eitt frammihjáarbeiði við at seta Oyrar saman við aðrar bygdir, heldur nevndin, at samsýningin má hóskandi kunna setast til 20 kr. og loyvir sær at seta fram so háttað

Uppskot.

Samsýningin til telefonstöðuna við Norðskála fyri samansetan verður sett til 20 kr. árliga frá 1929 at rokna.

2. viðgerð 22. august og 3. viðgerð 27. august. Uppskotið fall, tí einans 11 greiddu atkvøðu fyri.

Hítaverk á stöðuni í Havn.

24. august framlegði nevndin soljóðandi álit:

Spurningurin er framsettur av amtsverksfrøðinginum, har hann seinast í brævi til nevndina, dagssett 8. august, ber fram sína áskoðan.

Í hesum brævi verður ávíst, at tess vegna at radiostöðan í Havn verður umskipað og bygd størri, hevur tað verið neyðugt at flutt hana frá lofti til hjallara. Samstundis er har smíðja gjord.

Hjallarin hevur áður ongan eldstað havt, men henda umskipan krevur hita. Har verður sett fram tað uppskot, ikki at halda fram við uppsetan av vanligum ovnum, — soleiðis at støðan vil koma at fáa 2 aftrat teim 6, hon nú hevur, men heldur at fara í holt við eitt nútíðar hitaverk. Amtsverksfrøðingurin hevur heitt á kønan mann, hr. E. Bendix Madsen, ið hevur greitt úr hondum eitt sera skililigt og gott uppskot. Hetta arbeiði er so útboðið og kann fáast gjørt fyri 1820 krónur.

Millum ár og dag gongur ikki so lítið til at kyka við til 8 ovnar, og ikki eru slík smá eldstøð sparin. Um bert eitt eldstað var sett til alt húsið, heldur hesin køni maður at sparast kann frá fjórðing til triðing. Teir 6 ovnarnir, sum nú eru á støðuni, kunnu ætlast at verða seldir fyri 300–400 krónur. Eisini kunnu tveir av teimum koma til nýtslu á teimum um nýggju støðunum í Fugloy og Skúoy.

Nevndin hevur hugsað um hetta mál. Tað er henni kunnugt, at í mongum støðum í Havnini og eisini úti um bygdir er farið í holt við tílíka fyrirøku, sum amtsverkfrøðingurin her mælir til at fremja. Tað er ikki um at ivast, at henda nútíðar upphitan av húsum bæði fellur bíligari, vandaleysari og meira ómakaleys og reinfør enn hin áður nýtta. Spurningurin, bæði fyri einstaklingin sum fyri hitt almenna, stendur um tey peningaligu evnini til at kunna orka at seta tílík verk í gerð. — Um henda frágreiðingin er bein, sum kønir menn herá fram, og tað kann nevndin ikki vera í íva um, so tykist henni hentast at fylgja amtsverksfrøðinginum í hansara áheitan. Sjálvt um so er, at hetta í fyrstu atlægu kostar ein nóg so stóran pening, so vil telefonverkið um ikki langa tíð hava vunnið henda peningin aftur, og sum árin líða vil tað vera henni ein inniløga at kalla.

Áður enn nevndin helt seg kunna taka avgjörda støðu til henda spurningin, hevur hon frá amtsverksfrøðinginum fingið frágreiðing um tann peningaliga standin. Eftir hansara brævi av 20. í h. m., sum viðlagt er hesum máli, er peningastandurin so frægur, at nevndin órødd kann mæla til at málið verður framt og setur fram uppskot til tingavgerðar:

Løgtingið játtar, at telefonverkið letur 1820 kr. av sínum grunni til byggjan av einum centralhitaverki á telefonstøðuni í Tórshavn.

Hetta yvirlit frá verkfrøðinginum fekk nevndin:

Driftbestyreren for
Færøernes Amtskommunes Telefonvæsen.

Thorshavn, 20.—8.—28.

Indtægt:		Udgift:	
I Sparekassen	10.500 Kr.	Pakhusbygningen Rest	5.000 Kr.
Abonnement Okt. 28	20.000 —	Radiohuse	2.000 —
Abonnement Apr. 29	20.000 —	Thorshavns Kommune	1.000 —
	50.500 Kr.	Radiostationerne	23.000 —
	÷ 35.700 —	Centralvarmeanlæg	2.000 —
Tilovers pr 1.—5.—29	14.800 Kr.	Skylden i Banken	2.700 —
			35.700 Kr.

Overskud af Samtaler m. m. dækker Udgifter til Lønninger,
Vedligehold og Drift. H. O. Jacobsen.

2.-viðgerð 29. august. 3.-viðgerð 1. septbr. Uppskotið samtykt við 19 atkvøðum.

Kærumál frá Havnar bilfelag.

Framlagt 30. juli. 1. viðgerð 6. august og beint í telefonnevndina. 15. august framlagt hetta álit:

Í brævi av 4. juni í ár framber »Havnar bilfelag« fyrispurning til amtsverksfrøðing Jacobsen, um tey tíðindini kunna vera sonn, ið ganga um, at telefonstöðan í Havn verður nýtt av uttanveltaðum manni, sum skriv og boðstova hansara.

Síðan er bræv frammi, dagssett 25. juni í ár, frá sama felagi. Hetta bræv er eitt kærumál, fyrst um spurningin, áðurdevnda bræv av 4. juni sipaði til, og síðan um, at flutningurin av tilfari og øðrum, ið eykst av jarðkaðalarbeiðinum í Havn ikki var bjóðað út til bíligasta boð ella skift millum teir ymisku bileigararnar.

Viðvíkjandi tí fyrra spurninginum, so tók millumtinganeyvndin sær av honum. Amtsverksfrøðingurin gav sína frágreiðing og játtaði, at tað ikki var honum ókunnugt, at har av og á komu boð til eina gentu har á stöðuni, sum stóð bileigara nær. Hetta hevði hann ikki givið størri ans og ikki hildið verið nakað tíðartarn í, men tá nakar meinskadist við hetta, skuldi hann sjálvandi sýta hesum. Hitt var honum als ókunnugt, at stöðan var nýtt sum skrivstova fyri nakran uttanveltaðan mann, og helt hann, at tað mundi helst hava verið vrong tíðindi, ið høvdu gingið sum sleyg túnanna millum. Nevndin hevur einki spurt um hetta mál, sum gongur ímóti hr. Jacobsens orðum.

Hitt kærumálið frá »Havnar bilfelag« um órættvísa skipan við burturgevan av arbeiði frá telefonstöðuni í Havn tykist at vera meira ridlut og grundarleyst.

Eftir teimum skjølum, nevndin hevur í hendi, kann ávísast, at meðan hetta stórarbeiði er í gerð, — mai, juni, juli — hevur telefonverkið latið o. u. 150 kr., ella 50 kr. um mánaðin til tann bileigaran, tað hevur nýtt síðani hann fyri árum síðani gjørdi sína fyrstu roynd við bili í Føroyum. Annars sigur amtsverksfrøðingurin, at hin vanligi peningurin fyri koyring, ið verkið í hvørjum mánaði hevur latið, liggur ímillum 0 og 10 krónur.

Nevndin hevur kanna gjølla eftir hesum, tí hon vil ikki sjálv vera við at styðja órættvísi og enn minni mæla Føroya lögtingi til at gera samtykt á slíka leið. Nevndin er á einum máli við »Havnar bilfelag« um tað, at tá hitt almenna hevur stórarbeiðir í gerð, tá skulu líkindini vera eins hjá øllum at sleppa framat. Áðrenn umtalaða kaðalarbeiði kom í lag, varð senja gjørd millum telefonverkið og Havnar býarstýrið so háttað, at aftaná at telefonverkið hevði lagt niður kaðalin, so skuldi býarstýrið taka sær av umvølingararbeiðinum av gøtunum. Tað, sum hetta arbeiði kom at kosta, skuldi í fyrstu atløgu rindast av Havnar kommunu, men telefonverkið skuldi seinni, eftir samráð við býarstýrið, afturrinda kommununi peningin. Har vóru so bidnir menn til hetta arbeiði, og millum aðrar vóru eisini bidnir menn frá »Havnar bilfelag«, og samaleiðis aðrir bileigarar. Fyrirstøðumaðurin royndi at javna so gott hann kundi. Eftir frásøgnum, nevndini kunnugt, var krevjingin frá »Havnar bilfelag« fyri juni-juli o. u. 530 kr. Meginparturin av hesum peningi kemur telefonverkið at rinda.

So státt heldur nevndin, at eingin missmunur er gjørdur, sum »Havnar bilfelag« kann kæra seg um.

Uppskot:

»Havnar bilfelag« fær eintak av nevndarálitinum.

2. viðgerð 20. august. Uppskotið samtykt við 15 atkvøðum.

Kærumál um amtmannin og stöðuna á Oyrarcingjum.

Framlagt 15. august. Av tí, at ikki nóg nógvir greiddu atkvøðu fyri at taka málið til viðgerðar, varð tað goymt til næsta ár.

8. Læknar og sjúkrahús.

Bróstsjúkrahúsið.

Lækni Erik Lynge sendi tinginum frágreiðing um virki sjúkrahúsins í 1927 (skj. nr. 1).

Málið var til 1. viðgerð 2. august og beint í bróstsjúkrahúsnevdina. 21. septbr. framlagt álit (skj. nr. 33). 2. viðgerð 22. septbr. og 3. viðgerð 25. septbr. Uppskot I samtykt við 20 atkvøðum, II við 14, III við 16, IV við 13, V við 13, VI við 14, VII við 17 og VIII við 16 atkvøðum.

Epidemisjúkrahús.

Framlagt 30. juli. 1. viðgerð 2. august. Beint í fíggarnevdina. 20. august framlagt hetta álit:

Í lögtingssetuni 1927 samtykti tingið, orsakað av brævi, dagsettum 12. august 1927, soljóðandi áheitisbræv til ríkisstjórnina:

»I Forbindelse med tidligere Henvendelse til Regeringen om Tilskud til en Karantænebygning ved Dronning Alexandrines Hospital fremsendes hermed en Skrivelse fra Færø Amt af 12. August d. A. med Bilag, deriblandt et Forslag om Opførelse af et Karantænehus i Thorshavn til 20,000 Kr. Lagtinget forespørger, om Regeringen paa det Grundlag, der nu foreligger, vil bevilge $\frac{7}{10}$ af Omkostningerne ved Opførelsen af det i Sagen omhandlede Epidemihus.«

Síðan hevur rættarmálaráðharrin í brævi, dagsettum 28. februar í ár, skrivað lögtinginum, at við tað at hetta mál hoyrir undir amts-
Lögtingsfóndi 1928.

kommununa, ynskir hann, at tingið letur hann vita, um ikki amtskommunan peningaliga nú er so mikið betur fyrireikað, orsakað av tí tollhækking á rúsdrekka o. ø., ið ásett er í lóg av 28. mars 1925 og lóg av 15. februar í ár, so tingið uttan beinleiðis peningastudning frá statinum vil kunna seta hetta amtskommunala verk á stovn.

Rættarmálaráðharrin biður umframt um, at um so er, at studningur krevst frá statinum, at hann verður gjørdur kunnugur við, hvussu mikil peningur burtur av innflutningstollinum hevur lutast amtspeningagrunninum síðan lógin av 28. mars 1925 er komin í gildi.

Av tí at eingin enn veit, hvønn peningaligan vinning landið fær av teirri tollhækking, ið ásett er í lógini av 15. februar í ár — av hesum tolli skulu sjúkrahúsini her á landi í fyrsta syfti hava 25,000 krónur — og av tí at við vissu einki fæst at vita um henda tollin fyrr enn í næstu tingsetu, samstundis sum tað tykist eins og tað fer at eydnast at fáa eitt úrslit í málinum um stovnan av færoyskum eydnuspæli (lottari), á tann hátt at amtspeningagrunnurin longu í 1929 av tí kann fáa rættiliga stóra inntøku, setur løgtingsnevndin fram uppskot um at biða til næsta ár við at gera av um bygging av epidemisjúkrahúsi, við tað at nevndin heldur, at hetta mál man tola at steðga eitt ár, áðrenn tað verður framt.

Uppskot.

Málið um bygging av epidemisjúkrahúsi verður goymt til næsta ár.

2. viðgerð 24 august. Uppskotið samtykt við 17 atkvøðum.

Studningur til Klaksvíkar sjúkrahús.

Framlagt 30. juli. 1. viðgerð 2. august. Beint í fíggarnevnd. 18. septbr. framlagt soljóðandi álit:

I Samlingen 1927 vedtog Tinget at yde et Tilskud til Montering af Klaksvig Sygehus indtil 4000 Kr. paa Betingelse af, at Statskassen ogsaa ydede et Tilskud. — Ifølge Skrivelse fra Amtet af 29. Juni d. A. er Justitsministeriet sindet at søge en Bevilling paa Tillægsbevillingsloven for 1928—29 paa 840 Kr. eller $\frac{1}{10}$ af 1200 Kr. som Statskassens Tilskud til Anskaffelse af Operationsmateriel, idet der ikke fra Statskassens Side vil blive givet Tilskud til Anskaffelse af andet Inventar. — Amtet ønsker herefter en Udtalelse fra Lagtinget om, hvor stor en Del af den i 1927 givne Bevilling der herefter kan udbetales, altsaa om Udbetalingen skal udgøre 240 Kr. eller $\frac{1}{10}$ af de Udgifter, hvori Statskassen deltager, eller om en yderligere Udbetaling af Bevillingen kan finde Sted.

I Skrivelse af 12. August d. A. andrager Bestyrelsen for Klaksvig Sygehus paany om en større Bevilling til Anskaffelse af forskelligt Inventar til Beløb c. 8000 Kr. Det oplyses i Andragendet, at det i Sommer til Fordel for Sygehuset er afholdt en Bazar, hvorved indkom 6000 Kr., og at der er anskaffet Inventar for 6200 Kr., saaledes som nærmere specificeret i Andragendet.

Udvalget gør opmærksom paa, at ifølge Sygehusets Regnskab var der den 1. Januar i Aar en Beholdning i Kontanter og Restancer

paa 25253 Kr. 42 Øre, medens Gælden udgjorde til Sygehuslægen 5881 Kr. 62 Øre. — Endvidere anføres, at Sygehuset fra 1. April i Aar faar et Tilskud fra Staten og Lagtinget paa 7500 Kr. Man mener herefter, at der ikke kan være Anledning til at give yderligere større Bevilling til Anskaffelse af Inventar, hvoraf Indkøb af et Autoklaver paa 1100 Kr. i hvert Fald synes unødvendigt, og vil derfor kun stille Forslag om Tilskud paa de 240 Kr., som i Amtets forannævnte Skrivelse ommeldt.

Forslag:

Af Økonomisk Fond bevilges $\frac{2}{100}$ af 1200 Kr. eller 240 Kr. til Klaksvig Sygehus til Anskaffelse af Inventar. Beløbet udbetales mod Kvittering af Bestyrelsen for Klaksvig Sygehus.

2.viðgerð 20. septbr. og 3.viðgerð 26. septbr. Framlagt var hetta broytingaruppskot frá Kallsoy o. fl.

Í tingsetuni 1927 viðtók lögtingið at lata 4000 kr. til búnyttir til Klaksvíkar sjúkrahús við teimum treytum at ríkiskassin eisini gav tilskot.

Nú vísti tað seg at ríkiskassin einki tilskot hevur latið, og av tí fella hesar 4000 kr. burtur.

Í brævi dagsett 12. august h. á. sigir stýrið fyri Klaksvíkar sjúkrahúsið frá, at sjúkrahúsabyggingin hevur kostað ca. 6000 kr. útyvir tað pening, sum var latin hertil.

Til búnyttir mega brúkast 14000 kr., harafturat kemur ljós til sjúkrahúsið ca. 7000 kr.

Tað eru soleiðis 27000 kr., sum troð er á enn, áðrenn sjúkrahúsið er fullfiggjað.

Við basar í summar eru til hetta endamál komnar ca. 6000 kr. og kommunirnar í Norðoya læknadømi hava lovað at latið 6000 kr. Eftir verða so 15000 kr., sum tað vil falla kommununum ógvuliga tungt at útreiða afturat tí, sum givið er frammanundan.

Løgtingið hevur til »Dronning Alexandrines Hospital» latið 118.600 kr., meðan tað til Klaksvíkar sjúkrahús hevur latið 18.000 kr.

Frá hesum verður sett fram

Broytingaruppskot:

Tingið játtar, uttan tær treytur, tað áleggði í fjør, at lata 4000 kr. av økonomisk fond til inventar til Klaksvíkar sjúkrahús. — Peningurin verður at rinda móti kvittan frá stýrinum fyri Klaksvíkar sjúkrahús.

Tað varð afturtikið. Fíggjarnevndin setti tá fram soljóðandi broytingaruppskot:

I en Skrivelse af 12. August d. A. til Lagtinget oplyser Bestyrelsen for Klaksvig Sygehus, at Husets Opførelse har kostet ca. 6000 Kr. mere end bevilget til Bygningens Opførelse.

Bestyrelsen oplyser endvidere, at et Lysanlæg, som det vil være

nødvendigt at forsyne Sygehuset med, vil komme til at koste ca. 7000 Kroner.

Det oplyses samtidig, at der til Sygehusets Montering vil medgaa ca. 14000 Kr. Dette Beløb er tildels udgivet. Ved en Bazar er indkommet ca. 6000 Kr., og de Kommuner, der driver Sygehuset, har lovet at betale 6000 Kr. Disse Beløb anvendes til Montering.

Udvalget mener, at Sygehusets Montering maa paahvile Husets Driftsregnskab, og de Kommuner, der paatager sig at drive Sygehuset, maa søge at ordne dette Spørgsmaal paa bedste Maade, bl. a. ved Hjælp af det Driftstilskud, som det Offentlige yder til Sygehuset og som er fastsat til 7500 Kr. aarlig, foreløbig i 2 Aar. Derimod forekommer det Udvalget nødvendigt, at Staten og Amtskommunen betaler Overskridelserne fra Bygningens Opførelse — herunder det nødvendige Lysanlæg — i samme Forhold som de andre Anlægsudgifter, nemlig Staten $\frac{2}{10}$, Amtskommunen $\frac{2}{10}$, medens de paagældende Kommuner betaler $\frac{1}{10}$. Saavel den allerede foreliggende Overskridelse af Byggesummen som Omkostningerne ved Lysanlægget bliver nærmere at fastslaa, for første Punkts Vedkommende ved en Opgivelse af Byggeudgifterne og for Lysanlæggets Vedkommende ved et fast Overslag eller et Tilbud om Arbejdets Udførelse. Udvalget regner med en Udgift ialt paa indtil 13000 Kr. Heraf skulde saa Staten udrede 9100 Kr., Amtskommunen 2600 Kr., og de interesserede Kommuner 1300 Kr. Amtskommunens Andel udredes af Økonomisk Fond.

Forslag.

1. Lagtinget indgaar til Regeringen med Andragende om, at der af Statskassen maa blive ydet til Sygehuset i Klaksvig $\frac{2}{10}$ af Overskridelserne ved Bygningen Opførelse og Etablering af et Lysanlæg med indtil..... 9100 Kr.
2. Af Økonomisk Fond ydes der Sygehuset $\frac{2}{10}$ af Overskridelsessummen med indtil..... 2600 Kr.

Hetta varð samtykt við 21 atkvæðum.

Lækni í Fuglafirði.

Framlagt 1. august. Læviðgerð 2. august. Beint i figgjarneyndina. 14. august framlagt hetta álit:

I Skrivelse af 28. Juli d. A. fremsender Forstanderskabet for Fuglefjord Sogns Kommune en Henvendelse til Tinget fra c: 300 Skatteydere i Sognet om, at det af Tinget bliver udvirket, at der ansættes en Læge i Fuglefjord.

Efter den Anledning, som Forstanderskabets foran nævnte Skrivelse giver, har nærværende Udvalg derefter under 7. August d. A. tilskrevet de i Sagen interesserede Kommuner, nemlig Andefjord, Lervig og Gøte Sogns Kommuner, om disse Kommuner ville deltage i Udgifterne ved Ansættelse af en Læge i Fuglefjord, idet man gaar ud fra, at

Sagen ikke vil kunne fremmes uden nævnte Kommuner Tilslutning til Ansættelsen. — Der foreligger hidtil kun et benægtende Svar af 14. f. M. fra Lervig Sogns Kommune, medens de to andre Kommuner har undladt at svare.

For at der kan gives Forstanderskabet for Fuglefjord Sogns Kommune Lejlighed til videre Forhandling med de nævnte Kommuner med et muligt tilfredsstillende Resultat, foreslaar man, at Sagen udsættes til næste Aar.

Forslag:

- 1) Sagen udsættes til næste Aar.
- 2) Idet et Eksempplar af nærværende Betænkning overgives Forstanderskabet for Fuglefjord Sogns Kommune, henstilles til dette Forstanderskab at søge videre Forhandling med Forstanderskabene for Arnøfjord, Lervig og Gøte Sogns Kommuner angaaende Ansættelse af en Læge i Fuglefjord, og til næste Aars Tingsamling at fremkomme med Indberetning om Resultaterne af en saadan Forhandling.

2. viðgerð 17. septbr. Uppskotið samtykt við 20 atkvøðum.

Tannlæknalóg.

Framlagt 30. juli. 1. viðgerð 4. august. Beint í nevndina ymis sum málum viðvíkjandi. 11. august framlagt hetta álit:

Hr. A. Brend, Tórshavn, biður tingið fáa í lag eina tannlækna-lóg fyri Føroyar.

Í 1916 (sí lögtingstíðindi s. 35), og í 1920 (sí lögtingstíðindi s. 70) hevur tingið umhugsað sama spurning og mælt til ikki fyri fyrst at gera tannlæknalógina galdandi fyri Føroyar.

Av teimum í 1916 og 1920 framsettu ársøkum mælir nevndin til at svara:

Tingið heldur tað ikki vera beint fyri fyrst at seta tannlækna-lógina í gildi.

2. viðgerð 16. august. Uppskotið samtykt við 17 atkvøðum.

9. Brunatryggjan.

Framlagt 30. juli. Liviðgerð 15. august. Beint í 5-mannanevnd (Debess, Effersøe, Johs. Joensen, Kallsoy og Zachariasen). 25. septbr. framlagt soljóðandi álit.

Undirskrivaðu nevnd er givið í hendi tingmálið um eina føroyska brunatrygging.

Hetta er eitt gamalt mál á tingi og ber nú síni 24 ár á baki.

Í teim seinastu 3 árum hevur lögtingið samtykt at geva málið upp í hendurnar á millumtinganevndini, sum saman við amtmanni skulu hava komið aftur til tings við teirra ætlan og uppskotum; men einki er komið burtur úr.

At ein lögtingsnevnd undir eini tingsetu ikki er før fyri at gera nakað til muns við hetta stórmetta mál, er eyðvitað; men eitt annað er, at slíkar nevndir kunna balda seg hóma tær leiðir, sum gongdar kunna tykjast, og at tær seta fram uppskot til tingavgerðar.

Tá lögtingið í fjør (sí lögtingstíðindi 1927, skjal 14, bls. 2) samtykti, at millumtinganevndin skuldi koma við uppskotið um broytan av núgaldandi reglum fyri bygging av húsum og verjan móti eldi, tá kann hetta takast sum eitt fyrsta lið í arbeiðinum fyri eini føroyskari brunatryggjan. Ein tilík umskipan ger tað neyðugt, at broytast mugu »Kgl. Anordning af 16. Juni 1882 (Nr. 84) om Bygnings- og Brandvæsenet i de færøske Landkommuner» og »Lov af 28. Januar 1856 angaaende Brandvæsenet i Thorshavn paa Færøerne» og »Kgl. Anordning af 13. August 1886 (Nr. 103), indeholdende Tillæg til Lov angaaende Brandvæsenet i Thorshavn paa Færøerne af 28. Januar 1856», umframt at »Lov om Oprettelse af en Bygningskommision i Thorshavn af 28. Januar 1956», »Landkommunalloven af 28. Februar 1872» § 18 og Lov (Nr. 71) af 7. Maj 1881 om Sundhedsvedtægter m. m. paa Færøerne. Síðani má annað lógtílfar kannast eftir og um neyðugt fáa ábót ella endurnýggjast.

Sum ætlast kann, skal nógv arbeiði gerast, áðrenn her er komið á mál.

Tá ein skal fara at leita eftir fyridømunum, tá tykist tað at hóska okkum best, um tey vóru tikin eftir teimum royndum. Íslendingar hava gjørt. Teirra lóg um brunaverju av 22. novbr. 1907 vil í mangum førum vera okkum ein góð leiðbeining, sjálvsagt soleiðis broytt sum hóska fyri okkara viðurskiftir.

Tað hevur av og á verið havt á máli, at lögtingið skuldi tikið allar bygningar, sum landi átti, undir eina serliga føroyska brunatrygging. Fyri tilíka trygging skuldi rindast til ein føroyskan brunabótagrunn, sum lögtingið tók sær alla ábyrgd fyri. Nevndin kann vera við í hesum framhaldinum; men má tá í fyrstu atlogu krevjast, at ikki einans tey hús, landið eigir, koma inn undir tilíkar avgerðir, men eisini tey, landið eigir saman við kommununum, og síðani øll tey hús, sum tær einstaku kommunur eiga.

At tilík áskoðan kann vinna samljóð á tingi, er nevndin ikki í iva um. Ein royndin var gjord í 1887, tá »Den gensidige Forsikringsforening for Skolebygninger paa Færøerne» varð sett á stovn. Í hesum tryggingarfelag eru nú 55 skúlabyggingar og skúlastovur. Nakrir ein-

stakir eru enn ikki upp í komnir. — Gjaldið hefur verið ógvuliga lágt sett, tí ikki hefur verið rindað av meira enn 2 % av virðinum. Hesin grunnur eigur kortini nú 10162 kr. 42 oyr.; men her kann eisini tað leggjast afturat at ongatið í hesi 41 ár, sum nú eru liðin, síðan henda føroyska brunatryggjan byrjaði, hefur nakar eldskaði verið við nakran skúla.

Nevndin heldur, at tað er ikki at leypa fram av um lögtingið nú ger samtykt, sum kann vaksa um hetta felagið. Fyrst skuldi so verið fyrircikað, at allir skúlarnir komu uppí hesa fyrirøku, síðani allar kirkjurnar, øll sjúkrahús, sanatoriið, skansin, lögtingshúsið og at enda allir bygningar, sum landið ella tær føroysku kommunurnar eiga umframt tað sum nevnt er. —

Eftir er so aðalspurningurin: *Føroyskt brunabótafelag.*

Tað er gjøgnum liðin ár sagt so nógv um hetta mál, at nevndin heldur tað vera óhent at endurnýggja nakað av framhaldinum, men bert minna um tingavgerðina í 1926 (sí lögtingstíðindi 1926, blaðsíðu 2, grein 1) og síðani tey uppskot, sum 11 tingmenn í 1927 (sí lögtingstíðindi 1927, skjal 14, bls. 2) greiddu atkvøðu fyri. Út frá hesum sjónarmiði meinar nevndin skal haldast fram og stevnast ímóti hinum 24 ára gamla endamáli: Føroysk brunatrygging.

Et *Mindretal* (Effersøe og Johs. O. Joensen) bemærker:

Nærværende Sag var udsat fra 1927 og kom til første Behandling i Tinget den 15. August i Aar, og den henvises samme Dag til et særligt Udvalg paa 5 Medlemmer. Disse blev valgt den næste Dag, og Nyholm Debess var det første valgte Medlem. I alt Fald i Strid med Meningen af Forretningsordenens § 13 blev Udvalget først sammenkaldt til konstituerende Møde den 6. September i Aar. Til Formand valgtes Nyholm Debess. Sagen blev da underkastet en foreløbig, almindelig Behandling. Der er ikke senere blevet afholdt noget Møde af Udvalget, og Forslag er ikke blevet indkaldt til Afgivelse.

Først den 21. i d. M. om Aftenen afleverede Formanden et Udkast til Betænkning tilligemed Bilag til undertegnede Effersøe med Anmodning om, naar jeg havde gennemgaaet Sagen, at levere den til Udvalgets Medlem Johs. O. Joensen.

Dette skete paa et Tidspunkt, hvor Tingets Afslutning maatte være nær forstaaende, og da Medlemmerne var stærkt optagne af den Mængde af Sager, som efterhaanden kom til 2. og 3. Behandling i Tinget, m. m. Mindretallet hævder, at det aldeles ikke har kunnet gøre Sagen til Genstand for synderlig Overvejelse, og stiller derfor intet Forslag.

Mindretallet mener, at der vilde have været Muligheder for i Aar at fremme Sagen i Udvalget og Lagtinget. I ethvert Fald burde der have været gjort Forsøg i den Retning; men Formanden har hindret det.

Vi kan heller ikke, saaledes som Sagen foreligger, paatage os noget Ansvar ved at tiltræde det i Udkastet fra Flertallet fremsatte Forslag.

Uppskot
frá
meirilutanum.

Landsnevndin verður givið í hendi hesi mál til komandi Ólav søku at fyrireika og framseta ætlan sína um:

1. Uppskot til lóg um húsabygging og verjan móti bruna.
2. Uppskot um skipan av eini brunabótatrygging fyri allar almennar byggingar í Føroyum.
3. Uppskot um skipan av einum føroyskum brunabótafelagi.
4. Til hetta endamál kann landsnevndin brúka upp til 200 krónur úr økonomisk fond.

2.viðgerð 25. septbr. og 3.viðgerð 26. septbr. Uppskot meirilutans fall, tí einans 11 greiddu atkvøðu.

10. Vanlukkutryggjan.

Framlagt 30. juli (sbr. skj. nr. 6). 1.viðgerð 9. august. Beint í 5-mannanevnd (Joen H. Joensen, Mítens, Johan Poulsen, J. H. Poulsen og Viðstein). 15. septbr. framlagt álit (skj. nr. 19).

2.viðgerð 18. septbr. og 3.viðgerð 22. septbr.
Soljóðandi broytingaruppskot kom frá nevndini:

Til Udvalgets Forslag Punkt 5 tilføjes:
Desuden vælger Lagtinget 3 Suppleanter.

Tað varð samtykt, og uppskotið so broytt samtykt við 21 atkv.

11. Statistik.

Framlagt 30. juli. 1.viðgerð 9. august. Beint í 5-mannanevnd (Effersøe, Joen Hansen, Niclasen, Mítens og Zachariasen).

24. septbr. framlagt álit (skj. nr. 14). 2.viðgerð 25. september. Uppskotið samtykt við 17 atkvøðum.

12. »Smiril«.

Kontraktin við justitsministerið.

Framlagt 30. juli. Læviðgerð 9. august. Beint í Smirilsnevndina. 11. septbr. framlagt hetta álit:

Í Skrivelse af 14. April d. A. fra Færø Amt til Lagtinget meddelte Amtmanden, at Justitsministeriet har anmodet ham om at forelægge for Tinget Spørgsmaalet om Fornyelse efter indeværende Finansaars Udløb af den mellem Justitsministeriet og Lagtinget afsluttede Kontrakt om den lokale Dampskibsfart og om Ydelse af Statstilskud til Farten, og i Skrivelse af 9. Juli d. A. foreslaar Amtet efter Samraad med »Smiril«s Administrator og i Overensstemmelse med Postvæsenet, at der til Kontrakten føjes følgende Bestemmelse.

»Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsen skal være berettiget til at føre Tilsyn med Reparationerne af det af Lagtinget benyttede Fartøj, saaledes at Udgifterne ved dette Tilsyn afholdes af Lagtinget. Reparationer af dette Fartøj, bortset fra saadanne mindre Arbejder, der der vil kunne foretages paa Færøerne, skal derfor foretages i Danmark, og der skal gives Generaldirektoratet Meddelelse mindst 14 Dage forud for Paabegyndelsen af saadant Reparationsarbejde.«

Udvalget skal tilraade, at Kystfarten skal fortsættes efter Finansaarets Udløb, og man skal indstille, at der som i indeværende Finansaar ydes fra Justitsministeriet 10000 Kr. og som Betaling fra Postvæsenet 20000 Kr. aarlig.

»Smiril«s Regnskab viser Underskud for de sidste 2 Regnskabsaar, og man maa derfor mene, at de omtalte Beløb ikke kan nedsættes, og Forholdene kan ikke antages at stille sig væsentlig anderledes med Hensyn til Driften for 1930-31. Udvalget foreslaar derfor, at Bevillingen gives for 2 Aar, saaledes at det ikke bliver nødvendigt paany at behandle Sagen i næste Tingsamling.

Det er Udvalget bekendt, at der føres Forhandlinger med Skipafelagið Føroyar, om at dette skal overtage Driften af S/S. »Smiril«, og Udvalget skal ogsaa for dette Tilfælde tilraade Bevillingen, idet i saa Fald blot Skipafelagið Føroyar indtræder i Lagtingets Sted. Det maa overdrages til det staaende Udvalg at træffe den nærmere Ordning.

Forslag.

- 1) Lagtinget indgaar til Regeringen med Andragende om, at der af Justitsministeriet ydes et aarligt Tilskud til Besørgelsen af den lokale Dampskibsfart mellem Færøerne af 10000 Kr., og at der som Betaling for Postbefordring ydes 20000 Kr. aarlig for Finansaaret 1929-30 og 1930-31.
- 2) Lagtinget har intet at indvende imod, at der i den eventuelle Kontrakt indsættes en Bestemmelse angaaende Reparationerne, som anført i Betænkningen.

- 3) Det overdrages til det staaende Udvalg af træffe de iøvrigt nødvendige nærmere Bestemmelser om Ordningen af Kystfarten, herunder eventuelt at underskrive Kontrakten.

2.viðgerð 13. septbr. og 3.viðgerð 15. septbr. Uppskot 1—2 samtykt við 21 atkvæðum. Uppskot 3 við 17 atkvæðum. (Winther, Dam, Patursson, Zachariasen, J. H. Poulsen, Niclasen, Johs Joensen, Joen Hansen, Nolsøe, J. H. Joensen, Viðstein, Matras, Kristiansen, Simonsen, Debess, Kallsoy og Mitens). »Nei« atkvæddu M. Samuelson og Effersøe.

Siglan til Vágs.

Framlagt 2. august. 1.viðgerð 9. august. Beint í Smírilsnevndina. 11. septbr. framlagt soljóðandi álit:

Frá keypmonnum í Vági er bønarbræv sent til lögtingið við áheitan um, at »Smiril« á vikuferðum sínum til Suðuroyar, fær náttarlegu í Vági, í staðin fyri sum nú á Tvøroyri.

Teir halda tað vera ólagaligt hjá Vábingum sum nú er fyriskipað, at nøyðast at liggja nátt á Tvøroyri, um teir skulu við »Smiril« norð um fjørð. Og eisini tað at ikki verða stundir hjá teimum at geva brøvum aftursvar á somu ferð, sum tey koma.

Líkindini hjá »Smiril« at liggja í Vági um náttina halda teir vera eins góð sum á Tvøroyri, serliga nú, tá tveir vitar verða bygdir fyri at gera inn- og útsiglingina meira vandaleysa.

Nevndin hevur hugsað um hetta mál og hevur eisini samráðst við skiparin Poulsen.

Soleiðis, sum bønarbrævið eisini sigur frá, hevur »Smiril« av og á, — og skiparin heldur aðru hvørja ferð — havt náttarlegu á Vági, tá teir hava heitt á hann og administrator hevur givið loyvi.

Sjálvandi kann framhaldið hjá Vábingum tykjast lættskiljandi og beint; men tó at so er, og tó at tveir innsiglingsvitar verða bygdir, so verður kortini Vágsfjørður hin gítin, óreini fírdutin, sum sjómenn bera stóran ótta fyri at sigla um vetrarætur í ódnarveðri.

Nevndin skilur væl tað støðu, Vábingar taka í hesum máli, og vildi fegin gjørt teimum til vildar, men hon heldur seg ikki kunna mæla til, at »Smiril« alt árið skal hava náttarlegu í Vági. Nakað annað er tað, at skipið um summartiðina liggur á Vági um náttina og annars, eftir áheitan frá Vábingum, tá líkindir eru til tess.

Nevndin kann mæla til at ein roynd verður gjord næsta ár, tó skal skiparin á sumri undir serligum viðurskiftum, og tá hann í góðari tíð hevur gjørt hetta kunnugt í Vági, kunna liggja nátt á Tvøroyri.

Eftir hesum framhaldi loyvir nevndin sær at seta fram uppskot til avgerðar:

1. Frá 15. apríl til 15. septbr. 1929 skal »Smiril«, undantikið einstøkum ferðum, hava náttarlegu í Vági.

2. Hina árstíðina skal »Smiril«, eftir áheitan úr Vági, tá líkindini eru góð, steðga har til næsta dag.
3. Eintak av nevndaráliti og tingsamtykt verður sent Vábingum.

2.viðgerð 13. septbr. Uppskotið samtykt við 17 atkvøðum.

Prisur fyri útferðir.

Framlagt 30. juli. 1.viðgerð 9. august og beint í Smirilsnevndina. 6. septbr. framlagt hetta álit:

Ungmannafelagið »Tjaldrið« á Tvøroyri heitur á lögtingið um at fáa tilíka skipan viðvíkjandi halgidagssigling »Smiril«, at útferðaflokkar kunnu fáa hetta skipið til leigu, um bert kolnýtslan verður goldin, og har umframt latin »drykkjupeningur« til manningina.

Sum undirbyggjan fyri sínari áheitan heldur felagið fram tann týðning og gagn tað vildi haft, um Føroyingar yvirhøvur finga lætt og lagelig líkindir at gera seg kunnugar í Føroyum, og heldur fram sína ætlan, at Føroya lögting her má kenna sína skyldu, soleiðis at lættfært verður at fáa far til útferður ella samkomur.

Amtmaðurin hevur sent hetta bønarbrævið til »Smiril«s administrator, ið setur fram sína frágreiðing og uppskot til aftursvar.

Nevndin, sum hevur haft hetta mál til umhugsan, kann vera á einum máli við felaginum í teirra áskoðan um týðningin av hesum spurninginum. Tó at landið er lítið, samanborið við onnur lond, eru líkindini út av lagi ring hjá Føroyingum at gera seg kunnugar í sínum egna landi. Tað hevði verið hent og til stóran bata, um so var statt, at lögtingið í stóran mun var fært fyri at bota um hetta brekið, men her eru mong viðurskifti, ið mega hugsast um, tá talan er um tilíka sigling við »Smirli«. Fyrst tað, at manningin hevur sítt dagliga strev yrkisdagarnar og at hon einans hevur sunnudagin á at lita sum hvíldardag. Síðani tað, at »Smiril« tey tvey seinastu árin hevur siglt við tapi. Her kemur soleiðis eisini hin peningaligi spurningurin og troðkar seg fram. Tó so er statt, hevur administrator kortini lækkað prisin fyri tilíkar útferðir. Nevndin hevur ta áskoðan, at lögtingið skal geva loyvi til, at »Smiril« kann sigla um halgidagar tá á verður heitt, fyri slíkan pening, at allar útreiðslur verða goldnar og at manningin eftir semju við administrator fær hóskandi samsýning, og setur fram tilíkt

Uppskot.

Tingið gevur »Smiril«s administrator heimild til at leiga burt skipið til útferðir so bíligt sum gjørligt.

2.viðgerð 8. septbr. Uppskotið samtykt við 18 atkvøðum.

Havna- og brúgvagjald.

Framlagt 30. juli. 1.viðgerð 9. august. Beint í Smírlsnevndina. 6. septbr framlagt soljóðandi álit:

Í brævi av 4. apríl í ár hevur sóknarstýrið fyrí Froðbiar sókn við viðmæli frá havnanevndini heitt á Ministeriet for offentlig Arbejder um at fáa hækka havna- og lendifeningin, ið »Smírl« eftir lögtingssamtýkt í 1925 (sí lögtingstíðindi blaðs. 96 og skj. 22) nú hevur at gjalda. Í hesum brævi eru mong kærurál ferd innóti »Smírli«. — Seinri er sama bræv, dagsett 19. juli, sent til lögtingið, tessvegna at ráðharrin ikki hevur vilja avgjørt spurningin, men givið tað upp í hendur amtmannsins. Hetta seinasta brævið hevur eisini viðmæli frá sóknarstýrinum fyrí Vágssókn.

Amtmaðurin sendur 9. mai brævið til »Smírli«s administrator, ið 14. mai sigur fram sína hugsan.

Nevndin hevur gjørt seg kunnuga við málið og má geva fyrí støðumanninum Hr. Edw. Mitens viðhald í hansara framhaldi. Honum tykist at her mugu øll sóknarstýrir í Føroyum kunna vera sameind um, hvør í sínum lagi, at gera sítt til, at »Smírli« — landsins ogu — ið keyptur var í dýrari tíð, og sum ikki vildi staðið seg, um ikki statur og lögting lótu árligan, munagóðan pening, kann koma at bera seg. Og ikki bert bera seg, men har umframt kunna sígla so frægan pening inn, at tá neyðugt verður um stutta tíð at keypa nýtt skip, tá at hava ein peningargrunn til hetta endamál. Lögtingið hevur, sum er víst, stóra ábyrgd fyrí nógvar kommunir og harímillum bæði til Froðbiar sókn og Vágs sókn, og ikki skuldi tykst lógið, um serstakliga hesar sýndu beinasemi og rætta fatan av viðurskiftunum.

Uppskot.

Lögtingið kann ikki mæla til at broyta samtyktina av 1925.

2.viðgerð 8. septbr. Uppskotið samtykt við 20 atkvøðum.

13. Ymist.

Sjúkrakassalógin.

Framlagt 30. juli. 1.viðgerð 2. august. Beint í nevndina ymist sum málum viðvíkjandi. 17. septbr framlagt álit (sí skj. nr. 21 og 42). 2.viðgerð 21. septbr. Uppskotið samtykt við 19 atkvøðum.

Lóg um einkjupengar.

Framlagt 3. august. Læviðgerð 8. august. Beint í kommunalu nevndina. 4. septbr. framlagt hetta álit:

Frá kommunustýrinum fyri Hvalbyar sókn er komin til tingið um at læðka tann pening, sum einkjubørn skulu hava eftir lóg av 1. apríl 1921, soleiðis at tað verður gingið aftur til tann styrk, slik børn kunnu fáa eftir lóg av 29. apríl 1913, og at tað verður loyvt at seta styrkin niður í helvt, um sóknarstýrið vil, tá teir hava vissu fyri, et ein einkja situr í góðum korum. — Eftir kgl. reglugerð av 17. januar 1916, hvarvið lóg av 29. apríl 1913 um studning til børn av einkjum verður sett í gildi í Føroyum, var styrkurin til einkjubørn 75 kr. um árið fyri børn undir 4 ár; 65 kr. fyri børn millum 4 og 12 ár og 20 kr. fyri børn millum 12 og 14 ár. Eftir gjaldandi lóg er hann 160 kr., 135 kr. og 40 kr. fyri børn í frammanundan nevnda aldri; tó hevur kommunustýrið heima ild til at niðurseta inntil helvt henda styrk, um viðurskiftini hjá einkjuni eru so, at stýrið heldur tað vera forsvarligt. Harafturat hevur ein einkja í góðum korum, vissari ogn og vissari ársinntøku, ikki rætt til at krevja styrk til børn síni.

Væl er tað so, at tá henda síðsta lóg um einkjubørn kom í gildi, vóru tíðirnar enn dýrar, men nevndin má halda, at sum tíðirnar enn eru við prísnum á vörum, kann neyvan gangast til eina almenna niðursetan av teimum ásettu styrkum. —

Nevndin skal tí mæla tinginum til at svara Hvalbyar kommunustýri:

Tingið heldur seg ikki enn kunna ganga við til eina læðkan av teimum eftir lóg av 1. apríl 1921 ásettu gjøldum til einkjubørn.

2. viðgerð 7. septbr. Uppskotið samtykt við 19 atkvøðum.

Lóg um rúsdrekka.

Framlagt 11. august. Beint í nevndina ymissum málum viðvíkjandi. 7. septbr. framlagt soljóðandi álit:

Handilsráðharrin hevur við brævi dagsett 25. juli h. á., sent amtmaninum upplýsingar, sum hann hevur fingið gjøgnum uttanríkisráðharran og statsráðharran til brúks fyri lögtingið, um rúsdrekkasøluna í Íslandi og Noregi.

Ráðharrin heldur ikki, at hann kann taka støðu til spurningin um almenna útsølu í Føroyum.

Í 1932 skal tingið aftur umhugsa rúsdrekkalógina, og nevndin heldur tað vera beinast at goyma hesar upplýsingar til tá, og at tingið tá má fáa sær meiri kunnleika um hesi viðurskiftir.

Uppskot.

Málið verður goymt fyri fyrst.

2. viðgerð 10. septbr. Uppskotið samtykt við 16 atkvøðum.

Lóg um vertshús.

Framlagt 30. juli. 1. viðgerð 4. august. Beint í nevndina ymis-
sum málum viðvíkjandi. 16. august framlagt hetta álit:

Tingið samtykti í fjør at goyma málið og at spyrja sýslumenn-
inar og kommunustýrini, um neyðugt er at fáa serstaka lóg fyri Fø-
oyar um vertshúshald o. t.

Allir sýslumenninir uttan hann í Suðuroy halda tað vera neyðugt
at fáa í lag tilíka lóg.

Svar er komið frá 8 kommunum, sum mæla frá at seta í gildi
serstaka lóg, harímillum Tórshavnar býarstýri, og frá 2 kommunum, sum
mæla til tilíka lóg, harímillum Froðýbar kommuna.

Eins og Tórshavnar býur heldur tað verða gjørligt í eini politis-
reglugerð at áseta tær neyðturviligu reglur, má nevndin halda, at ein ser-
støk lóg er óneyðug fyri Føroyar, og at størri bygdir kunna, um neyð-
ugt er, fáa reglur í eini politisamtykt.

Uppskot.

Svarað verður, at tingið heldur tað óneyðugt at seta í gildi í
Føroyum lóg um vertshús o. t.

2. viðgerð 20. august. Uppskotið samtykt við 17 atkvøðum.

Rættargongdslógin.

Framlagt 30. juli. 1. viðgerð 3. august. Beint í nevndina ymis-
sum málum viðvíkjandi. 11. august framlagt hetta álit:

Ved Skrivelss af 3. September f. A. har Amtmanden efter Justits-
ministeriets Anmodning forelagt Lagtinget Spørgsmaalet om, hvorvidt der
bør findes Ændringer i den for Færøerne gældende Retsplejelov i An-
ledning af Lov Nr. 191 af 14. Juli 1927.

Nærværende Udvalg, til hvilket Sagen er henvist, har sammen
med Dommeren gennemgaaet Loven. Alle Paragrafferne med Undtagelse
af §§ 10 og 11 mener Udvalget kan sættes i Kraft paa Færøerne, da de
paagældende Bestemmelser nærmest kun er formelle og uden nogen større
Indflydelse i den gældende Lov.

I § 10 ændres Grænsen for Underretssagen fra 800 til 1000 Kr.,
og ifølge § 11 er det tilladt Sagsøgeren at anlægge Sagen, hvis Genstand
overstiger 1000 Kr., men ikke over 2000 Kr., som Underretssager. Sag-
søgte kan dog paa Sagens første Tægtedag gøre Indsigelse herimod.

Da alle Sager her paa Øerne behandles af og ved Underretten,
og da man mener, at det er en Fordel, ogsaa af Hensyn til eventuel
Appel, at den skriftlige Forberedelse bibeholdes i Sager over 800 Kr.,
mener Udvalget, at Bestemmelser i § 10 og 11 ikke bør sættes i Kraft
paa Færøerne.

Forslag.

Lagtinget har intet erindre imod, at der i den for Færøerne gæld-

ende Retsplejelov indføres Ændringer, svarende til dem, der indeholdes i Lov Nr. 191 af 14. Juli 1927, dog §§ 10 og 11 undtagne.

2. viðgerð 16. august og 3. viðgerð 18. august.
Nevndin framlegði hetta broytingaruppskot:

Lagtinget har flere Gange vedtaget et Forslag om, at Betegnelserne »Sørenskriver« og »Landfoged« maa blive genindført i Stedet for de ved Lov af 4. Juni 1924 indførte Bestemmelser »Dommer« og »Politimester«. I Skrivelse af 1. Februar 1927 har Ministeriet udtalt, at man vil være villig til at tage Spørgsmaalet op til fornyet Overvejelse, saafremt der senere maatte blive Spørgsmaal om Ændringer i den færøske Retsplejelov.

Udvalget skal derfor tillade sig at fremsætte følgende:

Forslag

som nyt Punktum:

Regeringen anmodes om at foranledige, at Betegnelserne »Sørenskriver« og »Landfoged« indføres i den færøske Retsplejelov i Stedet for »Dommer« og »Politimester«.

Tað var samtykt við 15 atkv. og nevndaruppskotið við 17 atkv.

Ting í Vágum.

Framlagt 31. juli. 1. viðgerð 3. august. Beint í nevndina ymis sum málum viðvíkjandi. 14. septbr. framlagt soljóðandi álit:

I Andragende af Maj d. A. ansøger Forstanderskaberne paa Vaagø om, at der maa blive indført fire faste Ting paa Vaagø. Man oplyser, at der i 1927 fra Vaagø har været 99 Retssager, og anfører, at det er besværligt og bekosteligt for Parter og Vidner at rejse til Thorshavn, og at gamle Personer ikke altid kan rejse til Thorshavn og afskæres derved fra at møde som Vidner.

Udvalget har haft Samraad med Dommeren, og denne oplyser, at der iaar indtil nu var ca. 35 Sager fra Vaagø, og erklærede sig villig til, om det ønskedes, i 1929 at bekendtgøre 3 Ting paa Vaagø, til hvilke Sager kunde indstævnes. Hvis en saadan Ordning indføres, kan Sager fra Vaagø ogsaa indstævnes til Thorshavn.

Udvalget har overvejet Sagen, og der er forskellige Grunde, som taler for at imødekomme Andragendet, og disse anføres i dette. Der er ogsaa Grunde, som taler imod at fremme Sagen, navnlig Hensynet til en hurtig Retspleje, ligesom Retssagernes Antal maa antages at falde, da vi har haft abnorme Forhold med meget daarlige økonomiske Forhold. Dertil kommer Spørgsmaalet om Omkostningerne. Disse maa antages at andrage ifølge Udgifterne ved Rejserne til Suderø Ting ca. 70 Kr. pr. Ting.

Spørgsmaalet bliver, om Lagtinget eller Kommunerne eller de private Sagsøgere skal betale disse Omkostninger.

Hvis man skal have Ting paa Vaagø, kan dette gøres enten som ovennævnt eller saaledes, at Vaagø bliver Bittingssted og alle Sager fra Vaagø skal og kun kan indstævnes til Vaagotinget. Det er en Skønssag, hvad der er bedst af disse 2 Maader.

Andragerne har ikke haft Lejlighed til at erklære sig herom, hvad Udvalget mener, de bør have. Hvis de ikke ønsker den ovennævnte Ordning, hvorefter der ekstraordinært berammes 3 Ting paa Vaagø, mens denne ellers hører under Tinget i Thorshavn, kan man anbefale, at Vaagø bliver et Bittingssted i Lighed med Suderø, under Forudsætning af, at Kommunerne vil betale Omkostningerne.

Forslag.

1. Amtmanden anmodes om at forelægge Sagen for Kommunerne paa Vaagø.
2. Saafremt de alle eller Flertallet af dem erklærer sig tilfredse med, at Dommeren ekstraordinært berammer 3 Ting paa Vaagø, anmodes Dommeren om at gøre dette foreløbig for 1929.
3. Saafremt Flertallet af Kommunerne ikke ønsker den under 2 foreslaaede Ordning, men ønsker Vaagø som Bittingssted, anmodes Amtmanden om at foranledige de nødvendige Regler desangaaende vedtagne, saaledes at der kan holdes 3 faste Ting aarlig under Forudsætning af, at Kommunerne erklærer sig villige til at betale Omkostningerne ved Dommerens Rejser.

2. viðgerð 17. septbr. og 3 viðgerð 21. septbr. Niclasen og J. H. Joensen settu fram hetta broytingaruppskot:

Spørgsmaalet om Genoprettelse af Tingsted paa Vaagø blev forelagt Færøernes Lagting i Skrivelse af 14. Juli 1926 fra Forstanderskaherne og forskellige Personer paa Vaagø. I denne Skrivelse anmodes Færøernes Lagting om at genoprette Ting paa Vaagø i Lighed med Suderø.

Grunden til at man vilde have disse Ting genoprettede var at Retssagernes Antal var steget meget betydeligt og at det var forbundet med meget store Omkostninger saavel for Parter som Vidner at rejse til Thorshavn. Dertil kom den Omstændighed, at man vægrede sig ved at indstævne gamle Mennesker som Vidner, og at disse i mange Tilfælde ikke har været i Stand til at foretage denne Rejse, og Følgen har saa været at Sagen i mange Tilfælde ikke har været saa godt oplyst inden Domsafsigelsen, som de burde og kunde have været.

Udviklingen har saaledes medført, at dette er aldeles nødvendigt og dette er blevet indrømmet af alle -- ogsaa Dommeren har haft med Sagen at gøre. Alle er saaledes forsaavidt enige om, at man bør genoprette Tinget paa Vaagø, men tilbage bliver altsaa at bestemme under hvilken Form.

Udvalget oplyser i Betænkningen, at der i Aar kun har været ca. 35 Retssager fra Vaagø; hvis man undersøger dette Forhold nærmere vil det vise sig, at de saa godt som alle er indleveret inden 1. Marts d. A., da alle Fiskerne har været borte i den mellemliggende Tid, og der er al rimelig Grund til at antage at Antallet vil overstige 100 inden Aarets Udgang.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om den hurtige Retspleje, da skal vi kun henvise til Bitingene paa Suderø, idet vi bestemt maa hævde at Genoprettelsen af Tingene paa Vaagø kun vil tjene til at faa Sagerne hurtigere løst.

Vi kan ikke indse at Udvalget tilstrækkelig har motiveret sin Paastand om at Kommunerne paa Vaagø skal bære de ved Dommerens Rejser forbundne Omkostninger til 4 Ting paa Vaagø, naar Færøernes Lagting afholder Udgifterne til 6 Ting paa Suderø.

Udvalget fremfører yderligere, at Andragerne ikke har haft Lejlighed at udtale sig om de ønsker oprettet Biting eller de er tilfredse med at Dommeren bekendtgør 3 Ting paa Vaagø, til hvilke Sager kan indstævnes; herom skal vi henvise til hvad der blev vedtaget i Fjor og viste sig at være aldeles utilfredsstillende og netop af den Grund er Forstauerskaberne igen fremkommet med Sagen i Aar. Andragerne har saaledes udtalt deres Dom i Sagen, idet de finder den af Dommeren bebudede Imødekommenhed lidet tilfredsstillende, da kun 2 af de 99 Retssager, der var indkommet fra Vaagø Syssel i 1927, delvis har været behandlet paa Vaagø og alle Vidner blev indstævnedes til Thorshavn i den ene af disse 2 Sager.

Forslag.

Lagtinget indgaar til Regeringen med Anmodning om, at der bliver oprettet Bittingssted paa Vaagø med 4 faste Ting aarlig og at Regeringen foranlediger de i den Anledning nødvendige Regler vedtagne.

Broytingaruppskotið samtykt við 17 atkvøðum, og nevndaruppskotið var harvið fallið.

Politireglugerð fyri Føroyar.

Framlagt 4. august. 1. viðgerð 9. august. Beint í nevndina ym. íssum málum viðvíkjandi. 7. septbr. framlagt soljóðandi álit:

Løgtingsmaður Edw. Mitens, Tórshavn, hevur sent tinginum uppskot til politireglugerð fyri bygdirnar í Føroyum, sett saman av sørenskrivarinum, og ymiskar norskar og íslenskar politireglugerðir, og biður tingið taka til umhugsan at seta fram uppskot til eina politireglugerð fyri Føroyar.

Nevndin hevur fingið tilvegar politireglugerðina fyri Tórshavn.

Lóg av 13. apríl 1894 um politi í Føroyum § 3 sigur, at uppskot til politireglugerð fyri eina sókn skal smíðast av sóknarstýrinum.

Um nakað skal gerast við málið, má tað leggjast fyri sóknarstýrini, og nevndin ræður tí til at goyma málið til næsta ár. Millum

tinganevndin, sum skal fyrireika øll tingmál, kann tá, um hon heldur tað neyðugt, smíða eitt uppskot og senda tað til sóknarstýrini til umhugsan og so leggja málið fram á næsta ting.

Uppskot.

Málið verður goymt til næsta ár.

2.viðgerð 10. septbr. Uppskotið samtykt við 21 atkvøðum.

Føroyskt lógsavn.

Framlagt 5. august. 1.viðgerð 8. august. Beint í figgjarnevndina. 11. septbr. framlagt hetta álit:

Í brævi av 5. august í ár biður tingmaður Oliver Effersøe tingið um at taka upp aftur málið um, at útgeva eitt nýtt føroyskt lógsavn.

Nevndin er á einum máli um, at tað er neyðugt, at arbeitt verður upp á hetta mál, tó so, at nevndin má halda, at arbeiðið má stílast so leiðis, at tað verður eitt eyka- og rættingarsavn av tí lógsavni, sum tingið gav út í 1901.

Nevndin er á einum máli um, at hetta mál skal fremjast; men av tí at málið krevur størri peningastudning og tá tað er nevndini kunnugt, at væntast kann, at fleiri lóguppskot — m. a. landbúnaðarlógirnar — verða framar í fyrstkomandi árum, setur nevndin fram hetta

Uppskot.

Málið verður goymt til næsta ár.

2.viðgerð 13. septbr. og 3.viðgerð 15. septhr. Uppskotið samtykt við 18 atkvøðum.

Lóg um loftsiglan.

Framlagt 30. juli. 1.viðgerð 4. august. Beint í nevndina ymíssum málum viðvíkjandi. 17. august framlagt hetta álit:

Ríkisstýrið hevur 29. mai h. á. skrivað til amtmansins, at lóg nr. 175 av 1. mai 1923 um loftsigling ikki er galdandi fyri Føroyar, men at tað kann henda, at fäst ferðaskipan fyri flogfær skjótt kemur í lag, og at ríkisstýrið tí hevur til umhugsan at gera lógina galdandi eisini fyri Føroyar.

Ráðharrin biður amtmannin tí leggja málið fyri lögtingið.

Fútin heldur tað vera óneyðugt at broyta lógina, um hon verður sett í gildi.

Nevndin heldur tað vera óneyðugt at seta hesa lóg í gildi í Føroyum fyrri fyrst, tí tað verður óivað bert av og á, at loftskip koma her á landi, og loftsigling tryggjanna millum kemur helst ikki í lag enn, og loftskip koma ikki at eiga heima her. Tað tykist tí óneyðugt at hava reglur fyrri registreran av loftskipum, um eftirlit, manning, fóst lendipláss o. t. Í politisamtyktum kunna reglur takast upp um neyðugt skuldi verið.

Uppskot:

Tingið heldur tað óneyðugt at lóg nr. 175 av 1. mai 1923 um loftsigling verður sett í gildi fyrri Føroyar.

2.viðgerð 20. august og 3.viðgerð 24. august. Uppskotið samtykt við 17 atkvøðum.

Lóg um automobilir.

Framlagt 30. juli. 1. viðgerð 4. august. Beint í nevndina ym. íssum málum viðvíkjandi. 27. august framlagt álit (sí skj. nr. 10). 2.viðgerð 30. august og 3.viðgerð 8. septbr.

Til 2.viðgerð lá frá Niclasen hetta broytingaruppskot:

- 1) Til § 2 føjes:
Denne Bestemmelse gælder kun for Thorshavn.
- 2) § 6 bortfalder. I Stedet for indsættes:
Afgiften for Personvogne, der højst er beregnet til 5 Personer samt $\frac{1}{2}$ Tons Lastvogne, fastsættes til det halve af hvad der i Lov af 28. Marts 1923 § 27 er fastsat.
- 3) § 8 Punkt 1 og 2 bortfalder.

Tað varð ikki samtykt.

Til 3.viðgerð hevði nevndin hetta broytingaruppskot:

- 1) Til § 5 føjes:
Grænsen for Thorshavn og Bygderne med Hensyn til Kørehastigheden fastsættes af Politimesteren efter Indstilling fra vedkommende kommunale Myndigheder.
- 2) I § 8, Stk. 1 ændres »5000 Kr.« til »3000 Kr.«.
- 3) § 9, Stk. 5, sidste Pkt. affattes saaledes:
Om enhver saadan Fortabelse skal der straks tilstilles de lokale Blade Meddelelse.

Pkt. 1 og 3 varð samtykt, men pkt. 2 fall, tí einans 11 greiddu atkvøðum fyrri.

Edw. Mitens legði fram soljóðandi broytingaruppskot:

- 1) Í § 5 indskydes foran Stk. 1 Ordet »i § 17«.
- 2) Í § 7 Stk. 13 udgaar Ordet »§ 38« og Ordet »Paragraf« ændres til »Stykke«.
- 3) Í § 7, Stk. 14, ændres »19« til »20«.
- 4) Í § 8, Stk. 2, udgaar Ordene: »eller af den i § 2, Stk. 7 omhandlede hvide Dug«.

Tað varð samtykt.

Niclasen setti fram hetta uppskot:

Som ny § 10 indsættes:

I § 27 indføjes efter 1. Punktum:

Afgiften for Personvogne der højst er beregnet til 5 Personer, samt for $\frac{1}{2}$ Tons Lastvogne skal dog kun være 5 Kr. pr. H. K.

Tað fall, tí einans 1 greiddi atkvøðu.

Løgtingsuppskotið so broytt varð samtykt við 16 atkvøðum.

Hundaskattur í Froðbiar sókn.

Framlagt 30. juli. 1. viðgerð 4. august. Beint í nevndina ym. íssum málum viðvíkjandi. 11. august framlagt hetta álit:

Kommunustýrið fyri Froðbiar sókn biður um, at kgl. reglugerð nr. 88 av 31. mars 1928 um hundaskatt verður sett í gildi fyri nevndu sókn.

Eftir lógini skulu hundaeigararnir í Tórshavn siga lógreglini frá, áður enn hundurin er 4 mánaðir gamal. Hundurin verður uppskrivaður í eina bók, fær eitt nummar og eitt hundatekin í einum hálsbandi.

Skatturin fer í kommunukassan, sum hevar útreiðslurnar til tekin, protokol o. t.

Fyri bygdakommunur kann kommunustýrið við samtykt løgtingsins seta tær nevndu reglur í gildi, og skatturin er 5 kr. um árið fyri fyrsta hund og 10 kr. fyri hvønn av hinum hundunum í sama húsi.

Undantíknir hesum skatti eru hvølpur upp til 4 mánaðir gamlir, eins og seyðahundar, tó ikki fleiri enn 2 seyðahundar í hvørjum húsi.

Froðbiar sókn er næststørsta kommuna í Føroyum, og nevndin heldur, at tað er beint at játta ynskinum hjá sóknarstýrinum.

Uppskot.

Tingið samtykkir, at reglurnar í reglugerð nr. 88, 31. mars 1928 um hundaskatt verða settar í gildi í Froðbiar sókn frá 1. januar 1929.

2. viðgerð 16. august Uppskotið samtykt við 14 atkvøðum.

Lóg um húsabyggjan.

Framlagt 10. septbr. 1.viðgerð 12. septbr. Beint í nevndina ymissum málum viðvikjandi. 14. septbr. framlagt soljóðandi álit:

Lov 123 af 4. April d. A. vedrørende Boligbyggeri indeholder Bestemmelser om, at Behoelsesejendomme, hvis Opførelse paabegyndes efter Lovens Ikrafttræden, kan fritages for kommunale Ejendomsskatter indtil 1. April 1943, og at Skøder, Pantebreve og andre Dokumenter vedrørende Byggegrunde til Opførelse af eller 1ste Prioritering af visse Behoelsesejendomme kan fritages for Stempel, Tinglæsningsgebyrer og andre offentlige Afgifter.

Boligselskaber kan tilstaa Stempelfrihed for Aktier og lignende, ligesom der kan gives Byggedispensationer.

Ifølge § 5 kan der for Færøerne ved Anordning indføres Lempelser, og Justitsministeriet har gennem Amtmanden forelagt Tinget Spørgsmaalet om, hvorvidt der ønskes saadanne Lempelser.

Udvalget mener ikke, at Loven er af større praktisk Betydning for Færøerne. Nogle af Bestemmelserne kan dog maaske finde Anvendelse og man mener ikke, at det er nødvendigt at foretage Ændringer.

Forslag.

Tinget finder ikke Anledning til at foreslaa Ændringer i Lov Nr. 123 af 4. April 1928 vedrørende Boligbyggeri.

2.viðgerð 17. septbr. og 3.viðgerð 21. septbr. Uppskotið samtykt við 19 atkvøðum.

Lóg um sterkstreymswerk.

Framlagt 10. septbr. 1.viðgerð 12. septbr. Beint í nevndina ymissum málum viðvikjandi. 26. septbr. framlagt fráðgreiðing. Málið goymt til næsta ár.

Lóg um kavaskumpan.

Framlagt 30. juli. 1.viðgerð 4. august. Beint í kommunalu nevndina. 14. august framlagt hetta álit:

Í seinastu tingsetu varð »Lov om Snekastning« aftur niðurlögð til í ár, meðan uppskotið frá amtmanninum um eftirlit við teimum vegnum, sum eru gjørdir við statsstudnað ella á annan hátt eru bygdur í sókninum, var framt soleiðis, at amtsverksfrøðingurin regluliga tvær reisir um árið fer út og eftirhyggur vegirnar; (sí tíðindini fyci 1927, bls. 4).

Lógin um »Snekastning« hevur nú í fleiri ár verið á tingi uttan at tingið hevur hildið seg kunna framt hana. Tingið hevur biðið um og fingið frágreiðing um hvussu tað verður farið fram við hesum máli í londum, sum í viðurskiftum líkjast okkara, serliga Ísland og Noreg. Á Íslandi er tað latið upp í hendur á sóknarstýrinum at bera umsorgan

fyrir, at kafi verður beindur burtur (mókaður) av teimum bygðavegum, sum sóknarstýrið heldur vera neyðugt; tað hevur eisini heimild til at seta menn út til hetta arbeiði sum plikt á øllum arbeiðsförum monnum. Nevndin heldur, at vit kunna bera okkum at nakað líkt Íslendingum. Vit eiga neyvan fyrst at áleggja sókninum sum skyldu at halda vegir farandi fyrri vognum, um kafi skuldi lagst sum forðaði framkomu, men lata hetta mál upp í hendur á sóknarstýrinum, sum tey sjálv halda tørvur vera á; ætlin tey so lata tað gera fyrri lön ella seta mannskap til tað sum pliktarbeði.

Nevndin vildi hildið, at eitt sóknarstýri eftir kommunallógini hevur heimild til tess. Harímóti kann nevndin ikki mæla til, at t. d. poststjórnin skuldi kunna kravt av ella álagt sókninum tað sum skyldu.

So statt vil nevndin mæla til, at málið um »Snekastning« verður niðurlagt fyrri fyrst.

2. viðgerð 20. august. Uppskotið samtykt við 13 atkvøðum.

Friðan av øðu í Kvannasundi.

Framlagt 30. juli. 1. viðgerð 4. august. Beint í kommunalu nevndina. 24. august framlagt soljóðandi álit:

Der forelaa for Tinget i sidste Samling et Andragende fra Beboerne i Viderø Sogn om at faa en Strækning af Kvannesund fredet for Fangst af Øður i et Tidsrum af 5 Aar.

Strækningen er nærmere betegnet ved fra »Sandoyrie« mod Nord til »Sundoyrie« (Telefonkablet) mod Syd. — Forstanderskabet i Viderø Sogn anbefalede Andragendet, men foreslog Tidsrummet for Fredningen sat til 3 Aar.

Der manglede imidlertid Attestation fra flere af de Kommuner, der i Henhold til Lov af 14. April 1893 er interesserede i Fredningen, om, at der var sket Bekendtgørelse i vedkommende Bygder.

Sagen blev derfor udsat til indeværende Samling og Andragerne blev gjort bekendt med, at de omtalte Attester maatte fremskaffes, da Sagen ellers ikke kunde fremmes.

Der foreligger nu Erklæring om Bekendtgørelse, men en enkelt af disse er i saa mangelfuld Form, at de ikke er fyldestgørende. — Udvalget har imidlertid bragt i Erfaring, at man stadig i Viderø Sogn lægger megen Vægt paa den omtalte Fredning, og man mener derfor at kunne foreslaa Tinget at sende Sagen til Regeringen i den Form, hvori den foreligger, og søge om Approbation paa Fredning, dog saaledes, at Amtmanden faar Bemyndigelse til paa Regeringens Vegne at udstede denne, naar de nødvendige Erklæringer foreligger. Derved vil Forstanderskabet faa Tid til at udstede nye Bekendtgørelser i Efteraaret eller Vinterens Forløb og Sagen vil paa den Vis formentlig kunne ordnes.

Udvalget vil derfor tillade sig at foreslaa til Tingets Vedtagelse:

Lagtinget henstiller til det høje Ministerium, at følgende Vedtægt bliver godkendt:

1. Al Fangst af Øður er forbudt paa Strækningen i Kvannesund Syd

for Linien mellem anbragte Mærker ved »Sandoyri« paa Viderø, »Tjørning« paa Bordø og Nord for »Sundoyri« (Telefonkablet).

2. Fredningen gælder for et Tidsrum af 3 Aar.

Det overlades til Færø Amt, efter at det iøvrigt fornødne i Sagen er bragt i Orden, at fastsætte Tidspunktet, fra hvilket Fredningen skal finde Sted.

2.viðgerð 1. septbr. 3.viðgerð 4. septbr. Uppskotið samtykt við 22 atkvøðum.

Sandavágur sum klareringshavn.

Framlagt 1. august. 1.viðgerð 7. august. Beint í kommunalu nevndina. 24. august framlagt hetta álit:

Frá sóknarstýrinum fyri Sandavág er komið bræv til tingið við bøn um at tað verður virkað fyri, at Sandavágur má gerast javnstillaður við aðrar klareringshavnir í Føroyum.

Teir nevna, at Sandavágur frá gamlari tíð hevur verið sýslumanssetur og tí verið roknaður fyri klareringshavn, og teir halda, at um bygðin missur henda rætt, verður tað ein minnkan fyri hana, og so til síðst nevnist, at vágin verður ikki so lítið søkt serliga av útlendskum trawlarum.

Sýslumaðurin fyri Vága sýslu hevur givið hesari umsóku viðmæli, meðan fútin í einari áskrift á bønarbrævinum er meira ivasamur.

Seinri hevur nevndin fingið sent eitt bræv frá sóknarstýrinum í Miðvági, sum harðliga mælir frá.

Nevndin, sum hevur málið til viðgerðar, má halda, at neyvan kann verða neyðugt nú at fáa Sandavág gjørda til klareringshavn. Miðvágur og Sandavágur eru jú í somu bugt og sum øll vita er stutt millum baði pláss. Í Miðvági er fyri stuttari tíð síðani bygð dýr havn; eftir síðst avlagda roknskapi vísir tað seg, at tað fer at ganga striggið hjá henni at klára seg við vanligum inntøkum. Verður Sandavágur nú gjørdur til klareringshavn, kann tað ætlast, at skip, sum annars máttu søkt á Miðvág, tá fóru á Sandavág, um ikki annað enn fyri tað syndri minni gjald, tey har finga at svara.

Hetta heldur nevndin, at tingið ikki væl kann hjálpa til, tí tað kann væntast, at tað eisini vil føra til útreiðslu fyri tingið.

Hvat tí viðvikur, sum sýslumaðurin sigur, at tað vil bera á tað borið, at karantenulóggávan ikki verður hildin, um Sandavágur ikki fær ynski sítt uppfyllt, so kann nevndin ikki væl geva hesum viðhald; tað má haldast, at politilð má vera ført fyri at forða slíkum missbrúki.

So státt skal nevndin loyva sær at mæla tinginum at svara Sandavágs kommunustýri:

Tingið heldur ikki tað er ráðiligt at útvega, at Sandavágur verður gjørdur til klareringshavn.

2.viðgerð 29. august. 3.viðgerð 4. septbr. Niclasen og J. H. Joensen settu fram hetta broytingaruppskot:

Tingið mælir til at Sandavágur verður upptikin sum klareringshavn.

Broytingaruppskotið varð samtykt við 13 atkvøðum.

Merkantillur konsulentur.

30. juli framlagt soljóðandi bræv, dagsett 9. januar 1928 frá handilsráðharranum:

Efter Modtagelsen af den med Amtets Erklæring af 13. November f. A. — F.A.J. 1927 Nr. 878 — fulgte Betænkning med Forslag fra Lagtinget angaaende Spørgsmaalet om Ansættelse af en merkantil Konsulent paa Færøerne skal man til Efterretning og videre fornøden Bekendtgørelse meddele, at Ministeriet for Industri, Handel og Søfart er sindet som en forsøgsvis Foranstaltning gældende foreløbig for Finansaarene 1928—29 og 1929—30 at yde et Beløb af indtil 4.000 Kr. aarligt som Honorar til en merkantil Konsulent paa Færøerne med de Opgaver, som af Lagtinget i fornævnte Betænkning foreslaaet, paa Vilkaar, at Lagtinget bringer en kvalificeret Person i Forslag til Ansættelse i nævnte Stilling. Honoraret vil kunne beregnes til 3600 Kr. aarlig med det sædvanlige Tillæg. Forsaavidt en tilstrækkelig kvalificeret Person ikke maatte kunne findes, vil Ministeriet — naar Indstilling ledsaget af fornøden Oplysning derom indsendes — være betænkt paa at tillade, at et Beløb af indtil 4.000 Kr. aarligt i de nævnte to Finansaar anvendes til Støtte for kvalificerede færøske Stipendiater, der i Uddannelsesøjemed søger Plads i udenlandske Virksomheder, hvor Erfaringer vil kunne indvindes af Interesse for den færøske Fiskeeksport.

Forsaavidt Lagtinget derhos har indstillet, at der til Eksportpropaganda for færøske Fiskeriprodukter stilles et Beløb af indtil 6.000 Kr. til Disposition, saaledes at to Trediedele af dette Beløb ydes af Statskassen og en Trediedel af de færøske Erhvervsorganisationer og Lagtinget med Halvdelen hver, tilføjes, at Ministeriet er sindet — forsøgsvis og foreløbig gældende for de nævnte to Finansaar — at stille et Beløb af indtil 4.000 Kr. til Raadighed til det ansøgte Formaal, paa Vilkaar at Planer for en saadan Propaganda udarbejdes og derefter approberet af Lagtinget og Amtet indsendes hertil til Godkendelse. Det bemærkes i denne Forbindelse, at der ikke haves noget at erindre imod, at en Del af Beløbet anvendes til Støtte for Eksporten af Fiskeriprodukter til den øvrige Del af Danmark.

Efter den Anledning, Sagen dertil giver, tilføjes sluttelig, at man under D.D. har meddelt Casper Theodor Hansen, her af Staden, Afslag paa det af ham indgivne Andragende, ligesom man har tilskrevet Redaktør Poul Niclasen af Thorshavn, der ogsaa har ansøgt om Understøttelse til Foretagelse af en Propagandarejse, at han vil have at indgive Ansøgning til Lagtinget.

1.-viðgerð 2. august. Beint í fíggarnevndina. 5 brennibrév voru send til tings. 26. septbr. frágreiðing. Málið goymt til næsta ár.

Løgtingsögunevndin.

Frágreiðing frá millumtinganevndini framlagt 1. august. 1.-viðgerð 16. august. Beint í fíggarnevndina. 29. august framlagt soljóðandi álit:

Tingið setti eina millumtinganevnd í fjør til at hava hetta mál í hondum. Formaður millumtinganevndarinnar hevur givið tinginum frá

greiðing um, hvussu hetta mál er handfarið millum tinga, og samtíðis framlagt gerðabókina hjá nevndini, har frásagt er, hvat ið atbórið er higartil í hesum máli. Herumframt hevur arkivar Fr. Scheel á síni rannsóknarferð til Føroyar í ár upplýst tinginum um, hvussu hann hevur ætlað at hetta mál verður best gjørt til lítar.

Tað vóru í fjør veittar 2000 kr. árliga í 2 ár til hesa fyritøku. Tá væl er eftir av hesum peningi, heldur nevndin ikki verða neyðugt at skjóta til meiri figgjar í ár. Harimóti vil tað vera hent at hava eina millumtinganevnd, al tann tíð, at tað ikki eon er vissað hjálp til alt hetta fyri hondum verandi starv.

Nevndin skjýtur tí upp:

Tingið kjósar eina 3-manna millumtinganevnd at greiða frá hondum tey viðurskiftir, ið á kunnu berast í hesum máli.

2.-viðgerð 1. septbr. og 3.-viðgerð 5. septbr. Broytingaruppskot frá Debess o. fl. framlagt soljóðandi:

Sum nýtt pkt. 2 setist:

Um ein landsnevnd verður vald, beinist málið í hana.

Hetta fall, tí einans 10 greiddu atkvøðu fyri. Nevndaruppskotið samtykt við 13 atkvøðum.

Bonarbræv frá A. Löwe.

Framlagt 5. august. Beint í figgjarnevndina. 12. septbr. framlagt hetta álit:

Fru Andrea Löwe af Skopen andrager i Skrivelse af 24. Juli d. A. om, at der af Lagtinget ydes hende en lille aarlig Pension eller et Beløb en Gang for alle i Anledning af, at hun i 25 Aar har holdt Skole som Privatlærerinde, hvilken Gerning hun paa Grund af Sygdom maatte holde op med. — Med Skrivelsen følger et Andragende til Undervisningsministeriet om lignende Ydelse fra dette Ministerium som fra Lagtinget i samme Øjemed.

Det fremgaar af Sagen vedlagte Attester og Anbefalinger, at Andragerinden har udført et i Sandø Præstegæld paaskønnet Arbejde som Lærerinde. — Udvalget kan imidlertid ikke foreslaa nogen Bevilling fra de under Tinget sorterende Kasser, men skal, med Bemærkning, at man intet har at indvende imod de Oplysninger, der gives i Sagen, anbefale, at Undervisningsministeriet tager sig velvilligt af Sagen og stiller følgende

Forslag:

Sagen fremsendes med Tingets Anbefaling gennem Skoledirektionen til Undervisningsministeriet.

2.-viðgerð 14. septbr. Uppskotið samtykt við 17 atkvøðum.

Bonarbræv frá J. J. Henriksen.

Framlagt 7. august. 1.viðgerð 10. august. Av tí, at ikki nóg nógvir greiddu atkvøðu fyri at taka málið til viðgerðar, varð tað goymt til næsta ár.

Studningur til bjargingardampara.

Framlagt 7. august. 1.viðgerð 11. august. Beint í fiskivinnu-nevndina. 24. august framlagt hetta álit:

Til undertegnede Udvalg er henvist Andragende fra A/S »Tjaldur«, Vaag, om et Tilskud paa 35.000 Kr. til Selskabet, for at samme kan have Damperen »Royndin« til Disposition som Redningsdamper en Del af Vinteren 1928-29. Det er Meningen en Gang imellem at sende »Royndin« til Udlandet med Ferskfisk, men en saadan Tur menes kun at ville medtage 7 Dage pr. Tur, og dette formentes saaledes i ringe Grad at genere »Royndin«s Virksomhed som Redningsdamper.

Udvalget er enigt om, at en Redningsdamper vil have særdeles stor Betydning for Færøerne og deres Fiskerbefolkning. Udvalget kan tilraade, at Forsøg gøres i saa Henseende med Dampskibet »Royndin«, og man indstiller til Vedtagelse, at Andragendet indsendes til Regeringen med anbefaling.

Forslag.

Andragendet fra A/S »Tjaldur« indsendes til Regeringen med Anmodning om at det maa blive imødekommet i saa stort Omfang som muligt.

2.viðgerð 1. septbr. 3.viðgerð 4. septbr. Uppskotið samtykt við 23 atkvøðum.

Barnaheim í Vestmanna.

Framlagt 30. juli. Beint í fíggjarnevndina. 18. septbr. framlagt soljóðandi álit:

Til Budgetudvalget er henvist et Andragende fra Formanden i Bestyrelsen for Børnehjemmet i Vestmanna, Pastor Ihme-Jensen om Tilskud til Hjemmets Drift.

Det oplyses i Andragendet, at Børnehjemmet har været i Funktion siden 1. Marts 1927 og er nu statsanerkendt med Fru Simonsen som Bestyrerinde. Ved Andragendets Indgivelse var 5 Børn anbragte paa Hjemmet.

Udvalgets Flertal har ikke ønsket at stille Forslag i Sagen.

Mindretallet (J. H. Joensen, N. Nolsøe og A. Samuelsen) udtaler, at man anser Børnehjemmets Virksomhed for at være saa god og betyd-

ningsfuld, at Lagtinget bør yde Arbejdet Paaskønnelse. I 1926 vedtog Tinget at støtte Hjemmet med en Bevilling paa 200 Kr. Mindretallet har ved Bedømmelsen af Virksomhedens Betydning ingen Betænkelighed ved at indstille Hjemmet til et fast aarligt Tilskud, men under Hensyn til, at de til Lagtingets Raadighed værende Pengemidler er meget begrænsede i Forhold til det Antal Sager, som er berettigede til Støtte, mener man at burde lade sig nøje med at foreslaa en Bevilling for 1928 paa 200 Kr. og iøvrigt se Tiden an. Bevillingen foreslaas udredet af Økonomisk Fond.

Forslag:

Til Børnehjemmet i Væstmanhavn bevilges for Aaret 1928 et Beløb af 200 Kr. af Økonomisk Fond. — Beløbet udbetales mod Kvittering af Pastor Ihme-Jensen, Midvaag.

2.viðgerð 20. septbr. 3.viðgerð 22. septbr. Uppskotið samtykt við 19 atkvøðum.

Studningur til Hedeselskabet.

30. juli framlagt bræv frá hr. Flensborg (sí skj nr. 18). Beint í fíggjarnevndina. 13. august framlagt hetta álit:

Skovrider Flensborg ved det danske Hedeselskab har for det færøske Plantningsudvalg i Skrivelse af 7. Juni d. A. andraget hos Lagtinget om, dels at ville anbefale, at der af Statskassen maa blive ydet et Tilskud til Træplantningsforsøg paa Færøerne paa 5600 Kr. om Aaret i 5 Aar fra Udgangen af indeværende Finansaar at regne, og dels at Lagtinget yder Tilskud til nævnte Formaal af 1000 Kr. aarlig i 5 Aar fra 1. Januar 1928 at regne. — I Skrivelsen fra Skovrider Flensborg indeholdes Beretning om Plantningsforsøgene her.

Det fremgaar af Sagen, at Tinget sidst i 1923 har vedtaget at yde et Tilskud paa 1000 Kr. om Aaret, ligesom man anbefalede, at Statskassen ydede et Tilskud paa 7000 Kr. om Aaret. Statskassens Tilskud blev bevilget med 6000 Kr. om Aaret, senere nedskaaret til 5600 Kr. — Thorshavns Kommunes Tilskud til Plantningsforsøgene er 600 Kr. om Aaret.

Lagtingets Tilskud udløb 1. Januar d. A. og Statskassens Tilskud udløber ved Udgangen af indeværende Finansaar.

Ifølge de foreliggende Oplysninger, derunder Skovrider Flensborgs Beretning i forannævnte Skrivelse, synes de nu i ca. 25 Aar anstillede Forsøg med Træplantning at have gaaet tilfredsstillende, men da de endnu ikke er førte til et endeligt Resultat, kan Udvalget tilraade, at Lagtinget vedblivende støtter Sagen med en Bevilling paa 1000 Kr. aarlig, idet Udvalget udtaler, at naar man ikke stiller Forslag om Nedskaering af Bevillingen, ligger som Grund herfor, at man gaar ud fra,

at andre Steder paa Færøerne end de hidtilværende inddrages under Forsøgene.

Udvalget stiller i Henhold til foranstaaende følgende

Forslag.

1. Lagtinget anbefaler, at der af Statskassen ydes et 5-aarigt Tilskud af 5600 Kr. aarlig fra 1. April 1929 at regne til Fortsættelse af Forsøg med Træplantning paa Færøerne.
2. Lagtinget fornyer for 5 Aar sin aarlige Bevilling af Økonomisk Fond til Forsøg med Træplantning paa Færøerne med 1000 Kr. fra 1. Januar 1928 at regne.

2. viðgerð 22. august. 3. viðgerð 1. og 4. septbr.
Frá Mitens var hetta broytingaruppskot:

I Udvalgets Forslag Nr. 2 ændres:
»1000 Kr.« til »800 Kr.«.

Tað fall, tí einans 4 greiddu atkvøðum.
Debess o. fl. settu fram soljóðandi broytingaruppskot:

Som nyt Stykke tilføjes:

3. Lagtinget forudsætter at Hedeselskabets Opmærksomhed, i de kommende Aar, ogsaa vil være henvendt paa at anlægge, plante og vedligeholde det ved Lagtingsbygningen og Telefonstationen liggende Jordareal, i Lighed med hvad der fra Selskabets Side har fundet Sted ved Sanatoriet i Høydal, Dr. Alexánderines Hospital og ved de forskellige kommunale Anlæg i Thorshavn.

Tað varð samtykt við 23 atkvøðum. Uppskot nevndarinnar samtykt við 22 atkvøðum.

Studning til einkju eftir rættarvitni H. A. Hansen.

Framlagt 30. juli. Beint i fíggjarnevndina. 18. septbr. framlagt hetta álit:

Enke efter Tømrer H. A. Hansen af Thorshavn andrager om en Understøttelse af det Offentlige i Betragtning af, at hendes Mand var Kaldsmand hos Sysselmannden paa Strømø i en lang Aarrække, Retsvidne i Thorshavn i Tiden fra 1. Oktober 1886 til sin Død den 14. Marts 1922 og Stævningsmand i en lang Aarrække. — Enken er gammel, sygelig og ude af Stand til at ernære sig selv.

Thorshavns Byraad oplyser ved Paategning paa Andragendet, at Enken nu nyder en Alderdomsunderstøttelse af 300 Kr. aarlig.

Udvalget mener, at man efter Omstændighederne bør understøtte Andragendet med en Bevilling paa 100 Kr. en Gang for alle under Forsudsætning af, at Justitsministeriet af dettes Understøttelseskasse vil give en passende Bevilling, hvilket man skal anbefale.

Forslag:

Af Økonomisk Fond bevilges Hans Andreas Hansens Enke af Thorshavn et Beløb af 100 Kr., idet man samtidig anbefaler nævnte Enke til en passende Understøttelse af Justitsministeriets Understøttelseskasse.

1. viðgerð 20. septbr. 2. viðgerð 22. septbr. Samtykt við 20 atkv.

Svymjingarhýlur í Sörvági.

Framlagt 8. august. 1. viðgerð 10. august. Goymt til næsta ár.

Lán til Skipafelagið Føroyar.

Framlagt 5. august. 1. viðgerð 15. august. Beint í figgjarnevndina. 18. septbr. framlagt hetta álit:

Ved Skrivelse af 4. August d. A. andrager P/f Skipafelagið Føroyar om et Tilskud eller et Laan paa 30000 Kr. i Anledning af, at Selskabet for kort Tid siden i England har indkøbt en mindre Damper »Havhestur« til Fart paa Færøerne—Hull med enkelte Ture paa Danmark og eventuelt enkelte Ture paa Spanien med Fisk.

Det fremgaar af Andragendet, at Skibet er købt paa Afbetaling saaledes, at første Afbetaling forfalder straks. Udgifterne til Indkøb og Klassificering, Indrettelse af Kølerum, Installering af elektrisk Lys og traadløs Telegraf m. m. ville andrage ca. 100.000 Kr., og da Selskabet ikke raader over den nødvendige Kapital til første Udbetaling, ansøger det om Laan ev. Tilskud.

Udvalget mener, at Hullruten har stor Betydning, idet man baade kan afsætte fersk Fisk og Saltfisk i Hull til højere Priser end andensteds og gøre fordelagtige Indkøb af Varer. — Man stiller derfor Forslag om, at Tinget yder Selskabet et Laan paa 20.000 Kr. af S/S »Smirils« Tilgodehavende, saaledes at Laanet forrentes med 5 pCt. p. a. og tilbagebetales i Aar med 10.000 Kr. om Aaret.

Forslag:

Senest i Januar 1929 anmodes »Smirils« Administrator om af S/S »Smirils« Tilgodehavende i Føroya Banki at udbetale til Pattafelagið Skipafelagið Føroyar et Beløb af 20.000 Kr. Beløbet forrentes med 5 pCt. p. a. fra 1. Januar 1929 at regne og tilbagebetales i 2 Aar med

10.000 Kr. aarlig pr. 1. Januar 1930 og 1. Januar 1931. Forinden Udbetalingen vil Skipafelagið Føroyars Bestyrelse have at udstede og aflevere til »Smiril«s Administrator en Panteobligation paa Beløbet med 2den Prioritet i S/S »Tjaldur«.

2.-viðgerð 21. septbr. 3.-viðgerð 22. septbr. Samtykt við 19 atkv.

Kolportage til Indre Mission.

Framlagt 30. juli. 1.-viðgerð 4. august. Beint í nevndina ymisum málum viðvíkjandi. 11. august framlagt soljóðandi álit:

»Kirkelig Forening for den indre Mission i Danmark« søkir um at fáa endurnýggjað inntil 1930 loyvið til at selja í Føroyum gudiligar skriftir.

Felagið hevur í mong ár haft tilíkt loyvi. Nevndin loyvir sær at seta fram hetta

Uppskot.

Tingið mælir til, at bønarbrævið verður játtað við somu treytum sum fyrr.

2.-viðgerð 16. august. 3.-viðgerð 18. august. Samtykt við 14 atkv.

Bræv frá Johs. Joensen og Sigm. Fredriksen.

Framlagt 30. juli. 1.-viðgerð 11. august. Beint í nevndina ymisum málum viðvíkjandi. 20. august framlagt hetta álit:

Johannes Joensen og Sigmund Fredriksen, í Miðvági siga frá, at teir í 1925 finga festubrøv uppá jørð í Kirkjubø, men teir hava ikki fingið festini.

Teir biðja nú tingið hjálpa sær til at fáa í staðin prestajørð í Miðvági ella onnur festir ella endurgjald í peningi.

Nevndin er ikki før fyri at gera av, hvar skuldin liggur fyri, at teir ikki finga festini í Kirkjubø, og heldur, at hesin spurningur ikki kann loysast av tinginum, men einaus av rættinum. Um menninir fara til rættin, heldur nevndin, at teir eiga at fáa fría proces, og harum kunna teir venda sær til yvirvöldina.

Uppskot.

Tingið kann ikki gera nakað í hesum, men heldur, at tað er ein rættarspurningur.

2.-viðgerð 28. august. 3.-viðgerð 6. septbr.

Dam og Viðstein settu fram hetta uppskot:

- 1) Løgtingið áttalar, samanber grein 17 í 1. stk. í Løgtingslógini, atburð yvirvaldsins móti Johannes Joensen og Sigmundi Fredriksen í Miðvági.
- 2) Løgtingið mælir ríkisstýrinum til at lata hesar menn fáa annaðhvørt endurgjald, svarandi til festini, ið teir hava fingið festibrøv uppá, ella tilsvareandi jørð av prestagarði í Vágum.
- 3) Eintak av uppskotinum verður sent til Johannes Joensen og Sigmund Fredriksen.

Pkt. 1 fall, tí einans 8 greiddu atkvøðu, og pkt. 2, tí einans 7 greiddu atkvøðu fyri tí. Pkt. 3 samtykt við 13 atkvøðum.

Niðslasen bar fram hetta uppskot:

Tingið mælir til at Johannes Joensen og Sigmund Fredriksen fáa fría proces.

Tað varð samtykt við 21 atkvøðum.

Nevndaruppskotið samtykt við 15 atkvøðum.

Bræv frá R. Dalsgaard.

Framlagt 30. juli. 1. viðgerð 11. august. Beint í nevndina ymisum málum viðvíkjandi. 20. august framlagt hetta álit:

Hr. Rasmus Dalsgaard, Skálavík, skrivur til tingsins, at hann fyri 5 árum síðan í Miðvági keypti ein hval á einari auktiún. Hann lat Ólaf á Heygum fáa helvtina og bað sýslumannin krevja peningin fyri hesa helvt frá Heygum beinvegis.

Heygum hevur ikki goldið, og Dalsgaard noyddist tí at rinda allan hvalin. Hann biður nú tingið veita sær nakað av hesum peningi.

Ólaf á Heygum er deyður, og hansara búgv gav ikki meira enn 2,165 pct. dividendu, so har var einkið at fáa.

Sýslumaðurin sigur, at hann segði við Dalsgaard, at Dalsgaard kendi Heygum eins væl og hann, og at Heygum fyrr hevði keypt grind og goldið hana. Sýslumaðurin royndi at fáa peningin frá Heygum, men fekk einki.

Nevndin heldur, at tingið ikki kann veita nakað í slíkum tilfallum, tí so kunna nógvar krøv koma av líknandi slag.

Uppskot.

Svarað verður, at tingið ikki kann veita nakran studning í hesum máli.

2. viðgerð 24. august. Samtykt við 16 atkvøðum.

Bræv frá »Enigheden« um grótsfrakt.

Framlagt 31. juli. 1. viðgerð 2. august. Beint í nevndina ymisum málum viðvíkjandi. 16. august framlagt soljóðandi álit:

Arbeiðsmannafelagið »Enigheden« á Tvøroyri heitir á tingið um at royna at fáa í lag, at farmagjaldið fyri útflutningi av gróti verður so skipað, at tað ikki forðar grótvirki við útflutningi í hyggju.

Í brævi dagsett 1. juni h. á., sigur Skipafelagið Føroyar, at tað í 1926 í samráði við ein grótmeistara Larsen úr Keypmannahavn setti hesar taksir:

Sagað grót og byggingarsteinur	20 kr. pr. ton.
Brúgvasteinur og chaussésteinur	15 kr. pr. ton.
Sorlað smágrót	10 kr. pr. ton.

Nevndin hevur havt samráð við nevndina fyri Skipafelagnum, og heldur hetta felag, at tað ikki kann lækka hesa frakt nógv, men at felagið fyri royndir vil seta farmagjaldið heilt lágt.

Av tí at nevndin skilir brævið frá »Enigheden« so, at talan er um royndir, loyva vit okkum at mæla til at samtykkja hesum

Uppskoti.

Svarað verður, at Skipafelagið Føroyar hevur lovað at seta farmagjaldið heilt lágt fyri royndir við grótsflutningi, og biðir tingið tí »Enigheden« tinga framvegis beinleiðis við Skipafelagið.

1. viðgerð 20. august. Samtykt við 17 atkvøðum.

Kul og leirvirki.

Framlagt 31. juli. 1. viðgerð 2. august. Beint í 5-mannanevndina. 18. septbr. framlagt hetta álit:

Til Lagtinget er indkommet et Andragende af 15. Maj d. A. fra »Grót og leirvirkisnevnd arbeiðarafelags »Enigheden«, Tveraa, om at faa sagkyndige Mænd til at undersøge, om der er gode Betingelser for Iværksættelse af en Kul og Lerdrift ved Tveraa.

En Hovedbetingelse for en saadan Drift maa være, at den eller de, som vil sætte den i Værk, er i Besiddelse af Rettighed til at udøve Driften. I saa Henseende skal man oplyse, at Rettigheden til Minedrift paa Færøerne formentlig tilkommer Grundejerne, for saa vidt disse ikke har afhændet den. I saa Henseende er der forevist Udvalget en Kontrakt af 31. August 1895 mellem samtlige Odelsejere i Bygderne Trangisvaag og Frodebo paa den ene Side og »la Société Minière des Iles Féroë (Société civile)« af Paris paa den anden Side, hvorved Odelsejerne bortleje til bemeldte Selskab (Indehaver af den under 4. August 1894 udfærdigede Koncession paa Ret til Kulbrydning paa Suderø m. m.) indtil 1. Januar 1994 deres Rettigheder til Brydning af Kul, ildfast Ler og

anden Minedrift i de nævnte Bygder. Som Vederlag skulde Selskabet udbetale til Odelsejerne ialt 77.000 Kr. Ifølge en paa Kontrakten anført Kvittering er denne Sum blevet udbetalt til Odelsejernes Repræsentanter den 3. Septbr. 1895.

Ifølge en paa Kontrakten skrevet Erklæring har samtlige Kongsbønder i de nævnte Bygder givet deres Samtykke for Kongsgodssets Vedkommende, imod at de som Betaling erholder for det Marketal, som de besidder, $\frac{1}{4}$ af, hvad der efter Kontrakten skal udredes til Ejerne af et tilsvarende Marketal Odelsjord.

I Henhold til foranførte maa man antage, at det er en af Betingelserne for Iværksættelse af den af Andragerne paatænkte Virksomhed, at der erhverves Tilladelse fra det ommeldte Selskab eller den, som Selskabets Rettigheder maatte være overdrage til. — Efter hvad der er oplyst for Udvalget, er dette imidlertid ikke sket.

Under disse Omstændigheder mener Udvalget, at Lagtinget ikke til nogen Nytte for Tiden vil kunne yde den omsøgte Bistand. Andragerne eller andre, der maatte ønske at iværksætte Kul- og Lerdrift ved Tveraa, maa først og fremmest sikre sig Rettighed hertil. Da der i begge Bygder findes Kongsjord, vil bl. a. ogsaa en Tilladelse til Driften fra vedkommende Statsmyndigheder være fornøden.

Forslag.

Med Henvisning til det i Udvalgsbetænkningen anførte, beklager Lagtinget ikke for Tiden at kunne foretage noget til Fremme af den paatænkte Kul- og Lerdrift.

2.viðgerð 21. september. Dam og Viðstein böru fram hetta broytingaruppskot:

Sakin verður givin landsnevndini í hendi at undirsökja og fyrirreika til næstu tingsetu.

Tað fall, tí einans 8 greiddu atkvøðu fyrri. Nevndaruppskotið samtykt við 13 atkvøðum.

Fyrirspurningur frá J. Patursson um flaggan við norskum flaggi.

Framlagt 31. juli. 1.viðgerð 2. august. Beint í 3-mannaneynd. 15. septbr. framlagt álit (sí skj. nr. 16 og 23). 3.viðgerð 26. septbr. Patursson tók uppskot meirilutans aftur.

Viðstein bar fram hetta uppskot:

Vegna eftirlit frá minnilutanum A. Samuelson, ið soleiðis er háttað, at undirskrivaði nevndarlímur má halda uppskot meirilutans

at vera ov veikt, og tí tingsetan er so langt útlíðin, skjóti eg til at samtykt verður hetta

Uppskot.

Málið verður goymt til næsta ár.

Tað fall, tí einans 8 (Dam, Patursson, Niclasen, Viðstein, Kristiansen, Simonsen, Debess og Kallsøy) greiddu atkvøðu og 10 (sambandsflokkurin) imóti.

Yvirgongd til 3. viðgerð av uppskot minnilutans varð ikki samtykt tí einans 11 greiddu atkvøðu fyri.

Studningur til keyp av rottugift.

Framlagt 15. august. 1. viðgerð 17. august. Goymt til næsta ár.

Lønringdan til arbeððarar.

Framlagt 21. august. 1. viðgerð 28. august. Beint í nevndina ymissum málum viðvíkjandi. 14. septbr. framlagt hetta álit:

Í brævi dagsett 18. august h. á. biður javnaðarflokkur lögtingsins tingið taka upp til umrøðu: rættindi arbeððaranna til at fáa sína lön rindaða eina ferð um vikuna og fáa eina regluliga skipan, hvareftir daglönssarbeði verður rinda hvørt leygarkvöld, og mánaðarlönir fyrsta dagin, eftir at mánaður er at enda.

Arbeððarar og arbeððsgevarar hava nú víða hvar í Føroyum feløg, og tað má vera og er ein uppgáva hjá hesum feløgum at tingast um støddina av lønum og tíðina fyri útbetalan o. t., og lögtingið kann ikki leggja seg harimillum. Eftir teimum galdandi kontraktum og galdandi lóg hava daglönnaðir arbeððarar rætt til at krevja teirra lön einaferð um vikuna, og mánaðalönnaðir arbeððarar tá hvør mánaði er liðugur, so nøkur lógbroytan er óneyðug.

Eitt annað er, um arbeððaranir gera sín rætt galdandi og fáa sín rætt. Har kann tingi einki annað gera enn seta fram eina áheitan til arbeððarar og arbeððsgevarar um at gera upp og betala til ásetta tíð, hvat teir máttu skylda hvørjum øðrum, so at arbeððararnir ikki verða at liva uppá borg.

Uppskot.

1. Tingið heitir á arbeððarar og arbeððsgevarar, at teir gera upp sína millum til ásesta tíð.
2. Eintak av álitinum verður sent arbeððara- og arbeððsgevarafeløgnum.

2. viðgerð 17. septbr. Samtykt við 12 atkvøðum.

Landshandil við koli og salti.

8. august framlögðu Dam og Viðstein hetta uppskot:

Javnaðarflokkurinn setur fram hetla uppskot:

Føroya lögting velur nevnd til at seta fram uppskot um at tingið yvirtekur alla innførslu av koli, koks og salti.

1.viðgerð 11. septbr. Goymt til næsta ár.

Hjálp móti brunaskaða.

Framlagt 14. septbr. 1.viðgerð 17. septbr. Beint í fíggingarnevndina. 18. septbr. framlagt hetta álit:

Andrageren, Mikkel Thorsvig af Hvidenæs, oplyser, at han ved en for nylig i Thorshavn stedfunden Ildebrand mistede kontante Penge, Klæder, Seng med Sengeklæder og Kokkentøj m. m., hvilke Effekter var uassurerede, til en Værdi af 400 Kr., og andrager han om, at der af Lagtingets Midler bevilges ham et Erstatningsbeløb.

Udvalget udtaler, at man ikke ser sig i Stand til, saaledes som Sagen foreligger, at foreslaa nogen Bevilling af Lagtingets Kasser, og stiller som

Forslag.

Der svares Mikkel Thorsvig af Hvidenæs, at Tinget ikke ser sig i Stand til at yde ham nogen Erstatning for Tab af Penge, Klæder m. m. ved en i Thorshavn for nylig stedfunden Ildebrand.

2.viðgerð 21. septbr. 3.viðgerð 22. septbr.
Debess bar fram soljóðandi uppskot:

Ístaðinfyri nevndaruppskotið verður sett:

Úr økonomisk fond verða játtaðar 100 krónur til Mikkel Thorsvig av Hvítanesi fyri tann miss, hann var úti fyri við einum húsabruna í Tórshavn.

Tað fall, ti einans 10 greiddu atkvøðu fyri, og nevndaruppskotið fall, ti einans 8 vóru fyri.

14. Kommunal mál.

Roknskapur kommunanna.

30. juli varð framlagt soljóðandi bræv frá amtmanninum, dagsett 26. maí 1928:

Da det har vist sig, at Regnskabsaflæggelsen i flere Kommuner har voldt stor Vanskelighed, i første Række paa Grund af manglende eller mangelfuld Kassebogføring og manglende Kontrol med Forstanderskabsformændenes Virksomhed fra de øvrige Forstanderskabsmedlemmers Side, skal man tillade sig at foreslaa Lagtinget at udsende saalydende Skrivelse til Forstanderskaberne:

»Lagtinget finder Anledning til at paalægge Forstanderskaberne fremtidig at følge nedenstaaende Regler med Hensyn til Kommunernes Regnskabsførelse.

- A. Der skal føres en Kassebog over Kommunens Indtægter og Udgifter.
 1. Kassebogen maa kun anvendes for et Regnskabsaar.
Den skal altid være ført á jour og Ind- og Udbetalinger forsynet med Datoangivelse.
 2. Kassebogen skal indsendes til Amtet sammen med Regnskabet.
- B. Fortegnelse over *Restancer*, der overføres til det kommende Aars Regnskab, skal vedlægges Regnskabet efter at være gennemgaaet og sammenholdt med de vedkommende Hovedbilag. Fortegnelsen underskrives af det samlede Forstanderskab.
- C.
 1. Forstanderskabet bør jævnlig foretage Kasseeftersyn.
Om hvert Kasseeftersyn bør der ske Tilførsel i Forhandlingsprotokollen og i Kassebogen.
 2. Naar Aarsregnskabet er afsluttet, vil der *altid* være at foretage Kasseeftersyn, eventuelt i Forbindelse med de kommunale Revisorer. Ved dette Kasseeftersyn maa det nøje paases, at Beholdningen efter det afsluttede Regnskab stemmer med Beholdningen efter den afsluttede Kassebog, og at Beløbet er rigtigt overført til den nye Kassebog. Den foreliggende Kassebeholdning skal da stemme med den nye Kassebogs Udvisende. Om det her ommeldte Kasseeftersyn vil der være at meddele Aarsregnskabet Paategning.
- D. Regnskabet indsendes til Amtet inden 15. Maj, efter forud at have været fremlagt til Eftersyn for Kommunens Beboere i 14 Dage.»

1. viðgerð 6. august. Bæint í kommunalu nevndina. 26. septbr. frágreiðing. Málið goymt til næsta ár.

Frábýtan av Nes-Porkeri frá Porkeris sókn.

Framlagt 30. juli. 1.viðgerð 4. august. Beint í kommunalu nevndina. 11. august framlagt hetta álit:

Í tingsetuni 1927 var til viðgerðar ein umsókn frá fólki í bygðini Nesi í Porkeris sókn um at bygðin Nes skuldi verða loyst frá Porkeri og lögð afturat Vágs sókn. — Sum málið lá fyrri kundi tingið ikki fremja tað, men gjørdi av at leggja tað niður til í ár og gera teir ávarandi kunnugar við, at sakin ikki kundi fremjast, uttan teir komu til sáttis um vilkorini fyrri skilnaðinum.

Um hetta skal nevndin loyva sær at vísa á hvat finst um málið í Lagtingstíðendene fyrri 1927, bls. 169.

Í ár er sakin komin aftur á ting aftaná at hon hevur verið til viðgerðar á felagsfundi millum Porkerar og Vágs sóknarstýri. Teir eru har komnir til sáttis um vilkorini soleiðis, at nevndin heldur tað væl kann samtykkjast av tinginum, og kann harum vísast á tey skjøl, sum viðlögð eru sakini.

Nevndin vil tí mæla tinginum til at geva viðmæli:

Bygðin Nes-Porkeri verður at skilja frá Porkeris sókn og leggja afturat Vágs sókn við teimum treytum, sum sóknarstýrin fyrri Porkeris og Vágs sókn eru komin ásamt um á fundi 14. juli 1928.

Medundertegnede M. Samuelson er fuldt ud enig med Udvalget i Sagen, men det af mig tagne Forbehold gælder kun Sproget i Betænkningen, idet jeg maa fastholde, at Betænkninger og Forslag i de Sager, der skal til Regeringen, bør være affattet i det danske Sprog.

2.viðgerð 20. august og 3.viðgerð 24. august. Framlagt soljóðandi broytingaruppskot frá nevndini:

I Tilslutning til Udvalgets Forslag i Sag Nr. 42—1928: Udskillelse af Bygden Næs-Porkere fra Porkere Sogn

skal man stille følgende Forslag:

Forstanderskaberne for Porkere og Vaag Sogne vil nærmere have at bestemme Grænsen mellem Porkere og Vaag Sogne, der i Forslaget fra Forstanderskabet betegnes saaledes:

»Markið millum Porkeris sókn og Vágs sókn verður í Klyvinum, uttanfyri innari Klyvagjógva».

Hetta og nevndaruppskotið samtykt við 17 atkvøðum.

Sundurbýtan av hinum sameindu sóknum í Suðurstreymoy.

Framlagt 30. juli. 1. viðgerð 4. august. Beint í kommunalu nevndina. 4. septbr. framlagt hetta álit:

Fra kommunale Vælgere í De forenede Sognes Kommune í Sydstrømø foreligger der Andragende om, at nævnte Kommune, der bestaar af Thorshavns udenbys, Kalbak, Hestø og Kirkebø Sogne, maa blive delt i fire, saaledes at hver af de nævnte Sogne herefter bliver en selvstændig Kommune. — De foreliggende Andragender er undertegnede af et Flertal af de kommunale Vælgere i 3 af Sognene, medens Andragendet fra Kirkebø Sogn, der har 61 Vælgere, kun er undertegnet af 25 Vælgere.

Forstanderskabet, der har foranlediget de omhandlede Andragender, anbefaler Udskillelsen.

I en Skrivelse af 15. Juli 1928 oplyser Forstanderskabet, at der ikke vides at være nogen Fællesbyrder eller Rettigheder for Sognene, at Grænserne mellem de eventuelle fremtidige Kommuner skal være de nuværende, og at Vælgertallet er: Thorshavns udenbys Sogn: 115, Hestø Sogn: 69, Kalbak Sogn: 51 og Kirkebø Sogn: 61. — Som Sagen foreligger, er der ikke tilstrækkeligt Vælgertal fra Kirkebø Sogn, der ønsker Deling, men det er Udvalget bekendt, at der ved Behandling af samme Sag i 1925 var Flertal for Ønsket i Kirkebø Sogn og at dette fremdeles skal være Tilfældet.

Der har i den senere Tid været en fremherskende Bevægelse henimod at skille alle større samlede Kommuner ud i enkelte selvstyrende Sogner. Dette er en Følge af det forøgede kommunale Arbejde og Vanskelighederne ved at faa et større Forstanderskab samlet til de nødvendige Fællesmøder.

Der har fra Lagtingets Side været set med en vis Skepsis paa denne vidtdrevne Udskillelse, og man har søgt at have en vis Sikkerhed for, at der indenfor de nye selvstændige Kommuner var Kræfter til Stede til at styre Kommunen, uden at det blev væsentlig de samme Personer eller Slægter, der Aar efter Aar kom til at sidde i Forstanderskaberne.

I dette Tilfælde kommer det ogsaa til at dreje sig om smaa Sogne, der skal danne selvstændige Kommuner, men man kan vel ogsaa her gaa ud fra, at de nødvendige Kræfter vil være til Stede nu og i Fremtiden.

Der foreligger ikke Forslag fra Forstanderskabet om, hvor mange Medlemmer hvert af de eventuelle nye Forstanderskaber skal bestaa af, men dette kan der komme Forslag om ved Fastsættelsen af de endelige Betingelser for Udskillelsen, der til sin Tid vil være at forelægge til almindeligt Eftersyn for Vælgerne. — Vil Sognene imidlertid fremskynde Sagen, kunde de saa snart som muligt til Amtet indsende Forslag om Medlemstallet, da det muligvis vil være praktisk, at der foretages Valg i kommende Vinter.

Forslag:

1. Lagtinget anbefaler, at de forenede Sognes Kommune i Sydstrømø deles saaledes, at hvert af Sognene kommer til at danne en særlig Kommune.

2. Forstanderskabet for De forenede Sognes Kommune i Sydstrømø anmodes om til næste ordinære Lagtingssamling at fremkomme med Forslag til de Vilkaar, paa hvilke Kommunen kan deles.

2.-viðgerð 7. septbr. og 3.-viðgerð 10. septbr. Samtykt við 16 atkvøðum.

Sundurbýtan av Kunoyar, Mykladals og Húsa sóknum.

Framlagt 30. juli. 1.-viðgerð 4. august. Beint í kommunalu nevndina. 4. septbr. framlagt soljóðandi álit:

Tað er komið til tingið umsókn frá veljarum í Húsa og Kunoyar sókn um at Kunoyar, Mykladals og Húsa sóknar kommuna verður sundurskild til 3 kommunur. — Tað er stórt yvirtal av veljarum í hesum báðum sóknum, sum bera ynski fram. Forstandarskapið fyrri kommununa mælir til og sigur, at um hetta ikki kann fáast í lag, tá at forstandarskapið verður vaxið frá 5 til 7 limir.

Frá tí eini sóknini, Mykladals, er eingin umsókn komin, men nevndin hevur fingið at vita, at fólk í tí sóknini ikki hava hug at skilja sundur, mest av tí ársøk, at sóknini hava verið felags um sjúkakassaútreiðslur, og at tað kundi fallið ov tungt fyrri eitt lítið sókn at komið undir slíkar útreiðslur einsamalt.

Sunn málið liggur fyrri, heldur nevndin seg ikki í ár kunna mæla til sundurskiljan, tá tað minsta av sóknunum ikki ynskir tað. Men tað er væl einki sum forðar fyrri, at sóknini kunna hava sjúkrakassa í felag um tey kommunalt verða sundurbýtt; hetta heldur nevndin kann gerast Mykladals sókn kunnugt, og um teir undir teimum viðurskiftum vilja vera við til sundurbýtan, kuuna teir venda sær aftur til tingið næsta ár. —

Annars kundi nevndin hugsa sær, at Kunoyar sókn varð býtt frá, og Húsar og Mykladal lógu saman sum ein kommuna, men um tann spurningin er tað væl eisini best at hoyra frá ávarandi.

Samanbórið við tað, ið frammanundan er sagt, heldur nevndin tað tí ikki verða neyðugt í ár at vaxa um limatalið í kommunustýrinum.

Uppskot:

1. Málið um sundurbýtan av Kunoyar, Mykladals og Húsa sóknar kommunu verður goymt til næsta ár.
2. Umsøkjandi verða gjørd kunnug við nevndarálit.

2.-viðgerð. 7. septbr. Samtykt við 20 atkvøðum.

Sand sum særstøk sókn.

Framlagt 31. juli. 1.-viðgerð 4. august. Beint í kommunalu nevndina. 11. august framlagt hetta álit:

Í tingsetuni 1927 mælti tingið til, eftir umsókn frá veljarum í Sands sókn, at henda sóknin skuldi verða skild frá hinum sóknunum sum særskilt kommuna.

Við brævi dagsett 7. októbir 1927 hefur dómsmálaráðharrin samtykt hesa tilmælan; það verður viðlagt, at lögtingið skal seta tíðar markið fyrri endaligum skilnarsátt og samtykkja vilkorini aftaná at uppskot til sovarið hava ligið til sjáls fyrri veljararum og at teir hava havt atgongd til at samtykkja ella mótmæla teimum.

Hetta er útint, og kommunustjórnin hefur sent uppskot til samtykt til tingið.

Móti einum parti av nevndu skilnaðar samtykt hava tveir veljarar í Sands sókn mótmælt.

Nevndin heldur tó, at hetta mótmæli ikki hefur so nógv uppá seg, at það er vert hjá tinginum at geva tí so mikið gætur, at tingið skal broyta tey av kommunustjórnini settu vilkor.

So statt skal nevndin mæla tinginum til at samtykkja:

at Sands sókn verður undir navninum »Sands Sogns Kommune« at skilja frá »Sandø Præstegælds Kommune« við teimum korum, sum av kommunustjórnini eru ásett.

2. viðgerð 20. august. Samtykt við 16 atkvøðum.

Samtykt til lán til Froðbyar sókn.

Framlagt 31. juli. 1. viðgerð 7. august. Beint í kommunalu nevndina. 24. august framlagt soljóðandi álit:

Frá kommunustýrinum fyrri Froðbyar sókn er komin umsókn, at tingið vil góðkenna, at kommunan lánar 10.000 kr. til at keypa ein tractor við grótsmyldrara. Teir siga, at það er samtykt av kommunustýrinum at keypa slíkt amboð, sum teir halda vera neyðugt til tey vegarbeiðir, sum nú standa fyrri í sóknini. Eisini halda teir, at það á annan hátt vil verða arbeiði fyrri slíkum amboð, so teir ivast ikki í, at það vil rinda seg aftur.

Nevndin heldur það verða hent fyrri sóknina at hava eina slíka maskinu, serliga til vegvirki. — Tó vilja tingmenn minnst, at ráðharrin Steensballe á fundi í tinginum segði, at það var ein slík maskina í arbeiði við Vágseiði. Henda maskina, sum staturin er eigari av, kundi skjótt verða til handa, tí arbeiðið á eiðinum er brátt liðugt, og so kundi hon fáast til láns til kommunur, sum tørvaðu eitt slíkt amboð. Tað má haldast rimuligt, at hon fyrst verður lánt til eina kommunu, sum næst liggur hjá, um hon nýtur hana.

Um hetta kann koma í lag, heldur nevndin það vera óneyðugt, at Froðbyar sókn fyrri fyrst keypir slíkt amboð og skal tí mæla til:

- 1) Málið um lán til Froðbyar sókn verður niðurlagt fyrri fyrst.

- 2) Froðbyar sóknarstýri verður gjørt kunnugt við tí, sum ráðharri Steensballe kunngjörði tinginum viðvíkjandi nevnda mál.

2.viðgerð 28. august og 3.viðgerð 1. septbr. Viðstein og Dam bóru fram hetta brytingaruppskot:

Í staðin fyri punkt 1 í nevndaruppskotinum setist:
Tingið játtar Froðbyar sóknar kommunu umsøkta lánloyvi.

Tað fall, tí einans 10 greiddu atkvøðu fyri. Nevndaruppskotið samtykt við 12 atkvøðum.

Samtykt til lán til Vestmanna sókn.

Framlagt 4. august. 1.viðgerð 7. august. Beint í kommunalu nevndina. 24. august framlagt hetta álit:

Kommunustýrið fyri Vestmanna sókn hevur við brævi, dagsett 5. august 1928 biði tingið um at góðkenna, at kommunan í Føroya amts sparikassa tekur eitt lán í hægsta lag 20.000 kr. til at keypa Heyganes við ástandandi bygningum og øðrum virki fyri.

Vestmanna kommuna hevur frammanundan nakað av skuld, men nevndin má halda, at tað er neyðugt fyri kommununa at fáa Heyganes, tí tað má sigast at vera eitt grundarlag fyri at byggin kann á besta hátt fáa havnaviðurskiftini í lag.

Og tá tað má tykjast, at teir kunnu fáa Heyganes fyri rimuligan prís, heldur nevndin, at lögtingið eigur at gera sítt til, at tað kann koma í lag.

So stutt skal nevndin mæla tinginum at samtykkja:

Tingið góðkennir at Vestmanna sóknar kommuna í Føroya amts sparikassa tekur eitt lán, í mesta lag 20.000 kr. til at keypa Heyganes fyri.

2.viðgerð 1. septbr. Samtykt við 22 atkvøðum.

Samtykt til lán til Porkeris sókn.

Framlagt 20. august. 1.viðgerð 24. august. Beint í kommunalu nevndina. 21. septbr. framlagt hetta álit:

Í brævi av 12. august 1928 ger kommunustýrið fyri Porkeris sóknar kommunu tinginum kunnugt, at teir hava tilætlað at fáa Porkeri elektrisitet frá verkinum í Vági og biðja tí tingið um at samtykkja, at

teir taka eitt lán uppá 60.000 krónur til at fremja hetta mál. Teir leggja afturat, at ætlan teirra er at taka lánið í Færa Amts Sparekasse. Seinri venda teir sær aftur til tingið í brævi dagsett 25. august, hvári teir greiða frá, at sparikassin ikki letur soverið lán.

Teir spyrja so aftur, um tingið vil góðkenna lánið, sum teir ætla at fáa sær aðrastaðni, og ennviðari spyrja teir, um tingið kann verða teimum til hjálpar við at fáa lán og so, um tingið vil kautionera fyri eitt møguligt lán.

Teir siga so viðari frá, at tað verður eingin tung treyt fyri kommununa at renta og draga av eitt soverið lán, við tað, at teir fáa streym biligan úr Vági; tó ynskja teir eina avdráttstíð uppá 30 ár.

Nevndin, sum hevur fingið málið til viðgerðar, kann ikki beinleiðis ráða tinginum til, sum sakin liggur fyri, at góðkenna, at kommunan tekur eitt soverið lán; nevndin heldur, at tað er als ov lítið greitt tinginum frá málinum til tess.

Tó heldur nevndin, at einki kann sigast ímóti, at Porkeri roynir at fáa sær elektrisitet, tá tað kann fáast á biligan hátt frá Vági, men tað fyriliggur ikki fyri tinginum nakað, sum man kann halda seg til fyri at fáa eitt umdømi um sakina.

Nevndin vildi tí hildið tað verið rættast, at tingið royndi at fingið upplýst, t. d. gjøgnum antið, um málið liggur so fyri, at tað er forsvarligt at samtykkja lánið, og um so skuldi víst seg at verið, givið amtmanninum í hendi tingsins vegna at samtykkja tað.

Uppskot:

Amtmaðurin verður biðin um at fáa upplýsingar um elektrisitetismálið í Porkeri, og um hann heldur tað verða forsvarligt, á tingsins vegna at samtykkja, at Porkeris sóknar kommuna upptekur eitt lán inntil 60.000 krónur til at forsyrgja Porkeris sókn við elektrisitet.

2. viðgerð 22. septbr. Samtykt við 19 atkvøðum.

Elektrisitetssøða í Klakksvík.

Framlagt 1. august. 1. viðgerð 8. august. Beint í kommunalu nevndina. 25. september framlagt álit (sí skj. nr. 45) 2. og 3. viðgerð 26. september.

Uppskot frá meiriluta nevndarinnar pkt. 1 samtykt við 14 atkv. og pkt. 2 við 15 atkv. Uppskot 1 frá Zachariasen o. fl. samtykt við 19 atkv., men pkt. 2 fall, tí einans 8 greiddu atkv. fyri (Dam, Zachariasen, Joen Hansen, Viðstein, Matras, Simonsen, Debess og Kallsoy).

Sunnheitssamtykt fyri Vestmanna.

Framlagt 30. juli. 1. viðgerð 4. august. Beint í kommunalu nevndina. 14. august framlagt hetta álit:

Sóknarstýrið fyri Vestmanna sóknar kommunu hevur til tingið sent uppskot til »Sundhedsvedtægt for Vestmanhavn Sogne«.

Uppskotið hevur verið hjá Vestmanna lækna og hjá amtslækna-
 anum, ið hevur skotið uppá, at § 1, 2. stykkið verður at broyta soleiðis,
 at tað ber saman við reglugerð fyrri læknaviðurskiftini í Føroyum.
 Eftir hesum reglum er læknin limur í sunnheitskommisjónini.

Hetta er gjørt sóknarstýrinum í Vestmanna kunnugt og biðja teir
 so um, at sunnheitsviðtøkan verður samtykt av lögtinginum við hesari
 broyting; nevndin, sum hevur havt hetta mál til viðgerðar, hevur einki
 at finnaast at viðtøkuni og skal tí mala tinginum at samtykkja:

Viðlagda sunnheitsviðtøka fyrri Vestmanna sóknar kommunu verður
 at samtykkja við hesari broyting:

§ 1, 2. stykkið verður soleiðis:

»Sysselmanden kann deltage i Kommisionens Forhandling, dog
 uden Stemmeret.«

2. viðgerð 20. august. Samtykt við 18 atkvøðum.

Sunnheitssamtykt fyrri Sand.

Framlagt 6. septbr. 1. viðgerð 8. septbr. Beint í kommunalu
 nevndina. 12. septbr. framlagt soljóðandi álit:

Kommunustýrið fyrri Sand sókn hevur sent inn uppskot til sunn-
 heitssamtykt og biðið um, at tingið vil góðkenna hana.

Amtmaður og amtslækni hava skrivað fylgibræv við henni. Báðir
 hava eitt síndur at finnaast at, og nevndin er mest sinuað til at geva
 teimum viðhald. Tað ber ikki til, at tingið ger broytingar í samtyktini,
 uttan at lata kommunustýrið vita tað, og nevndin heldur tað tí verða
 líkligari at senda hana aftur til sóknarstýrið til umhugsan; tað kann
 neyvan gera stóran skaða, um sóknið biðar eitt ár afturat og tá fær eina
 samtykt, sum teir ivaleyst verða betur staddir við.

Nevndin skal ráða til, at teimum verður send samtykt fyrri Klaks-
 víkar sóknar kommunu, sum er ein av teimum nýggjast smíðaðu, til at
 rætta seg eftir.

Uppskot:

Málið verður goymt til næsta ár. Sands sóknarstýri verður
 sent sunnheitsamtykt fyrri Klaksvíkar sókn til leiðbeiningar.

2. viðgerð 14. septbr. Samtykt við 17 atkvøðum.

Ljósmóðir í Lørvík.

Framlagt 30. juli. 1. viðgerð 4. august. Beint í kommunalu
 nevndina. 24. august framlagt hetta álit:

Amtið hevur framlagt í tinginum eina umsókn frá sóknarstýrinum
 í Lørvík um at fáa eina jarðamóður setta í Lørvík.

Í tí brævi, hvarf umsóknin verður framborin, vísir antið á, at tað fyrri Lórvíks bygd vil føra við sær, um jarðamóðir verður sett har, eitt árligt útleigg av minst 150 kr. til lön, 150 kr. til húsaleigu og har fyrriuttan telefon.

Í Lórvík búgva eftir síðsta fólkatáli 445 fólk og tað vil tí kosta tinginum 75 kr. árliga at seta jarðamóður har og afturat 3--400 kr. til upplæran av eini slíkari.

Lækni Zachariasen sigur, at Lórvík fyrr hoyrði undir Fuglafjarðar jarðamóðir, men tá jarðamóðir var sett í Gøtu, varð Lórvík lagt undir hennara ljósmóðurdømi. Tað bar væl til í fyrstani, men nú er jarðamóðirin í Gøtu vordin tung uppá sporið vegna ring bein, so tað er ofta ov seinført at fáa hana. Hann sigur annars frá, at í Lórvík verða árliga eini 15 børn borin í heim, og hann ræður tí til at gera sum Lórvíkskingar ynskja.

Amtslæknin ræður eisini til, at jarðamóðir verður sett í Lórvík, men vísir tó á, at um vegur kemur frá Lórvík til Gøtu--Fuglafjarðarvegin, vil nakað verða bœtt hesum máli viðvíkjandi.

Nevndin skal siga, at tað sjálvsagt er av størsta týdningi, at viðurskiiftini eru so, at jarðamóðurshjálp kann veitast á forsvarligan hátt; tó má tað sigast, at í seinri árum hava ynskir verið frammi hesum málið viðvíkjandi, sum tingið ikki hevur hildið seg kunna játta; tað kann soleiðis vísast á, at tingið í síðstu tingsetu ikki vildi ganga við til at býta Húsar ljósmóðurdømi, sum umsókn var um við viðmæli frá lækna.

Nevndin má eisini halda, at ein partur av tí, sum lækni Zachariasen ber fram til viðmæli fyrri eini jarðamóður í Lórvík er av tíð náttúr, at nevndin ikki við tí sum grundarlag kann ráða tinginum til at seta nýggja jarðamóður har. Nú kann tað væntast, at í nærtíð verða fleiri vegir gjørdir, og tað er ikki ótrúligt, at Lórvíksvegurin verður ein av teimum fyrstu. Um so verður, vil tað bota nógv um tað at kunna fáa jarðamóðurina í Gøtu skjótt til Lórvíkar. — Samanlagt við, hvat frammanundan er sagt um kostnaðin við at upprætta eitt nýtt ljósmóðurdømi, heldur nevndin tað vera ráðuligast at leggja hetta mál niður, ið hvussu er til næsta ár; kemur so eingin vegur, verður málið at taka upp aftur.

Í samanburði við tí, ið frammanundan er sagt, skal mælast tinginum til at samtykkja:

Søk um nýtt ljósmóðurdømi í Lórvík verður at goyma til næsta ár.

2.-viðgerð 28. august og 3.-viðgerð 1. septbr. Dam og Viðstein bóru fram hetta uppskot:

Tingið gongur umsókn Lórvíkar sóknarstýris í mæti og skipar so fyrri, at ljósmóðir verður ásett í Lórvík.

Tað fall, li einans 9 greiddu atkvøðu fyrri. Nevndaruppskotið samtykt við 14 atkvøðum.

Ljósmóðir á Nesi.

Framlagt 31. juli 1. viðgerð 4. august. Beint í kommunalu nevndina. 12. septbr. framlagt soljóðandi álit:

Kommunustýrið fyrri Nes sókn sækir um, at ein jarðamóðir verður sett í Nes sókn.

Sakin hevur viðmæli frá kommunulæknanum og frá amtslækna Heerup, sum báðir ráða til.

Frá kommunustýrinum fyrri Gøtu og Sjóvar sóknum er einki skjal viðlagt málinum, men tað skal sigast, at nevndin hevur biðið Sjóvar sókn um eitt úttalilsj, men einki er komið. —

Henda umsókn frá Nes sókn er gomul á tingi. Hon hevur verið frammi í 1915—16—17—22 og 23, men tað hevur verið sýtt av tinginum. — Sum nú er, er mesti parturin av Nes sókn ljósmóðurdømi saman við Sjóvar sókn. Nes sókn hevur 1100 íbúgvarar, og vil av teirri ársøk ikki krevja studning av tingi ella stati til jarðamóðurløn. Gøtu og Løvíkar ljósmóðurdømi vil hava eftir, um Nes sókn verður skilt frá, einar 1000 íbúgvarar, meðan Sjóvar sókn verður eitt minni ljósmóðurdømi sum kemur at krevja studning, 75 kr. um árið.

Nevndin heldur, at henda umsókn, sum so ofta hevur verið á tingið, nú eigur at verða eftirlíkað fólkinum í Nes sókn. Vil tingið jætta hesum, er tað væl eisini rímuligt, at Sólmundafjørður og Skipanes koma afturat hesum partinum av Nes sókn.

Nevndin skal tí loyva sær til at seta fram hetta

Uppskot

til

samtyktar:

- 1) Tað verður sett ein jarðamóður í Nes sókn við teimum treytum fyrri sóknina, sum lógin setur á.
- 2) Tann neyðturvuliga broyting í lýsing frá amti og fysikus av 1925 um ljósmóðurdømi í Føroyum verður at fyrir taka.

2. viðgerð 14. septbr. og 3. viðgerð 17. septbr. Joh. M. Fr. Poulsen og fleiri settu fram hetta uppskot:

Sum nýtt pkt. 2 í nevndaruppskotið setist:

Til Stranda jarðamóðurdømi hoyra hesar bygdir:

Strendur, Skála, Skálabotnur, Morskranes og Selatræ.

Samtykt við 18 atkvøðum.

Mitens bar fram hetta uppskot:

Sum nýtt pkt. verður sett:

Jarðamóðir verður sett við teimum treytum, at hennara løn og taxtir skulu kunna broytast sum lógin um jarðamóðurlønir mátti verða broytt í framtíðini.

Samtykt við 15 atkvøðum.

Nevndaruppskotið pkt. 1 samtykt við 16 og pkt. 2 við 17 atkv.

Valstað á Glyvrum.

Framlagt 30. júl. 1. viðgerð 4. ágúst. Beint í kommunalu neyndina. 11. ágúst framlagt hetta álit:

Frá 64 veljarum á Glyvrum og Saltangará er komin umsókn til tingið um at fáa valstað á Glyvrum til fólka- og lögtingsval. Teir nevna, at teir longu hava fingið valstað til sóknarval á Glyvrum. Teir gera kunnugt, at tað eru um 100 veljarar í tí tilætlaða valdømi og at tað íva- leyst á staðnum eru fólk, sum kunnu skipa fyri einum vali.

Neyndin, sum hevur fingið hetta mál til viðgerðar, heldur ikki, at hetta ynski eigur at verða sýtt teimum, men skal mæla til, at tað verður játtað.

Eftir § 17 í lóg nr. 127 av 28. apríl 1926 um fólkatingsval kunnu tey núverandi valdømir broytast av dómsmálaráðharranum (Justitsminis- teren), tá lögtingið ræður til tess.

Neyndin vil ráða tinginum at ráða til eina slíka broytan í hes- um máli.

So státt skal neyndin mæla tinginum til at samtykkja soljóðandi

Uppskot.

Løgtingið mælir til, at dómsmálaráðharrin góðkennir, at Glyvrar í Nes sókn verða settar sum serskilt valstað til fólka- og lögtingsval.

Medundertegnede M. Samuelson er fuldt ud enig med Udvalget i Sagen, men det af mig tagne Forbehold gælder kun Sproget i Betænk- ningen, idet jeg maa fastholde, at Betænkninger og Forslag i de Sager, der skal til Regeringen, bør være affattet i det danske Sprog.

2. viðgerð 20. ágúst og 3. viðgerð 24. ágúst. Samtykt við 18 atkvøðum.

Kommunuval í Klakkavík.

Framlagt 30. júl. 1. viðgerð 6. ágúst. Beint í kommunalu neyndina. 11. ágúst framlagt soljóðandi álit:

Frá »Forstanderskabet for Klaksvig Sogns Kommune« er til tingið komin umsókn um, at tað sóknarstýri, sum nú er, verður loyst frá sínum starvi, og at nýtt val verður hildið.

Ársøkan sigist at vera ymiskar ætlanir í sóknarstýrinum við- víkjandi elektrisitetismálinum í sóknini. Amtmaðurin hevur givið hesi umsókn áskrift, hvári hann vísir á, at tað ongastaðnis í okkara lóggávu finnist heimild til, at eitt sóknarstýri samlað kann fara frá, og nýtt val verða ásett; í einans tilfelli skal tað vera eftir danskari kommunalu lóg, men tilíkt liggur ikki fyri her.

Neyndin, sum hevur hesa sak til viðgerðar, heldur, at tað undir einum og øðrum viðurskiptum kann vera mangt sum ber á tað borðið, at eitt sóknarstýri kann halda tað vera best fyri allar partar, um alt stýrið fór frá, og nýtt val varð hildið; men aftur ímóti má haldast, at tað sum

mælir ímóti eini soverðnari hugsan hefur enn meira týðning. Nevndin heldur tessvegna, at tað ikki er vert at fáa broytt okkara kommunalu lóggávu tann vegin, og uttan soverðna broytan av lógini er, sum amtmaðurin hefur ávist, ikki atgongd fyri sóknarstýrið at sleppa frá.

Nevndin vil tí mæla tinginum til at svara Klakksvíkar sóknarstýri,

at teirra umsókn ikki kann verða framd eftir galdandi lóg í landinum, og

at tingið ikki fyri verandi tíð heldur tað verða tørvuligt at fáa lógina broytta á slíkan hátt, sum sóknarstýrið tykist at ynskja.

2. viðgerð 20. august. Samtykt við 15 atkvøðum.

Skattakæra frá Porkeris sókn.

Framlagt 27. august. 1. viðgerð 29. august. Samtykt uppskot til gerðabókina um, at málið hoyrir undir undir skattanevndina og ikki kann takast til viðgerðar av tinginum.

Skattakæra úr Kollafirði.

Framlagt 31. juli. 1. viðgerð 7. august. Beint í nevndina ymisum málum viðvíkjandi. 17. august framlagt hetta álit:

Hr. Chr. A. F. Hansen, Kollafjørð, klagar um, at sóknarstýrið í 1925 hefur álíknað minni á jørðina enn skyldugt var, og tingsins skattanevnd hefur í 1926 havt málið til viðgerð og svarað, at klagan var komin oyseint inn, men at nevndin eisini hevði átalað yvir fyri kommunustýrinum, at líkningin var skeiv.

Nevndin hefur fingið upplýst, at líkningin nú er bein fyri tey seinni árin.

Tingið kann, sum statt er, ikki gera nakað meir, men má vísa hr. Chr. A. F. Hansen, um hann hefur goldið ovnógv, at krevja tað aftur við alnennan rættargang.

Uppskot.

Tingið kann ikki gera nakað við málið.

2. viðgerð 20. august. Samtykt við 12 atkvøðum.

Byggingarloyni í Vestmanna.

Framlagt 29. august. 1. viðgerð 1. septbr. Beint í kommunalu nevndina. 7. septbr. framlagt soljóðandi álit:

I en Skrivelse af 23. August 1928 besværer Forstanderskabet i Vestmanhavn Kommune sig over, at Amtet har tilsidesat en Forstander-

skabsbeslutning angaaende Byggetilladelse, og anmoder om, at Lagtinget vil sætte den af Amtet truene Afgørelse ud af Kraft.

Uden at gaa nærmere ind paa Betragtninger over, om den af Forstanderskabet hævdede Byggeskik er saadan, at den absolut ikke bør fraviges, maa Udvalget ved Behandlingen af denne Sag henvise til kgl. Anordning Nr. 84 om Bygnings- og Brandvæsenet i de færøske Landkommuner § 6, hvori det staar, at Indsigelse mod de Bestemmelser, som i Henhold til §§ 3, 4 og 5 træffes af Bygningskommissionen, indsendes til Sysselmanden, der efter at have indhentet de nødvendige Oplysninger indstiller Sagen til Amtmanden, som endelig afgør den.

Det fremgaar ikke af de Bilag, der er vedlagt Sagen, om Indsigelse er indsendt til Amtet gennem Sysselmanden eller om den af vedkommende er sendt direkte til Amtet, og om Forstanderskabet derved er blevet afskaaret fra at fremkomme med yderligere Oplysninger. Om denne mulige formelle Mangel skal kunne have indvirket noget videre paa Sagens Forløb, er Udvalget ikke i Stand til at bedømme; men som Sagen foreligger ser man ikke andet end, at det maa have sit Forblivende med Amtets Afgørelse.

Forslag.

Tinget ser sig ikke i Stand til at foretage noget til Ændring af det af Forstanderskabet for Vestmanhavns Kommune paaklagede Forhold.

2. viðgerð 10. septbr. Samtykt við 20 atkvøðum.

Expropriation av jørð til veg i Vági.

Framlagt 1. august. 1. viðgerð 7. august. Beint í kommunalu nevndina. 7. septbr. framlagt hetta álit:

Nærværende Sag drejer sig om, at Forstanderskabet for Vaag Sogns Kommune har vedtaget at ekspropriere et Stykke Jord, tilhørende Købmand M. J. Weihe, til Anlæg af en Vej fra Kommunevejen til J. Hjelm's Fisketørreri. Forstanderskabet har ment, at Forudsætninger for Ekspropriation var til Stede, medens Weihe betvivler dette, idet han hævder, at Vejen kun bliver til Brug for Købmand Hjelm og hans Arbejdere.

Sagen har været til Erklæring hos Sognefogden i Vaag og Suderø Sysselmand. Sognefogdens Erklæring er nærmest refererende, dog oplyser han, at Hjelm har fremsat Ønske om at afkøbe Weihe hele hans Jordstykke, der ligger indeklemmt mellem Hjelm's Fiskepladser og er til stor Gêne for ham, uden at det dog er lykkedes ham at komme til Forstaaelse med Weihe. Sognefogden mener, at Vejen, om den bliver anlagt, ikke udelukkende vil komme Hjelm tilgode, idet han gaar ud fra, at al Færdsel øst fra til Hjelm's Landingsbro vil komme til at gaa ad denne Vej. Sysselmandens Erklæring ender med, at han mener, Forudsætningerne for Ekspropriation er til Stede, idet den paatænkte Vej bliver en Kørevej, der giver Adgang for Kørsel til Hjelm's Lossebro,

hvor formentlig alle Fartøjer har Ret at lægge til, skønt Broen er et privat Etablissement.

Efter hvad der kan skønnes af de vedlagte Skitser over Lokalisationerne, kan det Købmand Weihe tilhørende Jordstykke ikke have nogen stor reel Værdi for ham, idet det synes at være saa smalt, at der vanskelig kan opføres nogen værdifuld Bygning paa det, og vel heller ikke er meget værd som Fisketørningsplads, indeklemmt som det ligger mellem Hjelm's Fiskepladser; selv om dette Jordstykke bliver overskaaret af den paatænkte Vej, kan man vanskelig se, at dets i Forvejen tilsyneladende ikke store Værdi bliver væsentlig yderligere forringet. Jordstykket har — efter hvad der synes at foreligge — kun Værdi for Købmand Hjelm. Man skulde derfor tro, at her var et oplagt Tilfælde for en Forligsforhandling, som Udvalget ikke kan se andet end at det maa kunne føre til et tilfredsstillende Resultat.

Hvad derimod Forudsætningerne for en Ekspropriation af Jordstykket angaar, er det, som er anført i Sagen, efter Udvalgets Skøn ikke fuldt saa indlysende. Den mest vægtige Grund er anført af Sysselmanen som foran nævnt i hans Erklæring; men det virker ikke saa helt overbevisende, idet det synes at fremgaa af den vedlagte Skitse, at Vejen som Kørevej kun kan gaa til Hjelm's Tørreri, medens man vel nok derfra kan komme udenom til Hjelm's Bro, men vel næppe med Køretøj, og desuden: har andre Mennesker nogen Interesse i at kunne komme med Køretøj til Hjelm's Lossebro, naar den moderne Vej kun ligger i ringe Afstand fra denne?

I Henhold til Lov Nr. 69 af 7. Maj 1881 kan et Forstanderskabs Afgørelse paaklages til Lagtinget, og dette kan træffe en Afgørelse i Sagen. Men som man foran har anført, egner denne Sag sig efter Udvalgets Skøn langt bedre til en forligsmæssig Ordning, og Udvalget er derfor sindet til at tilraade, at der først bliver forsøgt en saadan, og man kunde først og fremmest tænke sig Amtmanden som Forligsmand. Viser det sig, at der ikke kan opnaas Forlig, og Spørgsmaalet skal optages til juridisk Behandling, finder Udvalget, at dets juridiske Afgørelse ogsaa bedst kan overlades til Amtmanden, særlig efter at han har deltaget i en forligsmæssig Ordning af Sagen.

Forslag.

- I. Tinget anmoder Amtmanden om at foretage en Forligsmægling mellem Parterne i ovennævnte Sag.
- II. Kan ikke Forlig opnaas, overdrager Tinget Sagen til Amtmandens Afgørelse.

2. viðgerð 10. septbr. Dam og Viðstein settu fram hetta uppskot:

- 1) Tingið biður lögtingsformannin royna af fáa eina samþing í lag.
- 2) Um ekki samþing fæst í lag, letur tingið landsnevndina avgera málið.

Broytingaruppskotið fall, tí fyrri pkt. 1 greiddu einans 9 atkvæðu og fyrri pkt. 2 einans 5 atkvæðu. Nevndaruppskotið samtykt við 14 atkvæðum.

Makaskifti í Sörvági.

Framlagt 4. septbr. hetta álit frá kommunalu nevndini:

Kommunalu nevndini er fingið í hendi ein samtykt gjörd millum kommunustýrið í Sörvági og Elias Rasmussen úr sama stað, viðvíkjandi umbýtan av einum úthúsi, ið hoyrir skúlanum í Sörvági til, og ein hjall hjá Elias Rasmussen.

Nevndin vil halda, at hetta býti er forsvarligt fyri sóknina, og skal tí mæla til, at tingið góðkennir tað.

Uppskot.

Tingið góðkennir viðlagdu samtykt millum Elias Rasmussen úr Sörvági og Sörvágs kommunu viðvíkjandi umbýtan av einum úthúsi móti einum hjalli.

2. viðgerð 7. septbr. Samtykt við 20 atkvøðum.

Hini av amtmanninum greiddu mál.

18. septbr. bar nevndin fram hetta álit:

Undirskrivaða nevnd hevur kannað eftir lögtingsins journal, rokningjournal og kopibók fyri tíðina frá Ólavsøkudegi 1927 til Ólavsøkudag 1928.

Nevndin ætlar ikki at koma fram við nøkrum uppskoti. Tó skulu her flytast fram nøkur dømir, har nevndin heldur at útreiðslurnar eru stórar:

Útreiðslur til:

1. Observation for Tuberkulose i Henhold til Anordning af 1. April 1921, hevur seinasta ár (frá 29. juli 1927 til 29. juli 1928) kostað tinginum ca. 3400 kr., hvarav statskassin refunderar um helvtina.
2. Hospitalsbarakkina, sum má roknast at hoyra við til hospitalið, eru útreiddar 874 kr. 95 øyr.
3. Tveir motorbátatúrir frá Vági til Tvøroyri (Tyfus) kosta tilsamans 130 kr.
4. Løgtingsvalið seinasta vetur eru t. d. giugnar til prentingar í Suðuroya valdæmi 176 kr. 24 øyr., meðan Suðurstreymoy ikki hevur meir enn 86 kr.
5. Tingið á Tvøroyri, sum hevur kostað ca. 800 kr. fyri lidna árið.

Nevndin heldur at hesin peningur kann minkast eitt sindur við at dómarin tekur sær tingskrivara í Suðuroy.

15. Val av ymsum álitismonnum.

I. Val av monnum til fólkatingsvalnevnd:

A. Suðurstreymoyar prestagjald.

a. Fastir limir.

Johan Danielsen, postmeistari, Tórshavn, Z. Heinesen, keypmaður, ibd., B. A. Samuelson, keypmaður, ibd., Poul Jensen yvirlærari, ibd., Poul Johannesen, provisor, ibd., Nyholm Debess, røðleggjari, ibd., Peter Alberg, keypmaður, ibd.

b. Tiltaksmenn.

Poul Restorff, keypmaður, Tórshavn, Hans Jacob Poulsen, timburmaður, ibd., Trond Hansen, urtagarðsmaður, ibd., H. M. Jacobsen, kennari, ibd., J. Waagstein, kennari, ibd., Clement Clementsen, skipari, ibd., Richard Long, kennari, ibd.

B. Norðstreymoyar prestagjald.

a. Fastur limur.

Bernhard Magnussen, kennari, Kollafirði.

b. Tiltaksmaður.

Jacob O. Hansen, keypmaður, Vestmanna.

C. Eysturoyar sýsla.

a. Fastur limur.

Joen Poulsen, kennari, Strondum.

b. Tiltaksmaður.

Absalon Jacobsen, keypmaður, Skála.

D. Norðuroya sýsla.

a. Fastur limur.

Peter Samuelson, bakari, Klakksvík.

b. Tiltaksmaður.

Sofus Larsen, bakari, Klakksvík.

E. Vága sýsla.

a. Fastur limur.

Poul Joensen, kennari, Sandavági.

b. Tiltaksmaður.

Chr. J. Olsen, keypmaður, Sørvági.

F. Sandoyar sýsla.

a. Fastur limur.

Gunnar Winther, grannskoðari, Sandi.

b. Tiltaksmaður.

Edvard Hjalt, timburmaður, Sandi.

G. Suðuroyar sýsla.

a. Fastur limur.

Johan Mortensen, bókhaldari, student, Tvøroyri.

b. Tiltaksmaður.

Joen Nolsøe, postassistent, Tvøroyri.

II. Val av monnum til lögtingsvalnevnd.

A. Suðurstreymoyar prestagjald.

a. Fastir limir.

Johan Danielsen, postmeistari, Tórshavn, Z. Heinesen, keypmaður, ibd., B. A. Samuelson, keypmaður, ibd.

b. Tiltaksmenn.

Poul Jensen, yvirlærari, Tórshavn, Nyholm Debess, rørleggjari ibd.

B. Norðstreymoyar prestagjald.

a. Fastir limir.

B. Magnussen, kennari, Kollafirði, Michel Samuelson, fiskimaður, Haldórsvík, Niclas Jacobsen, kongsbóndi, Kvívík.

b. Tiltaksmenn.

Thomas H. S. Egholm, kongsbóndi, Kvalvík, Poul Olsen, keypmaður, Vestmanna.

C. Eysturoyar sýsla.

a. Fastir limir.

Joen Poulsen, kennari, Strondum, Ole Olsen, kongsbóndi, Lørvík, Johan Poulsen, kennari, Strondum.

b. Tiltaksmenn.

Niels Kruse, Eiði, Hans Johannesen, keypmaður, Funningi.

*D. Norðuroya sýsla.**a. Fastir limir.*

Olaf Olsen, keypmaður, Klakksvík, Absalon Matras, keypmaður, Kvannasund, Alexander Enniberg, kennari, Klaksvík.

b. Tiltaksmenn.

S. M. Matras, Norðoyri, Debes Christiansen, Norðdepili.

*E. Vága sýsla.**a. Fastir limir.*

Niclas Rasmussen, keypmaður, Sørvágum, H. N. Niclasen, keypmaður, Miðvágum, Joen Ole Jacobsen, óðalsbóndi, Bø.

b. Tiltaksmenn.

Michel Danielsen á Ryggi, kennari, Bø, Th. J. Thomsen, fulltrúi, Sandavágum.

*F. Sandoyar sýsla.**a. Fastir limir.*

Gunnar Winther, grannskoðari, Sandi, Anthonius Sørensen, keypmaður, Húsavík, J. Kristen Joensen, Keypmaður, Sandi.

b. Tiltaksmenn.

Edvard Hjalt, timburmaður, Sandi, Johan Olsen, smiður, Sandi.

*G. Suðuroyar sýsla.**a. Fastir limir.*

Peter Dahl, keypmaður, jun., Vági, N. Djurhuus, kennari, Sumbæ, Joen Nolsøe, postassistent, Tvøroyri.

b. Tiltaksmenn.

Daniel Oliver Holm, keypmaður, Hvalbæ, Johan Thomsen, timburmaður, Porkeri.

III. Val av grannskoðarum til Færø Amts Sparekasse: Jacob Olsen, bókhaldari, Tórshavn, Poul Jensen, yvirlærari, ibd.

IV. 1 lim til nevndina fyri Føroya realskúla: M. A. Jacobsen, bibliotekar, Tórshavn.

V. 1 lim til skúlastjórnina: Johan Kallsoy, kennari.

IV. 3 limir til kirkjustjórnina: Løgtingsmenn Kallsoy, Kristiansen og Johan Poulsen.

- VII. 2 menn til umsjón við skansanum: Johs. Simonsen og Johs. O. Joensen.
 - VIII. 2 limir til nevndina viðvíkjandi nevningar: Richard Long, kennari og Poul Niclasen, blaðstjóri.
 - IX. 3 limir til yvirheilsuvørndarnevndina: Poul Isaksen, keypmaður, C. J. Bech, djóralækni og Johan Danielsen, postmeistari.
 - X. 3 limir til byggjunevndina fyri bókasavnið: Mitens, Nyholm Debess og Johs. O. Joensen.
 - XI. 1 mann í nevndina fyri »Dronningens Legat«: Nyholm Debess.
 - XII. 1 mann til stýrið fyri jólamerkilegatið: Edw. Mitens.
 - XIII. 2 limir til yvirlíkningskommissiúnina: Edw. Mitens og H. A. Djurhuus.
Tiltaksmenn: Nyholm Debess og M. Winther-Lützen.
 - XIV. Skattanevnd lögtingsins: N. Niclasen, G. Winther, M. Samuelson og Johs. O. Joensen.
Tiltaksmenn: Debess, Mitens, Johs. Petersen og J. J. Weihe.
 - XV. Løgtingssøgunevndin: Patursson, Zachariasen og Johs. O. Joensen.
 - XVI. 1 lim og 1 tiltaksmann til nevndina viðvíkjandi skipaflotanum: Johs. Simonsen og J. H. Joensen.
 - XVII. 1 lim av landvesinskommissiúnini fyri Fysturoyar sýslu: Ole Olsen, Eiði.
 - XVIII. Rættsvitni í Suðurstreymoyar prestagjaldi: Ole Udbø, Tórshavn.
 - XIX. 3 limir til vanlukkutryggingarráðið: Johs. Lambaa, P. Jensen og R. Rasmussen.
Tiltaksmenn: Johs. Simonsen, A. C. Lützen, Klakksvik, og H. A. Djurhuus.
 - XX. Veganevnd lögtingsins: N. Niclasen, M. Samuelson og Debess.
 - XXI. 1 lim av landvesinskommissiúnini fyri Sandoyar sýslu: Martin Poulsen Skopun.
 - XXII. 2 limir til nevndina fyri Skipafelagið Føroyar: N. Niclasen og Johs. O. Joensen.
 - XXIII. 1 mann til umboðsmann tingsins á aðalfundum í Skipafelaginum Føroyar: Nyholm Debess.
 - XXIV. Landsnevndin: Mitens, Patursson og Johan Poulsen.
Tiltaksmenn: Debess, Zachariasen og Johs. O. Joensen.
 - XXV. Vørunevnd: Mitens, Debess og M. Samuelson.
-

16. Fíggjarlig viðurskiptir.

Føroyskt lottari.

Framlagt 5. august. 1.viðgerð 8. august. Beint í fíggjarnevndina. 15. august framlagt álit (sí skj. nr. 7). 2.viðgerð 24. august og 3.viðgerð 30. august. Samtykt við 19 atkvøðum.

Tolllóg.

25. septbr. framlagt álit og uppskot frá Dam, Patursson og Niclasen (sí skj. nr. 34 og 38). 2.viðgerð 26. septbr. Av tí at einans 11 greiddu atkvøðu fyri, at málið skuldi koma til 3.viðgerð, fall tað niðurfyri.

27. septbr. varð av fíggjarnevndini borið fram hetta uppskot:

Lagtinget anmoder Regeringen om at foranledige, at det uopholdelig ved Lov bestemmes, at de i Lov Nr. 36-1928 om forskellige Skatter og Afgifter paa Færøerne omhandlede Afgiftssatser paa Cigarer, Cerutter og Cigaretter, der indføres til Færøerne, ogsaa skal være anvendelige paa Cigarer, Cerutter og Cigaretter, som fremstilles paa Færøerne.

2. og 3.viðgerð 27. septbr. Samtykt við 22 atkvøðum.

Uppkrevjan av tolli.

Framlagt 5. august. 1.viðgerð 8. august. Beint í fíggjarnevndina. 20. august framlagt soljóðandi álit:

Til undirritaðu nevnd er komið bræv, dagsett 5. august í ár, frá landstingsmanni Effersøe, har hann ræður lögtinginum til at kanna eftir, um tær nógaldandi reglur viðvíkjandi uppkrevjan av innflutnings-tolli og øðrum gjøldum av vissum vörum og um uppsýnið við hesum eru fult tryggjandi, og um neyðugt er, gera betri hóskandi reglur.

Nevndin skal vísa á, at eftir lóg nr. 70 fyri Føroyar av 28. mars 1925 um broytan av ymsum skattum og avgiftum, sendi justitsministerið tann 7. august 1925 út kunngering viðvíkjandi reglunum fyri uppkrevjan av teimum í lógini ásettu avgiftum o. ø. — Nevndin, sum nú vegna sakarinnar av nýggjum hevur granskað hesa kunngering, kann halda fram, at hon heldur reglurnar fyri uppkrevjan í hesi kunngering vera tryggjandi. — Nevndini er eisini kunnugt, at amtmaðurin í brævi hevur álagt uppkrevjarastjórnini gjølla at fylgja reglunum í áðurnevndu kunngering, og kunna vit samtíða minna á, at avgiftirnar hava givið meira

pening enn væntandi var, tá lógin varð sett í gildi. Nevndin ivast ikki í, at amtmaðurin støðugt ansar eftir, at tað gongur reiðiliga til við uppkrevjan av avgiftum, og halda vlt sum státt er ikki vera neyðugt at gera meiri við hesa sak.

Uppskot.

Tingið heldur, sum státt er, ikki vera neyðugt at smíða nýggjar reglur viðvíkjandi uppkrevjan av innflutningstolli og øðrum avgiftum.

2.viðgerð 10. septbr. Samtykt við 14 atkvøðum.

Gjald av bilskattinum.

Framlagt 30. juli. Beint í fíggjarnevndina. 15. august framlagt álit (sí skj. nr. 48).

2.viðgerð 22. august og 3.viðgerð 27. august. Samtykt við 14. atkvøðum.

Delinkvent kostnaðir.

Framlagt 31. juli. Beint í fíggjarnævndina. 17. august framlagt hetta álit:

Í brævi, dagsett 28. oktobir 1926, við seinri áskriftum, biður fútin um, at peningurin 8860 kr. 42 øyr., sum er delinkventkostnaði, ið Føroya amtsgrunnur hevur rindað sum forskot í árunum 1918–1928, nú má verða rindaður av amtsgrunninum með alla. Iljálagdur brævinum er ein listi yvir delinkventkostnaðin, og upplýst er, at peningurin, sum við dómi er álagdur delinkventunum at rinda, er kravdur frá teim um, men fæst ikki, og tykist tað vónleyst at fáa peningin á nakran hátt. – Nevndin, ið hevur granskað listan, mælir til samtyktar hetta

Uppskot.

Amtsgrunnurin rindar með alla 8860 kr. 42 øyr., sum eru útlátnar í forskot í árunum 1918–1928.

2.viðgerð 22. august og 3.viðgerð 27. august. Samtykt við 13 atkvøðum.

Amtsfondin.

Roknskapurin fyri 1927 sæst í skj. nr. 2, status s. 2–5 og yvirliit fyri 1929 frá amtmanninum er í sama skjali s. 6–7.

Burtursæð frá vanligum útreiðslum játtaði tingið hesum útreiðslum av amtsfondini fyri 1929:

Til skrivstovu lögtingsins (landsnevndin) (sbr. s. 8).....	5.000 kr.
Til landsnevndina til frama fyri fiskivinnu (sbr. s. 44)	10.000 kr.
Til arbeiði móti neytatuberklum.....	500 kr.
(og 500 kr. fyri 1930) (sbr. s. 53).	

Tingið álíknaði skatt á kommunirnar 103.102 kr. 94 oyr. (sí skjal nr. 50).

Økonomisk fond.

Í skj. nr. 2 s. 8—13 er yvirlit amtmansins yvir økonomisk fond. Tingið samtykti hesar útreiðslur úr økonomisk fond:

Til pensiónsfond kennaranna (sbr. s. 17)	2.000 kr.
Til granskan av studentaskúla (sbr. s. 22)	500 —
Til Føroya fólkaháskúla (sbr. s. 23)	2.000 —
Til landsbókasavnið (sbr. s. 30)	20.000 —
Til føroyska orðabók (sbr. s. 31)	2.000 —
Til magistara Matras (sbr. s. 31).....	2.000 —
Til Varðans (sbr. s. 32).....	500 —
Til barnablað (sbr. s. 34)	100 —
Til Føroya forngrípafelag (sbr. s. 34).....	200 —
Til studentaherbergi í Reykjavík (sbr. s. 34)	800 —
Til Grímur Kamban (sbr. s. 35)	200 —
Til hr. A. Degn (sbr. s. 36).....	500 —
Til hr. P. Poulsens handverksskúla (sbr. s. 37).....	200 —

31.000 kr.

Til vegir:

Kvalvík—Streymnes (sbr. s. 58)	1.000 kr.
Norðagøtu (sbr. s. 60)	2.000 kr.

3.000 —

34.000 kr.

Til lendingar (síðu 62):

í Oyndafirði	3.375 kr. 00 oyr.
í Lørvík	5.325 — 00 —
í Haraldsundi	2.212 — 50 —
í Sumba	3.000 — 00 —
á Sandi	3.225 — 00 —
Heysikran við Elduvík	300 — 00 —
á Morskranesi	615 — 00 —
í Froðbæ	645 — 00 —
á Húsum	435 — 72 —
í Kvannahaga	180 — 00 —

19.241 kr. 22 oyr

53.241 kr. 22 oyr

Transport.....		53.241 kr. 22 øyr.
á Strondum	107 kr. 49 øyr.	
á Toftum	2.047 — 00 —	
í Kirkjubø	1.763 — 00 —	
í Fámjin	1.200 — 00 —	
Lykt norður við Streym	400 — 00 —	
	— — —	5.517 — 49 —
Til brýr:		
um Stóra í Trongisvág	348 — 00 —	
í Mykjunesi	214 — 00 —	
um Stóra í Bø	720 — 00 —	
	— — —	1.282 — 00 —
Lendibrúgv á Sundi	525 — 00 —	
Klakksvík sjúkrahús (s. 84)	2.600 — 00 —	
Barnaheim í Vestmanna (s. 107)	200 — 00 —	
Hedeselskabet (s. 108)	1.000 — 00 —	
H. A. Hansens einkja (s. 109)	100 — 00 —	
	— — —	64.465 kr. 71 øyr.

Tó er at siga, at av studninginum til landsbókasavnið eru 10.000 kr. fyri 1929 og 10.000 kr. fyri 1930, og teir stóru studningarnir til lendingar skulu rindast í 2 ár: 1929–30.

Amtsfátækrakassin.

Status og yvirlit sæst í skj. nr. 2 s. 14–17.
Frá figgjarnevndini kom hetta uppskot:

Beholdningen af disponible Midler i Amtsfattigkassen kan ifølge den af Amtet udarbejdede økonomiske Status ansættes ved Udgangen af 1928 at blive c: 34.000 Kroner.

Efter de foreliggende Forsørgelsesplaner og Kommuneregnskaber for 1927 er der nogle Sogne, som har en ret trykkende Fattigbyrde, navnlig forårsaget ved Sindssyges Ophold paa Sindssygehospitaller og Udvalget stiller derfor følgende Forslag:

Af Amtsfattigkassen bevilges for 1929 Tilskud til følgende Kommuner:

a. Kunø, Mygledal og Husum Sognes Kommune:	
1. Kunø Sogn.....	700 Kr.
2. Mygledal Sogn	500 —
	— — — 1.200 Kr.
b. Andefjord Sogns Kommune.....	500 —
c. Fuglefjord Sogns Kommune	500 —
d. Næs Sogns Kommune.....	1.300 —
	3.500 Kr.

	Transport	3.500 Kr.
e.	Fjide Sogns Kommune	500 —
f.	Kvalvig Sogns Kommune	500 —
g.	Thorshavns udenbys Sogn	500 —
h.	Nolsø Sogns Kommune	500 —
i.	Midvaag Sogns Kommune	500 —
j.	Sørvaag Sogns Kommune	500 —
k.	Sandø Præstegælds Kommune:	
	1. Skopen Sogn	500 Kr. 500 —
l.	Kvalbø Sogns Kommune	1.000 —
m.	Sumhø Sogns Kommune	500 —
n.	Vaag Sogns Kommune	500 —
o.	Frødebø Sogns Kommune	500 —
	Ialt	9.500 Kr.

Soljóðandi bróytingaruppskot setti G. Winther fram:

Der tilføjes Forslaget:

p.	Viderø Sogn	500 Kr.

Bæði uppskot vóru samtykt.

Status hjá bróstsjúkrahúsinum og hjá telefonverkinum

stendur í skj. nr. 2 s. 18—21.

Kirkjufondin.

Status er at finna í skj. nr. 2 s. 22.

Tingið samtykti at veita (sbr. s. 39):

tíl Vágs kirkju	20.000 kr.
tíl Hósvíkar kirkju	7.000 kr.
tíl Gjáar kirkju	7.000 kr.
tíl Glivrar kirkju	2.000 kr.
	36.000 kr.

Tó skal studningurin til tær 3 fyrstu kirkjurnar rindast í 2 ár.

Í skj. nr. 2 (Oversigt over Amtskommunens Status) er status fyri fleiri fonds, harinillum **Hansenske Legat**.

Eftir uppskot frá fíggjarnevndini varð samtykt at veita av Hansenske Legat:

1.	Halvdan Mortensen, Ørðavík, til vognhjól og aktýggj	75 kr.
2.	Bærent Wang, Miðvági, til aktýggj	25 —
3.	Jacob M. Viderø Olsen, Sandi, til hjól	50 —
4.	J. H. Keyn og Morten Simonsen, Sandi, til hjól og aktýggj	75 —
5.	H. J. Anthoniussen, Húsavík	75 —
6.	Joen Nordbø, Sandi, til eina plóg	30 —
7.	J. H. Hansen, Dali	75 —
8.	Joen Viderø, Sandi	75 —
9.	Zach. Johansen, Hvalvík	50 —
10.	Nap. Mortensen, Ørðavík	75 —
11.	Greger Hentze, Sandi	50 —
12.	Th. P. Olsen, Húsavík	105 —
13.	Th. J. Dam, Húsavík	75 —
14.	Gregers Johannesen, Húsavík	50 —
15.	Jacob Danielsen, Tórshavn, fyri uppdyrkan	50 —
		935 kr.

Tingið endaði 26. september, og fundirnir vóru 61.

Beretning

om

Færø Amts Tuberkulosesygehus' Virksomhed

i Regnskabsaaret 1. Januar til 31. December 1927,

ved *Erik Lyngø*, Sanatorielæge.

Ved Regnskabsaarets Begyndelse henlaa paa Sygehuset	33	Patienter
I Aarets Løb indlagdes	61	—
— — — udskreves 50, overflyttedes 9	59	—
Tilbage ved Aarets Slutning	32	—

Af de 59 Patienter, der i Aarets Løb blev udskrevne, genindlagdes 1.

Ialt faas til statistisk Behandling 58 Patienter, hvormed regnes i det følgende. Disse Patienters

1) *Hjemsted* fordeler sig saaledes:

Andefjord . . . 2	Kollefjord . . . 2	Nordre Gøte . . 2	Svinø 1
Arnefjord . . . 1	Kvalbø 1	Porkere 1	Sørvaag 3
Ejde 1	Kvalvig 1	Sand 2	Thorshavn . . . 4
Fuglefjord . . . 1	Langesand . . . 1	Sandevaag . . . 1	Tofte 3
Gjov 2	Lervig 1	Skopen 1	Tværaa 2
Haldersvig . . . 2	Midvaag 1	Skaalevig 2	Vestmanhavn . . 2
Hellerne 5	Mygledal 1	Strænder 2	Vaag 2
Klaksvig 6	Norddeble . . . 1	Strømnæs 1	

2) Efter Køn:	Mandlige	19
	Kvindelige	39
3) Efter Alder:	15 Aar og derunder	5
	Fra 16 Aar til 25 Aar	28
	" 26 " " 35 "	16
	" 36 " " 50 "	6
	" 51 " " 60 "	2
	" 61 " og derover	1
4) Efter Sygdommens Udbredning og Grad (ved Indlæggelsen):		
	0 Stadium	2
	I —	28
	II —	13
	III —	15

Gennemsnitsvarigheden af Kuropholdet for de enkelte Stadier var:

0 Stadium	75 Dage
I —	161 —
II —	252 —
III —	318 —

Resultatet af Behandlingen:

	0 Stadium.	I Stadium.	II Stadium.	III Stadium.	Ialt.
Tilsyneladende raske.....	0	9	0	0	9
Betydeligt bedrede.....	0	8	7	4	19
Bedrede	1	10	5	8	24
Uforandrede	1	1	1	1	4
Forværrede	0	0	0	1	1
Døde	0	0	0	1	1
	2	28	13	15	58

Paaviselig Gavn af Behandlingen havde altsaa c. 90 % af Patienterne.

Tubercelbaciller fandtes i Opspyttet hos ialt 15 Patienter.

Af 28 i I Stadium hos 1 Patient.

 " 13 " II — " 7 —

 " 15 " III — " 7 —

Af disse 15 Patienter blev 9 udskrevne bacilfri (60 %).

Feber, der skyldtes Tuberculosen,

Fandtes ved Indlæggelsen hos.....	21 Patienter
Tabte sig under Opholdet hos	17 —
Opstod under Opholdet hos	4 —
Tabte sig atter under Opholdet hos	4 —

Vægtforøgelsen for 53 regelmæssigt vejede Patienter var 8,3 kg.

I Stadium :	6,5 kg.
II —	12,1 "
III —	8,5 "

Af mere betydende Komplikationer forekom følgende :

Abscess. et fistul. ad anum....	2	Mus artic. gen.	1
Angina tons.	2	Nervosismus	10
Anæmia	11	Neurosis cord.	1
Arythmia perpet.	1	Obstipat. chr.	2
Asthma bronch.	1	Orchitis tuberc.	1
Bronchitis	6	Pleurit. exud.	2
Dyspepsia	1	— — seq.	8
Distorsio ped.	1	— sicca	4
Erythema nodos.	1	Rheumatismus	1
Graviditas	2	Rubeolæ	1
Hæmoptysis	5	Simulatio	1
Imbicilitas	1	Spondylitis tuberc.	2
Laryngitis	2	Stomatitis simpl.	1
Metrorrhagia	1	Tub. gland. bronch.	8
Migræne	1	— laryngis	2
Mrb. Basedow	1	— intest.	1
Mrb. mentalis	1		

Særlige Behandlingsmaader.

Kunstig Pneumothorax er forsøgt anlagt hos 5 Patienter, hos 3 lykkedes Anlæggelsen, hos de øvrige fandtes ikke frit Pleurarum.

Sanocrysin er anvendt til 2 Patienter, i begge Tilfælde med tilsyneladende gunstigt Resultat.

I November fik Sanatoriet Installation af Kvægsølvkvartslampe — original Ilanauer — og Spektrosollampe, der er med disse Lamper i December Maaned givet 318 Lysbade.

Man har i Aarets Løb haft stor Nytte af det anskaffede Røntgenapparat, hvormed der er foretaget: 216 Gennemlysninger.

Til Dronning Alexandrines Hospital overflyttedes 9 Patienter til Behandling for:

tuberculøse Lidelser:	Tuberc. laryngis.....	2
	Orchitis tuberc.	1
	Tuberc. intest.	1
	Tuberc. pulm.....	1
	Empyem. pleuræ	1
ikke tuberculøse Lidelser:	Abscess. et fistul ad anum.	2
	Mrb. Basedow	1

Hos 53 af de udskrevne Patienter er der, med Maaneders Mellemrum, foretaget *Blodsænkningssreaktion* (ad modum Westergren). De fundne Gennemsnitstal, efter 1 Times Sænkning, viser ved Indlæggelsen og Udskrivelsen, fordelt efter Turban-Gerhard's Stadier, følgende Tal:

		Indl.	Udskr.
I	Stadium.....	10,8 mm	7,5 mm
II	—	23,5 —	12,0 —
III	—	36,1 —	22,5 —

Økonomisk Oversigt,

ved Bogholder Jacob Olsen.

Sygedagenes samlede Antal har i Aarets Løb været:

Sanatorieafdelingen	9104 Dage
Hospitalsafdelingen	3285 —
	—
Ialt...	<u>12389 Dage</u>

Aarets Middelbelægning har været 33,94.

Oversigt over Sanatoriets Udgifter.

Disse fordeler sig saaledes:

Konto	1. Lønninger	12332 99
—	2. Forplejningen	28973 66
—	3. Vask og Rengøring	1250 02
—	4. Brændsel og Belysning	8440 89
—	5. Medicin	1386 40
—	6. Bygninger	2471 04
—	7. Maskiner	205 25
—	8. Inventar	3876 80
—	9. Assurance	1041 75
—	11. Fragt og Losning	363 23
—	12. Kontorhold m. m.	532 24
—	14. Renter	1366 79
—	16. Forskellige Udgifter	48 31
		—
		62289 37

Herfra gaar:

Refunderet Forskud (Kt. 6)	85 00
Have og Anlæg (Kt. 7 og 10)	111 58
Husdyrhold (Kt. 8 og 13)	1678 91
	—
	1875 49
	—
	<u>60413 88</u>

Paa de enkelte Udgiftskonti bemærkes:

<i>ad Konto 1. Lønninger:</i>	
Løn til 1 Læge.....	2200 00
— „ 2 Sygeplejersker, 1 Økonoma og 1 Elev.....	4260 00
— „ 1 Fyrpasser.....	2100 00
— „ 6 Piger og Ekstrahjælp.....	2862 99
— „ 1 Bogholder.....	600 00
— „ 1 Revisor.....	60 00
Lægen i Anledning af en Studierejse.....	250 00
	12332 99
<i>ad Konto 2. Forplejningen:</i>	
Udgiften har været.....	29007 66
Fragaar:	
For solgte Varer.....	34 00
	28973 66
Forplejningen har kostet Kr. 233,89 pr. Patientdag (sidste Aar 238,85)	
— „ — „ 176,63 pr. Kostdag (sidste Aar 184,34)	
<i>ad Konto 3. Vask og Rengøring:</i>	
Grønsæbe, andre Sæber og Soda.....	723 72
Gulvklude, Karklude, Koste etc.....	36 60
Guldbronce, Blaaelse, Skurepulver etc.....	80 00
Ekstrahjælp.....	382 00
Toiletpapir m. m.	27 70
	1250 02
<i>ad Konto 4. Brændsel og Belysning:</i>	
43316 kg Kul.....	2403 78
1098 hl Cokes.....	4207 00
1422 kg Petroleum.....	394 06
Lampesprit.....	259 08
Tændstikker m. m.	27 50
Briketter.....	41 40
Elektricitet.....	1108 07
	8440 89
<i>ad Konto 5. Medicin:</i>	
Medicin.....	1278 79
Sygeplejeartikler.....	107 61
	1386 40
<i>ad Konto 6. Bygninger:</i>	
Almindelig Vedligeholdelse.....	2471 04
Hovedreparationer.....	0 00
	2471 04

ad Konto 7. Maskiner,		
RapARATIONER	205	25
ad Konto 8. Inventar:		
Nyanskaffelser	3666	80
RapARATIONER	210	00
	3876	80
ad Konto 9. Assurance:		
Brandforsikring	1000	00
Anden Forsikring	41	75
	1041	75
ad Konto 10. Have og Anlæg:		
Udgiften har været	617	47
Leveret Kartofler m. m. til Køkkenet	729	05
	Overskud...	111 58
ad Konto 11. Fragt, Losning og Kørsel:		
Udgiften har været	363	23
ad Konto 12. Kontorhold:		
Kontorrekvisitter etc.	84	47
Telefonabonnement	208	00
Telefon-Samtaler og Telegrammer	51	71
Tryksager, Avertissement m. m.	48	68
Bladpenge, Frimærker m. m.	113	38
Andre Udgifter	26	00
	532	24
ad Konto 13. Husdyrhold:		
Indkøbt Foder	1276	47
Leveret Æg og Høns til Køkkenet	2955	38
	Overskud...	1678 91
ad Konto 14. Renter og Afdrag:		
Renter	1366	79
ad Konto 16. Forskellige Udgifter:		
Diverse	52	31
Forskellige Indtægter	4	00
	48	31

Regnskab

for Driften af Færøernes Amtskommunes Tuberkulose-Sygehus i Høydal
for Aaret 1927.

Indtægt:

	Kr. Ø.	Kr. Ø.
I. Beholdning den 1. Januar 1927:		
1. Restancer	9501 00	
2. Statskassens Tilskud for Oktober Kvar-		
tal 1926	9339 00	
3. Forskud	170 00	
4. Kontant	728 50	
II. Betaling for Patienter		19738 50
III. Statskassens Tilskud		12389 00
IV. Forplejningen		37167 00
V. Refusion		34 00
VI. Tilbagebetalte Forskud		363 27
VII. Have og Anlæg		85 00
VIII. Husdyrhold		729 05
IX. Forskellige Indtægter		2955 38
X. Tilskud fra Amtsrepartitionsfonden til Dæk-		4 00
ning af Restunderskudet for 1925	Kr. Ø.	
Tilskud fra Statskassen til Dækning af Ud-	6788 17	
gifter ved Reparationer og Installering af		
elektrisk Lys	5250 00	
XI. Gæld den 31. December 1927		12038 17
Til Føroya Banki	Kr. Ø.	
	25263 57	
	<u>25263 57</u>	

Summa Indtægt... 110767 24

Udgift:

	Kr. Ø.	Kr. Ø.
A. Gæld den 1. Januar 1927:		
Til Føroya Banki	26568 43	
B. Konto 1. Lønninger		26568 43
C. Konto 2. Forplejningen		12332 99
D. Konto 3. Vask og Rengøring		29007 66
E. Konto 4. Brændsel og Belysning		1250 02
F. Konto 5. Medicin		8440 89
G. Konto 6. Bygninger		1386 40
H. Konto 7. Maskiner		2471 04
I. Konto 8. Inventar		205 25
K. Konto 9. Assurance		4158 20
L. Konto 10. Have og Anlæg		1113 00
M. Konto 11. Fragt, Losning og Kørsel		617 47
N. Konto 12. Kontorhold m. m.		563 23
O. Konto 13. Husdyrhold		542 56
P. Konto 14. Renter og Afdrag		1276 47
Q. Konto 16. Forskellige Udgifter		1566 79
R. Beholdning den 31. Decbr. 1927:		52 51
1. Restancer	Kr. Ø.	
2. Statskassens Tilskud for Oktbr. Kvar- 1927	8959 00	
3. Forskud	9384 00	
4. Kontant	85 00	
	<u>1206 55</u>	
		19614 55

Summa Udgift... 110767 24

Aarets Driftunderskud udgør 10857 Kr. 58 Ø. — Rente og Afdrag af Anlægssummen betales af Amtsrepartitionsfonden.

Oversigt

over

Færøernes Amtskommunes økonomiske Status

til Brug for Lagtinget

1928.

Regnskab for Færø

for Aaret

Indtægt:

	Kr. Ø.	Kr. Ø.
I. Beholdning den 1. Januar 1927:		
1. Restancer af Skat m. m.	126917 53	
2. Hos Kassereren	3352 27	
		130269 80
II. Udskrivning i Aaret 1927 paa Jordegodset og Kommunerne.		128300 68
III. Kendelse for Handelsbeviser		1100 00
IV. Statskassens Tilskud		3000 00
V. Automobilafgift		1508 90
VI. Indførselsafgift		45191 69
VII. Indbetalt ved S/S «Smitils» Administrator		4000 00
VIII. Refusion fra Statskassen i Anledning af smitsomme Sygdomme. .		576 75
IX. Andre Indtægter		42 44
Refusion af Forskud vedrørende:	Kr. Ø.	
Delinkventomkostninger	19 04	
Smitsomme Sygdomme	0 00	
Alimentationsbidrag	6167 25	
Revisorløn	488 84	
		6675 13
X. Gæld den 31. December 1927:	Kr. Ø.	
1. Til Føroya Banki	90819 98	
2. Til Regnskabsføreren	510 61	
		91330 59

 411995 98

Amts Repartitionsfond

1927.

Udgift:

		Kr.	Ø.
A.	Gæld den 1. Januar 1927:		
	Til Føroya Banki	98808	83
B.	Udgifter til Lagtingshuset	2237	93
C.	— „ Lagtingsmændenes Diæter og Rejseudgifter	15006	50
D.	— „ Lagtingsarbejdet	8638	19
E.	— „ Justitsvæsenet	3745	30
F.	— „ Valgvæsenet	1740	05
G.	— „ Lægevæsenet	4758	81
H.	— „ Jordemodervæsenet	1504	71
I.	— „ Sanatoriets Drift	6788	17
K.	— „ veneriske Sygdommes Behandling	9613	50
L.	— „ offentlig Vaccination	904	00
M.	— „ Understøttelse til forh. Læge Jonsson	150	00
N.	— „ i Anledning af epidemiske Sygdomme	312	03
O.	— „ Sysselmændenes Omrejser	1474	49
P.	— „ Dyrlægens Omrejser	2130	00
Q.	— „ Landbrugskonsulentens Omrejser	300	00
R.	— „ Færø Amts Bibliotek	2000	00
S.	— „ Skatteblanketter	670	00
T.	— „ Hjemmet for Vanføre	100	00
U.	— „ Røntgenlaanet	300	00
V.	— „ Røntgeninstallation paa Sanatoriet	500	00
X.	— „ Skolevæsenet	1614	50
Y.	— „ Landbruget	29	78
Z.	— „ Renter af Obligationsgæld	29942	62
Æ.	— „ Bankrente	5862	05
Ø.	— „ Afdrag paa Gæld	21543	90
AA.	— „ Kreditforeningens Reservefond	209	16
BB.	— „ Forskelligt	198	65
CC.	Udbetalt Automobilafgift	83	25
DD.	— Forskud vedrørende:		
	Delinkventomkostninger	1907	54
	Smitsomme Sygdomme	12728	36
	Alimentationsbidrag	7245	00
	Andre Forskud (Revisorløn)	500	00
		22380	90
EE.	Beholdning den 31. December 1927:		
	1. Restancer af Skat m. m.	168448	66
	2. Hos Kassereren	0	00
		168448	66
		411995	98

Nr. 1.

Amtsrepartitions

pr. 31. De

Aktiver:

	Kr. Ø.	Kr. Ø.
1. Forskud i Regnskabet	34096 54	
2. Resterende Skat og Leje	8321 12	
3. Resterende Bidrag fra Kommunerne	160127 54	
4. Kassebeholdning	0 00	
	-----	202545 20
Balance		511185 36

713730 56

Fonden ejer:

Sanatoriet	Kr. 200000,00
Lagtingshuset med Inventarium	" 17500,00
Arresthuset	" 8400,00
Dampskibet «Smiril»	" 60000,00

	Kr. 285900,00

Endvidere ejer Fonden Aktier i P/f Skipafelagið Føroyar til Paa-
lydende Kr. 70000,00.

Forskudene bestaar af:

a. Delinkventomkostninger	Kr. 9009,21
b. Vedrørende smitsomme Sygdomme	" 18608,05
c. Alimentationsbidrag	" 5945,52
d. Andre Forskud	" 533,76

Forskudene under c og d indgaar helt, Forskudene under a og b
kun delvist.

fondens Status

cember 1927.

Passiver :

	Kr.	Ø.
1. Restgæld til Bikuben ifølge Obligation af 21. September 1907 pr. 11. December 1927. (Halvaarlig Ydelse Kr. 1576,75)	23123	51
2. Restgæld til Kreditforeningen iflg. Obligation af 17. November 1911 pr. 11. December 1927. (Halvaarlig Ydelse Kr. 1086,25)	21228	17
3. Restgæld til samme iflg. Obligation af 15. November 1919 pr. 11. December 1927. (Halvaarlig Ydelse Kr. 3984,00)	71239	73
4. Restgæld til samme iflg. Obligation af 12. August 1918 pr. 11. December 1927	300076	54
5. Restgæld til økonomisk Fond pr. 11. December 1927	17790	29
6. Restgæld til Færø Amts Fattigkasse pr. 11. December 1927	9996	30
7. Gæld til Fonden for Jordehvalens Afløsning	30000	00
8. Restgæld til Færø Amts Sparekasse pr. 11. December 1927	25800	00
9. Restgæld til samme pr. 11. December 1927. (Aarligt Afdrag 1000 Kr.)	12500	00
10. Restgæld til Kvæsturen for Universitetet og Sorø Akademi iflg. Obligation af 12. August 1922 pr. 11. December 1927. (Halvaarlig Ydelse 3000 Kr.)	93971	58
11. Skyldig til A/S Føroya Banki paa Konto Kurant pr. 31. December 1927	90819	98
12. Gæld til A/S Føroya Banki, Obligation af 1925 (Dækning af Hospitalets Underskud) pr. 11. December 1927	14880	00
13. Gæld til Kommunerne (Automobilskat. Heraf Kr. 368,20 pr. 1926).	1793	85
14. Gæld til Regnskabsføreren	510	61
	713730	56

Overslag over Færø

for Aaret

<i>Indtægt:</i>		Kr. Ø.
Paalignes Jordegodset i H. t. Lov af 5. Marts 1920		8517 48
Tilskud fra Statskassen		3000 00
Andre Indtægter (Handelsbevillinger m. v.)		1500 00
Automobilskat	c.	2000 00
At tilvejebringe		111207 70

126225 18

Angaaende Lagtingets Indtægt for Amtsrepartitionsfonden gennem Toldafgifter henviser man til Loven af 15. Februar 1928. Amtsrepartitionsfondens Indtægt herved i 1927 androg 45191,69 Kr.

Amts Repartitionsfond

1929.

		Udgift:	Kr. Ø.
Udgifter	til Lagtinget	c.	25000 00
—	til Justits-, Politis og Fattigvæsenet	c.	3800 00
—	til Valgvæsenet	c.	500 00
—	til Medicinalvæsenet	c.	10000 00
—	til Lægestillinger	c.	5000 00
—	til Jordemodervæsenet	c.	2000 00
—	til Skolevæsenet (Understøttelse samt Fripladser)	c.	1800 00
—	til Landbruget	c.	400 00
—	til Renter og Afdrag af Gælden til «Bikuben»		3053 50
—	til Renter og Afdrag af Gælden til «Kreditforeningen»		2184 18
—	til Renter og Afdrag af Gælden til Amtsfattigkassen		1020 00
—	til Renter og Afdrag af Gælden til økonomisk Fond		1800 00
—	til Renter og Afdrag af Laan fra Færø Amts Sparekasse stort Kr. 43000,00		5500 00
—	til Renter af Laan fra Fonden for Jordhvalsrettighedens Af- løsning, stort Kr. 30000,00		1050 00
—	til Renter og Afdrag paa Laan fra «Kreditforeningen» i An- ledning af Aktietegning i P/f Skipafelagið Føroyar, oprindelig stort Kr. 350000,00		22809 50
—	til Renter og Afdrag paa Laan fra Færø Amts Sparekasse i samme Anledning, oprindelig stort Kr. 20000,00	ca.	1600 00
—	til Renter og Afdrag paa Laan fra «Kreditforeningen» i An- ledning af Køb af Dampskibet «Smiril», oprindelig stort Kr. 100000,00		8008 00
—	til Renter og Afdrag paa Laan fra Kommunitetet i Anledning af Hospitalets Opførelse, stort Kr. 100000,00		6000 00
—	til Renter og Afdrag paa Laan fra Føroya Banki i samme Anledning, oprindelig stort Kr. 18600,00	c.	2000 00
—	til Tilskud til Røntgen i H. t. Lagtingsbeslutning 1919		300 00
—	til Dækning af Sanatoriets Underskud	c.	10000 00
—	til Biblioteksvæsenet i H. t. Lagtingsbeslutning 1919		2000 00
—	til Dyr lægen	c.	1800 00
—	til Tilskud til Hjemmet for Vanføre i H. t. Lagtingets Ved- tagelse 1921		100 00
—	til Befordring i offentlige Øjemed	c.	1500 00
—	til Vejvæsen, jfr. Lov om Motorkøretøjer af 28. Marts 1923 § 27	c.	2000 00
—	til forskelligt (herunder Renten af Amtsfondens Konto Kurant i Føroya Banki samt eventuelle Overskridelser)	c.	5000 00
			126225 18

Da der for Aaret 1928 kun blev paalignet Kommunerne 101176
Kr. 61 Øre, maa der regnes med, at Aaret vil give Underskud.

Nr. 2.

Færø Amts økono

pr. 31. De

Aktiver :

A. Grundfonden	Kr. Ø.	35306 00
B. Disponible Midler :	Kr. Ø.	
1. I Færø Amts Sparekasse	41555 88	
2. Restancer	2563 26	
3. Kontant Beholdning	1901 19	
		46020 33
		81326 33

Grundfonden henstod i Panteobligationer fra andre Lagtingskasser til Paalydende 34190 Kr. 28 Øre og i Færø Amts Sparekasse med 1115 Kr. 72 Øre.

Restancerne hidhører fra Grindefangster paa Strømø og Vaagø.

Formodet Status pr.

over de dispo

Den disponible Beholdning pr. 1. Januar 1928 + forventede Indtægter indtil 31. December 1928.

A. Beholdning den 1. Januar 1928, jfr. ovenfor	Kr. Ø.	46020 33
B. Forventede Indtægter i Tiden fra 1. Januar til 31. December 1928 :	Kr. Ø.	
1. Renter	1600 00	
2. Indtægter af Storhvalsfangsten	5000 00	
3. Toldindtægt	15000 00	
		21600 00

At overføre... 67620 33

miske Fonds Status

cember 1927.

Fortegnelse

over

de Færø Amts økonomiske Fond tilhørende Pantobligationer d. 31. December 1927.

Aktiv Nr.	Debitorernes Navne	Obligationernes Dato	Oprindelig Størrelse	Rest- paalydende
21	a. Obligationer, der forrentes med 4 pCt. p. a.: Grindegarnet i Vestmanhavn	3. Novb. 1888	4400 00	4400 00
44	b. Obligationer, der forrentes og af- drages med 6 pCt. p. a.: Færø Amts Repartitionsfond	2. Oktb. 1906	4000 00	17790 28
49	Samme	24. Novb. 1908	4000 00	
50	Samme	17. Novb. 1914	12000 00	
51	Samme	30. Septb. 1919	8467 29	
53	Kirkekasserne (forrentes med 4 pCt. p. a.)	23. Septb. 1920	10000 00	10000 00
54	Rentefrit Laan til Dyrlæge Bech at afbetale med 500 Kr. aarlig..	8. Decb. 1923	3000 00	2000 00
				Kr. 34190 28

31. December 1928.

nible Midler.

A. Administration:	Kr. Ø.	Kr. Ø.
1. Løn til Regnskabsfører og Revisor, Trykning c.	300 00	
2. Lagtingets Tillidsmand	600 00	
		900 00
B. Tilskud til Landingssteder, bevilgede i 1926	Kr. Ø. 7526 81	
— " — " — i 1927	10760 25	
		18287 06
C. Tilskud til Broer, bevilget i 1926	Kr. Ø. 240 00	
— " — " — i 1927	1298 00	
		1538 00
D. Tilskud til Veje, bevilget i 1926	Kr. Ø. 0 00	
— " — " — i 1927	1255 00	
		1255 00
At overføre...		21980 06

	Kr.	Ø.
Overført...	67620	33

Ialt...	67620	33

ad A. Til disponible Midler er henregnet Økonomisk Fonds Midler med Undtagelse af Grundfonden.

Fondens Andel i Hvalfangsten androg i 1920: 10421 Kr. 60 Ø., i 1921: 5640 Kr. 00 Ø., i 1922: 5280 Kr. 00 Ø., i 1923: 6240 Kr. 00 Ø., i 1924: 8340 Kr. 00 Ø., i 1925: 7744 Kr. 50 Ø., i 1926: 6630 Kr. 00 Ø., i 1927: 5850 Kr. og i 1928 anslaaet til 5000 Kr.

Siden 1920 er der fanget 191, 347, 188, 176, 206, 254, 221 og 195 Storchvaler samt 153, 800, 1076, 483, 1047, 468 og 347 Grindchvaler.

I Aaret 1927 forefaldt ingen Grindfangst.

		Overført...	Kr. Ø. 21980 06
E.	Til Fremme af Oplysning:	Kr. Ø.	
	Aftenskoler	200 00	
	Højskolen	1000 00	
	Rejseunderstøttelse til Lærere	300 00	
			1500 00
F.	Vedkommende Grindfangster:	Kr. Ø.	
	1. Erstatning for Skade og andre Udgifter ... c.	300 00	
	2. Henlæggelse til Fonden for Jordehvalsrettig- hedens Afløsning, jfr. Reglementet 14. Juli 1909 c.	300 00	
			600 00
G.	Henlæggelse til Grundfonden		1000 00
H.	Forskelligt:	Kr. Ø.	
	1. Træplantning paa Færøerne	1000 00	
	2. Klaksvigs nye Sygehus	3054 20	
	3. Vesturskinið	200 00	
	4. Sløjdkursus	200 00	
	5. Svømmebassiner	300 00	
	6. Lagtingets 1000 Aars Fest (1. Del af en 2-årig Bevilling)	2000 00	
	7. Lærerkursus	300 00	
	8. Bogkatalog for Færø Amts Bibliotek	400 00	
	9. Føroya felag móti tuberklasjúku	1333 33	
	10. Klaksvig Sygehus til Inventar m. m.	4000 00	
			12787 53
	<i>Formodet Status m. H. t. disponible Midler 31. December 1928</i>		29752 74
		Ialt ...	67620 33

I Samlingen 1926 er der til Udgivelse af et færøsk Atlas bevilget
Skolebogsudvalget et rentefrit Laan paa 2500 Kr.

Overslag over Færø

for Aaret

Indtægter :

A. Beholdning :		Kr. Ø.
Forventet Beholdning af disponible Midler 1. Januar 1929		29752 74
B. Forventede Indtægter for Tiden fra 1. Januar til 31.		
December 1929 :	Kr. Ø.	
1. Renter	1600 00	
2. Storchvalsfangsten for 1929	5000 00	
3. Toldindtægter	12500 00	
		19100 00

48852 74

Amts økonomiske Fond

1929.

Udgifter:

A. Administration:	Kr. Ø.	Kr. Ø.
1. Løn til Regnskabsfører, Revisor, Trykning osv. c.	300 00	
2. Lagtingets Tillidsmand vedr. Broer og Landingssteder..... c.	600 00	
		900 00
B. Landingssteder:		
Der foreligger Andragender		X
C. Broer:		
Der foreligger Andragender		X
D. Veje:		
Der foreligger Andragender		X
E. Til Fremme af Industri og Haandværk.....		X
F. Til Fremme af Oplysning:	Kr. Ø.	
1. Til Aftenskoledundervisning (Beslutning af 13. September 1906. Tid. A. S. 247) indtil videre..	200 00	
2. Til Højskolen ved Thorshavn	X	
3. Rejseunderstøttelse til Lærere	300 00	
		500 00
G. Forskellige Andragender		X
H. Vedrørende Grindfangsten:	Kr. Ø.	
Henlæggelse til Jordafløsningsfonden.....	300 00	
Erstatning for Skade og andre Udgifter	300 00	
		600 00
I. Forskelligt:	Kr. Ø.	
1. Tilskud til Træplantning paa Færøerne	1000 00	
2. Lagtingets 1000 Aars Fest	2000 00	
3. Føroya felag móti tuberklasjúku	1333 33	
		4333 33
K. Henlæggelse til Grundfonden		1000 00
L. Tilskud til Pensionsfonden		2000 00
	Ialt...	9333 33
	Balance...	39519 41
	Samlet Sum...	48852 74

Status har været, for saa vidt angaar

	Grundfonden:	Den øvrige Formue:
1. Oktober 1921:	29056 Kr.	6562 Kr. 51 Ø.
1. — 1922:	30056 "	20682 " 03 "
1. — 1923:	31056 "	32712 " 77 "
1. Januar 1925:	32306 "	19615 " 74 "
1. — 1926:	33306 "	24798 " 21 "
1. — 1927:	34306 "	41502 " 47 "
1. — 1928:	35306 "	30941 " 65 "
1. — 1929:	36306 "	29752 " 74 " (anslaet).

Nr. 3.

Færø Amts Fattig

pr. 31. De

A. Grundfonden	Kr. Ø.	40125 00
B. Disponible Midler:	Kr. Ø.	
1. Forskud	8570 77	
2. Indestaaende i Færø Amts Sparekasse	10246 88	
3. Kontant Beholdning	14018 40	
4. Restancer	357 26	
	-----	33193 31
	Ialt...	<u>73318 31</u>

Grundfonden bestod i Panteobligationer fra andre Lagtingskasser samt inde stod i Sparekassen med 6851 Kr. 87 Ø. Restancerne hidrører fra Grindefangst 327 Kr. 26 Øre samt fra Bøder 30 Kr.

Formodet Status pr.

over de dispo

Den disponible Beholdning pr. 1. Januar 1928 + forventede Indtægter
indtil 31. December 1928.

A. Beholdning den 1. Januar 1928, jfr. ovenfor	Kr. Ø.	33193 31
B. Forventede Indtægter for Tiden fra 1. Januar til 31. cember 1928:	Kr. Ø.	
1. Renter	1800 00	
2. Storhvalsfangsten	800 00	
3. Bøder	100 00	
4. Handelsbevillinger iflg. Lov 1855, jfr. 1881 og 1913, jfr. 1925	1000 00	
5. Afgift ved Skifte af Boer	7000 00	
	-----	10700 00
	Ialt...	<u>43893 31</u>

kasses Status

cember 1927.

Fortegnelse

over

de Færø Amts Fattigkasse tilhørende Panteobligationer d. 31. December 1927.

Aktiv Nr.	Debitorernes Navne	Obligationernes Dato	Oprindelig Størrelse	Rest- paalydende
	a. Obligationer, der forrentes og af- drages med 6 pCt. p. a.:			
161	Færø Amts Repartitionsfond.	25. Sept. 1902	5000 00	2939 89
162	Samme	14. Oktb. 1902		
163	Samme	29. Maj 1903		
176	Samme	17. Novb. 1914	12000 00	7056 20
	b. Obligationer à 4 pCt. at afdrage i 10 Aar:			
180	Kirkkasserne		15000 00	15000 00
	Obligationer à 4 pCt. at afdrage i 20 Aar:			
181	Andefjord Sogns Kommune à 4½ pCt., at afdrage med 400 Kr. halv- aarlig	8. Juni 1927	8878 65	8277 04
				Kr. 33273 13

31. December 1928

nible Midler.

<i>Udgifter:</i>		Kr. Ø.
Administration	c.	350 00
Tilskud til Kommunernes Fattigvæsen (Lagtingsbeslutning)		5000 00
		Kr. Ø.
Tilskud til Sygehuse {	til Dronning Alexandrines Hospital	1000 00
	til Klaksvig Sygehus	500 00
	til Suderø Sygehus	500 00
		2000 00
Tilskud til Døvstummes Oplærelse	c.	1000 00
Udgifter til Underholdsbidrag	c.	1200 00
Henlæggelse til Grundfonden		500 00
		Ialt... 10050 00
<i>Forventet Status m. H. t. disponible Midler 31. December 1928</i>		33843 31
		Ialt... 43893 31

Sumbø Sogns Kommune har pr. 2. Marts 1928 laant 7000 Kr.
af Amtsfattigkassen til Rekonstruktion af Kommunens Økonomi.

Overslag over Færø

for Aaret

Indtægter :

A. Beholdning :		Kr. Ø.
Forventet Beholdning af disponible Midler 1. Januar 1929		33843 31
B. Forventede Indtægter i Tiden fra 1. Januar til 31. December 1929 :	Kr. Ø.	
1. Renter	1800 00	
2. Storbhvalsfangsten	800 00	
3. Handelsbevillinger ifølge Lov af 1855, jfr. 1881 og 1913, jfr. 1925	800 00	
Handelsbevilling for Handel fra Skib (Lov 1892) }		
4. Bøder	100 00	
5. Afgifter ved Skifte af Boer	7000 00	
		10500 00
	Samlet Sum . . .	44343 31

Til Oplysning om forskellige Kommuners Vanskeligheder bemærkes, at der nu er anbragt 26 Patienter paa Sindssygehospitalet ved Vordingborg, og at den aarlige Udgift for Kommunerne er steget til henved 20000 Kr. Desuden er der paa Epileptikerhjemmet ved Nyborg og paa Kolonien Filadelfia anbragt 2 epileptiske Patienter, for hvem de paagældende Kommuner maa betale henholdsvis 1200 og 1000 Kr. aarlig.

Amts Fattigkasse

1929.

Udgifter:

	Kr. Ø.	Kr. Ø.
Administration c.	350 00	
Tilskud til Døvstummes Oplærelse c.	1000 00	
Udgifter til Underholdsbidrag c.	1200 00	
Henlæggelse til Grundfonden	500 00	
		3050 00
Balance . . . c.		41293 31

 44343 31

Status har været, for saa vidt angaar

	Grundfonden:	Den disponible Formue.
1. Oktober 1920:	36500 Kr.	14031 Kr. 27 Ø.
1. — 1921:	37000 "	10148 " 26 "
1. — 1922:	37500 "	15785 " 25 "
1. — 1923:	38000 "	23863 " 41 "
1. Januar 1925:	38625 "	13260 " 50 "
1. — 1926:	39125 "	21002 " 94 "
1. — 1927:	39625 "	23050 " 05 "
1. — 1928:	40125 "	33193 " 31 "

Nr. 4.

Sanatoriet

pr. 31. De

(jfr. Beretning og

Aktiver:

	Kr. Ø.	Kr. Ø.
Beholdning den 31. December 1927:		
a. Sanatoriets Tilgodehavende hos Patienter	8939 00	
b. Statskassens Tilskud for Oktober Kvartal 1927	9384 00	
c. Kontant Beholdning	1206 55	
d. Forskud	85 00	
	-----	19614 55
Balance		5649 32
	Ialt...	25263 87
		=====

Det bemærkes, at Renter og Afdrag af Anlægssummen afholdes af Amtsrepartitionsfonden.

	pr. Kostdag:	pr. Patientdag:
Udgifterne til Forplejning var i 1919—20	348,00 Ø.	468,80 Ø.
1920—21	277,00 "	368,80 "
1921—22	193,97 "	254,55 "
1922—23	167,05 "	227,79 "
1. Okt. 1923—31. Dec. 1924	186,94 "	236,19 "
1925	202,53 "	260,60 "
1926	184,34 "	238,85 "
1927	176,63 "	233,89 "

i Høydal

december 1927.

Driftsregnskab)

Passiver :

Gæld den 31. December 1927: Til Føroya Banki	Kr. Ø. 25263 87

Ialt. . .	25263 87

Hvad Sanatoriets *Anlægssum* angaar, henvises til Oversigten i Lagstingstidende 1914 og 1915.

Driftsregnskabet for den forløbne Tid er, naar bortses fra Forrentning af *Anlægssummen*, saaledes:

i Tiden fra 1. Oktober 1919 til 30. September 1920..	66858	Kr. 05 Ø.	Underskud
1. — 1920 „ 30. — 1921..	45383	„ 22 „	—
1. — 1921 „ 30. — 1922..	19098	„ 67 „	—
1. — 1922 „ 30. — 1923..	4195	„ 40 „	—
1. — 1923 „ 31. December 1924..	10538	„ 89 „	—
1. Januar til 31. December 1925	18749	„ 28 „	—
1. — „ 31. — 1926	9810	„ 65 „	—
1. — „ 31. — 1927	10857	„ 58 „	—

Nr. 5.

Telefon

pr. 31. De

(jfr. Driftsregnskabet og den

Aktiver:

Beholdning den 31. December 1927:	Kr.	Ø.
1. Kontant Beholdning	2071	99
2. Indestaaende i Færø Amts Sparekasse	26007	34
3. Indestaaende i Føroya Banki	4338	66
4. Restancer	14820	84
5. Balance pr. 31. December 1927	135825	31

Ialt. . . 183064 14

Balancen er 5670 Kr. 40 Øre ringere end forrige Aar.
 Anlægget er i 1927 blevet udvidet for et Beløb af 35016 Kr.

Nr. 6.

Telefonvæsenets Pensionsfond.

Beholdning den 31. December 1927	Kr.	Ø.
	4649	73

væsenet

cember 1927.

Regnskabet vedlagte Driftsberetning).

Passiver :

Gæld:

Kr. Ø.

Telefonvæsenets Obligationsgæld pr. 31. December 1927:

1. Til Livsforsikringselskabet «Danmark» ifølge Obligation af 25. August 1906. (Halvaarlig Rente og Afdrag 4051 Kr. 95 Ø.)	58822 05
2. Til Forsørgelsesforeningen «Bikuben» ifølge Obligation af 21. September 1907. (Halvaarlig Rente og Afdrag 880 Kr. 52 Ø.)	15305 16
3. Til Kreditforeningen af Kommuner i Danmark ifølge Obligation af 23. September 1909. (Halvaarlig Rente og Afdrag 915 Kr.)	17721 88
4. Til samme ifølge Obligation af 17. November 1911. (Halvaarlig Rente og Afdrag 472 Kr. 50 Ø.)	9163 23
5. Til Færø Amts Sparekasse	21750 00
6. Til samme	16875 00
7. Til Kommunitetet	34138 62
8. Til Store Nordiske Telegrafelskab	9288 20

Ialt . . . 183064 14

Nr. 7.

Kirkefondens Status.

pr. 31. December 1927.

	Kr. Ø.	Aktiver : Kr. Ø.	Passiver : Kr. Ø.
Indestaaende i Færø Amts Sparekasse	10678 29		
Kontant Beholdning	3578 30		
	---	14256 59	
Gæld til Færø Amts økonomiske Fond ifølge Obligation af 23. September 1920			10000 00
Do. til Fonden for Jordehvalsrettighedens Afløsning :	Kr. Ø.		
Ifølge Obligation af 26. Februar 1921	12000 00		
— 25. April 1922	3000 00		
— 9. April 1923	3000 00		
— 11. Februar 1924	3000 00		
	-----		21000 00
Gæld til Færø Amts Fattigkasse ifølge Obligation af 23. September 1920			15000 00
Gæld til Thorshavns Kirkes særlige Kasse :			
Rentefrit Laan ifølge Obligation af 6. Marts 1922			2500 00
Kontant Gæld til samme Kasse			5953 22
Gæld til Vaag (S) Kirkes særlige Kasse :			
Rentefrit Laan ifølge Obligation af 6. Marts 1922			500 00
	Balance...	40696 63	
	Ialt...	54953 22	54953 22

Hvalfangsten har i 1927 givet en Indtægt af 1950 Kr. 00 Øre.
Kirkefonden oppebærer i Henhold til Loven af 28. Marts 1925, jfr. nu Loven af 15. Februar 1928, 25 pCt. af Lagtingets Andel af Toldindtægten, i Aaret 1927 21755 Kr. 65 Ø.

Status er forbedret med 2744 Kr. 43 Øre.

I Henhold til Lagtingets Vedtagelse af 1923, jfr. Lagtingstidende 1923 Side 100, er der i 1928 udbetalt til Opførelse af en ny Kirke i Vaag 20000 Kr. som 1. Del af en Bevilling paa 40000 Kr. Beløbet er laant hos Fonden til Jordehvalsrettighedens Afløsning.

Nr. 8.

Dampskibet «Smiril».

	Kr. Ø.
Beholdning den 31. Marts 1928 :	
Indestaaende paa Bankfolio	16842 79
Indestaaende paa Kontrabog	35000 00
Kassebeholdning	108 56
	Ialt... 51951 35

Nr. 9. Fonden til Jordehvalsrettighedens Afløsning.

Beholdning pr. 31. December 1927:

Panteobligationer.....	Kr.	51000,00
Restancer.....	"	4606,79
I Sparekassen og Kontant.....	"	51648,68
		Kr. 107255,47

Nr. 10. Grindegarnet i Vestmanhavn.

Beholdning pr. 31. December 1927..... Kr. 4689,18

Gæld til Økonomisk Fond 4400 Kr. ifølge Obligation af 3.
November 1888.**Nr. 11. Hansenske Legat.**

Beholdning den 31. Marts 1928 Kr. 1273,80

Nr. 12. Færø Amts Skolefond.

Restancer.....	Kr.	447,50
Beholdning.....	"	53385,43
		Kr. 53832,93

Nr. 13. Den gensidige Forsikring for Skolebygninger.

Restancer.....	Kr.	142,62
Beholdning.....	"	10019,80
		Kr. 10162,42

Nr. 14. Lærernes Pensionsfond.

Restancer.....	Kr.	4403,55
Beholdning.....	"	71572,54
		Kr. 75976,09

Nr. 15. Fonden til Anskaffelse af nyttige Skolebøger.

Beholdning pr. 31. December 1927..... Kr. 2689,50

Nr. 16. Pastor Engelstedts Legater.

Beholdning pr. 31. December 1927 af Realskolelegatet.....	Kr.	1401,10
Beholdning pr. 31. December 1927 af Pensionslegatet.....	"	1786,96

Nr. 17. Færøernes Mellem- og Realskoles Pensionsfond.

Beholdning pr. 31. December 1927 Kr. 1575,03

Nr. 18. Fonden for Forulykkedes Efterladte.

Beholdning pr. 31. December 1927 Kr. 8992,63

Nr. 19. Færø Amts Bibliotek.

Beholdning pr. 31. Marts 1928 Kr. 8833,18

Nr. 20. Dykkerdragten.

Beholdning pr. 31. December 1927 Kr. 1861,85

Samlet Statusoversigt

over de af Lagtinget reviderede Regnskaber.

Aktiver:

		Kr.	Ø.
1.	Telefonanlæggets anslaaede Værdi, jfr. Nr. 5.	535000	00
2.	Bygninger med Inventar (Assuranceværdien)	Kr.	Ø.
	tilh. Amtsrepartitionsfonden, jfr. Nr. 1: Sanatoriet ...	200000	00
	Lagtingshuset	17500	00
	Arresthuset..	8400	00
	tilh. Skolefonden, jfr. Nr. 12: Den nye Skolebygning	86000	00
	tilh. selvejende Institution, jfr. Nr. 19: Biblioteks-		
	bygning	6000	00
		317900	00
3.	S/S «Smiril» (Assuranceværdien)	60000	00
4.	Pengeeffekter:	Kr.	Ø.
	a. Sparekasse og Beholdning, jfr. Nr. 2--20	399901	83
	b. Panteobligationer, jfr. Nr. 2, 3, 9	118463	41
	c. Forskud, jfr. Nr. 1, 3, 4	42752	31
	d. Restancer, jfr. Nr. 1-5, 9, 12-14	214113	48
		775231	03
		1688131	03

Passiver :

	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
a. Til Pengeinstitutioner, jfr. Nr. 1, 4, 5	864271	98		
b. Til Lagtingets Kasser iflg. Oblig., jfr. 1, 7, 10.....	117139	81		
			1alt...	981411 79
			Balance...	706719 24
			1alt...	1688131 03

Følgende Værdier er ikke opført i ovenstaaende Status : De indtil

1. Januar 1928 byggede Kirker med Inventar, Grindegarnt i Vestmanna-
havn, Dykkerdragterne og Aktier i P/f. Skipafelagið Føroyar.

Balancen er 150134 Kr. 10 Øre bedre pr. 1. Januar 1928 end 1. Januar 1927, se dog det under Nr. 1 om Forskudene anførte.

Til Færøernes Lagting.

Ifølge den gældende Lov er det en Betingelse for Udøvelse af Valgret til Lagtinget og de kommunale Styrelser, at vedkommende er fyldt 25 Aar.

Selvstyrepartiet har som Programpunkt Krav om Nedsættelse af denne Alder til 21 Aar.

I en Række Lande er Aldersgrænsen for Valgrets Udøvelse nedsat, og det synes rigtigt og naturligt, at dette ogsaa sker paa Færøerne. En stor Del af Vælgerne er Fiskere, og disse er selverhvervende allerede i 15-16 Aarsalderen og det er da et berettiget Krav, at de opnaar politiske Rettigheder, naar de er fyldt 21 Aar, med Hensyn til Valgret til Færøernes Lagting, som er Færingers og dermed de færøske Fiskeres Repræsentation.

Samtidig bør ogsaa Aldersgrænsen for Valg til de kommunale Styrelser, Skolekommissionerne og Menighedsraadene nedsættes, medens jeg ikke for Tiden finder Grund til at stille Forslag med Hensyn til Valgretten til Folketinget.

Forslag.

- 1) Forslag til Lov om Ændring i Lov Nr 124 af 28 Marts 1923 om Færøernes Lagting.
I § 2 ændres Ordene »25de Aar« til »21de Aar«.
- 2) Forslag til Lov om Ændring i Lov Nr. 84 af 30. April 1909 om Tillæg til og Forandring i Lov Nr. 30 af 28. Februar 1872 om de færøske Landkommuners Styrelse.
I § 2 og § 5 ændres Ordene »25de Aar« til »21de Aar« og i § 5 Ordene »25aarige« til »21aarige«.
- 3) Forslag til Lov om Ændring i Lov Nr. 126 af 27 Maj 1908 om Byen Thorshavns kommunale Styrelse.
I § 5 ændres Ordene »25de Aar« til »21de Aar«.
- 4) Forslag til Anordning om Ændring i Anordning Nr 18 af 21 Januar 1925, hvorved Lov om Menighedsraad af 30 Juni 1922 sættes i Kraft paa Færøerne.
I § 4 ændres Ordet »25« til »21«.

Thorshavn, den 20. Juli 1928.

Edw. Mitens.

F o r s l a g
til
Færøernes Lagting
om
Lagtingsmedlemmernes Dagpenge.

Indtil 1906 var Lagtingsmedlemmernes Dagpenge 2 Kr. pr. Dag. Ved Lov Nr 77 af 3. April 1906 fastsattes de til 4 Kr. pr. Dag for de første 6 Uger og derefter til 2 Kr. pr. Dag til vedkommende Samlings Slutning.

Under Hensyn til Dyrtiden vedtog Tinget i 1918 at forhøje Dagpengene med 4 Kr. pr. Dag (se Tidenden 1918 S. 196). I 1919 sattes Dagpengene til 8 Kr. pr. Dag (se Tidenden 1919 S. 200) og i 1920 til 12 Kr. pr. Dag (se Tidenden 1920 S. 250). I 1921 (se Tidenden 1921 S 86) vedtog man, at sidstnævnte Beslutning skulde være gældende indtil videre.

Ifølge Lov Nr. 124 af 28. Marts 1923 om Færøernes Lagting § 21 udgør Dagpengene 12 Kr. pr. Dag for de første 6 Uger, Tinget er samlet, og derefter 6 Kr. pr. Dag til Samlingens Slutning. Denne Bestemmelse kan ændres ved kongelig Anordning efter Lagtingets Indstilling.

Da Priserne siden 1923 er faldne og da der ved den nedsættelse vil kunne spares nogle Tusinde Kroner skal jeg tillade mig at foreslaa, at Dagpengene nedsættes til henholdsvis 8 Kr. og 4 Kr.

F o r s l a g

1. Lagtingsmedlemmernes Dagpenge udgør 8 Kr. pr. Dag for de første 6 Uger, Tinget er samlet, og derefter 4 Kr. pr. Dag til Lagtingssamlingens Slutning.
2. Lagtinget indstiller, at § 21. første Punktum, i Lov Nr. 124 af 28 Marts 1923 om Færøernes Lagting ved kongelig Anordning ændres overensstemmende med ovennævnte Forslag 1.

Thorshavn, den 21. Juli 1928.

Edw. Mitens

the 1990s, the number of people in the UK who are employed in the public sector has increased by 1.5 million, from 2.5 million in 1980 to 4 million in 1995. The public sector has also become an important employer of women, with 50% of the public sector workforce being female in 1995.

There are a number of reasons why the public sector has become an important employer of women. One reason is that the public sector has a high proportion of jobs that are suitable for women, such as teaching, nursing, and social work. Another reason is that the public sector has a high proportion of jobs that are part-time or flexible, which are more attractive to women. A third reason is that the public sector has a high proportion of jobs that are in the service sector, which is more attractive to women.

The public sector has also become an important employer of women because of the increasing number of women who are in the workforce. In 1980, only 40% of women were in the workforce, but by 1995, this had increased to 60%. This increase in the number of women in the workforce has led to a corresponding increase in the number of women in the public sector.

The public sector has also become an important employer of women because of the increasing number of women who are in the workforce. In 1980, only 40% of women were in the workforce, but by 1995, this had increased to 60%. This increase in the number of women in the workforce has led to a corresponding increase in the number of women in the public sector.

The public sector has also become an important employer of women because of the increasing number of women who are in the workforce. In 1980, only 40% of women were in the workforce, but by 1995, this had increased to 60%. This increase in the number of women in the workforce has led to a corresponding increase in the number of women in the public sector.

The public sector has also become an important employer of women because of the increasing number of women who are in the workforce. In 1980, only 40% of women were in the workforce, but by 1995, this had increased to 60%. This increase in the number of women in the workforce has led to a corresponding increase in the number of women in the public sector.

The public sector has also become an important employer of women because of the increasing number of women who are in the workforce. In 1980, only 40% of women were in the workforce, but by 1995, this had increased to 60%. This increase in the number of women in the workforce has led to a corresponding increase in the number of women in the public sector.

The public sector has also become an important employer of women because of the increasing number of women who are in the workforce. In 1980, only 40% of women were in the workforce, but by 1995, this had increased to 60%. This increase in the number of women in the workforce has led to a corresponding increase in the number of women in the public sector.

Ændringer i Lagtingsloven.

Før 1923 var Amtmanden Formand for Lagtinget og selvskreven Medlem af dette. Efter Lagtingsloven af 28' Marts 1923 vælger Tinget selv sin Formand; men naar Tinget ikke er samlet, tager Amtmanden Beslutning i mange Sager, som ikke taaler at udsættes til Tingets almindelige Samling og ikke er af en saadan Betydning, at Lagtinget bør indkaldes til overordentlig Samling. Tinget kan dog nedsætte særlige Udvalg til at udføre de Forretninger, som overdrages dem af Tinget jfr. Lagtingsloven § 19.

Da dette blev vedtaget i Lagtinget, var de daværende Partier, saavel Sambandspartiet som Selvstyrepartiet, enige om, at denne Ordning kun kunde være midlertidig, og Tinget maatte selv gennem sin Formand eller paa anden Maade ekspedere sine Sager mellem Tingsamlingerne. Selvstyrepartiet mente, at man straks skulde gaa over til denne Ordning. Jeg mener, at Tiden i hvert Fald nu er kommen, og at det er rigtigt, at Amtmanden fritages for dette Arbejde. Det færøske Folk maa selv styre og raade i de Sager, som er givet Lagtinget i Hænde, gennem de folkevalgte Tingmænd, naar Tinget er samlet, og naar dette ikke er Tilfældet, gennem et Organ som staar Tinget til Ansvar, og ikke gennem en Embedsmand, som Tinget ikke har ansat og ikke har nogen Magt over. Jeg tillader mig at foreslaa, at dette Organ bliver et Udvalg paa 3 Medlemmer og benævnes Landsnævnet.

Ifølge Lagtingsloven § 4 gælder almindeligt Valg fra 1' Juli, og herefter er der ingen Tingmand fra 1' Juli indtil Olaf det paagældende Aar. Jeg mener, at det er rigtigt, at Valgene gælder fra 2 Ugersdagen efter Valgdagen smt. § 11, og at Landsnævnet bliver siddende indtil første kommende Tingsamling.

Landsnævnet og ikke Amtmanden bør kundgøre Valgdagen, og Vælgere, som agter at danne et nyt Parti, skal meddele Landsnævnet dette, ligesom samme skal udregne, hvorvidt Tillægsmandater skal sættes, og hvorledes dette skal ske.

Naturligvis maa Tinget oprette et Kontor og skaffe nødvendig Kontorhjælp, naar Landsnævnet skal ekspedere Sagerne mellem Tingsamlingerne.

Efter den nugældende Lov kan Amtmanden sammenkalde Tinget til overordentlige Samlinger og er pligtig at gøre dette, naar mindst Halvdelen af Tingmændene forlanger det. Jeg mener, at det bør være Landsnævnet, som sammenkalder Tinget; men at dette ogsaa er pligtig til at gøre dette, naar Regeringen forlanger det.

Ifølge § 17 har Lagtinget Ret til at fremsætte Forslag til Love, og Forslag til Love, som udelukkende vedrører Færøerne, skal saavidt muligt forelægges Lagtinget til Betænkning, og ellers skal Love vedrørende de Færøerne som Regel sendes Tinget til Betænkning, førend de sættes i Kraft.

Der findes altsaa et særligt færøsk Lovomraade, og Forslag vedrørende dette skal forelægges Lagtinget. Alle Partier paa Færøerne er sikkert enige om, at der paa dette Omraade bør tillægges Lagtinget saa stor Indflydelse som muligt som Lovgivningsfaktor, og jeg tillader mig at henstille, at man søger at fastslaa dette særlige færøske Omraade og at sikre Lagtinget paa bedste Maade.

F o r s l a g til

Lov om Ændring i Lov Nr. 124 af 28 Marts 1923 om Færøernes Lagting.

1. § 4, første Stk., sidste Punktum udgaar og i Stedet sættes:
»Valgene gælder fra 2. Ugersdagen efter Valgdagen, dog skal Landsnævnet fungere som saadant indtil førstkommande Tingsamling
2. § 4, fjerde Stk., første Punktum udgaar.
3. I §§ 4, andet, fjerde og femte Stykke, 11, 12, 13, 16, tredje Stk. og § 19 ændres »Amtmanden« til »Landsnævnet«.
4. I § 15, andet Stk. udgaar: »Amtmanden paa Punktum)« og i Stedet sættes: »Landsnævnet paa Tingets Vegne«.
5. I § 16, første Stk. udgaar: »eller Amtmanden.«
6. I § 16, tredje Stk., indskydes efter »Tingets Medlemmer« følgende: »eller Regeringen.«
7. I § 4, andet Stk., 12, første Stk., 13 sidste Stk., 16, tredje Stk. og 19 ændres »han« til »det«
8. Til § 18 føjes:
Lagtinget vælger et Landsnævn paa 3 Medlemmer til at repræsentere Tinget mellem Samlingerne.
9. Denne Lov træder i Kraft 1 Januar 1929.

Thorshavn, d. 24. Juli 1928.

Edw. Mitens.

Til Færøernes Lagting.

Ved Lov Nr. 186 af 14. Juli 1927 indførtes forskellige Ændringer i den for Danmark gældende Ulykkesforsikringslov. Ministeriet har forelagt Lagtinget Spørsmaalet om, hvorvidt der under Hensyn til de stedfundne ovennævnte Ændringer bør ske Ændringer i den for Færøerne gældende Lovgivning, og Lagtinget har anmodet Føroya vanlukkutrygging om en Udtalelse i Sagen.

Foranlediget heraf skal man udtale:

Ad § 1 i Lov Nr. 186 af 14. Juli 1927. Loven nedsætter for Danmark Dagpenge, Invaliditetserstatning, Erstatning til Efterladte og Begravelsesbælp med 15 pCt. Da disse Ydelser allerede for Færøernes vedkommende er nedsatte, mener man ikke, at § 1 bør sættes i Kraft med Undtagelse af § 1, andet Stykke, hvorefter man, hvor Forholdene taler derfor, kan nedsætte Dagpengene med en Fjerdedel, naar der er forløbet 6 Maaned-er fra Ulykkestilfældet. Denne Regel foreslaar man indsat i § 26, dog at Nedsættelsen af praktiske Grunde sættes til en Femtedel.

Ad § 2. Denne Paragraf indfører nogle Ændringer i Arbejderforsikringsraadets Sammensætning, og forsaavidt man vil bibeholde Raadet ogsaa for Færøernes vedkommende, maa Ændringerne ogsaa gælde Færøerne, men som det vil fremgaa af nedenstaaende, foreslaar man særlige Regler for Færøerne.

Ad § 3. Herefter er anerkendte Selskaber forpligtede til at fastsætte deres Præmier saaledes, at der ikke udover Ydelserne efter Loven maa opkræves mere, end hvad der er nødvendigt til Dækning af Omkostningerne ved en forsvarlig Administration. Hvis Forskellen mellem Præmier og Ydelser i et Selskab maatte være større end tilladt ifølge foranstaaende, skal Selskabet tilbagebetale Forskellen som Bonus, der fradrages i følgende Aars Præmie.

Da Føroya vanlukkutrygging er et gensidigt Selskab og staar under Lagtingets Overtilsyn, mener man, at der ikke er Fare for, at Præmierne vil blive sat for høje, og finder det i hvert Fald for Tiden unødvendigt og urigtigt at sætte omhandlede Bestemmelse i Kraft.

Ad § 4. Ifølge de for Færøerne gældende Bestemmelser i Anordningen §§ 35-36 tilkommer der de efterladte 1500 Kr., og for de efterladtes Adgang til Erstatning gælder følgende Hovedregler.

Efterlader afdøde sig Enke og ingen Børn, faar Enken 4500 Kr. Efterlades der foruden Enken Børn, tilfalder der Enken og Børnene 4500 Kr., og Raadet kan bestemme, at en Del heraf f. Eks. 1500 Kr. tilfalder Børnene og 3000 Kr. Enken. Efterlader afdøde sig ingen Enke, men Børn, faar disse 4500 Kr.

Efterlader afdøde sig hverken Enke eller Børn, bestemmer Raadet, om der skal tilfalde andre, hvem afdøde forsørgede, eller til hvis Forsørgelse han ydede Bidrag, 4500 Kr. eller et mindre Beløb. Efterlader afdøde sig ingen, som han forsørgede, ydes ingen Erstatning.

Ifølge § 4 i den nye Lov ydes der Enken, hvor der ikke er Børn, en Erstatning paa det 4-dobbelte af afdødes Aarsløn, overført paa, vore Forhold altsaa 3600 Kr. Hvor der foruden Enke efterlades Børn, tilkommer der desuden hvert Barn en efter nedennævnte Regel beregnet Erstatning paa indtil 1½ Gange afdødes Løn eller overført paa vore Forhold indtil 1350 Kr. Efterlader afdøde sig ingen Ægtefælle, men Børn tilkommer der hvert Barn en efter nedennævnte Regel beregnet Erstatning paa indtil 3 Gange afdødes Aarsløn eller efter vore Forhold paa indtil 2700. Kr.

Efterlader afdøde sig ingen efter ovenstaaende erstatningsberettiget bestemmer Raadet, om Erstatningen indenfor en Grænse af det 7-dobbelte af afdødes Aarsløn eller hos os 6300 Kr. skal tillægges andre, hvem afdøde forsørgede.

Erstatningen kan i intet Tilfælde overstige det 7-dobbelte af afdødes Aarsløn. Hvis Erstatningerne, om der er flere erstatningsberettigede, tilsammen vilde overstige nævnte Maksimalbeløb, vil alle Erstatningerne, eller enkelte af disse efter Raadets nærmere Bestemmelse være at nedsætte, saaledes at det samlede Erstatningsbeløb ikke overskrider nævnte Grænse.

Hvis ikke særlige Omstændigheder gør sig gældende bestemmes Erstatningen til Børn indenfor de ovennævnte Grænser efter det Antal Aar, i hvilke den afdøde paa Dødsdagen vilde have haft Forsørgelsespligt overfor Børnene.

Man mener, at det er rigtigt, at des ydes mere til en Enke med Børn end til en Enke uden saadanne. Hvis den nye Lovs Princip anvendes hos os, skal der ydes en Enke uden Børn 3600 Kr., og denne Bestemmelse foreslaar man at indføre. Hvor der foruden Enke efterlades Børn, foreslaar man, at der i Stedet for en samlet Udbetaling pr. Barn ydes aarlig 75 Kr. pr. Barn, indtil Barnet naar 15 Aars Alderen. Højere mener man det ikke gør ligt at foreslaa Ydelsen under Hensyn til Selskabets økonomiske Forhold, idet Præmierne ikke godt taaler at forhøjes.

Naar afdøde ikke efterlader sig Ægtefælle, men Børn, foreslaar man, at der ydes hvert Barn aarlig en Udbetaling paa 150 Kr., og efterlader afdøde sig ingen efter ovenstaaende erstatningsberettiget, skal det bestemmes, om Erstatningen indenfor en Grænse af 5400 Kr. skal tillægges andre, som afdøde forsørgede. Disse Regler vil virke heldigere under vore særlige Forhold end de hidtil gældende og end de i den nye Lov indeholdte.

Ad § 5. Denne er uden Interesse for Færøerne, da Aarslønnen her beregnes til 900 Kr.

Ad § 6. Denne bestemmer, at der ikke er Forsikringspligt for Medhjælp i Husholdningen af ganske forbigaaende Art, medmindre denne Beskæftigelse strækker sig ud over et Tidsrum af 30 Arbejdsdage i et Kalenderaar. Erstatninger for Ulykkestilfælde, overgaaet saadan Medhjælp, udredes forskudsvis af Arbejderforsikringsraadet og lignedes paa samtlige Forsikringsselskaber.

Man kan tilraade, at denne Bestemmelse sættes i Kraft, saaledes at Erstatningerne udredes af Føroya vanlukku trygging. §§ 7 og 8 bestemmer, at undtagne fra Redernes eller Arbejdsgivernes Forsikringspligt er Personer, som beskæftiges paa Skibe og Fartøjer, der benyttes til Fiskefangst, og som Vederlag kun faar udbetalt Procenter eller Andel i Fangsten, og som er anmeldt som Medlemmer i Forsikringsforbundet for danske Fiskere og Søfolk.

Paa Færøerne drives alt Fiskeri paa den Maade, at Fiskerne lønes med Andel i Fangsten, og der betales af Rederne en Rederipræmie af 2 Kr. pr. Maaned pr. Mand eller normalt ca. 14 Kr. pr. Mand aarligt, idet Fiskeriet drives i ca. 7 Maaneder. Desuden betaler Fiskerne en personlig Præmie paa 9 Kr. aarlig. Rederipræmierne for Fiskerskibene er en væsentlig Indtægt for Føroya vanlukkutrygging.

Overført paa Færøerne vilde ovennævnte Regel medføre, at Rederipræmierne faldt væk, og at Fiskernes personlige Præmie derfor maatte forhøjes til ca. 24 Kr. Selvom man mener, at der er noget rigtigt i Bestemmelsen, mener man ikke at kunne gaa saa langt, men foreslaar, at Sagen ordnes saaledes, at Fiskerne som hidtil betaler en personlig Præmie paa 9 Kr., og at Rederipræmien bibeholdes, men at Fiskerne skal refundere 65 Øre maanedlig af denne.

Da Fiskerne tager Del i Fangstudbyttet, mener man det rigtigt, at de ogsaa tager Del i denne Driftsudgift, ogsaa under Hensyn til, at disse stadig har været stigende, og Rederierne derfor i mange Aar har arbejdet under vanskelige Forhold.

Ad § 9. Reglen om, at anerkendte Forsikringsselskaber er pligtige til at nedsætte Præmier og Bidrag med mindst 15 pCt., er der ikke Brug for paa Færøerne.

A n d r e Æ n d r i n g e r.

Bestyrelsen har overvejet andre Ændringer i den gældende Anordning.

Dagpengene er et bestemt Beløb, nemlig 2 Kr. 50 Øre pr. Dag, og Erstatning for Tab af Forsørger beregnes paa Grundlag af en Aarsløn af 900 Kr., hvorfor der ikke her bliver Tale om noget Skøn. Invaliditetserstatningen beregnes ogsaa paa Grundlag af en Aarsindtægt af 900 Kr. Man mener derfor, at det paa Færøerne ligesom paa Island kan overlades til Forsikringsforeningens Bestyrelse selv at bestemme, om der skal udbetales noget og hvormed, dog saaledes, at de paagældende kan paaanke Sagen til Ministeriet, som kan forelægge denne for Arbejdsforsikringsraadet i København. Man foreslaar dog, at Amtslægen og Dommeren skal deltage i Bestyrelsens Møder for at yde faglige Oplysninger. Det er unødvendigt og virker forsinkende, at alle Sager skal sendes til København. Johs. Joensen maa dog tage Forbehold vedrørende dette Punkt.

Man foreslaar endvidere, at der ikke skal kunne gives Tilladelse til, at Arbejdsgivere skal kunne faa Fritagelse for at være Medlemmer mod at tegne Forsikring i andre Selskaber udenfor Øerne. Da Omraadet er saa lille, gælder det om, at alle er med.

Der er Adgang til udenfor Færøerne at tegne Forsikring for yderligere Erstatning udover, hvad den færøske Anordning hjemler.

Ifølge § 20 kan Præmier, som en forsikringspligtig Arbejdsgiver er skyldig, inddrives ved Udpaalning. Man foreslaar, at det samme skal være Tilfældet med Præmier, som andre er skyldige.

Endelig har man overvejet at foreslaa, at ethvert Ulykkestilfælde, som rammer paa Færøerne hjemmehørende Personer, skal falde ind under Anordningen. Nu er kun de Personer, som driver Fiskeri, forsikrede mod ethvert Ulykkestilfælde, hvad enten de fisker med Kutter eller driver selvstændigt Fiskeri med Baad, idet de er lovpligtige Medlemmer af Føroya vanlukkutrygging, medens andre Personer kun er forsikrede, naar de er i Tjeneste hos andre og da kun under Beskæftigelse i den andens Tjeneste. Det er ønskeligt, at de ogsaa var forsikrede, naar de arbejder for sig selv. Arbejdsgiverne er ofte lige saa daarligt stillede som Arbejderne, og de burde derfor ogsaa være forsikrede. Alle burde være forsikrede i al Beskæftigelse.

Med andre ord alle Personer over 15 Aar skulde være Medlemmer og betale en personlig Grundpræmie, som i mange Tilfælde kunde sættes lavt, f. Eks. 3 Kr. aarlig. Ved Siden deraf skulde Arbejdsgiverne betale en Præmie for dem, som arbejder for dem. For hvert Ulykkestilfælde vilde der da være tegnet Forsikring.

Lovens Administration vilde lettes derved, idet Foreningen gennem de kommunale Bestyrelser vil kunne faa Fortegnelser over alle Personer over 15 Aar.

Man har ikke villet fremsætte positivt Forslag herom men overlader til Tinget at overveje Spørgsmaalet.

Herefter fremsættes følgende

Forslag til

Anordning om Ændring i Anordning Nr. 503 af 29. Novbr. 1922 om Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde.

- 1) Til § 26, første Stykke, føjes »dog kan Bestyrelsen, hvor Forholdene taler derfor, nedsætte Dagpengene til 2 Kr., naar der er forløbet 6 Maaneder fra Ulykkestilfældet.«

- 2) § 35, første Stykke, ændres saaledes:

Indtræder Døden som Følge af Ulykkestilfælde, tilkommer der de efterladte, som nævnes i § 36, en Erstatning, der beregnes som der angivet.

- 3) § 36 affattes saaledes:

a) Efterlader den afdøde sig Ægtefælle, og er den afdøde en Mand, tilfalder der Enken, medmindre Ægteskabet er indgaaet efter Ulykkestilfældet, en Erstatning paa 3600 Kr. Hvis Ægtefællerne, da Ulykken fandt Sted, levede adskilte, men Hustruen havde Retskrav paa Underholdsbidrag fra Manden, tilfalder den nævnte Erstatning Hustruen. Har hun ikke gjort sit Retskrav gældende overfor Manden det sidste Aar før Ulykkestilfældet kan Bestyrelsen bestemme, hvorvidt Erstatningen helt eller delvis skal udbetales Hustruen eller helt bortfalde. Levede Ægtefællerne adskilte, da Ulykken fandt Sted, og har Manden faktisk ydet Underholdsbidrag til Hustruen, kan Bestyrelsen bestemme, at den nævnte Erstatning helt eller delvis skal tilfalde denne.

Er den afdøde en Kvinde, som regelmæssigt og i væsentligt Omfang deltog i Familiens Erhvervsarbejde, gælder tilsvarende Regler med Hensyn til den efterladte Mand.

b) Efterlades der foruden en Ægtefælle, der er berettiget til en Erstatning af den under a, 1ste Punktum, ommeldte Størrelse, endvidere Børn hvis Forsørgelse paahvilede afdøde, eller som afdøde faktisk forsørgede, da Ulykken fandt Sted, eller Børn, fødte udenfor Ægteskab, til hvilke afdøde faktisk ydede eller var tilpligtet at yde Underholdsbidrag, tilkommer der hvert Barn, saalænge det lever, 75 Kr. aarlig indtil dets fyldte 15. Aar.

- c) Efterlader den afdøde sig ingen Ægtefælle, der er berettiget til Erstatning af den under a, 1ste Punktum, ommeldte Størrelse, tilkommer der hvert af de Børn, hvis Forsørgelse paahvilede afdøde, eller som denne faktisk forsørgede, da Ulykken fandt Sted, eller paa hvem Bestemmelserne i Forordningen af 21. Maj 1845 § 9 finder Anvendelse 150 Kr. aarlig, saalænge det lever, indtil dets 15. Aar. Har afdøde ydet eller været tilpligtet at yde Bidrag til Børn, overfor hvem den

paagældende ikke havde Forsørgelsespligt eller ikke fuld Forsørgelsespligt, tilkommer der ligeledes hvert af disse Børn 150 Kr. aarlig indtil dets fyldte 15. Aar saalænge det lever.

d) Efterlader den afdøde sig ingen efter ovenstaaende Bestemmelser erstatningsberettiget, bestemmer Bestyrelsen, om Erstatning indenfor en Grænse af 5400 Kr. skal tillægges andre, hvem afdøde forsørgede, eller til hvis Forsørgelse han ydede Bidrag, da Ulykken skete.

- 4) Anordningens § 49, sidste Punktum »Personer Medhjælp« affattes saaledes:

For Medhjælp i Husholdningen af ganske forbigaaende Art er der ikke Forsikringspligt, medmindre denne Beskæftigelse strækker sig ud over et Tidsrum af 30 Arbejdsdage (240 Arbejdstimer) i eet Kalenderaar.

Erstatninger for Ulykkestilfælde, overgaaet saadan Medhjælp, som i Henhold til forrige Stykke er undtaget for Forsikringspligt, udredes af Føroya vanlukku trygging.

I Lovens § 50 udgaar sidste Punktum.

- 5) I § 54 indsættes som nyt 4' Stykke følgende:

Personer, som beskæftiges paa Skibe og Fartøjer m. v., der benyttes til Fiskefangst, og som Vederlag for deres Arbejde faar Procenter eller Andel i Fangsten, skal refundere vedkommende Rederi 65 Øre maanedlig af Rederipræmien.

- 6) Hvor det forekommer, ændres »Raadet« til »Bestyrelsen for Føroya vanlukku trygging« og »Arbejderforsikringsraadet« til »Bestyrelsen for Føroya vanlukku trygging«.

- 7) § 8 ændres saaledes:

Ordnningen af de ifølge denne Anordning opstaaende Forhold varetages af Bestyrelsen for Føroya vanlukku trygging.

- 8) § 9 affattes saaledes:

Amtslægen paa Færøerne og Dommeren skal være pligtige til paa Forlangende at deltage i Bestyrelsens Møder og meddele Oplysninger.

- 9) § 10 udgaar.

- 10) § 11 udgaar.

- 11) I § 12 ændres: »Hver af Raadets Afdelinger træffer for sit Omraade Afgørelse« til »Bestyrelsen for Føroya vanlukku trygging træffer Afgørelse«.

- 12) I § 13 udgaar i 3' Linie »til Færøerne« og »Amtmanden« ændres til »Bestyrelsen for Føroya vanlukku trygging« og Ordene »gennem Amtet« udgaar.

- 13) § 16 ændres saaledes: »Bestyrelsen for Føroya vanlukku trygging indsender aarlig til Ministeriet og Lagtinget Beretning om dets Virksomhed«.

- 14) I § 18, første Stykke, udgaar: »Dog kan Arbejdsgivere Virksomhed«. § 18, andet Stykke, første Punktum udgaar.

- 15) I § 20 indsættes efter: »Arbejdsgiver og Arbejdsgivers« henholdsvis: »eller anden forsikringspligtig« og »eller anden forsikringspligtig«.

- 16) I § 44 ændres »Amtmanden over Færøerne« til »Bestyrelsen for Føroya vanlukku trygging« og tredje Linie i første Stykke udgaar.

Johs. O. Joensen.

Edw. Mitens.

J. A. Wang.

1000

F o r s l a g

til

Lov om et færøsk Klasselotteri.

§ 1.

Finansministeren bemyndiges til at meddele et Konsortium, repræsenteret ved Forretningsfører Hans Olaf Hansen, Prokurist Johannes Olaus Joensen og Sagfører Edward Esbern Mitens, alle af Thorshavn, Bevilling til Oprettelse af et færøsk Klasselotteri paa følgende Vilkaar:

- a) Hvert Aars Lotteri deles i 2 af hinanden uafhængige Serier med lige mange Trækninger i hver. Antallet af Lodder maa ikke overstige 20,000 for hver Serie. Antallet af Erstatningslodder maa ikke overstige 3000 for hver Serie. Antallet af Trækninger for hver Serie maa ikke overstige 6.
- b) Indskudet til den enkelte Serie for et helt Lod skal være Kr. 240,00. Lodderne kunne udstedes baade som hele og delte.
- c) I hver af Lotteriets Serier skal det samtlige Gevinstbeløb være mindst 70% af Indskudssummen for samtlige til Serien hørende Lodder med Fradrag af den i § 1, f bestemte halvaarlige Afgift. Gevinstbeløbet fordeles efter en af Finansministeren godkendt Plan, i hvilken tillige vil være at fastsætte Loddernes Antal, Tidspunktet for Trækningerne samt Regler for Bekendtgørelse af Trækningernes Udfald, Tidspunktet for Gevinsterne Udbetaling og for Fortabelse af ikke i rette Tid hævede Gevinster. Gevinsterne udbetales uden Afdrag. Gevinster, der ikke fordres udbetalte i rette Tid, regnes Færø Amts Repartitionsfond til Gode.
- d) Trækningerne foregaa offentligt i Thorshavn under Tilsyn af en der, til af Kongen beskikket Kommission paa 5 Mand, hvoraf mindst 1 Jurist, der opfylder Betingelserne for at være Dommer. Kommissionen afgør endelig ethvert Spørgsmaal om Trækningernes Rigtighed eller Gyldighed, være sig under eller efter Trækningen.
- e) Bevillingen til Lotteriets Drift kan gives for et Tidsrum af 15 Aar fra 1. Januar 1929 at regne, og Bevillingen fortabes, naar Bevillingshaveren ikke opfylder de ham overfor det Offentlige i Henhold til Bevillingen paahvilende pekuniære Forpligtelser, eller naar den Lotteriet godkendte Plan ikke overholdes.
- f) Bevillingshaveren skal erlægge forud en halvaarlig Afgift af Kr. 84,000 til Færø Amts Repartitionsfond.

- g) Bevillingshaveren skal desuden af Indskudssummen for de til enhver Serie afsatte Lodder erlægge en Afgift til Færøernes Lagting svarende til $3\frac{1}{2}\%$ af de første 5000 Lodder, $4\frac{1}{2}\%$ af de følgende 5000 Lodder, $5\frac{1}{2}\%$ af de derpaa følgende 5000 Lodder og $6\frac{1}{2}\%$ af Resten. Lodderne ere stempelfri.
- h) Saafremt der af den danske Stat maatte ønskes en Afgift i Anledning af, at Lodderne sælges i Danmark, skal Finansministeren være bemyndiget til i Bevillingen at fastsætte en saadan Afgift, der dog ikke maa overstige den Færøerne tillagte Procent-Afgift.
- i) Til Sikkerhed for Opfyldelsen af de Bevillingshaveren paahvilende Forpligtelser skal der, forinden Lotteriet kan træde i Virksomhed, være tilvejebragt en Garantifond, bestaaende af solide Effekter til samme Værdi som Halvdelen af det samlede Gevinstbeløb i en Serie. Saafremt Garantifonden formindskes som Følge af lidte Tab, paahviler det Bevillingshaveren, inden en Trækning kan finde Sted, enten at forøge Fonden til den paabudte Størrelse eller for det manglende Beløb at stille en af Finansministeren godkendt Bankgaranti. Staten fører Tilsyn med og indestaar for Tilstedeværelsen af den her nævnte Sikkerhed.

§ 2.

Finansministeren fastsætter de nærmere Regler om Lotteriets Ordning og om det Offentliges Tilsyn med Lotteriet. De heraf flydende Udgifter bæres af Bevillingshaveren.

§ 3.

Afsætning af Lodsedler i og til Udlandet er forbudt og det kan i Bevillingen fastsættes, at enhver Lodseddel tydelig og paa mindst 3 Hovedsprog skal bære Paategning om, at Loddet er ugyldigt udenfor Danmarks Grænser.

§ 4.

Saalænge en i Medfør af nærværende Lov given Lotteribevilling er i Kraft, skal det ikke være tilladt at oprette noget Pengelotteri paa Færøerne.

§ 5.

Denne Lov træder straks i Kraft.

Udvalgsbetænkning

i

Sag Nr. 179—1928 (Udsættelse af Lagtingssamlingen).

I Skrivelse af 4. ds. har 6 Lagtingsmedlemmer foreslaaet, at Samlingen iaar skal udsættes, naar Sagerne har været til første Behandling, og om nødvendigt enkelte vigtige Sager, som haster, er afgjort, og derefter fortsættes 1. November.

Et Flertal (Dam, Effersøe, Mitens, A. Samuelsen og M. Samuelsen) mener, at man ikke bør udsætte Samlingen iaar allerede af den Grund, at det synes ikke praktisk gørlig eller hensigtsmæssigt at afbryde Arbejdet nu.

Et Mindretal (Debess og Patursson) mener, at Samlingen iaar bør udsættes den 25. ds. og fortsættes 1. November og motiverer dette med de samme Grunde, som ellers taler for Vinterting.

Et Mindretal (Debess, Mitens og Patursson) skal udtale:

Kravet om, at Lagtingssamlingen maa blive henlagt til Vinterhalvaaret, har været fremme tidligere og er velbegrundet af Hensyn til Fiskerne, som udgør et meget stort Antal af Vælgerne, og som er afskaarne fra direkte Deltagelse i Tingarbejdet, da de er ude paa Fiskeri om Sommeren.

Ifølge Lagtingsloven af 28. Marts 1923 § 16 samles Lagtinget St. Olafsdag 29. Juli, men Kongen kan efter Lagtingets Indstilling for 2 Aar ad Gangen bestemme, at Tingets Aabning kan finde Sted paa et andet Tidspunkt, og i § 20 bestemmes, at Kongen kan udsætte Tingets Forhandlinger.

Flertallet skal foreslaa, at man benytter de ovennævnte Bestemmelser i Lagtingsloven og gør i hvert Fald et Forsøg med at holde Lagting i November—December. Indstillingerne til Regeringen vil kunne expederes først og maa kunne fremmes i vedkommende Rigsdagssamling, som normalt ikke ender før ca. 1. Maj det følgende Aar.

Da Lagtinget fra gammel Tid altid er aabnet St. Olafsdag, og da denne Dag er en færøsk Festdag, til hvis festlige Præg Lagtingets Aabning ogsaa har bidraget, skal man dog samtidig med at man foreslaar at henlægge selve Samlingen til November—December, stille Forslag om, at den formelle Aabning finder Sted som hidtil St. Olafsdag efter afholdt Gudstjeneste, saaledes at Sagerne blot fremlægges, og Møderne derefter udsættes til 1. November.

Et Mindretal (Dam) stiller intet Forslag om Udsættelse af senere Samlinger og vil motivere sin Stilling i Salen.

Et Mindretal (Effersøe, A. Samuelson og M. Samuelson) maa næst at henvise til Sag Nr. 70 i Lagtingstidende for 1927, Side 146—147, bemærke, at man efter nøje Overvejelse af, hvad det paagældende Flertal har anført i Udvalgsbetænkningen i nævnte Sag, jfr. Lagtingstidenden, anse de Grunde, som Flertallet har gjort gældende imod at iværksætte en Ændring af de nugældende Regler for Tiden for Lagtingssamlingens Afholdelse, for at være mest betydningsfulde.

Man modsætter sig derfor Mindretallets Forslag.

Forslag:

I. Et Mindretal (Debess og Patursson): Tingsamlingen udsættes 25. August og genoptages 1. November.

II. Et Mindretal (Debess, Mitens og Patursson): Lagtinget indstiller, at Kongen bestemmer, at Tinget i 1929 og 1930 aabnes St. Olafsdag, men at Forhandlingerne derefter udsættes til den første Hverdag i November.

Færøernes Lagting, den 21. August 1928.

<i>Dam.</i>	<i>Debess.</i>	<i>Effersøe.</i>	<i>Mitens.</i> Formand.
<i>J. Patursson.</i>	<i>A. Samuelson.</i>	<i>M. Samuelson.</i>	

Udvalgsbetænkning

i

Sag Nr. 147 — 1928 (Valgretsaldere).

I Skrivelse af 20. f. M. har Lagtingsmand Edw. Mitens foreslaaet, at man skal nedsætte Valgretsaldere med Hensyn til Lagtingsvalg, kommunale Valg og Menighedsraadsvalg til 21 Aar.

I Udvalget har man ikke opnaaet Enighed.

Et Flertal (Dam, Debess, Mitens og Patursson) henviser til de i Skrivelsen anførte Motiver og anbefaler, at Tinget vedtager de af Andrageren fremsatte Forslag.

Et Mindretal (Dam) mener, at man yderligere bør nedsætte Valgretsaldere ved Folketingsvalg til 21 Aar, og han mener, at det ligesom ved Lagtingsvalg ikke bør være en Betingelse for Udøvelse af kommunal Valgret, at vedkommende har betalt Kommuneskat.

Et Mindretal (Effersøe, A. Samuelson og M. Samuelson) skal udtale.

Spørgsmaalet om Valgretsaldere er ikke let at afgøre, og Menerne herom er meget delte nede i Danmark, ogsaa indenfor Rigsdagen.

Mindretallet mener, at Bestemmelserne om Valgretsaldere efter Forholdenes Natur bør være ens i hele Riget. Vi kan af den Grund ikke tiltræde et Forslag om at ændre Valgretsaldere paa Færøerne, forinden den er ændret i det øvrige Rige.

Forslag

I. Et Flertal (Dam, Debess, Mitens og Patursson) indgaar til Regeringen med følgende Forslag.

- 1) Forslag til Lov om Ændring i Lov Nr. 124 af 28. Marts 1923 om Færøernes Lagting.

I § 2 ændres Ordene »25de Aar« til »21de Aar«.

- 2) Forslag til Lov om Ændring i Lov Nr. 84 af 30. April 1909 om Tillæg til og Forandring i Lov Nr. 30 af 28. Februar 1872 om de færøske Landkommuners Styrelse.

I § 2 og § 5 ændres Ordene »25de Aar« til »21de Aar« og i § 5 Ordene »25aarige« til »21aarige«.

- 3) Forslag til Lov om Ændring i Lov Nr. 126 af 27. Maj 1908 om Byen Thorshavns kommunale Styrelse.

I § 5 ændres Ordene »25de Aar« til »21de Aar«.

- 4) Forslag til Anordning om Ændring i Anordning Nr. 18 af 21 Januar 1925, hvorved Lov om Menighedsraad af 30. Juni 1922 sættes i Kraft paa Færøerne.
I § 4 ændres Ordet »25« til »21.«
- II. Et Mindretal (Dam)
 - 1) Til § 1 i Lov Nr. 139 af 11. April 1920 om Valg til Rigsdagen føjes:
Paa Færøerne kræves dog kun, at vedkommende har fyldt sit 21de Aar.
 - 2) I Lov Nr. 84 af 30. April 1909 om Tillæg til og Forandring i Lov Nr. 30 af 28 Februar 1872 om de færøske Landkommuners Styrelse ændres følgende:
I § 2 udgaar »og er Skatteyder til denne« og Ordene: »og indenfor det nævnte Tidsrum har svaret nu til Inddrivelse ved Udpantning forfalden direkte Skat til Kommunen«.

Thorshavn, den 23. Aug. 1928.

<i>Dam.</i>	<i>Nyholm Debess.</i>	<i>O. Effersøe.</i>	<i>Edw. Mitens.</i>
<i>J. Patursson.</i>	<i>A. Samuelson.</i>	<i>M. Samuelson.</i>	

Udvalgsbetænkning

i

Sag Nr. 84— 1928: Ændring i Lov om Motorkøretøjer m. m.

I Skrivelse af 20. April f. A. har Politimesteren overfor Amtet rejst Spørgsmaalet om Ændringer i den færøske Motorlov af 28. Marts 1923 i Anledning af, at der var forelagt Rigsdagen Forslag til Ændringer i den danske Lov, og Amtmanden har i Skrivelse af 12. f. M. forelagt Spørgsmaalet for Tinget, idet det ovennævnte Forslag under 1. Juli 1927 blev ophøjet til Lov.

Den danske Lov Nr. 144 af 1. Juli 1927 indeholder i § 5 Bestemmelser om, at Motorkøretøjer skal være forsynede med Luftgummiringe eller halvmassive Gummiringe, medens altsaa helt massive Ringe forbydes. Politimesteren mener, at der bør indsættes en Bestemmelse i Loven om, at Motorkøretøjer skal være forsynede med Luftgummiringe af Hensyn til mindre Slid paa Vejene. Udvalget kan slutte sig til dette Forslag.

Endvidere foreslaar Politimesteren, at Motorvogne forsynes med Nummerplader jfr. den danske Lov §§ 15—17, og at der indføres Bestemmelser svarende til den danske Motorlovs § 20 om Opbevaring af Benzin og brandfarlige Vædske og en Bestemmelse om Øvelseskørsel svarende til den danske Lovs § 22. Udvalget mener, at der bør indføres tilsvarende Ændringer i den færøske Lov.

Dernæst er Politimesteren af den Opfattelse, at Kørehastigheden bør forhøjes til 30 km. i Timen for Personvogne og 20 km. i Timen for Lastvogne. Ifølge den færøske Lov maa Hastigheden ikke overstige 15 km. i Timen. Dog kan der ved kgl. Anordning fastsættes en Kørehastighed udenfor Thorshavn og Bygderne af indtil 25 km. i Timen. Udvalget maa finde det betænkeligt at forandre den nugældende Bestemmelse, forsaavidt angaar Thorshavn og Bygderne, medens man udenfor disse mener at kunne forhøje Hastigheden for Lastvogne til 20 km. og for Personvogne til 30 km. i Timen.

Endelig henstiller Politimesteren, at Straffe- og Erstatningsbestemmelserne ændres i Overensstemmelse med den danske Lov og Udvalget mener ogsaa, at der paa disse Punkter bør være Overensstemmelse og stiller Forslag herom.

Forslag

til

Lov om Ændringer i Lov for Færøerne Nr. 123 af 28^e Marts 1923 om
Motorkøretøjer m. m.

- § 1. § 3, Stk. 3 ændres saaledes:
Motorkøretøjer og Side- og Paahængsvogne til Motorkøretøjer skal være forsynede med Luftgummiringe.
- § 2. Til § 9, Stk. 4, føjes:
Det Nummer, under hvilket Køretøjet er opført i Registret, anbringes saavel paa Køretøjets Forside — for Motorcyklers Vedkommende paa begge Sider af en paa langs foran Styret anbragt Nummerplade — som paa dets Bagside. Nummerpladerne leveres i udfyldt Stand af Politimesteren mod en af Justitsministeren fastsat Betaling.
Tages en Nummerplade, eller bliver den ubrugelig, maa dette straks anmeldes for Politimesteren. Saafremt ny Nummerplade ikke straks kan fremskaffes, skal den nærmeste Politimyndighed uden Betaling udlevere en ny Nummerplade (»Prøveskilt«) til midlertidig Benyttelse. Ejeren (Brugeren) skal tilbagesende Pladen til Udleveringsstedets Politie uden Udgift for dette, naar han faar den nye endelige Plade.
Naar et Køretøj afmeldes, skal Nummerpladerne tilbageleveres til Politiet.
- § 3. Til § 13 føjes som nyt Stykke:
Justitsministeren er bemyndiget til at give fornødne Forskrifter om Opbevaring af Benzin og andre brandfarlige Vædske og til at fastsætte de nærmere Bestemmelser om, hvorledes Motorkøretøjer med Tilbehør af Hensyn til Færdselssikkerheden skal være indrettede, og om Motorkøretøjers Anmeldelse, Undersøgelse, Registrering m. m.
- § 4. Til § 15 føjes som nyt Stykke:
Øvelseskørsel for Personer der uddanner sig til Førere, kan med Motorvogn kun finde Sted, naar der paa Vognen ved Siden af Eleven findes en Ledsager, som har Førerbevis og mindst 1 Aars praktisk Øvelse i Kørsel med Motorvogn. Ledsageren anses da for at være Fører af Vognen; ved den i § 14, Stk. 2, ommeldte Prøve anses dog Eleven for at være Fører.
Politimesteren bestemmer, hvilke særlige Sikkerhedsindretninger der skal findes paa Vogne, som benyttes til Øvelseskørsel.
Øvelseskørsel med Motorkøretøjer kan finde Sted overalt, hvor Færdsel med Køretøjer af den paagældende Art er tilladt, dog at Politiet, hvor Forholdene kræver det, helt eller delvis kan forbyde Øvelseskørsel paa bestemte Gader og Vejstrækninger.
- § 5. Stk. 1 affattes saaledes:
Kørehastigheden maa ikke overstige 15 km. i Thorshavn og Bygderne. Udenfor disse maa Lastvogne køre indtil 20 km. og Personvogne indtil 30 km. i Timen.
- § 6. Til § 23 føjes som nyt Stykke:
Taksten for Kørsel med Motorvogne, der søger Hyre paa offentlig Gade, Vej eller Plads eller paa dertil af Politiet anviste Holdepladser, fastsættes af det kommunale Raad efter Forhandling med Politiet.

§ 25 ændres saaledes:

Stk. 1. Saafremt et Motorkøretøj forvolder Skade ved Paakørsel, Sammenstød, Væltning eller andre lignende Kørselsuheld eller ved en i Motor eller Beholdere opstaaet Eksplosion eller Brand, er den for Motorkøretøjet ansvarlige forpligtet til at erstatte Skaden, medmindre det enten oplyses, at den skadelidende forsætlig har hidført Skaden, eller det fremgaar af Omstændighederne, at denne ikke kunde være afværget ved den Agtpaagivenhed og Omhu, der udkræves ved Benyttelsen af Motorkøretøjer saavel i Henseende til Driften som i Henseende til Materiellet. Oplyses det, at den skadelidende ved Uagtsomhed har hidført eller medvirket til Skaden, kan Erstatningen dog nedsættes eller endog helt bortfalde. Efter de samme Regler er den for Motorkøretøjet ansvarlige forpligtet til at erstatte Skaden, der bevirkes med at vejfarendes Heste bliver sky for Motorkøretøjet, saafremt det maa antages, at Skaden ikke staar i Forbindelse med nogen særlig Skyhed hos Hestene.

Stk. 2. Skade paa Personer eller Gods, der befordres med Motorkøretøjet, omfattes kun af Bestemmelserne i 1. Stykke, naar Befordringen sker for Betaling.

Stk. 3. For anden Skade forvoldt med Kørsel med Motorkøretøjer er den for Motorkøretøjet ansvarlige forpligtet til at yde Erstatning, hvor dette følger af Lovgivningens almindelige Regler.

Stk. 4. Hvis der ved Sammenstød mellem Motorkøretøjer paa begge Sider foreligger et Forhold, som efter Reglerne i nærværende Paragrafs 1^e Stykke begrunder Erstatningspligt, og Sammenstødet medfører Skade for nogen af Førerne eller de for Køretøjerne ansvarlige eller endelig paa noget af Køretøjerne under saadanne Omstændigheder, at Paragraffens 7^e Stykke finder Anvendelse, bestemmer Retten under Hensyn til de foreliggende Omstændigheder, om og med hvor stort et Beløb Erstatning bør ydes fra en af Siderne.

Stk. 5. I Tilfælde af Legemsbeskadigelse kan Erstatning kræves for Lidelse, Lyde og Vansir. Hvis den til Erstatning berettigede helt eller delvis har mistet sin Arbejdskraft, tilkommer der ham Erstatning for vedvarende Forringelse af Erhversevne. Afgaar den skadelidende ved Døden som Følge af Ulykken, kan den, der har bckostet Begravelsen, fordrø Udgifterne hertil erstattede, for saa vidt de ikke overstiger, hvad der efter afdødes Forhold er passende; har nogen ved Dødsfaldet mistet en Førsørger, kan han kræve Erstatning for det Tab, han derved kan antages at lide.

Stk. 6. Erstatningsansvaret paahviler den — være sig Ejer eller Bruger — der benytter Motorkøretøjet eller lader det benytte. Erstatningsansvaret paahviler tillige Føreren, saafremt Skaden skyldes Overtrædelse af nogen ham som saadan paahvilende Forpligtelse.

Stk. 7. Den til Erstatning berettigede kan for Erstatningen med paaløbende Omkostninger holde sig til Motorkøretøjet, saafremt Erstatningsansvar paahviler den, som ejede Køretøjet, da Skaden indtraf, eller den, der da var retmæssig Bruger deraf. Denne Hæftelse gaar forud for anden paa Køretøjet hvilende Gæld, men efter den i Loven om Afgift af Motorkøretøjer omhandlede Afgift.

Stk. 8. Enhver Ejer af et Motorkøretøj skal i et af Staten anerkendt Ansvarsforsikringsselskab tegne og holde i Kraft en Forsikring for Motorcykler stor 10,000 Kr., for Motorvogne stor 20,000 Kr. til hel eller delvis Dækning af ethvert Erstatningskrav som i Medfør af denne Paragraf kan gøres gældende mod den, der var ansvarlig for Køretøjet, da Skaden indtraf.

Stk. 9. For Motorvogne, der erhvervsinæssig benyttes til Befordring af Personer, skal Forsikringssummen dog mindst andrage 5,000 Kr. for hver Passager, som Vognen er indrettet til at befordre.

Stk. 10. Motorkøretøjer, der er indregistrerede som tilhørende danske Statsmyndigheder eller Statsinstitutioner og kommunale Institutioner, er undtagne fra Forsikringspligten.

Stk. 11. Justitsministeren fastsætter de nærmere Regler for Forsikringspligtens Gennemførelse samt for Anerkendelse af Forsikringsselskaber.

Stk. 12. Præmier, som en forsikringspligtig Ejer af et Motorkøretøj er et anerkendt Ansvarsforsikringsselskab skyldig, kan i Mangel af rettidig Betaling inddrives ved Udpantning. I Tilfælde af Forsikringstagerens Konkurs ligestilles Fordringen paa de forfaldne Præmier med de i Konkursloven af 25. Marts 1872 § 33, Nr. 2, omhandlede Fordringer. Saafremt Forsikringen er tegnet for et større Beløb end det pligtige, gælder disse Regler for hele Præmien.

Stk. 13. Forsikringsselskabet har Regres mod Forsikringstageren, saafremt denne ved Forsæt eller grov Uagtsomhed har forvoldt Skaden. For Regreskravet hæfter Motorkøretøjet efter Reglerne i § 38 Stk. 7, dog at den i bemeldte Paragraf omhandlede Hæftelse gaar forud.

Stk. 14. Hvis der rejses Tiltale for nogen skadeforvoldende Lovovertrædelse, der kan medføre Erstatningsansvar, skal der gives den eller de skadelidte Lejlighed til at paastaa Erstatning. Hvis der ikke opnaas Forlig om Erstatningen, skal Erstatningspaastandene paakendes under Sagen, selv om Straf ikke paalægges Tiltalte, jfr. dog Stk. 19. Saadan Paakendelse kan ske før eller efter Afgørelsen af Spørgsmaalet om Straf.

Stk. 15. Det Forsikringsselskab, i hvilket der er tegnet Ansvarsforsikring for det af Tiltalte benyttede Motorkøretøj, samt, for saa vidt Erstatningsansvaret i Henhold til § 25, Stk. 6 paa hviler en anden end Tiltalte, tillige denne anden skal med Varsel efter Retsplejelovens § 174 som til Vidner i Straffesager tilsiges til ethvert Retsmøde (jfr. dog Retsplejelovens § 166). De er berettigede til — eventuelt efter at Retten har givet dem Tilladelse til udenretlig at gøre sig bekendt med det i Sagen fremkomne — efter derom til Retsbogen fremsat Begæring at indtræde i Sagen, og de bliver da for Erstatningsspørgsmaalets Vedkommende at betragte som Parter, dersom de ikke indtræder som Parter, er saavel en forligsmæssig som en domsmæssig Afgørelse af Erstatningsspørgsmaalet bindende for dem.

Stk. 16. Naar Erstatningsspørgsmaalet paakendes under Sagen, kan Retten i Overensstemmelse med Reglerne i Retsplejelovens Kapitel 30 paalægge Rettergangsbøder og Sagsomkostninger.

Stk. 17. Paaankes en Straffesag, under hvilken Erstatningsspørgsmaalet er blevet paakendt, skal enhver, der for Erstat-

ningsspørgsmaalets Vedkommende har været Part i den indankede Sag, have Meddelse om Anken og Lejlighed til at udtale sig for den overordnede Ret. Den, der i Medfør af 15. Stk., er indtraadt som Part i den indankede Sag, har en tilsvarende Adgang til at indtræde som Part i Ankesagen.

Stk. 18. Den i Retsplejelovens § 996 omhandlede Adgang til at anke i den borgerlige Retsplejes Former staar aaben for enhver, der, for saa vidt angaar Erstatningsspørgsmaalet, har været Part i Sagen.

Stk. 19. I Henseende til Anke er en i Medfør af 14. Stk. sket særskilt Paakendelse af Straffe- eller Erstatningspaastanden at betragte som en selvstændig Dom.

Stk. 20. I særlige Tilfælde, hvor Erstatningskravet angaar materiel Skade og er af indviklet Beskaffenhed, kan Retten, efter at Forlig forgæves er prøvet, nægte Kravets Forfølgning under Straffesagen.

Stk. 21. Retsplejelovens § 995, sidste Stykke, finder ikke Anvendelse i de heromhandlede Sager.

§ 8. § 24 ændres saaledes:

Stk. 1. Overtrædelse af denne Lov eller de i Medfør af samme givne Bestemmelser straffes, for saa vidt højere Straf ikke er forskyldt i Medfør af den øvrige Lovgivning, med Bøder indtil 5.000 Kr. eller under skærpende Omstændigheder med Fængsel (almindelig borgerlig Straffelovs § 25). Ved Fastsættelsen af Bødernes Størrelse bliver særligt at tage Hensyn til den skyldiges Formueforhold.

Stk. 2. Uberettiget Anvendelse af Kendingsmærker eller af den i § 2, Stk. 7, omhandlede hvide Dug paa de af denne Lov omfattede Køretøjer saavel som Efterligning eller uberettiget Anbringelse af Politiets Tjenestestempel paa disse straffes efter foranstaaende Regler.

Stk. 3. Sagerne behandles som Politisager. Bøderne tilfalder Amtsfattiggassen. Nedlægges der af Anklagemyndigheden Paastand om Idømmelse af Fængselsstraf eller om Frakendelse af Retten til at være eller blive Fører, jfr. § 26, skal der paa Tiltales Forlangende beskikkes ham et Forsvar.

§ 9. § 26 ændres saaledes:

Stk. 1. Har en Fører af et Motorkøretøj under Kørselen været beruset, skal Retten til at være eller, saafremt han ikke var berettiget til at føre Motorkøretøj, Retten til at blive Fører ved Dom frakendes ham enten for et bestemt Tidstum, dog ikke under 6 Maaneder, eller for bestandig. Saadan Frakendelse af Retten til at være eller blive Fører kan ogsaa ske, naar en Fører uden dog at have været beruset under Kørselen har været saaledes paavirket af Spiritus, at han ikke har haft det fornødne Herredømme over sine Handlinger, naar han ikke har gjort sig skyldig i særlig uforsvarlig Kørsel, eller naar han efter ved Dom at være fundet skyldig i grovere Overtrædelse af de ham som Fører paahvilende Forpligtelser paa ny findes skyldig i saadan Overtrædelse, begaaet mindre end 1 Aar efter forrige Overtrædelse.

Stk. 2. Er Retten til at være eller blive Fører i Henhold til denne eller nogen tidligere Lov frakendt nogen for længere Tid end 3 Aar, kan Justitsministeren, naar der er forløbet 3 Aar efter den endelige Doms Afsigelse, og naar ganske særlige Omstændigheder foreligger, og vedkommende ikke tidligere har

været frakendt Retten til at være Fører, tillade ham paany at blive Fører.

Stk. 3. Sager, i hvilke der af Anklagemyndigheden nedlægges Paastand om Frakendelse af Retten til at være eller blive Fører, kan alene afgøres ved Dom. Dennes Virkning standses ikke ved Anke eller Kære.

Stk. 4. Skønner Politiet, at Betingelserne for at frakende en Person Retten til at være Fører foreligger, kan det midlertidig fratage ham denne Ret, dog at vedkommende Dommer, inden Spørgsmaalet endelig afgøres ved Dommen, atter kan ophæve den af Politiet trufne Bestemmelse.

Stk. 5. Den, der i Henhold til § 14 eller nærværende Paragraf midlertidigt eller endeligt har mistet Retten til at føre Motorkøretøj, skal aflevere sit Førebevis til Politiet. Om enhver saadan Fortabelse skal der straks indrykkes Bekendtgørelse i Danske Politiefterretninger.

Nevndarálit.

Í 1924 sendi lagtingsmaður Edw. Mitens bræv til tings um at fáa í lag skrivstovu lögtingsins. Málið hevur síðan ligið frammi fyri tinginum (sí tingtíðindi 1924, s. 3, 1925, s. 126, 1926, s. 150 og 127 s. 192).

Nevndin hevur býtt seg sundur.

Meiriluturin (Dam, Debess, Mitens og Patursson) má halda, at tingið nú eigir at fáa sær sína egnu skrivstovu, og at ein 3-manna millumtinganevnd, kallað landsnevndin, verður sett til at standa fyri hesum starvi. Nevndini verða givin upp í hendi ymisk mál sum sagt frá í uppskotinum. Nevndin má sjálf skípa fyri sínum arbeiði, hvussu ofta neyðugt er at halda fund o. s. fr.

Telefonverkið byggir eitt hús undir bryggjubakka í Tórshavn, og her kann nevndin leiga neyðturvulig rúm, eins og nevndin fær heimild til at taka neyðturvuliga kontórhjálp.

Nevndin við hjálp frá kontórinum skal leggja fyri tingið tingmálini so greið sum gjørligt við tinglistanum og statusyvirritinum, eins og honn skal fáa prentað tingtíðindi. Undir tingsetuni skal kontórið gera alt av skrivingararbeiði og hjálpa formanninum við avgreiðsluna av tingsins samtyktum.

Skrivstovan skal ansa eftir tinghúsinum og bókasavninum.

Landsnevndin skal verða telefonnevnd og sanatoriunevnd og annars hava til viðgerar tey mál tingið gevur henni at greiða.

Løgtingskassarnar skal nevndin ikki stýra enn, men so við og við yvirtaka teir, um tørvur er til tess og tingið samtykkir tað.

Útreiðslurnar til nevndina og skrivstovuna halda vit verða nakað soleiðis:

Húsaleiga, varmi, ljós o. t.	1000 kr.
Kontórhjálp o. t.	3000 »
Ymist	1000 »
	5000 kr.

Her má minnast, at tingið sum nú er statt, hevur útreiðslur til hjálp undir tingsetuni ca. 1000 kr. og millum tingseturnar aðrar 1000 kr.

Et Mindretal (Effersøe, A. Samuelson og M. Samuelson skal udtale:

Vi erkender, at Oprettelsen af et Lagtingskontor ligger indenfor den nugældende Lagtingslovs Ramme, men vi kan ikke tilraade, at Tinget vedtager det af et Flertal fremsatte Forslag, som forøvrig gaar meget videre end Oprettelse af Lagtingskontor.

Lagtinget ekspederer for Tiden baade de af sammes Sager, som forefalder under Tingsamlingen og ogsaa de af Tinget tagne Beslutninger, der ikke har kunnet ekspederes før Tingsamlingen er afsluttet, hvad enten Sagerne er bestemt til Regeringen (Indstillinger), til kommunale Myndigheder, eller til forskellige Andragere m. v.

Tingets Forretningsorden indeholder forskellige Bestemmelser herom. Vi skal nævne:

I § 4, 1. Stk. »Han (d: Formanden) modtager alle Meddelelser til Tinget og forestaar dets Udfærdigelser«.

I § 4, 2. Stk. »Formanden eller — hvis en saadan ikke findes — Amtmanden fastsætter Tid og Sted for den ordentlige Samlings Aabning...«

§ 7 »Sekretærerne fører under Formandens Tilsyn en kortfattet Protokol, hvori Forhandlingernes Genstand og Udfald optages...«

§ 8. »Sekretærerne... Ligeledes besørger de under Formandens Ledelse Tingets Korrespondance og Udfærdigelser, hvilke underskrives af Formanden og en af Sekretærerne. Forretningerne fordeles mellem dem efter Aftale med Formanden.

Til Medhjælp for Sekretærerne ved Udførelsen af det dem paa hvilende Hverv kan Formanden antage en dertil skikket Person...«

§ 19. Om Indstillinger til Regeringen.

»... Naar Indstilling af Tinget er godkendt, underskrives den foruden af Formanden ogsaa af Ordføreren samt paraferes af den ene af Sekretærerne...«

I Lagtingslovens § 19, 1. Stykke, sidste Punktum hedder det: »Løvrigt er Tinget ogsaa bemyndiget til at nedsætte særlige Udvalg til at udføre de Forretninger, som overdrages dem af Tinget«. Disse Udvalg besørger selvfølgelig selv deres Korrespondance.

Under og efter Tingsamlingerne besørges efter Foranstaltning af Formanden og Sekretærerne alt forefaldende Trykkeri og Afskrivningsarbejde. Efter Aftale med Formanden er antaget en Person til at redigere Lagtingstidenden.

Mellem Samlingerne bliver en Del Tinget vedr. Ekspeditioner udfærdiget paa Amtskontoret.

Der er ikke forefaldet Uoverensstemmelse mellem Tingets Formand og Amtmanden ang. Ekspeditionerne.

I Følge Lagtingslovens § 19 har Amtmanden under visse Omstændigheder at tage Beslutning ang. de kommunale Sager efter § 18 og at anvise Udgifter af samtlige de i § 18 nævnte Fonds og Kasser, »hvorved og bør iagttages, at de gældende Bestemmelser om de Udgifter, som skal afholdes af disse Fonds og Kasser, og de nærmere Hovedregler, som af Tinget vedtages, ikke tilsidesættes.« — Det skriftlige Arbejde i Anledning heraf har været udført paa Amtskontoret.

Det bemærkes endvidere at Justitsministeriet i Følge sammes Skrivelse af 11. Juli 1923 til Lagtinget vil besvare Tingets Henvendelser og Indstillinger ved direkte Skrivelser til Lagtingets Formand, idet der samtidig gives Amtet Meddelelse om Afgørelsen.

Den omhandlede Ordning er efter vor Anskuelse praktisk og billig.

Da der nu synes at være Lokaler til Raadighed i den for Telefonvæsenets Regning opførte Bygning »undir bryggjubakka«, — Lokaler som Telefonvæsenet i alt Fald ikke foreløbig har Brug for, er vi indforstået med, at disse overlades til Brug for Føroya vanlukku trygging og eventuelt til andet Brug for Lagtinget. Vi forbeholder os dog vor nærmere Stilling hertil indtil senere.

Flertallet foreslaar til Gennemførelse af den paatænkte Ordning at nedsætte et særligt Udvalg »landsnevnd« (formentlig i Henhold til Lagtingslovens § 19, 1. Stk., sidste Punktum), der skal være bemyndiget til:

1. At leje Kontor og ordne dette, at antage Kontorhjælp og lade udføre forskellint Kontorarbejde, som f. T. udføres af dertil antagne Personer, under Formandens eller Amtmandens Ledelse.

2. At fungere som Telefonudvalg og Sanatorieudvalg mellem Tingsamlingerne.

3. At udføre de Virksomheder, som Tinget iøvrigt overdrager til dem.

Det bemærkes, at Mindretallet er klart over, det foreslaaede Lagtingskontor og de dermed forbundne Foranstaltninger vil foraarsage betydeligt forøgede Udgifter for Lagtinget og efter vor Mening sandsynligvis betydeligt mere, end Flertallet beregner. Allerede i Betragtning heraf er der Anledning til, særlig under de forhaandenværende vanskelige økonomiske Forhold at udvise Forsigtighed.

Forøvrigt ser vi ikke, hvad der vil kunne vindes ved Flertallets Forslag.

Et Udvalg paa 3 Medlemmer med 3 Suppleanter, der tilmed skal vælges efter Forholdstal af Tingets Partier vil ikke være vel egnet til at administrere. Endvidere bemærkes, at Ordningen vil tilsidesætte de mindre centralt beliggende Dele af Øerne, da disse vanskelig kan faa fungerende Medlemmer af Udvalget. Spørges maa, om Lagtinget ikke skal staa frit ved Valget, og vil man til enhver Tid have Sikkerhed for, at Udvalgets Formand opholder sig i Thorshavn og kan lede Virksomheden? Saaledes som Ordningen er nu, vil Formanden være i Thorshavn under Tingsamlingen og Amtmanden mellem Samlingerne.

Det forhaandenværende særlige Udvalg mellem Samlingerne er forbundet med visse Ulemper, bl. a. at der gennem den henlægges større Myndighed til den centrale Del af Øerne, men hvert enkelt af disse Udvalg har dog et begrænset og ikke stort Arbejde, og Medlemmerne opnaa, for saa vidt angaar de aarlige Udvalg, efterhaanden en større Kendskab til de særlige Sager, som de beskæftige sig med (vedr. Sanatorium og Telefon f. Eks.) Det er derfor overkommeligt at faa Medlemmer til disse Udvalg uden større Udgift for Tinget. Det foreslaaede Udvalg vil derimod faa et ret omfattende Arbejde, og vi venter, at de ikke vil kunne besørge dette tilfredsstillende, samt at Udgifterne til deres »Lønning« maa befrygtes at blive store. Foruden Godtgørelsen til Udvalgets Medlemmer, vil Ordningen medføre andre og betydelige Udgifter, jfr. foran.

Det hedder i Flertallets Motiver, at Lagtingskontoret skal udføre alt Afskrivningsarbejde og hjælpe Formanden med Ekspedition af Tingets Beslutninger. Vi venter ikke, at denne Fremgangsmaade vil blive praktisk og saa god som den nuværende. Afskrivningsarbejde m. v. forefalder meget ujævnt. Til Tider er der intet at udføre, til andre Tider Overflod.

Skal der være ansat et fast Kontorpersonale, og hvorledes har man tænkt sig Ordningen udført i Enkeltheder?

Uppskot frá meirilutanum:

- 1) Tingið velur til eina millumtinganevnd, landsnevndina, 3 ní limir og 3 tiltaksmenn.
- 2) Nevndin fær heimild til at leiga rúm til hóskandi lögtingskontór og útbúgva og skipa fyri hesum
- 3) Nevndin fær heimild til at taka neyðturvuliga kontórhjálp.
- 4) Nevndin kann nýta inntil 5000 kr. av býtisgrunninum.

- 5) Nevndin skal hava í hendi hesu mál:
- a) leggja fyri tíngið tingmálini so greið sum gjørligt, um neyðugt við uppskoti, og skriva tinglistan og statusyvirliðið,
 - b) lata tingtíðindi prenta,
 - c) undir tingsetuni hjálpa formanninum og skrivaranum við avskrivum o. t.
 - d) ansa eftir tinghúsinum og bókasavninum.
 - e) vera telefonnevnd og sanatoriunevnd millum tingseturnar, og
 - f) annars hava tey mál, tíngið letur henni í hendi.

Tórshavn, 28. aug. 1928.

P. M. Dam.

Nyholm Debess.

O. Effersøe.

Edw. Mitens.
formaður

J. Patursson.

A. Samuelsen.

M. Samuelsen.

Udvalgsbetænkning

i

Sag Nr. 155—1928: Andragende fra »Føroya skipara- og navigatörfelag« angaaende Fiskeriinspektionen.

I Skrivelse af 25. Juli d. A. anfører Foreningen, at Lagtinget Gang paa Gang forgæves har forsøgt at foreslaa Forbedringer med Hensyn til Inspektionen. Foreningen mener, at der ikke kommer nogen god Ordning istand, uden at Sagen fremmes paa helt nyt Grundlag, saaledes at Ledelsen lægges her i Landet, og Foreningen tilraader, at Lagtinget faar Raadighed over Inspektionen, leder denne og faar til Disposition det Beløb, som Statskassen nu bevilger til dette Formaal. Inspektionsskibet skal ogsaa være Redningsdamper. Hvis Regeringen ikke vil gaa ind paa dette, foreslaar Foreningen, at Tinget skal købe et passende Skib og benytte dette som Politiskib og Redningsbaad.

Sagen om Fiskeriinspektion blev sidst behandlet af Tinget i 1926, se Lagtingstidende 1926, Side 200. Det anføres i den da afgivne Betænkning, at de færøske Fiskere er af den Opfattelse, at Inspektionen maa etableres hele Aaret, og det anføres, at det maa bero paa Ukendskab til Forholdene eller paa en Undervurdering af Inspektionens Betydning, naar den Anskuelse findes i Regeringskredse, at naar et Inspektionsskib opholder sig ved Øerne og ikke observerer Overgreb, saa vil saadanne Overgreb ikke foregaa, om Inspektionsskibet savnedes. I Skrivelse af 10. og 20. Maj 1926 havde Justitsministeriet meddelt, at der for Finansaaret 1926-27 var bevilget 165,000 Kr., og at dette var tilstrækkeligt til at bestride Omkostningerne for en Inspektionsperiode fra Midten af September til sidste Halvdel af Maj og en kortere Periode om Sommeren; men Finansministeriet havde af finansielle Grunde ikke kunnet gaa med til en længere Inspektionsperiode. Ministeriet havde derimod foranlediget, at Inspektionsskibet ogsaa skulde besejle Fiskepladserne udenfor Søterritoriet, saavel paa Vaagøhavet som paa Nordhavet, ikke alene om Dagen, men ogsaa om Natten.

Udvalget udtalte, at man med Bekymring havde modtaget Ministeriets Meddelse om, at Tingets Hovedønske i denne Sag, en Fiskeriinspektion hele Aaret, ikke endnu havde kunnet imødekommes af finansielle Grunde. Udvalget maatte dog tilraade, at Lagtingets Krav fra forrige Aar opretholdtes, da det drejede sig om Befolkningens dyreste økonomiske Interesser. Dernæst foreslog man, at en lokalkendt færøsk Sømand

bliver knyttet til Fiskeriinspektionen, dels som Lods og dels som kyndig i lokale Spørgsmaal. Lagtinget vedtog derefter en Indstilling og anmodede meget indstændig om, at der etableredes en Fiskeriinspektion ved Færøerne hele Aaret, og at der ansattes en Færing ombord.

Ligeledes henstillede man til Regeringens Overvejelse om Inspektionen kunde ordnes saaledes, at Administrationen henlægges under Justitsministeriet, og at Skibets Besætning kun skal være saa mange, som det efter Sølovens Bestemmelser og efter det Formaal, hvortil Skibet skal anvendes, er nødvendigt, og saaledes at Mandskabet forhyres, medens Kaptajnen dog skal have særlig Udnævnelse.

I Skrivelse af 23 Februar 1927 besvarede Justitsministeriet Lagtingets Indstilling, vedtaget i 1926, og meddelte, at Marineministeriet havde udtalt, at en Udvidelse af Inspektionen hele Aaret vilde medføre en årlig Merudgift af 80.000 Kr., og at Ministeriet under Statens vanskelige økonomiske Forhold maatte nære Betæneligheder ved at søge den omtalte Bevilling. Dernæst udtaler Marineministeriet, at man er betænkelig ved at lade Inspektionstjenesten udføre af et særligt Skib, der ikke er Orlogsskib, da vedkommende Skib maa være armeret og Besætningen fortrolig med Brugen af Armeringen. Ministeriet mener dernæst, at det er af Betydning, at Administrationen forbliver under Marineministeriet og og ikke henlægges under Justitsministeriet af Hensyn til ensartet Behandling, idet Inspektionen ved Grønland, Island og de danske Farvande henhører under Marineministeriet.

Vedrørende Skibets Besætning mener Marineministeriet, at det et af Betydning ved fremmede Trawleres Anholdelse, at dette foregaar fra Orlogsskib med militær Besætning, og at forhyret Mandskab er mere bekosteligt end værnepligtigt Mandskab, ligesom man synes at mene, at der skal have en betydelig Besætning af Hensyn til, at det drejer sig om Afgivelse af bevæbnet Vagtmandskab til anholdte Skibe, ligesom Kanonbesætning og Fartøjsbesætning til samme Tid skal være til Raadighed.

Hvad angaar Spørgsmaalet om Ansættelse af en Færing ombord i Inspektionsskibet, mener Marineministeriet, at dette er unødvendigt, idet der i den sidste Tid har været den fornødne Kontinuitet i Tjenesten, saaledes at der altid vil være ombord en Søofficer, der er kendt med færøske Forhold, og man mener, at Chefen langt bedre vil kunne orientere sig ved at søge Oplysning hos Sysselmænd, Vragerformænd, Købmænd og Fiskeriorganisationer, end ved at holde sig til Lodsen alene, i hvilket Tilfælde han let vil være udsat for en ensidig Paavirkning.

Nærværende Udvalg, som har behandlet Sagen, skal udtale, at man under Henvisning til, hvad der tidligere er anført, fastholder, at det er af den allerstørste Betydning, at Inspektionen udøves hele Aaret, og da Priserne paa Kul og andet er nedadgaende, maa man formode, at Driften af et Inspektionsskib af „Beskytteren's“ Størrelse ved Færøerne hele Aaret, ikke behøver at koste, som angivet af Marineministeriet i Foraaret 1927, ca. $\frac{1}{4}$ Million, men at Driften maa kunne bestrides for i hvert Fald 200.000 Kr., saaledes at det kun er nødvendigt at søge en mindre yderligere Bevilling. Man har fra Island Oplysninger om, at Driften for de islandske Inspektionsskibe andrager ca. 200.000 Kr. årlig hvert, hvoraf $\frac{1}{4}$ for Kulforbrug. Til Brug for Tingets eventuelle yderligere Overvejelser i Sagen skal man anmode Ministeriet om at fremskaffe en Opgørelse over, hvorledes Bevillingen paa 165.000 Kr. fordeler sig i forskellige Udgiftsposter, som Lønninger, Kost, Kul, Vedligehold o. s. v.

Angaaende Ansættelse af en Færing ombord i Inspektionsskibet, mener Udvalget, at man maa fastholde sin Stilling, idet man anser dette for en bedre Ordning, end at Cheferne alene skal conferere med Sysselmænd, Vragerformænd, Købmænd og Fiskere.

Et Flertal (Mitens, Simonsen og Zachariassen) skal endvidere udtale: Naar der med godt Resultat ved Island kan anvendes til Inspektionen særlige Skibe, som ikke er Orlogsskibe, maa man mene, at det samme maa kunne lade sig gøre for Færøernes vedkommende, idet der selvfølgelig ombord paa et saadant Skib kan ansættes Mænd, der er ligesaa godt kendt med Brugen af Armering, som ombord i et Orlogsskib, og idet der maa ansættes en Chef, som godkendes af Ministèriet. Under saadanne Forhold kan der ikke være mere Betænkelighed ved at betro Inspektionen til et særligt Inspektionskib end til et Orlogsskib. Ifølge Bekendtgørelse Nr. 23 af 20 Februar 1903 om en angaaende Ordningen af Fiskeriet i Havet omkring Færøerne og Island udenfor Søterritoriet afsluttet Konvention, Artikel 26, skal Tilsynet med Fiskeriet udføres af Skibe, henhørende til de kontraherende Parters Orlogsflaade men for Danmarks vedkommende kan dog anvendes Staten tilhørende Skibe, ført af Kaptejner, forsynet med særlig Udnævnelse. Man maa mene, at man opnaaede den bedste og mest hensigtsmæssige Ordning, ved at »Beskytteren« eller helst et mere hurtiggaaende sødygtigt Skib, tilhørende Staten, stilledes til Raadighed til Fiskeriinspektionen, saaledes at Skibet bemandedes paa ligende Maade som de islandske Inspektionsskibe »Odin« og »Thor«. Herefter vil, efter hvad man har oplyst fra Island, Besætningens Antal ikke behøve at overstige 20 Mand. Til Matroser og Fyrbødere, og formentlig ogsaa til Styrmand og Maskinmestre, vil man kunne skaffe Færing. Naar man paa Island kan nøjes med en Besætning paa ca. 20 Mand, kan man ligesaagodt eller bedre gøre det samme her paa Færøerne, og en Del af Mandskabet kan forhyres til rimelige Hyrer, og man maa mene, at Hyrerne formentlig ikke bliver højere end de Lønninger, der nu betales til den store Besætning, som findes paa Inspektionsskibet, ligesom Kosten maa blive en hel Del billigere.

Man har i og for sig ikke noget imod, at Administrationen forbliver hos Marineministeriet, men princippielt mener man, at det er rimeligst, at den sorterer under Justitsministeriet.

Et Mindretal (Joensen og A. Samuelson) erkender, at der i Flertallets Bemærkninger findes adskilligt, som vi kan billige. Imidlertid ønsker vi kun at være med til at udtale, hvad der kan begrunde Forslagets Punkt 1—3, som vi tiltræder, og har derfor ikke ønsket at gøre Flertallets særlige Bemærkninger til vore.

Udvalget skal fremsætte følgende

Forslag.

I.

Lagtinget andrager om, at der maa blive stationeret et hurtiggaaende Fiskeriinspektionsskib ved Færøerne hele Aaret.

II.

Man indstiller, at der ombord paa Inspektionsskibet ansættes en Færing, der foruden at være Lods, tillige har Kendskab til de Krav, der fra færøske Fiskeres Side stilles til Inspektionen.

III.

Man henstiller, at Justitsministeriet tilstiller Lagtinget en Oversigt over, hvorledes den paa Ministeriets Konto vedrørende Færøerne opførte Bevilling til Fiskeriinspektionen fordeler sig med Hensyn til de forskellige Poster, som Lønninger, Kul, Kost, Vedligehold etc.

Thorshavn, den 3. Sept. 1928.

J. H. Joensen.

Edw. Mitens.
Frm.

A. Samuelsen.

Johs. Simonsen.

S. P. Zachariassen.

Udvalgsbetænkning

i

Sag Nr. 31—1928 og 129—1928.

(Fiskerilaan og Fornyelse af den færøske Fiskerflaade).

I 1926 nedsattes en færøsk Fiskerikommission, bestaaende af 3 af Lagtinget valgte Medlemmer, samt Amtmanden og 6 Medlemmer, valgte af Erhvervsorganisationerne.

Denne afgav en Betænkning af 8. August 1927, hvortil henvises. Ifølge denne skulde der dannes en færøsk Fiskerilaanefond, hvortil Staten skulde laane det Beløb, som ved Udgangen af Finansaaret 1927—28 var tilbage af de bevilgede Beløb til Fiskerilaan paa Færøerne, anslaaet til $\frac{1}{2}$ Million, og for de følgende 3 Aar 200.000 Kr. aarlig. Statens Laan skulde forrentes med 3% og tilbagebetales i 25 Aar. Fra Lagtinget skulde indskydes $\frac{1}{3}$ Million med 50.000 Kr. aarlig i 10 Aar.

Fondens Bestyrelse skulde bestaa af 5 Medlemmer, hvoraf Staten skulde vælge et Medlem, Lagtinget 1, og Erhvervsorganisationerne 3 Medlemmer.

Sagen blev behandlet i Lagtinget i 1927, se Lagtingslidende S. 35. Det af Tinget nedsatte Udvalg delte sig i et Mindretal og et Flertal. Mindretallet foreslog, at de af Fiskerikommissionen fremsatte Forslag sættes i Kraft, dog saaledes, at der af Lagtinget skulde indbetales 510.000 Kr. med 34.000 Kr. aarlig i 15 Aar. Dette Forslag blev ikke vedtaget, men derimod et Forslag fra Udvalgets Flertal om Ændringer i den for Færøerne gældende Fiskerilaanlov, gaaende ud paa, at det samlede aarlige Laanebeløb forhøjedes fra 150.000 Kr. til 250.000 Kr., at der til Anskaffelse af Skibe af en godkendt Type skulde kunne ydes Laan med indtil 80% af Fartøjets Værdi mod 4% Rente og Afbetaling i 20 Aar, og at der skulde kunne ydes Laan til Anlæg af Fisketørrengsanstalter, Is- og Afkølingshuse. Disse Forslag blev vedtagne, Iøvrigt udsattes Sagen.

Under 4. April 1928 er der derefter ndstedt en Lov for Færøerne, hvorefter Regeringen bemyndiges til at anvende indtil 500.000 Kr. i Finansaaret 1928—29 til Laan til Anskaffelse af Fiskefarløjer og indtil 150.000 Kr. til Fisketørrengsanstalter, Isværker og Afkølingshuse. Til Anskaffelse af nye Fartøjer af anerkendt Type og paa mindst 100 Tons brutto, kan der ydes Laan indtil 80% af Værdien. Disse Laan tilbagebetales saaledes,

at den Del, der svarer til 50% af Fartøjets Værdi, afdrages i 10 Aar, hvorefter Resten afdrages i de følgende 10 Aar. Renten er $4\frac{1}{2}\%$ p. a.

I Skrivelse af 25. Juli d. A. tilraader Føroya skipara- og navigatørfelag, at der dannes den ovenomtalte færøske Fiskerilaanefond, og at Forsikringsforholdene ordnes paa en bedre Maade, saaledes at der i de færøske Forsikringsforeninger kan tegnes Forsikring for højere Beløb end nu.

Hvad det sidste Punkt angaar, maa Foreningerne kunne ordne dette, og Tinget skal henstille til disse at ændre deres Love i nævnte Retning.

Paa Rigsdagen faldt der Udtalelser fra forskellig Side, hvorefter fremgaar, at det vil blive vanskeligt at faa Statsmyndighederne til at gaa med til den omtalte Ordning med en særlig færøsk Laanefond, hvortil Staten skal indskyde betydelige Beløb, medens Ledelsen skal ligge her paa Færøerne.

Udvalget mener, at man allerede af den nævnte Grund maa foreslaa, at Loven om Fiskerilaan af 4. April d. A. forlænges for 1 Aar, dog vil man foreslaa nogle Ændringer.

I § 1 foreslaar man, at Afbetalingen af Laanene for Frysehuse og lignende sættes til 20 i Stedet for 10 Aar, idet det drejer sig om faste Ejendomme, og en Afbetaling paa 20 Aar derfor maa kunne være forsvarlig.

Med Hensyn til nye Skibe under 100 Tons, men over 50 Tons brutto, foreslaar man, at Betalingstiden ogsaa sættes til 20 Aar i Lighed med de nye Skibe over 100 Tons, idet det er muligt, at der kan opkomme nye Metoder for Fiskeri, hvortil man har Brug for mindre Skibe. Man forudsætter, at det Beløb, som ikke er benyttet af Bevillingen for 1928—29 stadig væk staar til Disposition, ogsaa efter Finansaarets Udløb, og at Ministeriet, hvor der er Tale om store Nybygninger, vil forelægge Sagen til Erklæring for et særlig Udvalg, og man foreslaar at nedsætte et saadant paa 5 Medlemmer, som nedenfor angivet.

Indenfor Udvalget er man enig om at fremsende til Ministeriet den af den færøske Fiskerikommission afgivne Betænkning og anmode om at fremskaffe en Udtalelse om Regeringens og eventuelt Rigsdagens Stilling til Forslaget om en særlig færøsk Laanefond, ordnet i Lighed med Kommissionens Forslag.

Flertallet (Mitens, Simonsen og Zachariasen) mener dog, at Tanken om, at man fra færøsk offentlig Side ogsaa skal støtte Fiskeriet mere end hidtil, maa fremholdes, og at man allerede iaar skal begynde med at stille en mindre Bevilling til Disposition. Efterhaanden vil man vinde Erfaringer om, i hvilket Omfang og hvorledes man bør støtte Fiskeriet. Dette er Øernes vigtigste Næringsvej, og bør som nævnt støttes mere direkte af Tinget. Man foreslaar, at der iaar bevilges et Beløb paa 10,000 Kr. til Fremme af Fiskeriet og dermed i Forbindelse staaende Formaal, saaledes at det staaende Udvalg, (landsnevndin) kan disponere over Beløbet, som den skønner bedst indenfor den afgivne Ramme.

Man tænker sig, at det vil være nyttigt og nødvendigt at bevilge Penge til Uddannelse af Personer i Siddevragning og Behandling af Sild, at foretage Undersøgelser vedrørende nye Fangstmaader o. l. at støtte Deltagelse i Fiskeriudstillinger, støtte Bestræbelserne for bedre Organisation af Fiskesalg etc.

Udvalgets Mindretal (Joensen og A. Samuelson) er enige med Flertallet i, at det vil være ønsketigt, om man fra færøsk offentlig Side kunde støtte Fiskeriet mere end hidtil, men saaledes som Stillingen er i Øjeblikket, vil Lagtingets Kasser ikke kunne belastes med Udgifter deril, medmindre forskellige andre Krav afvises.

Forslag.

- I. Man henstiller til Færøernes gensidige Forsikringsforening for Fartøjer til Fiskeribrug og Suderø Fiskeriforsikring at forhøje Forsikringssummerne for Nybygninger.
- II. Lagtinget indgaar til Regeringen med Forslag om, at der for Finansaaret 1929—30 udstedes en Lov af samme Indhold som Lov for Færøerne Nr. 104 af 4. April 1928 om Fiskerilaan, dog med følgende Ændringer:
 - a). I § 1, andet Stykke, ændres „10 Aar“ til „20 Aar“ og $\frac{1}{10}$ til $\frac{1}{20}$.
 - b). I § 2 fjerde Stykke, ændres „100 Tons br.“ til „50 Tons br.“ og „100 Tons“ til „50 Tons“.
- III. Der nedsættes et Udvalg paa 5 Medlemmer til at være raadgivende med Hensyn til Bygning af nye Fiskerskibe til Færøerne. Rederiforeningen, Føroya Fiskimannafelag og Føroya skipara- og navigatørfelag anmodes om hver at vælge et Medlem og 1 Suppleant, ligesom Amtmanden anmodes om at tiltræde Udvalget og Lagtinget vælger 1 Medlem og 1 Suppleant.
- IV. Idet man tilsender Regeringen den af den færøske Fiskerikommission under 8. August 1927 afgivne Betænkning, skal man forespørge, om Regeringen og eventuelt Rigsdagen maatte være sindet til at yde Statsaan til en færøsk Fiskerilaanefond, ordnet efter det Princip, som angives i Betænkningen.
Af Flertallet;
- V. Af Amtsfonden bevilges til Fremme af Fiskeri og dermed i Forbindelse staaende Virksomhed 10.000 Kr., og Beløbet stilles til Raadighed for landsnevndina.

Færøernes Lagting, den 4. Sept. 1928.

J. H. Joensen.

Edw. Mitens.
Frm.

A. Samuelsen.

Johs. Simonsen.

S. P. Zachariassen.

Thorshavn, den 16. Maj 1927.

Til

Lagtingets Udvalg vedrørende Statistik.

Jeg tillader mig som Medlem af Udvalget at fremkomme med følgende Udtalelser og Forslag.

Reglerne om færøsk Statistik er ufyldestgørende og findes spredt i Lovgivningen. Ifølge Lov af 21. Marts 1855 om Ophævelse af den kongelige Enehandel paa Færøerne skal ethvert Skib, som kommer fra en fremmed Plads, have fornødne Skibspapirer med en Varefortegnelse, som nøjagtig skal angive Ladningens Indhold.

For Skibe, som afgaar fra danske Havne til Færøerne, træder den udgaaende Toldseddel i Stedet for Varefortegnelsen. Disse Skibspapirer indsendes til Politikontoret, og man kan af dem se Mængden af importerede Varer, men ikke Varernes Værdi.

For Importen gennem Postvæsenet findes der ingen Oplysninger om Mængden eller Værdien af det, som kommer fra Danmark, men med Hensyn til Post fra andre Lande afleveres der gennem Postvæsenet til Politikontoret Tolddeklarationer, udvisende Vægt og Værdi.

Skibe, som gaar herfra til Danmark, indleverer til Sysselmændene eller Politimesteren Manifest, men Skibe til andre Lande indleverer ikke saadant, undtagen forsaavidt angaar Spanien og Italien.

Købmændene opgiver en Gang aarlig Mængden og Værdien af eksporterede færøske Produkter, men opgiver intet om Emballage eller andre returnerede Varer. Hvad angaar Udførsel gennem Postvæsenet, opgives ingen Værdi.

Det er paalagt Overvragerne at samle Oplysninger om Baadfiskeriet, og disse Oplysninger indsendes til Fiskeridirektøren. Gennem Sysselmændene faar Politikontoret efter hvert Nytaar Indberetning om hver Kutters Fangst og Værdi, hvilke Oplysninger ligeledes indsendes til Fiskeridirektøren.

Ifølge Lov af 28. Februar 1872 om de færøske Landkommuners Styrelse § 31 er Forstanderskaberne pligtige til at søge tilvejebragt de Oplysninger om Folketal, Kreaturbestand og lignende Forhold i Kommunen, som af Regeringen maatte forlanges. Hvert 5. Aar foretages Folketælling, og der foreligger Statistik med Hensyn til Folkemængden, Befolkningens Fordeling efter Erhverv, Befolkningens Fordeling efter Køn og ægteskabelig Stilling o. l., og i Danmarks Statistik indeholdes nogle Oplysninger om Færøerne, jfr. saaledes Statistisk Aarbog 1926, S. 198 flg.

Islandske Forhold paa dette Omraade forekommer mig at have Interesse.

Paa Island blev der i 1703 foretaget Folketælling, og saadan er derefter foretaget med visse Mellemrum. I 1855 begyndte »Hitt islenska bokmentafjelagi« at udgive statistiske Oplysninger med offentlig Understøttelse og fortsatte hermed indtil 1875.

1874 tog Regeringen fat med at offentliggøre statistiske Oplysninger i Regeringstidende Afd. B., fra 1881 som en særskilt Afd. C., og endelig fra 1890 som en helt selvstændig Publikation: Statistiske Meddelelser fra Island. Ved Lov af 20 Oktoder 1913 er der endelig oprettet et særskilt statistisk Bureau paa Island.

Hvad Landbrugsstatistiken paa Island angaar, blev en saadan paabudt allerede i 1784, dels med Hensyn til Kreaturhold og dels med Hensyn til Iløsten. Paa Foraarsrepstinget opgiver Beboerne Antallet af Kreaturer, og paa Efteraarsrepstinget opgives Høsten. Høhøsten opgives i Hestbyrder. Der udarbejdes af Bureauet et Hefte vedrørende Landbruget for hvert Aar.

Fiskeristatistiken paabegyndtes 1897. Ifølge en Lov af 1925 skal Fiskifjelag Islands indsamle Oplysninger om Fiskeriet. Selskabet har Repræsentanter paa de største Pladser, og hver 14. Dag skal Oplysninger bekendtgøres. Robaade og Motorbaade er pligtige til at opgive deres Fangst for hver Uge, og Fiskerskibe opgiver for hver Landing.

Hvad Handelsstatistiken paa Island angaar, findes Reglerne herom i Lov af 19. Juni 1922, hvorefter Modtageren eller Afsenderen af Varer er pligtig til straks at give Oplysninger til Politimesteren eller dennes Repræsentant om Varens Art og Mængde, samt Indkøbsprisen paa indførte Varer med Tillæg af Fragt, og Salgsværdien for eksporterede Varer. Lignende Oplysninger skal gives med Hensyn til Postpakker.

Ligesom med Hensyn til Landbruget udgives der hvert Aar et særskilt Hefte vedrørende Fiskeri og et særskilt Hefte vedrørende Handel.

Desuden udgives der et statistisk Blad (Hagtiðindi), der udkommer mindst 6 Gange aarlig, samt en Statskalender (Statfskrá Islands). Foruden Statistik vedrørende Landbrug, Fiskeri og Handel indsamles der Oplysninger om Sbibsfart, Retsforhold, Valgforhold, Finansforhold, etc.

Jeg mener, at det er af Betydning at samle de for Færøerne gældende Regler i en Lov og supplere disse, navnlig for at man kan danne sig et Billede af Værdien af Udførsel og Indførsel og derved finde Handelsbalancen, hvad der er af største Vigtighed for Øernes økonomiske Liv. Jeg tillader mig hosløgt at fremkomme med et Forslag, som er bygget med den islandske Lovgivning som Forbillede, afpasset efter færøske Forhold.

Edw. Mitens.

Lov for Færøerne om Statistik.

§ 1.

Tilvejebringelse af statistiske Oplysninger for Færøerne sorteres under Lagtinget, der drager Omsorg for disses Kundgørelse.

Fiskeristatistik.

§ 2.

Overvragerne skal indsamle Oplysninger om Fiskeriet. Til Hjælp ved dette Arbejde skal de benytte Undervragerne, ligesom der paa Pladser, hvor det skønnes nødvendigt, kan ansættes særlige Mænd, der skal være behjælpelige med at fremskaffe Oplysninger. Overvragerne skal indsende Oplysningerne til Lagtingets Kontor.

§ 3.

Øernes samlede Fangst skal hver Maaned eller oftere, om det skønnes nødvendigt, bekendtgøres i det til offentlige Kundgørelser paa Færøerne autoriserede Blad, som er pligtigt til uden Vederlag at optage disse Bekendtgørelser, ligesom Oplysningerne stilles til de andre Blades Disposition.

§ 4.

Robaade og Motorbaade er pligtige til hver Uge at give Oplysninger om deres Fangst. Formanden paa Baaden og den Købmand, som køber Fisken, i Forening bærer Ansvar for, at Oplysningerne er rigtige og at de afleveres i rette Tid.

§ 5.

Fiskeskibe skal hver Gang, de lander, straks indsende Oplysninger om den landede Fangst. Skibets Fører er ansvarlig for, at Indberetningen sendes til rette vedkommende, hvis Landing finder Sted udenfor Skibets Hjemsted. Ellers bærer Rederen Ansvar for, at Indberetningen finder Sted.

§ 6.

Den, som køber eller modtager Fisk fra fremmede Skibe, er pligtig til at give Indberetning herom.

Landbrugsstatistik.

§ 7.

Paa Grandestævne skal vedkommende Distrikts Beboere være pligtige til at opgive til Sysselmanden Antallet af deres Kreaturer og Høstudbyttet, alt paa Skemaer efter nærmere Regler, som foreskrives af Lagtingskontoret, til hvilket Oplysningerne snarest indsendes.

I Thorshavn skal Beboerne være pligtige at give disses Oplysninger paa en af Lagtingskontoret kundgjort Dag.

Handelsstatistik.

§ 8.

Vedrørende alle indførte og udførte Varer skal Modtageren eller Afsenderen være pligtig til, naar de modtager eller afsender Varerne, at give Sysselmanden eller anden Person, som maatte træde i hans Sted, Oplysninger om Arten og Mængden af Varerne, Landene, som de er købte fra eller solgte til, samt Indkøbsprisen af indførte Varer med Tillæg af Fragtomkostninger, og Salgsværdien af udførte Varer i Afskibningshavnen, alt paa Skemaer og efter nærmere Regler, som foreskrives af Lagtingskontoret.

Indehaveren af Konossementet regnes som Modtager af indførte Varer, og med Hensyn til udførte Varer anses den som Afsender, som i følge Konossementerne staar som Afsender. Er Afsenderen fraværende, hviler Pligten til at indgive Indberetning paa den, som ekspederer Varer for ham paa vedkommende Skibs Afgangshavn.

Paa samme Maade skal der indgives Indberetning om Pakker, der kommer til Landet eller sendes fra Landet med Pakkepost, men Postvæsenet skal indbente disse Oplysninger og aflevere dem til Lagtingskontoret.

§ 9.

Under Politimesterens eller hans Repræsentants Samtykke maa indførte Varer ikke afleveres til Modtageren, eller Varer afsendes til Eksport, førend Handelsstatistik er afgivet med Hensyn til dem. For Overtrædelser heraf ifalder Kaptainen eller Skibets Ekspeditør Bøder indtil 200 Kr.

§ 10.

Hvis Modtageren eller Afsenderen ikke kender Varens Værdi, naar Indberetningen skal afgives, men tilbyder at fremskaffe Oplysninger herom inden kort Tid, kan der gives ham en kort Frist til at oplyse Værdien. Hvis det maa antages, at Oplysninger om Værdien ikke kan fremskaffes før efter lang Tid, skal der straks indgives Indberetninger om Værdien, som da ansættes efter Skøn.

§ 11.

Skibe, som ankommer med Varer, skal i hver Havn aflevere i 2 Eksp. et Manifest, indeholdende en nøjagtig Varefortegnelse over de Varer, som skal afskibes vedkommende Sted, til Politimesteren eller dennes Repræsentant. Det ene Eksempplar skal indsendes til Lagtingskontoret sammen med Handelsstatistikken over de Varer, som omhandles i Manifestet.

For hvert Skib, som indtager Varer til Udførsel, skal Skibsføreren eller Ekspeditøren sende Politimesteren eller hans Repræsentant Manifest i 2 Eksp. vedrørende Ladningen fra den Havn, hvor alle Varerne sammentælles. Det ene Eksempplar sendes til Lagtingskontoret sammen med Handelsstatistikken vedrørende disse Varer.

§ 13.

De kommunale Styrelser er pligtige til at tilvejebringe Oplysninger, som Lagtingskontoret maatte kræve, om Folketal og lignende Forhold i Kommunen, ligesom Embedsmænd og Tjenestemænd er pligtige til at meddele Lagtingskontoret statistiske Oplysninger om Forhold, som sorterer under dem.

§ 13.

Forsømmer nogen at give de Oplysninger, som han ifølge denne Lov er pligtig at give, eller giver han med Forsæt urigtige Oplysninger, kan han idømmes Bøder fra 10—1000 Kr.

Overtrædelser behandles som offentlige Politisager.

§ 14.

De statistiske Oplysninger, som Lagtingskontoret fremskaffer, stilles til Bladenes Disposition, og som et Tillæg til Lagtingstidende trykkes aarlig et statistisk Hefte, indeholdende en Oversigt over Statistikken for Fiskeri, Landbrug og Handel, ligesom der heri kan optages anden Statistik, som skønnes af Interesse.

§ 15.

Denne Lov træder i Kraft 1^e Januar 1928.

Bemærkninger.

I en anden Sag vil jeg foreslaa oprettet et særlig Lagtingskontor. Saalænge et saadant ikke findes, er Amtskontoret Lagtingets Kontor.

Til at udføre det omhandlede Arbejde, forsaavidt det ikke udføres af Vragerne, Politimesteren, Sysselmændene eller andre Embedsmænd, maa der ansættes en Kontorist. Udgifterne hertil og til Trykning, Porto, etc. anslaaes til ca. 5000 Kr. aarlig og maa bæres af Lagtinget.

Paa Island samler Fiskifjelag Islands Oplysninger om Fiskeriet. Da Overvragerne her har en vis Pligt til at sørge for Fiskeristatistikken, er det naturligt at bibeholde og udvide denne Ordning.

Sysselmændene skal foretage Grandestævneomrejser i Sysselet, og det er naturligt da at paalægge Folk Pligt til at give Oplysninger om det foregaaende Aars Landbrugsforhold.

Reglerne om Fragtskibes Pligt til at levere Manifest til Politimester eller Syssemand udvides og gennemføres konsekvent, og det paalægges Modtager og Afsender af Varer pr. Skib eller Post at opgive Varernes Værdi for hver Sending. Dette er naturligvis noget besværligt og byrdefuldt, men det er den eneste Maade, hvorpaa Oplysninger om Importens og Eksportens Værdi kan anskaffes.

Det skønnes i hvert Fald indtil videre tilstrækkeligt at kundgøre Oplysninger om de statistiske Forhold gennem de færøske Aviser og gennem en Oversigt, trykt som Tillæg til Lagtingstidende. Heraf vil der kunne tages Særtryk.

Den Kontorist, som skal have med Statistikken at gøre, bør søge Uddannelse i et Par Maaneder ved Islands statistiske Bureau, hvad man sikkert vil faa Tilladelse til.

Thorshavn den 16. Maj 1927.

Edw. Mitens.

the 1990s, the number of people in the UK who are aged 65 and over has increased by 1.5 million, and the number of people aged 75 and over has increased by 1.1 million (Office for National Statistics 1999). The number of people aged 85 and over has increased by 0.5 million.

There is a growing awareness of the need to develop services to meet the needs of the ageing population. The Department of Health (1999) has published a strategy for ageing, which sets out the government's commitment to improve the lives of older people. The strategy is based on three main principles: (1) to ensure that older people have the opportunity to live independently and actively; (2) to ensure that older people have access to the services and support they need; and (3) to ensure that older people are treated with respect and dignity.

The strategy is based on the following assumptions: (1) that older people are a diverse group with different needs and interests; (2) that older people should be able to live independently and actively; (3) that older people should have access to the services and support they need; and (4) that older people should be treated with respect and dignity. The strategy sets out a range of measures to be taken to improve the lives of older people, including: (1) to improve the quality of care and support; (2) to improve the availability of services and support; and (3) to improve the way in which older people are treated.

The strategy is based on the following principles: (1) to ensure that older people have the opportunity to live independently and actively; (2) to ensure that older people have access to the services and support they need; and (3) to ensure that older people are treated with respect and dignity. The strategy sets out a range of measures to be taken to improve the lives of older people, including: (1) to improve the quality of care and support; (2) to improve the availability of services and support; and (3) to improve the way in which older people are treated.

The strategy is based on the following assumptions: (1) that older people are a diverse group with different needs and interests; (2) that older people should be able to live independently and actively; (3) that older people should have access to the services and support they need; and (4) that older people should be treated with respect and dignity. The strategy sets out a range of measures to be taken to improve the lives of older people, including: (1) to improve the quality of care and support; (2) to improve the availability of services and support; and (3) to improve the way in which older people are treated.

The strategy is based on the following principles: (1) to ensure that older people have the opportunity to live independently and actively; (2) to ensure that older people have access to the services and support they need; and (3) to ensure that older people are treated with respect and dignity. The strategy sets out a range of measures to be taken to improve the lives of older people, including: (1) to improve the quality of care and support; (2) to improve the availability of services and support; and (3) to improve the way in which older people are treated.

The strategy is based on the following assumptions: (1) that older people are a diverse group with different needs and interests; (2) that older people should be able to live independently and actively; (3) that older people should have access to the services and support they need; and (4) that older people should be treated with respect and dignity. The strategy sets out a range of measures to be taken to improve the lives of older people, including: (1) to improve the quality of care and support; (2) to improve the availability of services and support; and (3) to improve the way in which older people are treated.

The strategy is based on the following principles: (1) to ensure that older people have the opportunity to live independently and actively; (2) to ensure that older people have access to the services and support they need; and (3) to ensure that older people are treated with respect and dignity. The strategy sets out a range of measures to be taken to improve the lives of older people, including: (1) to improve the quality of care and support; (2) to improve the availability of services and support; and (3) to improve the way in which older people are treated.

the 1990s, the number of people in the world who are obese has increased by 100% (World Health Organization 1997).

Obesity is a complex condition, with many causes. It is a multifactorial disease, with both genetic and environmental influences. The genetic component of obesity is complex, with many genes involved. The environmental component is also complex, with many factors involved, including diet, physical activity, and social environment.

Obesity is a major public health problem, with many complications. It is a leading cause of death and disability in the world. It is also a major cause of economic burden, with many costs associated with it.

Obesity is a complex condition, with many causes. It is a multifactorial disease, with both genetic and environmental influences. The genetic component of obesity is complex, with many genes involved. The environmental component is also complex, with many factors involved, including diet, physical activity, and social environment.

Obesity is a major public health problem, with many complications. It is a leading cause of death and disability in the world. It is also a major cause of economic burden, with many costs associated with it.

Obesity is a complex condition, with many causes. It is a multifactorial disease, with both genetic and environmental influences. The genetic component of obesity is complex, with many genes involved. The environmental component is also complex, with many factors involved, including diet, physical activity, and social environment.

Obesity is a major public health problem, with many complications. It is a leading cause of death and disability in the world. It is also a major cause of economic burden, with many costs associated with it.

Obesity is a complex condition, with many causes. It is a multifactorial disease, with both genetic and environmental influences. The genetic component of obesity is complex, with many genes involved. The environmental component is also complex, with many factors involved, including diet, physical activity, and social environment.

Obesity is a major public health problem, with many complications. It is a leading cause of death and disability in the world. It is also a major cause of economic burden, with many costs associated with it.

Obesity is a complex condition, with many causes. It is a multifactorial disease, with both genetic and environmental influences. The genetic component of obesity is complex, with many genes involved. The environmental component is also complex, with many factors involved, including diet, physical activity, and social environment.

Obesity is a major public health problem, with many complications. It is a leading cause of death and disability in the world. It is also a major cause of economic burden, with many costs associated with it.

Obesity is a complex condition, with many causes. It is a multifactorial disease, with both genetic and environmental influences. The genetic component of obesity is complex, with many genes involved. The environmental component is also complex, with many factors involved, including diet, physical activity, and social environment.

Udvalgsbetænkning

i

Sag Nr. 47—1928. (Statistik).

Udvalget, som behandler denne Sag, har gennemgaaet det af Sagsfører Mitens udarbejdede Lovforslag, hvilket er trykt som Bilag til Betænkningen, og til hvilket henvises.

Man har i indeværende Samling ikke kunnet naa et endeligt Resultat, men har drøftet de almindelige Principper i Sagen. Man har ikke kunnet opnaa Enighed om, hvorvidt Tilvejebringelsen af statistiske Oplysninger for Færøerne skal henlægges under statistisk Departement i København eller henlægges til et Kontor her paa Færøerne.

Med Hensyn til Indsamlingen af Oplysninger om Fiskeriet mener man, at Politimesteren, Sysselmændene og Sognefogden skal forestaa disse men benytte Overvragerne og Undervragerne som Hjælpere. Endvidere er man enig om at forsøge at faa Oplysninger en Gang om Maaneden over de samlede Beholdninger af Fisk.

Medens Fiskerskibene skal være pligtige til at indsende Oplysninger om landet Fangst, er man indenfor Udvalget ikke enig om at paalægge Robaade og Motorbaade Pligt til at opgive deres Fangst.

Hvad angaar Landbrugsstatistikken, mener Udvalget, at denne maa kunne fremskaffes, saavidt det er gørligt, gennem Sysselmændene og Forstanderskaberne.

Med Hensyn til Handelsstatistik er man betænkelig ved at paalægge Modtagerne eller Afsenderne af Varer, Pligt til af meddele statistiske Oplysninger. Derimod er man enig om, at Skibe, som ankommer, skal aflevere en nøjagtig Varefortegnelse, og om at fastsætte Bestemmelser om, at denne skal være tilstrækkelig specificeret og være bilagt Oplysninger om Varernes Værdi.

Da Behandlingen ikke har kunnet tilendebringes iaar, foreslaar man, at Sagen udsættes til næste Aar.

Et Mindretal (Effersøe og Joen Hansen) skal bemærke.

Saa vidt vi har kunnet bringe i Erfaring, indeholdes de sidste statistiske Oplysninger vedr. Færøerne i

- 1) Danmarks Statistik, statistiske Meddelelser, 4. Række, 56. Bind 4. Hæfte: Sammendrag af statistiske Oplysninger om Færøerne, udgivet af Det statistiske Departement, København 1918.

- 2) Danmarks Statistik, statistiske Meddelelser, 4. Række, 75 Bind, 4. Hæfte: Befolkning og Erhvervsforhold i Færø Amt, udgivet af Det statistiske Departement, København, 1926 og
- 3) Fiskeriberetning vedr. Færøerne.

Det under 1) nævnte Skrift indeholder Oplysninger om

- I. Areal og Befolkning.
- II. Erhvervsforhold m. v.,
- III. Sociale og kulturelle Forhold, Undervisning.
- IV. Politiske og finansielle Forhold og
- V. Meteorologiske Forhold.

Hver enkelt af disse Poster er delt i forskellige Underafdelinger.

Som det vil fremgaa af foranførte er de to førstnævnte Skrifter udgivet af Statistisk Departement og det sidstnævnte af Fiskeridirektoratet.

Oplysningerne er tilvejebragt paa forskellig Maade, bl. a. ved Hjælp af Amtet, Politimesteren, Sysselmændene, Sognefogden i Vaag, de kommunale Styrelser, Landbrugskonsulenten og Overvragerne.

De er gennemgaaende indsendt af Amtet til Statistisk Departement, som har bearbejdet Materialet.

Vi mener, at den forhaandenværende Statistik indeholder en hel Del værdifulde Oplysninger, men samtidig maa vi pege paa, at en Del Oplysninger er for gamle og trænger til periodiske Fornyelser, at Oplysninger vedr. Vareindførsel hviler paa et ufuldstændigt Materiale og derfor maa virke misvisende i større eller mindre Grad, at der trænges til en Udvidelse af Statistikken (man tænker navnlig paa maanedsvise Opgørelser af Beholdningen af Fisk, der er Genstand for væsentlig Udførsel).

Overhovedet trænger Spørgsmaalet om Beskaffenheden af Færøsk Statistik (Materialets Indsamling, Bearbejdelse og Udgivelse) til en nærmere Overvejelse.

Vi har ikke i Aar kunnet yde noget større Bidrag til dette Spørgsmaals Løsning, men vi formener, at det vil være rigtigt at anmode de Myndigheder, der har haft Overledelsen med Hensyn til Tilvejebringelsen af den forhaandenværende Statistik for Færøerne, om at udtale sig om Sagen og at forelægge Lagtinget deres Udtalelser inden næste ord. Tingsamling, hvorefter Tinget kan underkaste Sagen den yderligere fornødne Behandling.

Vi har den Opfattelse, at man med Hensyn til Tilvejebringelse af Materialet, dettes Indsendelse, Bearbejdelse og Udgivelse gennemgaaende bør forholde sig som hidtil. Dog maa den paatænkte maanedsvise Opgørelse af Fiskebeholdninger ekspederes her paa Øerne formentlig bedst under Amtets Overledelse.

Af Vigtighed er det, at Statistiken over Vareindførselen, bliver grundigt reformeret. Dette kan formentlig ske ved, at man benytter de forhaandenværende Regler for de til Færøerne ankommende Handelsskibes (Fragtskibes) Forsyning med Varefortegnelser, »der nøjagtig angiver Ladningens Indhold« m. v., jfr. § 8 i Lov 21. Marts 1855 om Ophævelse af den kgl. Enhandel paa Færøerne, eller om fornødent supplerer disse med nye Regler, der overholdes.

Vi fremhæver derhos Betydningen af, at der aarlig fremskaffes en Statistik over de til Øerne indførte Varer, saaledes specificeret, at den kan benyttes som Vejledning ved Revision af Øernes »Ædruelighedslov«.

Allerede af Hensyn til, at der tiltrænges øvede Fagfolk til Udarbejdelse af Statistik maa vi holde paa, at Færøernes Statistik udarbejdes og udgives af Statens statistiske Departement for saa vidt der ikke i enkelte Tilfælde skønnes praktisk at afvige herfra.

Flertallet skal intet have mod, at der indhentes Oplysninger fra Statistisk Departement og Amtmanden, uden at man iøvrigt skal indlade sig paa Mindretallets Betragtninger.

F o r s l a g.

1. I det man fremsender Betænkningen med Bilag anmoder Tinget Det statistiske Departement og Amtmanden om en Udtalelse i Sagen.
2. Sagen udsættes til næste Aar.

Færøernes Lagting, den 20 Sept. 1928.

<i>O. Effersøe</i>	<i>Joen Hansen</i>	<i>N. Niclasen</i>
<i>Edw. Mitens</i>	<i>S. P. Zachariasen</i>	

The first part of the paper discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions, including sales, purchases, and expenses. This is essential for ensuring the integrity of the financial statements and for providing a clear audit trail. The second part of the paper focuses on the importance of maintaining accurate records of all assets and liabilities, including property, equipment, and accounts payable and receivable. This is essential for ensuring the accuracy of the balance sheet and for providing a clear audit trail. The third part of the paper discusses the importance of maintaining accurate records of all income and expenses, including salaries, wages, and interest income. This is essential for ensuring the accuracy of the income statement and for providing a clear audit trail. The fourth part of the paper focuses on the importance of maintaining accurate records of all cash flows, including cash receipts and cash payments. This is essential for ensuring the accuracy of the cash flow statement and for providing a clear audit trail. The fifth part of the paper discusses the importance of maintaining accurate records of all taxes, including income taxes, sales taxes, and property taxes. This is essential for ensuring the accuracy of the tax returns and for providing a clear audit trail. The sixth part of the paper focuses on the importance of maintaining accurate records of all other financial information, including bank statements, credit card statements, and insurance policies. This is essential for ensuring the accuracy of the financial statements and for providing a clear audit trail.

Búnaðarnevndin.
209—1928.

II.

Uppskot til lóg um jarðaskifti og samankast
o. a. í Fámien.

Uppskotið er innkomið á ting tann 8. august undir ongum navni,
og kann tingið ikki taka tað til viðgerðar.

Løgtingið, 13. september 1928.

Effersøe.

Mafras.

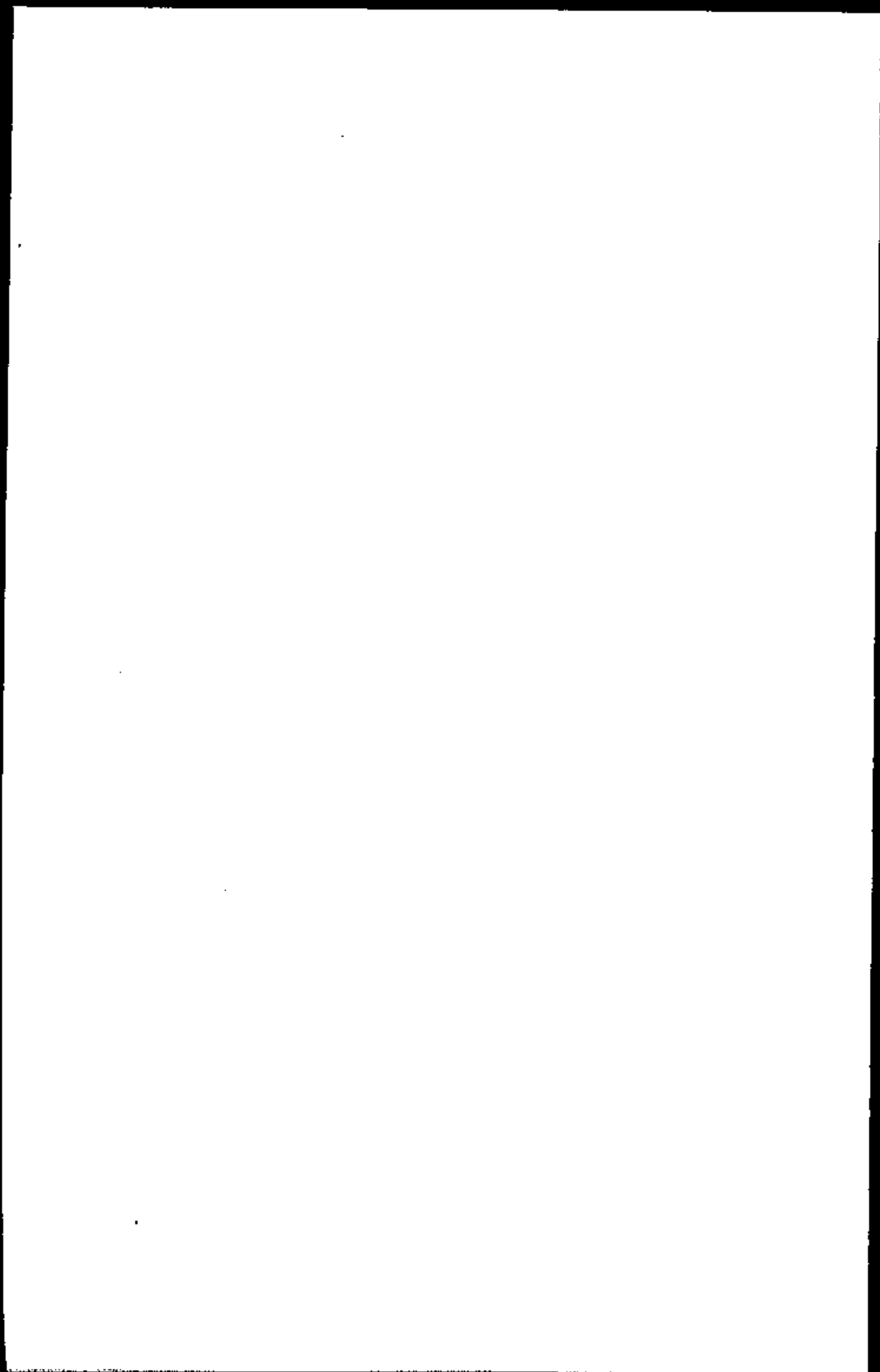
Nielsen.

Patursson,
form.

M. Samuelson.

Viðstein.

Weihe.

Norska flaggmálið.

Nevndin hevur fingið til viðgerðar:

Fyrirspurning
til amtmannin frá Jóannesi Paturssyni:

Hví forðaði yvirvöldin fyri at flagga við norskum flaggi á Tinganesi Ólavsvøkuaftans morgun, tá stórhundrað Norðmenn stigu har á land, komnir at halda Ólavsvøkuna saman við Føroyingum í Havnar býi?

Nevndin er farin í klovnugar og vil meirilutin Jóannes Patursson og M. S. Viðstein framseta hettar

Nevndarálit.

Tann 14. juli h. á. gjørdi o. u. 110 Norðmenn eina sokallaða norrøna ferð frá Bjergvin við skipinum »Mira.« Ferðin var ætlað til tey av Norðmonnum í forðum bygdu londum: Orknoyar, Hjaltland, Føroyar og Ísland. Henda frændavítjan spurdist í øllum hesum 4 londum frammanundan ferðini, og alla staðni tóku menn seg saman (mest býarstýrir) um at taka ímóti skyldmonnum á blíðastan hátt. Umframt Norðmenn vóru við á hesari ferð m. a. altingisforseti Benedikt Sveinsson úr Íslandi og og lögtingsmaður Jóannes Patursson úr Føroyum.

Á øllum støðum har ferðafólkið kom til: Í Kirkjuvági í Orknoy, í Larvíkini og Skálavíkini á Hjaltlandi, í Kirkjubø í Føroyum, í Reykjavík, Ísafirði, Seyðisfirði o.fl. støðum á Íslandi blaktraði hitt norska flaggið til heiður fyri teim norsku gestunum. Í dómkirkjunum í Orknoyum helt Bjergvinjar biskoppur norska prædiku og sang ferðafólkið norskar sálmar og innar í kóri blásti Orknoya lúðrafylking til seinast norska tjóðsongin. Í dómkirkjunum í Reykjavík helt dómprósturin í Trándheimi prædiku á norskum máli.

Tá ferðafólkið kom til Tórshavnar, tók Havnar býarstjórn móti gestunum á sama vinarligan hátt sum gjørt hevði verið í hinum vesturhavslondinum gestirnir høvdu vitjað.

Tó við einum undantaki sum var, at meðan tað sum áður sagt frá varð flaggað við norskum flaggi á øllum plássum, hettar ferðalag hevði vitjað, sýtti yvirvöldin Havnar býarstjórn at flagga við norskum flaggi.

Hesin atburður vakti harma millum Føroyingar, sum millum annað

sæst av fundarsamtykt sum í einum ljóði varð gjerd á fólkafund í Havn Ólavsvökudag, ið ljóðaði soleiðis:

»Føroyingar samankomnir á fund í Tórshavn Ólavsvökudag harmast um og frásiga sær alt ansvar fyri tann óbliðskap sum á hesi norðmanna frændavitjan er sýnd norskum flaggi.«

Tá henda gerð er spurd víða út um lond, og tá hesin viðburður sermerkir Føroyaland til minningar í gestablíðni burtur úr øllum hinum vesturhavslondum fyrrnevnda ferðalag vitjaði, tykir tað meirilutanum vert, nú hettar mál er komið inn á Føroya lögting at rekja flaggmálið til mergjar.

Tað sum hendi undir hesari Norðmanna frændavitjan í Føroyum er hettar:

Longu tann 27. juli ber blaðið Tingakrossur, sum her er hjálagt boð um at Mira á síni ferð til Føroyar, fyrst vil leggja at í Kirkjubø, um tað viðrar. Tíðliga um dagin tann 18. juli, sum Mira legði inn á Brandansvík o. u. kl. 6 $\frac{1}{2}$ s. p. s. d. sendi skipsstjórin flogboð til avgreiðslumannin í Tórshavn, at Mira fór til Kirkjubøar fyrst. Har komu Føroyingar um borð og flutti ferðafólkið á land og aftur úr landi umborð, uttan at nakar lögreglumaður varðaði nakran at.

Nakað aftaná fekk fyrst ein, so tveir aðrir Føroyingar sum høvdu verið umborð, fútaskvning. Tann fyrsti ið mætti, varð dæmdir at gjalda 10 kr. í bót fyri at hava verið um borð. Hann kravdi stundir at umráða seg og tá hann so kom niðan aftur til fútan fyri at siga nei, og vildi fáa dóm boðaði fútin frá, at hann skuldi verða sakleysur. Hin annar sum stevndur var, sýtti eisini fyri at gjalda bót og segðist skula prógva at tað var hent meir enn hesu ferð at menn vóru farnir umborð á fremmandi skip, sum ikki høvdu »klarerað« og vóru tó ikki átalaðir av lögregluni.

So státt lat lögreglan hettar mál detta niðurfyri og eingin bót varð greidd av hondum.

Viðvíkjandi flagging við norskum og íslenskum flaggi í Kirkjubø, gjørdi lögreglan einki av í Kirkjubø, tó lögreglan mundi vita um hesa flagging eins væl og hon visti um at Føroyingar høvdu verið umborð á Miru.

Tá ið Havnar býarstýri frætti um móttøku norðmanna bæði av Orknoyingum og Hjaltlandsmonnum, var lætt at skilja at Føroyingar skuldu taka støðu til spurningin um á hvønn hátt teir vildu heiðra sína grannar og næstu frændar. Kom hetta so til umrøðu á býarstýrisfundum og varð samtykt gjerd um móttøku Norðmanna í Tinganesi og annað.

Nakrar dagar frammanundan at Mira var væntandi úr Íslandi, var so farið í holt við at prýðka Tinganes. Á morgni 27. juli vóru reistar flaggstengur. Nevndin (formaðurin V. Lützen var á heimferð) kom á samt um at vinda í hún 2 dansk, 2 føroysk og 2 norsk flagg; men var hetta ikki gjørt kunnugt uttannevndar, og enn minni hevði staðið nøkur frásegn um hesa ætlan í bløðum. Kom tí dátt við, tá ein nevndarlimur 27. juli kl. 3 seinrapartin av hinum setta fútanum varð gjørdur kunnugur við at tað var lógbrot um býarstýrið gav loyvi til at norskt flagg veittraði frá stong; men um tað heitti á Danastýrið, so kundi ætlast at tað vildi geva serloyvi. Býarstýrislimurin bendi so nevndarinnar vegna á fútan, og bað hann útvega tilíkt loyvi. Fútin kravdi stund til at umráða seg. Ein tíma seinri komu boðini frá honum, at hann ikki vildi gera býarstýrinum henda beina; men at stýrið sjálvt mátti vendá sær til ríkisstýrið.

Tá so at siga bert ein nátt kom at liggja ímillum, hélt nevndin, at óvseint var tá at venda sær suður til Danmarkar eftir nøkrum loyvi. Seinri um kvældið tá formaðurin var til steðar komu 6 av 7 býarstýris-

linum sum vóru saman, á samt um at vinda norsku flaggini um stengirnar, fyri at halda seg innanfyri tað av tí setta fútanum ávísta lógmark.

Henda frammanundan nevnda undarlíga atferð mótt norskari og feroyskari skyldskaparkenslu og vinarlagi er ikki einstøk og skulu her flytast nøkur dømir fram um hvat fyrr er hent.

Á einum fólkafund í Norðuroyum, á Klakki 5. juni 1904 varð flaggað við norskum flaggi. Í Dimmalætting nr. 34, 20. august 1904 er frásagt, at flaggingin á hesum fundi var soleiðis uppsett, at norska flaggið var í miðjuni og tvey dansk hvørt síni megin, og í sama blaði nr. 35, 2. sept. 1905 sigst at aftur var flaggað við norskum flaggi á hvítusunnu tað árið, og flaggingin soleiðis lagað, at norska flaggið var í miðjuni og eitt feroyskt (Tjaldur) hvørt síni megin.

Hin danski fútin L. C. Th. Engelstoft skrivur í síðstnevnda blaði soleiðis um hesa flagging:

»Atter i aar har vi haft en norsk flagdemonstration paa folkemødet ved Klaksvig. Man vil erindre, at der sidste aar blev flaget norskt ved et folkemøde paa grundlovsdagen, det vil sige med Norges flag som hovedflag. I aar flagedes der ved mødet 2. paaskedag med et norsk flag, som stod mellem et islandsk og et færøsk med Dannebrog paa fløjene. Under det norske flag stod talerne, deriblandt et medlem af det danske folketing.

Man kan tvistes om *hvormeget* der bør lægges i denne demonstration. . . . Fútin skjýtur so til ein tått (spottevise), sum er yrktur út av hesi flaggølu og so til eina rímu, sum ein norðmaður yrkti til ein fólkafund á Kletti og »som i de to sidste vers knytter næven mod Danmark«.

Presturin A. C. Evensen legði uppí hesa flagggølu og bjóðaði sær til at senda fútanum eitt savn av danskum »færøskfjendtlige udtalelser fra forskellige Danske (deriblandt embedsmænd)«. Táverandi blaðstjóri Dimmalættingar, R. C. Effersøe legði eisini uppí og skrivur millum annað í blaðið nr. 36, 9. sept. 1905 undir yvirskriftini »Danskfjendtlige udfald« í sínum svari til fútan: »Hr. landfoged L. C. Th. Engelstoft maa vel have opdaget, at hans angreb under valgkampen forud for sidste folketingsvalg — vistnok meget mod sin vilje — bidrog mægtigt til at skaffe kongsbonde Patursson det store stemmetal. Derfor vil han nok forstaa mig, naar jeg siger: Hold engang op med at repetere dette om danskfjendtlige udfald fra de nationale Færingers side! — Lad være med at male fanden paa væggen!

Det vil gøre mig og mange af mine landsmænd ondt, hvis Hr. Engelstoft, hvem vi have æret som en samvittighedsfuld og human embedsmand, skulde vedblive at spille paa disse — efter vor mening — færøskfjendtlige strænge saa længe, at han faar opfrisket det gamle ord» sprog: »Faur harmar fúta deyðar«.

Thorshavn, den 3. september 1905.

R. C. Effersøe.

Innbjóðandir til henda tá so viðgítta fólkafund á Klakki svara fútanum Engelstoft aftur í Dimmal. nr. 38, 23. sept. 1905 m. a. við hesum orðum: »De tre nordiske flag hejses jævnlig ved festlige lejligheder i det øvrige kongerige. . . . Kun et politiforbud vil kunne standse os paa den en gang betraadte bane«.

Hvat so atvoldin var ella ikki var: einki lögregluhann varð sett tá móti at flagga við norskum flaggi. Tað forboðið kom ikki fyrr enn nú seinasta 28. juli.

Eitt annað dømi er hettar:

Í 1923 sendi ein Oslomaður 3000 norskar álmanakkar at útbyta til

gávis í Føroyum. Tó tað at ymsir álmánakkar frammanundan teirri tíð høvdu verið seldir í Føroyum, uttan at ásetningurin av 5. august 1831 um einkaloyvi Keypmannahavnar lærda háskúla til at prenta og selja álmánakkar var eftirænsaður, setti lögreglan bann fyri at henda gávan varð givin. Hesir 3000 álmánakkar vórðu so tiknir av fútanum og fæddir niðan í fútakjallarin og har eru teir enn. Nevndin hevur fingið útlánt eitt eintak og letur tað viðfylgja hesum álit.

Ivaleynt kann tað vera stórir spurningur um reglugerðin av 5. august 1831 er galdandi í Føroyum, men í hvussu er, skuldi hon ikki kunna hugsast at vera ætlað til at tálma fyri at fremmanda kalendárir kundi nýtast sum gáva í Føroyum.

Eitt triðja dømi hendi hin 19. juli 1924. Tá komu 41 norskir sangarar av »Handelsstandens Sangforening«, Ósló til Havnar á leið frá Reykjavík til Noregs.

Á teirra leið til Íslands, tá teir høvdu verið á landi her og sungið í fimleikarhøllini, var tað avgjørt, at teir skuldu syngja á Tinghúsfløttinum tá teir komu aftur.

Á afturvegnum úr Reykjavík og higar fekk skipari »Merkur« flogboð frá yvirvældini í Føroyum um, at teir norsku sangarar ikki fingi loyvi til at fara á land, tá teir komu til Havnar. Hesi boð mátti so skiparin akta og Norðmenninir noyddust so at vera verðandi umborð meðan skipið lá á Havnarvág.

Atvoldin til hettar forboð var uppgivið at vera, at meslingar og barnabrek gekk í Íslandi.

Tað at lögreglan setti forboð fyri at hava samband við ferðafólk úr Íslandi, tá ið ringar og smittandi sjúkur gingu har, kundi vera sum tað átti at vera. Men tað sum almenningur í Føroyum mátti finna óskiljandi, tað var, at forboðið einans galt Norðmenn, norsku sangararnar.

Tí náttina frammanundan, sum »Merkur« kom higar, var »Botnia« komin úr Íslandi. Har var ein danskur maður við og honum var ikki meinkað at koma á land og vera verandi her á landi, og við sjálvum »Merkur« komu fleiri Danir sum eisini fingi atgongd til at koma uppá land í Havnini og vera her verðandi. Um sama mundi lógu meir enn 100 føroysk skip við Íslands strendur, men einki frættist um at tey høvdu fingið ávaring um at ænsa sær fyri smittu í Íslandi.

Hesi dømi fara at nøgja til myndar um mannagongdina hjá teim ráðandi í Føroyum í norsk-føroyskum vinaviðurskiftum.

Til tann fyrispurning, sum Jóannes Patursson legði fram á lögting: Hvi forðaði yvirvöldin fyri at flagga við norskum flaggi á Tinganesi Ólavsvøkuaftans morgun, tá stórthundrað Norðmenn stigu har á land, komnir at halda Ólavsvøkuna saman við Føroyingum í Havnar býi, og sum nevndin hevur fingið til viðgerðar, svaraði amtmaðurin við fyrstu umrøðu málsins, at bannið var sett í samlag við flaggforboðinum av 1834 samanborið við loyvi av 1854 um at flagga við Dannebrog, endurnýggjað við kunngerðing av 1915.

Eina aðra atvold til at yvirvöldin hesi ferð hevði tikið sær um reiggj, segði amtmaðurin at vera eina (ónavngivna) grein sum hevði staðið í »Føroya Socialdemokrat«.

At amtmaðurin, sum svar uppá henda fyrispurning, vardi seg við einari innsendari blaðgrein í javnaðarblaðnum »Føroya Social-Demokrat«, greiddi ikki støðu yvirvaldsins til keklið, ið kom at standa um flaggingina úti í Tinganesi. Henda amtmannsins fatan av áðurnevndu blaðgrein, mátti í fyrsta umfari vera ein beinleiðis sipan til blaðstjóran, og ein umvegis sipan til javnaðarflokkin, at vera ein atvold til at yvirvöldin var farin so av stað sum gjørt var. Tingið var av tinglíninum, javnaðarmann-

inum Viðstein, gjort kunnugt við at henda blaðgrein ikki var framkomin sum eitt álop á Norðmenn ella teitra flagg, men var bert ein vanlig atfinning til Havnar býarstýri, ið beint í teim døgum heldur harðliga kravdi inn pening frá borgarunum; til tað var einki at siga, tí lógin heimilaði tað. At javnaðarflokkurin á henda hátt av Føroya amtinanni varð drigin inn í ósemjuna, völdi at javnaðarmenn kravdu máli í eina trimanna nevnd, við sessi í nevndini.

Javnaðarblaðið hevur síðani máli komið í nevnd, harðliga átalað, at tað her frá yvirvöldini var roynt at leypa órógv í hesa friðaligu samkomu millum Norðmenn og Føroyingar, í Havn á Ólavseku. Eitt eintak av blaðnum er viðlagt hesum máli.

Blaðgreinin í »Føroya Social-Demokrat«, ið átalar henda atburð yvirvaldsins, endar soleiðis:

»Fyri at slíkar hendingar ikki tíðari skulu vera at vísa á, og fyri at arbeiddast kann fyri frið og semju landanna millum, so mega javnaðarmenn krevja, at aðrar tjóðir, bæði mentunarliga og á annan hátt, ikki verða undirvirdar.

Norðlendingar eiga at koma nærri í semju og forstáls. Norðlendingar hava so væl tikið undir við at fylkjast undir krossmerkinum. Norðlendingar eiga tí st. sýna hvørjum øðrum tann heiður, at øll norðurlanda merkir, fáa loyvi at bleiktra móti fagurbláa himni, tá ið norðlendingar gístur norðlending.

Javnaðarmenn á Føroya lögtingi í ár, mæla tí til, at lógtreytin av 1854 má rúddast burtur skjótast møguligt. Hon forðar fyri tí sum javnaðarmenn um allan heim strevast fyri:

Frið og semju millum tjóðirnar.

Tá grundarlagið fyri flagging soleiðis varð uppgivið av amtmanninum at vera lógin av 1854, lat nevndin fyrispørja hjá Føroya amtið, nær henda lóg var tinglisin í Føroyum.

Hesum svaraði amtið í brævi 7. august soleiðis:

»Bekendtgørelse om forbud mod at benytte fremmede nationers flag nr. 103 af 10. april 1915 er kundgjort ved amtets bekendtgørelse af 26. maj 1915.

Amtet beklager i øjeblikket ikke at have tid til at undersøge, hvorvidt og hvornaar kgl. resolution af 7. juli 1854, jfr. justitsministeriet cirkulære af 2. august s. a. er blevet kundgjort.

Eftir nýggjum fyrispurningi hjá amtinum er komið soljóðandi svar:

Færø amt, Thorshavn, d. 16. august 1928.

I anledning af Deres skrivelse af 14. d. m. vedrørende spørgsmålet om hvorvidt kgl. resolution af 7. juli 1854 er blevet tinglæst, skal jeg bemærke følgende:

Den omhandlede resolution findes i et justitsministerielt cirkulære af 2. august 1854, jfr. Algreen-Ussings samling af kgl. reskripter og resolutioner 1854, side 299. Cirkulæret, hvorved der gives private tilladelse til flagning med Dannebrog, idet et i 1853 udstedt forbud mod flaghejsning forsaavidt ophæves, er rettet til samtlige amtmænd og politidirektøren i København. Det er da næppe sandsynligt, at nogen tinglæsning har fundet sted, og en undersøgelse, som jeg har foretaget paa dommerkontorets arkiv, synes at bekræfte denne antagelse.

Verður kannað eftir tí, sum frammanundan er frágreitt: 1. Flaggstriðið í Norðuroyrum í 1904 og 1905, 2. Løgreglubannið móti Kristiania Handelsstands Sangforening 1924, 3. Almanakka bannið 1923 og 4. Stevningin fyri at hava verið umborð á »Miru« á Brandansvík 18. juli 1928 og nú

seinast lægreglubannið móti at flagga við 2 norskum flögum í flagggarði (flagalé) millum dansk og føroysk flagg á Ólavsvøku í ár har norskir Ólavsvøkugestir komu á land, so er ikki tað at siga, at yvirvøldin hevur sýnt norskum Føroya gestum nakran blýðskap, ella norskum vinagávum nakað takksemi ella norskum tjóðarlitum nakran heiður.

Føroyingar hava um allar tíðir verið tiltiknir fyri blýðskap bæði móti kunnugum fólki og ókunnugum, móti landsmonnum og útlendingum. Føroyingar hava sýnt henda blýðskap og vinalag meir enn í orðum, t. d. tá Føroyingar undir orrustuni í 1848 skutu meiri peningar saman uppá seg til Danmark, enn nakra staðni varð gjørt í sama landi.

Serstaka hjartaligur og náttúrligur hevur blýðskapurin verið millum Føroyingar, Norðmenn og Íslendingar. Tann blýðskap, Íslendingar hava sýnt Føroyingum, síðan okkara menn fyri o. u. 60 árum síðan fóru at fara til Íslands og søkja sína vinnu har og til henda dag, hon er al-kunnug her á landi og ikki minnst meta vit Føroyingar ta miklu hjálpssemi og tann hjartaliga vinahug, Føroyingum hevur verið sýndir hvørja ta ferð, føroyskir mannskaðar hava borist á har vesturi. Henda frálíka bróðurskap av Íslendinga ávum er Føroya lögtingi og Føroya fólki ógloymandi.

Og hyggja vit eystureftir til okkara eystanfrændar Norðmenninar, so vil hvør Føroyingur sum kemur til Noregs og ferðast millum hitt norska fólki, har møta slíkan blýðskap og samkenslu, at hann kennir seg mestsum heima, millum sítt egna fólk. Mangt vinaorð og mangt vinaferðingalag hevur farið Føroyar og Noregs ámillum í seinastu árum og so trúliga hava Føroyingar varðveitt sín norska skyldskap, at fólk okkara um allar tíðir innast inni hevur kent hesa varðveitslu sum heilaga skyldu sína.

Føroyar skiltust politisk frá Noregi í 1814. Men, sum okkara kvæði frammanundan teirri tíð prógva at Føroyingar kendi seg sum ein kvist av norrønum runni, so broytti henda politiska hending einki hesa upprunaligu skyldskapskenslu. Kvæðini aftaná 1814 og sangirnir, tá Føroyingar 1880 — 1890 vaknaðu og fóru at ænsa eftir, hvat menn teir vóru, bera prógv um, hvussu inn grógvinn Norðmanna skyldskapskenslan hevði ligið í barmi Føroyinganna. Gamal føroyskur trúskapur gjørdi her heilaga boðið til sítt boð: at æra faðir og móðir. Tað nýtist einans at nevna kvæði »Ormin langa«, sum yrkt var tíðliga á 19. øld, og sangirnar »Fram úr Norðurhavið stendur« og »Nú er tann stundin komin til handa«, sum yrktir vóru seinri á somu øld, til tess at prógva, hvussu Føroyingar kendi megi sína vaksa við at kvøða og syngja fyri sær sjálvum og fyri heiminum, at tað var av norskari rót.

Henda sama stuðul hildu Føroyingar ósvikjandi um, tá teir fóru til gongu inn á ta frælsisbreyt, sum Føringafelag bar teir frá 1890 og frameftir, og tað bæði í talu, skrift og verki. Her skulu flytast nøkur dømir:

Tá Norðmenn hildu 900 ára veitslu í Niðarósi til minnis um Ólav kong skrivaði Rasmus Effersøe í Føringatíðindi 5. juli 1897: »Fyri gamalt kennskap og skyldskaps skyld, mátti Føroyingar sent heilsu yvir um hav. Tað var tann dagur, Føroyingar gingu nokk so spelknir í Trøndheims túni og sótu mangan dagin væl í Trøndheims kongaborg«. Ungmannafelagið Sólarmagn sendi so hesa heilsu til Trøndheims: »Fremmskridtsforeningen »Sólarmagn« sender norske deltagere i Olavsfesten sin hjærteligste hilsen i Dagens anledning. Ólavsvøka er altid Færøyingernes højtidssdag; dobbelt vil den feires, nu den oprinder saa særlig festlig for eder frænder. Hvil eder, som kalder minderne til live igjennem Leve Trondheim vor gamle kongestad! Leve Norge, vore forfædres land. I næste

Føringatiðindi kunngjörði núverandi fólkatingsmaður A. Samuelsen norðsku kvøðu Sálarmagns við hesum orðum:

»Eg biði »Føroyingatiðindi« blaðstýri upptaka hettar, og eg vil í sama bili fyrí mín part siga »Sólarmagn« mína bestu tøkk fyrí hesa heilsu til okkara frændir hinumegin hav. Mær fyríkemur at tað lítla felagið heimanfyrí Havnina her hevur gjørt okkum øðrum fyrí skommum í okkara egnu eygum, men reddað okkum í Norðmanna eygum. Í hvussu tað verður bronglað var tað Føroyingars plikt, um nakað tæri var í teimum, av fullum huga, at taka lut í hátíðini í Trondheimi, í tí vit eiga øll tey gomlu minnir í felag við Norðmennirnar, tey minnir, sum vit mugu halda fast uppá og halga, um vit fyrí uttan at skamma okkum tora at kalla okkum Føroyingar!«

Hin 19 mai 1898 skrivar A. Samuelsen um munin millum danskar prestar sum í donskum bløðum bera illsihtar og rangar greinir um Føroyingar og so tey vælvildarorð ein Norðmaður skrivar í Stavanger Avis. Hann sigir herum; »Tað er altíð ein gleði at vera væl avmálaður millum skyldfólk, og Føroyingar eiga eisini at gleða seg yvir, at Norðmenn okkara frændir — skriva um okkum og skriva nakað gott um okkum. Væl verið teimum skyldmonnum hinumegin havið! Tá ið teir rósa okkum duga vit nakað enn, tí Norðmenn sjálvir standa ikki aftanfyrí nakað fólkaslag í okkara verðsins parti«. Í grein um sjómanna húsið Norðmenn í 1904 bygdu á Norðnesi í Bjørgvin skrivar A. Samuelsen: »So vorðin brøgd av okkara ætturfrændum, kunnu tey ikki fáa lív í okkum, so vit royna at fjaðka, aftaná. Vit eru jú av somu rót og sama blóð rennir okkum frá hjarta«.

Um Havnar ungmannafelags Noregsferð 1908 skrivar Q í Dimmal. nr. 30, 4. juli: »Øll vit, sum hava verið við á hesi ferð, vit kenna okkum meiri ment enn áður til at stríða so, at Føroyingar mugu ganga fram í øllum lutum, so at teir mugu verða sjálvbjargnir. Og øll takka vit av innsta hjarta Norðmonnum fyrí blíðni teirra. Neyvan kunnu vit rinda teim tað aftur til fulnar, men royna tað vilja vit — royna at gera alt hugnaligt fyrí teimum, tá teir, um lív og heilsa verður, koma at vitja okkum næsta ár«. Í nr. 31, 11. juli skrivar A um hesa ferð at hon »eigir at fatast sum ein natúrlig trøngd hjá Føroyingum til at koma saman við fólk av somu ætt, við sama blóði í æðrum og uppføstrað við somu andligu føði«.

Hettar frammanundan nevnda visir á, at eins væl hava vit vilja at Norðmenn skulu hava verið fagnaðir her hjá okkum sum vit hjá teimum; men á hesi Ólavsvøku finga vit ikki atgongd til at sýna Norðmonnum sama heiður sum hinir aðrir frændir okkara, Orknoyingar, Hjaltlendingar og Íslendingar sýndu. Yvirvalda atferðin loypti spell í gestavertskapið og var til minnunnar bæði fyrí Føroyingar og teir frændir, ið vóru komnir at vitja. Slíkar hendingar fara ikki at bera til eftirdags.

Tað má vera skylda lögtingsins at tala at, tá almenn føroysk gesta blíðna verður missboðið. Meirilutin dugur ikki betur á at skyna enn at í hesum flaggføri er ikki farið nóg lagaliga fram av embætismanna atvoldum.

Sum frammanundan ávíst, hevur amtmaðurin upplýst, at flagglógin, dagsett 2. august 1854 valla er tinglisin í Føroyum. Ætlanin verður tá tann, at henda lóg ikki er galdandi í Føroyum.

Meirilutauppskot:

Tingið er illa við, at Tórshavnar býarstjórn av atvoldum landfútans ikki fekk sýnt norska ferðalaginum, ið komið var at halda Ólavsvøku í Havn, tann tilætlaða heiður og blíðskap, og má halda, at landfútin onga heimild hevði til at forða býarstjórnini at flagga við norskum flaggi.

Búnaðarnevndin.

I.

Umsókn frá Føroya búnaðarfelagi, dagsett 8.
august 1927, um studdning til ymsar búfæbøtur.

Í umsóknini er víst á, 1) at seyðarættir yvirhavur eru einrúmdar við ongum typpum, 2) at seyðurin einans í fáum støðum verður tváaður, 3) at lítið verður skorið upp í mongum høgum, og 4) at seyðinum trýtur fóður og skýli.

Felagið hevur so lagt hjá eitt uppskot um, at studdningur verður veittur til at gera hentari rættir enn tær, ið nú eru, og til tilfar til stoyptar tváttabrunnar og kør úr viði ella jarni.

Búnaðarfelagið skjýtur upp, at tað verður gjørt loyviligt at veita studdningin av tí árspeningi, sum er til fals eftir lóg dagsett 31. mars 1926 «om Foranstaltninger til Husdyravlens og Husdyrbrugets Fremme m. m.»

Tað er ivaleyst, at nógv er ábótavant okkara seyðarøkt viðvíkjandi. Lagið á tættunum kann gerast hentari, enn tað er yvirhovur, nógvastaðni verður alt ovlítið uppskorið, ovlítið hoyggj verður avlagt um heystarnar til seyðin, seyðahús vildu í mongum støðum verið hent, um ræktin svaraði til, og seyðatváing átti at verið athøvd fyri allan seyð um alt landið minst einaferð árliga.

Men tað mesta av hesum, her er nevnt, verða hagarnir at kosta sjálvir. Eitt seyðavirði ella tvey ella trý av haganum, sum hann er litil ella stórur til, rækkur væl til tilfar til tváttabrunnar. Rættargarðar verður eisini hagin enn sum áður um at gera og halda sjálvur, og vanliga uppskering mega seyðamenn hava uppsýn við at verður framd, sum góður gamal siður hevur verið. Øðrvisi var, um ein hagi skuldi vilja tikið upp ein uppskeringarhátt við djúpum afturlögðum grivjum, og annars sett seyðabeitið í haganum í prýðuligan stand. Slík verk kundu, tá tey vóru ávíst, verið verd at fingið ein hóskandi almanna studdning. So eru seyðahúsini eftir. Men herum hevur Búnaðarfelagið einki uppskot sett fram.

Tó, um so var, at tað kundi verið tókt hjá summum høgum at fingið studdning til eitt ella annað av tí, frammanundan er nevnt, og tá helst til tváttabrunnar ella tváttaker og seyðahús, so heldur nevndin, at peningar ikki eru til at taka av tí grunni, lógin av 31. mars 1926, sum búnaðarfelagið hevur ávíst. Tí tey verk, sum eftir hesi lóg skuldu fremjast, eru ikki meir enn gott og væl ásett enn, og summi eru ikki upptikin, t. d. tær tilætlaðu uppalingarstøðir fyri sølu av góðum livneytum.

So státt má nevndin tilráða tinginum at samtykkja:

Málið um studdning til ymsar búfæbøtur verður niðurlagt fyri fyrst.

Løgtingið, 13. september 1928.

Effersøe.

Matras.

Níclasen.

Patursson,
formaður.

M. Samuelson.

Viðstein.

Weihe.

Búnaðarnevndin. 187–1928.

III.

Umsókn frá Føroya Búnaðarfelag.

Felagið hevur í brævi dagsett 4. august 1928 snúið sær til tingið við ymsum málum.

Nevndin tilmælir at senda Búnaðarfelaginum hettar svar:

A. Til I: Studdning til eftirlitsfeløg.

Hesum hevur nevndin svarað í serstakum tinguppskoti.

B. Til II: Studdning til tváttabrunnar og umvøling av rættum.

Hesum er svarað í serstakum tinguppskoti.

C. Til III: Umbøn um rossabræv fyri Eysturoynna.

Tað má haldast illa fara at bera til at gera rossabræv ella nýggja rossalóg einans fyri Eysturoynna. Um Búnaðarfelagið enn heldur tað vera neyðugt at broyta ta galdandi rossalóg, verður felagið biðið um at senda greitt uppskot herum til tingsins skrivstovu í rúmligari tíð undan næsta tingi.

D. Til IV, 1: Umbøn um at fáa búnaðarmál tingsins til frásagnir.

Búnaðarfelagið ynskir at fáa til eftirlit og frásagnir øll tey búnaðarmál sum lögtingið fær við at gera.

Nevndin heldur tað í ymsum viðurskiftum vera hent, at slík tingmál vera í eftirliti hjá Búnaðarfelaginum áðrenn tey verða avgjörd á tingi. Men at tilráða tinginum at lata øll búnaðartingmál til Búnaðarfelagið, heldur nevndin vera at binda tingið ov mikið, enn ið hvussu er. Í minsta lagið má tingið ynskja sær fyrilagdar greiniligari frágreiðingar um Búnaðarfelagið enn tað higartil hevur.

Fessvegna verður felagið biðið um at lata tingið vita, hvat límatalið er, og í hvørjum bygðum felagarnir eru og hvussu nógvir eru í hvørji bygð, og eisini um hvørjir ið eru í nevndini.

E. Til IV, 2: Umsókn um studdning til felagsins almennu útlegg.

Búnaðarfelagið sigur frá, at tá limagjaldið er so lágt, er eingin peningur til at rinda stjórnarlimunum fyri ómak teirra við almennu mál, og vil harav atvoldast, at teirra starv til longdar ikki verður gjørt so lítað gott, sum tað eigur.

Felagið verður hervið umbiðið at siga frá, hvørji lönaleys størv stjórnarmennirnir seinasta ár hava haft um hendi, og gera uppskot um, hvat tað heldur vera hóskandi árligan studdning, og vil so tilráða tinginum, tá hesir frágreiðingar eru framkomnar, at taka tær til umhugsan.

Løgtingið, 13. september 1928.

Effersøe.

Matras.

Nielsen.

Patursson,
form.

M. Samuelsen.

Viðstein.

Weihe.

C. E. FLENSBORG
Skovrider ved Det danske Hedeselskab.

p. t. Thorshavn, d. 7. Juni 1928.

Til

Lagtinget, Thorshavn.

Efter Aftale med Amtmanden over Færø Amt har jeg i Tiden 26. Maj til 28. Juni d. A. besøgt Plantningsforsøgene her paa Færøerne og besøgt Plantagerne ved Thorshavn, ved Zelletræ, paa Kunø og ved Trangisvaag. I Juli—August Maaned forrige Aar besøgtede jeg ligeledes Forsøgene og berejste alle Plantagerne sammen med den nye Plantør, Hans Debes, der netop havde afsluttet sin Uddannelse i Danmark, hvor han delvis har gennemgaaet et Kursus for Skovfogeder.

Efter at jeg ifjor havde instrueret Hr. Debes vedrørende Arbejdet og Tilsynet med Plantningerne, udtalte Amtmanden det Ønske, at jeg ogsaa iaar kom op til Færøerne for at besøge Arbejdet og paany instruere og tale med Hr. Debes, saaledes at han kunde blive fuldstændig klar over Arbejdets Udførelse og Tilsynet med Forsøgene.

Efter at jeg nu i de forløbne c. 1½ Dage har studeret Plantningsforsøgene de forskellige Steder, kan jeg udtale, at jeg overalt finder Fremgang, og at jeg stadig har den Tro, at det vil lykkes efterhaanden at finde Træarter, som kan trives heroppe paa Friland og danne en skovagtig Bevoksning. Det kan saaledes nævnes, at skandinavisk Røn, bornholmsk Røn og de forskellige Ahornarter trives ganske godt, og at der f. Eks. ogsaa er gjort Forsøg med Udsaaing af Bøg fra nordlige Skove. Det er lykkedes i Planteskolen at tiltrække c. 1000 Bøgeplanter af 1 kg Bøg, og disse Planter er nu udpriklede i Planteskolen, hvor de foreløbig trives godt. Jeg mener, at man vil kunne udplante Bøg paa Friland under Røn som Beskyttelsestræ, idet Bøg kan vokse under Skygge af Røn.

Af Naaletræer er forsøgt med Bjergfyr, Hvidgran, Rødgran, Sitka-gran, Edelgran, Blaagran, Contorta Fyr, Skovfyr, Lærk m. fl.; Hvidgran, Rødgran, Lærk og maaske Skovfyr maa vistnok opgives, medens der er Udsigt til, at de øvrige nævnte Træarter vil trives heroppe. Af Skovfyr er der nu udsaaet Frø af nordlig vestnorsk Proveniens, som maaske kan bringes frem, men Klimaet er sikkert for fugtigt for samme Træart. I Planteskolen gøres endvidere Forsøg med Tiltrækning af Planter af forskelligt Naaletræfrø af passende Proveniens af nordamerikanske Arter.

En Betingelse for, at der skal komme noget ud af Forsøgene, er, at Planteskolen ved Thorshavn holdes i god Orden, saaledes at der kan avles brugelige Planter til Udplantning her paa Øerne. Den lange Transport fra Danmark, Norge eller Island svækker nemlig i høj Grad de indførte Planters Modstandsevne, ligesom der ofte fra de udenlandske Planter

skoler indføres Lus og Plantesygdomme. Det er derfor af vital Betydning at fremskaffe Planter tiltrukne her paa Øerne til Brug saavel for Forsøgene som til Anvendelse i Haverne rundt om paa Øerne. I de senere Aar har der vist sig en ikke ringe Interesse for Træplantning i Haverne, og det er et stort Antal Planter, der hvert Aar fra Hedeselskabet sendes herop gratis til Haverne, ligesom der ogsaa fra Planteskolen i Thorshavn sælges og udleveres mange Planter til Haverne. Allerede den Virksomhed at fremskaffe Planter til Haver paa Øerne er formentlig tilstrækkelig Grund til at vedligeholde en Planteskole ved Thorshavn.

Et Besøg i Plantagen ved Thorshavn vil formentlig overbevise om, at Plantning paa Friland ogsaa har Udsigt til at lykkes, men disse Forsøg kræver en lang Tid, idet man selvsagt ikke kan skønne om en Træarts Anvendelighed før efter Forløbet af en længere Aarrække, 10-20 Aar eller mere.

De forløbne c. 25 Aar har imidlertid vist, at man kan frembringe Skovvækst, naar de rette Træer anvendes, og naar der hegnes solidt, og Afvandningen er i Orden, samtidig med, at der udføres en dyb og grundig Jordbearbejdning. Forsømmes disse tre Ting eller udføres de overfladisk vil Plantningerne mislykkes.

Da Bevillingen paa Finansloven til Plantningsforsøgene paa Færøerne imidlertid i Aar er udløben, idet Bevillingen var indsøgt for 5 Aar med 6000 Kr. om Aaret, senere nedskaaret til 5600 Kr., tillader jeg mig paa Hedeselskabets Vegne at henstille til det høje Lagting at foranledige, at Statsbevillingen til Træplantningsforsøg paa Færøerne paany fornyes for et Tidsrum af 5 Aar med 5600 Kr. om Aaret til Fortsættelse og Vedligeholdelse af de paabegyndte Forsøg samtidig med, at jeg henstiller til det høje Lagting som sædvanlig til samme Formaal at bevilge 1000 Kr. om Aaret.

Fra Kommunalbestyrelsen i Thorshavn er der hidtil hvert Aar til Plantagens Vedligeholdelse bleven bevilget 600 Kr. om Aaret.

At afslutte Forsøgene nu vil formentlig ikke være rigtigt, idet Plantningerne da sikkert efterhaanden vil gaa til Grunde, og Arbejdet i de forløbne Aar være spildt.

Det vil være nødvendigt endnu i en Aarrække at anstille videre Forsøg og vedligeholde de allerede udførte Plantninger saaledes, at disses Fremtid sikres.

C. E. Flensborg.

Tilstilles *Lagtinget*, idet man vedrørende Tingets Behandling af Spørgsmaalet om Tilskud til Plantningssagen henviser til Lagtingstidende 1923, Side 79.

Færø Amt, den 26. Juni 1928.

Olrik.

Udvalgsbetænkning.

Sag Nr. 34 og 128—1928 (Lov om Ulykkesforsikring.

Ved Lov Nr. 186 af 14. Juli 1927 indførtes forskellige Ændringer i den for Danmark gældende Ulykkesforsikringslov, og Ministeriet har forelagt Lagtinget Spørgsmaalet om, hvorvidt der bør foretages lignende Ændringer i den for Færøerne gældende Lovgivning.

Fra Føroya vanlukkutrygging foreligger en Erklæring i Sagen, hvortil henvises.

Desuden foreligger der fra Lagtinget et Andragende fra Føroya skipara- og navigatørfelag om, at Lagtinget direkte skal overtage Ulykkesforsikringen her paa Øerne og udhetale Erstatning, naar der foreligger Ulykkestilfælde, efter nærmere fastsatte Regler.

Foreningen mener, at Forsikringsforeningen for forulykkedes Efterladte paa Færøerne indskyder sin Kapital 50000 Kr. i en Forsikringsfond, som Lagtinget skal overtage, og hvortil Tinget skal yde Indskud.

Selvom Udvalget har Sympati for Foreningens Forslag, mener man ikke iaar at kunne fremsætte nærmere Forslag i nævnte Retning, idet Sagen maa belyses og overvejes mere.

Udvalget kan slutte sig til Udtalelserne fra Føroya vanlukkutrygging og til de af samme fremsatte Forslag, idet man dog skal gøre følgende Bemærkninger:

Føroya vanlukkutryggings Forslag 1 om, at Dagpengene kan nedsættes til 2 Kr., naar der er forløbet 6 Maaneder fra Ulykkestilfældet, mener Udvalget ikke at kunne slutte sig til, ligesom man ikke kan anbefale Forslag 5 om, at Personer, som beskæftiges paa Fiskerskibe, og som faa Andel af Fangsten som Vederlag, skal refundere vedkommende Rederi 65 Øre maanedlig af Rederipræmie.

Endvidere foreslaar man, at det overlades ikke til Foreningens Bestyrelse, men til et særligt Raad, benævnet Ulykkesforsikringsraadet, at træffe Afgørelse i Skadesagerne, bestaaende af 3 af Lagtinget valgte Medlemmer foruden Dommeren og Amtslægen.

De nødvendige Ændringer foreslaas derfor i Forslag 6, 7, 8, 11, 12, 13 og 16.

Forslag.

Lagtinget indstiller til Regeringen, at der søges gennemført de af Føroya vanlukkutrygging foreslaade Ændringer i An. Nr. 503 af 29. Nov. 1922 om Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde, dog med følgende Ændringer:

- 1) Forslag 1 udgaar.
- 2) Forslag 5 udgaar.
- 3) Forslag 6 affattes saaledes: Hvor det forekommer, ændres «Arbejdsforsikringsraadet» til «Ulykkesforsikringsraadet».
- 4) Forslag 7 affattes saaledes:
§ 8 ændres saaledes: Ordningen af de ifølge denne Anordning opstaaende Forhold varetages af Ulykkesforsikringsraadet.
- 5) Forslag 8 ændres saaledes:
§ 9 affattes saaledes: Ulykkesforsikringsraadet bestaar af 3 af Lagtinget for 4 Aar ad Gangen valgte Personer foruden Dommeren og Amtslægen.
- 6) Forslag 11 affattes: I § 12 ændres «Hver af Raadets Afdelinger træffer for sit Omraade Afgørelse» til «Raadet træffer Afgørelse».
- 7) I Forslag 12, 13 og 16 ændres «Bestyrelsen for Føroya vanlukkutrygging» til Ulykkesforsikringsraadet.

Færøernes Lagting, den 15. Septb. 1928.

Joen H. Joensen.

Edw. Mitens.

Johan Poulsen.

J. H. Poulsen.

M. Viðstein.

Mindretallet A. Samuelsen skal bemærke følgende:

Udvalget er nedsat ved Samlingens Begyndelse og i det første Udvalgsnøde blev det overdraget til Udvalgets Formand (Patursson) at tilvejebringe Oplysninger om de her paa Øerne gældende Flagbestemmelser, om deres Tinglæsning etc. Nogen egentlig Forhandling om Sagen fandt ikke Sted. Forudsætningen fra min Side var den selvfølgetige, at Forhandlingen skulde foregaa, naar de Oplysninger, som indhentes skulde, var tilvejebragte. Der blev nu ikke holdt Udvalgsnøde før i September Maaned, og under dette meddelte Patursson, at de Oplysninger, han havde indhentet om Flagbestemmelserne, havde bibragt ham den Opfattelse, at de i Danmark gældende Flagbestemmelser ikke var tinglæste her paa Øerne og derfor heller ikke gældende her, og at der heller ingen særlige Flagbestemmelser fandtes paa Færøerne. Han og det socialdemokratiske Medlem af Udvalget var derfor blevne enige om at udtale en Misbilligelse af, at Thorshavns Byraads Udvalg var hindret i at flage med norske Flag den 28. Juli d. A. ved de norske Turisters Modtagelse. Det blev befydet mig, at jeg ikke kunde faa Flertallets Betænkning at se, men at jeg mulig kunde se Forslaget. Da Flertallet ikke vilde forandre dette Standpunkt, forlod jeg Mødet. I et senere Udvalgsnøde har jeg faaet Lejlighed til efter Paturssons Diktat at nedskrive Forslaget; dog blev det befydet mig, at man stadig forbeholdt sig Ændringer i Forslaget. Den 12. Septbr. modtog jeg af Hrt. Patursson det endelig formulerede Forslag.

Da Flertallets Standpunkt er dette, at de i det øvrige Kongerige gældende Flagbestemmelser ikke er gældende paa Færøerne, mens jeg er af den modsatte Opfattelse, skal jeg erkende, at en Udvalgsbehandling af Sagen ikke kunde føre til, at Udvalget enedes om en fælles Indstilling til Lagtinget. Men principielt synes det mig forkasteligt, at Forhandling ikke forsøges.

Jeg maa imidlertid finde mig i de Arbejdsvilkaar, der dikteres mig af Flertallet, og har derfor i Betragtning af Sagens Vigtighed fundet mig foranlediget til at behandle den saa grundigt som muligt. — Om de gældende Flagbestemmelser og deres Historie skal anføres:

Allerede i gamle Dage var det Skik, at de forskellige Landes Hære bar et Mærke forrest i Slaget, og paa lignende Maade anbragtes et Mærke forrest i Skibene. Her i Norden kendes saaledes, at Vikingerne benyttede det saakaldte Ravnemærke. I Slutningen af Middelalderen blev det almindeligt, at Skibe i Stedet for Mærke førte Flag i Bagstaven. Til Lands var Forholdet det, at Adelsmænd og Fyrster havde samme Bannermærke som deres Skjoldmærke. Kongens Bannermærke gik derefter i Tidens Løb over

til at blive Landets Bannermærke eller Flag. Fra Middelalderen har Dannebrog derfor været brugt af alle danske Skibe, idet det for disse havde Betydning, at man kunde kende deres Nationalitet. Til Landis var der derimod ikke nogen Grund til at føre Flag for Kongens Undersaatter, og under den enevældige Konge var det ikke tilladt at benytte Dannebrog. De Regler, der findes, handler derfor kun om Flagning fra Skib, saaledes Christen Vs Norske Lov 4-7-2, Forordning 11. Juli 1748, 25 Marts 1777, 6. December 1776 og Plakat 17. Oktober 1803, medens den Oplættelse, at det var forbudt at hejse Dannebrog til Landis, fandt Udtryk i et Kancelli-Cirkulære af 7. Januar 1834 til samtlige Amtmænd, hvilket kommuniseredes Departementet for udenlandske Sager og det slesvig-holsten-lauenborgske Kancelli, og hedder det heri „ . . . skulde Kollegiet tillige efter Hans Majestæts allernærmeste Befaling tjenstligst tilmelde Dem . . . , at lige som ingen Privatmand maa lade noget Flag vaje fra sine Ejendomme i Købstæderne eller paa Landet, saaledes kan sandt og heller tilstades andre Magters i de danske Stater ansatte Konsuler“ Dette Forbud stod ved Magt, indtil det ved kgl. Resolution af 7. Juli 1854 blev tilladt alle og enhver at hejse Dannebrog uden Split, medens Forbudet mod at lade andre Flag vaje fremdeles er gældende. Den kongelige Resolution meddeltes samtlige Amtmænd ved Kancelli-Cirkulære af 2. August 1854. Det omrøgte Forbud indskræpedes under Krigen ved Justitsministeriets Bekendtgørelse Nr. 103 af 10. April 1915.

Af foranstaaende i korte Træk skitserede historiske Udvikling følger, at det var Kongens private Bannermærke, der blev Nationalitetsmærke (Flag), at den enevældige Konge havde Ret og Ære til at bruge sit Flag, at det som Følge deraf var forbudt Undersaatterne at bruge det, et Forbud, der ligger i selve Udviklingen, at der herfra alene var gjort Undtagelse for Skibsfartens Vedkommende, at Cirkulæret af 1834 dels konstaterede dette Forbud, dels forhold Benyttelsen af Flag overhovedet paa Landjorden. Dette Cirkulære er ikke tinglyst paa Færøerne. Cirkulæret af 1854 er heller ikke tinglyst her paa Øerne; men denne Tinglysning maa være ufornøden, idet begge Cirkulærer er til samtlige Amtmænd, altsaa ogsaa Amtmanden over Færøerne, og slige Cirkulærer skulde ikke tinglyses, jfr. Cancelli-Plakat af 23. Marts 1813, hvorefter kun kgl. Anordninger skulde tinglyses, hvilket ogsaa er forudsat i kgl. Resolution af 6. Juni 1821 og Justitsministeriets Skrivelse af 5. Juli 1855, hvilke alene nævner henholdsvis Anordninger og Love som Genstand for Tinglysning; først Loven af 1. April 1896 udstrakte Tinglysningen videre, hvorfor ogsaa Justitsministeriets Bekendtgørelse af 1. April 1915 blev tinglyst her paa Øerne.

Af foranstaaende fremgaar, at det paa Færøerne er tilladt alle og enhver at flage med Dannebrog uden Split, medens Forbudet i Kancelli-Cirkulære af 7. Januar 1834 mod at lade andre Flag vaje fremdeles staar ved Magt.

Amtmanden besvarede den i Lagtinget fremsatte Forespørgsel saaledes:

Det vil være Tinget bekendt, at Thorshavns Byraads Vedtagelse om en festlig Modtagelse af S S „Mira“s Turister ikke af Offentligheden i Thorshavn blev modtaget med ublandet Tilslutning. Jeg skal blot henvise til den Artikel, der fandtes i „Føroya Social-Demokrat“ for 17. Juli. Det var derfor meget naturligt, at Politimesteren paa Forhaand ønskede at sikre sig, at der ikke skete noget, der kunde give Anledning til Misforstaaelser. Da han saaledes fik Formodning om, at der paatænkte Flagning med norske Flag, henvendte han sig til Byrådet og oplyste overfor det Medlem af Raaet, der syntes den ledende i Festforberedelserne, om de gældende Regler for Flagning med udenlandske Flag. Disse Regler er følgende:

Cirkulære af 7. Januar 1834 indeholdende Forbud mod Flagning fra privat Side,

Kgl. Resolution af 7. Juli 1854, meddelt Amtet ved Cirkulære af 2. August s. A., hvilken Bestemmelse tillader private at flage med Dannebrog uden Split,

Justitsministeriets Bekendtgørelse Nr. 103 af 10. April 1915, hvorved Flagreglerne indskræpes.

Herefter maatte Byraadet for at have Adgang til at flage med norsk Flag henvende sig til Statsministeriet, og Politimesteren henviste da vedkommende Byrådsmedlem til at sende et Telegram til Statsministeriet.

Dette fandt Sted Fredag ved 2-3 Tiden, og var et Telegram blevet afsendt, kunde Svar uden Vanskeligheder have foreligget inden Modtagelsen af Turisterne skulde finde Sted.

Politimesteren blev forespurgt, om Politiet vilde telegrafere, men svarede herpaa, at det maatte være naturligere, at Byraadet selv telegraferede. Denne Besked blev afgivet ved 3-Tiden.

Saavidt Amtet bekendt blev der imidlertid ikke afsendt noget Telegram til Statsministeriet. Amtet fik ej heller nogen Henvendelse. Byraadet besluttede ikke at flage med norsk Flag, men derimod at benytte det norske Flag til Dekoration. Dette skete imidlertid paa en saadan Maade, at alle, der saa Dekorationen, maatte faa det Indtryk, at Politiet havde grebet ind og surret Flaget til Stangen.

Byrådsmedlem, Lagtingsmand Debess, som Politimesteren havde forhandlet med, tiltraadte Amtmandens Fremstilling. Dog mente han, at han først ved 4-Tiden fik Besked fra sit Kontor om, at Politimesteren ikke telegraferede.

Ved Bedømmelsen af det, der skete 28. Juli d. A., maa man altsaa gaa ud fra foranstaaende. Der var Tid til at sende det nødvendige Telegram til Statsministeriet. — Man har gjort gældende, at det vilde knibe for Statsministeriet at faa afgivet Svaret saa betids, at det kunde foreligge inden Nordmændenes Ankomst den 28. Juli Kl. 10 Formiddag. Derimod skal jeg anføre, at Statsministeriet kunde have stillet sig paa den Maade, at Ministeriet telegrafisk benyndigede Amtmanden til at ordne Sagen efter bedste Skøn og til en saadan Ekspedition var der tilstrækkelig Tid. Modtagelseskomiteen undlod imidlertid at telegrafere, undlod at flage med norsk Flag, men lod dette Flag anbringe paa en saadan Maade paa Modtagelsespladsen, at de norske Turister ansaa det for en Fornærmelse mod deres Flag. Og alt synes at tyde paa, at Nordmændene oprindelig har staaet i den Formening, at det ikke alene var Politiet, som havde forbudt at flage med norsk Flag, men at det ogsaa var Politiet, som havde naglet Flaget fast til Stangen. Det er forstaaeligt, at Nordmændene følte sig ikke berørte af dette sidste, men her har Politiet baaret Skylden for Festkomiteens Arrangement. Hvis Lagtinget nu beslutter at udtale sin Misbilligelse overfor Politimesteren, saa gør man sig skyldig i en Handling saa uretfærdig, som den vel kan være. Det kan dog ikke misbilliges, at den fungerende Politimester har den Opfattelse, at det paa Færøerne er forbudt at flage med andre Flag end Dannebrog, for den samme Opfattelse har vel alle, eller saa godt som alle Jurister. Det kan vel ikke misbilliges, at han overfor et Byrådsmedlem, som han kender og som han ved har med Festarrangementet at gøre, gør opmærksom paa, hvad der er gældende med Hensyn til Flagning. Vidste man det i Forvejen, var Henvendelsen ganske vist overflødig, men vidste man det ikke, burde man være taknemmelig for at faa det at vide. At Thors-havns Byraad eller en Komité, udgaaet af Byraadet, ønskede at optræde loyalt maatte Politimesteren selvfølgelig gaa ud fra. —

Det bliver maaske kritiseret, at den fungerende Politimester ikke selv telegraferede til Statsministeriet i Stedet for at overlade dette til Byråds-komiteén, saafremt den ønskede Dispensation fra de gældende Bestemmelser. Jeg synes imidlertid, at Politimesteren, saaledes som Forholdene nu en Gang er her, enten maatte kræve, at Byråds-komiteén selv telegraferede eller at han fik en skriftlig Anmodning om at udvirke Dispensation. Den førstnævnte Fremgangsmaade var den mest praktiske og den kunde ske straks. Den anden Fremgangsmaade maatte nødvendigvis tage mere Tid. Under alle Omstændigheder er dette Punkt af en saadan Art, at en Lagtingsmishilligelse vilde være urimelig. I det hele forekommer det mig, at denne Sag ligger saaledes, at skal den fungerende Politimester have en Lagtingsmishilligelse for sit Forhold i denne Sag, saa vil ingen mere lægge særlig Vægt paa Lagtingets Billigelse eller Mishilligelse. Det er dog ikke Politimesterens Fejl, at de gældende Flagbestemmelser ikke er efter Lagtingsflertallets Hoved. —

Af foranstaaende vil fremgaa, at Mindretallet ikke ser sig i Stand til at stemme for det af Flertallet fremsatte Forslag. Jeg maa tværtimod meget tilraade, at man gaar imod Flertallets Forslag under den Form, man finder mest formaalstjenlig. Det bedste vilde jo være, om Flertallet vilde tage sit Forslag tilbage.

Udvalgsbetænkning

i

Sag Nr. 149—1928. (Ændringer i Lagtingsloven).

Nærværende Udvalg har haft til Betænkning et Andragende af 24. Juli d. A., fra Sagfører Edw. Mitens, Thorshavn, om Ændringer i Lagtingsloven.

Udvalget har delt sig i et Flertal og et Mindretal.

Flertallet (Dam, Debess, Mitens og Patursson) skal udtale:

Idet man henviser til dette Andragende, skal man tilraade at vedtage det i Andragendet indeholdte Forslag, dog saaledes, at Lovændringen først træder i Kraft 29. Juli 1929, hvilket er mest hensigtsmæssigt, idet Ændringen da kommer til at virke umiddelbart efter næste ordinære Samling. Endvidere foreslaar man, at Forslagets Punkt 6 udgaar.

Et Mindretal (Effersøe, A. Samuelson og M. Samuelson) vil ikke kunne tage Del i Flertallets Forslag, og vi vil i det hele taget ikke for Tiden kunne anbefale Tinget at fremme Sagen.

Vi erkender, at de foreslaaede Ændringer vel kan iværksættes uden at forandre Grundloven og derfor uden at komme i Strid med Hovedpunktet i vort Parti, Sambandspartiets Program (*Bevarelsen af Færøernes nuværende statsretlige Stilling*), men samtidig maa vi, saaledes som den politiske Situation, ikke mindst i de senere Aar, har formet sig paa Færøerne, betragte Ændringerne som et Skridt til en delvis Virkeliggørelse af Hovedpunktet i vore politiske Modstanderes, Selvstyrepartiets, Program (*Opnaaelsen af Færøernes politiske Selvstændighed*). Vi skal bl. a. fremhæve, at Udvalgets Formand, Hr. Mitens, ved Sagens 1. Behandling i Tinget udtalte, at Forslaget kun var foreløbigt (fremsat til at gælde »fyri fyrste»), samt at vor Begæring i Udvalget om, at det skulde udtales af Lagtinget (d. v. s. af et eventuelt Flertal indenfor dette), at Tinget ikke senere agtede at støtte Forslag, der gik videre end det foreliggende, og navnlig ikke saadanne, som gik ud paa at ændre Færøernes statsretlige (forfatningsmæssige) Stilling, blev tilbagevist.

Mindretallet maa i Betragtning af denne af Flertallet indtagne Stilling og det iøvrigt for os foreliggende med Hensyn til Selvstyrepartiets Virksomhed betragte Forslaget som et Skridt i Arbejdet for Færøernes poli-

tiske Selvstændighed og derefter følgende Adskillelse fra Danmark, og vi er selvfølgelig afgjorte Modstandere af en saadan Politik.

Vi skal til Begrundelse heraf minde om, at Selvstyrepartiet i Aarernes Løb har ført en skiftende Politik, der ikke kan indgyde Tillid. Vi skal i saa Henseende fremdrage følgende:

I. Den i Lagtinget i 1906 behandlede Sag ang. Omordning af Færøernes finansielle Stilling (det saakaldte Tilbud), se Lagtingstidende 1906, den overordentlige Samling Side 12-15 og den ordentlige Samling Side 1-18.

II. Selvstyrepartiets Formand J. Patursson udtalte ifølge det officielle Referat af en Tale, som han holdt ved en stor Fest i Thorshavn i Juli 1907 for vor, Danmarks, Konge og en stor Forsamling af Rigsdagsmænd, følgende:

»Naar vi Fjældets Sønner og Døtre siger til Danerne, der bor paa Sletten: Der er ingen af os, ikke en eneste en, der ønsker at skilles fra Eder, men vort Ønske er godt Samliv under fælles Krone, da tror jeg, at de vil sætte Pris paa et saadant Haandslag. Vore Forfædre har paa Tinge i Thorshavns By svoret mange danske Konger Huldskab og Troskab. Hil og sæl Danevælde.»

III. Hovedpunktet i Selvstyrepartiets første Program, dat. 1. April 1909, er: »At arbejde for at skaffe Lagtinget saa stor Indflydelse og saa meget Selvstyre, som man kan opnaa i god Forstaaelse med Regering og Rigsdag.»

IV. Forslag af 1915 fra 6 af Lagtingets Selvstyremænd om at gøre Lagtinget lovgivende, jfr. Lagtingstidenden for s. A. Bilag 12.

V. Selvstyrepartiets Forslag af 1918 om Ændringer i Lagtingsloven, der var holdt indenfor Forfatningens Ramme, men samtidig havde en foreløbig Karakter, jfr. Tidenden for s. A. Side 55-63.

VI. Det fremgaar af Lagtingstidende for 1921, B, Sagreferat Side 280, at Selvstyrepartiets samtlige 12 Medlemmer i en Indstilling til Lagtingets Forhandlingsprotokol den 16. Maj 1918 paa en højtidelig Maade har nedlagt »en skarp Protest mod Mindretallets (d. v. s. Sambandspartiets) Sigtelse mod Selvstyrepartiet for at have til Hovedformaal en indgribende Svækkelse af den statsretlige og nationale Forbindelse mellem Færøerne og Danmark».

VII. I Lagtingssamlingen 1922 foretoges Forslag til Lov om Færøernes Lagting. Sagen blev behandlet i et Udvalg paa 5 Medlemmer, hvoraf 3: J. Guttesen, Edw. Mortensen (Mitens) og J. Patursson var udpeget af Selvstyrepartiet og 2: Oliver Effersøe og A. Samuelson, af Sambandspartiet. — Udvalget fremsatte et motiveret Forslag om Ændringer i Lagtingsloven, jfr. Udvalgsbetænkningen Bilag 25 til Lagtingstidenden for 1922, af hvilken Betækning et Eksempplar vedlægges.

Det hedder i Betænkningen, at Udvalget har optaget Tanken om en begrænset Behandling af Lagtingsloven, og at der ved gensidig Imødekommen er opnaaet Enighed indenfor Udvalget bl. a. om visse Ændringer i det af Justitsministeren i Rigsdagssamlingen 1921-22 i Landstinget fremsatte »Forslag til Lov om Færøernes Lagting«, Lagtingstidenden Bilag 27, hvoraf 1 Eksempplar vedlægges.

Det hedder i Betænkningen, at Udvalget navnlig har bestræbt sig for at sikre Lagtinget den størst mulige Indflydelse og Betydning indenfor Lagtingslovens Rammer, og at man i saa Henseende har lagt Vægt paa saa vidt muligt at stadfæste den forhaandenværende Praksis eller nærmere at bestemme denne, for saa vidt den har været vaklende.

Udvalget foreslog enstemmigt 10 Ændringer i det nævnte Lovforslag, og disse blev ved Afstemning ved Sagens 3. Behandling vedtaget, enkeltvis enstemmigt med 17-20 Stemmer, og derefter Forslaget som Helhed

enstemmigt med 17 Stemmer, jfr. Lagtingstidende for 1922, S. 114—117.

Det fremgaar med al Tydelighed af Lagtingstidenden, sammenholdt med Rigsdagstidenden, at Lagtinget hermed enstemmigt havde tiltraadt et Forslag til Lagtingslov, der stadfæstede Tingets Beskaffenhed som en paa Lovgivningsvæsenets Omraade udelukkende raadgivende Forsamling.

VIII. Det blev i sin Tid godtgjort under Behandlingen i Lagtinget af den saakaldte Norgesag (Lagtingstidenden 1923, Side 70—72, Bilag 62, og Tillæg til Tidenden indeholdende Referat af de mundtlige Forhandlinger ved 1. Behandling), at Selvstyrepartiets Formand J. Patursson i 1923 paa en Tid, da der fra visse Kredse i Norge var udgaaet en mod Danmark rettet meget fjendtlig Bevægelse, der bl. a. omfattede et Krav om Færøernes Adskillelse fra Danmark og Forening med Norge, har givet denne Bevægelse Støtte og Tilslutning ved sine Udtalelser først i Norge og derefter paa Færøerne.

Af J. Paturssons Udtalelser skal vi fremhæve, at han har udtalt:

Af der paa Færøerne fandtes et Ønske om at komme i Forbindelse med Norge,

at Færøerne er blevet vanstyret af Danmark,

at Danmark da for Tiden haandhævede en haardhændet Politik overfor Færinger.

at det, naar hans Parti, Selvstyrepartiet, havde faaet gennemført sine Krav, var det eneste naturlige, at Færøerne forenes med Norge,

at han ikke i Norge havde udtalt mere, end Selvstyrepartiet mente og hævdede, og

at Spørgsmaalet om Foreningen med Norge var kommet for hurtigt over os og tillige bagvendt, men at vi Færinger først maatte faa slaaet fast, at vi ejer hele Herredømmet over Færøerne, samt at vi først maatte faa oplyst hele Verden om den Politik, som det danske Styre førte paa Færøerne, da, men ikke før, kunde vi gaa i Lag med Spørgsmaalet om Færøernes Sammenslutning med Norge.»

Sambandspartiets Ordfører ved Sagens Behandling i Lagtinget opfordrede Selvstyrepartiets Medlemmer meget indtrængende til at tilkendegive deres Stilling til deres Partiformands Udtalelser.

Han udtalte bl. a.:

»Det erkendes vist almindeligt her paa Færøerne, at vi ikke kan staa ene. Vi maa — som Hr. Patursson har udtalt — have et andet og større Folk at støtte os til. Vi har nu længe staaet sammen med Danmark, og meget af Virksomheden her i Lagtinget er bygget herpaa samt paa, at Samhørigheden med Danmark skal vedblive at bestaa. Ønsker vi dette, kan vi ikke være tjent med, at der med skellig Grund rejses den Mistanke imod os, at vi vil skilles fra Danmark. Vi maa have fast Grund at staa paa; ellers maa det vigtigste af Tingets Arbejde ophøre. Vi kan ikke være tjent med Uklarhed. Det gaar ikke an, at Lagtinget holder sin Mening tilbage, naar Formanden for Lagtingets Flertalsparti siger, at dette Parti opstiller foreløbige Krav til dansk Rigsstyre, og dertil føjer, at naar disse Krav er opfyldt, og vi har hele Magten her paa Øerne, da vil det være naturligt at optage Spørgsmaalet om Færøernes Forening med Norge samt om Vilkaarene herfor til Behandling.»

Til Trods herfor undlod Selvstyrepartiet overhovedet at indtage nogen Stilling til dets Formands Udtalelser, og det er vel ikke urimeligt heraf at drage den Slutning, at Partiets Medlemmer allesammen billigede dem.

IX. Hovedpunktet i Selvstyrepartiets sidste Program, dat. 5. Aug. 1924, som gaar ud paa, at Partiet skal virke for Færøernes politiske Selvstændighed.

Paa dette Hovedprogrampunkt maa alle Selvstyrepartiets Kandida-

er ved Lagtingsvalget i 1928 have stillet sig til Valg. Andet er ganske udelukket for saa vidt angaar ansvarsbevidste Mænd, der har opgivet at slutte sig til nævnte Parti, jvfr. Lagtingslovens § 5, 3. Stk.

Med Hensyn til foranførte Punkter I—IX skal vi i korte Træk anføre Hovedpunkter af Selvstyrepolitikens Historie og dermed Selvstyrepartiets Taktik, fra 1906 til 1928.

Den begynder med Punkt I., det ret uklare »Tilbud« af 1906, der, saaledes som det fremførtes i Pressen, paa offentlige Møder og skriftligt overfor Lagtinget samt til sidst blev oplyst af Regeringen, til forskellige Tider, havde et forskelligartet Indhold. I Forhold til hvad der er fremkommet fra samme Side ved Lejligheder senere, var »Tilbudet« dog forholdsvis moderat og spillede navnlig paa Forhandlingsstrege. Det var derfor taktisk set meget behændigt.

I 1907 hed det til »Danerne«: »Der er ingen af os, ikke en eneste en, der ønsker at skilles fra Fæder« jvfr. Punkt II. Dette fortjener navnlig at sammenholdes med det i 1923 under Norgesagen oplyste (bl. a. om Kravet ang. Opnaaelse af Øernes politiske Selvstændighed og derefter følgende Forening med Norge, Punkt VIII, jvfr. ogsaa Punkt IX (politisk Selvstændighed).

Man bedes sammenholde Selvstyrepartiets Program af 1909, Punkt III med samme af 1924 Punkt IX. I det førstnævnte hedder det, at Partiet skal arbejde for at skaffe Lagtinget saa stor Indflydelse og saa meget Selvstyre (hvilket sidste efter Sammenhængen med det øvrige i Programmet ikke kan betyde politisk »Selvstændighed«). Efter Programmet af 1924 skal der derimod virkes for Øernes politiske Selvstændighed. (Efter det forudgaaende i vedk. Programpunkt maa det benyttede Ord »sjålvstýri« betyde »politisk Selvstændighed«). Altsaa helt afvigende Standpunkter.

Den i Punkt VI ommeldte skarpe Protest mod en Sigtelse mod Selvstyrepartiet for at have en indgringende Svækkelse af den statsretlige og nationale Forbindelse mellem Færøerne og Danmark til Hovedformaal staar i fuldstændig Strid med Norgesagen (Punkt VIII) og Selvstyrepartiets nuværende Program (Punkt IX).

Forhandlingerne og Beslutningen i Lagtinget i 1922 vedrørende Ændringer i Lagtingsloven (Punkt VII) er dog det mærkeligste og mest selvmodsigende i Selvstyrepartiets Historie. Et Forslag om, at Lagtinget med Hensyn til Lovgivningssager kun skulde være raadgivende vedtoges enstemmigt af Lagtinget med 17 Stemmer og uden nogen Antydning af, at Forslaget kun skulde have en foreløbig Karakter. Blandt dem, der tiltraadte Forslaget, var Medlemmerne af nærværende Udvald d'Hrr. Mitens og J. Patursson.

Det saaledes i 1922 foregaaede staar i den skarpeste Strid med Selvstyrepartiets Holdning i Norgesagen i 1923 (Punkt VII.) og samme Partis Program af 1924, Punkt IX jvfr. ogsaa Punkt IV.

Selv om vi vilde lade de foran ommeldte Hensyn ude af Betragtning, kan Mindretallet ikke slutte sig til Flertallets Forslag, idet vi anser dette for upraktisk og desuden det nuværende Tidspunkt for en Ændring af Bestemmelserne i Lagtingslovens § 19, 1. Stk., jvfr. 2. Stk., med Hensyn til Amtmandens Virksomhed paa Lagtingets Vegne, naar dette ikke er samlet, for uheldigt.

Forslaget gaar, kort udtrykt, ud paa, at et af Lagtinget valgt »Landsnævne« paa 3 Medlemmer skal repræsentere Tinget mellem Samlingerne. Landsnævnet kommer til, naar Lagtinget ikke er samlet, at tage Beslutning i alle de Amtskommunen vedrørende Anliggender (jvfr. § 18), som ikke taaler at udsættes til Tingets ordentlige Samling og ikke er af en saadan Betydning, at Lagtinget af Hensyn til dem bør indkaldes til en overordentlig Samling. Det vil derhos have mellem Lagtingssamlingerne under

Iagttagelse af de af Tinget fastsatte Hovedregler at anvise Udgifter af samtlige de under Tingets Styrelse hørende Fonds og Kasser.

Dette Forslag maa sammenholdes med Forslaget i en anden Sag, som Tinget behandler, nemlig Sagen om Oprettelse af et Lagtingskontor. Man maa gaa ud fra, at den i Forslag fra det i den sidstnævnte Sag nedsatte Udvalg ommeldte »landsnevnd« maa være eller blive det samme som det foran omhandlede »Landsnevnd«.

Nævnet skal dannes af 3 Medlemmer med Kontor og Kontorpersonale i Thorshavn. Det vil som valgt af Tinget efter Forholdstalsvalgmaaden (Lagtingslovens § 17, 6. Stk.) sandsynligvis komme til at bestaa af Medlemmer, der er valgt af forskellige i Kamp overfor hinanden staaende Partier. Maaske vil hvert af dets 3 Medlemmer blive valgt af et særskilt Parti. Et saadan Nævn vil ikke have Betingelser for et godt og praktisk Samarbejde. Det vil derhos tydeligvis gøre Indgreb i den naturlige Ret til lige Indflydelse paa Tingets Afgørelse, som tilkommer Vælgerne overalt paa Øerne. Det bliver praktisk taget umuligt at vælge Nævnet saaledes, at ikke de centrale Dele af Øerne bliver begunstiget paa Bekostning af de fjærnt fra Thorshavn beliggende Dele. Medens Amtmanden, der nu har en vis Myndighed til at fungere paa Tinget Vegne, ikke repræsenterer nogen enkelt Kreds af Øerne, vil Nævnets Medlemmer, der antagelig menes at skulle være Medlemmer af Lagtinget, blive Repræsentanter for enkelte Valgkredse, som anført efter al Sandsynlighed de centrale Kredse, og de vil derved blive knyttede til disse.

Der savnes enhver Oplysning om, hvorledes man tænker sig, at Nævnet skal virke. Skal det f. Eks. sammenkaldes, hver Gang en Regning skal anvises? Hvorledes tænker man sig, at det vil kunne udføre en virksomhedsfuld Kontrol med Sognekommunerne? Hvis det skal virke blot i nogen rimelig Maade praktisk og virksomhedsfuldt, maa det udgøre et lille Ministerium, som er bosiddende i Thorshavn. Bor et Medlem f. Eks. i Famien paa Suderø, paa Fuglø, paa Myggenæs, i Sørvag, maa vedkommende flytte til Thorshavn. Det samme vil ogsaa være Tilfældet for Medlemmers Vedkommende, der bor meget nærmere ved Thorshavn end angivet i de nævnte Tilfælde.

At Medlemmerne maa lønnes godt, er sikkert, og lige saa sikkert er det, at Ordningen som *Helhed*, hvis den skal gennemføres efter sit Formaal, maa blive meget kostbar, og vi føler os overbeviste om, at det er højst uheldigt for Amtskommunen og dermed ogsaa for den færøske Befolkning at gennemføre en saa kostbar Foranstaltning, især i denne økonomisk set ugunstige Tid. Det er vel saa, at Sambandspartiet i de sidste 4 Aar, da det har haft Flertal i Lagtinget, har ført en sparsommelig Politik og tillige har skaffet Amtskommunen nok saa gode nye Indtægter (paa Luksusvarer), der ikke tynger paa Befolkningen, men man kan ikke se bort fra, at der endnu langt fra har kunnet bødes tilstrækkeligt paa den uheldige Forvaltning af Amtskommunens finansielle Anliggender, som foregik i den forudgaaende Periode (1918—1923), da Selvstyrepartiet havde Flertal i Tinget. Derhos har vi al Grund til at vente, at en fornuftig Sparsommelighed ikke vil sidde i Højsædet i den Valgperiode, der nu er begyndt.

Spørgsmaalet om at fritage Amtmanden for den Virksomhed, som han ifølge Lagtingsloven udøver paa Lagtingets Vegne, er meget vanskeligt at løse, og vi kan ingenlunde gaa ind paa den foreslaaede Løsning, ligesom vi af finansielle Grunde anser det nuværende Tidspunkt til at løse Spørgsmaalet, selv om det sker paa en anden og bedre Maade, for at være meget uheldigt. Selvstyrepartiet har ikke, da Sagen om Ændringer i Lagtingsloven sidst laa for, fremsat Forslag i den nævnte Henseende, og vi indser ikke, at den forhaandenværende Tid er bedre egnet til at

fremsatte Forslag i den Henseende. Det modsatte vil derimod snarere være Tilfældet.

Det nævnte Spørgsmaal har været behandlet i Lagtinget tidligere, og vi skal særlig henvise til Lagtingstidende for 1915, Bilag 17, Side 5 og 6, af hvilket Bilag vi vedlægger et Eksempplar.

I det af Lagtingsmand Mitens fremsatte motiverede Forslag af 24. Juli d. A. ang. Ændringer i Lagtingsloven hedder det, at saavel Sambandspartiet som Selvstyrepartiet, da det sidste Forslag til Ændringer i Lagtingsloven blev vedtaget, var enige om, at den Myndighed, som efter Forslaget skulde tillægges Amtmanden til at handle i et vist Omfang paa Tingets Vegne mellem Tingets Samlinger, jfr. Lagtingslovens § 19, kun skulde være midlertidig.

Denne Udtalelse trænger imidlertid til at belyses nærmere.

I 1916 blev Spørgsmaalet om visse Ændringer i Lagtingsloven behandlet i Lagtinget, se Lagtingstidende for s. A. Side 66-67 og Bilag 6, men Selvstyrepartiet omtalte overhovedet ikke da det nævnte Spørgsmaal bortset fra en kort Bemærkning, se Lagtingstidende for s. A. Bilag 6, Side 4, om »praktiske Vanskeligheder«. 1918 blev Lagtingsloven atter behandlet i Tinget, se Lagtingstidende for s. A. Side 55-69. Der blev nedsat et Udvalg, som afgav en Betænkning (Lagtingstidende Side 58-60), tilligemed 3 Forslag til Lagtingslov nemlig: I. Af Selvstyrepartiets 4 Udvalgsmedlemmer (Side 60-63), II. af Sambandspartiets 3 Udvalgsmedlemmer, (Side 63-64) og III. af 2 af Sambandspartiets Udvalgsmedlemmer (Side 64-66) Til det sidste Forslag stillede det 3. af Sambandspartiets Medlemmer under Punkt IV et Ændringsforslag (Side 67). Forslag I blev vedtaget med 11 Stemmer - 0, medens de øvrige Forslag bortfaldt.

I Motivering til Forslag I (Selvstyrepartiets) er der Side 58 anført følgende:

»Naar Amtmanden ikke længere er Formand, er det naturligt, at han heller ikke repræsenterer Tinget mellem Samlingerne, i hvert Fald for saa vidt angaar de ikke kommunale Sager. De kommunale Sager er imidlertid ofte af en saadan Natur, at deres Ekspedition gennem en valgt Formand formentlig frembyder en Del praktiske Vanskeligheder. I det øvrige Kongerige er det, saa vidt man ved, under Overvejelse at fjerne Amtmanden som Formand for Amtsrådene, og der er en Del, som taler for, at man muligt venter for at se, hvorledes man ordner Sagen paa dette Punkt i Kongeriget, og drager Erfaring deraf. Man har derfor ikke paa nuværende Tidspunkt villet stillet Forslag om, at den valgte Formand skal ekspedere de kommunale Sager. Man foreslaar, at Amtmanden skal anvise af Lagtingets Kasser, undtagen økonomisk Fond, Færø Amts Fattigkasse og Skydskassen, hvilke man i et andet Forslag foreslaar samlede i en Kasse, Lagtingskassen, jfr. Forslagets § 15.«

I Motiveringen til Forslag II (Sambandspartiets) hedder det Side 59:

»Denne Sags Behandling i Tinget i Aar samt Udvalgets Forslag bekræfter til fulde Rigtigheden af den Betragtning, som det daværende Flertal i Lagtinget (Sambandspartiet) gjorde gældende her i Tinget i 1915, at Amtmandens fuldstændige Fjernelse fra Lagtinget, ikke blot som stemmeberettiget Medlem men ogsaa som besluttende og handlende for Tinget mellem dets Samlinger, frembyder meget betydelige Vanskeligheder, og at Ordningen, naar den skulde gennemføres saa forsvarligt som muligt, vilde blive meget kostbar, jfr. Lagtingstidende 1915, Side 78-82 og Bilag 17, jfr. ogsaa Bilag 6 og 12.

Imidlertid har Kravet om, at Lagtinget skal bestaa udelukkende af valgte Medlemmer, gennem Tiderne været fremholdt saa ofte og saa stærkt, og det med Rette, at Mindretallet (Sambandspartiets Repræsentanter i Udvalget) finder, at det til Trods for de foreliggende Vanskeligheder bør gennemføres. Mindretallet er i saa Henseende i fuld Overstemmelse med Sambandspartiets Stilling i 1915, jfr. Lagtingstidende 1915, Bilag 17, Side 5 og 16.

Mindretallet mener, at en Ændring paa dette Punkt bør gennemføres ved Lov straks, og at andre Ændringer i Lagtingsloven bør underkastes en mere grundig Overvejelse, end der har været Lejlighed til i indeværende Samling.«

Vi skal her navnlig fremhæve Selvstyrepartiets Udvalgsmedlemmers Paapegen af, at de kommunale Sager i Lagtinget (Lagtingslovens § 18) ofte er af en saadan Natur, at deres Ekspedition gennem en valgt Formand formentlig frembyder en Del praktiske Vanskeligheder. Endvidere skal vi fremhæve de samme Medlemmers Udtalelser om, at en Del taler for, at man mulig venter for at se, hvorledes man i det øvrige Kongerige ordner Spørgsmaalet om Amtmanden som Formand for Amtsraadene og drager Erfaring deraf.

Foranførte taler for sig selv, og man skal tilføje, at Amtmanden vedblivende er Formand for Amtsraadene nede i Danmark, saaledes at at man ikke hidtil har haft Lejlighed til at drage Erfaring derfra med Hensyn til denne Sag, der, som anført, erkendtes formentlig at frembyde en Del praktiske Vanskeligheder for Færøernes Vedkommende.

Sagen om Ændringer i Lagtingsloven behandledes paany i Lagtinget i 1921 (Lagtingstidende Side 191—194 og Bilag 12) og i 1922 (Lagtingstidende Side 114—117 samt Bilag 25 og 27.)

Sambandspartiets Udvalgsmedlemmer har i 1921 udtalt sig om Amtmandens Funktion paa Tingets Vegne mellem Samlingerne og har, jfr. Lagtingstidende Bilag 12, Side 5 foruden, fremhævet de praktiske Vanskeligheder ved at ophæve denne Funktion. Fra Selvstyrepartiets Side ses intet herom.

Forøvrigt skal vi pege paa, at Lagtingsloven er ganske ny, og at der allerede af Hensyn hertil synes at være betænkeligt at foretage Ændringer i den, som ikke er strængt paakrævede, saa meget mere, som vi snart kan vente, at de heromhandlede Ændringer kun er midlertidige (fyri fyrst). Hvis der skal ændres noget i Loven, kan man desuden ikke lade det ulige vigtigere Spørgsmaal om Lagtingsmandaternes retfærdige Fordeling hvile uændret. Med Hensyn til det har man Erfaringer ogsaa efter Lagtingsloven af 1923 om, at der er stærk Trang til Forbedringer.

F o r s l a g .

Fra Flertallet:

Lagtinget indstiller følgende Forslag til Ændring i Lov Nr 124 af 28. Marts 1923 om Færøernes Lagting.

1. § 4, første Stk., sidste Punktum udgaar og i Stedet sættes:
»Valgene gælder fra 2. Ugersdagen efter Valgdagen, dog skal Landsnævnet fungere som saadant indtil førstkommende Tingssamling.
2. § 4, fjerde Stk., første Punktum udgaar.
3. I § 4, andet, fjerde og femte Stykke, 11, 12, 13, 16, tredje Stk. og § 19 ændres „Amtmanden“ til „Landsnævnet“.
4. I § 15, andet Stk. udgaar: „Amtmanden paa Punktum“

- og i Stedet sættes: „Landsnævnet paa Tingets Vegne“.
5. I § 16, første Stk. udgaar: „eller Amtmanden.“
 6. I § 4, andet Stk., 12 første Stk., 13 sidste Stk. 16, tredie Stk. og 19 ændres „han“ til „det“.
 7. Til § 18 føjes:
Lagtinget vælger et Landsnævn paa 3 Medlemmer til at repræsentere Tinget mellem Samlingerne.
 8. Denne Lov træder i Kraft 29. Juli 1929.

Thorshavn, den 10. Sept. 1928.

<i>P. M. Dam.</i>	<i>Nyholm Debess.</i>	<i>O. Effersøe.</i>
<i>Edw. Mitens.</i>	<i>J. Patursson.</i>	<i>A. Samuelson.</i>
	<i>M. Samuelson.</i>	

Udvalgsbetænkning

i

Sag Nr. 197—1928: Lov om Ændringer i Lov om anerkendte Sygekasser.

Justitsministeriet har i Skrivelse af 25. August f. A. anmodet Amtet om at forelægge Lagtinget Spørgsmaalet om, hvorvidt der under Hensyn til stedfundne Ændringer i Lov Nr. 201 af 14. Juli 1927 om anerkendte Sygekasser bør ske Ændring i Anordning Nr. 539 af 30. December 1921, hvorved Lov Nr. 144 af 10. Maj 1915 om anerkendte Sygekasser, jvfr. Lov Nr. 250 af 6. Maj 1921 om Ændringer i den nævnte Lov, sættes i Kraft paa Færøerne.

Sagen har været til Behandling i Lagtinget i Fjor, men paa Grund af det fremrykkede Tidspunkt, Sagen blev forelagt Tinget, mente dette ikke at kunne tage endelig Stilling til Spørgsmaalet i Fjor, hvorfor man vedtog at udsætte Sagen til indeværende Samling samt indhente en Udtalelse fra Centralforeningen af de færøske Sygekasser, hvilken er vedlagt som Bilag, og hvortil henvises.

Nærværende Udvalg, der har faaet Sagen til Behandling, skal i Henhold til det anførte tillade sig at fremsætte følgende: Den centrale og for Sygekassernes Økonomi mest indgribende Bestemmelse findes i Lovens § 2, ifølge hvilken Statstilskudet pr. Medlem i en statsanerkendt Sygekasse nedskæres fra 3 til 2 Kr. om Aaret, ligesom Statstilskudet til Medicin, der hidtil har udgjort $\frac{1}{4}$ af en Kasses samlede Medicinudgift, bortfalder. Hertil kommer yderligere, at det samlede Statstilskud til Lægehjælp nedskæres med ca. 1 Million Kroner aarlig, idet dette ifølge samme § begrænses til et fastsat Beløb, der ikke maa overstige 2,4 Milloner Kr. om Aaret. Disse Bestemmelser er et Resultat af de i de senere Aar saa almindelige Nedskæringsbestræbelser, som bl. a. — og maaske fortrinsvis — er gaaet ud over den sociale Lovgivning og dermed ogsaa ud over vor Sygekasselovgivning. Idet man henviser til, hvad der er anført med Hensyn til forskellige færøske Kassers Reservefond i den fra Centralforeningen indhentede Erklæring, skal man fremhæve Betydningen af det i § 2, sidste Stk. indeholdte, der jo i nogen Grad tilsigter at afbøde de værste Følger af de førtige i samme § indeholdte Bestemmelser og som efter hvad der foreligger, forventelig kan komme de overfor nævnte færøske Kasser tilgode. Alle de øvrige i Loven inde-

holdte Bestemmelser er af underordnet Betydning i Forhold til de før omtalte, nogle af rent formel Natur. Den i § 1 indeholdte Bestemmelse om, at *föräldrelöse* Børn uden Hensyn til Aldersgrænse *nedad* kan være selvstændige ubemidlede Medlemmer af en Sygekasse, betyder en Udsvidelse af de i § 6 i Anordningen af 30. December 1921 indeholdte tilsvarende Bestemmelser. Den anden i § 1 indeholdte Bestemmelse er ligeledes en Tilføjelse til og nærmere Præciseren af de i Anordningens § 6, 2. Stk. indeholdte tilsvarende Bestemmelser. Lovens § 3, svarende til Anordningens § 9, indeholder bl. a. Regler, hvorefter Valget af det bedømmende Udvalg med Hensyn til, hvorvidt et Medlem efter sin økonomiske Stilling kan staa som nydende Medlem af en anerkendt Sygekasse, skal ske. Ifølge Loven bliver Udvalget permanent, medens det ifølge Anordningen vælges for hver Gang, der opstaar et Tvivlstilfælde; de fleste af de andre i Lovens § 3 indeholdte Bestemmelser tager Sigte paa Forholdene i København og andre Byer med et større Indbyggerantal. I det hele maa Udvalget være af den Anskuelse, at de i Anordnings § 9 indeholdte Bestemmelser er fyldestgørende for vore Forhold og finder derfor ingen Anledning til at foreslaa nogen Ændring heri. Lovens § 4, svarende til Anordningens § 11, 5. og 6. Stk., udvider de gældende Bestemmelser med Hensyn til Ansvar for saadanne Medlemmers vedkommende, hvis Forhold skal undersøges af det i Anordningens § 9 nævnte bedømmende Udvalg. Den til Anordningens § 26, 1 Stk. foreslaaede Tilføjelse er rent formel. De i § 5 indeholdte Regler om fri Befordring (fri Kørsel) passer ikke paa færøske Forhold og er ogsaa udeladt i den gældende Anordning; de tilsvarende Bestemmelser for Færøerne findes i Loven om Befordringskasser. § 6 ændrer de tilsvarende Bestemmelser i Anordningens § 18 fra »fri Lægehjælp« til »fri eller delvis fri Lægehjælp«. § 7 indeholder en formel Tilføjelse til Anordningens § 20, 2. Stk.

§ 8 indfører en ny Bestemmelse om, at Medlemmerne ved hvert Regnskabsaars Begyndelse kan vælge, hvilken af de nærmest boende Læger, de vil benytte, og at Bestyrelsen, dersom den skønner, at Anvendelsen af fri Lægehjælp vil være betænkelig for Kassens Økonomi med Ministeriets Samtykke kan bestemme, at der ikke ydes fri Lægehjælp, men at Sygekassen refunderer Medlemmerne mindst $\frac{3}{4}$ af det Beløb, som Sygekassen efter den gældende Overenskomst skal betale Lægen. § 9 omhandler Revisorer i Købstæder med over 10.000 Indb. og er derfor uden Betydning for Færøerne. Bestemmelsen i § 10 angaaende Revisorernes Tilsyn med de i § 3 i Loven af 1927 omhandlede Kontrolforanstaltninger er uden Betydning for os. Udvalget finder derfor ingen Anledning til at foreslaa disse Ændringer gjort gældende for os.

§ 11 indeholder Regler for, at Sygekasseinspektøren under særlige Forhold kan kræve, at Kassen skal ophøre med at yde fri Lægehjælp paa den i § 8 omhandlede Maade.

Udvalget maa, idet man henviser til det i Centralforeningens Ærklæring herom anførte, være af den Anskuelse, at det er uundgaeligt at sætte de ovenomhandlede Bestemmelser i Kraft her paa Øerne med de enkelte ovenomhandlede Undtagelser, hvor beklageligt det end kan være, da Loven jo afgjort betegner et socialt Tilbagekridt, og skal derfor nedenfor fremsætte:

Forslag

- til Anordning om Ændringer i Anordning Nr. 539 af 30 Decbr. 1921:
1. Til § 6 føjes de i Lov Nr. 201 af 14. Juli 1927 omhandlede Ændringer.

2. I § 13 foretages de i Loven af 1927 § 2 omhandlede Ændringer dog at Ordene »§ 22« ændres til »§ 21« og »§ 17« ændres til »§ 16«.
3. I § 11 foretages de i Loven af 1927 § 4 omhandlede Ændringer, dog at »§ 29« ændres til »§ 26« og Ordet »Invalideforsikringsloven« til »Pligter«.
4. I § 18 foretages de i Loven af 1927 § 6 omhandlede Ændringer, dog at »§ 22« ændres til »§ 21« og »§ 32« til »§ 29«.
5. I § 20 foretages de i Loven af 1927 § 7 omhandlede Ændringer.
6. I § 21 foretages de i Loven af 1927 § 8 omhandlede Ændringer.
7. I § 29 foretages de i Loven af 1927 § 11 omhandlede Ændringer, dog at Ordet »§ 22« ændres til »§ 21«.
8. Denne Anordning træder i Kraft den 1. Januar 1929.

Thorshavn, den 12. Septbr. 1928.

Edw. Mitens.

Johan Poulsen.
Ordfører.

Johs. Simonsen.

Udvalgsbetænkning

i

Havnesagerne Nr. 114, 115,
119 k, 178 og 188.

Til undertegnede Udvalg er henvist

- 1) Andragende fra Klaksvig Kommune om Forbedring af Havneforholdene.
- 2) Do. fra Hove Kommune om Anlæg af en Motorbaadhavn ibd.
- 3) Do. fra Vestmannaeyri Kommune om Kaj anlæg ibd.
- 4) Do. fra Sørvaag Kommune om Forlængelse af den sammesteds byggede Pier.
- 5) Do. fra Farnen Kommune om Forbedring af Sejlløb sammesteds.

Havnesagen er gentagne Gange behandlet i Lagtinget. Den sidste Indstilling fra Tinget til Regeringen foreligger fra den ordinære Samling 1926, jfr. Lagtingstidende 1926, Side 121 og Bilag Nr. 32. Samtlige ovennævnte Sager er behandlede i Udvalgsbetænkningen af 1926 med Undtagelse af Sagen om Udvidelse af Pieranlægget i Sørvaag. Om denne Sag kan Udvalget henvise til, hvad der er udtalt af Tinget i 1924, Lagtingstidende s. A. Side 93. —

Medens der endnu ikke er foretaget noget til Forbedring af Havneforholdene paa de Steder, Lagtinget har udtalt sig om i 1926, udover de Undersøgelser, der af Regeringen blev forelagt for Tinget s. A., har man bygget det i 1924 omtalte Pieranlæg i Sørvaag, dog uden den Udvidelse, Tinget i 1924 foreslog. Resultatet foreligger nu. Pieranlægget er uegnet til at gøre fuld Nytte for den Baadefrafik, der findes i Sørvaag. Langt mindre egner Anlægget sig for Bygdens Skibstrafik. Desværre maa man sige, at de Penge, der er anvendt til Pieranlægget, er udgivne til saa godt som ingen Nytte, og en Udvidelse som den, Forstanderskabet nu paany ansøger om, maa siges at være en bydende Nødvendighed. — Udvalget stiller derfor et Forslag nedenfor om Imødekomelsen af Andragendet. Man henviser til Bemærkningerne i 1924, Lagtingstidende Side 94, og finder at Molehovedet bør være 16 m langt og saa bredt, at en almindelig Bål kan vende.

Med Hensyn til Anlægget ved Farnen bemærkes, at Borgerne sammesteds ikke paa nogen Maade kan forlige sig med Vandbygningsdirektoratets

Bemærkninger saaledes som de refereres i Udvalgsbetænkningen af 1926, Lagtingstidende for 1926, Bilag 32, Side 2. For det første tror man absolut ikke paa, at Anlægget behøver at være saa kostbart som i Overslaget anført (121.000 Kr.) og for det andet regner man ikke med at en Gennemgravning „meget hurtig vil lukkes igen“. — Udvalget har talt med Lagtingets Tillidsmand Jens M. Poulsen om Uddybningsspørgsmaalet under Hensyn til, at bemeldte Poulsen paa Lagtingets Vegne har undersøgt Sagen. Jens M. Poulsen anser det for muligt at gennemføre den fornødne Uddybning for et betydelig mindre Beløb end 121.000 Kr. Man føler sig forvissel om, at hvis der kunde stilles et Beløb af 35.000 Kr. til Poulsens Disposition vilde Uddybningsarbejdet kunne foretages tilfredsstillende saavel med Hensyn til Brugbarheden som Holdbarheden af Anlægget. — Lagtinget har bevilget 1200 Kr. til en mindre Uddybning af Indløbet. Denne Sum er saare beskednen, men det menes, at man ved Hjælp af disse Penge kan forbedre Forholdene en Del.

Udvalget tror, at en ny Undersøgelse af Famién vilde føre til, at Vandbygningsvæsenets Opfattelse vilde nærme sig noget mere til Famién Beboernes Opfattelse, og da der forhaabentlig i en nær Fremtid vil blive foretaget en ny Undersøgelse af Havne paa Suderø, stiller man nedenfor Forslag om, at Ingeniøren ogsaa vil se paa Famién-Anlægget eventuelt sammen med Lagtingets Tillidsmand Jens M. Poulsen. Iøvrigt kan Udvalget ganske tiltræde, hvad Lagtinget har udtalt i Betænkningerne af 1924 og 1926.

I Begyndelsen af August d. A. havde Lagtinget en Sammenkomst med Trafikministeren, som havde bærejt forskellige Pladser her paa Øerne, navnlig saadanne Steder, hvorfra der forelaa Andragender om Anlæg af Havne og Køreveje. Ministeren udtalte her, at han forinden han kunde tage Stilling til Havnesagen fandt det fornødent, at lade foretage en ny Undersøgelse af forskellige Anlæg. Ministeren udtalte, at der ventelig kunde udføres gennemgribende Forbedringer af Havneforholdene paa forskellige Pladser for Summer, der laa betydelig under Overslagene fra 1926. — Udvalget kan kun billige, at der gøres hvad gøres kan til Havnesagens Fremme, og hvis nødvendige Foranstaltninger paa de forskellige Steder kan udføres billigere end tidligere beregnet, er dette ikke alene i Statens men ogsaa i de interesserede Kommunes Interesse. Udvalget maa imidlertid udtale, at man forudsætter, at eventuelle nye Undersøgelser bliver fremmede med den fornødne Kraft, saaledes at Sagernes endelige Gennemførelse derved forsinkes mindst muligt. Udvalgets Medlemmer fik forøvrigt ved Samtale med Trafikministeren den Opfattelse, at eventuelle nye Undersøgelser og Projekteringer vilde blive iværksatte nu i Efteraaret eller i Vinter.

For de Anlægs Vedkommende, hvor der fremskaffes nye Projekter og Beregninger, vil ny Forelæggelse af Sagen for Lagtinget være nødvendig. Dette gælder ifølge Ministerens Udtalelse Havnene i Klaksvig, Vestmanhavn og Høve foruden flere tidligere behandlede Havneanlæg.

Med Hensyn til Anlægget i Vestmanhavn ønsker man udtrykkelig at udtale, at det Anlæg, som dersteds etableres, lægges ved Høyganæs.

Forslag.

- 1) Med Henvisning til tidligere Indstillinger i Sagen fremsendes hermed de i Aar foreliggende Andragender om Forbedring af de færøske Havneforhold med Lagtingets anbefaling. Pieranlægget i Sørvaag bør forsynes med Molehoved i 16 m Længde og en saadan Bredde, at en Bil kan vende.

- 2) Lagtinget andrager om, at Havnesagen fremmes hurtigst muligt og at Resultatet af eventuelle nye Undersøgelser forelægges for Tinget senest Onsdag 1929 saavidt muligt med en Udtalelse fra Regeringen om sammes Stilling til Sagen.
- 3) Lagtinget andrager om, at der stilles til Disposition til Udbedring af Havneforholdene i Fanien indtil 35.000 Kr.

Havneudvalget, den 17. September 1928.

J. H. Poulsen.
Formand.

Ebbe Mikkelsen.

S. P. Zachariassen.

Oleer Riffersø.

A. Samuelson.

the 1990s, the number of people in the UK who are employed in the public sector has increased by 1.5 million, from 2.5 million in 1980 to 4 million in 1995. The public sector has also become an important employer of women, with 55% of public sector employees being women in 1995, compared with 45% in 1980.

There are a number of reasons why the public sector has become an important employer of women. One reason is that the public sector has a high proportion of jobs that are traditionally held by women, such as teaching, nursing, and social work. Another reason is that the public sector has a high proportion of jobs that are part-time or flexible, which are more likely to be held by women.

There are also a number of reasons why the public sector has become an important employer of women in the 1990s. One reason is that the public sector has a high proportion of jobs that are in the health and social care sectors, which are traditionally held by women. Another reason is that the public sector has a high proportion of jobs that are in the education sector, which is also traditionally held by women.

There are also a number of reasons why the public sector has become an important employer of women in the 1990s. One reason is that the public sector has a high proportion of jobs that are in the health and social care sectors, which are traditionally held by women. Another reason is that the public sector has a high proportion of jobs that are in the education sector, which is also traditionally held by women.

There are also a number of reasons why the public sector has become an important employer of women in the 1990s. One reason is that the public sector has a high proportion of jobs that are in the health and social care sectors, which are traditionally held by women. Another reason is that the public sector has a high proportion of jobs that are in the education sector, which is also traditionally held by women.

There are also a number of reasons why the public sector has become an important employer of women in the 1990s. One reason is that the public sector has a high proportion of jobs that are in the health and social care sectors, which are traditionally held by women. Another reason is that the public sector has a high proportion of jobs that are in the education sector, which is also traditionally held by women.

There are also a number of reasons why the public sector has become an important employer of women in the 1990s. One reason is that the public sector has a high proportion of jobs that are in the health and social care sectors, which are traditionally held by women. Another reason is that the public sector has a high proportion of jobs that are in the education sector, which is also traditionally held by women.

There are also a number of reasons why the public sector has become an important employer of women in the 1990s. One reason is that the public sector has a high proportion of jobs that are in the health and social care sectors, which are traditionally held by women. Another reason is that the public sector has a high proportion of jobs that are in the education sector, which is also traditionally held by women.

Kontinuationsbetænkning

i

Flagsagen.

I Anledning af Flertallets Udtalelser i Betænkningen tillader jeg mig i Tilslutning til min Mindretalsbetænkning i „Flagsagen“ at udtale følgende:

Med Hensyn til Omtalen af Landfoged Engelstoft skal jeg bemærke, at Hr. Engelstoft er en god dansk Mand og en af de dygtigste og mest samvittighedsfulde Embedsmænd, Færøerne har haft. Hans Virksomhed her paa Øerne i Tiden 1899--1907 taler sit tydelige Sprog. Man kan undersøge hans Virksomhed som Landfoged i egentlig Forstand eller hans Virksomhed som Formand i Thorshavns Kommunebestyrelse og man vil ikke undgaa at spore den Dygtighed, han udfoldede og den Interesse for færøske Forhold, han var besjælet af. Hans Bedømmelse af de politiske Forhold paa Færøerne og af de Personer, som den Gang kæmpede for at komme i første Række, deriblandt Kongsholde Patursson, viser sig nu at være fuldkommen rigtig, og Hr. Engelstoft har paa dette Punkt flere Meningsfæller i Dag end ved Aarhundredets Begyndelse. De afdøde Færinger, Provst A. C. Evensen og Landbrugskonsulent R. C. Ellersøe trækkes nu ogsaa frem. Disse to udmærkede Mænd saa meget ideelt paa Forhold og Personer, ogsaa paa de Forhold, Hr. Engelstoft kæmpede under, og paa de Personer, han kæmpede imod. Men baade Evensen og Ellersøe fik siden den Kærligheden at føle. De fik at føle, at Hr. Engelstofts Modstandere ingeniunde kæmpede af ideelle Grunde, og de fik at føle, at Landfoged Engelstoft kæmpede med aaben Pande for det, han for Alvor troede, medens hans Modstandere langt fra altid lagde den samme Loyalitet og Aabenhed for Dagen.

Hvad der anføres om mig personlig, skal jeg ikke beskæftige mig ret meget med bl. a. fordi jeg ikke ønsker at ændre noget i mine Udtalelser fra tidligere Tid. Jeg sætter megen Pris paa den norske Nations mange gode Egenskaber, og jeg har gode personlige Venner i Norge. Naar Flertallet finder forsvareligt at trække mig personlig i Forgrunden under en Sag, man kalder „Norska flaggmålið“, saa kunde det smigre mig, hvis jeg havde visse Egenskaber tilfælles med Flertallets Medlemmer. Det har jeg nu imidlertid ikke. Jeg synes det er næsten for meget af det gode, at man i en Udvalgsbetænkning affrykker forskellige Avisartikler, jeg som ung Mand har skrevet. Selv har jeg naturligvis ment, at mine Ord var gode, men det overrasker mig glædeligt, at andre Personer har læst dem med Fornøjelse og bevaret dem i deres Hjerter. Jeg haaber, at forskellige andre gode Ord af mig i Fortid og Nutid maa blive bevarede af de samme Personer, med samme Trofasthed,

og jeg turde maaske særlig anbefale til velvillig Opmærksomhed og Eftertanke, hvad jeg i det følgende fremfører:

Det maa forstaas, at ikke enhver Person eller alle de Personer, der ankommer til Færøerne har Krav paa særlig Modtagelse af Offentligheden. Hvorvidt Personer eller Selskaber, der aflægger Færøerne Besøg, har Krav paa særligt Hensyn eller festlig Modtagelse, maa bero paa forskellige Omstændigheder og navnlig paa Formaålet med Besøget. „Brillumadurin“ og hans Lige for Eksempel (uden Sammenligning ellers) var ikke Gæster, som havde Krav paa festlig Modtagelse i Ordets almindelige Betydning. Hvad var da Formaålet med det Tog, som foregik i Juli Maaned d. A. med Bergen i Norge som Udgangspunkt. Herom haves forskellige Oplysninger fra den norske Presse.

Mindretallet skal tillade sig at anføre:

A. „Gula Tidend“ 8. Juli 1928 skriver:

„Gula Tidend“ sin medarbeidar raakar Kongsbonde Jóannes Patursson paa Hordaheimen nett som Professor Torleiv Hannaas gjeng ifra honom. Me tenkjer, dei hev tala m. a. ogso um Norrønaferdi.

— Me gledjer oss storfeldt til aa taka imot gjesterne ifraa Noreg. Heime i Thorshavn held dei no paa aa emna paa motlakingi. M. a. vert det eit stort folkemøte. Sidan vert det dansleik og idrottsleikar. Og um kvelden, antan Olsokastan eller Olsokdag vert det ei samkoma med gjesterne. Me gledjer hjartaleg oss til denne store festen.

Kongsbonden lyser i andlidet. Det kann han gjerne. Ikkje minst naar ein tenkjer paa den store vokstren i norrønt samarbeid.

Særlig den sidste Bemærkning er interessant. Jeg skal nedenfor omtale, hvad „norrønt samarbeid“ betyder.

B. Det norske Dagblad „Tidens Tegn“, 9. Juli 1928, beretter, at Kongsbonde J. Patursson er kommet til Oslo, og at hans Rejse staar i Forbindelse med et større historisk Værk, som Statsarkivar Scheel og (han?) arbejder med.

Der fortælles endvidere bl. a. at J. Patursson førstkommande Lørdag rejser med paa „Noregs Ungdomslags store Norrønaferd“.

C. „Gula Tidend“ den 14. Juli 1928 beretter:

Rejsen til de tidligere norske Besiddelser (Færøerne, Orkneyøerne, Shetlandsøerne og Island) angives først og fremmest at have et *kulturelt Formaal*, men af „Gula Tidend“, hvori Rejsens Program nærmere omtales, synes dog disse Formaal at have faaet en Betydning, *der gaar videre*. „Gula Tidend“ mener, at det bør kunne udtales aabent, at hver af de tre Folk (i Norge, Island og Færøerne) vil til fælles have Nytte af en aahen og klar Politik. Island er kommet paa klar Grund, siges der, men *Færingerne ikke, da dette Folk endnu ligger under et aandeligt og politisk Formynderskab*. (Island er kome på greid grunn i det. Men Færoyafolket ikkje. Enddaa ligg det under aandelig og politisk Iormynderskap.)

Bladet skriver ligefrem, at det bl. a. er en *norsk Interesse*, „at frendarne paa Færoyarne“ kommer til at raade sig selv; det er af Værdi for Norge, at hjælpe Færingerne med „aa halda den dyre arven uppe i paa-kjenningsstider“ ved at støtte dem med *Vennehjælp, økonomisk og moralsk*.

I Artiklen udtales fremdeles Ønsket om, at Island og Norge kunde finde hinanden til fælles Arbejde, som for Eksempel med *Frigøring af Grønland*, og i det hele med Udnyttelsen af det store Ishav og „Norskehav“.

Jeg skal bemærke, at Færingerne formentlig ikke er interesserede i Frigøring af Grønland for de norske Erhvervsdrivende (Fiskere, Jægere og Hvalfangere m. v.) og at Færøerne er belliggende i „Norskehavet“.

D. Det islandske Dagblad „Morgunblaðið“ for den 12. Juli 1928

omtaler en med Dampskibet „Mira“ planlagt Rejse til Orkneyerne, Shetlandsøerne, Færøerne og Island.

Professor Hannaas omtales som Planens Ophavsmand og Turens Leder.

E. Det norske Dagblad „Den 17. Maj“ for 20. Juli 1928 skriver om Turen:

Nordmøene paa „Mira“ vitjer kongsbonden i Kirkjubø paa Færøerne.

Norsk preike i Magnusdomen.

Lars Eskeland fagnar Færø-flagget.

Fraa Kirkjubø paa Færøerne telegraferer det til N. T. B.:

„Mira“ med Norrøna-ferd-folket kom hit kl. 17 i gaar i straalende solskin. Flaggprydede baatar fraa øyane ikring kom ut og førde folk i land.

Paa vegner av Færøya ungdomslag ynskte Páll Patursson gjestene velkomne. Kongsbonde Joanes Patursson greidde ut um dei historiske minne som knytte seg til staden.

Sidan hell dei gudstenest i Magnusdomen, der pastor Alfred Andersen fraa Elvrom preika. Skulestyrar Lars Eskeland tala varmt um Færø-flagget, Einar Benediktsson for politisk friedom paa Færøerne og Sverre Patursson um hopchavet med Noreg.

Kl. 23 slutta det festlige samværet med at alle nordmenn og færøyingar gjekk saman i færøysk ringdans. Og heila natta ljoma songen til taktfaste føtslag.

Fyribuing til Thorshavn — vitjingu- og olsokfesten.

„Tingakrossur“ har ein artikkel, der Nyholm Debes bad nordmennene velkomne til Havnar byr og til Olavsvøkuna paa hjemferda fraa Island, Orknoyerne og Hjaltland.

Det er bl. a. interessant at erfare, at Skolebestyrer Lars Eskeland har talt varmt om „Færøflagget“, og at Sverre Patursson har talt om „hopchavet med Noreg“.

Lars Eskeland er Manden, som ifølge norsk Avis „Nationen“ for den 18. juni 1923 har udtalt sig meget uvenligt og usandfærdigt om Danmark, og som bl. a. har sagt, at „ingen som ikke har været paa Færøerne, har nogen forstaaelse av, hvilken trældom de (o: Færingerne) lever i“; jfr. den mundtlige Forhandling i Lagtinget i 1923 af Spørgsmaalet Færøerne—Norge, Side 10, 1. Spalte for neden og 2. Sp. f. o.

Mindretallet skal overhovedet henvise til de Oplysninger, som fremkom under Behandlingen af den nævnte Sag (Norge-Sagen) i Lagtinget i 1923, se bl. a. Referatet af de mundtlige Forhandlingar, Side 4—7, 2. Spalte og Side 9, 1. Sp. f. n. — Side 13, 2. Sp. f. o.

De ledende Mænd i den heromhandlede Rejse hører til de yderligtgaaende indenfor den chauvinistiske Bevægelse i Norge, der er kendt fra Landsmaals-, Grønlandslægs- og de norrøne Bevægelser. Under disse Omstændigheder maa Toget, forsaavidt angaar Færøerne, betragtes som et politisk Demonstrationstog, som undertegnede ikke kan opfatte som venligsinde mod Færøerne og Samhørigheden med Danmark.

For at undgaa enhver Misforstaaelse skal jeg samtidig med at jeg udtaler foranstaaende fremhæve, at antagelig kun en mindre Del af de Personer, som deltog i Toget fra Norge, har haft Forstaaelse af Togets egent-

lige Formaal. Ligeledes ved jeg beslægtet, at mange af de Færinger, som deltog i Modtagelsen i Thorshavn var besjælede af de allerbedste Hensigter, ikke kendte de Avisudtalelser m. m. som forelaa fra norske Blade om Togets Karakter og aldrig vilde have medvirket ved en Forestilling, som havde eller kunde faa Brod mod Danmark eller Færingernes Samhørighed med Danmark.

Togets Optræden paa Færøerne har en ganske anden Betydning og Karakter paa Færøerne end det har haft i de britiske Besiddelser Shetlandsøerne og Ørkenøerne eller paa Island. Paa disse Steder maa en norrøn Propaganda overhovedet være betydningsløs. Paa Færøerne stiller Sagen sig faktisk anderledes. Her drives med Støtte fra en Del af Befolkningen i Norge en Propaganda, der har skadet det gode Forhold mellem Færøerne og Danmark og er egnet til at forstyrre og skade det gode Forhold mellem de nordiske Lande overhovedet.

Med Hensyn til Flertallets Bemærkninger iøvrigt skal jeg indskrænke mig til følgende:

- a) Politiets Forbud mod at uddele eller sælge udenlandske Almanakker er lovmedholdeligt. Lagtinget skal ifølge Lagtingsloven paatale, naar Love o. l. ikke holdes, men Lagtinget kan formentlig ikke ogsaa paatale, at Politiet paaser, at Lovene overholdes.
- b) At Politiet i 1924 i Overensstemmelse med Lægeautoriteterne advarede de fra Island ankommende Dampskibe mod unødvendigt Samkvem med Land paa Færøerne paa Grund af Mæslinger og Børnelammelse paa Island er formentlig i sin Orden. Naar Flertallet mener, at Færinger af Elskværdighed mod Nordmænd og norske Sangere skal udsætte den færøske Befolkning for Børnelammelse og Mæslinger, saa er Flertallet i sin Iver for at genere Politiet og Lægeautoriteterne kommet saa langt ud, at man lægger for Dagen, at den færøske Befolknings Ve og Vel maa vige for de norrøne Interesser.

Her vil den færøske Befolkning protestere.

Mindretallet stiller nedenfor et Forslag, som jeg tillader mig at begrunde saaledes:

Der bør selvfølgelig ikke lægges altfor store Hindringer i Vejen for at man her paa Øerne benytter fremmede Nationalflag, naar dette er ønskeligt bl. a. under Fremmedbesøg, der ikke tilsigter uheldig eller skadelig Propaganda. Ved saadanne Lejligheder vil der altid blive vist vort eget Flag „Dannebrog“ skyldige Hensyn, naar Flagningens Formaal ikke er fordærvelig Demonstration. Jeg mener, at det vil være forsvarligt at søge udvirket, at der tillægges Amtmanden over Færøerne Bemyndigelse paa Regeringens Vegne at til meddele Tilladelse til Flagning med fremmed Flag.

Forslag.

Lagtinget indstiller til Regeringen, at der udvirkes, at Amtmanden over Færøerne bliver bemyndiget til for bestemte Tilfælde at give Dispensation fra de gældende Bestemmelser om Brug af andet Flag end Dannebrog.

1 Flagudvalget 17. Septbr. 1928.

A. Samuelson.

Figgjarnevndin

169—1928.

Uttanfara studningur.

Nevndarálit:

Figgjarnevnd tingsins fekk í 1926 heilar bræv til viðgerðar:

Til
Føroya Løgting.

Undirskrivnu loyva okkum í hesum føri at biðja bert háttvirða Tingið um at taka eftirfylgjandi mál til umhugsan:

Í tein seinastu árunum eru fleiri og fleiri Føroyingar farnir at studera. Hjá mongum av teimum hava korini verið heldur trøng, og ofta hevur tað víst seg, at teir ikki hava kunnað fort studið til enda. Tá ley fyra árin, teir hava Regensen, eru liðin, standa teir uttan studul og neyðast kanska at halda uppat.

Vit halda tað vera av størsta týdningi fyri Føroyar, at nógvir Føroyingar søku sær upplýsing við lærðar háskúlar, og vit biðja tí tingið taka til umhugsan at veita árligan peningastudul til føroyskar studentar.

Vit halda, at málið eigur at verða framt soleiðis, at tingið veitir o. u. 5—10.000 krónur árliga í ein grunn, sum verður stýrdur av eini nevnd, ið fær heimild til at veita studning ella lán til teir studentar, sum helst tey seinastu studentarárin kunnu hava tað neyðugt, og helst til menn, sum hava sýnt dugnaskap í sínum lestri. Tað er sjálvandi, at tað eigur at vera fólk, sum ætla sær at virka í Føroyum.

Tórshavn, 14. Juli 1926.

<i>J. Dahl.</i>	<i>Edw. Mitens.</i>	<i>Richard Long.</i>	<i>M. A. Jacobsen.</i>
<i>Jørgen Frantz Jacobsen.</i>	<i>Richardt Kjelnæs.</i>	<i>Chr. Matras.</i>	
<i>Vilh. Magnussen.</i>	<i>Einar Djarhuus.</i>	<i>L. Waagstein.</i>	
<i>Hjerdís Djurhuus.</i>	<i>Trygve Samuelson.</i>	<i>Louis Zachariassen.</i>	

Figgjarnevndin setti hesi uppskot fram:

Uppskot frá nevndini:

1. Tingið biður skúlastjórnina til næstu Ólavsøku at framleggja fyri

tingið greiðiligt uppskot um stovnan av einum studentarskúla í Tórshavn.

Frá einum mínnituli:

2. Tingið veilir umsókjendum 2000 kr. at lala út í styrk til Føroyingar, ið sokja sær upplýsing við lærðar háskúlar.
3. Umsókjandið framleggja tinginum roknskap fyri, hvussu peningarnir verða nýttir.

Grein 1 varð samtykt.

A tingið 1927 fekk fíggingarvundin eftirfylgjandi álít til viðgerðar:

Í seinastu løgtingssetu hevði tingið til viðgerðar eitt honarbræv um at stovna ein peningagrunn, sum studningur kundi verða veittur av til føroyskar studentar við háskúlan í Keypmannahavn.

Tingið hell seg ikki fort fyri at stovna ein tilíkan gruna, men tók í staðin upp altur málið um at fáa ein mentaskúla (látínskúla) í lag her heima í Føroyum og bað skúladirektið hugsa um spurningin og koma fram við uppskoti.

Skúladirektið hevur seiuri beint málið til mín.

Eg skal tí loyva mær um ikki at seta fram nakað retteligt uppskot, tí til tess er málið sjálvandi enn komið ovlítið áleiðis, so tá at nema ymist, sum kann peikað á lann veg, sum eftir míni hugsan má verða gingin, um tað fyri álvara skal vera farið undir hetta mál.

Tað eru nú so nógvir ungir Føroyingar, sum á ymsum skólum niðuri í Danmark lesa til studentarprógv, bert á Soro skúla eru nú um stund einir 12 Føroyingar, at tað kunna vera grundir til at hugsa um at fáa ein mentaskúla her heima í sjálvum Føroyum.

Í Íslandi tóku nú í summar 52 studentar prógv og í Danmark o. u. 1500; og í Íslandi er ætlandi at fáa ein mentaskúla afturat á Akureyri umframt tann í Reykjavík.

Eftir fólkatálinum í Føroyum og í hesum báðum nevndu londum skuldu vit tingir einar 12 føroyskar studentar um árið. Tímá nú so er, at hetta hevði verið ov nógvir, tí at vit hava brúk fyri so nógvum, kundi tá skúlin verið neyðugur, um tað so ikki vórðu meir enn hálvtina so nógvir studentar um árið, ella bert ein triðingur.

Tað kann sjálvandi vera ymist sum menn hugsa, hvat best og gagnligast kann vera hjá ungum Føroyingum, sum vilja vera studentar, annaðhvørt at lesa her heima ella at fara burtur at lera, og kostnaðurin við at halda ein slíkan skúla her í Føroyum verður eyðvitað stórur. Men tá ið saman um kemur, man tað ivaleyst av mongum grundum yvirhøvur vera tað besta og natúrligasta, at lann lærdomur og lann uppaling, sum her skal til, kann fáast her heima.

Sum nú er hava vit jú í Havn »Føroya millum- og realskúla«, sum er skúli fyri allar Føroyar. Her kreivist afturat ein særlig lærdomsdeild (Gymnasium), fyri at skúlin kann verða ein fullfíggaður *almennur mentaskúli* eins og slíkir skúlar eru aðrar staðir, og tað er natúrligast og mest hóskandi, at lærdomsdeildin (Gymnasium) verður knýtt til tað, sum er framanundan, millum- og realskúlan.

Mentaskúlin má verða skipaður sum ein kostskúli, so at, ið hvussu er, næmingarnir av bygðini kunna búgva í skúlanum. Hetta er av mongum grundum bæði neyðugt og gagnligt.

Tað má koma eitt samarbeiði og ein samskipan millum mentaskúlan og kommunuskúlan í Havn; Ó at hetta lagið sum nú er við hesum báðum skúlanum í Havn, fer ikki at bera til í longdini. Tað kann hugsast, at Havnar kommunuskúli sjálvur kann koma at geva næmingum sínum fari til at laka millumskúla-prógv, eins og tað kann vera væntandi at fara at verða í vísnum av teimum størri bygðunum í Føroyum ella at næmingar úr Havn við einum samarbeiði millum mentaskúlan og kommunuskúlan kunna laka millumskúlaprógv við mentaskúlan.

Men ið hvussu er má mentaskúlin verða ein skúli fyri allar Føroyar, so at hann kann taka imóti næmingum úr øllum bygðum í landinum; og tí má tað helst verða sett eitt víst mark fyri, hvussu nógvir næmingar kunna vera úr Havn, og hvussu nógvir av bygð.

Mentaskúlin verður í tveimum deildum, millum- og realskúlin, og lærdómsdeildin, gymnasium. Læritíðin í millum- og realskúlanum verður sum nú 4 (5) ár, og gymnasíið verður skilt í 3 klassar, 1 ár í hvørjum klassa.

Meðan í Danmark lærdómurin í gymnasium er býttur sundur í 3 deildir (tvær máladeildir, byggj mál og forn mál, og ein matematik,-nattúrfrøðideild, mega vit í Føroyum, fyrst ið hvussu er, royna at hjálpast við eina deild. Hendi deildin eigur helst at verða *fornmáladeildin* (»bin klassiska linjan«). Bæði hevur henda deildin roynt væl aðrar staðir og er hikið at geva eina best grundarlag, og so sleppur hon eisini teimum, sum líkið hava studentaprógv á henni, frá ymsum eykaprógvum aflaná.

Men til hesa fornmáladeildina má sjálvandi her hjá okkum eisini hoyra prógv í *føroyskum máli*.

Tað kundi verið ein spurningur, um vit ikki skuldu roynt at fingið í lag eina *serliga føroyska deild*, soleiðis at næmingarnir her til studentaprógv við lósu *nakað* av øllum teimum ymsu kerugreinum á hinum trimum deildunum. Men tað man fara at verða heldur torført at fáa hetta í lag, og tað er ógviliga ivasamt, um tað fer at verða hóskandi. Tað er eftir mínum tykki betur at hava eina deild, sum hevur staðið sína roynd, og aftur at henni leggja so nógv av føroyskum, sum okkum er tørvur á.

Tá ið tveir lærarar koma aftur at teimum, sum annars eru við millum- og realskúlan, munnu vit kunna hjálpast. Hesir lærarar skulu hava skúlaembælisprógv, vera cand. mag., annar serliga í fornmalum (grískum og latínskum), annar serliga í norrønum málum (føroyskum, oldnordiskum o. s. fr.).

Kenslan í øllum øðrum greinum kann so annars verða býtt sundur millum allar hinir lærararnar við mentaskúlan.

Høvuðskostnaðurin, sum kemur aftur at tí tí, sum nú er, verður *at byggja tvey skúlahús*, ið skulu til (triggjar skúlastovur, sethús til lærararnar) og *at lona tveimum lærarum*.

Í Sandagerði, 20. august 1927.

J. Dahl.

Til Føroya amt.

Fíggarnevudin framselli og tingið samtykli heftar

Forslag:

Sagen udsættes til næste Aar med Anmodning til Skoledirectionen som i Beslutningen af 1926 ommeldt.

Í ár hevur fíggarnevndin fíngið hesu báði brov til viðgerðar:

Færa Amts Skoledirektion.

Thorshavn, d. 9. August 1928.

Under Henvisning til Lagtingets Vedtagelse i Samlingen 1927 vedrørende Oprettelse af et Gymnasium paa Færøerne undlader man ikke herved at meddele, at Skoledirektionen endnu ikke har set sig i Stand til at fremsætte et Forslag som det af Lagtinget ønskede, jfr. Lagtings Tidende 1927, Side 191.

P. D. V.

Lagtinget.

Olrik.

Til
logtingið.

Føroyar sakna Føroyingar sum fyristøðumenn í mongum føroyskum vídurskiftum. Få ella eingi onnur lond eru so illa stødd í hesum føri. Ein atvoldin í hesum ringa lagi er tann, at skúlakenslan heima ber ovslutt áleiðis. Ein onnur, at ovfáir unglingar eru so megnaðir, at teir fáa lært uttanlands.

Fyri landsins frama og góða røkjuskap má hetta tykjast so vána líkindir, at ábót er neyðturvulig. Tí verður her skotið upp, at tingið árliga letur vera til hendis ein árligan studning, at útbýta til føroyskar næmingar, sum landinum er tørvur á at fáa útlærðar.

Logtingið, 4. august 1928.

Jóannes Patursson.

Tað, sum tingið í hesum málið hevur lókt mest umverl, er fyrirreikan fyri at fáa sett á stovn ein hóskaði studentaskúli her á landi.

Fyri at slíki kann fáast sum best til vegar, má ein minnilíti halda ta vera hentast, um ein dugandi skúlakonur maður fær studning til at gera eina uttanlandsferð, á hesari ferð gera seg kunnigan við, hvussu aðrir hava skipað fyri í hesum máli, og so á tí grundalagi gera fullfíggað uppskot um, hvussu ein studentaskúli her á landi skal skipast.

Uppskot frá Dam, Patursson, Niclasen:

Av økonomisk fond veitir tingið landsnevndini 500 kr. at hava um hendi at lata út til ein dugandi skúlakonan mann, sum vil granska studentaskúlaskipan í øðrum londum, og harútav geva tinginum eitt fullfíggað uppskot um, hvussu ein føroyskur studentaskúli eigur at skipast.

Annars verður málið niðurlagt til næsta ár.

Uppskot frá Samuelsen, Joensen, Nolsø:

Tingið endurnýggjar samtyktina av 1926.

Fíggarnevndin, 25. sept. 1928.

J. Patursson.

G. Winther,
form.

A. Samuelsen.

J. H. Joensen.

Dam.

Niclasen.

Nolsø.

Búnaðarnevndin.

237-1928.

IV.

Jarðaskiftingin í Vestmanna.

Nevndin hefur fingið um hendi umsókn frá royndarskiftinevndini í Vestmanna til «Bestyrelsen for Udskiftningsvæsenet», dagsett 21. august h. á., har nevndin sigir frá sínum royndarstarvi og vísir á, at vandi verður við at hvør ánnari kann fáa sín lut í eini heild, at torført verður at flyta út sethús og úthús, og sækir so um, at tað ístaðin fyri studdning til útflyting av húsum gerst loyviligt at nýta teir peningar, sum eftir § 46 í lóg nr. 125 av 20. apríl 1926 um útskifting kunnu nýtast til húsaflýting, til hjálp til vegagerðir til jarðirnar.

Hin 3. í h. m. hefur jarðaskiftisformaður E. Húsgarð vegna nevndarinnar skrivað til lögtingið, at «tað er hugsan okkara, at hetta verður lagið víða hvar í Føroyum: heldur at taka til vegagerðar enn til húsaflýtingar», og biður lögtingið um á ein ella annan hátt at útvega, at studdningur verður atkomuligur til tær neyðturvuligu vegagerðir í Vestmanna.

Tessvegna, at hetta mál er so seint komið á ting, sær nevndin sær ikki føri fyri at gera nakað stórvegis við tað. Tó má ein meirilutur (Matras, Niclasen, Patursson og Viðstein) halda tað vera beint, at atkomuligt verður við hesa og aðrar útskiftingar, har skiftinevndin heldur tað vera neyðugt, at studdningur verður veittur til vegagerðir ístaðin fyri til húsaflýtingar.

Mindretallet (Effersøe, M. Samuelsen og Weihe) skal bemærke:

Sagen er først indkommet i Lagtinget d. 8. d. M. Den er indbragt af Udskiftningskommissionen, og der foreligger ingen Erklæring fra Kommunens Forstanderskab, ligesom vi intet ved om, hvorledes Befolkningen i Vestmanhavn i Almindelighed stiller sig til Sagen.

Loven om Udskiftning er ganske ny, og det vil efter Mindretallets Opfattelse være ganske forhastet, at Lagtinget nu tager Stilling til det foreliggende Spørgsmaal.

Uppskot frá meirálutanum.

Tingið tilmælir «Bestyrelsen for Udskeftningsvæsenet», um það er möguligt, so «administrativt» at eftirlíka jarðaskiftisnevndini í Vestmanna, soleiðis at studdningur kann veitast til vegagerðir istaðin fyri, sum ásett er í útskeftingalógini § 46, til húsaflýtingar.

Forslag fra Mindretallet.

1. Sagen udsættes til næste Aar.
2. Amtmanden anmodes om at indhente yderligere fornødne Oplysninger, deriblandt en Erklæring fra Forstanderskabet for Vestmanhavns Sogns Kommune og saa vidt muligt tillige fra vedkommende Ejere og Fæstere, formentlig bedst ved Grandestævne, og derefter at sende Sagen til Landbrugsministeriet med Forespørgsel fra Lagtinget, om hvorledes Ministeriet i Princippet stiller sig til det fremkomne Forslag.

Løgtingið, 14. september 1928 :

Efferøe.

Matras.

Niclasen.

Patursson,
formaður.

M. Samuelson.

Viðstein.

Weihe.

Búnaðarnevndin.

30—1928.

V.

Forslag til Lov for Færøerne om Tilsyn med Husdyrfoder m. m.

Løgtingið hevði hetta mál til viðgerðar í 1926 og 27, samanher løgtingstíðindi fyri 1926 síðu 17, og fylgiskjøl 5 og 17 og løgtingstíðindi 1927 síðu 18.

Tingið samtykti í fjør at biðja amtmannin minna tey sóknarstýrir, sum ikki tá høvdu sagt frá, hvat teim dæmdi uppskotið, um at siga frá til í ár.

Hesum áheitan á sóknarstýrini er einki komið burtur úr.

Av tí tilfari, sum liggur fyri nevndini frá sóknarstýrunum og einstøkum skilamonnum, er høvuðsyvirlitið tað, at uppskotið ikki er hóskandi at gera til lóg her á landi. Nevndin kann heldur ikki ávísa reglir til at fáa uppskotið í eitt slíkt lag, at tað sum lóg kann vera til nakran bæta fyri okkara búfæ yvirhøvur.

Nevndin skal tí tilráða tinginum at samtykkja:

Tingið kann ikki tilráða at gera «Forslag til Lov for Færøerne om Tilsyn med Husdyrfoder m. m.» til galdandi lóg í Føroyum. Málið verður niðurlagt fyri fyrst.

Løgtingið, 14. september 1928.

Effersøe.

Matras.

Nielsen.

Patursson,
form.

M. Samuelsen.

Viðstein.

Weihe.

the 'information' and 'communication' fields. The 'information' field is defined as:

...the study of the processes of information production, distribution, access, use and evaluation, and the study of the social, cultural, economic and political contexts in which these processes take place. (p. 10)

The 'communication' field is defined as:

...the study of the processes of communication production, distribution, access, use and evaluation, and the study of the social, cultural, economic and political contexts in which these processes take place. (p. 10)

The 'information science' field is defined as:

...the study of the processes of information production, distribution, access, use and evaluation, and the study of the social, cultural, economic and political contexts in which these processes take place. (p. 10)

The 'information studies' field is defined as:

...the study of the processes of information production, distribution, access, use and evaluation, and the study of the social, cultural, economic and political contexts in which these processes take place. (p. 10)

The 'information technology' field is defined as:

...the study of the processes of information production, distribution, access, use and evaluation, and the study of the social, cultural, economic and political contexts in which these processes take place. (p. 10)

The 'information systems' field is defined as:

...the study of the processes of information production, distribution, access, use and evaluation, and the study of the social, cultural, economic and political contexts in which these processes take place. (p. 10)

The 'information management' field is defined as:

...the study of the processes of information production, distribution, access, use and evaluation, and the study of the social, cultural, economic and political contexts in which these processes take place. (p. 10)

The 'information policy' field is defined as:

...the study of the processes of information production, distribution, access, use and evaluation, and the study of the social, cultural, economic and political contexts in which these processes take place. (p. 10)

The 'information law' field is defined as:

...the study of the processes of information production, distribution, access, use and evaluation, and the study of the social, cultural, economic and political contexts in which these processes take place. (p. 10)

The 'information ethics' field is defined as:

...the study of the processes of information production, distribution, access, use and evaluation, and the study of the social, cultural, economic and political contexts in which these processes take place. (p. 10)

Udvalgsbetænkning

i

Sag Nr. 197—1928 (Lærerlønninger i den færøske Folkeskole).

I Skrivelse af 4. August 1928 har «Føroya kennarafelag» henvendt sig til Lagtinget med Anmodning om at tage under Behandling Spørgsmaalet vedrørende Lærerlønninger til Andenlærerne ved den færøske Folkeskole. I samme Skrivelse fremholder Lærerforeningen, at det under de nuværende Lønningsforhold er meget vanskeligt for Andenlærerne at kunne klare sig, og da navnlig for de yngre Læreres Vedkommende.

Endvidere anføres, at ifølge den nugældende Lønningslov faar en Lærer ikke Alderstillæg før 3 Aar efter, at vedkommende er 24 Aar gammel. Hvis en Lærer f. Eks. faar Ansættelse ved en Skole, naar han er 21 Aar, opnaar han ikke Lønforhøjelse før han er 27 Aar. Disse daarlige Lønningsforhold mener man maa føre til, at Lærergerningen ikke kan blive rogtet med den Omhu og Velvilje, som det er nødvendigt for at kunne opnaa et tilfredsstillende Resultat.

For at bøde paa Stillingen har Udvalgets Medlemmer, J. H. Poulsen, J. Kallsoy og Dam tænkt sig, at Lønningsloven burde forandres derhen, at første Alderstillæg gives Andenlærerne 3 Aar efter deres Ansættelse og de følgende Tillæg i Løbet af 6 i Stedet for 12 Aar.

Efter de indhentede Oplysninger er det blevet Udvalget bekendt, at for en begyndende Andenlærer, der er ugift, stiller Lønningsforholdene sig saaledes:

Grundløn fra Kommunen	600	Kr. aarlig
— " Staten	600	" —
Konjunkturtillæg	84	" —
Dydstillæg	48	" —
Extratillæg	160	" —

Ialt... 1492 Kr. aarlig

beregnet efter den til 1. Oktober 1928 gældende Sats. En fast ansat Lærer har desuden Krav paa en Boliggodtgørelse af 150 Kr. aarlig.

Udvalgets Medlemmer J. H. Poulsen, Kallsoy og Dam kan let indse, at det maa blive vanskeligt for ovennævnte unge Lærere at kunne klare sig de første Aar, da man næppe kan regne med en mindre Udgift end 900—1000 Kr. til deres aarlige Ophold (Kost og Logi), og da bliver der ikke meget tilbage af den Løn, de oppebærer, til alle andre nødvendige Udgifter, efter at de har anvendt mindst 3 Aar til deres Læreruddannelse. Men skal man som i Andragendet anført opnaa en Forbedring af Lønningsforholdene under Hensyn til de unge Lærere, kan man næppe faa denne gennemført kun for Andenlærernes Vedkommende, idet man derved kommer til det Misforhold, at disse paa et vist Tidspunkt kommer til at sidde med en højere Løn end Første- og Enkel lærere.

Af Hensyn til, at Folkeskolelærerne paa Færøerne oppebærer en forholdsvis lav Grundløn, og med Henblik paa, at det i en nær Fremtid vil blive nødvendigt at træffe en Ordning ved Færøernes Seminarium, hvorefter Læreruddannelsen vil blive forlænget med et Forberedelsesaar ved nævnte Seminarium, anser nævnte Medlemmer det for forsvarligt at fremkomme med efterfølgende Forslag:

«Forslag til Ændring i Lov Nr. 268 af 12. Juni 1922 om Lønningsbestemmelser m. m. for Lærere og Lærerinder i Folkeskolen paa Færøerne:

§ 2 affattes saaledes:

«1) De ved Folkeskolen udenfor Thorshavn fast ansatte Lærere og Lærerinder lønnes saaledes:

Førstelærere og Enkel lærere: 1600 Kr. stigende med 500 Kr. hvert 3. Aar til 3100 Kr.

Andenlærere: 1200 Kr., stigende med 500 Kr. hvert 3. Aar til 2700 Kr.

2) og 3) uændrede.

4) *Lærere ved Biskoler og Pøgeskoler* lønnes med 800 Kr., stigende med 200 Kr. hvert 3. Aar til 1400 Kr.

§ 7 c. første Punktum affattes saaledes:

«saaledes, at al Lærervirksomhed fra Ansættelsesdagen medregnes, naar vedkommende har bestaaet den anordnede Prøve for Lærere i Folkeskolen eller den særlige for færøske Folkeskolelærere foreskrevne Prøve.»

Et Mindretal (A. Samuelson og Johan Poulsen) mener ikke at kunne tiltræde Flertallets Forslag i sin Helhed allerede af den Grund, at der formentlig er meget ringe Sandsynlighed for at faa det gennemført paa et Tidspunkt, hvor Nedskæring af Tjenestemændenes Løn — statslønnede saavel som andre — er almindelig. Derimod finder vi, at Bestemmelsen i den gældende Lønningslov om, at en Lærer ikke faar sit første Alderstillæg før 3 Aar efter, at vedkommende har fyldt 24 Aar, er en for Lærerne ugunstig Bestemmelse. Denne Bestemmelse bør efter vor Mening ændres derhen, at det første Alderstillæg for samtlige i Folkeskolen ansatte Lærere skal falde 3 Aar efter at vedkommende er fast ansat, mens Rækkefølgen for Tillæggene i øvrigt bibeholdes.

Forslag.

«Lagtinget indgaar til Regeringen med Andragende om, at der foretages den Ændring i Lov om Lønningsbestemmelser m. m. for Lærere og Lærereinder i Folkeskolen paa Færøerne af 12. Juni 1922, at det første Alderstillæg falder 3 Aar efter at vedkommende Lærer (Lærerinde) har faaet fast Ansættelse i Folkeskolen paa Færøerne, mens Rækkefølgen for Tillæggene i øvrigt bibeholdes.»

Lagtinget, den 25. September 1928.

Joh. M. Fr. Poulsen.

Johan H. Poulsen.

Johan Kallsoy.

P. M. Dam.

A. Samuelson.

Búnaðarnevndin. 228 A--1928.

VII.

Umsókn frá djóralækna C. J. Bech um lønhækkan.

Antíð hevur í riti dagsett 24. august 1928 sent tinginum umsókn frá djóralækna Carl Johan Bech um lønhækkan og trygging av eftirløn og bíðið um tingsins áskoðan, hesum máli viðvíkjandi.

So statt hevur nevndin sent tilíkan fyrispurning til djóralæknan :

Løgtingið, septbr. 1928.

Harra djóralækna C. J. Bech, her.

Atvølt av tygara umsókn um lønhækkan til stjórnarráðið, sum amtmaðurin hevur sent á ting, ynskir búnaðarnevnd tingsins svar á hesar spurningar :

- 1) Hvat hava tygum útistandandi av peningi, tygum eiga á fyrri djóralæknisstarv, sum tygum ikki kunnu rokna at fáa inn.
- 2) Er atvold til minniinntøkur tygara av djóralæknisstarvinum tann, at tygum taka minni fyri tygara starv ella tí, tað er minni at gera.
- 3) Hvat stórt dýrtíðartillegg hava tygum.

Búnaðarnevnd Føroya lögtings.

Hann hevur svarað á henda hátt :

Til

búnaðarnevnd Føroya lögtings.

Sum svar á tygara spurningar skal eg loyva mær at siga frá hesum :

- 1) Eg rokni við 100,00—200,00 um árið. Skattalíkingarkommissiónin setur hetta til 100,00 fast um árið.
- 2) Nakað minni er at gera í mínum starvi nú enn tey góðu árin aftaná kriggið, táíð húsdjórini høvdu so høgt virði, men munurin er ikki stórut. Deils taki eg nú minni fyri tað, sum eg geri, og deils geri eg ikki sørt fyri púra einki, táíð eg skilji, at fólk ikki eru før fyri at lata nakað. Frá einkjum taki eg einki, uttan so at eg veit, tær eru toluliga vælstandandi. — Tað einasta, sum gevur mær góða inntøku, er kontrol við tey djór, sum verða flutt inn frá øðrum londum, men tey eru jú ikki nógv árliga.
- 3) Fútakantórið sigur mær, at mitt dýrtíðartillegg er nú 175,00 um árið.

Tórshavn, 6. septbr. 1928.

Við hávirðing

Carl Johan Bech,
djóralækni.

Tingið hevur fyrr, sjá Lagtingstidende 1919 síðu 68—71, Lagtings-
tidende 1920 síðu 95—98 og Lagtingstidende 1923 síðu 81 haft málið til
viðgerðar.

Meirilutin (Matras, Niclasen, Patursson og Viðstein) má halda tað
vera beint, at djóralæknin, sum hevur eitt harðbalið starv at røkja, fær eina
hóskandi lønhækkan. Tað má tykjast sum enn meiri atvold til at hækka
um hansara føstu løn, sum nógv av tí búfólki, ið noytt er at søkja hann
til at grøða alidjór síni er minni múgvandi fólk og illa eru ment til, helst
tá tað býr langt avleiðis, at rinda fullt viðurlag fyri læknishjálpin.

Viðvíkjandi umsókn djóralæknisins um eftirløn, mælit nevndin til
at hann eisini fær tilsagn um hana.

Et Mindretal (Effersøe, M. Samuelsen og Weihe) anfører :

Andrageren blev i November 1919, efter at have praktiseret privat
c. 1½ Aar, fast ansat som Dyrlæge paa Færøerne med en aarlig Løn
paa 2000 Kr. (uden Dyrtids- eller Konjunkturtillæg). I 1924 fik han
Lønforhøjelse, idet der blev fastsat en Grundløn af 3500 Kr. Tillægget
udgør for 1927 175 Kr.

Det har hele Tiden været en Forudsætning, at Dyrlægen skulde
praktisere som saadan og herfor tage Betaling. En Takst i saa Henseende
er fastsat. Der er endvidere tilstaaet Dyrlægen Rejsegodtgørelse og hertil
Diæter, 5 Kr. pr. Dagn. Rejsegodtgørelse og Diæter udgjorde for 1927
c. 2100 Kr. Lagtinget har desuden tilstaaet Dyrlægen et rentefrit Laan,
til Rest 2000 Kr., til Anskaffelse af en Motorbaad til Brug paa Tjene-
sterejser.

Dyrlægen opgiver i sit Andragende, at hans Indtægter ved Praksis,
siden han blev ansat, har været : For 1920 : 3500 Kr., for 1921 : 3655 Kr.,
for 1922 : 3900 Kr., for 1923 : 3283 Kr., for 1924 : 3073 Kr., for 1925 :
1906 Kr., for 1926 : 2247 Kr. og for 1927 : 1933 Kr. Disse Indtægter har
altsaa været stærkt nedadgaaende. Det maa antages, at denne Nedgang
for en Del hidrører fra Befolkningens ringere økonomiske Evne i de

senere Aar. Man maa endvidere antage, at Dyrlægens Tid har været mindre optaget af den ham som saadan paahvilende Tjeneste. Som Følge heraf har man overvejet den Tanke, om det ikke lader sig gøre i de nærmeste Par Aar at skaffe ham noget større Indtægt derved, at hans Tid og Arbejdsevne benyttes i en bestemt Henseende til Gavn for det almene, nemlig ved Undersøgelse om Tuberkulosens Forekomst blandt Kvæget. Herom udtaler man sig under en særlig Sag (Nr. 228 B 1928), hvortil henvises.

Angaaende Spørgsmaalet om Forhøjelse af Dyrlægens Løn m. v. skal man forøvrigt bemærke:

Det synes at være betænkeligt at forhøje Lønnen samtidig med, at andre offentlige Lønninger paa Grund af faldende Priser bliver nedsat. Men vi vil dog erkende, at der muligvis kan være saadanne særlige Forhold til Stede, som begrundet en Lønforhøjelse, og vi skal erkende, at Dyrlægens til enhver Tid bør stilles saaledes, at hans Indkomster kan blive forsvarlige.

Hvis det bliver nødvendigt at forhøje Lønnen, maa det samtidig kræves, at Dyrlægens Takster revideres og nedsættes, men herom ser vi os ikke i Stand til at fremsætte Forslag, navnlig ikke paa det nuværende sene Tidspunkt af Lagtingets Samling.

Uppskot.

1. Lagtinget anbefaler Dyrlægens Andragende til Landbrugsministeriets Overvejelse, idet man anser det for nødvendig, at der samtidig med en eventuel Imødekommen af Andragendet foretages en passende Nedsættelse af Dyrlægens Takst.
2. Lagtinget henviser forøvrigt til Sag Nr. 228 B—1928 angaaende Iværksættelse af en Undersøgelse af Tuberkulosen blandt Kvæget paa Færøerne.

Løgtingið. 15. september 1928.

Effersøe.

Matras.

Nielasen.

Pastursson,
form.

M. Samuelson.

Viðstein.

Weihe.

Búnaðarnevndin.

102.—1928.

VI.

Umsókn frá Føroya búnaðarfelagi um studning til eftirlitsfeløg.

Føroya búnaðarfelag hevur sokið tingið um at mæla til, at tað fer heimild til at nýta 2000 kr. árliga av leim peningum, felagið hevur yvir at ráða eftir lóg »om ydelse af offentlige tilskud til busdyravlens fremme paa Færøerne».

Tingið heldur tað ikki vera óhent, um hóskandi eftirlitsfeløg kunnu fáast í lag, tá tey vera væl fyrireikaði og umsíðin, og hevði tað lókt nevndini hent frá búnaðarfelaginum at tingið eina gjølla frágreiðing um, hvussu tilsk feløg starva undir líknandi viðurskiftum sum okkara, t. d. í Íslandi og Noregi. Tó má nevndin halda, at tað ikki er beint enn sum stendur at taka av leim peningum, búnaðarfelagið ræður yvir eftir fyrrnevdi lóg, til heitar endamáls brama, tessvegna at tað má haldast at skerja ovikið um hini endamálini, lógin er ætlað til at rokja.

Et Mindretal indenfor Udvalget (Effersøe, M. Samuelson, Weihe) skal med Hensyn til en med Amtets Skrivelse af 25. Juni d. A. fremsendt Skrivelse af 22. s. M. fra Statens Forsøgsstation i Højvig tilligemed Bilag angaaende en Kontrolvirksomhed vedrørende Malkekoer, som har fundet Sted i 3 Aar (1925—1927) i Højvig, Højdal, Sand, Skaalevig og Husevig bemærke, at man, selv om denne Virksomhed antagelig ikke er saa indgaaende som ønskeligt, er den dog formentlig nyttig, og af Hensyn hertil ønsker man, at den bliver fortsat.

Uppskot frá nevndini:

1. Føroya búnaðarfelag verður biðið um til næsta ár at geva tinginum gjølla frágreiðing um starv eftirlitsfelagana í viðurskiftum okkum eru lík, t. d. Íslandi og Vestur Noregi.
2. Tingið kann ikki lihmæla, at tað av peningum, sum eru til falls eftir lóg »om ydelse af offentlige tilskud til busdyravlens fremme paa Færøerne», verður avlagt nakað til eftirlitsfeløg.
3. Af et Mindretal (Effersøe, M. Samuelson, Weihe): Lagtinget tilraader, at den i Højvig m. fl. Steder iværksatte Kontrol med Malkekoer fortsættes, om muligt paa en mere indgaaende Maade.

Løgtingið, 20. sept, 1928.

Effersøe.

Matras.

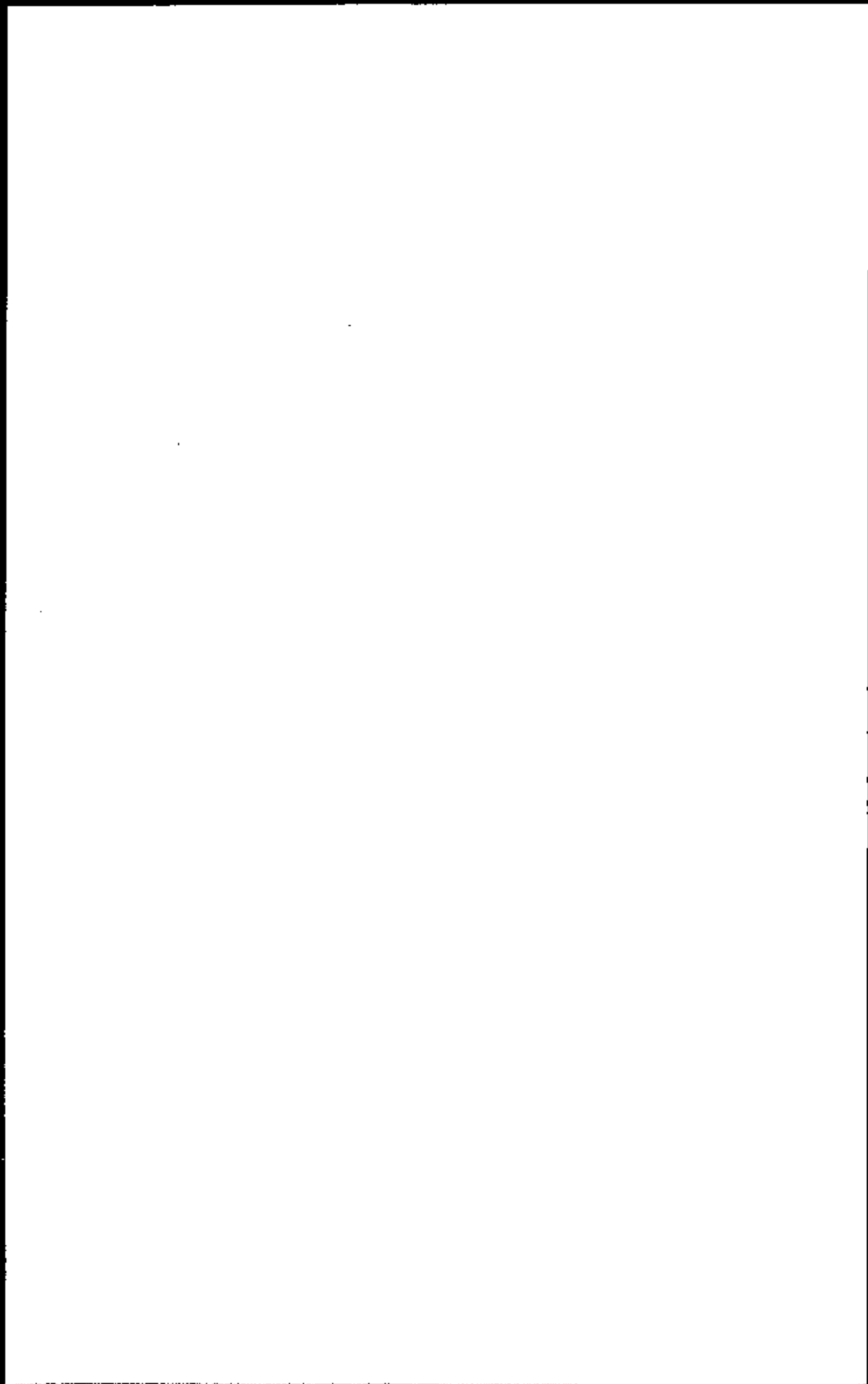
Nielsen.

Patursson,
form.

M. Samuelson.

Viðstein.

Weihe.

Búnaðarnevndin.

183—1928.

X.

Húsarhaldsskúla ríkisgóðkenning.

Kenslukona í húsarhaldi, frúgvín Naina Scharla Nielsen, hevur í brævi dagsett 4. august 1928 biðið Føroya lögting veita sær viðmæli til, at húsarhaldsskúli hennar verður ríkisgóðkendur, og at tingið við hesum viðmæli sendir umsókn hennar longur vegin framman.

Tað hevur í mong ár litið á ljóði at stovna ein almennan húsarhaldsskúla í Føroyum, har ungur føroyskar gentur kunni uppvenjast til at taka við føroyskum húsmóðraskrøvum. Eina líta roynd gjørdi lögtingið í árinum 1893—98, har tað á føroyskum lærtuplássi lat ungur gentur hava atgongd til at læra mjólkavíðgerð og annar húkonustørv, (samanber annars »Den færøske landbokkommissions forslag og betænkninger», síðu 282—84), men síðani er einki komið av skaffi hesum máli viðvíkjandi.

Tað má sigast at hava verið eitt fyri landið stórt spell, at tað ikki, í hesum seinastu 20—30 árum, hevur verið ein skúli her í landinum, nakað líkur leim norskum »praktiske jenteskolere» og norskum bygda húsarhaldsskúlum, sum vórð settir á stovn í Noregi fyri væl einum 40 árum síðani, og sum hava havt sín ómetuliga týdning fyri tey norskum landsbyggðakonufólkini og læt norskum landsbyggðir yvirhøvur. Tá var ein líkur skúli her í landinum, hevði Føroya kvinnur har havt ein sterkari og áhlandi stuðul at hildi um í hesum 30 ára bili, nú allar gáttir í Føroyum hava staðið opnar fyri streyminum frá útlandinum. Í staðin fyri at hesin streymur má sigast at hava rynið illa á Føroyar yvirhøvur, til munar og klædnar í húsarhaldi og handalagi, í hugsan og atburði, eru øll líkindir til, at tað góða tilfar og ley góðu evnir, í okkara fólk eru, um slíkur stuðul var í landinum, hevði dugað, hvirtur úr tí útlenska streyminum, at vald út gott tilfar til víðari uppbygging á tryggari føroyskari grund.

Tá ið lögtingið í 1918 søkir dómsmálaráðið um, at tað á Kjallnesi í Kollafirði verður settur á stovn ein sameinaður landbúnaður- og húsarhaldsskúli, og benda umsókn síðani fer í eina danska búmannanevnd, sum so aftur samtá við einari lögtingsnevnd tann 4. mars 1919

setur frammi uppskot um, hvussu hesin skúli skal fást í lag, so kundi tað verið at ventast, at einhver hevði sæst til henda skúla nú 10 ár aftaná at málið var givið ríkisstjórnini í hendi.

Men enn sakna Føroyingar bæði búnaðarskúla og húsarhaldsskúla, hesar skúlar, sum okkara cystan grannar í eitt mannaminni hava havt til studnings bæði fyri sínum vinnulívi og menlunarlívi.

Henda umsókn um viðmæli, sum her liggur fyri, viðvíkir ikki slíkum skúla, sum lögtingið í 1918 høvði um at fáa settan á stovn. Navnið er tað sama, men grundlagið er eitt heilt annað, og lýðningarmestu námsgreinirnar saknast.

Meðan ríkisstjórnin enn ikki hevur kunnað játtað lögtingsins umsókn í 1918 um at seta ein føroyskan húsarhaldsskúla á stovn, kann minnilutin ikki tilræða tinginum at geva viðmæli til henda skúla, men má halda, at lögtingið eigir at fasthalda sína stovu frá 1918, undanlíkið tí at skúlaplássið kann vera aðra staðni enn á Kjalnesi.

Minnilutin má eisini minna um, at tað við hesari umsókn einki liggur til skjals um, hvat Føroya búnaðarfelag heldur um hesa fyrilektu. Eftir heldur limist nokur frásøgn frá teirri nevnd, royndarstodunevndini, sum hevur tað føroyska húsarhaldsskúlamálið til viðgerðar, um, hvat hon heldur um henda skúla.

Minnilutin skal tí tilræða tinginum at samtykkja: Umsókn frá frk. Naina Scharla Nielsen um tingsins viðmæli verður beind til búnaðarfelagið og royndarstodunevndina.

Eftir Flertal (Ejffersøe, M. Samuelson, Viðstein og Weihe) skal anføra, at vi efter det foreliggende maa antage, at den omhandlede Husholdningsskole, den eneste paa Færøerne, har virket og vil virke gavnligt, hvorfor vi vil anse det for uforsvarligt at medvirke til, at Skolen ikke bliver statsanerkendt, og at der som Følge heraf bliver unddraget Elever, som vil søge Skolen Statsfiskud.

Forslag fra Flertallet:

Lagtinget videresender med sin Anbefaling Andragendet fra Husholdningsskolerinde Naina Scharla Nielsen, Thorshavn, til Undervisningsministeriet om at faa sin Husholdningsskole i Thorshavn statsanerkendt.

Uppskot frá minnilutinum:

Umsókn frá frk. Naina Scharla Nielsen um tingsins viðmæli verður beind til búnaðarfelagið og royndarstodunevndina.

Løgtingið, 21. sept. 1928.

Patursson,
formaður.

Ejffersøe.

M. Samuelson.

Weihe.

Niclasen.

Viðstein.

Matras.

Búnaðarnevndin.

228 B-1928.

VIII.

Fyribyrging neytatuberkla.

Nevndin hevur haft til umrøðu hvat hentast var at gjørt, fyri at vita um okkara neyt yvurhøvdur eru fongd við tuberklar og um so var tá hvat ið var til ráðar at taka fyri at fólk ikki verða smittaði av hesi sjúku.

Djórælækni C. J. Bech hevur givið nevndini hesar frágreiðingar í brævi dagsett 10. september h. á. :

Tað er óivað so, at tað vildi verið bæði forvitnisligt og týðningar- mikið at fingið øll okkara neyt tuberkulinroynd. Sjálvt um ikki allir vit- skapsmenn eru einigir um smittufárinu við neytatuberkclar yvirfyri fólk, og sjálvt um vitskapurin heldur tað vera sjáldsamt at neytatuberkclar smitta vaksið fólk, so tilskrivar tó sami vitskapur neytatuberkklunum ein stóran part av skyldini fyri tuberkclar hjá børnum («kirtilsjúku»).

Nevndin hevur so haft greiniligari samráð við djórælæknan og eisini spurt seg fyri hjá landlæknanum, sum formaður er fyri «Føroya felag móti tuberklasjúku».

Herútav, og tá nevndin heldur tað vera reiðiliga nógv umráðandi bæði at fáa at vita, hvussu nógv ella lítið av okkara neytum, ið eru brekaði av tuberkklum, og so samstundis at fáa byrgt fyri tað, ið byrgjast kann, at fólk (serstakliga børn) ikki fáa tuberklasjúkur av mjólkini, hevur meirilutin (Matras, Niclasen, Patursson og Viðstein) sett fram eftirfylgjandi

Uppskot til reglugerð um at byrgja fyri
tuberklasjúku hjá neytum.

§ 1.

Av «amtsfondinum» veitir lögtingið 500 kr. um árið í tvey ár til tingsins landsnevnd at hava í hondum til at rinda djóralæknanum fyri starv hans við at byrgja fyri tuberklasjúkunum hjá neytum. Neytaeigarar, sum lata neyt síni berklaroyna, lata 1 kr. í ómaksløn og hartil neyðturviliga hjálp.

§ 2.

Neytaeigarir, ið vilja lata neyt síni roynast, mega, um nakað neyt roynist sjúkt, halda hetta neytið ella fleiri, um fleiri roynast fongd, tryggiliga atskild frá teim frisku í fjósinum. Somuleiðis mega roynd neyt haldast frá teim, ið roynd eru. Reglir um atskiljingina ásetur djóralæknin, og eigir hann at ansa eftir, at tær verða hildnar.

Neytaeigarir, sum ikki halda reglurnar, eru skyldugir at rinda lögtinginum aftur tað, royndin hevur kostað.

§ 3.

Kýr, sum eru fongdar við tuberkulum í júrinum, skulu takast av. Áðrenn tær verða dripnar, skulu tær metast í virði, soleiðis sum § 11 í nr. 36, 26. febr. 1908 «om Foranstaltninger mod smitsomme Sygdomme hos Husdyrene m. m.» tilsigir. Eftir somu lógs sama § útreiðist endurgjaldið til eigarans.

§ 4.

Allar tuberkulintroyndir skal djóralæknin skriva inn í bók og harútav senda frágreiðing minst 2 reisir um árið til landsnevndina og «Føroya felag móti tuberklasjúku».

Vi undertegnede, Effersøe, M. Samuelsen og Weihe, skal bemærke :
Det vilde have været ønskeligt, at Sagen var blevet mere indgaaende saglig belyst, men vi mener dog at kunne gaa ud fra, at det er af Vigtighed at faa sat en Undersøgelse i Gang med Hensyn til Forekomsten af Tuberkulose blandt Kvæget her paa Øerne, og da vi ønsker, at Undersøgelsen skal komme i Gang saa snart som muligt, om end med betydelig Betænkelighed som Følge af Amtskommunens ugunstige økonomiske Forhold, fremsætte vi nedenfor Forslag om en Bevilling af Amtsfonden i den Henseende.

Derimod kan vi ikke tilraade, at «Føroya felag móti tuberklasjúku», der allerede har paataget sig andre vigtige Opgaver, anvender Penge til Fremme af den her omhandlede Sag. Midlerne til denne maa kunne skaffes paa anden Maade.

Forslag.

1. Lagtinget sender Sagen til Landbrugsministeriet med Anmodning om, at samme, hvis det efter en nærmere Undersøgelse anser det for paakrævet, vil fremme den ved hensigtsmæssige Foranstaltninger saa snart som muligt.

2. Det er en Forudsætning, at de Personer, hvis Kvæg bliver undersøgt, betaler højst 1 Kr. for hvert undersøgt Kreatur, samt at vedkommende yder nødvendig Hjælp ved Arbejdet.
3. Af Færøernes Aantsrepartitionsfond ydes et Bidrag af 500 Kr. aarlig i 2 Aar i det omhandlede Øjemed.

Løgtingið, 15. september 1928.

Effersøe.

Matras.

Niclasen.

Patursson,
form.

M. Samuelsen.

Viðstein.

Weihe.

The first part of the paper discusses the importance of the study of the history of the United States. It is argued that the study of the history of the United States is essential for a full understanding of the country and its people. The second part of the paper discusses the importance of the study of the history of the world. It is argued that the study of the history of the world is essential for a full understanding of the world and its people. The third part of the paper discusses the importance of the study of the history of the United States and the world. It is argued that the study of the history of the United States and the world is essential for a full understanding of the United States and the world.

Búnaðarnevndin.

VIII.

Nevndarálit viðvíkjandi tingsins umhugsan um V. E. Pedersen sum tilstundandi jarðaskiftisformann.

I Skrivelse af 18. August d. A. har Landbrugsministeriet næst at meddele, at Landinspektør Ewens har meddelt Ministeriet, at han ikke atter agter at modtage Beskikkelse som Udskiftningsformand, udbedt sig Lagtingets Erklæring, jfr. Lov nr. 125 for Færøerne om Udskiftning af 20. April 1926 § 5 angaaende Landinspektør V. E. Pedersen, som Ministeriet har til Hensigt at beskikke som Udskiftningsformand.

Da Lagtinget intet personligt Kendskab har til Landinspektør V. E. Pedersen, da der heller ikke for Tinget foreligger nogen Udtalelse om dennes Kvalifikationer, og da Udvalget ligeledes er uden Kendskab om det af Vedkommende i Familien udførte Udskiftningsarbejde, beklager Tinget i foreliggende Tilfælde ikke at kunne benytte sig af den i Henshold til Udskiftningslovens § 5 hjemlede Ret til Erklæring.

Et Flertal (Patursson, Nielsen, Matras, Viðstein) skal bemærke, at Tinget ikke har faaet tilstrækkelige Oplysninger om Landinspektør V. E. Pedersens Kvalifikation, og da der ikke har meldt sig nogen anden Person til at overtage Hvervet som Udskiftningsformand, vil Flertallet foreslaa, at Stillingen opslaaes ledig.

Et Mindretal (Effersee, M. Samuelsen og Weihe) skal anføre: Da man maa antage, at V. E. Pedersen, da han er Landinspektør og derhos under Landinspektør Ewens' Ledelse har deltaget som Medhjælper i Udskiftningen af Familien Bygd, er kvalificeret til at være Udskiftningsformand, skal man, idet forøvrigt bemærkes, at der ikke ses, at nogen anden kvalificeret Person har meldt sig til at overlage det omhandlede Hverv, stille nedenanførte Forslag.

Forslag fra Flertallet:

Da Lagtinget ikke har kunnet erholde tilstrækkelige Oplysninger om Landinspektør V. E. Pedersen, og da der ikke har meldt sig nogen anden Person, foreslaas Stillingen opslaaet ledig.

Forslag fra Mindretallet:

Lagtinget anbefaler, at Landinspektør V. E. Pedersen beskikkes til Udskeftningsformand, naar Landinspektør Ewens trækker sig tilbage.

Løgtingið, 22. sept. 1928.

Patursson,
formaður.

Effersøe.

M. Samuelson.

Weihe.

Nielson.

Viðstein.

Matras.

Búnaðarnevndin.

210 1928.

XI.

Udvalgsbetænkning

i

**Sag Nr. 210—1928: Udkast til kgl. Anordning, hvorved Lov om
Indførelse af en Matrikul og Oprettelse af et Realregister for
Thorshavn udvides til at gælde for Bygden Fámien.**

I Folge hvad der er oplyst for Udvalget, er Sagen indbragt i
Lagtinget af Amtmanden og Udkastet affattet af Færøernes Dommer.

Udvalget mener ikke i Aar at have tilstrækkelig Tid til at over-
veje og i det hele taget behandle Sagen færdig, og fremsætter derfor
saalydende

Forslag:

Sagen udsættes til næste Aar.

Lagtingets Landboudvalg, Thorshavn, d. 19. Sept. 1928.

Patursson,
formandur.

Effersøe.

M. Samuelson.

Weihe.

Nielsen.

Vidstein.

Matras.

Nevndarálit

i

tingmáli nr. 148—1928. Sjúkrarhúsið í Høydølum.

Tingið hevur givið undirskrivaðu nevnd í hendi hetta tingmál, ið er ein frágreiðing frá tí millumtinganevnd, sum saman við amtmanni og landslækna hevur haft við umsitan av bróstsjúkrarhúsinum í Høydølum at gera.

Nevndin hevur gjørt seg kunnuga við hesa frágreiðing, og er eingin atfinningur at gera at henni.

Saman við amtmanninum, -- landslæknin var á útferð, -- hevur nevndin verið uppi í Høydølum á sjúkrarhúsinum har. Fundur varð settur. Tilstøðis var eisini lækni Lynge, sum frambar ymisk mál til umhugsan nevndarinnar.

Gevur ein gætur, vil ein vera varur við, at í teimum seinastu árunum hevur Løgtingið staðið sameint um hetta málið, at umsita landsins ognir í Høydølum so væl sum gjørligt. Hetta hevur, sum vituligt er, kostað Føroyum stóran pening, men her má eisini tað leggjast aftrat, at danastýrið hevur veitt munagóða hjálp, tá Løgtingið hevur heitt á tað.

Har er stórus munir á útsjónd og hugnaða fyrr og nú. Tað var ein hent Føroyaferð, sum hinir kønu menninir við professara Faber á odda gjørdu í 1919, og nógv er teimum fyri at takka, at Løgtingsins støða varð vikað í tað leið, at Føroyar í hesum máli fóru at taka ábyrgd á seg, sum tað skyldaði at gera.

Í teimum seinastu árunum hevur Løgtingið av og á einsamalt verið um at borið tær neyðturvulugu útreiðslur til umvølingararbeiði, og annars til tað, sum ávæntaði til húshald.

Enn er ikki komið á mál við hesum arbeiði, at minka um smittuna, lætta um reinføri og frýðka innandura, samstundis sum uttandura umvøling og umsitan ikki verður burturgloymd. Enn í nøkur ár kemur Løgtingið, um tað vil halda fram somu leið, at lata pening til hesa fyrirtøku.

Tingið samtykti í fjør og gav í hendi millumtinganevndini, at ymist skuldi gerast, og kom tað at kosta o. u. 1500 kr. Sjálvt húshaldið kostaði o. u. 8500 kr. meira enn peningur var til, soleiðis at undirskotið í fjør var o. u. 10,000 kr.

Tó at so er, at tingið árliga má lata eykapening til húshaldi, má

nevndin kortini vísa á ymisk mál sum eiga at vera framd. Eftir hjálagdum skjølum vil kostnaðurin til hetta arbeiði koma upp í 8500 kr. Har umframt má roknast við einum undirskoti, húshaldið kemur at geva uppá o. u. 8000 til 9000 kr.

Nevndin heldur at hetta er nóg so stórir peningur fyri Løgtingið at lata; men tá tað tilætlaða arbeiði má sigast at hava stóran týdning fyri framtíðar umsitan av húsinum, vil nevndin mæla til at Løgtingið á hesum sinni, sum so ofta áður, heitir á ríkisstýrið um at luttaka við helminginum bæði av undirskotinum í fjør, ið var 10000 kr. og tí tilætlaða arbeiðinum í ár, sum er mett til 8500 kr.

Nevndin skal nú halda fram eina frágreiðing um tey mál, hon er samd um at biðja Løgtingið samtykkja:

A. Innandura umvølingar.

Læknastovan, ljósstovan, trappuuppgongdin og ovara gongd eiga at vera pappaðar og málaðar. Gólvini lögð við linoleum. Ymiskar hurðar til sjúkrarstovur, ið málingin er við at slítast av, mugu fáa ábót. Samaleiðis mugu tvey loft í sjúkrarstovunum málast av nýggjum, tess vegna at lekar hava spilt tey í støðum. Har umframt má linoleum leggjast á eitt kamarsgólv. Síðani eru nakrar kaminur skrædnaðar og mugu setast aftur í góðan stand. Eftir útreiðslum í fjør til tilíkt arbeiði, má kostnaðurin setast til 1200 kr.

B. Girðingin.

Girðingin, serliga frá Boðanesi vestur eftir, er illa farin. Nevndin hevur heitt á kønan mann, og eftir hansara frágreiðing av 3. septbr. í ár má roknast við at tað neyðturviliga tilfarið til ábót av girðingini kemur at kosta o. u. 200 kr. umframt arbeiðsløn.

C. Høsnarhaldið.

Líkindini fyri góðum úrsliti úr høsnarhaldinum mugu sigast at vera alt annað enn góð. Høsnarhúsið er alt ov lítið, og sjálvt um tað so við og við er roynt at bøtt um viðurskiftini, so hevur har av og á verið fellisár. Eisini hetta árið er eitt óeydnis ár, og má atvoldin ætlast at vera tann, at har má vera komin ein ella onnur drepanði smittan, sum ikki kann útruddast.

Nevndin má halda, tá hon hevur í huga, tann stóra týdning høsnarhaldið hevur havt og enn hevur fyri húshaldið, at høsnarhúsið er bæði lítið og ringt og als ikki lúkar tær treytir, nútíðin krevur fyri einum rationellum høsnarhaldi.

At stýrin fyri onnur sjúkrahús hava stóran ans fyri týðninginum av hesum máli, er nevndin kunnug við. Sum eitt dømi skal her vera mint um tað nýggja høsnarhúsið, sum fyri kortum er bygt til Drønning Alexandrines Hospital.

Hent hevði tað verið fyri sparsemi í húshaldinum, og eisini av umhugsan fyri sjúklingunum, um nýtt nútíðar høsnarhús varð bygt.

Nevndin hevur útvegað tekning og prisætlan til eitt soverið høsnarhús, og er tað eftir ætlan av 27. august í ár mett til at kosta 1900 kr.

D. At klæða við jarni.

Tað varð í fjør samtykt á tingi, at fáa konar menn at siga sína ætlan um húsin í Høydølum, og um neyðugt verja tey móti roti við galvaniseraðum jarni — spesialplátum. Avgerðin tá var eisini tann, at bæði sjúkrarhúsið, hvíldarhøllirnar og úthúsin skuldu málast á sumri í

ár. Hetta arbeiði er enn ikki gjørt, og samtyktin kann tí sigast enn at standa við.

Sýn hevur verið tikið og hava sýnsmenninir í brævi av 18. juni sett umvølingararbeiði til o. u. 640 krónur. Hetta arbeiði er nú liðugt. Viðvíkjandi spurninginum, um við jaruplátum at verja klæðningin móti roti, siga sýnsmenninir, at enn kunna teir mæla til at mála, tá klæðningurin hevur fingið ávísta ábót. So státt kann tað tykjast óneyðugt at hefta seg meira við henda spurning. Kortini heldur nevndin tað ikki vera beint at sleppa spurninginum.

Tað hevur so mangan fallið orð á tingi um tann stóra fyrimun hetta húsið vildi fingið, um so var, at klæðningurin fekk jaruputtaná seg. Fyrst tað, at hetta sjálvandi vardi væl móti roti; síðani tað, at kostnaðurin við umsitan, — máling og øðrum umvølingararbeiði, — vildi fallið stóran mun biligari, og at enda við, kundi verið spart 400 til 500 krónir árliga í brunatryggingargjald.

Alt hetta ber í tað hørð, at tað var hentast um húsið var jarupklætt, og at hetta arbeiði varð gjørt áðrenn klæðningurin hevði fingið ov nógv rot í seg. Fyri at fáa ávísilg tøl hevur nevndin útvega eina prisætlan. Eftir ætlan av 30. august í ár, kemur sunnara síða og vestari endi av húsinum at kosta 2600 krónur. Verður alt húsið klætt við galv. specialplátum kann kostnaðurin setast til 5200 krónur.

E. Nýggjur vegur til Hoyvíkar.

Frá »Sanatorieveginum» hesu megin Høydalsá er játtaður peningur at byggja veg til Royndarbrúkið í Hoyvík fyri. Hesin vegur er ætlaður bygdur á vetri komandi. Tað ber so í lag, at skal hesin vegur verða bygdur eftir lendi, so kemur hann at liggja innanfyri girðingina um bróstsjúkrarhúsið í Høydølum, í brekkuni vestan og norðan fyri. Millum henda tilætlaða veg og girðingina, kemur at liggja ein smalur geiri. Tá ið nú royndarbrúkið biður um loyvi at byggja vegin innanfyri mark, so kemur spurningurin fram um hvat kann vera hentasta og besta skipan. Ein avgerðin kann vera tann, at geva hetta loyvi; men síðani krevja at grind verður sett bæði við Høydalsá og við Hoyvíksgarð. Imóti hesum talar royndirnar, ið sýna, at hvør ásett grind við vegin, er til stórt tærn og tíðarspilli fyri nýtsluna av teimum.

Ein avgerðin er hendan, at geva loyvi við teimum treytum, at girðingin verður flutt suður um hin tilætlaða veg. Tá kemur hann at liggja í haga, og er eingin grind at meini. Eitt er tó, sum tá kann vera nakað óvugt. Kjethjallurin kemur at liggja í haga norðanfyri girðingina. At flyta hjallin suðurum heldur nevndin tó verða ónýtt; men mælur til grind verður sett á girðingina, har ta best hóska.

Hitt lendi, sum kemur at liggja uttanfyri tað fluttu girðingina, heldur nevndin, má semja gerast við bøndirnar um, so háttað at Løgtingið framleiðis sum áður hevur ræði yvir tí. Soleiðis sum lendi og kringumstøðini eru, í vestasta geiranum, tykist nógv at bera í teirri leið, at hesin geirin verður lagdur aftrat trøðni hjá Johannes Nølsøe, um so er, at semja kann fáast í lag millum teir partar, sum ávarða. Hetta má kunna gevast upp í hendi millumtinganeyndini at fyriskipa eftir bestu ætlan.

Eftir er spurningurin um samsýning. Tað er áskoðan nevndarinnar, at hvør vegastubbi, ið bygdur verður her á landi, hevur sín týðning, og er til bata og framhurð. Nú verður heitt á Løgtingið um at sýna beinasemi og vælvild og gera tað so lagaligt sum gjørligt fyri hesari tilætlaðu vegabyggjan. Nevndin vil tí mæla til at sum minst verður kravt í samsýning.

Beinleiðis peningur cigir ikki at vera kravdur. Um Løgtingið gevur

loyvi, so heldur nevndin at tað skal tó ikki koma at dýrka umsitanina av sjúkrarhúsinum, ella koma at kosta tí nakran pening til flyting av girðing, umsitan av grind og tilíðum. Um girðingin verður flutt suður um hin tilætlaða vegin, so er tað ein royndir lutur, at ein girðing fram við einum almennum vegi krevur tíðari og dýrari áhót enn hin, ið ber móti bæ ella haga. Tað má ætlast at vera frægast, at girðingin verður sett eftir sjálvari suðurtrondini av veginum og ikki niðanfyrir hallingina.

Út frá hesari sýnishædd heldur nevndin, at spurningurin um umsitan av girðingin má avgerast soleiðis at royndarbrúkið má luttaka í slíkan mun, sum tað kann ætlast at hon vil falla dýrari. Hetta mál verður givið í hendi millumtinganevndini.

F. Sjúkrasystrahjálp.

Lækni Lynge hevur vent sær til nevndina og sagt frá, at næmingurin, sjúkrasysturin hevur haft til hjálpar, hevur sagt seg leysan frá 1. oktbr. komandi. Næmingurin hevur 30 kr. um mánaðin. Slíkir næmingar sum vanliga eru á sjúkrarhúsinum, hava þúra ongan kunnleika um hetta starv, tá teir koma í arbeiðið, og fyri ta lítlu løn teir fáa, er tað hendur, at teir heftast meira enn eitt ár ella so.

Løgtingið hevur í teimum seinastu árum samtykt ymist, sum er atvold í einum stórum og umfatandi ljós- og laboratoriarbeiði, umframt tað, at lækni Lynge sjálvur, sum hevur vunnið sær hollan kunnleika um nútíðar grøði og bót fyri tuberklasjúkuna, fær meira og meira arbeiði á seg lagt, soleiðis at hann til tíðir má fara 2 reisir um dagin niðan í Høydalar.

Tá nú nýggjur næmingur skal koma 1. oktbr., verður spurningurin tann, um tað ikki var hentari, at her fekkst meira køn hjálpar til tað stóra og týðningarmikla sjúkrasystraarbeiði, enn vant hevur verið.

Nevndin má halda sum sína áskoðan, at eitt er umráðandi á sjúkrarhúsinum, og tað er at sjúklingarnir fáa so góða og køna hjálpar sum møgulegt, og er tað sum lækni Lynge sigur frá, at kvinna við góðum serligum kunnleika til hetta arbeiði, kann fáast, so kann nevndin ikki vera í iva um at mæla tinginum til, sjálvt um tað skal kosta landinum 600 krónur meira árliga.

G. Pensiónsrætturin.

Í 1919, sí Løgtingstíðindi B fyri sama ár blaðsíðu 170-171, samtykti Løgtingið at Daniel Høydal og frúrnar Flagstad og Berg skuldu hava fast arbeiði á sjúkrarhúsinum við pensiónsrætti. Tær uppsettu reglur fyri støddini av pensiónini vóru eisini samtyktar, og hevði tingið í hesum máli miðað seg eftir tá galdandi reglum í tænaðamannalógini.

Tá nú spurningurin um pensiónsrætt er frammi á tingi í ár, eisini í øðrum málum, heldur nevndin, at eins reglur mega setast fyri øll tænaðafólk, sum tingið er sinnað at geva henda rættin, annað hvørt tey eru í einum ella øðrum starvi.

So státt hevur nevndin sett uppskot fram til nýggjar reglur. Áður hevur skipanin verið tann, at hesi tænaðafólk skuldu njóta fullan rætt til pensión, men ikki sjálv vera skyldug at lata nakran pening, soleiðis sum reglurnar í tænaðamannalógini ávísar. Hetta meinar nevndin, má broytast; tó ikki soháttað at áðurnevndu fólk nú skuldu krevjast at rinda tey í reglunum ásettu 3% líka frá 1919; men at hetta gjaldið verður kravt frá 1. oktbr. í ár.

Sum fyriskipað er við telefonverkinum, og um so er, at nevndarinnar uppskotið verður samtykt, verður frá 1. oktbr. í ár settur á stovn ein pensiónsgrunnur fyri sjúkrarhúsið í Høydølum.

Til henda grunn verður úr økonomisk fond árliga latin ein líka stórir peningur, ið latin verður av teimum tænaðafólki, sum hava pensiónsrætt og rinda til grunnin.

Annars mælir nevndin til at lögtingssamtyktin frá 1919 verður sett úr gildi, meðan tær nýggju reglurnar verða samtyktar.

Daniel Hoydal var 30 ára gamalur, tá hann í 1908 kom í arbeiði á sjúkrarhúsinum. Hansara grunnløn var í 1919 sett til 1600 kr. hæðkandi hvørt 3. ár við 100 krónum upp til 2400. Hansara løn er nú 2200 kr., og har umframt frítt ljós og brenni. Hetta seinasta má setast í peningavirði, leggjast aftrat lønini og rindist árliga 3% av øllum. Pensiónsrætturin skal roknað frá 1. oktbr. 1919.

Frúgvín Flagstad var 39 ára gomul, tá hon í 1908 byrjaði starv sitt á sjúkrarhúsinum. Hennara løn var sett til 600 kr., hæðkandi til 840 kr. Síðani frian bústað, ljós og brenni. Henni var givið pensiónsrætt frá 1. oktbr. 1919. So hendi tað, at frúgvín Flagstad í 1925 fekk sjúku, sum var atvold í, at hon heilsuhrekað noyddist at geva seg burtur úr tí stravnar arbeiði, sum hon áður hevði havt. Eftir samtyktini í 1919 hevði hon tá rætt til $\frac{1}{10}$ partar av árløn síni -|- virði av fríum bústaði, ljós og brenni.

Tó at frúgvín Flagstad var hrekað av sjúku, kundi kortini ætlast, at hon kundi verða arbeiðsfør til sitandi skrivligt arbeiði, og avgjórði Løgtingið tá, at pensiónsrætturin skuldi falla burtur, men at hon framvegis skuldi hava somu løn, 840 kr. árliga, við fríum bústaði og ljós og brenni so leingi henni var liv lagað. Henda tingsavgerðin er at finna í nevndarálitinum fyri 1925, blaðsíðu 67 og fyri 1926 blaðsíðu 82.

Frúgvín Berg var 35 ára gomul, tá hon í 1908, sum fyrstøðukvinna fyri matgerð tók við starvinum á sjúkrarhúsinum. Hennara lønviðurskiptir hava verið eins og tey, frúgvín Flagstad hevði.

Í 1925 kom bønabráv frá frúnni Berg um lønhæðkan (sí Løgtingstíðindi 1925, blaðsíðu 67). Løgtingið samtykti at millumtinganevndin skuldi avgera spurningin.

Hetta árið kom sjúkrasystir frúgvín Torkildshøj í arbeiði á sjúkrarhúsinum. Millumtinganevndin avgjórði at frúgvín Berg skuldi hava somu løn sum sjúkrasysturin, og varð lønin sett til 1500 kr. árliga -|- frian bústað, ljós og brenni.

Tá nú avgerast skal hvussu nógv frúgvín Berg árliga skal rinda til pensiónsgrunnin, so má fríur bústaður, ljós og brenni setast í peningavirði og verða lagt aftrat árlønini. Pensiónsrætturin skal roknað frá 1. oktbr. 1919.

H. Ymisk mál.

Síðani eru onnur minni mál, sum nevndin hevur loyvt sær at taka avgerð um, uttan at koma til tings við teimum; serliga av teirri atvold, at hesi mál hastaðu og illa kundu steðga til tess nevndin fekk stundir at koma fram við áliti og uppskoti til tingavgerðar.

Málini eru hesi:

1. Sum vant á hvørjum ári, skal eitt og annað endurnýggjast av tí neyðturvuliga, og serstakliga av seingjarklæðum. Á hesum ári liggur so fyri at keypast mugu lók og koddaklæði. Tilíkt keyp heldur nevndin vera so eyðsæð, at tað má tykjast ónýtt at bera slíkt fram á ting. Nevndin hevur tí loyvt sær at játta tilíkið keypi.
2. Tess vegna at *Daniel Hoydal* var sjúkur, kom nevndin á samt um at biðja bønnamann til hjálpar í sløttrinum.
3. Fram við vegnum frá *Hoydalsá* oman imóti sjúkrarhúsinum standa stabbasteinar, tí brattlent er í steðum. Sum ár hava liðið, hava stabbasteinar horvið soleiðis, at strekkini vóru vordin bæði long og tett har eingin stabbinn var at finna. Seinast hendi tað, at ein stabbinn, ið eftir stóð, bjargaði bili, og tað sum betur var, eisini kann sigast at hava bjargað mannalivum.

Eftir slíkari roynd, tyktist nevndin ikki at kunna dvølja við at taka

sær av hesum máli, men hevur loyvt sær at heita á mann fyri at reisa upp aftur neyðturvuligar stabbasteinar, ið kunna verja móti vanlukku.
Eftir hesum álití setur nevndin fram hesu

Uppskot.

- I. 1. Løgtingið vendir sær til ríkisráðið við áheitan um at tað vil luttaka við helmingi av 10,857 kr., ið var undirskotið á sjúkrarhúsinum í fjør.
2. Eftir álitinum ætlast 8500 kr. nýttar til ymist umvølingararbeiði á bróstsjúkrarhúsinum. Tingið heitur á ríkisráðið um at luttaka við helmingi av hesum tilætlaðu útreiðslunum.
- II. 1. Um so er, at ríkisráðið jättar helmingin av tí undir A, B, C og D nevnda arbeiði, ið er mettt til 8500 kr., verða 4250 kr. tiknar úr býttisgrunninum til hetta endamál.
2. Tað verður givið millumtinganevndini í hendi at taka sær av øllum hesum arbeiði um so er at peningur fæst til vegar.
- III. Frá 2. oktbr. í ár verður tikið ein sjúkrasystur aftrat til hjálpar á sjúkrarhúsinum. Hennara løn verður sett til 960 kr. árliga og annars sum vant.
- IV. a. Løgtingið samtykkir hesar

R E G L U R

um

pensión fyri tænaðafólk við tuberkla sjúkrarhúsið í Hoydølum.

1. grein.

Eftir tingsamtykt kunnu tænaðafólk við tuberkularsjúkrarhúsið í Hoydølum fáa pensiónsrætt.

2. grein.

Peningurin til tilíka jättaða pensión verður goldin av økonomisk Fond. Hann, ið fær henda rættin, skal hvønn mánaðsdag lata 3% av løn síni sum eina samsýning. Hesin peningur fer í »Sjúkrarhús pensiónsgrunnin í Hoydølum«. Úr økonomisk Fond verður latin frá 1. oktbr. í ár sama pening til henda grunn, sum tey tænaðafólk lata, ið ognast pensiónsrætt.

3. grein.

Við útroknan av pensión skal miðast eftir grunnlønini og hvørjari regluligari hæðkan av henni.

Fyri tey, ið hava fritt upphald og kostnaðarhald á sjúkrarhúsinum, verður aftrat tí fastu lønini lagt 600 kr. um árið, tá teirra pensión skal útroknast. Fyri tey, ið bert hava upphald við ljós og brenni, verður 150 kr. um árið lagt aftrat.

4. grein.

Skuldi pensiónin ikki verið regluliga kravd í eitt ár, skal pensiónsgrunnurin ognast slíkan pening, uttan so er, at seinri kann prógvast ein grundargóð ávísan um tað, sum hevur verið at meini.

5. grein.

Tey tænaðafólk, sum fingið hava pensiónsrætt eftir 1. grein, njóta henda rættin tá tey fáa uppsøgn vegna elli, brek ella av øðrum atvoldum, tá tey sjálvi eru skuldleys.

Tað er skylda hjá hvørjum tænaðafólki at siga seg leyst úr tænaðastuni, tá tað er vorðið 70 ára gamalt. Undir serligum viðurskiftum kann tó sleppast frá við pensiónsrætti á 65 ára aldri.

6. grein.

Tíðarmarkið fyri pensiónsaldur er frá tí degi, tá tænaðafólk fyllir 30 ár og er í fæstum arbeiði, tó kann eingin pensión latast, um nakar bert hevur verið í tænaðastuni í 5 ár ella minni, uttan tingsins samtykt er givin fyri hvørt einstakt tænaðafólk. Skuldi nakar vegna brek, óhapp ella av øðrum atvoldum, har tað sjálvt kann sigast at vera sakleyst, farið frá hægri til lægri lönandi arbeiði, skal pensiónsinntøkan vera at rokna eftir meðaltalinum í teimum 3 árum tá lönin var hægst.

Støddin av pensiónini ásetist so háttað:

Er pensiónsaldurin upp til 2 ár fæst		1/10 av lönini í pensión	
»	—	frá 2 » 4 »	» 2/10 » — » —
»	—	» 4 » 7 »	» 3/10 » — » —
»	—	» 7 » 10 »	» 4/10 » — » —
»	—	» 10 » 15 »	» 5/10 » — » —
»	—	» 15 » 17 »	» 31/60 » — » —
»	—	» 17 » 19 »	» 32/60 » — » —
»	—	» 19 » 21 »	» 33/60 » — » —
»	—	» 21 » 23 »	» 34/60 » — » —
»	—	» 23 » 25 »	» 35/60 » — » —
»	—	» 25 » 27 »	» 36/60 » — » —
»	—	» 27 » 28 »	» 37/60 » — » —
»	—	» 28 » 29 »	» 38/60 » — » —
»	—	» 29 » 30 »	» 39/60 » — » —
»	—	30 »	» 40/60 » — » —

7. grein.

Fær tænaðafólk við pensiónsrætti í arbeiðinum fyri sjúkrarhúsið slíkan skaða, at tað, eftir læknaavgerðum má fáa uppsøgn, skal í slíkum førum ikki farast eftir aldri ella tænaðastutið, men gevast ½ í pensión av seinastu ársløn.

Um so er, at nakar við beráddum huga ger sær sjálvum skaða, so er pensiónsrætturin spiltur og kann ikki farast fram eftir 1. stykki í hesari grein.

Er farið fram við stórum óænsi ella í fyllskapi, skal Løgtingið avgera, um nøkur ella eingin pensión skal latast.

8. grein.

Hann, ið dømdur verður úr tænaðastuni, og samaleiðis hann, ið frá verður koyrdur, tessvegna at hann eftir almanna áskoðan hevur gjørt vanvirðisliga gerð, missir allan rætt til pensión.

9. grein.

Hesar reglur verða settar í gildi frá 1. oktbr. 1929.

- b. Allar samtyktir av 1919 um pensiónsrætt fyri tey undir VI og VII nevndu tænaðafólk á sjúkrarhúsinum í Hoydølum verða settar út av gildi frá 1. oktbr. í ár at rokna.

V. a Løgtingið skipar frá 1 okt. í ár ein grunn ið nevnist »Sjúkrarhús pensións grunnurin í Hoydølum« og rindist árliga til henda grunn úr økonomisk fond eins stórir peningur sum latin verður av teimum sum Løgtingið hevur givið pensiónsrætt, og sumrinda til grunnin.

- b. Til onnur avgerð er tikin — verður øll pensión rinda úr økonomisk fond.

VI. Daniel Hoydal, ið roknast pensjónsrætt frá 1 oktb. 1919, kemur nú undir tær nýggju samtyktu reglurnar um so er, at hann frá 1. oktb. í ár letur 3% av síni ársløn, ið nú er 2200 krónir + 3% av fríum ljósi og brenni sum metist til 150 krónur, samanlagt 2350 kr.

VII. Frúgvín Berg, ið roknast pensjónsrætt frá 1 oktb. 1919, kemur nú undir tær nýggju samtyktu reglurnar, um so er, at hon frá 1. oktb. í ár letur 3% av síni ársløn, ið nú er 1500 krónur + 3% av fríum bústaði, ljósi og brenni, sum metist til 600 krónur, samanlagt 2100 krónur.

VIII. Løgtingið hevur samtykt at landsnevndin skal vera millumtinganevnd fyri sjúrarhúsið í Høydølum.
Aftrat hesu samtykt avger Løgtingið at millumtinganevndin, sum vant í hesum máli, arbeiðir saman við amtmanni og landslækna.

Á tingi, hin 17. septbr. 1928.

Chr. Christiansen.

Nyholm Debess.
frmd.

med Forbehold.
Johs. O. Joensen.

Johs. Simonsen.

med Forbehold.
M. Samuelsen.

Budgetudvalget.

Forslag til Forandring i og Tillæg til Lov for Færøerne Nr. 36—1928 om Forandring i forskellige Skatter og Afgifter.

Betænkning og Forslag

fra Medlemmerne Dam, Patursson og Niclasen.

Der har gennem en lang Aarrække hvert Aar indkommet til Tinget en hel Del Andragender sigtende dels til Fremhjælpning af det færøske Næringsliv, dels til Støtte for kulturelle Formaal. For en stor Del af disse Andragenders Vedkommende har Tinget maattet indrømme, at de angivne Formaal burde nyde Støtte, men Tinget har deruagtet enten været nødt til at tilbagevise en stor Del af disse Andragender eller kun at yde dem en mindre Støtte end ønskeligt, alt foranlediget af, at Tinget ikke har haft de nødvendige Midler til Raadighed.

Det vil formentlig være indlysende, at en saa passiv Stilling, som den nuværende, kan Tinget ikke i Længden fastholde overfor de gentagne og stadig stigende og, man maa sige, rimelige Krav, der stilles til dette fra Befolkningens Side.

Hertil maa endvidere bemærkes, at Befolkningens økonomiske Skatteevne i de sidste Aar er svækket ganske betydeligt foranlediget af de almindelige Eftervirkninger af Krigsaarene, store Pengetab af Sparemidler ved en Mængde Forretningsfallitter, Sygevesenets nuværende Ordning, der er særlig trykkende for Kommunerne m. v. Det vilde haft sin store Betydning, ifald Lagtinget gennem en Omlægning af sine Skatteindtægter kunde aflaste Kommunerne for en betragtelig Del af Amtsfondsskatten paa den Maade, som her vil blive foreslaaet, nemlig ved Gennemførelse af en passende Luksusbeskatning.

Til § 1 føjes som nyt Punkt 6:

- a. Af alle Slags indførte Guld, Sølv, Plet og Kobbervarer, Musikinstrumenter med Tilbehør, Galanterivarer og Legetøj, Pelsvarer, Silke og Silkevarer svares en Afgift af 20 %.
- b. Af alle Slags Konserver, Frugt og Mælk undtagen, 10 %.

Til § 2.

Efter Ordet «Godkendelse» i første Punktum tilføjes: «og 30 000 Kr. til samme Fond til Næringslivets og kulturelle FormaaIs Fremme».

I Punkt 1 indskydes mellem «Obligationsgæld» og «efter» Ordene «og til Nedsættelse af Amtsrepartitionsfondsskatten».

Lagtinget, den 21. September 1928.

Dam.

J. H. Joensen.

Niclasen.

Nolsøe.

Patursson.

A. Samuelson.

Winther.

Meiriluturin (Johan Kallsoy, Chr. Christiansen, J. J. Weihe og Johan Poulsen) kunnu ikki verða samsíntur í øllum tí, sum fram verður flutt frá minnilutanum:

Táíð minniluturin visir á, at tingið í 1919 gav amtsverkfæðinginum, sum er hægst lónaður tænaamaður á telefonstøðuni, fasta lön við pensjón eftir tænaamannalógini, og heldur fyri, at tað nú fer at bera illa til hjá tinginum at beina frá sær áheitan frá hinum tænaafólkinum, sum er nógv lægri lónað enn hann, so er hartil at siga, at væl er tað so, at øll standa tey í telefonverksins tænastru men ellars má tað vera ein aðalmannur á tí ansvaríð (ábyrgd), ið hvíkur á fyristøðumanni telefonverk Føroya lands og á einari almennari telefonkvinnu, hon veri so yngri ella eldri. Fyristøðumaðurin er leiðari av heila verkinum, og tað er hann, ið hevur alla ábyrgdina, og tað er hann og einaans hann, ið skal standa Føroya lögtingi til svar fyri leiðsli og driftni av telefonverkinum. Tað má tí tykjast meirilutanum, at ein beinleiðis metan og samanburður í hesum føri, neyvan er hóskandi, og tað kann tí heldur ikki verða rætt, táíð minniluturin grundar sítt uppskot fyri einari almennari pensjónsordning fyri øll tænaafólk á telefonstøðuni í Havn uppá lögtingssamtyktina í 1919. Ellurs má meiriluturin vera ógviliga ivasamur um tann lønskipanin, ið tingið gjørdi hettar ár fyristøðumanninum viðvíkjandi, ikki var eitt misstíg, og tað kann soleiðis bara vera ein grund altur at teimum nógvum øðrum, vit hava til at ganga imóti at byggja nakað almenn uppá viðtøkuna í 1919. Nakað annað er, at vit væl kunnu fata, at tingið í einum tilikun týðningarmiklum spurningi, sum at sikra sær ein góðan og væl hóskandi fyristøðumann, lætt kann, eins og í 1919, ganga lön uppá eina lønskipan, ið er hægri enn hon eigir og nýtist at vera. Vit skulu eisini í hesum samanburði loyva okkum at føra fram, at tað vanliga, táíð talan er um lønhækkan, av ávarandi verður haft á máli, hvussu neyðugt tað er at fáa hægri lön, fyri at tey kunnu spara eitt sindur saman til tey verða gomul, tí tey hava ongan rætt til pensjón, og tað kann eisini vera rætt, at slík fólk skulu hava eina forholdsvis hægri lön, men tað er eisini líka vanligt, at hesi somu fólk, táíð tey hava fingið tað hægri lønina, líka so hardliga, men bara út frá øðrum argumentum, krevja at fáa pensjón. Soleiðis sum sæst av álitinum frá minnilutanum er frúgvn Maria Sivertsen komin uppá hægstu lön 2600 kr., meðan frúgvn Johanna Lindenskov hevur 2000 kr., og kemur fyrst um 12 ár upp á hægstu lön. Báðar verða løntar eftir sama stíg, minnurin kemur av, at tænastratiðin er ymsk. Táíð meiriluturin samanber hesa lön við vanliga ársinntøka hjá øðrum føroyskum borgarum, t. d. við, hvat ein alm. fiskari, ið mangan hevur familju at syrgja fyri — og her er talan um tvær eirligar kvinnur — so má á sannast, at hon er ógviliga nógv størri enn tann, okkara flakimenn fáa. Táíð so er, má tað haldast ut vera ógviliga ivasamt um tað er rætt av tí offentliga at geva teimum menniskjum, ið eru í tess tænastru, eina lön, ið stendur í eitt altfor greffligt misforhold til tað, ið kann rethast at vera vanlig ársinntøka hjá borgarunum yvirhøvar í landinum. Sjálvandi má tað almenna í øllum føram geva eina sámliga lön, og tað má meiriluturin halda, at hon er hjá hesum kvinnum, ið talan er um, og tað er tí ein týðningarmikil spurningur, um tað ikki er meiri forsvartligt og beinari, um so er, at

telefonverkið gevur avloppspening, at ein tilíkur avloppspeningur verður nyttur til at niðursteta telefontakstir og annað, og soleiðis lætta um tær byrðir, okkara í teimum seinri árum so illa staddu vinnuvegir mugu bera; tað er stór trongd til tess. Ein onnur grund fyri, at vit í meirilutanum, ið allir eru álitismenn fyri bygðakomunir her á tingi, ikki kunnu stiga uppskotið frá minnilutanum um pensjonerling av teimum tveimum telefonkvinninum, er tann, at soleiðis sum státt er, hevur Havnar komuna ein stóran fyrimun fram um allar aðrar kommunur i Føroyum í tí, at amtskomunan heldur støðu her og lønar øllum teimum, ið arbeiða har, meðan bygðakommunnar sjálvar eru skyldugar at halda telefonstöðurnar, og at tey fólk, ið eru í arbeiði á staðini í Havn eru forholdsvis betur lønt enn tey eru, ið hava telefonstöðurnar á bygðunum, og hesin mismunur vil fólask so mikið meirari, sum løgtingi í fjør og aftur í ár hevur longt um arbeiðstíðina hjá bygðastöðunum, soleiðis at arbeiðstíðin má sigast at verða eins í Havn og úti á bygð. Væl er tað so, at viðurskiftini her í Havn og á bygðunum ikki eru eins, men vit føla okkum ivaleysar í tí, at um minnitalsuppskoti um almenna pensjonerling av personalinum á telefonstöðini í Havn, kemur í gildi, so vil skjótt eitt tilíkt krav koma fram frá bygðastöðunum yvirhøvar, og tað vil ikki verða lætt hjá tinginum eftir tí, ið fram er ført, tá heilt og aldeilis at avvísa hetta krav, og sjálvt um so er, at tingið kann gera hettar, so vil kravið verða reist yvirfyri landkommunum, og tað ræðast vit fyri, tí vit vita, at tað er meira, enn hvat bygðakommunnar eru færar fyri. Nakað orðvíst er tað viðvíkjandi Andreas Nielsen. Tingið hevur í 1926 viðtikið, at hann skal fáa eina vissu løn og so pensjón. Táið so er státt, meinar meiriluttin, at spurningurin fyri herra Andr. Nielsens viðkomandi er loystur, og kunnu vit í hesum máli styðja uppskotið frá minnilutanum. Eitt annað, ið ger meirilutan ivasaman, er, at vit ikki eru færar fyri at siggja tær peningaligu fylgir, ein tilíkt samtykt kann koma at fáa. Nokk er tað soleiðis, at tann árliga bruttoinntøkan av telefonverkinum kann sigast at vera stór, men av einum yvirliði, telefonstjóvni í eini aðrari sak (Hilaverk á telefonstöðini í Havn) hevur givið yvir inntøkur og útreiðslur, sæst, at ikki bert inntøkurnar fyri hettar árið eru bundnar, men at tað eisini er brúktur ein stórur peningur av inntøkunum av fyrsta fjórðingári í tí komandi ári, og øli vita, at vit um ikki huga til koma at hava stórar útreiðslur t. d. kaðalin til Sandoy, og enn er tað tilverri stór strekkir eftir av teimum rotu norsku pelunum, sum mugu umbýttast við nýggjar, og sum verða ein dýrur kleppur hjá telefonverkinum í framtíðini, og endiliga vita vit eisini, at nógvar av teimum nýggja telefonlinjunum, ið lagdar eru tey seinri árin eins og tær trádleysu telefonstöðurnar, mett sum aktiv, ikki eru nógv verðar. Alt í alt má meiriluttin vera av tí áskoðan, at nokk eru inntøkurnar stórar, og tað heila hevur útbetur giugið óþaklagiligan higartil, men vit halda okkum elsið duga at skjilja, at kostnaðurin til umvøling og annað tilíkt vil verða nógv størri í framtíðini enn higartil, og um alt skal bliva við at ganga í góðum lag, so vil skilagott sparseni verða neyðugt. Viðvíkjandi spurninginum um fasta løn fyri Joen og Poul Poulsen, so kunnu vit eins og minnilutturin vísa á tingsamtyktina í 1921, sum bleiv afturkastað av bróðrum Poulsen. Soleiðis státt vil meiriluttin í hvussu er ikki fyrst gera nakað við hettar mál.

Nevndarálit

frá
telefonnevndini.

I. Bræv frá amtsverkfrøðinginum og frá brøðrum Joen og Poul Poulsen.

Telefonnevndin hevur 22. august í ár fingið sendandi bræv frá amtsverkfrøðingi Jacobsen, har hann vegna tænaðufólk á støðini í Havn vendir sær til nevndina og biðir hana ávirka at teirra viðurskiftir við víkjandi pensiónsrætti, sum ár eftir ár eru burtargoymd, aftur á hesum ári verða tikin upp til nýggja umhugsan og avgerð.

Tað er nevndini kunnugt, at spurningurin um pensiónsrætt fyri tænaðufólk á telefonstøðini av og á hevur verið til umrøðu, og at Løgtingið í 1926 (sí lögtingstíðindi fyri 1926 blaðsíðu 116, skjal 15 blaðsíðu 2) hevur samtykt at fremsti umvølingarmaður Andreas Niclasen framleiðis skal hava 3600 krónir í ársløn og pensiónsrætt frá 1. oktbr. 1919, samstundis sum støddin av pensiónini skuldu setast eftir teimum reglum tænaðamannalógin ávisir.

Nevndin hevur hugsað um hesa tingsamtykt sum hon sjálvandi einki hevur at bera ímóti, tó heldur hon, at tað vildi verið hent at sett upp serligar reglur fyri tey tænaðufólk sum Løgtingið gevur pensiónsrætt, uttan at tey tó beinleiðis eru fest við serligari løn eftir tænaðamannalógini.

Eftir 2. grein í regluuppskotinum skal hann, ið fær pensiónsrætt, sum samsýning, lata 3% av síni ársløn. Hetta heldur nevndin eisini skal áleggjast Andreas Niclasen, tó ikki soleiðis at hann skal rinda hetta gjaldið frá 1. oktbr. 1919, men at reglurnar verða settar í gildi frá 1. oktbr. í ár.

Frúgvín Marie Sivertsen hevur í 21 ár verið í føstum arbeiði á telefonstøðini í Havn. Hon hevur soleiðis bert 1 árs tænaðutíð styttri enn A. Niclasen. Hon er komin upp í hægstu løn sum er 2600 kr. árliga. Tá hon nú heitir á tingið um somu sømdir sum gívnar eru A. Niclasen, so heldur minnilutin at her ikki væl kann berast undan, og mælir til at hennara pensiónsrættur verður at rokna frá 1. oktbr. 1920, men at hon frá 1. oktbr. í ár skal rinda 3% av síni ársløn um hon vil koma inn undir tær uppsettu reglurnar.

Frúgvín Johanna Lindenskov hevur í 10 ár verið í føstum arbeiði á telefonstøðini. Hennara núverandi løn er 2000 krónir og vil hon um 12 ár vera komin upp í hægstu løn, sum er 2600 krónir. Minnilutin mælur til

at hennara pensiónsrættur verður at rokna frá 1. oktbr. í ár, um so er at hon frá sama degi rindar 3% av síni ársløn til pensiónsgrunnin.

Spurningurin um eftirløn ella ellisløn kann siggjast út frá tveimum sýnishæddum. Ein ásjónin er tann, at hitt almenna letur tænaðafólk síni fáa so stóra og góða lön, at tey, umframt at hava nóg nógv til tað sum krevst fyri at bjarga lívinum, kunna vera ment at tryggja seg sjálvan soleiðis, at tey ikki á hvørjum degi mugu stúra og óttast fyri tí stund, tá tey vegna elli ella brek verða koyrd frá starvi sínum og noyast at liva av náðum.

Ein onnur ásjónin miðar í teirri leið, at hitt almenna lönar tænaðafólki sínum soleiðis, at tey fyrst og fremst kunna liva av lønini, og síðani vera ment fyri heilt litlan pening at vissa sær ellisløn. Men í slíkum førum má hitt almenna luttaka og taka ábyrgdina.

Sum frágreiðingin sýnir, kann ætlast, at telefonverkið á hesum ári fær ein avloppspening (nettoinntøku) uppá 80,000 kr. Sjálvt um so er, at stórir partur av hesum peningi og annars av árligum avloppspeningi, má vera nýttir til ymisk neyðturvulig mál, sum telefonverkið hevur í hendi, so heldur minnilutin tó, at her má Løgtingið, umframt at ansa eftir vanligari umsitan av verkinum, eisini hava í huga tey fólk sum dagliga í sínum starvi gera sítt til at verkið ber seg væl.

Tá Løgtingið í 1919 (sí lögtingstíðindi B fyri 1919 blaðsíðu 180) gav amtsverkfrøðingin fasta lön eftir tænaðamannalógini við pensiónsrætti, og tá hann er hægst lónaður tænaðamaður á telefonstöðini, so heldur minnilutin, at tað fer illa at bera til hjá tínginum at beina frá sær áheitanina frá hinum nógv lægri løntu tænaðafólkunum har, tá tey biðja um somu sømdir.

Eftir hesari áskoðan vil minnilutin seta fram uppskot.

Í brævi, dagsett 9. í b. m. hava brøðrir Joen og Poul Poulsen, ið eru í telefonverksins tænaðu, sent áheitan til nevndina um at fáa fasta ársløn. Greina teir í hesum brævi frá teirra viðurskiptum og meta seg nú sum javnlíkar, bornir til somu lön.

Teir seta uppskot fram um fasta lön so háttað: grunnlön 2700 kr. um árið, hæðkandi annaðhvørt ár við 200 krónum til 3500 krónur -|- 25% hæðkan fyri nátt og halgidagsarbeiði. Sum nú er hava teir tímalön, og eftir ætlan o. u. 3000 krónur um árið.

Nevndin kann minna um, at hesir menn í 1926 (sí lögtingstíðindi 1926, skjal 15) eisini hevði bóndarbræv á tingi um hetta sama; men at tá var samtykt at teirra daglön skuldi vera 10 krónur -|- 25% fyri nátt og halgidagsarbeiði.

Annars kom í 1924 (sí lögtingstíðindi 1924, skjal 29, blaðsíðu 7, punkt G) uppskot frá amtsverkfrøðingin um at seta hesar menn í fast arbeiði fyri eina ársløn av 2400 krónum, 3 kr. í dagpening á tænaðaférum, samsýning fyri ferðaútreiðslur eftir ásaðnaðari rokning. 4. hvørt ár skuldi lønin hæðka við 200 krónum til tess hon var komin upp í 3200 krónur, og síðani pensiónsrætt. Hesari bjóðing vildu menninir ikki taka við tá.

Tað kann vera nógv, ið talar fyri at jætta hesum monnum í teirra áheitan um fasta ársløn, serliga tá ein hevur í huga at annar byrjaði arbeiði sítt hjá telefonverkinum í 1917 og hin í 1921; men her má kannast gjørsla eftir teirra frágreiðing og metast eftir um ikki teirra uppskot er nóg so høgt sett bæði viðvíkjandi grunnlön og hægstu lön.

Málið kom nevndini scint í hendi og nógv hevur verið at tikist við, so ikki kann haldast at tað hava verið stundir langar nokk at fingist við henda spurning. Tað má tí tykjast hentast at beina hetta mál til tað nevnd, sum fær við telefonmálið at gera millum tingseturnar, soleiðis at hon á Ólavseku komandi setur fram ætlan sína.

Eftir tingsamtykt í 1919 (sí lögtingstíðindi B 1919, blaðsíðu 180) varð stovnaður ein pensiónsgrunnur fyri tænaðamann telefonverksins. Hesin grunnur átti 21.-12.-27 4649 kr. 73 oyr. Eftir termum uppskotum sum minnlutin setur fram, koma 3 tænaðafólk aftrat at ognast pensiónsrætt, og um so er at tey verða samtykt, skal telefonverkið frá 1. okt. í ár lata eins stóran pening til henda grunn, sum hesi tænaðafólk árliga koma at rinda. Annars skal tingsamtyktin av 1919 standa við makt.

Sjálvandi mugu ár ganga, áðrenn hesin grunnur verður so frægur, at nakar ellispeningur kann takast úr honum, og so leingi skal pensiónin verða latin beinleiðis av telefonverkinum.

Eftir hesum framhaldi loyvir nevndin sær at seta til tingavgerðar hesu

Uppskot.

A. Frá nevndini.

1. Løgtingið samtykkir hesar

R E G L U R

um

pensión fyri tænaðafólk við telefonverkið.

1. grein.

Eftir tingsamtykt kunnu tænaðafólk við telefonstöðina í Tórshavn fáa pensiónsrætt.

2. grein.

Peningurin til tilika játtaða pensión verður goldin av telefonverkinum.

Hann, ið fær henda rættin, skal hvønn mánaðsdag lata 3% av løn síni sum eina samsýning. Hesin peningur fer í »Telefonverksins pensiónsgrunn«. Telefonverkið letur frá 1. oktbr. í ár sama pening til henda grunn, sum tey tænaðafólk lata, ið ognast pensiónsrætt.

3. grein.

Við útroknan av pensión skal miðast eftir grunnlønini og hvørjari regluligari hæðkan av henni.

4. grein.

Skuldi pensiónin ikki verið regluliga kravd í eitt ár, skal pensiónsgrunnurin ognast slíkan pening, uttan so er, at seinri kann prógvast ein grundargóð ávísan um tað, sum hevur verið at meini.

5. grein.

Tey tænaðafólk, sum fingið hava pensiónsrætt eftir 1. grein, njóta henda rættin tá tey fáa uppsøgn vegna elli, brek ella av øðrum atvoldum, tá tey sjálvi eru skuldleys.

Tað er skylda hjá hvørjum tænaðafólki at siga seg leyst úr tænaðastuni, tá tað er vorðið 70 ára gamalt. Undir serligum viðurskiftum kann tó sleppast frá við pensiónsrætti á 65 ára aldri.

6. grein.

Tíðarmarkið fyri pensiónsaldur er frá tí degi, tá tænaðafólk fyllir 30 ár og er í føstum arbeiði, tó kann eingin pensión latast, um nakar bert hevur verið í tænaðastuni í 5 ár ella minni, uttan tingsins samtykt er givin fyri hvørt einstakt tænaðafólk. Skuldi nakar vegna brek, óhapp ella

av øðrum atvöldum, har tað sjálvt kann sigast at vera sakleyst, farið frá hægri til lægri tønandi arbeiði, skal pensiónsinnføkan vera at rokna eftir meðaltalinum í teimum 3 árum tá lønin var hægst.

Støddin av pensiónini ásetist so háttað:

Er pensiónsaldurin upp til 2 ár fæst $\frac{1}{10}$ av lønini í pensión							
»	—	frá 2 » 4	»	»	$\frac{2}{10}$	»	— » —
»	—	» 4 » 7	»	»	$\frac{3}{10}$	»	— » —
»	—	» 7 » 10	»	»	$\frac{4}{10}$	»	— » —
»	—	» 10 » 15	»	»	$\frac{5}{10}$	»	— » —
»	—	» 15 » 17	»	»	$\frac{31}{60}$	»	— » —
»	—	» 17 » 19	»	»	$\frac{32}{60}$	»	— » —
»	—	» 19 » 21	»	»	$\frac{33}{60}$	»	— » —
»	—	» 21 » 23	»	»	$\frac{34}{60}$	»	— » —
»	—	» 23 » 25	»	»	$\frac{35}{60}$	»	— » —
»	—	» 25 » 27	»	»	$\frac{36}{60}$	»	— » —
»	—	» 27 » 28	»	»	$\frac{37}{60}$	»	— » —
»	—	» 28 » 29	»	»	$\frac{38}{60}$	»	— » —
»	—	» 29 » 30	»	»	$\frac{39}{60}$	»	— » —
»	—	30 »	»	»	$\frac{40}{60}$	»	— » —

7. grein.

Fær tænaðstafólk við pensiónsrætti í arbeiðinum fyri telefonverkið slíkan skaða, at tað, eftir læknaavgerðum má fáa uppsøgn, skal í slíkum forðum ikki farast eftir aldri ella tænaðstutíð, men gevast $\frac{2}{3}$ í pensión av seinastu ársløn.

Um so er, at nakar við beráddum huga ger sær sjálvum skaða, so er pensiónsrætturin spiltur og kann ikki farast fram eftir 1. stykki í hesari grein.

Er farið fram við stórum óænsi ella í fyllskapi, skal Løgtingið avgera, um nøkur ella eingin pensión skal latast.

8. grein.

Hann, ið dømdur verður úr tænaðstuni, og samaleiðis hann, ið frá verður koyrdur, tessvegna at hann eftir almanna áskoðan hevur gjørt vanvirðisliga gerð, missir allan rætt til pensión.

9. grein.

Hesar reglur verða settar í gildi frá 1. oktbr. 1928.

2. Frá 1. oktbr. 1919 at rokna hevur Løgtingið játtað Andreas Niclasen pensiónsrætt. Løgtingið ásetur, at Andreas Niclasen gevur seg inn undir fær frammanundan uppsettu reglur og frá 1. oktbr. í ár letur $\frac{3}{4}$ av ársløn síni til »Telefonverksins pensiónsgrunn».

3. a) Telefonverkið rindar árliga til pensiónsgrunnin eins stóran pening sum tey tænaðstafólk lata sum ognast pensiónsrætt.

b) Til onnur samtykt er gjord, rindast øll pensión av telefonverkinum.

4. a) Tað verður givið landsnevndini í hendi, til Ólavsøku 1929 at koma fram við uppskoti viðvíkjandi lønspurninginum hjá Joen og Poul Poulsen.

b) Brøðurnir Poulsen fáa eintak av áliti og uppskoti.

B. Frá minnilutanum (Nyholm Debess).

1. Løgtingið játta Marie Sivertsen pensiónsrætt frá 1. oktbr. 1920, um so er, at hon gevur seg undir tær uppsettu reglurnar, og frá 1. okt. í ár letur 3% av árløn síni til »Telefonverksins pensiónsgrunn«.
2. Løgtingið játta Johanne Lindenskov pensiónsrætt frá 1. oktbr. í ár, um so er, at hon gevur seg inn undir tær uppsettu reglurnar, og frá sama degi letur 3% av árløn síni til »Telefonverksins pensiónsgrunn«.

II. Áheitan frá Havnar býarstýri.

Frá Havnar býarstýri er komin áheitan til telefonstöðina í Tórs-havn, um fyri biligan pening at fáa uppsettar 2 klokkur og eitt umframt-apparat hjá ymiskum monnum í Havnini. Hesar klokkur skulu vera til nýtslu til ávaran um bruna í Havnarbý.

Nevndin hevur samráðst við telefonverkstjórin, og ræður hann til at kravt verður fyri hetta 67 kr. árliga av Havnar kommunu, og heldur hann hetta vera eina samsýning, sum er sera lágt mett.

Hetta uppskotið kann nevndin vera á einum máli við hr. Jacobsen um, og verður hetta gjørt kunnugt fyri Havnar býarstýri.

Uppskot.

1. Løgtingið samtykkir, at fram verður farið so sum verkstjórin mælir til.
2. Havnar býarstýri fær eitt eintak av áliti og uppskoti.

Á tingi, hin 20. septbr. 1928.

Chr. Christiansen.

Nyholm Debess.
fms.

Johan Kallsoy.

Johan M. F. Poulsen.

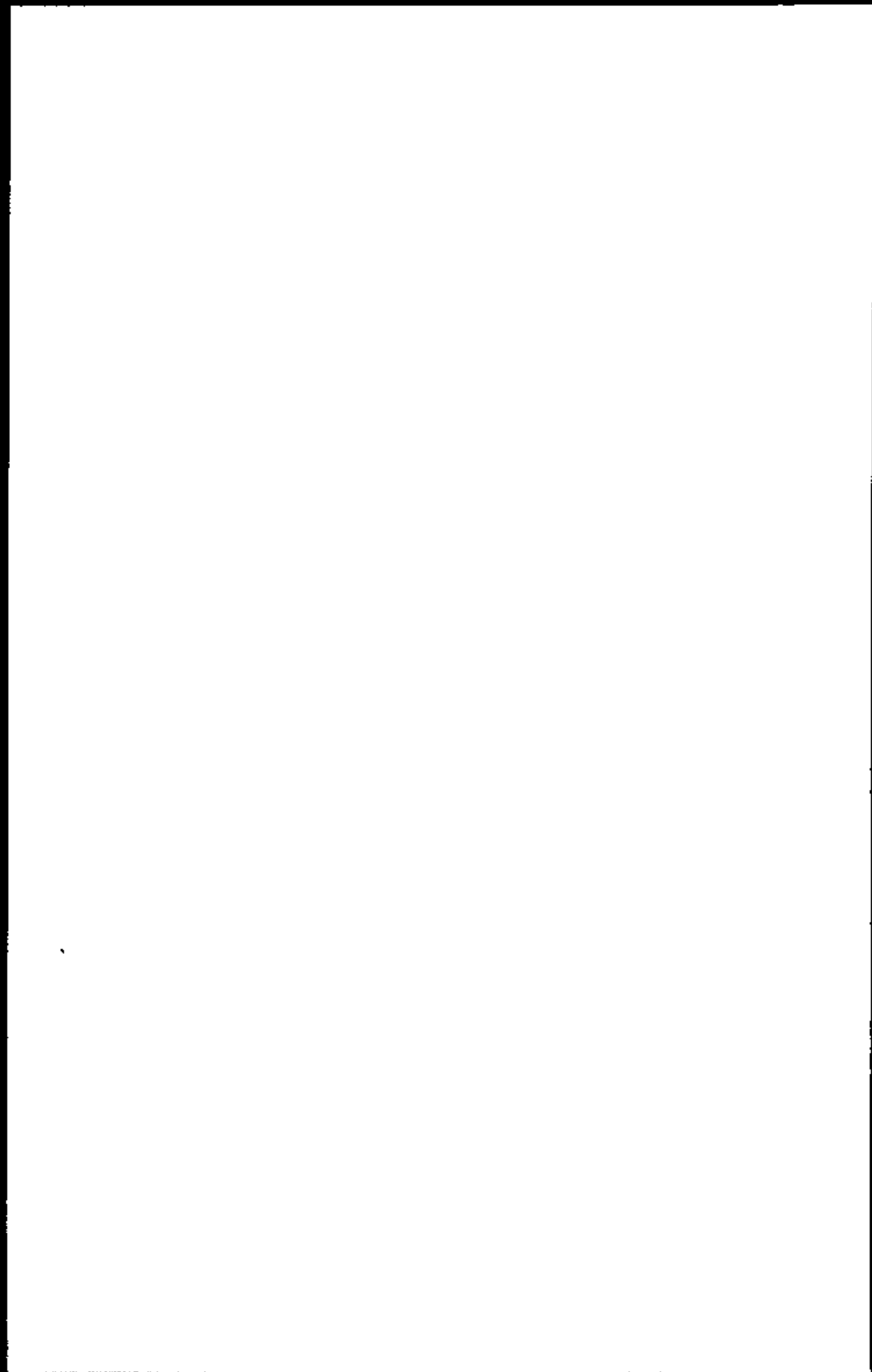
Joen J. Weihe.

The first part of the paper discusses the importance of understanding the cultural context of the research. It highlights the need for researchers to be sensitive to the values and beliefs of the communities they are studying. This is particularly important in the field of education, where cultural differences can significantly impact learning outcomes.

The second part of the paper focuses on the methodology used in the study. It describes the process of selecting participants, collecting data, and analyzing the results. The authors emphasize the importance of using a mixed-methods approach to capture both quantitative and qualitative data.

The third part of the paper presents the findings of the study. It shows that there are significant differences in learning outcomes between students from different cultural backgrounds. These differences are attributed to a variety of factors, including language barriers, social norms, and access to resources.

The final part of the paper discusses the implications of the findings for education. It suggests that teachers and administrators should be aware of the cultural needs of their students and make adjustments to their teaching practices accordingly. This could include providing additional support for students who are struggling with language or social norms.

Búnaðarnevndin. 53-1928.

XII.

Frágreiðing

viðvikjandi

málum sum Búnaðarnevndin hevur haft
til viðgerðar.

Nevndin hevur í ár greitt frá hondum og sent til tingið:

	I.	Umsókn frá Føroya búnaðarfelagi, dagsett 8. august 1927, um studdning til ymsar búfæbøtur.
	II.	Uppskot til jarðaskifti og samankast o. a. í Fámjin.
No. 187.	III.	Umsókn frá Føroya búnaðarfelagi.
No. 237.	IV.	Jarðaskiftingin í Vestmanna.
No. 30.	V.	Forslag til Lov for Færøerne om Tilsyn med Husdyrsfoder.
No. 102.	VI.	Studdning til eftirlitsfeløg.
No. 228.	VII a.	Umsókn frá djóralækna C. J. Bech um lønhækkan.
	VII b.	Fyribyrging neytatuberkla.
	VIII.	Lóguppskot um studdning til jarðarøkt.
	IX.	Bræv frá hinum danska búnaðarráðinum um jarðaskiftiformann.
No. 210.	X.	Udkast til kgl. Anordning, hvorved Lov om Indførelse af en Matrikul og Oprettelse af et Realregister for Thorshavn udvides til at gælde for Bygden Famién.

Nevndin hevur ikki endað viðgerð sína um Álakersgarð, og hevur samtykt at leggja hettar mál niður til næsta ár.

Uppskot frá nevndini.

Viðgerðin við tey mál sum eru í «Landbokkommissionens Betænkning» og sum eru endaði verða niðurløgd til næsta ár.

Nevndarmenninir Matras, Niclasen, Patursson og Viðstein halda: Antin lóguppskotið um «Statsbidrag til Opdyrkning m. v. paa Færøerne» verður til lóg ella ei, verður tørvur á at lata ruddningsmenn hava atgongd til at vita, um ikki ruddningsmáttar kunnu útfinnast, sum lætta um og skunda um tað nú yvirhøvur so ógvuliga tøfara starv, ið er við at rudda føroyska jørð. Tað er vert at fáa at vita, um ikki ber til at nýta rossakraft, og fyri ein part mekaniska kraft, meir enn nú er vant. Tað er vert at vita, um ikki hentari reiðskop kunnu nýtast enn nú. Og tað er vert at vita, um aftursvaring av hagajørð ikki kann fáast skjótari í lag enn nú.

Tað hevur sýnt seg í langar tíðir, at Hansenska legats rentur lítið sum einki røkka til nakran munaligan studdning fyri jarðabrúkararnar. Tó hava hesir smáu peningar gjørt stórt gang til at hjálpa fólki til at fáa sær betri búnaðaramboð. Tað fer at hava nógv at týða, um lögtingið meir enn higartil kann lætta fólki við reiðskapskeyp.

Uppskot frá meirilutanum.

Um so verður, at uppskot til lóg «om Tillæg til Lov om forskellige Skatter og Afgifter» verður lógfest, loyvist tað landsnevndini at nýta upp til 5000 kr. til frama fyri landbúnaðin.

Løgtingið, 25. september 1928.

Effersøe.

Matras.

Niclasen.

Patursson.
funni.

M. Samuelsen.

Viðstein.

Weihe.

Budgetudvalget.

Forslag til Forandring i og Tillæg til Lov for Færøerne Nr. 36—1928 om Forandring i forskellige Skatter og Afgifter.

Betænkning og Forslag fra Medlemmerne Dam, Patursson og Niclasen.

Gennem en lang Aarrække er der hvert Aar indkommet til Tinget en hel Del Andragender sigtende dels til Fremhjælpning af det færøske Næringsliv, dels til Støtte for kulturelle Formaal. For en stor Del af disse Andragenders Vedkommende har Tinget maattet indrømme, at de angivne Formaal burde nyde Støtte, men Tinget har desuagtet enten været nødt til at tilbagevise en stor Del af disse Andragender eller kun at yde dem en mindre Støtte end ønskeligt, alt foranlediget af, at Tinget ikke har haft de nødvendige Midler til Raadighed.

Det vil formentlig være indlysende, at en saa passiv Stilling, som den nuværende, kan Tinget ikke i Længden fastholde overfor de gentagne og stadig stigende og, man maa sige, rimelige Krav, der stilles til dette fra Befolkningens Side.

Hertil maa endvidere bemærkes, at Befolkningens økonomiske Skatteevne i de sidste Aar er svækket ganske betydeligt foranlediget af de almindelige Eftervirkninger af Krigsaarene, store Pengetab af Sparemidler ved en Mængde Forretningsfallitter, Sygevæsenets nuværende Ordning, der er særlig trykkende for Kommunerne m. v. Det vilde haft sin store Betydning, ifald Lagtinget gennem en Omlægning af sine Skatteindtægter kunde aflaste Kommunerne for en betragtelig Del af Amtsfondsskatten paa den Maade, som her vil blive foreslaaet, nemlig ved Gennemførelse af en passende Luksusbeskatning.

Til § 1 føjes som nyt Punkt 6:

Af alle Slags indførte Guld-, Sølv-, Plet- og Kobbervarer, Musikinstrumenter med Tilbehør, Galanterivarer og Legetøj, Pelsvarer, Silke og Silkevarer svares en Afgift af 20 %.

Til § 2:

Efter Ordet «Godkendelse» i første Punktum tilføjes: «og 30000 Kr. til samme Fond til Næringslivets og kulturelle Formaals Fremme».

I Punkt 1 indskydes mellem «Obligationsgæld» og «efter» Ordene «og til Nedsættelse af Amtsrepartitionsfondsskatten».

Undertegnede, Joensen, Nolsøe og A. Samuelsen, kan ikke gaa med til foranstaaende Forslag allerede af den Grund, at Afgiftsloven skal revideres næste Aar.

Lagtinget, den 25. September 1928.

Dam.

J. H. Joensen.

Niclasen.

Nolsøe.

Patursson.

A. Samuelsen.

Winter,
Foreman.

Búnaðarnevndin.

77-1928.

XI.

Álakersgarður.

Lögtingið hefur fengið málið um sölu av Álakeri, sum samtykt var á lögtingi í fjør, sjá «Lagtingstíðend» 1927 síðu 27-30, aftursent við brævi frá dómsmálaráðinum, dagsett 28. febr. 1928, har stjórnin skjýtur til Havnar býarstýri at geva hægri boð, til lögtingið at siga hvar og hvussu stórt øki tað vil hava til landið, og vísur Havnar býarstjórn, amtmanninum og lögtinginum at samráðast um hettar mál.

Nevndin hefur fítlar stundir haft til at tingast sínámillum um hettar mál. Á einum fundi vóru amtmaðurin og býarstjórnin til samráðing við nevndina. Menn vóru nakað ymiskir á málið um hvat ið gjørt skuldi vera.

Meiriluturin, Matras, Niclasen, Patursson og Viðstein, heldur tað vera tørvuligt, at amtmaðurin og býarstjórnin fyrst sameinast um eitt grundarlag garðinum viðvíkjandi, áðrenn tingið ger meir við hettar mál.

Eftirnævnte Medlemmer af Udvalget, Effersøe, M. Samuelson og Weihe, maa beklage, at Udvalgets Formand, skønt der har været god Tid dertil, ikke har fremmet Behandlingen af denne vigtige Sag saaledes, at der har kunnet komme andet ud af den end et Forslag om Sagens Udsættelse til næste Aar. Der har meget sent paa Lagtingssamlingen fundet en foreløbig Forhandling Sted med Amtmanden og Repræsentanter for Byraadet. Paa lignende Tidspunkt har der fundet en kort Behandling Sted af Sagen i Udvalget. Det er alt, som er sket.

Uppskot frá meirilutanum.

Málið um sölu av Álakersgarði verður niðurlagt til næsta ár.

Lögtingið, 25. september 1928.

Effersøe.

Matras.

Niclasen.

Patursson,
form.

M. Samuelson.

Viðstein.

Weihe.

Nevndarálit

Forslag til Regler for Statsbidrag til Opdyrkning m. v. paa Færøerne.

Hettar uppskotið, sum tingið gjørdi liðugt ífjór og sendi til stjórnina at fremja, er afturkomin til tingið við hesum skjølum:

Landbrugsministeriet

Kjøbenhavn, den 9. August 1928.

I Anledning af det med Lagtingets Skrivelse af 29. September f. A. hertil indsendte Forslag til Lov om direkte Statstilskud til Opdyrkning m. v. og det med samme Skrivelse indsendte Udkast til administrative Bestemmelser om saadant Statstilskud skal man herved meddele, at Ministeriet ikke kan anse de nævnte Forslag for egnede til Gennemførelse i den foreliggende Skikkelse.

Idet man derfor maa henstille til Lagtinget at underkaste de ommeldte Forslag en fornyet Overvejelse, skal man særlig henlede Opmærksomheden paa, at Ministeriet maa nære overvejende Betænkelighed ved en Betænkelighed ved en Lovgivning, hvorefter der til samme Opdyrkningsarbejde vilde kunne ydes baade Laan og Tilskud af Statskassen. En Lov, hvorefter det vil paahvile Statskassen at udrede direkte Bidrag til Opdyrkning, bør derfor afgrænses i Forhold til den gældende Lov om Grundforbedringslaan.

Ministeriet maa endvidere i Overensstemmelse med en af Landbrugskonsulenten afgivet Erklæring holde for, at Tilskud til Opdyrkning kun bør gives, naar Arbejdet udføres efter en af Landbrugskonsulenten eller en anden særlig sagkyndig Mand udarbejdet Plan. Man henstiller derhos til Overvejelse, om ikke Tilskudet bør begrænses til saadanne Tilfælde, hvor det drejer sig om større samlede Opdyrkningsarbejder, der foretages af flere Lodsejere i Fællesskab.

Endelig henstiller man til Overvejelse, om Tilskud til Opdyrkning ikke burde begrænses til kun at angaa Jord, der er udskiftet i Henhold til Loven om Udskiftning af 20. April 1926.

Th. Madsen Mygdal.

Til Færøernes Lagting.

Færø Amt

Thorshavn, d. 13. August 1928.

Paa Foranledning af Landbrugsministeriet og under Henvisning til dets Skrivelse af 9. d. M. vedrørende Lagtingets Indstilling om Gennemførelse af en Lov om direkte Statstilskud til Opdyrkning m. v. skal man hoslagt fremsende den fra Landbrugskonsulenten indhentede Erklæring om Sagen.

Lagtinget

Olrik.

Færø Amt

Thorshavn, d. 5. Januar 1928.

Under Henvisning til Ministeriets af 18. Juli 1927 (L. 1927 Nr. 9539) vedrørende Præmiering af Huslodder og Rejseunderstøttelser til Husmænd paa Færøerne skal man tillade sig at fremsende en Indstilling fra Lagtinget om Gennemførelse af en Lov, hvorefter man i langt videre Omfang skal kunne anspore til Opdyrkning, nemlig ved direkte Statstilskud til Opdyrkning m. v.

Lagtingets Forslag til Lov om direkte Statsbidrag til Opdyrkning m. v. paa Færøerne er bygget over Regler, der gælder i Norge og Island i saa Henseende. Det er formuleret paa lignende Maade som Lov for Færøerne Nr. 129 af 31. Marts 1926 om Foranstaltninger til Husdyravlens og Husdyrbrugets Fremme m. v. som en ganske kort Angivelse af Bevillingens Størrelse og de Formaal, hvortil Støtte kan ydes, med Henvisning til, at nærmere Regler skal fastsættes af Ministeriet efter Forhandling med Lagtinget.

Om selve Lovforslaget var der Enighed i Tinget. Det foreslaas, at der aarlig ydes indtil 30,000 Kr., foreløbig i 3 Aar, idet Loven tænkes revideret i 1930-31. Tilskud skal kunne ydes til Opdyrkning, til Afgrøftning og Planering af Indmark samt til Anlæg af Gødningssamlingssteder. Til det sidste Formaal er beregnet ca. 5000 Kr. aarlig. Resten af Bevillingen, ca. 25,000 Kr. tænkes anvendt til Nyopdyknings- og Kultiveringsarbejder.

Om Forslaget til Regler for Statsbidrag til Opdyrkning m. v. paa Færøerne var der derimod ikke Enighed, idet en Del af Lagtingets Medlemmer mente, at Sagen ikke var blevet overvejet grundigt nok. Forslaget opnaaede dog 14 Stemmer, idet 7 undlod at stemme og 2 var fraværende. Det indeholder for det første den Bestemmelse, at Administrationen af den i Loven omhandlede Bevilling skal ske gennem Føroya búnaðarfelag (Færøernes Landboforening), der jo i Henhold til Bekendtgørelse af 18. Juni 1926 om Regler for Statskassens Tilskud i Henhold til Lov for Færøerne af 31. Marts 1926 om Foranstaltninger til Husdyravlens og Husdyrbrugets Fremme m. m. administrerer de der omhandlede Tilskud. Der næst indeholdes i Forslaget Bestemmelser om, hvor store Bidrag, der skal kunne ydes for de enkelte Præstationer, idet det særlig foreslaas fastsat, at der skal udføres et vist Arbejde (10 Dagsarbejder pr. Aar), som ikke giver Adgang til Statsbidrag.

Man har indhentet en Erklæring om Sagen fra Landbrugskonsulenten, hvortil man tillader sig at henviser. De dér anførte Betragtninger har formentlig deres fulde Berettigelse. At yde Tilskud til et Arbejde, der ikke er blevet udført efter en forud lagt, godkendt Plan, vil næppe være tilraadeligt. Lagtingets Forslag bør formentlig ændres i saa Henseende.

Ogsaa Landbrugskonsulentens Bemærkninger til Forslagets § 6 er formentlig berettigede. Om det imidlertid vil vise sig praktisk at gaa den af ham skitserede Vej at opstille et Skel mellem de større og mindre Brugere, er dog maaske tvivlsomt.

Det af Lagtinget indstillede Forslag bygger paa et andet Princip

end det ved Loven af 15. Juli 1927 om Oprettelse af mindre Jordbrug paa Færøerne (Nr. 194) af 30. Maj 1927 om Grundforbedringslaan (Nr. 119) og af 14. Juli 1921 om Begunstigelser for Driftslaane foreninger for mindre Jordbrugere paa Færøerne (Nr. 192) fulgte, hvorefter Hjælpen fra Statskassen til Ophjælpning af Jordbrug ydes som Laan. Ifølge Udvalgsbetænkningen er Lagtingets Mening, at begge Arter af Hjælp skal ydes, jfr. Ordene paa næstsiste Side i Betænkningen: hvis Staten, foruden den Støtte, som den allerede yder Opdyrkningen, navnlig ved Laan (Lov om Grundforbedringslaan og Lov om Oprettelse af mindre Jordbrug) kunde yde Bidrag til denne med Pengetilskud paa lignende Maade, som man har omtalt foran for Norges Vedkommende. — Det er imidlertid ikke nærmere angivet, hvorledes Lovene skal samvirke, og det ses ikke rettere end at særlig Reglerne om Grundforbedringslaan og de her foreslaaede Regler naturligt hører sammen i een Lov.

I den foreliggende Skikkelse synes Lovforslaget og Reglerne om Bevillingens Benyttelse da ikke at kunne gennemføres. Det vil dog formentlig være rigtigt at underkaste Sagen en grundig Overvejelse. Tilsvarende Regler gælder ifølge det i Sagen oplyste i Norge og Island, hvor Landbrugsforholdene formentlig ligner de færøske Forhold en hel Del, og det forekommer derfor sandsynligt, at saadanne Regler maatte kunne virke heldigt paa Færøerne. De paavist Mangler ved Lagtingets Forslag er formentlig heller ikke større end at maatte kunne afhjælpes, saaledes at et tilfredsstillende Resultat kan opnaas. — Man tillader sig derfor at anbefale Sagen til Ministeriets gunstige Forsorg.

Landbrugsministeriet

Olrik.

Landbrugskonsulenten
paa Færøerne

Thorshavn, d. 19. December 1927,

Til Færø Amt.

I Anledning af den fra det høje Amt under 24. Oktober mig til Erklæring tilsendte Sag om Lagtingets Forslag til Lov om direkte Statsbidrag til Opdyrkning m. v. paa Færøerne skal jeg tillade mig at udtale:

Det højt ærede Lagtings Forslag til Lov om direkte Bidrag til Opdyrkning er bygget over tilsvarende Bestemmelser, der er gældende i Norge og paa Island, og jeg skal nedenfor tillade mig at anføre et Uddrag af de i disse Lande gældende Bestemmelser.

De Oplysninger, der i Sagen foreligger fra Norge om Statsbidrag til Jorddyrkning, indeholdes i »Regler for Statens Støtte av buccisning, jorddyrkning, gjødselopsamling og transport af kunstgjødsel, udfærdiget af Landbruksdepartementet i Juni 1925.

Vedrørende »direkte Bidrag til Jorddyrkning« bestemmes, et der af Staten ydes Tilskud op til $\frac{1}{2}$ af Omkostningerne ved Nydyrkning og Grøftning, d. v. s. Vandaflodning af allerede dyrket Jord, naar Arbejderne er planlagt og ikke udførte ved Reglernes Udfærdigelse, dog begrænses Tilskudet til 100 Kr. pr. Dekar og ikke over 1250 Kr. ved en og samme Ydelse. I Omkostningsoverslaget kan medtages Jordforbedring, saasom Kalkning eller Grusning, og indtil 15 Kr. pr. Dekar til første Aars Gødsning.

Til Nybyggere ydes under visse Omstændigheder dobbelt saa højt Tilskud, forhøjet Bidrag, saalænge hans dyrkede Areal ikke overstiger 2 ha.

Dyrkningstilskud kan ydes til Personer, der efter sidste Aars Skattekulingning ikke har større Formue end 20000 Kr. eller større Indtægt end 3500 Kr. Til mindre end $\frac{1}{2}$ Dekar ydes ikke Tilskud, ligesom Tilskud ikke ydes til den, der har faaet Laan af Jorddyrkningsfondet eller som paa anden Maade har faaet Bidrag fra det Offentlige til Dyrkning. Det bemærkes, at Laan af Jorddyrkningsfonden muligvis delvis kan betegnes som Bidrag, idet Renten kun er $2\frac{1}{2}$ %.

Fristen for Arbejdets Udførelse fastsættes under Hensyntagen til Arbejdets Størrelse og Besværlighed, men maa ikke uden Ministeriets Samtykke strækkes ud over 3 Aar fra det, at Ansøgningen er bevilget. Forlængelse af Fristen indenfor 3 Aar beror hos Landboforeningen.

Andragender om Bidrag skal indeholde Oplysninger om vedkommende Ejendoms Navn, Brugs Nr. og Skyld. Andragendet skal være ledsaget af bekræftet Opgør over Ansøgerens Formue og Indtægt efter sidste Skattekulingning samt Plan — Kort eller Rids med Beskrivelse og Omkostningsoverslag — udarbejdet af Amtsassagronom eller Herredsassagronom eller en anden sagkyndig, som er antaget af Jordstyret med Landboforeningens (Amtslandbrugsselskabets) Godkendelse. Det skal angives i Planen, om Arbejdet gælder Nydyrkning eller Afvanding af dyrket Jord, og Arealet af hver Slags opgives i Tilfælde af, at det omfatter begge Slags.

Andragendet skrives paa Skema, som faas ved Henvendelse til Jordstyret, og sendes derefter tilbage til dette, som forsyner det med sin Udtalelse, om det kan godkendes i Henhold til Reglerne og indsendes da til Landboforeningen. Finder denne Andragendet i Orden, faar Jordstyret Meddelelse herom.

Bidraget udbetales i en eller to Terminer, efter at Arbejdet eller en Del deraf er udført. Udbetales det i to Terminer, betales den første, naar Halvdelen af Arbejdet er udført og anden Termin efter Fristens Udløb i Forhold til det Areal, som da er oparbejdet.

Før Bidraget udbetales, maa der foreligge Bevidnelse begrundet paa Feltets Besigtigelse samt om nødvendig Opmaaling fra en af de foran anførte Sagkyndige.

Naar Bidrag ønskes udbetalt, indsender Jordstyret Anmodning derom til Landboforeningen ledsaget af den foran omtalte Bevidnelse. Landboforeningen udbetaler Tilskudet gennem Herredkassereren eller Jordstyrets Formand.

Landboforeningen faar de udbetalte Tilskud refunderet fra Landbrugsministeriet ved at indsende revideret Opgør over udbetalte Tilskud paa dertil indrettet Skema.

Mangler Landboforeningen Midler til saadan Udbetaling, kan der rekvireres Forskud. Hvert Kvartal indsender Landboforeningen Fortegnelse over bevilgede Andragender til Ministeriet.

Vedrørende Tilskud til Møddingsplads og Ajlebeholder er Reglerne de samme, dog saaledes, at højeste Beløb til samme Ansøger er 200 Kr. og at Bidrag ikke ydes til Personer, der har større Formue end 10000 Kr. og ikke større aarlig Indtægt end 2500 Kr. Der ydes ikke Tilskud til Arbejder, der koster mindre end 100 Kr.

Tilskud til Transport af Kunstgødning ydes til Landevejstransport af Superfosfat, Thomasfosfat, Kaligødning og Kvælstofgødning, der ikke er af organisk Oprigdelse, til en Vejlængde, der overstiger 10 km. Højeste Bidrag er 6 Kr. pr. 100 kg.

Forudsætningerne er, at hver enkelt Ansøger indsender specificeret Opgør over transporteret Gødning med nødvendig Bevidnelse til Jordstyret, der bedømmer og korrigerer dem.

Dog kan Ansøgerne optræde samlede gennem Indkøbsforeninger,

som søger Tilskud beregnes efter Foreningens samlede Omsætning og bilægger Andragende Fakturaer som Bevis for Omsætningen.

Til Nedsættelse af Fragten ved Skibstransport af Kunstgødning ydes Bidrag til det nordlige Norge efter nærmere Regler, der fastsættes for hver Termin.

De islandske Regler om og Administration af Jorddyrkningsarbejder og Tilskud af Statskassen til Jordbrug er Bestemmelser, der er vedtaget i Tilslutning til Lov om Jorddykning af 20. Juni 1923.

I Henhold til denne Lov og de omtalte Regler er Administrationen af alle Jorddykningssager henlagt under Erhvervsministeriet, medens Udførelsen eller Tilsynet med Udførelsen af saadanne Arbejder, til hvilke der af Statskassen ydes Laan eller Tilskud, er henlagt under det islandske Landbrugsselskab, Búnaðarfelag Islands, og det bestemmes, at Ministeriet skal pleje Samraad med Landbrugsselskabet i alle saadanne Sager, der ikke anses for at være færdige, inden Selskabet har udtalt sig, og endvidere at der ikke maa ydes Laan eller Tilskud, om Selskabet modsætter sig dette.

Landbrugsselskabet har Tilsyn med de udførte Arbejders Vedligehold og fører Kontrol med, at Arbejderne bliver udført efter den Plan, der forelægger, da Tilsagn om Laan eller Tilskud blev givet.

Erhvervsministeriet udgiver Skemaer til Brug for Udfyldning af Beretning om de forskellige Slags Jorddykningsarbejder, der omfattes af disse Bestemmelser.

Til Udførelse af de Opmaalingsarbejder, der skal foretages i Henhold til disse Bestemmelser, vælger Landbrugsselskabet Tillidsmænd, som skal udføre dette Arbejde. Disse Mænd vælges efter Indstilling af de stedlige Landboforeninger eller fra de Mænd, de opmaaler hos, for saa vidt disse ikke er i Landboforening, i Tilfælde af Uenighed om Betalingen, afgør Búnaðarfelag Islands Sagen.

Det paaligger Tillidsmændene:

At opmaale og værdsætte de Jorddykningsarbejder, der aarlig er udført i deres Kreds og indføre dem paa det foran omtalte Skema, og desuden give Vejledning med Hensyn til Planlæggelse og Udførelse af Jordkulturarbejderne.

Alle Beretninger om sine Maalinger og Arbejder indsender Tillidsmændene til vedkommende Myndighed, Erhvervsministeriet eller Búnaðarfelag Islands, saaledes som det er nærmere fastsat, inden Udgangen af November Maaned hvert Aar.

Det paaligger vedkommende Jordbruger at give Tillidsmanden al den Hjælp og de Oplysninger, som denne anser for nødvendige og staa ham bi i hans Arbejde, saaledes at det kan blive godt og troligt udført.

Tillidsmændene faar fra Búnaðarfelag Islands Instruks, som nærmere fastlægger deres Arbejde.

Búnaðarfelag Islands udgiver »Vejledning for Tillidsmænd«, i hvilken der gives Regler for Affattelse af Indberetninger, hvorledes Jordarbejderne skal udføres, hvordan de skal udmaales i Dagsarbejder m. m.

Tilskud fra Statskassen til Jorddykningsarbejder ydes enten til Landboforeninger eller til enkelte Personer, som ikke staar i nogen Forening. Der er to slags Bevillinger, nemlig en Bevilling, der formentlig paa Finansloven staar opført som Bevilling til Landboforeningernes almindelige Arbejder og som fordeles mellem de enkelte Landboforeninger efter Mængden af det Jorddykningsarbejde, der af hver enkelt Forening indmeldes som udført i Aarets Løb. Dette Tilskud er det paalagt Landboforeningerne at bruge til Støtte for det almindelige Landboforeningsarbejde, der nærmere omtales, samt til Erlæggelse af Betaling for de nævnte Opmaalinger af Jorddykningsarbejder.

Del i det Tilskud, der ydes direkte til Enkelpersoner til Jorddyrkningsarbejder, faar den, der har indsendt Andragende til Búnadarfelag Islands inden 1. December hvert Aar, saafremt der med Andragendet følger Udtalelse fra Landbrugsselskabets Tillidsmænd om, at Ansøgeren har fuldført Arbejdet efter den forud lagde Plan. Tilskudet udregnes efter Antal Dagsarbejder og skal være i Overensstemmelse med de Bestemmelser, der er fastsat i Jorddyrkningslovene og de dermed i Kraft satte Regler.

Regeringen yder Tilskudet efter Indstilling af Búnadarfelag Islands. Tilskud til Møddinger og Ajlebeholder ydes kun, naar der gives betryggende Udtalelse om, at saavel Møddingen som Ajlebeholderen er udført i Henhold til Bestemmelser, der udgives herom af Búnadarfelag Islands.

Der ydes et Tilskud af op til $\frac{1}{3}$ af det, som det har kostet at fuldføre saadanne Arbejder.

Der gives dernæst Bestemmelser om, hvordan Jorddyrkningsarbejderne skal være udført, for at der skal kunne opnaas Tilskud til dem. Til Jorddyrkningsarbejder henregnes Indhegning af Jord, der indtages til Dyrkning.

Der ydes op til $\frac{1}{2}$ af det, som disse Arbejder har kostet at udføre.

Ingen faar Del i det oven omtalte Tilskud for de 10 første Dagsarbejder, han udfører for hver arbejdsfær Mand af sin Husstand. For saa vidt der hengaar flere Aar fra 14. Maj 1925 at regne, i hvilke han udfører noget af de omhandlede Arbejder eller mindre enn 10 Dagsarbejder for hver arbejdsfær Mand aarlig, faar han intet Tilskud uden for det Arbejde, der udført ud over de 10 Aagsarbejder pr. Mand multipliceres med det Antal Aar, i hvilket intet eller for lidt Arbejde er udført, dog skal fattige Husmænd have Tilskud for det Arbejde, som de udfører udover 5 Dagsarbejder aarlig. Til fattige Husmænd regnes saadanne, der har Landbrug som Hovederhverv og ikke holder mandlig Arbejdshjælp og ikke har større gældfri Formue end 2500 Kr.

Intet Tilskud ydes til Jorddyrkningsarbejder paa Strækninger der, kan tænkes at ville blive brugt til Byggeplads eller Fisketørringsplads indenfor de første 20 Aar.

De som anlægger nye Køkkenhaver, kan faa Tilskud fra Statskassen op til $\frac{1}{2}$ af Anlægsudgifterne, deri indbefattet Hegn, men ikke Gødning. Tilskudet udbetales dog ikke, førend Haven har afgivet en god Afgrøde efter Tillidsmandens Udtalelse. Der ydes ikke Støtte til mindre Køkkenhaver end 400 m².

Ministeriet udbetaler Tilskud efter disse Regler, naar de fremsatte Betingelser er opfyldt.

Den Tanke, der ligger til Grund for Udstedelse af de anførte Bestemmelser om Tilskud til Jorddyrkning m. v. og Bestemmelser, der paa anden Maade gaar ud paa at yde Jorddyrkere Lettelse (Laan), maa skønnes at være den, at Samfundet vil befordre en bedre mere intensiv Udnyttelse af Jorden for derved at gøre Levevilkaarene bedre for den voksende Befolkning.

Jorddyrkningsarbejder, der omfattes af de norske og islandske anførte Bestemmelser og af de Bestemmelser, der bringes i Forslag af Færøernes Lagting, maa henregnes til de Arbejder, der falder baade dyre og vanskelig for den, der udfører dem, og er samtidig af den Natur, at den øgede Indtægt, som følger i deres Spor, er en aarlig tilbagevendende Indtægt, der kommer de følgende Slægtled til Gode ofte i højere Grad end det Slægtled, der udførte dem eller lod dem udføre. Derhos betyder saadanne Arbejder en Forøgelse af Landets Nationalformue, en Forøgelse, som det for det meste ikke koster de kommende Slægter meget at vedli-

geholde. Heri maa man søge Berettigelsen af, at Samfundet dels paataager sig at fordele de enkelte Landbrugeres Udgift til saadanne Arbejder paa en længere Aarække ved at yde Laan og dels ligefrem overtager en betragtelig Del af Udgifterne hertil ved at yde Tilskud.

Naar der i et Land findes betydelige Jordstrækninger, der ikke er kommet under Kultur og dog egner sig til at blive kultiverede, maa det anses for at være en særdeles god Anbringelse af en Del af et saadant Lands Midler at udgive dem til Forøgelse af den kultiverede Jords Areal.

Det er ganske utvivlsomt, at offentlige Bestemmelser i den her omhandlede Retning i høj Grad falder sammen med de enkelte Landbrugeres Interesser, saaledes at saavel Bestemmelser om Ydelse af Laan til Jorddykningsarbejder som Bestemmelser om Tilskud til saadanne Arbejder, og i særlig Grad de sidste, virker stærkt stimulerende paa Jorddykningsarbejders Fremme.

De anførte norske og islandske Bestemmelser om Tilskud til Jorddykning m. v. maa ses paa Baggrund af det foran anførte og sigter utvivlsomt hen imod at frugtbargøre de forholdsvis store Strækninger i disse Lande, der for Tiden henligger til liden eller ingen Nytte.

Ser vi hen til Forholdene her paa Færøerne, finder vi, baade at den opdyrkede Indmark mange Steder er saa daarligt anlagt og saa mangelfuldt af vandet, at der maa udføres et stort Arbejde, før man kan sige at den er i god brugbar Stand, og at der findes store udyrkede Arealer, der ved Opdykning kan bringes til at give et Nettoudbytte, der er 10 à 20 Gange saa stort som det, de yder i uopdyrket Tilstand.

Der er utvivlsomt udelt Enighed om, at det er af største Betydning for det færøske Samfund, at Jorden bringes op til at yde mere, end den yder for Tiden, og de nye Laanlove for Landbruget paa Færøerne, der er udstedt i de sidste Aar: Lov om Grundforbedringslaan, Lov om Drifts-laanforeninger, Lov om Oprettelse af Opdykning og Kultivering af Jorden, og det er at vente, at disse Love, der er udarbejdede dels enslydende med tilsvarende Love for Danmark og dels med der tilsvarende danske Lov som Forbillede, vil komme til at virke i den tilsigtede Retning.

Naar det nu tilsigtes at yde direkte Tilskud til Jorddykningsarbejder paa Færøerne, da har man ikke noget Forbillede for saadant i dansk Lovgivning eller danske administrative Bestemmelser, naar undtages den, man kan sige, ufrivillige Ydelse, Statskassen kan komme til at yde i Henhold til Lov om Grundforbedringslaan og Lov om Drifts-laanforeninger, hvor de udlaaante Midler ikke gaar ind med det fulde Beløb, Staten i Henhold til Loven da bærer det Halve af Underskudet.

Forbillede for det foreliggende Forslag er taget i de foran berørte norske og islandske Bestemmelser, og man tør maaske finde en Berettigelse hertil, naar man sammenligner Jordens Ydeevne i Danmark paa den ene Side med Jordens Ydeevne i Norge (delvis) og paa Island og Færøerne paa den anden Side, dels idet Jorden i de tre sidste nævnte Omraader er mere ens til Ydeevne indbyrdes end sammenlignet enkeltvis med Ydeevnet af Danmarks Jord, og dels fordi der i Norge, paa Island og her paa Færøerne henligger store Strækninger, bedømt i Forhold til den kultiverede Jords Areal paa disse Steder, som ved Kultivering kan bringes op til at give et mangedobbelt Udbytte. Som et Plus for Tanken til at yde direkte Tilskud til Jorddykningsarbejder paa Færøerne maa fremhæves, at dette Arbejde her paa Øerne de fleste Steder er et særlig besværligt og langsomt Arbejde, der for de fleste Arealers vedkommende maa udføres ved Haandkraft, samt at Forskellen paa Ydeevnen af udyrket og dyrket Jord her er særlig stor.

Det foreliggende Forslag om direkte Bidrag til Opdyrkning m. v. indeholder dels et Lovforslag og dels et Forslag til Regler for det ved Lovforslaget tilsagte Statsbidrags Ydelse og kan kort sammenfattes saaledes:

Bidragene ydes gennem Færøernes Landboforening og anvises af Færø Amt.

Landboforeningen har Kontrol med de udførte Arbejder og kan om nødvendigt antage Tillidsmænd op til en i hvert Sogn. For disse udfærdiges en af Amtet godkendt Instrux, hvorefter de skal gaa.

Bidrag ydes til Opdyrkning, herunder Indhegning; Afgrøftning og Planering (herunder Rydning af Sten i Indmarken) og til Opførelse af Gødningsopsamlingssteder, herunder Aglebeholdere.

Til Jorddyrkningsarbejder ydes et Tilskud af $\frac{1}{4}$ af Omkostningerne op til 100 Kr. pr. Dekar, og ikke over 1000 Kr. i en Ydelse.

Til Opførelse af Gødningsopsamlingssteder ydes $\frac{1}{4}$ af Omkostningerne op til 150 Kr. til en og samme Andrager.

Ved Udregning af Bidragets Størrelse fradrages 10 Dagsarbejder for hver arbejdsfør Mand af Andragerens Husstand.

Andragende om Tilskud indgives til Landboforening og skal give Oplysning om Dyrkningsfeltets Navn og Beliggenhed, samt om Arbejdet vedrører Opdyrkning eller Afvanding m. v. af dyrket Jord. Landboforeningens Tillidsmand opmaaler derefter Arealet og indsamler Oplysninger om Omkostningerne og indsender disse Oplysninger til Landboforeningen. Derefter indhentes Erklæring fra Landbrugskonsulenten, hvorefter Foreningen foreslaar Tilskud anvist af Færø Amt.

Andragende om Bidrag til Gødningsopsamlingssteder indsendes til Landbrugskonsulenten, der skønner over Arbejdet og beregner Tilskudets Størrelse og indsender Andragerne til Landboforeningen, der saa sender dem videre til Færø Amt til Anvisning.

Sammenlignes de af Lagtinget foreslaaede Bestemmelser med de foran kort refererede Bestemmelser, der er sat i Kraft paa Island og i Norge, vil man straks standse ved, at medens der i de to nævnte Lande lægges stor Vægt paa en forudgaaet Planlæggelse af Opdyrkningsarbejdet ved fagligt uddannede Kræfter, saaledes at det Offentlige har Sikkerhed for, at det Arbejde, der søges Tilskud til, paa Forhaand kan ordnes saaledes, at alle herettigede Hensyn er taget til, at det kan blive et vel udført Arbejde, ligesom man ved Syn af Arbejdet, efter at det er udført, forvisser sig om, at Arbejdet er udført planmæssig, saa indeholder det foreliggende Forslag fra Færøernes Lagting intet om en saadan forudgaaet Planlæggelse og Godkendelsen af Arbejdet er alene henlagt til de lokale Tillidsmænd.

Ved en saadan Ordning af denne Sag er man berettiget til at vente at det Jorddyrkningsarbejde, der udføres med det for Øje at modtage Tilskud fra det Offentlige, vil blive udført som Jorddyrkningsarbejde i Almindelighed udføres her paa Øerne for Tiden. Uden at udtale nogen Miskendelse af det Jorddyrkningsarbejde, der udføres nu, kan jeg, der i de 10 Aar jeg har været Konsulent ogsaa tidligere har haft rig Lejlighed til at se saadant Arbejde, udtale, at det mange Steder udføres saaledes at det vilde have været meget bedre, om der forud for Arbejdets Paabegyndelse var lagt en Plan, der tog Hensyn til alle Forhold, til hvilke Hensyn bør tages ved et saadant Arbejde. Fordelen ved en Planlæggelse forud vilde da have været, at Jorddyrkeren vilde spare meget Arbejde, at Grøfterne vilde have faaet en for deres fulde Virkning mere hensigtsmæssig Retning, og i mange Tilfælde, at Jordstykkerne vilde have faaet en mere hensigtsmæssig Form.

Skal det Offentlige yde Tilskud til Jorddyrkning i den Udstrækning som i Lagtingets Forslag tiltænkt, forekommer det mig, at det Jord-

dyrkningsarbejde, hvortil Tilskud skal vdes, bør blive udført paa en faglig set forsvarlig Maade. Dette kan formentlig kun opnaas ved, at der, forinden Arbejdet paabegyndes, bliver lagt en Plan, saavel for de til Vandafledning nødvendige Grøfter som for Planeringsarbejdet.

Jeg finder en saadan Ordning saa meget mere forsvarligt, i al Fald til at begynde med, som man ved at lade Mænd med faglig Indsigt foretage disse Planlægninger kunde faa opøvet de lokale Tilsynsmænd til senere paa egen Haand at foretage Planlægninger. Ved at Planlægningen i nogle Aar blev foretaget af sagkyndige Personer, vilde man ogsaa opnaa, at Jorddykkerne selv fik større Indsigt i den rette Planlægning og Udførelse af saadanne Arbejder. Saaledes som Opdykningsarbejde foregaar i almindelighed her paa Øerne, bliver det udført stykkevis og i smaa Portioner hos hver Bruger ad Gangen, og det kan ikke forudsættes, at de enkelte Brugere skal være i Stand til at se ud over sine egne Enemærker, naar Udgrøftning af hans Areal skal foregaa. Desuagtet er det ofte nødvendigt at dette gøres, om der skal opnaas den for Grøfternes bedste Virkning mest hensigtsmæssige Retning og Udførelse. Ogsaa af denne Grund er en sagkyndig Planlægning af Jorddykningsarbejderne at foretrække.

Der er i Lagtingets Forslag ikke taget Hensyn til Andragernes økonomiske Forhold. Jeg skal i denne Forbindelse kun tillade mig at berøre Bestemmelsen om Fradrag af de 10 Dagsarbejder ved Jorddykningsarbejdets Værdiberegning. Det maa anses for sundt og berettiget at denne Bestemmelse tages overfor de større Brugere, som har Landbrug som Hovederhverv, og som maaske har flere arbejdsføre Mænd i sin Husstand eller har Daglejere til Udførelse af en Del af Arbejdet, og da særlig overfor dem af disse, der ejer den Jord, de bruger. For de Jordbrugeres Vedkommende, der har Landbrug som Bieerhverv, eller som har et lille Brug, som de er alene om at passe, vil det i de fleste Tilfælde kun være faa Dage om Aaret, som de vil kunne afse til Udførelse af Jorddykningsarbejder af den Art, som omhandles i de foreslaaede Bestemmelser, og for saadanne vil det i de fleste Tilfælde vel være saaledes, at de i Løbet af en Vinter muligvis vil kunne opnaa at udføre det Minimum af Jorddykningsarbejde, som Bestemmelserne tilsiger Tilskud til. Ved at fradrage 10 Dagsarbejdere i det Arbejde, en saadan Mand udfører, vil man staa i Fare for at reducere hans Tilskud forholdsvis meget mere, end man kommer til at reducere det Tilskud, som den større Bruger skal have, idet denne har Anledning til at nedlægge et meget større Arbejde hvert Aar i Jorddykning en den mindre Bruger.

Skal det her fremførte Synspunkt tages til Følge, vil Spørgsmaalet rejse sig om, hvor Skellet skal sættes mellem de Brugere, hos hvilke der skal gøres et Fradrag af 10 Dagsarbejder og de andre, og om der hos disse skal gøres et mindre Fradrag eller slet intet.

Vedrørende Skellet mellem de større og de mindre Brugere, er der i Loven om Begunstigelse for Driftslaaneforeninger for mindre Jordbrugere paa Færøerne af 14. Juli 1927 sat en Grænse ved de Brug, hvis Værdi ikke overstiger ifølge den i Henhold til Lov angaaende en ny Skyldsætning af Jorderne paa Færøerne af 29 Marts 1867 foretagne Takstation.

Foraaavdt der nedenfor denne Grænse medregnes brug af Odelsjord, vil almindelig Tankegang paa Færøerne sandsynligvis reagere imod, at saadanne henregnes under mindre Jordbrugere, saafremt Værdien af Husejendom ikke medregnes i Værdien 12000 Kr.

Anderledes stiller det sig for Brugere af Statens Fæstegods, idet den Jord, de bruger, ikke er deres egen, samt for Forpagtere af det til Kirkerne henlagte Gods, hvilke for det meste er væsentlig ringere stillede

end Kongsbønderne, da de skal svare en Afgift, der er mange Gange større end den en Kongsfæster med samme Brugsstørrelse skal svare som Leje af sit Brug. En Forpagter har saaledes ikke Raad til at holde Arbejdsfolk paa sit Brug, selv om han i Henhold til Brugets Størrelse maatte have Brug for saadanne. . . I denne Forbindelse vil jeg anse alle Forpagtere af det beneficerede Gods som mindre Brugere.

Jeg har ikke villet undlade at berøre dette Forhold, men har dog ikke tilladt mig at tage det med under det Udkast til Regler for Statsbidrag til Opdyrkning, som jeg tillader mig at vedlægge denne Erklæring.

M. Winther Lützen.

Udkast fra Landbrugskonsulenten

til

*Regler i Henhold til Lov for Færøerne af
om Statsbidrag til Opdyrkning m. m.*

§ 1.

Færøernes Landboforening (Føroya búnaðarfelag) kan i hvert Sogn ansætte en Tillidsmand, til hvilken de, der vil andrage om Bidrag til Opdyrkning m. v. kan henvende sig.

§ 2.

For disse Tillidsmænd lader Landboforeningen udarbejde en Instruks og Vejledning. Denne skal godkendes af Færø Amt og skal indeholde Vejledning for Udfærdigelse af Beretning om udførte Jorddykningsarbejder og for Arbejdets Værdiberegning.

Tillidsmændene skal bistaa Andragerne med Raad og Vejledning i alle Spørgsmaal, der henhører under disse Bestemmelser.

§ 3.

Skema til Andragende dels om Bidrag til Jorddykningsarbejder og dels til Opførelse af Gødningsopsamlingssteder faas ved Henvendelse til Forstanderskabet.

§ 4.

Andragende om Bidrag til Jorddykningsarbejder indsendes til Landboforeningen inden 1. December hvert Aar og skal indeholde Oplysning om Jordstykkets Beliggenhed, Størrelsen af Andragerens samlede Ejendom, om Tilskud søges til Opdyrkning af raa Jord eller til Kultivering af Indmark, og om der under Andragendet er indbefattet Hegn.

Andragendet skal bilægges med en Plan over det Stykke, der skal bearbejdes med Angivelse af de Arbejder, der skal udføres affattet af Landbrugskonsulenten eller en, som han antager dertil. I denne Plan skal angives Størrelsen af det eller de Stykker, til hvilke Bidrag søges.

Samtlige Andragender om Bidrag til Jorddyrkning forelægges Landbrugskonsulenten til Udtalelse.

§ 5.

Andragende om Tilskud til Gødningsopsamlingssteder og Aljebeholdere sendes til Landbrugskonsulenten og skal indeholde Oplysning om Besætningens Størrelse, hvilket Materiale tænkes benyttet og Dimensionerne af de Indretninger, der agtes opført.

Naar Landbrugskonsulenten kan godkende de indsendte Andragender indsender han disse til Landboforeningen sammen med sin Beregning af Bidragets Størrelse.

§ 6.

Til de under disse Regler indbefattede Jorddyrkningsarbejder kan der ydes et Bidrag af indtil $\frac{1}{4}$ af de dertil medgaaende Omkostninger, dog ikke udgør over 100 Kr. pr. Dekar og ikke ud over 1000 Kr. i samme Ydelse. Til mindre end $\frac{1}{4}$ Dekar ydes ikke Bidrag. Under Omkostningsoverslaget kan medtages Udgifter til Kalkning, Grusning o. l. Jordforbedring samt Udgifter til første Aars Gødskning.

§ 7.

Til Opførelse af Gødningssopsamlingssteder og Aglebeholdere kan ydes et Bidrag af $\frac{1}{3}$ af de dertil medgaaende Omkostninger, dog ikke ud over 150 Kr. til en Andrager. Der ydes ikke Bidrag til Arbejder, hvis Overslagssum ligger under 75 Kr.

§ 8.

Som Regel skal de Arbejder, til hvilke der søges Bidrag i Henhold til nærværende Regler, være fuldført i Løbet af to Aar efter at Andragendet er bevilget. Fravigelse fra denne Regel kan ske straks ved Andragendets Indgivelse, naar det er et større Arbejde, til hvilket der søges Bidrag, eller senere, om indtrufne Omstændigheder taler for at Arbejdets Fuldførelse udsættes.

Landbrugskonsulentens Erklæring skal i ethvert saadant Tilfælde indhentes.

§ 9.

Naar et Arbejde, til hvilket der er søgt Bidrag, er færdigt udført, henvender Andrageren sig til den af Landboforeningen ansatte Tillidsmand for det Distrikt. Denne foretager da snarest mulig en Værdsettelse af det udførte Arbejde i Henhold til den Instruks og Vejledning, han har at rette sig efter. Herunder skal Andrageren give Tillidsmanden alle de Oplysninger, denne ønsker, og i det Hele være ham behjælpelig med Raad og Daad, saaledes at alle Oplysninger kan foreligge saa fyldige som muligt. Tillidsmanden paaser, at Arbejdet er udført i Overensstemmelse med den godkendte Plan.

Tillidsmanden indsender sin Indberetning om det udførte Arbejde til Landboforeningen. Finder denne Anledning dertil, kan den forelægge disse Indberetninger for Landbrugskonsulenten til Udtalelse.

Findes det udførte Arbejde at være i Orden, kan Landboforeningen ved at forelægge Tillidsmandens Indberetning eventuelt bilagt med Landbrugskonsulentens Udtalelse, kræve Beløbet anvist til Udbetaling.

Nevndarálit og uppskot.

Nevndin heldur onga broyting nýttast í tí uppskoti til lóg um »direkte statsbidrag til opdyrkning m. v.» sum er til skjáls í »lagtings» tidendæ 1927 bilag 21, uttan tað at árstølini verða skift tá lógin skal galda og tá hon skal umfarast aftur av lögtingi og ríkisdegi.

Heldur ikki kan nevndin verða ímóti tí at tær »Regler i henhold til forslag til lov for Færøerne om statsbidrag til opdyrkning m. v.» sum búnaðarráðgevarin hevur uppsett og her frammanundan eru ávístar, verða tiknar til nýtslu í staðin fyri tær í fjør av tinginum samtyktu og sum standa í »lagtingstidendæ» 1927 bilag 21, síðu 2-3. Tó vil nevndin innstilla at nakrar smábroytingar verða gjørdar.

Tí viðvíkjandi at landbúnaðarráðið, sjá »landbrugsministeriet, København, den 9. august 1928» sum prentað er fyrst í hesum nevndaráliti, heldur

at studdningurin eigur at vera givin uppá grundarlag av einari av búnaðarráðgevarinum ella øðrum serstaka búnaðarkønnum manni, er nevndin harum samsint við landbúnaðarráðið og vil leggja aftrat at tað í hesum føri ræður ógvuliga nógv um at hava ein sera skilagóðan og kønan mann til at áseta hesar reglir.

So skjýtur landbúnaðarráðið upp um studdningurin ikki einans eigur at vera givin til felagsruddning har fleiri lutaeigarir velja og rudda eitt størri øki í felagsskapi.

Hetta má nevndin halda ikki fara at bera til, vegna tess at teir ruddningamenn eru nógv fleiri í tali, sum upprudda jørð einsæris, heldur enn teir sum eru í holt við at hagreiða ótøkir ella vøla um jarðir, verði seg innan ella uttangað, í felagsskapi.

Síðan sipar landbúnaðarráðið til um ikki tað mark skal setast fyri studdningin, at jarðirnar skulu vera skiftar millum áðarinar eftir lógini av 20. apríl 1926.

Heldur ikki hettar heldur nevndin fer at bera til. Fyrst og fremst av teim atvoldum at eingin víska er fingin fyri enn, hvussu nógv jørð í Føroyum tað í nāmindi eydnast at fáa skift. Enn er einki komið áleiðis við jarðaskifti, og skuldi hetta mark verið sett, vóru nú ongar jarðir til sum studdning kundu fingið. Hitt annað er, at nevndin má halda at tað sum umræður mest, tað er at fáa Føroyar grønar, við øðrum orðum sagt, fáa landið at bera so nógv meira græs og aðrar ávøksir enn tað enn er í standi til. Landsins virði og landsins avdráttur verður tað sama um teir menn sum rudda verða sitandi á tí teir hava hagreiðt ella teir eina ferð við einum jarðabýti eftir lóg av 20. apríl 1926 skulu gera gerðabýti ella makaskifti við aðrar.

Enntá heldur búnaðarráðið at hesin studdningur ikki kann veitast til menn sum hava fingið ella fáa lán til jarðabøtur (grundforbedring). Hesum kann nevndin ikki vera á einum máli við búnaðarráðið um. Lán at rudda jørð fyri her á landi eru tung at ávaxta og aftursvara. Tað er yvirhøvur enn í Føroyum so trupult at rudda jarðir, at tann maður sum ruddar, sjáldan fær fullan ávøksur sjálvur av sínum starvi. Tað er alt sum oftast so at tað ikki verður uttan eftirslektin sum nýtur fruktirnar av tí ervaði fedrarnir hava haft. Í Noregi har jarðaviðurskiftir í mongum eru lík okkara, er ikki munur gjørdur á at veita beinleiðis studdning til ruddning, æntin ruddningsmaðurin hevur fingið ella ikki fingið jarðrøktarlán.

Effersøe, M. Samuelsen og Weihe skal bemærke.

Vi har først den 15. d. M. modtaget Aftryk af følgende Dokumenter: Landbrugsministeriets Skrivelse af 9. f. M., Amtets Skrivelse af 5. Januar f. A. og Landbrugskonsulentens Skrivelse af 19. Dec. f. A.

Indenfor Udvalget har der vel, forinden man modtog disse Aktykker, fundet en almindelig Behandling Sted af Sagen, men Behandlingen har ikke kunnet være indgaaende, forinden alle Oplysninger forelaa. Som Følge heraf, og i Betragtning af, at Tingsamlingen maa være meget nær sin Afslutning, maa vi beklage, at vi ikke ser os i Stand til at yde Sagen den fuldt paakrævede Behandling i Enkeltheder.

Vi er imidlertid paa det rene med, at Behandlingen i Lagtinget bør tilendebringes i indeværende Samling og ønsker at bidrage hertil, idet vi anfører:

Ad. Forslag til Lov om direkte Statsbidrag til Opdyrkning m. v. paa Færøerne, jfr. Lagtingtidende for 1927, Bilag 21, Side 1—2, jfr. ogsaa Tidende for s. A. Side 19—24.

Der foreslaas ingen Ændring undtagen m. H. t. Tidspunkterne for Lovens Ikrafttræden og Revision.

Man kan tiltræde Ministeriets Udtalelse om, at Tilskud til Opdyrkning kun bør gives, naar Arbejdet udføres efter en af Landbrugskonsulenten eller en anden særlig sagkyndig Person udarbejdet Plan.

Derimod mener man, at det vil være urigtigt, som berørt i Ministeriets Skrivelse, at begrænse Tilskudet til saadanne Tilfælde, hvor det drejer sig om større samlede Opdyrkningsarbejder, der foretages af flere Lodsejere i Fællesskab. Efter Forholdenes Natur vil det i Almindelighed være uhensigtsmæssigt at foretage egentlige Opdyrkningsarbejder i Fællesskab. Derimod kan det, hvor det drejer sig om større, samlede Opdyrkningsarbejder, være Tale om en begrænset fælles Virksomhed, saasom med Hensyn til Anlæg af Veje, Opførelse af Hegn og Iværksættelse af Vandafledning, men der maa da i paakommende Tilfælde ved hver enkelt Sags Bedømmelse tages Bestemmelse herom ved Afgørelse af Spørgsmaalet om Planen for Opdyrkningsarbejdet.

Imidlertid vil det sædvanlige formentlig blive, at Opdyrkningen foretages spredt, og at hver enkelt Person opdyrker helt for sig selv, og det bør staa klart, at saadanne Opdyrkere ikke bør stilles mindre gunstigt, end Deltagere i større, samlede Opdyrkningsarbejder.

Ministeriet har endelig henstillet til Overvejelse, om Tilskud til Opdyrkning ikke burde begrænses til kun at angaa Jord, der er udskiftet i Henhold til Lov om Udskiftning af 20 April 1926.

Man maa imidlertid fraraade dette. — Udskiftning i Henhold til nævnte Lov er lige paabegyndt, og man kan endnu ikke danne sig nogen begrundet Mening om, hvor hurtigt Udskiftningen vil blive fremmet. Den af Ministeriet ommeldte Bestemmelse vil derhos let komme til at bevirke en uheldig Udsættelse af de under nærværende Sag omhandlede Foranstaltninger, som man venter vil faa en meget gavnlig Betydning. Hertil kommer, at Opdyrkning af Udmærket, i høj Grad vil lette Betingelsesgrunde for Iværksættelse af Udskiftning.

Ad, Forslag til Regler i Henhold til Loven.

Man foreslaar væsentlig kun formelle Ændringer.

I § 1, 1. Linie efter »Sogn« indsættes »eller andet begrænset Omraade«.

I § 3, 3. Linie ændres Ordet »Forstanderskabet« til »Kommunens Forstanderskab«.

I § 6, 2. Linie ændres »op« til »indtil«.

Opdyrkningsarbejdet tager i Reglen ret lang Tid. De udføres gerne eller altid af Personer, som har anden Beskæftigelse (Fiskeri m. v.), der skal passes til Familiens Underhold. Opdyrkningen foregaar i Reglen, naar der ikke kan faas anden lødende Beskæftigelse. — Uagtet § 8, 1. Stk. aabner Adgang til Afvigelse fra Reglen om, at Arbejdet skal være fuldført i Løbet af et Aar, anser vi det for rigtigst at fastsætte Reglen til tre Aar.

I § 9, 1. Stk., 3. Linie ændres »det« til »paagældende«.

Forslag.

1. Lagtinget indstiller Sagen om Statsbidrag til Opdyrkning m. m. paa Færøerne til snarest muligt Fremme.
2. Med Hensyn til Ministeriets Bemærkninger i Skrivelse af 9. August 1928 til Lagtinget tillader man sig at henvise til Udtalelserne i Udvalgsbetænkningen.
3. Man foreslaar, at der foretages følgende Ændringer i det af Lagtinget i 1927 indstillede Lovforslag:

Til § 3.

- a. I 1. Linie rettes »1928« til »1929«
- b. I 2. og 3. Linie ændres henholdsvis »1930« og »1930-31« til »1931« og »1931-32«.
- 4. Man foreslaar at der foretages følgende Ændringer i det af Landbrugskonsulenten affattede Udkast til Reglement:
 - a. I § 1, 1. Linie efter »Sogn« indsættes »andet begrænset Omraade«
 - b. I § 3, 3. Linie ændres Ordet »Forstanderskabet« til Kommunens »Forstanderskab«.
 - c. I § 5, 2. Linie ændres »op til« til »indtil«
 - d. I § 8, 1. Stk., 2. Linie ændres »et Aar« til »tre Aar«.
 - e. I § 9, 1. Stk., 3. Linie ændres »det« til »paagældende«.

Lægtingid 22. sept. 1928.

Effersøe.

Matras.

Niclasen.

Patursson.
form.

M. Samuelsen.

Viðstein.

Wejhe.

The first part of the paper discusses the importance of understanding the cultural context of the research. It highlights the need for researchers to be sensitive to the values and beliefs of the communities they are studying. This is particularly important in the field of education, where cultural differences can significantly impact learning outcomes.

The second part of the paper focuses on the methodology used in the study. It describes the process of selecting participants, collecting data, and analyzing the results. The authors emphasize the importance of using a mixed-methods approach, which combines both qualitative and quantitative data to provide a more comprehensive understanding of the research topic.

The third part of the paper presents the findings of the study. It discusses the results of the data analysis and how they relate to the research objectives. The authors note that the findings suggest that cultural factors play a significant role in the educational experiences of students. This has important implications for educators and policymakers who are looking to improve educational outcomes for diverse populations.

The final part of the paper discusses the limitations of the study and suggests areas for future research. The authors acknowledge that the study was limited by its sample size and the specific context in which it was conducted. They suggest that future research should explore the cultural context of education in other settings and with different populations.

Udvalgsbetænkning

i

Sag Nr. 38—1928: Nyordning af Færøernes Seminarium.

Færø Amt har under 8. August d. A. forelagt Tinget Undervisningsministeriets Skrivelse af 31. Oktober 1927, hvori Ministeriet udtaler sit Syn paa Sagen om en Nyordning af Færøernes Seminarium. -- Denne Sag har været behandlet baade i Skoledirektionen og i Færøernes Lagting i Samlingerne 1925, 26 og 27, og der er fremsat Indstillinger i Sagen (se Lagtingsberetningerne for nævnte Aar).

Undertegnede Johan Kallsoy og P. M. Dam anser Ministeriets Forslag til Nyordning af Færøernes Seminarium for at byde saadanne Fordele fremfor den nuværende Ordning, at vi maa tilraade dets Gennemførelse med den Tilføjelse, at den ny Lærer, der foreslaas ansat ved Seminariet, bør være cand. mag. eller have en dertil svarende Uddannelse.

Vi kan fuldt ud tiltræde Punkterne 1, 2 og 3 i Ministeriets Forslag. Angaaende Punkt 4 mener vi, at 2 Seminarietimer bør regnes lig med 3 Mellem- og Realskoletimer.

Med Hensyn til Punkt 5 mener vi, at Undervisningen i Øvelsesskolen naturligvis maa være baseret paa Folkeskoleundervisning. Vi henstiller, at der oprettes en særlig Øvelsesskole (med 1 eller 2 Klasser), knyttet til Seminariet, eller ifald man mener det foreløbig lettere gennemførligt som Øvelsesklasser at benytte en eller flere Klasser i Kommuneskolen, at disse, som foreslaaet af Skoledirektionen, undervises i de Fag, hvori Seminarieeleverne deltager, af Seminariets Lærere eller andre Lærere, som Skoledirektionen godkender.

Det maa anses at være af største Betydning for en forbedret Læreruddannelse, at der oprettes en et-aarig Forberedelsesklasse, og at Optagelsesfordringerne til Seminariets 1. Klasse bliver af et Omfang, der gør det muligt at sikre Tilgang af Elever, der virkelig egner sig til Læreruddannelse.

Men maa anse det for meget paakraevet, at disse Forbedringer gennemfoeres allerede for det ny Holds Vedkommende, der begynder i August 1929, og vi mener det rigtigt at modtage Ministeriets Tilbud om paa foerstkommende Finanslov at søge Bevilling til en ny Lærer ved Færøernes Seminarium, og at man, saa længe man ikke har indvundet tilstrækkelige Erfaringer med Hensyn til, hvordan den ny Ordning kommer til at virke, til en vis Grad lader Timerne besørge af Timelærere.

Skoledirektionen bemyndiges til sammen med Ministeriet at fastsætte Timeplan for Forberedelsesklassen og Optagelseskrav til 1. Seminarieklasse.

*

*

*

Lagtinget har i 1925 og 1926 udtalt sig for en Omordning af Lærerskolen paa den Maade, at Skolen bliver en særlig Institution med en særlig Forstander. Denne Stilling indtager Mindretallet endnu, og de af Ministeriet anførte Grunde har ikke kunnet ændre vor Stilling.

Vi holder fremdeles fast paa Flertallets Stilling med Hensyn til Bibeholdelse af den 3-årige Uddannelse. Ved at lægge 1 Aar til fordyrer man Uddannelsen væsentlig, uden at det er tilstrækkelig godtgjort, at denne Udvidelse af Uddannelsestiden er nødvendig. Man vil ved at gøre Uddannelsen dyrere indskrænke Adgangen til Seminariet til de i og ved Thorshavn bosatte og til velhavende Folks Børn ude paa Bygderne. Desuden vil den forøgede Uddannelsestid blive benyttet som Argument for forøgede Lønkrav fra Lærernes Side. Til Opfyldelse af dette Krav har de færøske Kommuner næppe Raad. Og det er næppe Flertallets Hensigt at lade Staten alene om Forhøjelsen. Det viser sig, at Lærere med en 3-årig, ja, endda Lærere med en 2-årig Uddannelse gør udmærket Fyldest i Folkeskolen, naar de ellers har Anlæg for at være Lærere, medens andre kan uddanne sig i Aarrækker uden at kunne gøre Fyldest som Børneopdragere, fordi de mangler de særlige Betingelser, som Stillingen kræver.

Mindretallet henviser til Udvalgsbetænkningerne for 1925 og 26.

Mindretallet anser det for at være af største Betydning, at der ved Seminariet ansættes en Lærer, hvis Specialitet det er at uddanne Lærere. Man kræver ikke, at denne Mand skal have en bestemt akademisk Grad. Han maa blot egne sig særlig til at virke ved et Seminarium, og han skulde gerne egne sig til at blive Forstander for Seminariet, naar dette ved den nuværende Forstanders Forflyttelse skilles fra Mellem- og Realskolen.

*

*

*

Forslag (fra Johan Kallsoy og P. M. Dam).

1. Færøernes Seminarium og Færøernes Mellem- og Realskole drives i Forening under en fælles Forstander og med fælles Lærerkraefter. Ved fremtidig Ansættelse af Lærere ved den samlede Institution lægges der i lige Grad Vægt paa den paagældendes Egnethed for Seminariet og for Mellem- og Realskolen.
2. Saavel Forstander som Lærere udnævnes til Lærere ved den samlede Institution.

3. Seminariet og Mellem- og Realskolen har hver sine Klasselokaler, og har begge Formiddagsundervisning: Fagklasser til Naturfag, Fysik og Kemi m. v. samt Gymnastiksal er fælles.
4. Ved Beregningen af Lærernes pligtige Timetal regnes 2 Seminarier timer lig med 3 Mellem- og Realskoletimer.
5. Der oprettes en Øvelsesskole, knyttet til Seminariet, eller ogsaa meddeles Øvelsesundervisning i enkelte Klasser i Thorshavns Kommuneskole af Seminariets Lærere eller andre Lærere, som Skoledirektionen godkender.
6. Der ansættes straks en Lærer ved Færøernes Seminarium (og Mellem- og Realskole) med særligt Henblik paa Undervisning i Seminariet. Denne Lærer, der skal være cand. mag., lønnes som Seminarielærer (eventuelt med et særligt Tillæg).
7. Lagtinget paatager sig at udføre de Byggearbejder, der nødvendig- gøres til Gennemførelse af forannævnte Ordning, til hvilken Tid Ministeriet forlanger. Dog henstiller man, om man muligvis kunde nøjes med at leje Lokale til Seminarieklassen (i Realskolen) de første 2 Aar, saaledes, at den nye Bygning ikke behøver at staa færdig før Øvelsesskolen skal tages i Brug (om 3 Aar).

Forslag (fra A. Samuelson og Joh. M. Fr. Poulsen):

1. Lagtinget fornyer sin Indstilling af 1925 og 1926 om, at der af Statskassen bevilges Løn og de sædvanlige Tillæg til en Lærer ved Færøernes Seminarium og at denne Lærer lønnes som Overlærer, jfr. Lov Nr. 61 af 4. Oktober 1919.
2. Lagtinget anmoder Skoledirektionen og Undervisningsministeriet om at have Opmærksomheden henvendt paa, at der ved eventuel Vakance i Overlærerembedet ved Færøernes Mellem- og Realskole tages Forbehold om en Adskillelse af Stillingen som Overlærer ved nævnte Skole og Stillingen som Forstander ved Seminariet.

Johan M. Fr. Poulsen.

Johan H. Poulsen.

Johan Kallsoy

P. M. Dam.

A. Samuelson.

Ændringsforslag

til

A. Samuelsen og Johan Fr. Poulsens Forslag
i Nr. Sag 38—1928 (Nyordning af Færøernes Seminarium).

I 1ste Indstillingspunkt ændres Ordet «Overlærer» til «Seminar-
riælærer».

Lagtinget, den 24. September 1928.

Johan H. Poulsen.

Udvalgsbetænkning

i

Sag Nr. 207—1928: Tilskud til «Suðuroya mjólkafelag og margarinuvirki».

Bestyrelsen for Andelsselskabet «Suðuroya mjólkafelag og margarinuvirki», Tveraa, har til Færøernes Lagting indgivet et Andragende af 3. August d. A. om Hjælp til Fremskaffelse af 30.000 Kr., dels som Tilskud og dels som Laan fra Stat og Lagting, til Anlæg og Start af ovennævnte Andelsselskab.

Lagtinget raader desværre for Tiden ikke over Midler til i Form af Tilskud eller Laan at støtte denne Sag, men skal dog, idet man kan tiltræde de i Ansøgningen anførte Grunde, udtale, at man finder det paatænkte Foretagende ikke alene for berettiget, men ogsaa for værende af største Betydning og højst paakrævet for Landbrugets Ophjælpning paa Suderø.

Idet man ikke kan anse det paa den Sagen vedlagte Liste af forskellige Jordejere fra Bygderne paa Suderø tegnede Beløb for i alle Tilfælde værende at betragte som disponibel Kapital, foreslaas, at Lagtinget henstiller til Selskabets Bestyrelse om at faa indbetalt den tegnede Sum paa 18.000 Kr., da man anser det for nødvendigt at stille en Indskudskapital paa nævnte Sum som en Betingelse for, at Lagtinget kan anbefale Tilskud og Laan fra Staten. Sker denne Indbetaling, kan man paa det varmeste anbefale, at Staten træder «Suðuroya mjólkafelag og margarinuvirki» i Møde med at yde Selskabet de resterende for Anlæg og Start nødvendige 12.000 Kr. i Form af Laan eller Tilskud.

Forslag.

1. Under Forudsætning af, at Andragerne som Indskudskapital indbetaler 18.000 Kr., anbefaler Lagtinget, at der af Statskassen til Andelsselskabet «Suðuroya mjólkafelag og margarinuvirki» ydes et Beløb paa 12.000 Kr. som Tilskud eller Laan.
2. Andragerne bliver gjort bekendt med Lagtingets Betænkning og Indstilling til Regeringen om Statslaan og Tilskud til Selskabet.

Budgetudvalget, den 7. September 1928.

Gunnar Winther,	J. Patursson,	N. Niclasen,	A. Samuelsen.
J. H. Joensen.	N. Nolsøe.	P. M. Dam.	

Thorshavn, den 12. Septbr. 1928.

I Henhold til Færø Amts Skrivelse af 27. September f. A., hvori dette efter Anmodning af Lagtinget udbeder sig Centralforeningens Udtalelse om, hvorvidt der bør ske Ændringer i Anordning Nr. 539 af 30. December 1921, hvorved Lov Nr. 144 af 10. Maj 1915 sættes i Kraft paa Færøerne, skal man tillade sig at udtale følgende:

Lov Nr. 201 af 14. Juli 1927 er en Nedskæringslov, og de Bestemmelser, der er af største Interesse i denne Forbindelse og som, i Fald de vedtages, vil medføre de største Ændringer i den gældende Anordning, indeholdes i dennes § 2, som nedsætter Statstilskudet fra 3 Kr. til 2 Kr. pr. Medlem om Aaret, ligesom Statstilskudet til Medicin, der hidtil har udgjort en $\frac{1}{4}$ af en Kasses samlede Medicinudgift, bortfalder. Samtidig begrænses Statens Tilskud ifølge samme § til Lægehjælp til højst 2,4 Millioner Kroner, en nok saa klækkelig Nedskæring, naar man erindrer, at den forud for denne Lovs Ikrafttræden har været ca. 3,4 Millioner. Da det samlede Medlemsantal i de færøske Sygekasser er ca. 9000, og disses Medicinforbrug pr. Aar er lidt over 22000 Kr., vil heraf fremgaa, at den samlede Nedgang i Statstilskudet for de to første Posters Vedkommende vil andrage ca. 14500 Kr. pr. Aar. Hvorvidt der ogsaa vil ske en Nedgang med Hensyn til Lægehjælpen, er vi ikke i Stand til med Sikkerhed at udtale os om. Da de færøske Sygekassers Lægeudgifter kun udgør 5 Kr. 35 Øre pr. Medlem om Aaret, medens den tilsvarende Udgift pr. Medlem for Kasserne i det øvrige Kongerige udgør 10 Kr. 10 Øre, i 1925 skulde man anse det for mest sandsynligt, at denne Bestemmelse ikke kommer til at have nogen Indvirkning her hos os.

Det, der før har voldt de færøske Sygekasser de største Vanskeligheder, var de mægtige Sygehusudgifter. Nu, efter at disse ved Lagtingets og Statens Hjælp er blevet reguleret, betaler Sygekasserne 4 Kr. pr. Dag og faar de 2 Kr. refunderet fra Kommunerne, hvorved Sygekassernes virkelige Udgift bliver 2 Kr. pr. Dag, altsaa det samme, som der betales for en Indlæggelse paa Rigshospitalet og paa flere andre Sygehuse i det øvrige Kongerige. Vi kan saaledes ikke finde antagelige Grunde, der kan tale for, at man fraraader, at ogsaa vi gaar ind under de samme Vilkaar, som alle de øvrige Sygekasser i Kongeriget arbejder med.

Under Henvisning til § 2, andet Stykke, skal vi dog tillade os at paapege den Kendsgerning, at flere af vore Kasser vel nok paa Papiret har opsamlet en Reservefond, medens det faktiske Forhold er det, at disse Penge i mange Tilfælde er tilgodehavende — ofte fleraarigt — hos Kommunerne, der har undladt at refundere Sygekasserne deres pligtige Andel af Sygehusudgifterne. De i de øvrige §§ indeholdte Bestemmelser har vi ikke noget at indvende imod, naar vi ser bort fra § 5 og eventuelt enkelte andre Smaabestemmelser, som ikke tager Sigte paa færøske Forhold.

I det hele maa vi udtale, at Loven ifølge sin Art betegner et beklageligt socialt Tilbageskridt, men i Betragtning af, at vi blandt andet ved Statens Hjælp har faaet forbedret vore Hospitalsforhold nok saa betydeligt og i Betragtning af, at vi ogsaa altid har faaet vor Part af de Fordele, Loven til enhver Tid har budt paa, saa anser vi det for ret og billigt, at ogsaa vi, naar Talen er om Nedskæring, gaar ind under de samme Arbejdsvilkaar, som alle øvrige statsanerkendte Sygekasser i Kongeriget.

P. C. V.

P. Jensen,
Fmd.

Joh. M. Fr. Poulsen.

Til
Udvalget for forskelligartede Sager, Lagtinget.

the 1990s, the number of people in the Netherlands who are not affiliated with a religious community has increased from 10 to 20 per cent. The number of people who are not affiliated with a religious community is expected to increase to 30 per cent by 2020.

There are several reasons for this increase. First, the number of people who are not affiliated with a religious community has increased in all age groups. Second, the number of people who are not affiliated with a religious community has increased in all parts of the country. Third, the number of people who are not affiliated with a religious community has increased in all religious communities.

There are several reasons for this increase. First, the number of people who are not affiliated with a religious community has increased in all age groups. Second, the number of people who are not affiliated with a religious community has increased in all parts of the country. Third, the number of people who are not affiliated with a religious community has increased in all religious communities.

There are several reasons for this increase. First, the number of people who are not affiliated with a religious community has increased in all age groups. Second, the number of people who are not affiliated with a religious community has increased in all parts of the country. Third, the number of people who are not affiliated with a religious community has increased in all religious communities.

There are several reasons for this increase. First, the number of people who are not affiliated with a religious community has increased in all age groups. Second, the number of people who are not affiliated with a religious community has increased in all parts of the country. Third, the number of people who are not affiliated with a religious community has increased in all religious communities.

There are several reasons for this increase. First, the number of people who are not affiliated with a religious community has increased in all age groups. Second, the number of people who are not affiliated with a religious community has increased in all parts of the country. Third, the number of people who are not affiliated with a religious community has increased in all religious communities.

There are several reasons for this increase. First, the number of people who are not affiliated with a religious community has increased in all age groups. Second, the number of people who are not affiliated with a religious community has increased in all parts of the country. Third, the number of people who are not affiliated with a religious community has increased in all religious communities.

There are several reasons for this increase. First, the number of people who are not affiliated with a religious community has increased in all age groups. Second, the number of people who are not affiliated with a religious community has increased in all parts of the country. Third, the number of people who are not affiliated with a religious community has increased in all religious communities.

Udvalgsbetænkning

Sag Nr. 235—1928: Fiskeri ved Grønland.

I Skrivelse af 30. f. M. har Føroya skipara- og navigatorfelag henvendt sig til Tinget angaaende Spørgsmaalet om Fiskeri ved Grønland.

Det oplyses, at der i Aar har været stort Fiskeri paa Bankerne, og at der har været 5 færøske Skibe paa Fiskeri nævnte Sted, men at det kan forventes, at der i Fremtiden vil tage en Mængde Skibe op til de grønlandske Farvande. Foreningen mener, at der kan komme Aar, hvor der ikke er Fisk paa Bankerne, men at der da kan være Fisk nærmere ved Land, og at det vil være et stort Tab, om færøske Kuttere tager til Grønland saadanne Aar, idet hele Sæsonen eller en stor Del deraf er ødelagt, hvis de kun har Tilladelse til at fiske paa Bankerne. Foreningen andrager derfor om, at Lagtinget vil arbejde for, at Færinger faar Lov til at fange Fisken baade paa Bankerne og inde i Fjordene, at Færinger faar Lov til at drive Baadfiskeri i Fjordene, at der gives Tilladelse til at oplægge Fangsten og tilvirke denne, hvor det er mest bekvemt, og at der gives Tilladelse til, at Grønlændere tages som Medhjælpere baade ombord i Skibene og ved forskelligt Arbejde paa Land.

Andragerne mener, at der ikke er nogen Fare for, at Fiskeriet i Fjordene skal ødelægges, og at det bedste Bevis herfor er Forholdet ved Island, hvor der drives stort Trawlfiskeri, uden at Bestanden synes at formindskes.

I Lagtinget behandlede man ifjor et Andragende fra Skibsreder Jens Andreasen om Adgang til Fisketørring i Grønland, og Tinget anbefalede dette, jfr. Lagtingstidende 1927 Side 131 og 217. I Skrivelse af 20. Februar d. A. meddeler Indenrigsministeriet, at det indtil videre intet har at erindre imod, at Færinger tørrer Fangsten i Terrainet omkring Færingehavnen, hvorimod Ministeriet ikke kan overtage Fisketørringen, ligesaa lidt som man kan paatage sig Transport af den tørrede Fisk.

I 1926 behandlede Tinget hele Spørgsmaalet om Fiskeri ved Grønland, jfr Lagtingstidende Side 143. I 1924 og 1925 havde man vedtaget Henvendelse til Regeringen om,

- at Færinger faar Tilladelse til at fiske overalt paa Søterritoriet ved Grønland, undtagen inde paa Fjordene, der forbeholdes Grønlænderne.
- at det tillades Færinger at skaffe sig Angmagsæt til Agn, eventuelt ved Bistand af Grønlænderne.
- at der gives færøske Fiskere Støttepunkter i Land paa forskellige Steder, og
- at der arbejdes hen til, at færøske Baadfiskere faar Stationer i Land, for derfra at kunne drive Baadfiskeri.

Der blev indtil videre givet Tilladelse til, at danske og islandske Fiskerskibe, som agter at drive Fiskeri paa Bankerne ved Grønlands Kyst efter derom for hvert enkelt Skib indgivet Andragende, kunne besejle Havnen paa Ravens Storø. Udvalget anerkendte de nævnte Indrømmelser, men beklagede, at man havde faaet Afslag paa Hovedønsket, nemlig om Ret til at fiske paa Søterritoriet, ligesom Ønsket om flere Støttepunkter ikke var imødekommet, og færøske Baadfiskere havde faaet Afslag paa Andragende om fra Land at drive Baadfiskeri om Sommeren.

Tinget vedtog derefter et Forslag, hvori man anerkendte de skete Indrømmelser, men fastholdt Beslutningen af 1924 og 1925 og udtalte Haabet og Ønsket om, at Regeringen efter nye Overvejelser fuldtud vilde imødekomme Lagtinget, ligesom man androg om at blive gjort bekendt med Udtalelserne fra de grønlandske Landsraad.

Foranlediget heraf udstedtes Lov Nr. 113 af 30. Maj 1927, hvorefter det tillodes danske Fiskerskibe at drive Fiskeri i de grønlandske Farvande udenfor den Linie, der forbinder de yderste Øer, Holme, Skær og Rev paa Strækningen udfør Haabets Ø mod Nord og Ravens Storø mod Syd, efter herom for hvert enkelt Tilfælde indgivet Andragende, i Tiden fra 1. Juni til 15. Oktober 1927. En tilsvarende Lov er givet for 1928.

Desuden fik man anvist en ny bedre Havn, Færingehavnen.

Udvalget maa mene, at det er en Livssag for Færøerne at kunne drive Fiskeri ved Grønland, og at Vilkaarene, hvorunder dette Fiskeri drives, bør gøres saa gode som muligt.

Man skal derfor indstille, at Loven om Adgang til Fiskeri i grønlandske Farvande fornyes for 1929. Da man har erfaret, at Loven fortolkes saaledes, at Farvandet, hvori der maa fiskes, mod Land begrænses af en ret Linie, der drages mellem de yderste Skær skal man udtale, at dette ikke kan antages at have været Rigsdagens Mening og indstiller, at Loven affattes klarere, saaledes at der kan fiskes helt ind til de yderste Skær.

Derimod mener Udvalget under de nuværende Forhold ikke at kunne foreslaa, at der gives Tilladelse til Fiskeri i Almindelighed inde i Fjordene, idet disse som Hovedregel bør forbeholdes Grønlænderne. Fjordene er dog saa udstrakte, at der maa kunne gives Dispensationer til Baadkompagnier, som maatte ønske at fiske paa visse nærmere angivne Steder i Fjordene. Man skal indstille dette, og at der gives enkelte Grønlændere Adgang og Tilladelse til at deltage sammen med Færinger i Baadfiskeri og Skibsfiskeri, for at de kan udvide deres Kundskaber og Erfaringer med Hensyn til dette vigtige Erhverv.

Forslag.

- 1) Lagtinget indgaar til Regeringen med Andragende om, at der for 1929 udstedes en Lov om Adgang til Fiskeri i grønlandske Farvande af lignende Indhold som Loven af 1928, jfr. dog foran.
- 2) Regeringen andrages om at give Færinger, som maatte ønske at drive Baadfiskeri fra Grønland, Tilladelse til saadant paa nærmere angivne Steder i de grønlandske Fjorde.
- 3) Regeringen andrages om at give enkelte Grønlændere Adgang til at deltage i Færingernes Fiskeri i grønlandske Farvande.

Færøernes Lagting, den 18. September 1928.

Edw. Mitens.

Johs. Simonsen.

S. P. Zachariasen.

A. Samuelsen.

J. H. Joensen.

Ændringsforslag

i

Sag Nr. 235—1928: Fiskeri ved Grønland.

Til Punkt 1 føjes Ordene «særlig i Godthaabsfjorden».

Fiskeriudvalget, 22. September 1928.

Edw. Mitens.

A. Samuelsen.

S. P. Zachariasen.

J. H. M. Joensen.

Johs. Simonsen.

The first part of the paper discusses the importance of the study of the history of the United States. It is argued that the study of the history of the United States is essential for a full understanding of the country and its people. The second part of the paper discusses the importance of the study of the history of the United States. It is argued that the study of the history of the United States is essential for a full understanding of the country and its people.

The third part of the paper discusses the importance of the study of the history of the United States. It is argued that the study of the history of the United States is essential for a full understanding of the country and its people. The fourth part of the paper discusses the importance of the study of the history of the United States. It is argued that the study of the history of the United States is essential for a full understanding of the country and its people.

The fifth part of the paper discusses the importance of the study of the history of the United States. It is argued that the study of the history of the United States is essential for a full understanding of the country and its people. The sixth part of the paper discusses the importance of the study of the history of the United States. It is argued that the study of the history of the United States is essential for a full understanding of the country and its people.

Udvalgsbetænkning

i

Sag Nr. 232—1928: (Statslaan til Opførelse af et Fryse- og Køleanlæg) samt i Sag Nr. 126—1928: (Tilskud og Laan til „Ísvirki og frysti- og kølingarhús“ i Tveraa).

Lagtinget har fra Arbejderforeningen „Enigheden“, Tveraa, modtaget et Andragende af 28. Juli 1928 om Laan og Tilskud til Opførelse af et Fryse- og Køleanlæg og Isværk, som man agter at bygge ved Kajen paa Tveraa. Vedlagt Andragendet er Afskrift af Ansøgningerne til Landbrugsministeriet med anbefaling fra Forstanderskabet, samt Blade og Bøger angaaende Frysning og Køling af Fisk.

I det Lagtinget denne Sag vedrørende tilsendte gøres der Rede for, hvorledes man rundt omkring i Verden lægger meget an paa Oprettelsen af Fryse- og Køleanlæg saavel som paa at organisere sig med Hensyn til Af sætning af Fisk i fersk Tilstand. Særlig fremhæves, hvorledes man i Tyskland har gjort og fremdeles gør sig alt større og større Anstrengelser for at fremme Ferskfiskesagen: Staten træder støttende til ved at gøre Transportforholdene for frossen eller afkølet Fisk saa gunstige som muligt, Kommuner har bygget vældig store Fryse- og Køleanlæg efter Ottensens Metode. Denne Metode beskrives som den til Dato mest fuldkomne Frysningss metode, hvilken man de fleste Steder er gaaet over til at benytte. Fordelene ved Ottensens Metode fremfor f. Eks. Luftfrysningss metoden bemærkes at bestaa i, at den kan holde Fisk en langt længere Tid i fersk Tilstand, ligesom den fryser Fisk en langt hurtigere, hvorved Vævene i Kød et ikke sprænges, hvad der sker ved Frysningen ved den anden Metode. Dette sidste har til Følge, at Vand et skiller sig ud af Fisk en, saa denne ved Optøningen er mør og løs i Kød et og følgelig ikke saa god som Markedsvare, som den efter Ottensens Metode behandlede Fisk, der — i Modsætning til den anden Fisk — ved Optøningen er ligesaa fast i Kød et som om den nylig var fanget. Det fremgaar dog af Overslagene, at Luftfrysningss metoden vilde være billigere med Hensyn til Etableringen. Fremdeles oplyses det, at der i den sidste Tid er gjort saa store Forbedringer af Ottensens Metode, at man faktisk har overvundet alle

Vanskeligheder vedrørende Opbevaringen af Fisken i fersk Tilstand. Der tilføjes Etableringen af Ottensens Fryse- og Køleanlæg den allerstørste Betydning for Rekonstreringen og Stabiliseringen af det haardt stødte færøske Hjemmefiskeri, baade med Hensyn til en rationel Helleflynderfangst og til Afbenyttelse af Motorkutterne om Efteraaret og Vinteren, i hvilken Tid de ligger brak og urentable. Man mener desforuden, at et saadant Anlæg vil betyde meget m. H. t. Anskaffelse af Is og Madding til Havfiskeriet, ligesom man regner med at kunne sælge Is til stedlige og fremmede Linebaade og større Fartøjer, der fisker ved Færøerne. Angaaende Rentabiliteten er der fra „Det danske Frysings-Compagni“ foretaget en Rentabilitetsberegning, der fremstiller Sagen som værende meget lukrativ, dog stiller selve Andragerne sig lidt forbeholdne overfor disse Tal, da man mener det for værende klogt ikke at være alt for sangvinsk, idet Ferskfiskeexporten fra Færøerne nemlig saa at sige er uforsøgt i større Stil.

Det er desværre alt for sandt, at det færøske Hjemmefiskeri er stød i en haardttrykkende Misère. Alles Tanker har derfor selvfølgelig været stærkt beskæftiget med, hvordan man bedst kan opbjaelpe og stabilisere vor Hjemmefiskeri, og man er som foran refereret alt mere og mere kommen ind paa Tanken om Ferskfiskeexport. Færøerne har jo som bekendt Verdens bedste Fisk, samt glimrende Helleflynderbanker. Men en Ferskfiskeexport uden moderne Fryse- og Køleindretninger er umulig, og der kan ikke være Tvivl om, at Færøerne maa følge Islands og de andre Landes Eksempel. Paa Island bygger man f. T. vældige Fryse- og Køleanlæg til Export af Ferskfisk. Anskaffelsen af moderne Fryseindretninger kan man ikke komme udenom, ellers vil man ikke være helt bagud i Konkurrencen. Skibe til Export af Fisk i fersk Tilstand er et meget vigtigt Moment i Sagen, men her kan bemærkes, at P. J. Skipafelagið Føroyar har i dets ny erhvervede Skib ladet indrette særlige Rum til Ferskfiskeexport, hvilket meget heldigt supplerer Planen om Oprettelse af Fryse- og Køleanlæg paa Tveraa.

At omhandlede Foretagende er anlagt kooperativt med det Formaal at imødekomme de forskellige i Fiskeriet Interesserede, maa anses for sundt og gavnligt, navnlig de Bestemmelser, der angaar selve „Ísvirki“s Overskud, der kun kan benyttes til Erhvervslivets Fremme.

Da man som allerede sagt maa anse det for værende af største Betydning for Hjemmefiskeriet paa Færøerne, at man faar etableret Fryse- og Køleanlæg, og i Erkendelse af, at det i disse paa disponibel Kapital saa fattige Tider er uhyre vanskeligt at faa etableret og startet et saa stort Foretagende, som der her er Tale om — og man kan ikke se, at det kan være mindre — finder Udvalget det ikke alene for forsvarligt, men højst paakrævet at tilraade, at Lagtinget saavel som Staten træder hjælpende til ved at imødekomme Andragendet.

Det skal dog her straks tilføjes, at man ingenlunde er afhjulpet med dette ene Fryse- og Køleanlæg, men at Arbejdet ved Etableringen af saadanne Anlæg maa kunne fortsættes rundt omkring paa Øerne efterhaanden som Behovet og Erfaringen kræver det.

Udvalget ser sig for Tiden ikke i Stand til at foreslaa noget Beløb fra nogen under Tinget sorterende Kasse som direkte Tilskud eller Laan til Etableringen. Man gør imidlertid opmærksom paa, at Tinget fornylig har vedtaget et Lovforslag til Oprettelse af et færøsk Lotteri, og i Haabet om, at dette Lovforslag gaa igennem i Rigsdagen og der saaledes vil tilfalde Tingets Kasser ret store Indtægter, anser man det forsvarligt at støtte denne vigtige Sag med et Laan paa 50.000 Kroner.

Udvalgsmedlemmet P. M. Dam vil endvidere foreslaa, at der ydes Foreningen et Laan paa 10.000 Kroner af „Økonomisk Fond“.

Forslag:

a) Fra hele Udvalget:

- 1) I Tilfælde af, at et Lovforslag angaaende Oprettelse af et færøsk Klasselotteri bliver gennemført og i Tilfælde af, at der af Statslaanefonden bevilges det ansøgte Laan, yder Tinget til Etablering af et Fryse- og Køleanlæg i Tveraa et Laan paa 50.000 Kroner af de ved Lotterisagen indvundne Penge.
- 2) Lagtinget anbefaler, at der af Statslaanefondens Midler ydes Arbejderforeningen „Enigheden“ det omsøgte Laan til Opførelse af et Fryse- og Køleanlæg og Isværk paa Tveraa.

b) Af Udvalgsmedlem P. M. Dam:

- c) Lagtinget yder af „Økonomisk Fond“ til Arbejderforeningen „Enigheden“ et Laan paa 10.000 Kroner til Opførelse af et Fryse- og Køleanlæg og Isværk paa Tveraa.

Beløbet tilvejebringes ved Optagelse af et Laan af „Fonden til Jordhvalsrettighedens Afløsning“ eller af „Færø Amts Fattigkasse“.

Budgetudvalget, den 20. September 1928.

Gunnar Winther.

P. M. Dam.

N. Nielsen.

A. Samuelsen,
med Forbehold.

Niels Nolsøe,
med Forbehold.

J. H. M. Joensen,
med Forbehold.

Ændringsforslag til

Udvalgsforslag i Sag Nr. 232—1928: (Statslaan til Opførelse af et Fryse- og Køleanlæg) samt i Sag Nr. 126—1928: (Tilskud og Laan til „Ísvirki og frysti- og kølingarhús“ i Tveraa).

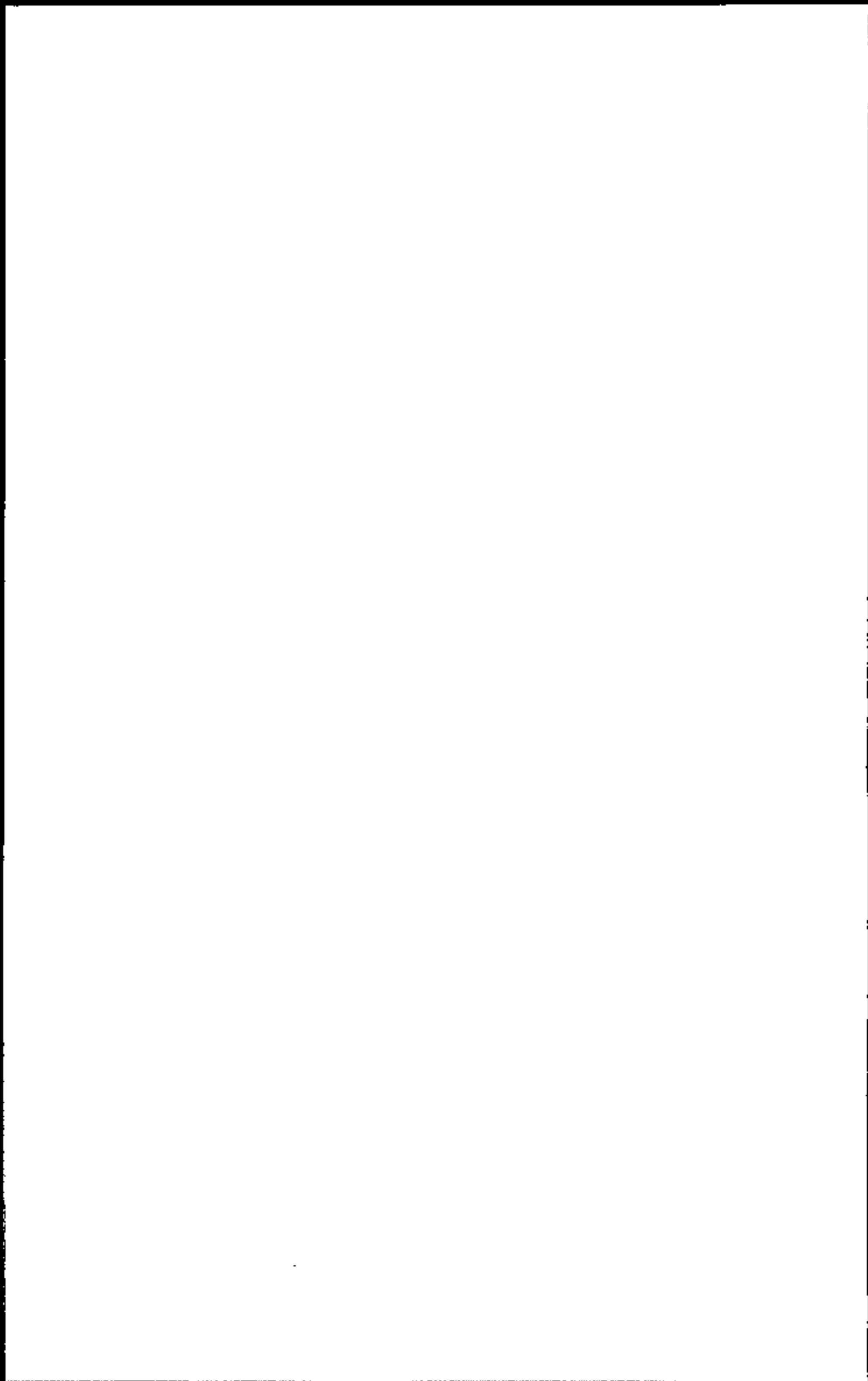
1 Punkt c) forandres 10.000 Kr. til 15.000 Kr.

Færøernes Lagting, 21/9—28.

S. P. Zakariasen.

M. S. Viðstein.

J. Kallsoy.

Udvalgsbetænkning

i

Sag Nr. 156. 1928: (Elektricitetsværk i Klaksvig).

Forstanderskabet for Klaksvig Sogns Kommune har i Skrivelse af 15. August d. A. henvendt sig til Lagtinget i Anledning af, at Forstanderskabet har vedtaget at arbejde hen til Udhygning af et Elektricitetsværk ved Stórá efter Planer, der er udarbejdede af Ingeniør F. A. Krebs. Det oplyses, at det vil være nødvendigt, at Kommunen optager et Laan paa c. 400.000 Kroner til Bestridelse af Udgifterne til Bygning af selve Elektricitetsværket, til Højspændingsledninger, Lavspændingsnet og Anskaffelse af Maalere etc. Det vil derhos være nødvendigt for Kommunen at laane yderligere 75.000 Kroner til Betaling af de faste Installationer. Forstanderskabet oplyser videre, at der er Udsigt til, at Kommunen kan faa disse 2 Laan hos Kreditforeningen af Kommuner i Danmark til en Rente af 5% p. a. og til Kurs c.: 93. Amortisationen skulde for det første Laan være 30 Aar og for det andet 20 Aar. Kreditforeningen ønsker imidlertid Lagtingets Garanti som Betingelse for Ydelsen af det første Laan, medens det for Installationslaanets Vedkommende vil nøjes med Pantestikkerhed. Forstanderskabet vil dog nødig optage Laanet paa dette Vilkaar, da det mener, at Folk i Klaksvig derved vil blive afskaaret fra at faa installeret Elektricitet og anmoder om Lagtingets Garanti ogsaa for dette Laan.

Forstanderskabet ser meget lyst paa Anlæggets Rentabilitet og udtaler, at Værket med en nogenlunde stor procentvis Tilslutning af Forbrugere i Klaksvig maaelig vil kunne bære sig.

Spørgsmaalet om at anlægge et Elektricitetsværk i Klaksvig har før været behandlet i Lagtinget. I Samlingen 1922 approberede Tinget saaledes, at Klaksvig Sogns Kommune optog et Laan paa indtil 500.000 Kroner til dette Formaal, og androg samtidig Regeringen om, at der maatte ydes Kommunen et Statslaan, svarende til Halvdelen af Anlægsomkostningerne, jfr. Lagtingstidende 1922, Side 197 med Bilag Nr. 35. — Regeringen svarede imidlertid den 16. Juni 1924, „at Justitsministeriet under Hensyn til Statens vanskelige økonomiske Stilling ikke saa sig i Stand til at søge det ansøgte udvirket“.

Udvalget har ladet de af Ingeniør Krebs udarbejdede Planer gennemgaa af Ingeniør Zachariasen, hvis Erklæring vedlægges.

Hvad først det Spørgsmaal angaar, hvorvidt Lagtinget bør garantere

for de foranomhandlede Laan, maa Udvalget nære Betænkkelighed ved at tilraade Lagtinget at yde denne Garanti. Det er vel saa, at Lagtinget har garanteret for visse Laan, der er ydet forskellige Kommuner til Gennemførelse af større, for Kommunens Erhvervsliv nyttige Foretagender -- Havneanlæggene. Og det maa vel indrømmes, at Anlæg af et Elektricitetsværk vil betyde et stort Gode for Klaksvigs Beboere. Man kan dog næppe drage en Sammenligning mellem disse to Arter af Foretagender i Henseende til deres Betydning for Ophjælpningen af Erhvervslivet. Og hertil kommer dels, at Lagtinget allerede har nok saa stor en Gæld at forrente og afdrage, saaledes at Paatagelse af en eventuel Pligt til at forrente og afdrage saa store Laan, som de omhandlede, kan være ret betænkeligt, dels at Ydelsen af Garanti i nærværende Tilfælde vil kunne drage Konsekvenser efter sig, som man ikke nu kan overskue. Forstanderskabet udtaler vel i en Skrivelse af 15. d. M. at en Garanti for de omhandlede Laan ikke vil føre med sig, at Lagtinget skal gøre det samme for andre Kommuner, medmindre det viser sig, at Rentabilitetsberegningen stiller sig lige saa gunstig som ved det foreliggende Projekt. Men hertil kan bemærkes, at det er overmaade vanskeligt paa Forhaand at klargøre sig, hvorledes et Anlæg som det omhandlede vil komme til at svare sig. — De meget store Vanskeligheder, der har været forbundne ved Driften af Elektricitetsværket i Vaag, Vanskeligheder, der kun delvis vil blive overvundet derved, at der ved Salg af Kraft til Frodebø Sogns Kommune tilføres Elektricitetsværket en langt større Kundekreds end den hidtidige, viser formentlig tydeligt, hvilken stor Risiko der knytter sig til et saadant Foretagende.

Man bør derhos ikke lukke Øjnene for, at Driften af et Elektricitetsværk bygger paa, at Forbrugerne betaler regelmæssigt og med rede Penge og at det netop er rede Penge, det saa ofte skorter paa i de færreste Husholdninger; et Forhold, som kommer særlig frem ved Opkrævningen af Skatter. At Klaksvig Sogns Kommunes Regnskab for 1926, der er aflagt den 28. Januar 1927, udviser Skatterestancer til et Beløb af 24.073,88 Kr. er i saa Henseende et talende Eksempel.

For saa vidt Lagtinget maatte beslutte sig til at garantere for de omhandlede Laan, ligger samtidig deri en Godkendelse af, at Klaksvig Kommune optager Laanene, saaledes som det kræves i Landkommunallovens § 27 i. Vil Lagtinget derimod ikke garantere, bliver det nødvendigt at afgøre, om Tinget da skal approbere Laanenes Optagelse.

Ingeniør Zachariasen har, som foran nævnt, til Udvalget afgivet en Erklæring om de foreliggende Planer, og til denne Erklæring, der vedlægges Sagen, kan man henvise. Ingeniøren udtaler, at det ser ud til, at Planerne er beregnet meget forsigtigt, og at der saaledes er Sandsynlighed for, at Overslaget over Anlægsomkostningerne vil holde Stik. Man kan da maa-ske regne med, at et Laan paa 400.000 Kroner til selve Anlægget vil vise sig tilstrækkeligt. — Gaaende ud fra dette Tal naar Ingeniør Zachariasen til en aarlig Udgift paa 50.350 Kroner, og Udvalget maa formene, at Ingeniørens Opstilling er rigtig. Det er saaledes nødvendigt, at der ikke blot hvert Aar regnes med et Beløb til Vedligeholdelse og Reparation — 1% af Anlægskapitalen er vel det mindste, man i saa Henseende bør regne med -- men at der tillige aarlig henlægges et Beløb — 2% af Anlægskapitalen -- saaledes, at der er de fornødne Midler til Disposition, naar Værkets enkelte Dele er udslidte og maa fornyes, saa at der ikke da skal rejses ny Kapital.

I denne Opstilling er der ikke taget Hensyn til Forretning og Amortisation af Laanet til Husinstallationer, men dette Laan skal jo afdrages og forrentes af de Personer, der har faaet indlagt Elektricitet og det er da vel rigtigt at holde Laanet udenfor Opstillingen.

I Overslaget er der regnet med en Indtægt paa 52.700 Kroner, og det vil saaledes ses, at der kun er et meget lille Spillerum mellem Indtægter og Udgifter. Et pengeknapt Aar vil da kunne forvolde Værkets Drift store Vanskeligheder, og ret store Forskydninger af Beregningerne maa ikke finde Sted, hvis Sagen skal gennemføres med Held.

Medundertegnede M. Samuelson kan være enig med Udvalgets Flertal om, at Lagtinget ikke kan paalage sig Garanti for de Laan, som Forstanderskabet for Klaksvig Sogns Kommune ønsker at optage, men maa nære Betænkelighed ved at tilraade Tinget at approbere disse Laans Optagelse. Jeg maa formene, at det projekterede Anlæg er saa stort, og at Sikkerheden for, at det vil kunne gennemføres uden Tab for Kommunen, er saa ringe, at jeg maa befrygte, at Kommunen ved Anlæggets Udførelse vil kunne komme ud i de største økonomiske Vanskeligheder. Og selvom et Elektricitetsanlæg vil betyde en stor Behagelighed for Kommunens Indbyggere, kan det formentlig ikke hævdes, at det vil betyde saa meget for Erhvervslevet i Klaksvig, at det vil kunne forsvares at udsætte Kommunen for den store Risiko, der er forbundet med Anlæggets Udførelse.

Alt i alt mener dog Udvalgets Flertal, at Sagen ligger saaledes, at Lagtinget ikke med Grund vil kunne modsætte sig, at det projekterede Elektricitetsværk anlægges, og at det vil kunne forsvares, at Lagtinget godkender, at de omhandlede Laan oplages, og man skal derfor fremsætte følgende

Forslag:

Fra Flertallet:

- 1) Lagtinget godkender, at Klaksvig Sogns Kommune oplager 2 Laan paa henholdsvis 400.000 Kr. og 75.000 Kroner til Anlæg af et Elektricitetsværk i Klaksvig efter de af Ingeniør Krebs udarbejdede Planer.
- 2) Lagtinget kan af de foran fremhævede Grunde ikke paalage sig Garanti for Forrentning og Afdrag af Laanene.

Det kommunale Udvalg, den 24. Septbr. 1928.

Johan H. Poulsen.

Chr. Christiansen.

M. Samuelson.

Ændringsforslag

i

Sag Nr. 156 — 1928: Elektricitetsværk i Klaksvik.

Det kommunale Udvalg, som har behandlet Spørgsmaalet om Elektricitetsværk i Klaksvik, har i Udvalgsbetænkning af 24. September d. A. fremsat Forslag om, at Lagtinget godkender, at Klaksvik Sogns Kommune oplager 2 Laan paa henholdsvis 400.000 Kroner og 75.000 Kroner til Anlæg af et Elektricitetsværk i Klaksvik efter de af Ingeniør Krebs udarbejdede Planer.

Da Forstanderskabet i Skrivelse til Lagtinget har anført, at det vil være meget vanskeligt for Kommunen at skaffe Penge ved Laan paa al-

mindelig Approbation og Udvalget tilraader, at Lagtinget ikke paatager sig Garanti for Forrentning og Afdrag af Laanene, vil det være meget tvivlsomt, om Kommunen overhovedet kan skaffe det til Værkets Gennemførelse nødvendige Beløb.

For at skabe Mulighed for denne vigtige Sags Gennemførelse vil det være et Led i Bestræbelsen herfor, at Lagtinget, samtidig med at det approberer de i Udvalgets Forslag anførte Laan, anbefaler et Statslaan paa 200.000 Kr.

Under Henviisning til Ingeniør Louis Zachariasens Udtalelse angaaende Rentabilitetsspørgsmaalet anføres, at Vaag, der har samme Folketal som Klaksvik, har ved de lave Elektricitetspriser en aarlig Indtægt paa ca. 50.000 Kr., medens Ingeniør Krebs ansætter de aarlige Indtægter for Elektricitetsværket i Klaksvik til 52.700 Kr.

Lagtinget har derfor ingen Grund til at nære Betænkeligheder ved at paalæge sig Garanti for Forrentning og Afdrag af Halvdelen af Anlægssummen, nemlig 200.000 Kr.

Ifald Lagtinget ikke stiller sig imødekommende vil det efter de foreliggende Oplysninger være umuligt for Klaksvik Kommune at gennemføre Elektricitetsplanerne.

Forslag:

- 1) I Stedet for Punkt 2 i Udvalgets Forslag sættes:

Lagtinget indgaar til Regeringen med Andragende om, at der af Statskassen ydes Klaksvig Sogns Kommune et Laan paa 200.000 Kr. til Elektricitetsværk i Klaksvig.

- 2) Som nyt Punkt 3 sættes:

Lagtinget indestaaer for, at Klaksvig Sogns Kommune betaler Renter og Afdrag til Krediforeningen af Kommuner i Danmark af et Laan stort 200.000 Kr. optaget til Udførelse af Elektricitetsværk i Klaksvig.

Lagtinget, den 26. September 1928.

S. P. Zakariasen.

Joen Hansen.

P. M. Dam.

J. J. Matras.

Nevndarálit

i

Nr. 119 b—k, 118 a—b, 159, 157, 143, 178, 220,
41 og 141—1928 (Tilskot til brúgvar og lendistøðir).

Eftir tí yvirliti, sum Føroya amt hevur gjørt yvir statusi lögtingskassanna er ætlandi, at tær tæku ognirnar í Økonomisk Fond verða 31. decembir 1928: 29.752 kr. 74 øyr. — Eftir ætlan eru inntøkurnar í 1928 mettar til at verða 21.600 kr. Longu í hesu tingsetu eru givnir ymiskir studningar úr Økonomisk Fond, sum ikki eru umrøddir í hesum álit. — Sum státt er, er longu nyttur ein partur av hesum nevnda peningi, áðrenn tær sakir, sum hesin grunnur hevur til endamáls at styðja, eru komnar til viðgerðar, og sum verða umrøddar í hesum álit og einum serligum álit viðvíkjandi umsóknum um vegir.

I. Lendistøðir.

Nr. 119—e/1928: Lendistøðin «niðri á støð» í Oyndarfirði.

Umsókn frá sókarstýrinum um studning til umbøtan av lendistøðini «niðri á støð» í Oyndarfirði. Tingsins álitismaður, harri Jens M. Poulsen, hevur granskað málið og gjørt yvirlit, ið m. a. vísir á, at ein umbøtan av lendingini er ógviliga neyðug. — Kostnaðurin til hesa umbøtan er settur til 9300 kr. Av hesum er tilfar og formaunsløn sett til 4500 kr.

Nevndin mælir til, at tingið letur $\frac{3}{4}$ av tí síðstnevnda peningi ímóti, at kommunan tekur við viðlíkahaldinum. Studningurin verður rindaður eftir 2 árum, helmingurin hvørt árið.

Uppskot :

Tingið játtar Oyndarfjarðar sókn til umbætan av lendistøðini «niðri á støð» $\frac{3}{4}$ av formannsløn og tilfari 3375 kr., sum verða rindaðar eftir 2 árum, helmingurin hvørt árið, imóti at kommunan pliktir seg til at halda støðna viðlíka.

Nr. 119—d/1928: Lendingarbrúgv í Lørvík.

Umsókn frá sóknarstýrinum fyri Lørvíkar sókn um studning til byggjan av 2 brúgvum við lendistøðirnar í Lørvík.

Jens M. Poulsen hevur kannað eftir viðurskiðunum her á staðnum, og sigur, at fyrst er ikki grund til at gera 2 brúgv. Hann hevur síðan gjørt plán og yvirlit yvir kostnaðin til at gera eina lendingarbrúgv miðskeiðis fyri bygdini. Yvirlitið ljóðar uppá 14.300 kr. Av hesum er tilfar og formannsløn roknað til 7.100 kr.

Nevndin heldur, at tingið eftir líkindum eigur at styðja umsóknina, við tað, at Jens M. Poulsen í sínum yvirliti greiðir frá, at tað er ógvuliga neyðugt, at ein brúgv verður gjørd. --

Vit ráða tí til at lata Lørvíkar sókn fáa $\frac{3}{4}$ av 7.100 kr., imóti at kommunan tekur viðlíkahaldið upp á seg. Peningurin verður rindaður eftir 2 árum, helmingurin hvørt árið.

Uppskot :

Tingið játtar Lørvíkar sókn til byggingar av eini lendingarbrúgv í Lørvík eftir Jens M. Poulsens yvirliti $\frac{3}{4}$ av formannsløn og tilfari: 5325 kr., ið verða rindaðar eftir 2 árum, helmingurin hvørt árið, imóti at kommunan pliktir seg til í framtíðini at halda brúna viðlíka.

Nr. 119—c/1928: Lendingarbrúgv í Haraldsundi.

Umsókn frá sóknarstýrinum fyri Kunoyar, Mikladals og Húsar sókn um studning til byggjan av lendingarbrúgv í Haraldsundi.

Jens M. Poulsen hevur kannað eftir viðurskiðinum á staðnum og gjørt yvirlit og plán. Eftir hesum verður kostnaðurin av byggjingini 6750 kr., formannsløn og tilfar 2950 kr. — Jens M. Poulsen sigur í sínum álit, at tað ikki er so heilt neyðturvuligt at gera lendingarbrúgv í Haraldsundi.

Eftir hesum heldur nevndin tað ikki vera líkindi fyri fyrst at fremja sakina og mælir til samtyktar hetta

Uppskot :

Svarað verður sóknarstýrinum fyri Kunoyar, Mikladals og Húsar sókn, at tingið fyrst ikki kann veita studning til byggjan av eini lendingarbrúgv í Haraldsundi.

Nr. 119—g/1928: Lendistøðin «Pollurin» í Sunbæ.

Umsókn frá sóknarstýrinum fyri Sunbiar sókn um studning til umbøtan av lendistøðni «Pollurin» í Sunbæ. —

Jens M. Poulsen hevur gjørt yvirlit og plán og eftir hesum kemur ein tilík umbøtan at kosta 9000 kr.; tilfar og formannsløn eru mett til 4000 kr. Jens M. Poulsen sigur, at ein umbøtan er heilt neyðturvulig.

Nevndin ræður til, at tingið veitir $\frac{3}{4}$ av 4000 kr. ímóti, at kommunan pliktir seg til viðlíkahaldið, og at studningurin verður rindaður eftir 2 árum, helmingurin hvørt árið.

Uppskot:

Sunbiar sókn verður játtað til umbøtan av lendistøðni «Pollurin» í Sunbæ eftir Jens M. Poulsens yvirliti $\frac{3}{4}$ av formannsløn og tilfari: 3000 kr., ið verða rindaðar eftir 2 árum, ímóti at kommunan í framtíðini pliktir seg til at halda lendistøðna viðlíka.

Nr. 119—f/1928: Lendistøðin «Hamarin» á Sandi.

Umsókn frá sóknarstýrinum fyri Sandoyar kommunu um studning til umbøtan av lendistøðni «Hamarin» á Sandi.

Jens M. Poulsen hevur gjørt yvirlit og plán og eftir hesum verður kostnaðin til eina tilíka umbøtan 7900 kr., tilfar og formannsløn 4300 kr. — Jens M. Poulsen greiðir frá, at ein umbøtan er heilt neyðturvulig.

Nevndin mælir til, at tingið játtar $\frac{3}{4}$ av 4300 kr., ímóti at kommunan pliktir seg til viðlíkahaldið.

Uppskot:

Sandoyar kommunu verður játtað til umbøtan av lendistøðni «Hamarin» á Sandi eftir Jens M. Poulsens pláni $\frac{3}{4}$ av formannsløni og tilfari 3225 kr., ímóti at kommunan tekur uppá seg at halda støðna viðlíka.

Nr. 159/1928: Heysikráni «Inni á Gjógv» við Elduvík.

Elduvíksskingar biðja tingið um studning til útvegan av einum heysikrána til at seta við neyðlendistøðna «inni á Gjógv» við Elduvík. Umsóknin hevur áskrift um, at kommunan vil halda kránan viðlíka.

Jens M. Poulsen sigur í brævi av 16. august í ár, at ein tilíkur kráni av træi, sum her er talan um, kemur at kosta 400 kr. Hann leggur aftrat, at tað hevur týðning, at her verður ein kráni gjørdur.

Nevndin mælir til, at tingið játtar $\frac{3}{4}$ av 400 kr. ímóti at kommunan tekur við viðlíkahaldinum.

Uppskot.

Til útvegan og setan av einum heysíkrána við lendistöðni «inni á Gjógva» við Elduvík verður játtað eftir Jens M. Poulsens yvirliti $\frac{3}{4}$ av 400 kr.: 300 kr., ímóti at kommunan tekur við viðlíkahaldinum.

Nr. 119-b/1928: Lendibrúgv í Morskranesi.

Íbúgvarar í Morskranesi biðja um studning til byggjan av eini lendibrúgv í Morskranesi. Sóknarstýrið fyrí Sjóar sókn játtað í brævi av 23. h. m., at tað tekur við viðlíkahaldinum av brúnni.

Amtsverksfrøðingur Jacobsen hevur gjørt yvirlit og plán og eftir hesum kemur brúgvín at kosta 1500 kr., til tilfar og formannsløn 820 kr. —

Nevndin mælir til, at tingið veitir $\frac{3}{4}$ av hesum peningi, ímóti at kommunan heldur brúnna viðlíka.

Uppskot.

Til byggjan av eini lendibrúgv í Morskranesi eftir amtsverksfrøðingi Jacobsens pláni veitir tingið $\frac{3}{4}$ av 820 kr.: 615 kr., ímóti at kommunan tekur við viðlíkahaldinum.

Nr. 119-i/1928: Lendistöðin «undir Bringi» í Froðbæ.

Íbúgvarar í Froðbæ biðja um studning til viðkan av lendistöðni «undir Bringi» í Froðbæ. Umsóknin hevur áskrift um, at sóknarstýrið hevur samtykt at geva umsóknini viðmæli.

Amtsverksfrøðingur Jacobsen hevur gjørt plán og yvirlit viðvíkjandi lendistöðni, og eftir hesum kemur arbeiðið at kosta 1800 kr., tilfar og formannsløn eru sett til 860 kr.

Nevdin ræður til at lata $\frac{3}{4}$ av 860 kr., ímóti at kommunan tekur við viðlíkahaldinum.

Uppskot.

Til viðkan av lendistöðni «undir Bringi» í Froðbæ eftir amtsverksfrøðingi Jacobsens pláni veitir tingið $\frac{3}{4}$ av 860 kr.: 645 kr., ímóti at kommunan tekur við viðlíkahaldinum av stöðni.

Nr. 119—h/1928: Lendistøðin í Húsum.

Í lögtingssetuni 1926 (bls. 108) var játtað inntil 2000 kr. til umbøtan av lendistøðni á Húsum. Sóknaðstýrið upplýsir, at umbøtanin hevur kostað 5—6000 kr. og biður um meira studning. — Eftir brævi, dagsett 27. juni í ár, er sum studningur frá lögtinginum rindað $\frac{3}{4}$ av 2085 kr. 45 oyr: 1564 kr. 08 oyr.

Nevndin mælir til, at munur millum hægsta tilskot 2000 kr. og tað pening, sum er rindaður, 1564 kr. 08 oyr. ella 435 kr. 92 oyr. aftrat verða veittar í studning.

Uppskot.

Í eykastudningi til umbøtan av lendistøðni á Húsum veitir tingið 435 kr. 72 oyr. imóti kvittan sóknaðstýrisins.

Nr. 119—j/1928: Bátadráttur í Kvannahaga.

Umsókn frá íbúgvarum í Trongisvági um studning til umbøtan av uppdráttum fyri róðrabátar í Kvannahaga.

Umsóknin hevur viðmæli frá sóknaðstýrinum. Hjalagt umsóknini er eitt yvirtil, og um hetta sigur amtsverksfrøðingurin í brævi av 6. juli í ár, at arbeiðið, her er talan um, er at slætta staðið og leggja nakrar lunnar. Kostnaðurin er settur til 220 kr.

Vegna tað lítla týðning henda umbøtan sigist at hava, og við tað kostnaðurin er so lítill, mælir nevndin til samtyktar hetta

Uppskot.

Tingið heldur ikki sum státt er vera grund til at fremja sakina.

Víðkan av lendibrúnni á Glyvrum.

Rasmus Jacobsen á Glyvrum biður um, at tingið veitir honum í studningi 3000 kr. til víðkan av eini lendibrúgv á Glyvrum, ið hoyrir honum til. Í umsóknini verður ávíst á sakarinnar víðgerð á Lögtingi í 1927, og av henni sæst m. a., at Jens M. Poulsen hevur gjørt yvirtil og kommunan pliktat seg til víðlíkahaldið.

Í brævi, dagsett 24. mars í ár biður H. P. Hansen um studning til byggjan av eini lendibrúgv á Glyvrum; hjálagt hesum brævi er eitt annað bræv av 27. juni í ár, og her verður upplýst, at kommunan ikki vil taka við víðlíkahaldinum.

Jens M. Poulsen, ið hevur verið á staðnum, sigur, at eingin grund er til at gera nýggja prísætlan, við tað at brúgvín, ið H. P. Hansen ætlar at gera, ikki hevur størri týðning fyri Glyvra enn Rasmus Jacobsens brúgv, og at kostnaðurin verður líka stórut.

Nevndin má halda fram, at tað fyrri fyrst ikki eru líkindi til at veita studning til lendibrúgvar á Glyvrum, við tað tinginum trýtur pening, og mælir til at samtykkja hetta

Uppskot.

Tingið svarar Rasmus Jacobsen og H. P. Hansen av Glyvrum, at fyrri fyrst kunna umsóknirnar um studning til lendibrúgvar á Glyvrum ikki verða frandar.

Nr. 157/1928: Lendipláss á Strondum.

Fiskimaður Johannes Andreas Dam av Strondum biður um hóskaudi studning til rindan av teimum útløgum, hann hevur haft til umbøtan av lendiplássí sinum á Strondum. — Eftir teimum skjølum, ið eru hjáløgd umsóknini, eru útløgurnar 294 kr. 95 oyr.

Amtsverksfrøðingur Jacobsen hevur granskað viðurskiftini á staðnum og sigur, at arbeiðið mest hevur verið at spreingja burtur sker og nakað av stoyping, og at útløgan ikki er ov høgt sett.

Sóknarstýrið hevur kommununnar vegna játtað at taka við við líkahaldinum.

Nevndin heldur ikki, at tingið kann styðja hesa sök, við tað, at hetta lendiplássið ikki kann ætlast at vera til almenna nýtslu og mælir til samtyktar hetta

Uppskot.

Tingið sær seg ikki føri fyrri at styðja umsóknina.

Lendistøð á Toftum.

Marius Skaale o. fl. Toftamenn biðja um, at tann studningur, sum tingið í 1926 hevur játtað til umbøtan av lendistøðni á Toftum, má verða endurnýggjaður. — Upplýst verður, at nú er arbeiðið á lendistøðini í gongd, men kundi ikki verða gjørt liðugt til Ólavsøku 1928.

Uppskot.

Tingið endurnýggjar tann játtaða studningin í 1926, hægst 2047 kr. til umbøtan av lendistøðni á Toftum.

143/1928: *Lendibrúgv í Kirkjubø.*

Sverri Patursson greiðir frá í brævi dagsett 25. juli í ár, at arbeiðið við byggjan av eini bátabrúgv í Kirkjubø, sum tingið í 1926 úr Økonómisk Fond hevur veitt studning til, ikki er fullført. Orsøkin er fyri ein part tann, at tað hevur verið uppi á máli nú at gera brúna 4 m breiða í staðin fyri 3 m, sum Jens M. Poulsen hevur mælt til í sínum yvirliti. —

Nevndin vil halda seg til Jens M. Poulsens plán og mælur til at samtykkja hetta

Uppskot.

Tingið endurnýggjar studningin, hægst 1763 kr., ið var játtaður í 1926 til byggjan av eini bátabrúgv í Kirkjubø.

178/1928: *Lendingarviðurskiftini í Fámjin.*

Í 1927 játtaði tingið í studningi 1200 kr. til at dýpa sandrivið við innlopið á pollin í Fámjin. — Í brævi, dagsett 26. juli í ár, biður sóknarstýrið um, at tað frá statinum verður veittur ein hóskaði studningur til hetta endamál, við tað sóknarstýrið heldur, at kommunan eftir fyriliggjandi pláni kemur at bera størsta partin av kostnaðinum til dýpingina. —

Nevndin vil ráða til, at tingið ið hvussu er letur tann játtaða studningin 1200 kr. til frama fyri arbeiðið, men at sakin annars verður beind í havnanevndina.

Uppskot.

Tingið letur Fámjin sóku av nýggjum fáa tann í 1927 játtaða studning 1200 kr. upp í hendur til at dýpa sandrivið við innlopið til Fámjin, ímóti at ein sakkønur persónur skipar fyri arbeiðinum. Annars verður sakin beind í havnanevndina.

Nr. 220/1928: *Lendingarviðurskiftini í Nólsoy.*

Sóknarstýrið fyri Nólsoyar sókn biður um, at tingið veitir studning til eina munagóða umbøtan av lendingarviðurskiftinum í Nólsoy, so at líkindi verða til, at Nólsoyingar kunna driva ein tíðarsvarandi útróður eins og í øðrum bygum í Føroyum.

Tá sakin ikki er komin til viðgerðar á tingi fyrr enn 17. í h. m., og tingsins álitismaður ikki hevur haft stundir til at kanna eftir viðurskiftinum á staðnum og gjørt yvirlit yvir prísætlan, mæla vit til at samtykkja hetta

Uppskot.

1. Málið verður goymt til næsta ár.
2. Amtmaðurin verður biðin um at lata kannu eftir lendingarviðurskiftinum í Nólsoy til næsta ár, antin av amtsverksfrøðingi Jacobsen ella tingsins álitismanni.

Heysikráni í Skúvoy.

Skúvoyingar biðja um, at tingið veitir studning til ein krána at taka upp bátar við og eisini, at tingsins álismaður roknað út kostnaðin til verkið.

Jens M. Poulsen sigur seg vilja kannu eftir viðurskiftinum á staðnum, men tá tað ikki ber til í ár, mæla vit til samtyktar hetta

Uppskot.

1. Sakin verður goymd til næsta ár.
2. Amtmaðurin verður biðin um at lata málið verða granskað til næsta ár av einum av tingsins álismonnum og at ummælið verður kravt frá sóknarstýrinum.

Nr. 41/1928: At seta eina lykt norðuri við Streym.

Í tingsetuni 1927 viðtók tingið at biðja ríkisstjórnina um at fáa vitastjórnina til at fáa gjørt uppskot og roknað út kostnaðin til upplýsan av farvatninum norður við Streym.

Nú er til skjals ein útrokning frá marimuministerinum um, hvat tað kostar at seta ein víta og um hvat hin árligi driftskostnaðin verður, men í brævi av 9. mei frá «Vandbyggningsvæsenets Ingeniørkontor» verður frágreitt, at tað ikki nær til kann vísast á eina vissa prisætlan um, hvat kostnaðurin verður til at seta ein víta á flesina í Streyminum.

Í brævi, dagsett 29. mei í ár, biður sóknarstýrið fyri Kvalvíkar sókn tingið um studning til eina lykt, ið skal setast á Stongini, sum stendur við Streymoyarlandið norðuri við Streym. — Menn hugsa sær, at ein strongur frá landi kann vera til at tendra lyktina.

Fyrstøðumaðurin á elektricitetsverkinum í Tórshavn, Jens P. Michelsen, hevur gjørt prisætlan um málið, og er hon henda:

2 accumulatorar	130 kr.
Avbrótari, lykt og leiðing	25 "
1 kassi til accumulator, 1 lítill telefonmastur og um neyðugt ein nýggj stong í Streyminum til lyktina	50 "
	205 kr.

J. P. Michelsen leggur aftrat, at kostnaðin við battarifylling verður c. 20 kr. árliga. — Nevndin er kunnug við, at tað í J. P. Michelsens yvirliti ikki er roknað við arbeiðskostnaða o. ø.

Nevndin mælir til, at umsóknin frá Kvalvíkar sókn verður framd.

Uppskot.

Kvalvíkar sókn verður játtað av Økonomisk Fond í peningi upp til 300 kr. til kostnaðin av at seta eina lykt á stongini norðuri við streym við strongi inn á land at tendra lyktina við.

Tað verður givið fyristøðumanni Jens P. Michelsen, Tórs-havn, upp í hendur at seta lyktina upp o. a. m.

II. Brúgv.

Nr. 118—a/1928: Brúgv um Stóra í Trongisvágsdali.

Umsókn frá Trongisvágskingum um at fáa tilskot til eina brúgv um Stóra í Trongisvágsdali.

Umsóknin hevur viðmæli frá sóknarstýrinum. — Amtsverksfrøðingur Jacobsen hevur roknað út kostnaðin soleiðis :

Tilfar og formannsløn	580 kr.
Arbeðsmannaløn	270 "
	850 kr.

Uppskot.

Om sóknarstýrið pliktir seg til at halda brúnna viðlíka sum almenna, verður játtað úr Økonomisk Fond til eina brúgv um Stóra í Trongisvágsdali $\frac{1}{3}$ av formannsløn og tilfari hægst 348 kr.

Nr. 118—b/1928: Brúgv um áanna í Mykjunesi.

Umsókn frá sóknarstýrinum fyri Mikjunesar sókn um studning til byggjan av eini betonbrúgv um áanna í Mykjunesi.

Amtsverksfrøðingur Jacobsen setur upp kostnaðin soleiðis :

Formannsløn og tilfar	357 kr.
Arbeðsløn	243 "
	600 kr.

Nr. 141/1928: Brúgv yfir Stórá í Rø.

Amtsverksfrøðingur Jacobsen setur kostnaðin til at vera hendan:

1870 kr

Uppskot.

Figgjarnevndin, 31. august 1928.

Gunnar Winther. J. H. M. Joensen. Niels Nolsøe. P. M. Dam,
N. Niclasen. J. Patursson, A. Samuelsen.
cheftur.

Nevndarálit

i

sak nr. 79-1928:
(Bilskattur).

Sóknarstýrini fyrir Kollafjarðar sókn, Sörvágs sókn, Gøtu sókn, Fuglafjarðar sókn og Nes sókn hava sent umsókn um at fáa sín part av bilskattinum fyri árin 1926 og 1927 rindaðan til hjálp til umbøtan av akvegnum.

Eftir uppgerð frá fótanum var bilskatturin fyri árin 1926 og 1927 3491 kr. 85 oyr, meðan hesin skatturin í tðini inntil 1. januar 1926 eftir løgtingsins avgerð er rindaður viðkomandi sóknun utan Vágs sókn við 27 kr. 75 oyr.

Nevndin heldur, at tingið eigur at játta hesum umsóknun og umframt tað eigur bilskatturin, ið inn er komin í árinum 1926 og 1927 eisini at vera rindaður til tær sóknir, ið hava rættindi til hansara, sjálvt um skrivligar umsóknir ikki eru komnar frá teimum, tí nevndin er kunnugt, at peningurin er kravdur vegna tær stóru útløgur, sóknirnar longu hava haft til umbøtan av akvegnum. Har sum bilskatturin eigur at vera býttur millum ymiskar sóknir, mælir nevndin til, at sóknirnar býta sína millum eftir vegalongdini. Kvittan til amtsgrunnin skal verða undirskrivað av øllum sóknarstýrimun, ið saman eru um málið. Um sóknarstýrini ikki kunna semjast um býtingina, verður málið avgjørt av amti ella lögtingi og peningurin verður ikki rindaður, fyrr enn avgerð er tikin.

Uppskot.

Bilskatturin, ið komin er í amtsgrunnin fyri árin 1926 og 1927, verður rindaður soleiðis:

1. Vágs sókn	194,25 kr.
2. Froðbiar sókn	277,50 -
3. Sandoyar kommuna	277,50 -
4. Sørvágs, Miðvágs og Sandavágs sókn	499,50 -
5. Kvívíkar og Kollafjarðar sókn	277,50 -
6. Havnar kommuna og Kirkjubø sókn	1105,35 -
7. Fuglafjarðar, Gøtu og Nes sókn	527,25 -
8. Klaksvíkar sókn	333,00 -
	3491,85 kr.

Ímóti at viðkomandi sóknarstýri gevur eina kvittan, sum vísir á, hvussu peningurin er býttur sóknanna millum.

Fíggjarnevudin, 15. august 1928.

Gunnar Winther. J. Patursson. N. Niclasen. A. Samuelson.
J. H. Joensen. N. Nolsøe. P. M. Dam.

Udvalgsbetænkning

Sag Nr. 190—1928:

Jordehvalsrettighedens Afløsning.

Ved Grindereglementet af 1909 (Justitsministeriets Bekendtgørelse Nr. 137 af 14. Juni s. A.), som endnu er gældende, blev (jfr. dets § 19) bestemt, at der i Grindens Vurderingsløb først bliver af fradrage „10 pCt. af hele Fangsten, der bortsælges ved offentlig Auktion. Det derfor indkommende Beløb henlægges til en under Lagtingets Bestyrelse staaende Fond, hvis Midler udelukkende skulle anvendes til Jordehvalsrettighedens Afløsning.

Naar fornævnte Fond til Jordehvalsrettighedens Afløsning er oprettet, henlægges til samme fra Økonomisk Fonds Midler indtil videre 5 pCt. aarlig af det Beløb, som Fonden maatte erholde af Stortvalsafgiften.

I Fonden til Jordehvalsrettighedens Afløsning har hver Hvalvaag sin egen Konto.

Det Beløb, som bevilges af Økonomisk Fond, fordeles imellem de Hvalvaage, i hvilke Jordehvalsrettighed til enhver Tid findes, i Forhold til Folketallet efter de af Sysselmændene aarlig affattede Folketalslister i de til de paagældende Hvalvaage hørende Distrikter.

Den Del af Distriktet, der tager halve Parter, regnes kun med det halve Folketal.

Ifølge den af Amtmanden affattede Oversigt over Amtskommunens økonomiske Status til Brug for Lagtinget i 1928, Side 23, havde Fonden til Jordehvalsrettighedens Afløsning den 31. December 1927 følgende Beholdning:

Pantobligationer.....	Kr. 51000.00
Restancer.....	- 4606.79
I Sparekassen og Kontant.....	- 51648.68
	Kr. 107255.47

Ved det af Justitsministeriet i Henhold til Lagtingets Indstilling, jfr. Lagtingslidenden for 1909, Side 52—61, affattede Reglement er det, som man vil se af foranførte, besluttet, at Jordhvalsrettigheden skal afløses.

Derimod er det blevet udsat til senere Afgørelse, naar og hvorledes Afløsningen skal ske.

Efter at der er hengaaet 19 Aar, siden det blev besluttet, at Jordhvalsrettigheden skulde afløses, maatte Tidspunktet til Afløsningens Iværksættelse i ethvert Fald nu være inde. Man skal i saa Henseende henvise til, hvad der er anført i Udvalgsbetænkning af 15. Septbr. 1908 om Grunden til, at Lagtinget foreslog Afløsningen. Det hedder herom i Lagtingslidenden for 1908, Side 53, følgende:

„Grunden til, at man foreslaar Jordhvalsrettigheden afløst, er den, at man mener, at den ikke længer er tidssvarende og alfor stor i Forhold til Parkehvalen. Man maa nemlig erindre, at Jordhvalen er konstant, medens Parterne Aar efter Aar blive mindre som Følge af Befolkningens Tilvækst. Der næres derfor af den Del af Befolkningen, som ikke har Ret til Jordhval, et stærkt Ønske om at naa til denne Afløsning.“

Spørgsmaalene om Jordhvalens Afløsning har været behandlet i Lagtinget flere Gange senere. Man skal særlig henvise til Lagtingslidenden for 1921, Side 149—157, og for 1924, Side 46—48, samt Bilag 17. Man skal her pege paa, hvad der findes anført i nævnte Bilag, Side 3, 3. Stykke, nemlig:

„I Skrivelse af 20. Decbr. 1922 til Amtmanden udtalte Ministeriet, at Jordhvalen, som omhandles i Grindereglementet, maa anses som en til visse faste Ejendomme knyttet Rettighed og maa omfattes af Begrebet Ejendom i den Forstand, hvori Grundloven af 5. Juni 1915 § 80 anvender dette Udtryk, og at den derfor kun kan afløses mod Erstatning.“

I Betragtning af Omstændighederne og særlig under Hensyn til, at en væsentlig Del af den Fonden til Jordhvalsrettighedens Afløsning tilhørende Kapital er bundet ved Udlaan, kan man imidlertid ikke tilraade, at Tinget for Tiden træffer Foranstaltninger til Iværksættelse af en Afløsning.

Forslag.

Sagen udsættes indtil videre.

Thorshavn, d. 21. Septbr. 1928.

Nyholm Debess.

Oliver Effersøe.

J. J. Matras.

N. Nielsen.

Johs. Petersen.

Udvalgsbetænkning

i

Sag Nr. 33/1928. (Lov for Færøerne om Folkehøjskoler).

I Skrivelse af 6. August 1927 har Lagtingsmand Oliver Effersøe opfordret Tinget til at udvirke, at der bliver givet en særlig Lov for Færøerne om Højskoler, jfr. Lov Nr. 137 af 29. April 1913. Sagen kom ikke til Udvalgsbehandling i 1927.

Udvalget der har faaet denne Sag til Behandling, har delt sig i et Flertal og et Mindretal.

Udvalgets Flertal (Kallsoy, Dam og J. H. Poulsen) mener, at det er en paatrængende Nødvendighed, at Sagen bliver fremmet snarest muligt, og har derfor ladet udarbejde et Forslag til Lov for Færøerne om Højskoler. Man henviser til vedlagte Forslag samt Bemærkninger til dette.

For Tiden er der paa Færøerne kun een Folkehøjskole, Føroya Fólkaháskúli. Den blev oprettet i Efteraaret 1899, og er i Aarenes Løb blevet besøgt af ialt 738 Elever (foruden dem der har deltaget i de Vævekursus, Skolen har holdt de sidste to Aar) fra saa godt som alle Bygder paa Færøerne, og disse Elever er udgaaet fra alle Samfundslag, uanset hvilken religiøs eller politisk Retning de har tilhørt, hvilket er tilstrækkeligt Bevis for, at Skolen har virket som en almen Folkehøjskole. Ovennævnte Skole har stadig arbejdet under økonomiske Vanskeligheder, og disse Forhold har virket hykkende og hæmmende for den gode Trivsel og videre Udvikling. Den har dog, om ikke tilstrækkeligt, faaet Støtte dels fra Lagtinget og dels fra Statskassen.

I Aaret 1917 blev Skolen statsanerkendt i Henhold til gældende Lov om Statstilskud til Folkehøjskoler og Landbrugsskoler i Danmark, men mistede i 1924 Statsunderstøttelsen grundet paa, at den ikke opfyldte de i Lovven stillede Betingelser med Hensyn til Antallet af Aarselever. Dog skal tilføjes her, at foruden de af Lagtinget aarligt bevilgede Beløb til Skolen siden 1924, har Statskassen bevilget denne et ekstraordinært Bidrag paa 2000 Kr. i hvert af Aarene 1925—26 og 1926—27. Man skal i denne Forbindelse henvise til Sag Nr. 71—1928: *Ekstraordinært Tilskud til Føroya Fólkaháskúli*. Styrelsen for Føroya Fólkaháskúli har i Skrivelser af 7. Oktober og 10. December 1927 andraget Undervisningsministeriet om et ekstraordinært

Statstilskud til Skolen i Lighed med de to foregaaende Aar. Desuden skal man henvise til Skrivelse af 18. Oktober 1927 fra Formanden for Foreningen for Folkehøjskoler og Landbrugsskoler, Fred. Nørgaard, til Undervisningsministeriet, hvori denne paa Bestyrelsens Vegne andrager om, at § 1 i Lov Nr. 137 af 29. April 1913 om Statstilskud til Folkehøjskoler og Landbrugsskoler maa forandres derhen, at det deri nævnte Aarselevtal maa blive halveret for Færøernes Folkehøjskoles Vedkommende, samt til Undervisningsministeriet Skrivelse af 2. December 1927 og 28. December s. A., hvilke Amtet har tilstillet Færøernes Lagting til Erklæring. Her kan tilføjes, at et af Hovedpunkterne i det foreliggende Forslag gaar ud paa, saaledes som foreslaet af Fred. Nørgaard, at nedsætte Kravet med Hensyn til Aarselevtalet. (Se forøvrigt Bemærkningerne til Forslaget).

Vi kan endelig udtale, at saaledes som Højskolesagen har udviklet sig paa Færøerne, er den blevet en Folkesag, idet Befolkningen ved adskillige Lejligheder har vist den største Oflervilje, da Skolens økonomiske Vanskeligheder har været størst, men man kan dog ikke se bort fra, at det er af den allerstørste Vigtighed, at en saadan Skole, om den skal kunne virke tilfredsstillende, kan arbejde under rolige og betryggende Forhold. Dette vil man opnaa, om Lagtinget og Rigsdag vil tiltræde nærværende Forslag til Lov om Tilskud til Folkehøjskoler paa Færøerne, som vi derfor herved skal indstille til Lagtingets Vedtagelse.

Mindretallet (Johan Poulsen og A. Samuelsen), som ikke kan støtte det af Flertallet fremsatte Forslag, skal i Anledning af Lagtingsmand Effersøes Skrivelse af 6. August 1927 og det iøvrigt foreliggende tillade sig at udtale følgende:

Med denne Skrivelse, hvormed Undervisningsministeriet har forelagt for Lagtinget Andragende fra Forstanderen for Føroya Fólkaháskúli om et ekstraordinært Statstilskud til Skolen, er tillige fulgt et Andragende fra Foreningen for Folkehøjskoler og Landbrugsskoler om, at der af Færøernes Folkehøjskole maa kræves et mindre Aarselevtal som Betingelse for Opnaaelse af Statstilskud end det ved Lov af 29. April 1913 fastsatte. Som Begrundelse herfor er anført i Andragendet, at Føroya Fólkaháskúli i Følgesin Beliggenhed kun kan vente Elever fra Befolkningen paa Færøerne, at adskillige Færinger søger Folkehøjskoler i det øvrige Danmark, og at den Befolkning, hvorfra Føroya Fólkaháskúli kan vente Elever, svarer til omtrent Halvdelen af den Befolkningstal, hvorfra de øvrige Folkehøjskoler kan vente Elever, naar der regnes med et Gennemsnitstal.

Man savner Materiale til at kontrollere dette sidste, men finder ingen Anledning til at betvivle Rigtigheden af, hvad Foreningen oplyser. Naar Forholdene da er det, at Færøernes Højskole efter Loven af 1913 har en vanskeligere Stilling end andre Højskoler i Danmark i Henseende til Opnaaelse af Statstilskud, finder man ingen Betænkkelighed ved at anbefale Foreningens Andragende om en Ændring af Reglerne herom for Færøernes Vedkommende. Man vil anse det passende, om Antallet af Aarselever, der betinger Statstilskudet til selve Højskolen, nedsættes fra 8 til 5 Elever, og at Antallet af Aarselever, der udkræves for at der kan ydes Eleverne Understøttelse, nedsættes fra 5 til 3, og skal tillade sig at fremsætte Forslag i Overensstemmelse hermed.

„Lagtinget anbefaler overfor Regeringen det af Foreningen for Folkehøjskoler og Landbrugsskoler fremsatte Andragende af 18. Oktober 1927 om Ændring af Reglerne i Lov Nr. 137 af 29. April 1913 om Statstilskud til Folkehøjskoler og Landbrugsskoler. Lagtinget vil finde det retfærdigt og rimeligt, at Andragendet efterkommes paa den Maade, at Aarselevantalet, der belønger Statstilskuddet efter Lovens § 2, nedsættes fra 8 til 5, og at Aarselevantalet, der udkræves, for at der kan ydes Elevunderstøttelse efter Lovens § 4, nedsættes fra 5 til 3.“

Lagtinget, den 25. September 1928.

*J. H. Poulsen. Johan Kallsoy. P. M. Dam. A. Samuelson.
Joh. M. Fr. Poulsen.*

Forslag

til

Lov om Tilskud til Folkehøjskoler paa Færøerne.

§ 1

Af Statskassen og Lagtingets Kasser i Forening kan der med Halvparten fra hver ydes Understøttelse til Folkehøjskoler paa Færøerne. Det nærmere om Antallet og Omfanget af Undervisningslagene, samt om de med disse forbundne praktiske Øvelser fastsættes ved hver enkelt Skoles Undervisningsplan.

For at faa nævnte Understøttelse, skal en Skole være godkendt paa Finansloven efter forudgaaet af Undervisningsministeriet foranstaltet Undersøgelse og Godkendelse af Skolens Undervisningsplan, samt efter Lagtingets Indstilling. Ingen Skole vil derhos første Gang kunne godkendes, medmindre den har været i Virksomhed uafbrudt i de to sidste Finansaar før Godkendelsen og i hvert af disse har været besøgt af mindst 6 Aarselever. Naar en godkendt Skole i de sidste tre Finansaar ikke har haft gennemsnitlig 4 Aarselever, bortfalder Tilskuddet efter denne Lows § 2, saaledes at Skolen paa ny maa godkendes, inden Stats- og Lagtingsunderstøttelsen kan opnaas. En godkendt Skole kan ikke erholde Tilskud for noget Finansaar, i hvilket dens Virksomhed har været standset, selv om Skolen senere fortsættes; den mister derhos sin Godkendelse, men kan, hvis den fortsætter, paa ny godkendes af Undervisningsministeriet efter Lagtingets Indstilling, naar den trods den midlertidige Standstning i de sidste 3 Finansaar har haft gennemsnitlig mindst 4 Aarselever.

Ved Beregning af Aarselevernes Tal medregnes kun saadanne Elever, der mindst i 2 Maaneder deltager i de paa Skolens Undervisningsplan opførte Kursus, hvis Minimumsvarighed er 5 Maaneder for Vinterkursus og 3 Maaneder for Sommerkursus. Elever, der kun faar delvis Undervisning, nyder Friplads eller hører til vedkommende Forstanders eller Læreres Husstand eller som slaar i Tyendeforhold samtidig med Skolegangen, medregnes ikke. Der medtages ingen Elev under 16 Aar. De mandlige Elever skal i Reglen have fyldt 18 Aar, dog kan indtil en Fjerdedel af de medregnede mandlige

Elever være mellem 16 og 18 Aar. Aldersbetingelserne anses fyldestgjorte, naar den paagældende Elev fylder henholdsvis 16 og 18 Aar inden Skolekursusets Slutning.

Skolens Opgivelse af Elevtal, Lærerbetænkninger m. v. kan forlanges bekræftet paa fyldestgørende Maade.

§ 2

Der tildeles de godkendte Folkehøjskoler følgende aarlige Understøttelse:

- I. a) et fast Bidrag af 500 Kr. til hver Skole.
- b) et Beløb til Dækning af Skolens Udgift det sidste Finansaar til Løn til Skolens Forstander, Lærere og Lærerinder, eller et nærmere af Undervisningsministeriet efter Lagtingets Indstilling fastsat Lønsekema.
- c) et varierende Bidrag beregnet efter Skolens Udgifter i det sidste Finansaar til Undervisningsmateriel, Vedligeholdelse samt Renter og Afdrag af Anlægskapital.

Dog skal Indtægterne ved Skolepenge m. m. fra Elever fradrages de i b og c nævnte Udgifter.

Det samlede aarlige Tilskud fra Statskassen og Lagtinget til den enkelte Skole maa ikke oversølge 3500 Kr. fra hver, medmindre særlig Bevilling dertil gives.

- II. Understøttelse af trængende Elever i Henhold til denne Lovs § 3.

Understøttelse tilstaaes for og paa Grundlag af Oplysninger om Skolerne i det foregaaende Finansaar. I Tilfælde af Skolens Standsning eller af ikke godkendt Forstandersskifte i Løbet af Finansaaret kan et forholdsvis beregnet Tilskud udbetales for den Del af Finansaaret, i hvilket Skolen som godkendt har været i Virksomhed. I øvrigt udbetales Understøttelsen udeft til den, der ved Finansaarets Slutning stod som Forstander.

§ 3

Til Understøttelse af trængende Elever ved de i Henhold til § 1 godkendte Skoler tilskydes der af Statskassen og Lagtingets Kasser med Halvparten fra hver aarlig et samlet Beløb, svarende til maanedlig 35 Kr. for indtil Halvdelen af Antallet af Aars elever, der gennemsnitlig i de 3 sidste Finansaar har besøgt disse Skoler. Det bevilgede Beløb tilstilles Færø Amts Skoledirektion til Uddeling.

§ 4

Tilsynet med de godkendte Folkehøjskoler er henlagt under Ministeriet.

§ 5

Denne Lov træder i Kraft den 1. April 1929 og fra samme Tidspunkt ophæves for Færøernes Vedkommende Lov Nr. 137 af 29. April 1913 om Statstilskud til Folkehøjskoler og Landbrugsskoler og Lov Nr. 248 af 11. April 1919 om Ændringer i samme Lov.

Bemærkninger

til

Forslag til Lov om Tilskud til Folkehøjskoler paa Færøerne.

Naar man ser paa „Føroya Fólkaháskúla“, der hidtil har været den eneste Folkehøjskole paa Færøerne, stiller dens Forhold sig en hel Del anderledes end lignende Skoler i Danmark. Paa Færøerne er der kun c. 25.000 Indbyggere, det vil sige, at disse Mennesker skal skabe den nødvendige Tilslutning til den herværende Højskole, idet den endnu ikke har været og vel sagtens heller ikke i Fremtiden vil blive besøgt af Elever fra Danmark. For de øvrige anerkendte Folkehøjskoler er Forholdet en Højskole for hver 55.000 Indbyggere, altsaa godt dobbelt saa mange som for Færøernes vedkommende. Naar saa hertil kommer, at mange Færinger tager ned til Danmark paa Højskole, men ikke omvendt, bliver Forholdet endnu mere ulige.

Den danske Lov om Statstilskud til Folkehøjskoler og Landbrugsskoler er kun dannet efter Forholdene i Danmark, og bør, blandt andet paa Grund af Misforholdet med Folketal pr. Højskole, ikke med Rimelighed kunne vedblive at gælde uændret her paa Øerne. I denne Forbindelse kan nævnes, at Kravene til Antal Aarselever i den ældre danske Lov af 23. Maj 1902 var 10, hvor Loven af 1913 har 12 og 6, hvor Loven af 1913 har 8, saaledes at de nuværende Tal maa synes ganske uegnede til den herværende Folkehøjskoles Forhold. Under Forhandlingerne paa Rigsdagen var der store Betæneligheder ved denne Skærpe af Kravene, især under Hensyn til de smaa Skolars Berettigelse som kulturel Faktor for vedkommende Egn, en Betragtning, der i endnu højere Grad gør sig gældende for Færøernes Vedkommende. I denne Forbindelse kan citeres Ordføreren Pedersen-Nyskovs Udtalelse: „Det maa ogsaa lages i Betragtning, at selv en mindre Skole for den Egn, hvori den ligger, kan have en overordentlig stor Betydning, og ofte har en Egns Befolkning jo bragt betydelige Ofre for at faa Skolen oprettet, saa jeg tror, man i hele dette Forhold maa handle med stor Varsomhed.“ — Man kan sammenligne Højskolens Vilkaar her paa Færøerne med den Bedømmelse af lignende Institutioner, der var herskende i Danmark i Højskolens første Tid, idet den nødvendige Forstaelse af Skolens Betydning ikke endnu kan siges at være saa indgroet i den almindelige Befolknings Bevidsthed heroppe som i Danmark, hvorfor man heller ikke kan regne med den samme forholdsvise Tilslutning her som i Danmark.

Alle disse Betragtninger fører i Retning af, at en fælles Lovgivning paa dette Omraade for Danmark og Færøerne virker meget trykkende for Højskoler her, og det synes saaledes berettiget at lempe Kravene til disse i Forhold til deres Existensvilkaar sammenholdt med de danske Højskolars.

Lovforslaget omhandler kun Folkehøjskoler, idet Landbrugsskoler, der falder ind under den gamle Lov af 29. April 1913, hidtil ikke har eksisteret paa Færøerne, og den Landbrugsskole, der nu er under Oprettelse, agtes ordnet efter helt andre Regler, saa det den tilflydende Tilskud maa ordnes særskilt. Alle Regler, der omhandler Landbrugsskoler, er saaledes udeladt i Lovforslaget.

Ved en Gennemgang af Forslagets Paragraffer kan gøres følgende Bemærkninger:

ad § 1. — 1. Stk.

Tilskudet er foreslaaet ligeligt fordelt mellem Statskassen og Lagtingets Kasser, idet for det første Lagtinget hidtil har ydet Tilskud til Skolen, og for det andet synes det nødvendigt, for at skabe tilstrækkelig trygge

økonomiske Betingelser for Skolevirksomheden, at Bidragene baade fra Statskassen og Lagtinget bliver faste, saa Skolerne kan se de kommende Aar i Møde med Bevidstheden om Tilskudenes Størrelse, og uden Usikkerhed angaaende Beløbets eventuelle Bevilling.

Den gamle Lovs § 1 - - 2. Stk. udgaar som overflødig, naar Loven kun omhandler Folkehøjskoler.

ad § 1. — 2. Stk.

Naar Lagtinget skal bære Halvdelen af Udgifterne til de i Loven nævnte Formaal, synes det ogsaa rimeligt, at Spørgsmaalet om Godkendelse af Skoler bliver forelagt dette til Betænkning, hvorfor hertil sigtende Tilføjeser er gjort til den gamle Lov.

Løvrigt er Kravene til Antal Aars elever rettet fra 12 til 6 og fra 8 til 4, hvilket synes berettiget under Hensyn til det ovenfor bemærkede hvortil her kan henvises. Desuden er Reglerne om et mindre Krav til Skolens Aars-elevantal for at opnaa Elevunderstøttelse ikke medtaget, da det synes at være rigtigst, naar Kravene lempes som foreslaet, at lade de samme Vilkaar gælde begge Former for Understøttelse.

Særreglerne om Højskolars Adgang til Godkendelse efter lempeligere Vilkaar, naar de kun har enten 5 Maaneders Vinterkursus eller 3 Maaneders Sommerkursus, er heller ikke medtaget, grundet paa Hovedreglernes Ændring, jfr. at disse Regler heller ikke fandtes i den tidligere Lov af 1902.

ad § 1. — 3. og 4. Stk.

Uændret fra den gamle Lov.

ad § 2. — 1. Stk.

Denne §'s Regler hviler hovedsagelig paa den gamle Lovs. Dog er der i Punkt 1 b) foreslaet, at der af Undervisningsministeriet efter Lagtingets Indstilling fastsættes et Lønskema for Højskolernes Lærere, idet det synes mere betryggende baade for Skolernes Personale og for Bevillingsmyndighederne, at dette Forhold er fast ordnet.

De øvrige Regler i den tilsvarende gamle Lov er ikke medtaget her, dels fordi de synes uden Betydning for Forholdene her, dels af de Grunde, der er omtalt ad § 1, 2. Stk. in fine.

Man har anset det rigtigst, at Indtægten af Skolepenge fradrages, inden Tilskudets Størrelse fastsættes, hvorefter man har anset det nødvendigt at indsaette en Maximumsbestemmelse, der er fastsat under Hensyn til Færrøya Fólksháskólas økonomiske Forhold hidtil, og til den Støtte som maa antages at være nødvendig for Skolens Existens.

ad § 2. — 2. Stk.

Uændret fra den gamle Lov, medens den nye 3. Stk. udgaar som Færrøerne uvedkommende. — § 3 i den gamle Lov udgaar ligeledes, da der ikke findes nogen til den der nævnte Forening svarende særlig Institution paa Færrøerne, saaledes at de henværende Skolers Personale velsagdens som hidtil kan være Medlemmer af den danske Forening og derved delagtige i det den tilflydende Tilskud i Henhold til nævnte § 3.

ad § 3.

Denne § svarer til den gamle Lovs § 4, 1. Stk. Der er som ny Regel indføjet, at Elevunderstøttelsen skal beregnes i Forhold til det gen-

nemsnlfflige Antal Aarselever i de 3 sidste Finansaar, idet et enkelt Aars Svingning i Elevtallet ellers vil have for stor Indvirkning paa Understøttelsen det følgende Aar, hvilken Gene i Danmark undgaas ved det store Antal Højskoler.

ad § 4.

Denne §, der svarer til den gamle Lovs § 5, foreslaar Tilsynet, ligesom for de danske Højskolars Vedkommende, henlagt under Ministeriet, idet man gaar ud fra, at der ligesom hidtil vil blive udnævnt en lokal Tilsynsførende af Ministeriet, efter Indstilling fra Skolerne.

ad § 5.

De nødvendige Ikrafttrædelses- og Ophævelsesbestemmelser.

For at skabe bedre Klarhed over Sagen, vedlægges en Oversigt over Føroya Fólkaháskúlas Regnskaber i Aarene 1921-28, med Tilføjelse af Aars-elevantallet de sidste Aar.

Udvalgsbetænkning

i

Sag Nr. 167—1928: (Tilskud til Føroya Fólkaháskúla).

I Skrivelse af 3. August d. A. ansøger Bestyrelsen for Føroya Fólkaháskúla om et Tilskud paa 4000 Kr. til Skolen. — I samme Skrivelse andrages ogsaa om, at Tinget vil give sin anbefaling til et Andragende om Stats-tilskud paa 6000 Kr. samt at de Elever, der besøger Skolen, ogsaa maa have Adgang til at erholde Understøttelse af de Statsmidler, der uddeles af Amtet.

Udvalget har faaet forelagt Skolens Regnskab. Heraf fremgaar, at Skolens økonomiske Stilling er meget vanskelig. Foruden Prioritetsgæld — c: 9000 Kr. — skyldes til Skolens Lærere c: 13.300 Kr. Skolen vil saaledes næppe kunne fortsætte uden de omsøgte Tilskud fra Statskassen og Lagtinget.

Et Fiertal (Winther, Paturáson, Niclasen og Dam) mener, at Skolen har udført og udfører en saa fortjenstfuld Gerning blandt Ungdommen i det færøske Samfund, at det bør forebygges, at Skolen nedlægges. — Vi stiller derfor Forslag om, at der af økonomisk Fond bevilges et Tilskud paa 2000 Kr. til Skolen, ligesom vi paa det bedste anbefaler Skolen til Statsstøtte.

Medlemmerne A. Samuelsen, J. H. Joensen og Nolsøe ønsker ikke at fremsætte noget Forslag.

Forslag.

- 1) Af Økonomisk Fond ydes der Føroya Fólkaháskúla et Tilskud paa 2000 Kr. for 1928--29.
- 2) Tinget medgiver et Andragende fra Bestyrelsen for Føroya Fólkaháskúla

om Statslilskud paa 6000 Kr. og om, at de Elever, der besøger Skolen, ogsaa maa have Adgang til at erholde Understøttelse af de Statsmidler, der udddeles af Amtet, sin bedste anbefaling.

Budgetudvalget, den 15. September 1928.

Gunnar Winther. J. H. M. Joensen. Niels Nolsøe. N. Nielsen.
P. M. Dam. A. Samuelson.

Motiveret Ændringsforslag

I

Sag Nr. 167--1928. (Tilskud til Føroya Fólkaháskúla).

Idet der henvises til de Oplysninger i Udvalgets Betænkning vedrørende Højskolens Gæld, hvorfra fremgaar, at denne for Tiden udgør 23000 Kr., skal vi ndtale, at en meget betydelig Nedsættelse af Gælden er nødvendig for at lette om Skolens Byrder, der, som Forholdene nu er, maa virke trykkende for dens Virksomhed. I Udvalgets Forslag Punkt 1 foreslaas, at Lagtinget yder et Tilskud paa 2000 Kr. for 1928--29, medens der i Punkt 2 er anbefalet et Statslilskud paa 6000 Kr. Da man mener, at disse Talstaar i et urimeligt Forhold til hinanden, og at dette Misforhold kan ventes at bewirke, at Staten ikke vil yde de af Tinget anbefalede 6000 Kr., fremsættes i Stedet for Udvalgets Forslag følgende Ændringsforslag:

1. Lagtinget indgaar til Regeringen med Ansøgning om, at der af Statskassen bliver bevilget Føroya Fólkaháskúla 4000 Kr. for Finansaaret 1928--29.
2. Af økonomisk Fond ydes der Føroya Fólkaháskúla et Tilskud paa 4000 Kr. for Aaret 1928--29.

Lagtingid, den 20. September 1928.

Johan Kallsoy. Nyholm Debes. S. P. Zachariassen. Christian Christensen.

Repartition.

Sognenes Navne		Folketal	Skatteindtægt		Efter Skattes indtægten (1/2)		L. H. L. Lagtingets Vedtagelse		Tilsammen	
			Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Viderø	Sogn . . .	487	100000	"	650	00	750	00	1400	00
Klaksvig	" . . .	1191	481150	"	3127	48	3872	52	7000	00
Fuglø	" . . .	233	49656	"	322	76	200	24	523	00
Svinø	" . . .	206	60845	"	395	49	384	51	780	00
Kunø	" . . .	184	39585	"	257	30	257	70	515	00
Husum	" . . .	196	48410	"	314	66	310	34	655	00
Mygledal	" . . .	138	36765	"	238	97	270	03	509	00
Fuglefjord	" . . .	738	224222	"	1457	44	1542	56	3000	00
Lervig	" . . .	459	100150	"	650	97	929	03	1580	00
Andefjord	" . . .	383	66250	"	450	65	350	37	781	00
Funding	" . . .	437	108900	"	707	85	680	15	1388	00
Næs	" . . .	1199	280721	"	1824	70	2050	30	3875	00
Gøte	" . . .	519	176852	"	1149	40	750	60	1900	00
Sjov	" . . .	815	199280	"	1295	32	1100	68	2396	00
Ejde	" . . .	791	169150	"	1099	48	850	52	1920	00
Kvivig	" . . .	487	112124	"	728	81	881	19	1610	00
Kollefjord	" . . .	374	88000	"	572	00	528	00	1100	00
Kvalvig	" . . .	402	79094	"	514	11	1350	89	1865	00
Haldersvig	" . . .	454	116500	"	757	25	600	75	1358	00
Saxen	" . . .	40	13600	"	88	40	80	60	169	00
Vestmanhavn	" . . .	736	330185	"	2146	20	1653	80	3800	00
Kirkebo	" . . .	122	45000	"	292	50	190	50	483	00
Hestø	" . . .	127	40000	"	260	00	200	00	460	00
Kalbak	" . . .	112	43000	"	279	50	140	50	420	00
Thvns udenb.	" . . .	318	75000	"	487	50	422	50	910	00
Nolso	" . . .	275	77900	"	506	35	333	65	840	00
Midvaag	" . . .	628	131490	"	854	69	1453	31	2288	00
Sandevaag	" . . .	548	95408	"	620	31	1100	69	1721	00
Sørvaag	" . . .	707	133000	"	864	50	1519	50	2384	00
Bø	" . . .	111	29241	"	190	07	225	93	416	00
Myggenæs	" . . .	183	37100	"	241	15	330	85	572	00
Sand	" . . .	587	172700	"	1122	55	893	39	2015	94
Skopen	" . . .	382	74980	"	487	37	570	63	1058	00
Skaalevig	" . . .	222	59925	"	389	51	330	49	720	00
Husevig	" . . .	235	44231	"	287	50	410	50	698	00
Skud-Dimon	" . . .	163	45600	"	296	40	250	60	547	00
Kvalbo	" . . .	834	169736	"	1103	28	1390	72	2494	00
Porkere	" . . .	477	87794	"	570	66	929	34	1480	00
Hove	" . . .	189	53940	"	350	61	280	39	631	00
Famien	" . . .	226	59091	"	384	09	400	91	785	00
Sumbø	" . . .	593	180000	"	1170	00	950	00	2120	00
Vaag	" . . .	1147	672217	"	4369	41	3250	59	7620	00
Frødebo	" . . .	1790	748800	"	4867	20	5300	80	10168	00
Thorshavn Kommune		2896	1973100	"	12827	10	11300	90	24128	00
Summa . . .			7930995	"	51551	47	51551	47	103102	94

The first part of the paper discusses the importance of understanding the cultural context of the research. It highlights the need for researchers to be sensitive to the values and beliefs of the communities they are studying. This is particularly important in the field of education, where cultural differences can significantly impact learning outcomes.

The second part of the paper focuses on the methodology used in the study. It describes the process of selecting participants, collecting data, and analyzing the results. The authors emphasize the importance of using a mixed-methods approach to gain a comprehensive understanding of the research topic.

The third part of the paper presents the findings of the study. It discusses the results of the quantitative data analysis and the insights gained from the qualitative interviews. The authors conclude that there are significant cultural differences in the way that students learn and that these differences should be taken into account by educators.

The final part of the paper offers recommendations for future research and practice. It suggests that further studies should be conducted to explore the cultural factors that influence learning outcomes. Additionally, it recommends that educators should be trained to recognize and respond to the cultural needs of their students.

Ekstrakter

af

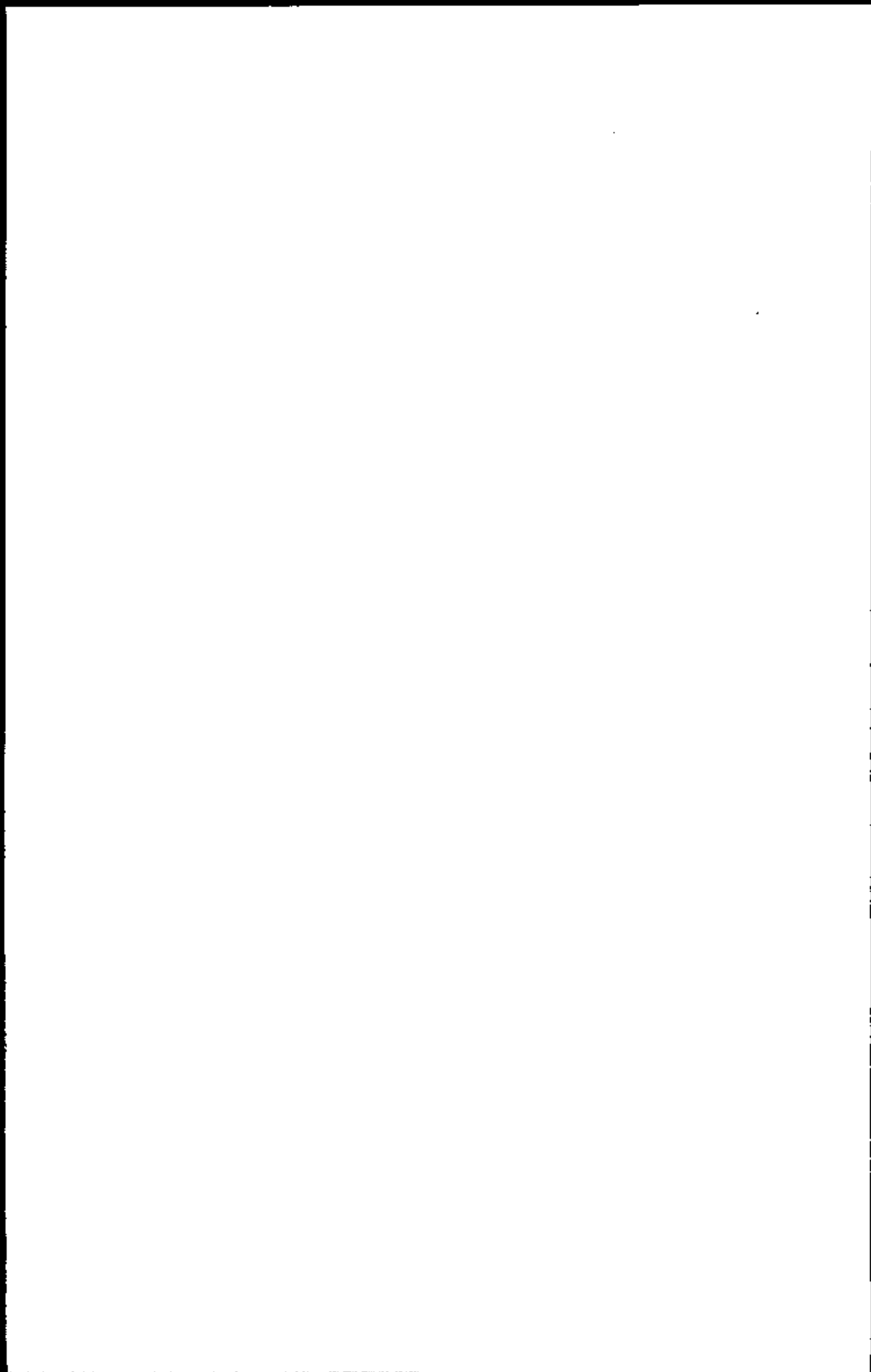
de af Færøernes Lagting
deciderede Regnskaber

Sessionen 1928.

Meddelt af Færø Amt.

Thorshavn.

Trykt i A/S. „Færø Amtstidende“s Bogtrykkeri.
1929.

1.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Færø Amts Repartitionsfond

for Aaret 1927.

Indtægt.

I. Beholdning den 1. Januar 1927:	Kr. Ø.	Kr. Ø.
1. Restancer af Skat m. m.	126917 53	
2. Hos Kassereren	3352 27	
		130269 80
II. Udskrivning i Aaret 1927 paa Jordegodset og Kommunerne		128300 68
III. Kendelse for Handelsbeviser		1100 00
IV. Statskassens Tilskud		3000 00
V. Automobilafgift		1508 90
VI. Indførselsafgift		45191 69
VII. Indbetalt ved „Smiril“s Administrator		4000 00
VIII. Refusion fra Statskassen i Anledning af smitsomme Sygdomme		576 75
IX. Andre Indtægter		42 44
Refusion af Forskud vedrørende:	Kr. Ø.	
Delinkventomkostninger	19 04	
Smitsomme Sygdomme	0 00	
Alimentationsbidrag	6167 25	
Revisorløn	488 84	
		6675 13
X. Gæld den 31. December 1927:	Kr. Ø.	
1. Til Føroya Banki	90819 98	
2. Til Regnskabsføreren	510 61	
		91330 59
Summa Indtægt		411995 98

Udgift:

A.	Gæld den 1. Januar 1927:	Kr. Ø.
	Til Føroya Banki.....	98808 83
B.	Udgifter til Lagtingshuset.....	2237 93
C.	— - Lagtingsmændenes Diæter og Rejsedgifter.....	15006 50
D.	— - Lagtingsarbejdet.....	8638 19
E.	— - Justitsvæsenet.....	3745 30
F.	— - Valgvæsenet.....	1740 05
G.	— - Lægevæsenet.....	4758 81
H.	— - Jordemodervæsenet.....	1504 71
J.	— - Sanatoriets Drift.....	6788 17
K.	— - veneriske Sygdommes Behandling.....	9613 50
L.	— - offentlig Vaccination.....	904 00
M.	— - Understøttelse til forlv. Læge Jonsson....	150 00
N.	— - i Anledning af epidemiske Sygdomme....	312 03
O.	— - Sysselmændenes Omrejser.....	1474 49
P.	— - Dyrlægens Omrejser.....	2130 00
Q.	— - Landbrugskonsulentens Omrejser.....	303 00
R.	— - Færø Ants Bibliotek.....	2000 00
S.	— - Skatteblanketter.....	670 00
T.	— - Hjemmet for Vanføre.....	100 00
U.	— - Røntgenlaanet.....	300 00
V.	— - Røntgeninstallation paa Sanatoriet.....	500 00
X.	— - Skolevæsenet.....	1614 50
Y.	— - Landbruget.....	29 78
Z.	— - Renter af Obligationsgæld.....	29942 62
Æ.	— - Bankrente.....	5862 05
Ø.	— - Aldrag paa Gæld.....	21543 90
AA.	— - Kreditforeningens Reservefond.....	209 16
BB.	— - Forskelligt.....	198 65
CC.	Udbetalt Automobilafgift.....	83 25
DD.	— Forskud vedrørende:	Kr. Ø.
	Delinkventomkostninger.....	1907 54
	Smitsomme Sygdomme.....	12726 36
	Alimentationsbidrag.....	7245 00
	Andre Forskud (Revisorløn).....	500 00
		22380 90
EE.	Beholdning den 31. December 1927:	Kr. Ø.
	1. Restancer af Skat m. m.....	168448 66
	2. Hos Kassereren.....	0 00
		168448 66
	Summa Udgift	411995 98

Ekstrakt

af

Regnskabet for Færø Amts økonomiske Fond

for Aaret 1927.

Indtægt.

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927	77249	34
2. Renter af Fondens Kapitaler	2748	97
3. Indtægter af Grindfangster	0	00
4. Indtægter i H. t. Lov om Hvalfangst ved Færøerne af 2. Maj 1902	5850	00
5. Indtægter af Indførselsafgift	19469	35
6. Tilbagebetaling fra Føroya vanlukkutrygging	1500	00
7. Ikke udbetalt Skade (fra Østerø Syssel)	5	00

Summa Indtægt 106822 66

Udgift.

	Kr.	Ø.
1. Til Anlæg og Reparation af Broer, Veje og Landingssteder	7269	14
2. Tilskud til Pensionsfonden	2000	00
3. Tilskud til Fonden for Jordehvalsrettighedens Afløsning 5% af Størhvalfangsten 1927, jfr. Reglement 14. Juni 1909	292	50
4. Tilskud til Plantningsforsøg	1000	00
5. — - Føroya Háskúla	1000	00
6. Kassererens Løn	250	00
7. Andre Udgifter	88	89
8. Tilskud til en færøsk Adressebog	500	00
9. — - et Børnehjem i Vestmanhavn	200	00
10. — - Sygehuset i Klaksvig	11705	80
11. — - Tidsskriftet Varðin	500	00
12. — - Teknisk Skole	200	00
13. Uerholdelig Restance fra Gjáneyri	390	00
14. Tilskud til Svømmebasin	100	00
15. Beholdning den 31. December 1927	81326	33

Summa Udgift 106822 66

Fonden til Jordehvalsrettighedens Afløsning havde pr. 31. Decbr. 1927 en Formue af 107255 Kr. 47 Øre.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Færø Amts Fattigkasse

for Aaret 1927.

Indtægt.

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927	62775	05
2. Renter	1914	88
3. Arveafgifter	15143	77
4. Afgifter af Gavebreve og Testamenter	0	00
5. Afgifter af Grindfangster	0	00
6. Bidrag fra Embeds- og Bestillingsmænd i Anledning af deres Ansættelse paa Færøerne	30	00
7. Bøder	210	00
8. Kendelser for udfærdigede Handelsbevillinger	425	00
9. Kendelser i H. t. Fimaloven	4	00
10. Kendelser for udfærdigede Bevillinger til Handelsrejsende	350	00
11. Afgifter iflg. Lov af 2. Maj 1902 om Hvalfangst	975	00
12. Refusion fra Skifteretten paa Alimentationsbidrag	94	27

Summa Indtægt 81921 97

Udgift.

	Kr.	Ø.
1. Tilskud til Kommuner	1950	00
2. Tilskud til Sygehuse	4000	00
3. Udgifter til Underhold af Børn, avlede udenfor Ægteskab	1008	00
4. Kassererens Løn	300	00
5. Andre Udgifter	104	41
6. Tilskud til Samuel E. Joensen, Myggenæs	100	00
7. Udgifter ved Døvstummes Oplærelse	1050	00
8. Udgifter i Anledning af opfisket Lig	91	25
9. Beholdning den 31. December 1927	73318	31

Summa Udgift 81921 97

Ekstrakt

af

Regnskabet for Færø Amts Skolefond

for Aaret 1927.

Indtægt.

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927.....	51730	00
2. Renter af Fondens Kapitaler.....	2067	65
3. Refusion af Rerslev Kirketiende.....	14	33
4. Statskassens Deputat.....	224	00
5. Statskassens faste Tilskud til Realskolen.....	3900	00
6. Statskassens Tilskud til Lærerlønnings.....	20528	50
7. Tilskud til udenbys Elever.....	1100	00
8. Tilskud til Fru Effersøes Pension	Kr.	Ø.
a. Statskassen.....	300	00
b. Amtsrepartitionsfonden.....	150	00
c. Thorshavns Kommune.....	100	00
	550	00
9. Thorshavns Kommunes Tilskud til Realskolen.....	150	00
10. Skolepenge fra Realskolens Elever.....	18391	25
11. Lejeindtægt.....	768	60
12. Seminarlet for Brændsel, Belysning og Rengøring.....	600	00
13. Indtægter af Grind og Størhval.....	975	00
14. Indkomne Restancer.....	1207	00

Summa Indtægt 102206 33

Udgift.

	Kr.	Ø.
1. Pensioner og Afgift til Pensjonskassen.....	1582	95
2. Lærerlønnings og Vikarudgifter.....	33127	68
3. Understøttelse til udenbys Elever.....	1100	00
4. Revisorløn.....	24	55
5. Kassererløn.....	100	00
6. Porto m. m.....	40	00
7. Skatter og Afgifter.....	726	00
8. Assurance.....	645	00
9. Vedligeholdelse og Nyanskaffelser.....	4817	03
10. Brændsel og Belysning.....	2649	32
11. Renholdelse.....	2326	61
12. Undervisningsmateriel m. m.....	360	26
13. Andre Udgifter.....	111	90
14. Leje af Lokaler.....	300	00
15. Anvist af Skoledirektionen.....	52	60
16. Afskrivning af Tilgodehavende.....	409	50
17. Restancer.....	447	50
18. Beholdning den 31. December 1927.....	53385	43

Summa Udgift 102206 33

5.

Ekstrakt

af

Regnskabet for den gensidige Forsikringsforening for
Skolebygninger paa Færøerne
for Aaret 1927.

Indtægt.		Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927		9599	60
2. Forsikringspræmier for indtegnede Skolebygninger		255	63
3. Indvundne Renter		375	49
Summa Indtægt		10230	72
Udgift.		Kr.	Ø.
1. Løn til Kassereren		50	00
2. Revisorløn		0	30
3. Trykningsudgifter		6	00
4. Porto m. m.		12	00
5. Beholdning den 31. December 1927		10162	42
Summa Udgift		10230	72

6.

Ekstrakt

af

Regnskabet for de færøske Almueskole-Læreres og
Lærerinders Pensionsfond
for Aaret 1927.

Indtægt.		Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927		68166	52
2. Indbetaling til Fonden i H. t. Lov af			
29. Marts 1893 §§ 2 og 3:	Kr. Ø.		
I. a. Fra Statskassen	8017	70	
b. Fra Kommunerne paa Færøerne	8017	70	
		16035	40
II. a. Fra Statskassen: 8. Tilskud	2000	00	
b. Fra Amtsfattigkassen	2000	00	
		4000	00
III. Statskassens Tilskud til personligt Tillæg i H. t. Lov af			
1. April 1925	1116	00	
		21151	40
3. Indbetaling fra Kommunerne til Kassererens Lønning...		200	00
4. Indvundne Renter		2440	25
Summa Indtægt		91958	17

Udgift.

	Kr.	Ø.
1. Udbetalte Pensioner	12074	18
2. Anvist af Skoledirektionen — Tilskud til Pensioner....	1395	00
3. Anvist af Skoledirektionen — Personligt Tillæg	2250	00
4. Løn til Kassereren.....	200	00
5. Revisorløn	11	10
6. Trykningsudgifter	16	80
7. Porto og Papir	35	00
8. Beholdning den 31. December 1927	75976	09
Summa Udgift	91958	17

7.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Færøernes Amtskommunes Telefonvæsen
for Aaret 1927.

Indtægt.

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927	66620	47
2. Indtægt af Abonnement	39482	50
3. Indtægt af Samtaler, Telefontelegrammer, Budsendelser og Ekstragebyr	96103	16
4. Indtægt af de til og fra Telefonstationerne ind- og ud- telefonerede Telegrammer	6112	73
5. Forskellige Indtægter	2700	65
Summa Indtægt	211019	51

Udgift.

	Kr.	Ø.
1. Administration	28568	63
2. Forrentning og Afdrag af Laan	31686	89
3. Stationernes Drift	31666	19
4. Vedligeholdelse og Eftersyn af Anlægget	43072	94
5. Udvidelse af Anlægget	35015	81
6. Forskellige Udgifter	3058	42
7. Beholdning den 31. December 1927	37950	63
Summa Udgift	211019	51

Ekstrakt

af

Regnskabet for Driften af Færøernes Amtskommunes
Tuberkulose-Sygehus i Høydal
for Aaret 1927.

Indtægt.		Kr.	Ø.
I. Beholdning den 1. Januar 1927		19738	50
II. Betaling for Patienter		12389	00
III. Statskassens Tilskud		37167	00
IV. Forplejningen		34	00
V. Refusion		363	27
VI. Tilbagebetalte Forskud		85	00
VII. Have og Anlæg		729	05
VIII. Husdyrhold		2955	38
IX. Forskellige Indtægter		4	00
X. Tilskud fra Amtsreparationsfonden til Dækning af Restunderskudet for 1925		Kr. Ø. 6788	17
Tilskud fra Statskassen til Dækning af Udgifter ved Reparationer og Indstallering af elektrisk Lys		5250	00
		-----	12038 17
XI. Gæld den 31. December 1927		Kr. Ø. 25263	87
Til Føroya Banki		-----	25263 87

Summa Indtægt 110767 24

Udgift.

		Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
A. Gæld den 1. Januar 1927					
Til Føroya Banki		26568	41		
		-----		26568	41
B. Konto 1. Lønninger				12332	99
C. Konto 2. Forplejningen				29007	66
D. Konto 3. Vask og Rengøring				1250	02
E. Konto 4. Brændsel og Belysning				8440	89
F. Konto 5. Medicin				1386	40
G. Konto 6. Bygninger				2471	04
H. Konto 7. Maskiner				205	25
I. Konto 8. Inventar				4158	20
K. Konto 9. Assurance				1113	00
L. Konto 10. Have og Anlæg				617	47
M. Konto 11. Fragt, Losning og Kørsel				363	23
N. Konto 12. Kontorhold m. m.				542	56
O. Konto 13. Husdyrhold				1276	47
P. Konto 14. Renter og Afdrag				1366	79
Q. Konto 16. Forskellige Udgifter				52	31
R. Beholdning den 31. December 1927				19614	55

Summa Udgift 110767 24

Ekstrakt
af
Regnskabet for Færøernes Kirkefond
for Aaret 1927.

Indtægt.

	Kr. Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927	13442 16
2. Erstatning for samtlige Tiender	7800 00
3. Storbhualfangst.....	1950 00
4. Indvundne Renter	354 66
5. Indførselsafgift	19469 36
6. Gæld den 31. December 1927	54953 22

Summa Indtægt 97969 40

Udgift.

	Kr. Ø.
1. Gæld den 1. Januar 1927	56883 22
2. Reparation af Kirkerne.....	13825 19
3. Udgift til Kirkesyn og Kirkeinspektion	472 00
4. Udgift til Kirkegaarde.....	32 00
5. Tilskud til nye Kirker.....	10000 00
6. Andre Udgifter.....	2671 25
7. Kassererløn.....	400 00
8. Revisorløn.....	15 95
9. Bekendtgørelse af Regnskabssekstrakter	13 20
10. Beholdning den 31. December 1927	14256 59

Summa Udgift 97969 40

Ekstrakt
af
Regnskabet for Fuglø Sogn
for Aaret 1927.

Indtægt.

	Kr. Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927	132 38
2. Indtægter i H. t. Sønæringsloven.....	10 00
3. Indtægter ved Paaligning.....	3700 00
4. Gæld den 31. December 1927	150 44

Summa Indtægt 3992 79

Udgift.

	Kr.	Ø.
1. Gæld fra forrige Aar	77	25
2. Udgifter til Skolevæsenet.....	1243	99
3. Udgifter til Jordmodervæsenet.....	95	00
4. Udgifter til Sundhedsvæsenet	555	20
5. Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder.....	56	80
6. Udgifter til Kirkegaarde	63	06
7. Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	700	30
8. Bestyrelsesudgifter	59	80
9. Renter og Afdrag paa Laan m. m.	565	84
10. Beholdning den 31. December 1927	575	55
	—	—
Summa Udgift	3992	79

11

Ekstrakt

af

Regnskabet for Svinø Sogn
for Aaret 1927.

Indtægt.

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927	94	43
2. Indtægter i H. t. Sønæringsloven	24	00
3. Indtægter ved Paaligning.....	3733	25
	—	—
Summa Indtægt	3851	68

Udgift.

	Kr.	Ø.
1. Gæld fra forrige Aar	0	00
2. Udgifter til Skolevæsenet.....	942	37
3. Udgifter til Alderdomsunderstøttelse.....	275	00
4. Udgifter til Jordmodervæsenet.....	75	00
5. Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder.....	127	08
6. Udgifter til Telefonvæsenet	169	18
7. Udgifter til Kirkegaarde	34	97
8. Udgifter til Vandvæsenet	6	34
9. Tilskud til Sygehus og Sygekasser	715	02
10. Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	820	00
11. Bestyrelsesudgifter.....	61	50
12. Andre Udgifter.....	205	88
13. Beholdning den 31. December 1927	419	34
	—	—
Summa Udgift	3851	68

12.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Viderø Sogn

for Aaret 1927.

Indtægt.

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927	25290	02
2. Indtægter ved Paaligning	9821	21
3. Indtægter i H. t. Sønæringsloven	20	00
4. Indbetalt Pantegebyr	88	70
5. Gæld, som føres til Udgift i næste Regnskab	949	07

Summa Indtægt 36169 00

Udgift:

	Kr.	Ø.
1. Gæld fra forrige Aar	1372	71
2. Udgifter til Skolevæsenet	2912	96
3. Udgifter til Fattigvæsenet	281	20
4. Udgifter til Alderdomsunderstøttelse	295	00
5. Udgifter til Jordemødervæsenet	637	15
6. Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder	109	23
7. Tilskud til Sundhedsvæsenet	4436	53
8. Udgift til Hjelpekasser	200	00
9. Udgifter til Telefonvæsenet	500	79
10. Udgifter til Kirkegaarde	53	70
11. Udgifter til Børn af Enker	680	00
12. Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	688	75
13. Bestyrelsesudgifter	661	14
14. Renter og Afdrag paa Laan m. v.	11357	86
15. Beholdning den 31. Decbr. 1927	11981	98

Summa Udgift 36169 00

13.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Klaksvig Sogn

for Aaret 1927.

Indtægt.

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927	30038	97
2. Indtægter i H. t. Sønæringsloven	10	00
3. Indtægter ved Paaligning	44402	49
4. Gæld den 31. December 1927	19925	91

Summa Indtægt 94377 37

Udgift.

	Kr.	Ø
1. Gæld fra forrige Aar	19929	07
2. Udgifter til Skolevæsenet	9084	70
3. Udgifter til Fattigvæsenet	2167	67
4. Udgifter til Alderdomsunderstøttelse	4180	58
5. Udgifter til Jordemodervæsenet	955	90
6. Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder	3547	26
7. Tilskud til Sygehus og Sygekasse	5453	43
8. Udgifter til Telefonvæsenet	1483	75
9. Understøttelse til Børn af Enker	135	00
10. Bidrag til Amtsrepartitionsskatten	5489	29
11. Bestyrelsesudgifter	1381	01
12. Renter og Afdrag paa Laan	8430	68
13. Udgifter til Kirkegaarde	564	48
14. Udgifter til Hjælpekasser	28	75
15. Udgifter til Erhvervelse af Ejendomme	1988	51
16. Forskellige Udgifter	769	67
17. Beholdning den 31. December 1927	28787	62
Summa Udgift	94377	37

14.

Ekstrakt

af
Regnskabet for Kunø Sogn
for Aaret 1927.

Indtægt.

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927	1582	68
2. Indtægter ved Paaligning	5253	11
3. Indtægter af Kapitaler og Ejendomme	2	92
4. Gæld den 31. December 1927	919	24
Summa Indtægt	7757	95

Udgift.

	Kr.	Ø.
1. Berigtiget Gæld	2052	23
2. Udgifter til Skolevæsenet	1525	77
3. Udgifter til Fattigvæsenet	383	32
4. Udgifter til Jordemodervæsenet	112	64
5. Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder	541	21
6. Udgifter til Sundhedsvæsenet	1009	44
7. Udgifter til Telefonvæsenet	76	76
8. Bidrag til Amtsrepartitionsskatten	516	73
9. Udgifter til Alderdomsunderstøttelse	100	00
10. Udgifter til Hjælpekasser	250	00
11. Bestyrelsesudgifter	90	46
12. Renter og Afdrag paa Laan	511	32
13. Beholdning den 31. Decbr. 1927	588	07
Summa Udgift	7757	95

Ekstrakt

af

Regnskabet for Mygledal Sogn

for Aaret 1927.

Indtægt.

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927	2645	99
2. Indtægter ved Paaligning	4394	10
3. Indtægter i H. t. Sønæringsloven	2	91
4. Andre Indtægter	200	00
5. Gæld den 31. December 1927	183	13

 Summa Indtægt 7426 13

Udgift.

	Kr.	Ø.
1. Gæld fra forrige Aar	171	80
2. Udgifter til Skolevæsenet	908	88
3. Udgifter til Kirkegaarde	70	89
4. Udgifter til Alderdomsunderstøttelse	130	00
5. Udgifter til Jordemodervæsenet	76	42
6. Udgifter til Sundhedsvæsenet	981	24
7. Udgifter til Telefonvæsenet	108	12
8. Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	991	74
9. Bestyrelsesudgifter	367	69
10. Renter og Afdrag paa Laan	971	23
11. Beholdning den 31. Decbr. 1927	2648	12

 Summa Udgift 7426 13

Ekstrakt

af

Regnskabet for Husum Sogn

for Aaret 1927.

Indtægt.

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927	572	98
2. Indtægter ved Paaligning	3815	32
3. Indtægter af Kapitaler og Ejendomme	2	92
4. Indtægter i H. t. Sønæringsloven	10	00
5. Gæld den 31. Decbr. 1927	306	48

 Summa Indtægt 4707 70

Udgift.

	Kr.	Ø.
1. Berigtiget Gæld.....	294	22
2. Udgifter til Skolevæsenet.....	1286	35
3. Udgifter til Alderdomsunderstøttelse.....	100	00
4. Udgifter til Jordemodervæsenet.....	110	94
5. Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder.....	118	02
6. Tilskud til Sundhedsvæsenet.....	1384	20
7. Tilskud til Telefonvæsenet.....	60	00
8. Udgifter til Børn af Enker.....	175	00
9. Bidrag til Amtsrepartitionsfonden.....	1015	12
10. Bestyrelsesudgifter.....	94	55
11. Andre Udgifter.....	11	32
12. Beholdning den 31. Decbr. 1927.....	57	98

Summa Udgift 4707 70

17.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Andefjord Sogn

for Aaret 1927.

Indtægt.

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927.....	10980	35
2. Indtægter til Skolevæsenet.....	25	00
3. Indtægter ved Paaligning.....	7317	40

Summa Indtægt 18322 75

Udgift.

	Kr.	Ø.
1. Udgifter til Skolevæsenet.....	1853	81
2. Udgifter til Alderdomsunderstøttelse.....	706	40
3. Udgifter til Vandvæsenet.....	2	72
4. Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder.....	199	07
5. Udgifter til Telefonvæsenet.....	130	00
6. Udgifter til Børn af Enker.....	228	21
7. Udgifter til Erhvervelse af Ejendomme.....	25	00
8. Udgifter til Amtsrepartitionsfonden.....	889	52
9. Bestyrelsesudgifter.....	313	54
10. Renter af Laan.....	1613	25
11. Beholdning den 31. Decbr. 1927.....	12361	23

Summa Udgift 18322 75

Ekstrakt

af

Regnskabet for Lervig Sogn
for Aaret 1927.

Indtægt.

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927	17957	99
2. Indtægter ved Paaligning	10393	41
3. Indtægter i H. t. Sønæringsloven	10	00

Summa Indtægt 28361 40

Udgift.

	Kr.	Ø.
1. Berigtiget Gæld	0	00
2. Udgifter til Skolevæsenet	3091	40
3. Udgifter til Alderdomsunderstøttelse	885	00
4. Udgifter til Jordemodervæsenet	302	34
5. Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder	961	97
6. Udgifter til Sundhedsvæsenet	650	00
7. Udgifter til Telefonvæsenet	386	63
8. Udgifter til Børn af Enker	517	50
9. Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	602	50
10. Bestyrelsesudgifter	458	75
11. Beholdning den 31. Decbr. 1927	20505	31

Summa Udgift 28361 40

Ekstrakt

af

Regnskabet for Næs Sogn
for Aaret 1927.

Indtægt.

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927	14883	81
2. Indtægter i H. t. Sønæringsloven	30	00
3. Indtægter ved Paaligning	30077	80
4. Andre Indtægter	120	00

Summa Indtægt 45111 61

Ud gift.

	Kr.	Ø.
1. Berigtiget Gæld.....	0	00
2. Udgifter til Skolevæsenet.....	4215	87
3. Udgifter til Fattigvæsenet.....	2020	93
4. Udgifter til Alderdomsunderstøttelse.....	740	00
5. Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder.....	1002	05
6. Udgifter til Jordemodervæsenet.....	474	84
7. Udgifter til Telefonvæsenet.....	1158	47
8. Understøttelse til Børn af Enker.....	4258	75
9. Bidrag til Amtsrepartitionsfonden.....	1500	00
10. Bidrag til Sundhedsvæsenet.....	759	20
11. Bestyrelsesudgifter.....	596	85
12. Renter og Afdrag paa Laan.....	6307	75
13. Udgift til Kirkegaarde.....	336	30
14. Beholdning den 31. Decbr. 1927.....	21740	60
Summa Udgift		45111 61

20.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Sjøv Sogn

for Aaret 1927.

Indtægt.

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927.....	6512	72
2. Indtægter ved Paaligning.....	9611	11
3. Indtægter i H. t. Sønæringsloven.....	60	00
4. Gæld den 31. December 1927.....	5201	03
Summa Indtægt		21384 86

Ud gift.

	Kr.	Ø.
1. Berigtiget Gæld.....	3978	14
2. Udgifter til Skolevæsenet.....	4463	99
3. Udgifter til Fattigvæsenet.....	922	00
4. Udgifter til Alderdomsunderstøttelse.....	438	25
5. Udgifter til Jordemodervæsenet.....	299	14
6. Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder.....	1261	97
7. Udgifter til Telefonvæsenet.....	470	00
8. Udgifter til Børn af Enker.....	15	00
9. Udgifter til Sundhedsvæsenet.....	551	75
10. Bidrag til Amtsrepartitionsfonden.....	3712	01
11. Bestyrelsesudgifter.....	169	81
12. Renter og Afdrag paa Laan m. m.....	218	61
13. Beholdning den 31. December 1927.....	4883	69
Summa Udgift		21384 86

21.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Ejde Sogn

for Aaret 1927.

Indtægt.

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927	17620	15
2. Indtægter i H. t. Sønæringsloven	40	00
3. Indtægter ved Paaligning	17599	48
4. Gæld den 31. Decbr. 1927	0	00

Summa Indtægt 35259 63

Udgift:

	Kr.	Ø.
1. Gæld fra forrige Aar	0	00
2. Udgifter til Skolevæsenet	3790	72
3. Udgifter til Fattigvæsenet	830	83
4. Udgifter til Alderdomsunderstøttelse	708	78
5. Udgifter til Jordemødervæsenet	509	41
6. Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder	56	85
7. Udgifter til Sundhedsvæsenet	1568	60
8. Udgifter til Vandvæsenet	3	75
9. Udgifter til Erhvervelse af Ejendomme	63	56
10. Udgifter til Telefonvæsenet	287	74
11. Udgifter til Børn af Enker	261	25
12. Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	1818	33
13. Bestyrelsesudgifter	379	60
14. Renter og Afdrag paa Laan	2895	10
15. Beholdning den 31. Decbr. 1927	22085	11

Summa Udgift 35259 63

22.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Gøte Sogn

for Aaret 1927.

Indtægt.

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927	21670	68
2. Indtægter af Kapitaler og Ejendomme	280	47
3. Indtægter i H. t. Sønæringsloven	10	00
4. Indtægter til Understøttelse til Børn af Enker	165	00
5. Indtægter ved Paaligning	14941	15
6. Indtægter ved Optagelse af Laan	4500	00
7. Gæld den 31. December 1927	8306	98

Summa Indtægt 49874 28

Udgift.

	Kr.	Ø.
1. Udgifter til Skolevæsenet.....	21459	11
2. Udgifter til Alderdomsunderstøttelse	525	55
3. Udgifter til Jordmodervæsenet.....	284	54
4. Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder.....	6161	05
5. Udgifter til Sundhedsvæsenet	129	75
6. Udgifter til Hjelpekasser.....	100	00
7. Udgifter til Telefonvæsenet	375	00
8. Udgifter til Børn af Enker.....	135	00
9. Bidrag til Amtsrepartitionsfonden.....	2396	30
10. Bestyrelsesudgifter.....	416	30
11. Renter og Afdrag paa Laan m. m.....	4445	91
12. Beholdning den 31. Decbr. 1927.....	13445	77
Summa Udgift	49874	28

23.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Funding Sogn

for Aaret 1927.

	Indtægt.	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927.....	8439	46	
2. Indtægter i H. t. Sønæringsloven.....	40	00	
3. Indtægter til Fattigvæsenet.....	400	00	
4. Indtægter ved Paaligning.....	11188	11	
5. Gæld den 31. December 1927	0	00	
Summa Indtægt	20067	57	

Udgift.

	Kr.	Ø.
1. Berigtiget Gæld	0	00
2. Udgifter til Skolevæsenet.....	2372	81
3. Udgifter til Fattigvæsenet.....	319	45
4. Udgifter til Alderdomsunderstøttelse.....	160	76
5. Udgifter til Jordmodervæsenet.....	381	33
6. Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder.....	182	19
7. Udgifter til Sundhedsvæsenet	2428	52
8. Udgifter til Telefonvæsenet	195	00
9. Udgifter til Børn af Enker.....	115	62
10. Bidrag til Amtsrepartitionsfonden.....	1432	85
11. Bestyrelsesudgifter.....	270	67
12. Renter og Afdrag paa Laan m. m.....	2160	37
13. Beholdning den 31. December 1927	10048	00
Summa Udgift	20067	57

24.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Fuglefjord Sogn

for Aaret 1927.

Indtægt.

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927	18879	72
2. Indtægter i II. t. Sønæringsloven	20	00
3. Indtægter ved Paaligning	22036	60
4. Gæld, som føres til Udgift i næste Regnskab	5817	65

Summa Indtægt 46753 97

Udgift.

	Kr.	Ø.
1. Berigtiget Gæld	5654	28
2. Udgifter til Skolevæsenet	3987	93
3. Udgifter til Sundhedsvæsenet	1227	05
4. Udgifter til Alderdomsunderstøttelse	1345	84
5. Udgifter til Jordemødervæsenet	913	40
6. Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder	1058	27
7. Udgifter til Fattigvæsenet	731	08
8. Udgifter til Børn og Enker	1361	67
9. Udgifter til Telefonvæsenet	319	33
10. Udgifter til Kirkegaarde	479	78
11. Udgifter til Amtsrepartitionsfonden	3240	72
12. Bestyrelsesudgifter	262	68
13. Renter og Afdrag paa Laan m. m.	2326	83
14. Beholdning den 31. December 1927	23845	11

Summa Udgift 46753 97

25.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Nolsø Sogn

for Aaret 1927.

Indtægt.

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927	418	89
2. Indtægter af Kapitaler og Ejendomme	0	88
3. Indtægter ved Paaligning	5507	02
5. Gæld den 31. December 1927	1048	00

Summa Indtægt 6974 79

Udgift.

	Kr.	Ø.
1. Berigtiget Gæld	353	26
1. Udgifter til Skolevæsenet	982	95
3. Udgifter til Fattigvæsenet	643	58
2. Udgifter til Alderdomsunderstøttelse	302	00
2. Udgifter til Jordemodervæsenet	105	00
4. Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder	20	55
7. Udgifter til Sundhedsvæsenet	137	35
5. Udgifter til Telefonvæsenet	316	11
8. Udgifter til Amtsrepartitionsfonden	978	75
9. Bestyrelsesudgifter	456	70
10. Renter og Afdrag paa Laan	1619	61
11. Beholdning den 31. Decbr. 1927	1058	93
Summa Udgift	6974	79

26.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Kirkebø Sogn
for Aaret 1927.

	Indtægt.	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927	1165	57	
2. Indtægter ved Paaligning	2401	75	
Summa Indtægt	3567	32	
	Udgift.	Kr.	Ø.
1. Udgifter til Skolevæsenet	966	30	
2. Udgifter til Jordemodervæsenet	120	00	
3. Udgifter til Telefonvæsenet	65	25	
4. Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder	21	70	
5. Udgifter til Amtsrepartitionsfonden	200	00	
6. Bestyrelsesudgifter	101	96	
7. Beholdning den 31. December 1927	2092	11	
Summa Udgift	3567	32	

27.

Ekstrakt
af
Regnskabet for Hestø Sogn
for Aaret 1927.

Indtægt.

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927	371	21
2. Indtægter ved Paaligning	1805	30
3. Gæld den 31. Decbr. 1927	153	63

Summa Indtægt 2330 14

Udgift.

	Kr.	Ø.
1. Berigtiget Gæld	246	10
2. Udgifter til Skolevæsenet	984	42
3. Udgifter til Telefonvæsenet	50	00
4. Udgifter til Jordemodervæsenet	120	00
5. Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	345	00
6. Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder	4	75
7. Bestyrelsesudgifter	113	76
8. Beholdning den 31. Decbr. 1927	466	11

Summa Udgift 2330 14

28.

Ekstrakt
af
Regnskabet for Thorshavn udenbys Sogn
for Aaret 1927.

Indtægt.

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927	1613	64
2. Indtægter ved Paaligning	5527	65
3. Indtægter i H. t. Sønæringsloven	10	00
4. Andre Indtægter	17	50
5. Gæld, som føres til Udgift i næste Regnskab	1568	35

Summa Indtægt 8737 14

Udgift.

	Kr.	Ø.
1. Berigtiget Gæld	2023	72
2. Udgifter til Skolevæsenet	819	54
3. Udgifter til Sundhedsvæsenet	1379	50
4. Udgifter til Alderdomsunderstøttelse	300	00
5. Udgifter til Jordemødervæsenet	100	00
6. Udgifter til Børn af Enker	33	75
7. Udgifter til Telefonvæsenet	145	00
8. Udgifter til Amtsrepartitionsfonden	1502	75
9. Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder	219	88
10. Bestyrelsesudgifter	169	03
11. Renter og Afdrag paa Laan	405	20
12. Udgifter til Fattigvæsenet	571	74
13. Erhvervelse af faste Ejendomme	186	20
14. Beholdning den 31. Decbr. 1927	880	83
Summa Udgift	8737	14

29.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Kalbak Sogn

for Aaret 1927.

Indtægt.

	Kr.	Ø.
1. Berigtiget Gæld	78	02
2. Indtægter ved Paaligning	2506	40
Summa Indtægt	2584	42

Udgift.

	Kr.	Ø.
1. Udgifter til Skolevæsenet	775	64
2. Udgifter til Fattigvæsenet	856	00
3. Udgifter til Jordemødervæsenet	100	00
4. Udgifter til Sundhedsvæsenet	229	28
5. Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	482	50
6. Bestyrelsesudgifter	118	95
7. Beholdning den 31. Decbr. 1927	22	05
Summa Udgift	2584	42

Ekstrakt

af

Regnskabet for Kollefjord Sogn
for Aaret 1927.

	Indtægt.	Kr. Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927	7087	00
2. Indtægter ved Paaligning	9369	18

Summa Indtægt 16456 18

	Udgift.	Kr. Ø.
1. Udgifter til Skolevæsenet	1191	55
2. Udgifter til Kirkegaarde	94	56
3. Udgifter til Alderdomsunderstøttelse	515	00
4. Udgifter til Jordemodervæsenet	255	25
5. Udgifter til Telefonvæsenet	230	00
6. Udgifter til Fattigvæsenet	269	28
7. Udgifter til Børn af Enker	811	50
8. Udgifter til Amtsrepartitionsfonden	1605	00
9. Bestyrelsesudgifter	263	78
10. Udgifter til Sundhedsvæsenet	1512	29
11. Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder	317	26
12. Renter og Afdrag paa Laan	1561	25
13. Beholdning den 31. December 1927	7829	18

Summa Udgift 16456 18

Ekstrakt

af

Regnskabet for Kvalvig Sogn
for Aaret 1927.

Indtægt.

	Kr. Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927	3290 21
2. Indtægter ved Paaligning	8738 19

Summa Indtægt 12028 40

Udgift.		Kr.	Ø.
1. Udgifter til Skolevæsenet.....		2362	04
2. Udgifter til Alderdomsunderstøttelse.....		330	55
3. Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder.....		809	97
4. Udgifter til Sundhedsvæsenet.....		998	00
5. Udgifter til Telefonvæsenet.....		387	53
6. Udgifter til Jordemodervæsenet.....		551	94
7. Bidrag til Amtsrepartitionsfonden.....		1312	42
8. Bestyrelsesudgifter.....		574	36
9. Renter og Afdrag paa Laan.....		1165	00
10. Beholdning den 31. Decbr. 1927.....		3536	59
Summa Udgift		12028	40

32.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Haldersvig Sogn
for Aaret 1927.

Indtægt.

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927.....	3022	22
2. Indtægter af Kapitaler og Ejendomme.....	0	85
3. Indtægter i H. t. Sønæringsloven.....	10	00
3. Indtægter ved Paaligning.....	7180	65
5. Andre Indtægter.....	37	50
5. Gæld den 31. December 1927.....	915	98
Summa Indtægt	11167	70

Udgift.

	Kr.	Ø.
1. Gæld fra forrige Aar.....	900	00
1. Udgifter til Skolevæsenet.....	1466	40
2. Udgifter til Alderdomsunderstøttelse.....	440	00
2. Udgifter til Jordemodervæsenet.....	277	33
4. Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder.....	284	44
7. Udgifter til Sundhedsvæsenet.....	770	60
5. Udgifter til Telefonvæsenet.....	380	00
3. Udgifter til Fattigvæsenet.....	163	00
8. Understøttelse til Børn af Enker.....	782	70
8. Udgifter til Amtsrepartitionsfonden.....	1546	91
9. Bestyrelsesudgifter.....	291	00
10. Renter og Afdrag paa Laan.....	1326	50
13. Assurance af Lægeboligen.....	9	12
11. Beholdning den 31. Decbr. 1927.....	2529	70
Summa Udgift	11167	70

Ekstrakt

af

Regnskabet for Saksen Sogn

for Aaret 1927.

Indtægt.

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927	65	70
2. Indtægter af Kapitaler og Ejendomme	1	06
3. Indtægter ved Paaligning	640	44

Summa Indtægt 707 20

Udgift.

	Kr.	Ø.
1. Gæld fra forrige Aar	0	00
2. Udgifter til Skolevæsenet	269	29
3. Udgifter til Jordmødervæsenet	27	31
4. Udgifter til Telefonvæsenet	30	00
5. Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	178	55
6. Bestyrelsesudgifter	98	16
7. Beholdning den 31. Decbr. 1927	103	89

Summa Udgift 707 20

Ekstrakt

af

Regnskabet for Kvivig Sogn

for Aaret 1927.

Indtægt.

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927	3888	90
2. Indtægter i H. t. Sønæringsloven	20	00
3. Indtægter ved Paaligning	10640	94
4. Andre Indtægter	5	00

Summa Indtægt 14554 84

Udgift.

	Kr. Ø.
1. Gæld fra forrige Aar	0 00
2. Udgifter til Skolevæsenet	2414 27
3. Udgifter til Fattigvæsenet	80 00
4. Udgifter til Alderdomsunderstøttelse	671 75
5. Udgifter til Telefonvæsenet	170 00
6. Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder	1769 67
7. Udgifter til Jordemødervæsenet	150 00
8. Udgifter til Sundhedsvæsenet	291 13
9. Udgifter til Kirker og Kirkegaarde	26 59
10. Udgifter til Børn af Enker	354 68
11. Udgifter til Amtsrepartitionsfonden	1852 92
12. Bestyrelsesudgifter	489 97
13. Renter og Afdrag paa Laan	2606 80
14. Beholdning den 31. Decbr. 1927	3677 06
Summa Udgift	14554 84

35.

Ekstrakt

af

 Regnskabet for Vestmanhavn Sogn
 for Aaret 1927.

Indtægt.

	Kr. Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927	8261 56
3. Indtægter ved Paaligning	20686 79
2. Indtægter i II. t. Sønæringsloven	10 00
Summa Indtægt	28958 35

Udgift.

	Kr. Ø.
1. Udgifter til Skolevæsenet	2046 23
2. Udgifter til Jordemødervæsenet	596 87
3. Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder	1683 06
4. Udgifter til Alderdomsunderstøttelse	691 72
5. Udgifter til Telefonvæsenet	359 04
6. Udgifter til Sundhedsvæsenet	1487 00
7. Udgifter til Kirkegaarde	14 60
8. Udgifter til Fattigvæsenet	670 00
9. Udgifter til Børn af Enker	340 00
10. Udgifter til Erhvervelse af Ejendomme	4 37
11. Udgifter til Amtsrepartitionsfonden	4123 40
12. Bestyrelsesudgifter	665 15
13. Renter og Afdrag paa Laan	5894 93
14. Beholdning den 31. December 1927	10381 98
Summa Udgift	28958 35

36.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Sandevaag Sogn

for Aaret 1927.

Indtægt.

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927	7420	50
2. Indtægter ved Paaligning	10081	46

Summa Indtægt 17501 96

Udgift.

	Kr.	Ø.
1. Gæld fra forrige Aar	0	00
2. Udgifter til Skolevæsenet	2290	42
3. Udgifter til Alderdomsunderstøttelse	445	00
4. Udgifter til Jordemodervæsenet	346	97
5. Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder	109	52
6. Udgifter til Sundhedsvæsenet	898	89
7. Udgifter til Telefonvæsenet	180	21
8. Udgifter til Hjelpekasser	200	00
9. Udgifter til Børn af Enker	350	00
10. Udgifter til Erhvervelse af Ejendomme	2	20
11. Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	1692	50
12. Bestyrelsesudgifter	402	35
13. Renter og Afdrag paa Laan	2458	40
14. Beholdning den 31. Decbr. 1927	8125	50

Summa Udgift 17501 96

37.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Midvaag Sogn

for Aaret 1927.

Indtægt.

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927	9056	40
2. Indtægter ved Paaligning	16715	10
3. Andre Indtægter	19	95

Summa Indtægt 25791 45

Udgift.

	Kr.	Ø
1. Udgifter til Skolevæsenet.....	2906	76
2. Udgifter til Alderdomsunderstøttelse.....	502	47
3. Udgifter til Jordemodervæsenet.....	399	71
4. Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder.....	911	07
5. Udgifter til Sundhedsvæsenet.....	2535	88
6. Udgifter til Telefonvæsenet.....	300	00
7. Udgifter til Børn af Enker.....	247	25
8. Udgifter til Fattigvæsenet.....	561	78
9. Udgifter til Kirkegaarde.....	83	30
10. Bidrag til Amtsrepartitionsfonden.....	777	53
11. Bestyrelsesudgifter.....	417	45
12. Renter og Afdrag paa Laan m. m.....	1700	55
13. Tilskud til Hjælpekasser.....	146	60
14. Andre Udgifter.....	8	08
15. Beholdning den 31. December 1927.....	14293	02
Summa Udgift	25791	45

38.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Sørvaag Sogn

for Aaret 1927.

Indtægt.

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927.....	12767	59
5. Indtægter af Kapitaler og Ejendomme.....	11	67
4. Indtægter ved Paaligning.....	16340	00
3. Indtægter ved Optagelse af Laan.....	2000	00
Summa Indtægt	31119	26

Udgift.

	Kr.	Ø.
1. Udgifter til Skolevæsenet.....	5803	93
2. Udgifter til Jordemodervæsenet.....	759	00
3. Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder.....	1000	00
4. Udgifter til Telefonvæsenet.....	540	00
5. Udgifter til Alderdomsunderstøttelse.....	230	00
6. Udgifter til Sundhedsvæsenet.....	643	89
7. Bidrag til Amtsrepartitionsfonden.....	334	00
8. Udgifter til Børn af Enker.....	135	00
9. Bestyrelsesudgifter.....	433	86
10. Renter og Afdrag paa Laan.....	2302	57
11. Beholdning den 31. December 1927.....	18937	01
Summa Udgift	31119	26

Ekstrakt

af

Regnskabet for Bø Sogn

for Aaret 1927.

Indtægt.

	Kr. Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927	1 00
2. Indtægter ved Paaligning	2220 30

Summa Indtægt 2221 30

Udgift.

	Kr. Ø.
1. Udgifter til Skolevæsenet	1036 05
2. Udgifter til Jordmodervæsenet	91 00
3. Udgifter til Sundhedsvæsenet	68 57
4. Udgifter til Telefonvæsenet	60 00
5. Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	500 87
6. Bestyrelsesudgifter	38 95
7. Renter og Afdrag paa Laan	129 00
8. Beholdning den 31. Decbr. 1927	296 86

Summa Udgift 2221 30

Ekstrakt

af

Regnskabet for Myggenæs Sogn

for Aaret 1927.

Indtægt.

	Kr. Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927	195 74
2. Indtægter til Jordmodervæsenet	634 75
3. Indtægter ved Paaligning	2500 00

Summa Indtægt 3330 49

Udgift.

	Kr.	Ø.
1. Udgifter til Skolevæsenet.....	1259	79
2. Udgifter til Jordemodervæsenet.....	537	50
3. Udgifter til Alderdomsunderstøttelse.....	12	50
4. Bidrag til Sundhedsvæsenet.....	374	80
5. Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder	12	00
6. Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	692	26
7. Bestyrelsesudgifter.....	75	97
8. Renter og Afdrag paa Laan	65	00
9. Beholdning den 31. Decbr. 1927.....	300	67

Summa Udgift 3330 49

41.

Ekstrakt
af
Regnskabet for Husevig Sogn
for Aaret 1927.

	Indtægt.	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927.....	1551	97	
8. Indtægter til Fattigvæsenet	2	00	
6. Indtægter ved Optagelse af Laan.....	500	00	
5. Indtægter ved Paaligning.....	5411	86	

Summa Indtægt 7465 83

Udgift:

	Kr.	Ø.
1. Gæld fra forrige Aar	0	00
2. Udgifter til Skolevæsenet.....	1260	15
3. Udgifter til Fattigvæsenet.....	0	00
4. Udgifter til Alderdomsunderstøttelse.....	375	00
5. Udgifter til Jordemodervæsenet.....	479	01
6. Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder.....	826	75
7. Udgifter til Sundhedsvæsenet.....	928	52
8. Udgifter til Telefonvæsenet.....	400	00
9. Udgifter til Børn af Enker.....	222	50
10. Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	880	37
11. Bestyrelsesudgifter.....	184	70
12. Renter og Afdrag paa Laan.....	655	77
13. Beholdning den 31. Decbr. 1927.....	1253	06

Summa Udgift 7465 83

42.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Skaalevig Sogn
for Aaret 1927.

Indtægt.

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927	5169	64
2. Indtægter ved Optagelse af Laan.....	500	00
3. Indtægter ved Paaligning.....	6293	16

Summa Indtægt 11962 80

Udgift.

	Kr.	Ø.
1. Gæld fra forrige Aar	0	00
2. Udgifter til Skolevæsenet	949	36
3. Udgifter til Alderdomsunderstøttelse	155	50
4. Udgifter til Jordmodervæsenet	479	01
5. Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder.....	1346	00
6. Udgifter til Sundhedsvæsenet	1525	64
7. Udgifter til Telefonvæsenet	300	00
8. Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	999	92
9. Bestyrelsesudgifter.....	177	71
10. Renter og Afdrag paa Laan	703	99
11. Beholdning den 31. December 1927	5325	67

Summa Udgift 11962 80

43.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Skopen Sogn
for Aaret 1927.

Indtægt.

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927	10643	70
2. Indtægter ved Paaligning.....	7193	53
3. Indtægter ved Optagelse af Laan.....	500	00
4. Gæld, som føres til Udgift i næste Regnskab.....	8164	04

Summa Indtægt 26501 27

Udgift:

	Kr.	Ø.
1. Berigtiget Gæld	7529	28
2. Udgifter til Skolevæsenet	1357	98
3. Udgifter til Fattigvæsenet	450	00
4. Udgifter til Jordemodervæsenet	167	02
5. Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder	1005	45
6. Udgifter til Alderdomsunderstøttelse	205	32
7. Udgifter til Sundhedsvæsenet	640	77
8. Udgifter til Telefonvæsenet	400	00
9. Udgifter til Børn af Enker	790	00
10. Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	0	00
11. Bestyrelsesudgifter	311	56
12. Renter og Afdrag paa Laan	1511	85
13. Beholdning den 31. Decbr. 1927	12132	04
Summa Udgift	26501	27

44.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Sand Sogn

for Aaret 1927.

	Indtægt.	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927	5576	81	
2. Indtægter ved Paaligning	12858	63	
3. Indtægter ved Oplagelse af Laan	500	00	
Summa Indtægt	18935	44	
	Udgift.	Kr.	Ø.
1. Gæld fra forrige Aar	0	00	
2. Udgifter til Skolevæsenet	1961	20	
3. Udgifter til Fattigvæsenet	705	24	
4. Udgifter til Alderdomsunderstøttelse	775	00	
5. Udgifter til Jordemodervæsenet	266	28	
6. Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder	2079	34	
7. Udgifter til Sundhedsvæsenet	1491	66	
8. Udgifter til Vandvæsenet	730	00	
9. Udgifter til Telefonvæsenet	400	00	
10. Udgifter til Børn af Enker	87	50	
11. Udgifter til Amtsrepartitionsfonden	2328	38	
12. Bestyrelsesudgifter	310	35	
13. Renter og Afdrag paa Laan	975	81	
14. Beholdning den 31. December 1927	6824	68	
Summa Udgift	18935	44	

45.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Skuø Sogn

for Aaret 1927.

Indtægt.

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927	2795	95
2. Indtægter ved Paaligning	3394	49
3. Gæld som føres til Udgift i næste Regnskab	1362	68

Summa Indtægt 7553 12

Udgift.

	Kr.	Ø.
1. Gæld fra forrige Aar	2063	08
2. Udgifter til Skolevæsenet	862	85
3. Udgifter til Jordmodervæsenet	75	00
4. Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder	311	00
5. Udgifter til Sundhedsvæsenet	397	54
6. Udgifter til Fattigvæsenet	100	00
7. Udgifter til Alderdomsundersøttelse	188	70
8. Udgifter til Børn af Enker	200	00
9. Bestyrelsesudgifter	221	65
10. Renter og Afdrag paa Laan	523	86
11. Beholdning den 31. Decbr. 1927	2609	44

Summa Udgift 7553 12

46.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Kvalbø Sogn

for Aaret 1927.

Indtægt.

	Kr.	Ø.
1. Beholdning fra forrige Aar	1153	10
2. Indtægter til Veje, Broer og Landingssteder	9974	38
3. Indtægter ved Paaligning	13641	17
4. Indtægter ved Oplagelse af Laan	4000	00
5. Gæld, som føres til Udgift i næste Regnskab	422	48

Summa Indtægt 29191 13

Udgift.

	Kr.	Ø.
1. Gæld fra forrige Aar	0	00
2. Udgifter til Skolevæsenet	7847	82
3. Udgifter til Fattigvæsenet	1723	80
4. Udgifter til Alderdomsunderstøttelse	493	80
5. Udgifter til Jordmodervæsenet	967	23
6. Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder	7543	82
7. Udgifter til Sundhedsvæsenet	2181	70
8. Udgifter til Telefonvæsenet	643	20
9. Udgifter til Børn af Enker	2561	30
10. Udgifter til Kirker og Kirkegaarde	118	46
11. Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	2957	57
12. Bestyrelsesudgifter	389	80
13. Renter og Afdrag paa Laan	1582	85
14. Beholdning den 31. Decbr. 1927	179	78
Summa Udgift		29191 13

47.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Frodebø Sogn
for Aaret 1927.

	Indtægt.	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927	23137	51	
2. Indtægter ved Paaligning	75882	44	
3. Indtægter ved Optagelse af Laan	100666	00	
4. Andre Indtægter	2077	33	
5. Gæld den 31. December 1927	7835	24	
Summa Indtægt		209598	52
	Udgift.	Kr.	Ø.
1. Gæld fra forrige Aar	49353	27	
2. Udgifter til Skolevæsenet	66955	40	
3. Udgifter til Fattigvæsenet	2723	53	
4. Udgifter til Alderdomsunderstøttelse	2558	28	
5. Udgifter til Jordmodervæsenet	682	40	
6. Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder	4502	30	
7. Udgifter til Sundhedsvæsenet	11349	94	
8. Udgifter til Kirker og Kirkegaarde	93	82	
9. Udgifter til Telefonvæsenet	2445	51	
10. Understøttelse til Børn af Enker	862	28	
11. Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	2072	86	
12. Udgifter til Hjelpekasser	452	03	
13. Bestyrelsesudgifter	4929	25	
14. Renter og Afdrag paa Laan	24244	23	
15. Erhvervelse af fast Ejendom	1589	45	
16. Beholdning den 31. Decbr. 1927	34783	97	
Summa Udgift		209598	52

Ekstrakt

af

Regnskabet for Porkere Sogn

for Aaret 1927.

Indtægt.

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927	1664	81
2. Indtægter ved Paaliguing	14850	13

Summa Indtægt 16514 94

Udgift.

	Kr.	Ø.
1. Berigtiget Gæld	0	00
2. Udgifter til Skolevæsenet	2887	66
3. Udgifter til Fattigvæsenet	218	00
4. Udgifter til Veje, Brøer og Landingssteder	230	44
5. Udgifter til Jordmodervæsenet	291	62
6. Udgifter til Telefonvæsenet	278	20
7. Udgifter til Alderdomsunderstøttelse	625	05
8. Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	1898	80
9. Udgifter til Sundhedsvæsenet	2644	09
10. Bestyrelsesudgifter	255	20
11. Renter og Afdrag paa Laan	2320	00
12. Udgift til Kirkegaarde	12	00
13. Beholdning den 31. Decbr. 1927	4853	88

Summa Udgift 16514 94

Ekstrakt

af

Regnskabet for Hove Sogn

for Aaret 1927.

Indtægt.

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927	3375	83
2. Indtægter ved Paaliguing	3171	46
3. Andre Indtægter	94	03

Summa Indtægt 6641 32

Udgift.

	Kr.	Ø.
1. Berigtiget Gæld	0	00
2. Udgifter til Skolevæsenet	963	25
3. Udgifter til Fattigvæsenet	9	93
4. Udgifter til Alderdomsunderstøttelse	50	00
5. Udgifter til Jordemodervæsenet	211	39
6. Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder	757	90
7. Udgifter til Telefonvæsenet	100	00
8. Udgifter til Sundhedsvæsenet	281	95
9. Udgifter til Hjelpekasser	20	00
10. Udgifter til Amtsrepartitionsfonden	1034	80
11. Bestyrelsesudgifter	65	80
12. Renter og Afdrag paa Laan	1865	33
13. Beholdning den 31. December 1927	1280	97
Summa Udgift	6641	32

50.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Vaag Sogn

for Aaret 1927.

Indtægt.

	Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927	36614	97
2. Indtægter ved Paaligning	70032	82
3. Refusion fra Havnevæsenet til Bestyrelsesudgifter	300	00
Summa Indtægt	106947	79

Udgift.

	Kr.	Ø.
1. Udgifter til Skolevæsenet	7903	58
2. Udgifter til Fattigvæsenet	3936	58
3. Udgifter til Jordemodervæsenet	576	51
4. Udgifter til Sognekfogden	0	00
5. Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder	6476	02
6. Udgifter til Sundhedsvæsenet	3532	59
7. Udgifter til Alderdomsundersløttelse	2387	50
8. Udgifter til Telefonvæsenet	2495	05
9. Udgifter til Børn af Enker	1985	94
10. Udgifter til Erhvervelse af Ejendomme	2562	75
11. Udgifter til Kirkegaarde m. m.	215	20
12. Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	9007	36
13. Udgifter til Knuseværk	2011	80
14. Udgifter ved Nattevagt i Kommunen	15	00
15. Bestyrelsesudgifter	2574	78
16. Renter og Afdrag paa Laan	17392	57
17. Andre Udgifter	10072	58
18. Beholdning den 31. December 1927	33801	98
Summa Udgift	106947	79

51.

Ekstrakt
af
Regnskabet for Famien Sogn
for Aaret 1927.

Indtægt.		Kr.	Ø.
1. Beholdning den 1. Januar 1927		249	76
2. Indtægter til Fattigvæsenet		294	62
3. Indtægter til Alderdomsunderstøttelse		25	00
4. Indtægter ved Paaligning		3727	19
5. Indtægter ved Optagelse af Laan		500	00
6. Gæld den 31. Decbr. 1927		690	39
		Summa Indtægt	5486 96
Udgift.		Kr.	Ø.
1. Gæld fra forrige Aar		282	30
2. Udgifter til Skolevæsenet		843	89
3. Udgifter til Jordmodervæsenet		77	65
4. Udgifter til Kirkegaarde		12	00
5. Udgifter til Telefonvæsenet		60	00
6. Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder		104	30
7. Udgifter til Sundhedsvæsenet		1392	98
8. Bidrag til Amtsrepartitionsfonden		906	86
9. Bestyrelsesudgifter		82	85
10. Renter og Afdrag paa Laan		1244	76
11. Beholdning den 31. December 1927		479	37
		Summa Udgift	5486 96

52.

Ekstrakt
af
Regnskabet for Sumbø Sogn
for Aaret 1927.

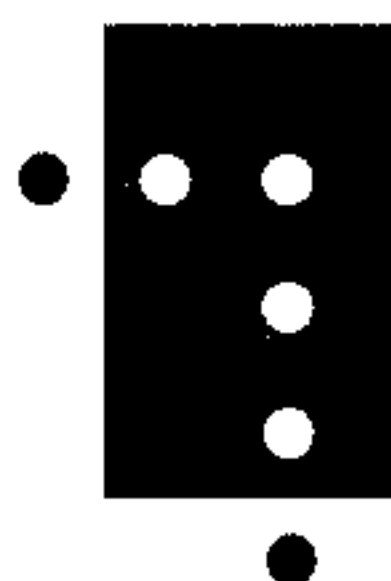
Indtægt.		Kr.	Ø.
1. Beholdning fra forrige Aar		6175	50
2. Indtægter i H. t. Lov om Sønæringen		10	00
3. Indtægter ved Paaligning		12155	00
4. Andre Indtægter		100	00
5. Indtægter ved Optagelse af Laan		1500	00
6. Gæld den 31. December 1927		1706	29
		Summa Indtægt	21646 79

Udgift.

	Kr.	Ø.
1. Gæld fra forrige Aar	504	60
2. Udgifter til Skolevæsenet	2980	38
3. Udgifter til Fattigvæsenet	862	92
4. Udgifter til Alderdomsunderstøttelse	390	00
5. Udgifter til Jordemodervæsenet	770	48
6. Bidrag til Sundhedsvæsenet	1707	40
7. Udgifter til Telefonvæsenet	400	00
8. Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder	233	80
9. Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	0	00
10. Bestyrelsesudgifter	351	56
11. Renter og Afdrag paa Laan	2090	15
12. Udgifter til Børn af Enker	516	66
13. Udgifter til Hjelpekasser	100	00
14. Udgifter til Kirkegaarde	10	00
15. Beholdning den 31. Decbr. 1927	10728	84

Summa Udgift 21646 79

RED: 10 X

Nasjonalbibliote

Nasjonalbiblioteket

National Library of Norway

Rana Division

N-8607 Mo i Rana

Telephone: +47 75 12 11 11 Telefax: +47 75 12 11

